VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJA

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

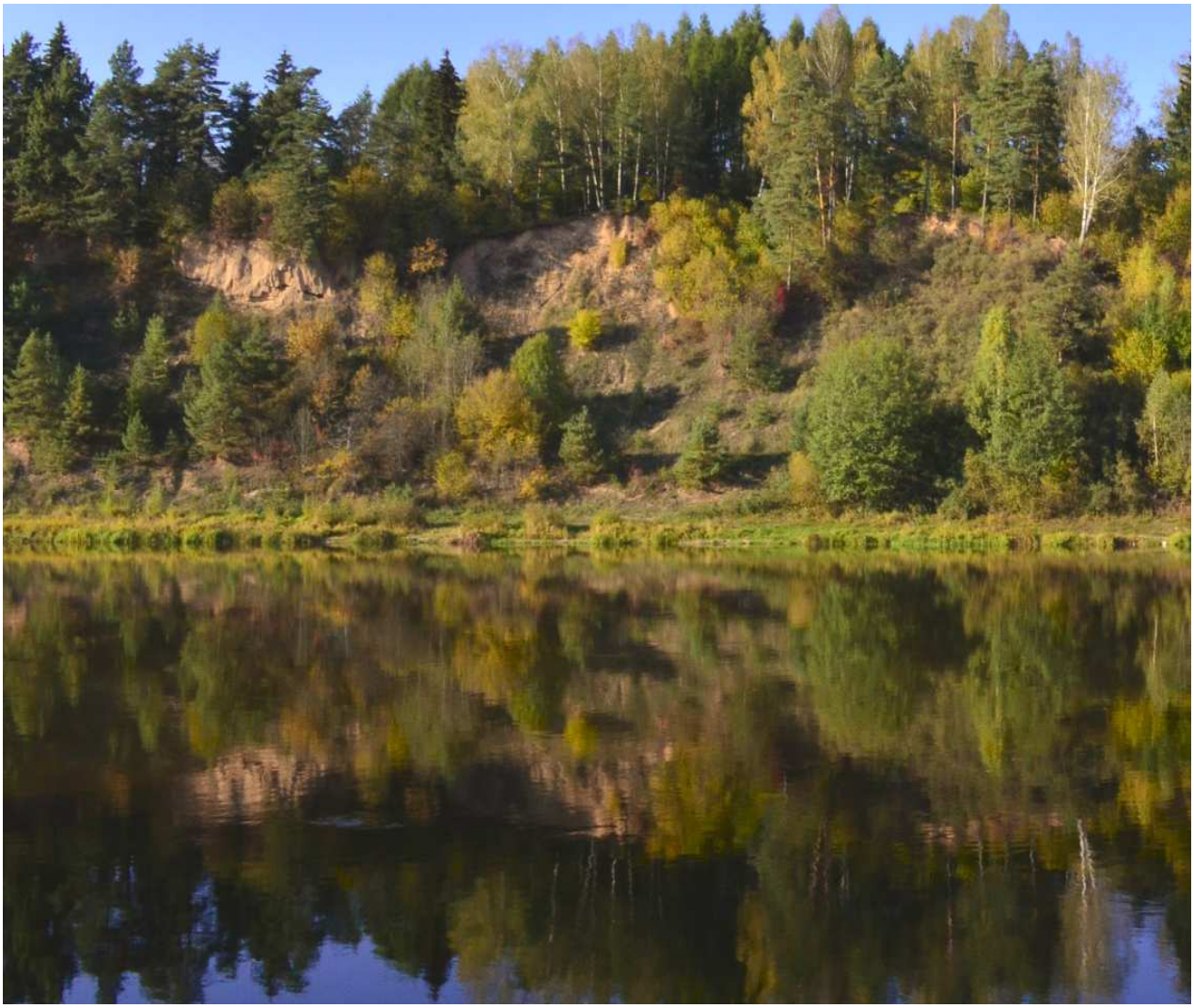

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 490 222, 490 211
Faksas: (8-37) 490 233 el.paštas sek@mp.is.lt
Kaunas, 2014 m.

LR APLINKOS MINISTERIJA
VĮ VALSTYBINIS MIŠKOTVARKOS INSTITUTAS

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patvirtinta:

2015 m. gegužės 25 d. Nr. D1-433 Vilnius

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJA
VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Instituto direktorius .....
Alfredas Galaunė

Projektų vadovas .....
Artūras Gustainis

Kaunas, 2014 m.

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 490 222, 490 211
Faksas: (8-37) 490 233

Recenzentas – dr. Virgilijus Mikšys **Miškų Institutas Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras.** Direktoriaus pavaduotojas mokslui, mokslo darbuotojas.

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO
S A N T R A U K A

Vidinės miškotvarkos projektas – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų ir privačioms miškų valdoms arba ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esančiai miško žemei ir skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

Vidinis miškotvarkos projektas parengtas VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams. Pagal jį bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami miškai dešimt metų (nuo projekto patvirtinimo datos). Projektavimas atliktas naudojant 2013 m. valstybinės sklypinės miškų inventorizacijos duomenis.

Miškų inventorizacijos darbai atlikti vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, patvirtinta Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2010 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11-10-V „Dėl Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“, sklypiniu metodu, naudojant aerofotografavimo medžiagą – 2013 m. spektrozonines aerofotonuotraukas ir jų pagrindu sudarytus ortofotografinius žemėlapius. Lauko darbų metu natūroje nustatyta:

- medynų taksaciniai rodikliai (rūšinė sudėtis, amžius, aukštis, skalsumas, tūris ir kt.);
- augaviečių tipai (dirvožemio sąlygos);
- pomiškis ir trakas;
- miškų sanitarinė būklė.

Vykdyta sklypinė taksacija. Atliktas vykdytos miško ūkinės veiklos įvertinimas (pagrindinių neplynų kirtimų, ugdymo kirtimų, miško želdinių) ir numatytos ūkinės priemonės kitam vykmečiui. Taip pat patikslintos saugotinų augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai įrenginiai.

Svarbiausi VĮ Prienų miškų urėdijos ūkio tikslai yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie VĮ Prienų miškų urėdijos miškus, jų būklę ir tvarkymą, miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms intensyvinimas, racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas, miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas bei miškų sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos gerinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

miškų išteklių inventorizavimas VĮ miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas VĮ miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;

miškotvarkos projekto, pagal kurį organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų naudojimo, atkūrimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausią dešimtmetį, parengimas.

VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje inventorizuotas bendras visų nuosavybės ir valdymo formų miškų plotas yra 32,7 tūkst. ha, iš kurių 31,8 tūkst. ha sudaro miško

žemė, teritorijos miškingumas 30,3 %. VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomas bendras inventorizuotas plotas yra 20121,5 ha ir tai sudaro 61,6 % bendro visų nuosavybės ir valdymo formų inventorizuoto ploto, iš jo valstybinės reikšmės miškai sudaro 20080,7 ha ir kiti VĮ Prienų miškų urėdijos plotai – 40,8 ha (užstatytos teritorijos, keliai, tvenkiniai ir kt.). VĮ Prienų miškų urėdijos valdomas miško žemės plotas yra 19888,9 ha.

VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams parengtas vidinės miškotvarkos projektas pagal 2013 m. rugpjūčio 30 d. VĮ Prienų miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto parengimo paslaugų sutartį Nr. 23/2013 su VĮ Prienų miškų urėdija, o kitų nuosavybės formų miškams pateikti tik suvestiniai inventorizacijos duomenys. Parengtoje kartografinėje medžiagoje yra duomenys apie visų nuosavybės formų miškus.

VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ RODIKLIAI

Visas VĮ Prienų miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas (20080,7 ha) priskirtas aštuonioms girininkijoms: Balbieriškio, Birštono, Išlaužo, Meškapievio, Naujosios Ūtos, Prienų, Šilavoto ir Verknės, girininkijose plotas svyruoja nuo 1,7 tūkst. ha (Šilavoto girininkija) iki 3,2 tūkst. ha (Meškapievio girininkija). Vidutinis girininkijos plotas yra 2,5 tūkst. ha. Miškai suskirstyti į 351 kvartalus, o kvartalai – į 11234 taksacinius sklypus. Vidutinis kvartalo plotas – 57,2 ha, taksacinio sklypo plotas – 1,8 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms ir pogrupiams: rezervatinių, I grupės miškų nėra, II grupės ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai miškai užima miškų teritorijos plotą – 12,6 % (2536,8 ha), III grupės apsauginiai miškai – 21,9 % (4404,1 ha) ir IV grupės ūkiniai miškai – 65,5 % (13139,8 ha) ploto.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 18926,3 ha (94,3 %), 5355,5 ha medynų yra kultūrinės kilmės, įveisti sodinant 26,7 % nuo bendro inventorizuoto ploto. Neapaugusių mišku plotų yra 458,9 ha (2,3 %) miško žemės ploto, iš jų 293,9 ha kirtavietės, 60,1 ha – miško aikštės ir 52,6 ha – žuvusių medynų. Ne miško žemės yra 191,8 ha (1,0 % nuo bendro ploto), iš jų pelkių 45,3 ha, trasų (platesnių nei 10 m) 50,2 ha.

Bendras medynų tūris yra 5,508 mln. m^3. Vidutinis medynų tūris hektare – 291 m^3, brandžių medynų – 369 m^3 tūris hektare, vidutinis tūrio prieaugis sudaro 7,97 m^3. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,76, vidutinis visų medynų amžius – 60 metų.

Vyrauja spygliuočių medynai – pušynai sudaro 40,6 %, eglynai – 25,3 % ploto. Tarp minkštųjų lapuočių vyrauja beržynai – 13,5 %, juodalksnynai – 10,0 %, drebulynai – 3,8 % ploto. Kietieji lapuočiai, ąžuolas – 4,0 %, uosis – 0,1 % nuo visų medyno ploto.

Medynai III ir IV grupių miškuose pagal brandumo grupes: jaunuolynai sudaro 32 % (5314,4 ha), pusamžiai – 36 % (5836,7 ha), pribręstantys – 11 % (1878,5 ha) ir brandūs – 21 % (3490,2 ha) ploto.

Vyrauja normalaus drėgnumo, derlingos augavietės, kurios sudaro 32,7 % miško ploto. Užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 8,8 %, iš jų nusausintų augaviečių yra 40,9 % ploto.

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra Nemuno kilpų ir Aukštadvario regioniniai parkai, trys valstybiniai draustiniai: Alšios hidrografinis, Ąžuolų botaninis, ir Rūdgirių telmologinis draustiniai, Meškapievio girininkijoje yra paprastosios pušies genetinis draustinis (150 ha) ir Balbieriškio girininkijoje yra europinio maumedžio genetinis draustinis (3,3 ha). Taip pat VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra biologinę įvairovę saugančios „Natura 2000“ teritorijos – viena

paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST), Balbieriškio miškas ir vienuolika vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST).

VĮ Prienų miškų urėdijoje valstybės saugomose teritorijose valstybinės reikšmės miškai sudaro 10,91 tūkst. ha (54,3 % nuo bendro VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų ploto). „Natura 2000“ teritorijose valstybinės reikšmės miškų yra (PAST) 2630,3 ha, o (BAST) – 1029,5 ha. Šios teritorijos vietomis persidengia, todėl jų bendras plotas yra mažesnis.

MIŠKO ŪKINĖS VEIKOS 2004–2013 METAIS ANALIZĖ

Miškotvarkos projekte pateikta 2004 m. suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2004–2013 metams ir jų įvykdymo analizė bei įvertinimas. Valstybinių miškų plotas keitėsi, todėl ilgesnio laikotarpio analizei naudotas sąlyginis plotas, daugiau dėmesio skirta paskutiniojo vykmečio (2004–2013) duomenų analizei, ją atliekant 20081 ha miškų plote. Išvados suformuluotos atlikus valstybinės reikšmės miškų rodiklių analizę, o atskirais atvejais apimant ir visus VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijos administruojamus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. VĮ Prienų miškų urėdijos bendras plotas nuo 1989 metų miškotvarkos iki 2013 m. padidėjo apie 1747 ha, tai lėmė buvusių kolūkinių ir kitų miškų prijungimas prie VĮ Prienų miškų urėdijos plotų. Valstybinės reikšmės miškų plotas tapo 20081 ha, 194 ha mažesnis negu 1989 m. Lyginant 2004 m. duomenis su paskutinės miškotvarkos medžiaga, 463 ha padidėjo valstybinės reikšmės miško žemės plotas, medynų plotas – 56 ha. Tai lėmė, kad dalis pelkių įtaksuota medynais – 11 ha ir apie 30 ha dirbamų žemių buvo apželdintos mišku, ir 15 ha kitų ne miško žemių tapo medynais.

Miškų rūšinės sudėties kaita. Spygliuočių medynų plotas 2004-2013 m. padidėjo 19 ha, bet pušynų sumažėjo 140 ha, o eglynų padidėjo 159 ha. Dėl plynų kirtaviečių atkūrimo egle ir po didesnių apimčių neplynų kirtimų, po kurių dažniausiai susiformuoja eglynai, padidėjo eglynų plotai. Pušynų plotai sumažėjo dėl didelių apimčių atvejinių kirtimų, po kurių atsikūrė eglynai ir dalyje jaunuolynų dėl rūšių kaitos vyrauti pradėjo kitų rūšių medynai. Pasikeitus atkūrimo nuostatams, buvo galima didesnius plotus palikti savaiminiam žėlimui, dėl ko padidėjo minkštųjų lapuočių plotai, kurie ankščiau būtų atkuriami spygliuočiais. Ąžuolynų plotai padidėjo 45 ha dėka kirtaviečių, atkurtų ąžuolu. Uosynuose dėl šaknų ligų ir vykdytų sanitarinių kirtimų vyraujančiomis medžių rūšimis tapo kitos medžių rūšys, daugiausia minkštieji lapuočiai, todėl uosynų sumažėjo 43 ha. Dėl prieš tai paminėtų priežasčių ir dėl savaiminio žėlimo susiformavusiose plynumose ir pasikeitus miško atkūrimo ir įveisimo nuostatams dėl tikslinių medžių rūšių, beržynų plotas padidėjo 19 ha. Juodalksnynų padidėjo 3 ha. Drebulynų plotas sumažėjo 49 ha, nes dalyje kirtaviečių buvo atkurtas ąžuolas ir eglė, o vykdant ugdymo ir atvejinius kirtimus drebulę keitė kitos medžių rūšys. Baltalksnynų plotas padidėjo 15 ha.

Miško kirtimų analizė. Visais laikotarpiais miško naudojimas buvo intensyvus. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto iškirsta likvidinio tūrio: 1989 – 2,6 m3, 2004 – 4,6 m3 (buvo suprojektuota 4,6 m3), 2013 m. – 4,7 m3 (projektuojama). Kertant ne visą bendrąjį prieaugį, vyksta tolygus medienos tūrio kaupimas, ypač II ir III grupės miškuose, apie 24,5 tūkst. m3 medienos.

Faktiškai projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 85,2 tūkst. m3 likvidinės medienos (įvykdymas – 98,4 %). Tokį projektinės normos neatlikimą lėmė 2010 metų škvalo padariniai. Tarpiniais kirtimais buvo iškirsta 37,4 tūkst. m3. likvidinės medienos. Pagrindinių kirtimų metinė norma buvo suprojektuota 221 ha ir 56,8 tūkst. m³. Vidutiniškai per metus iškirsta 237,7 ha. ir 47,6 tūkst. m³. Pagrindinių kirtimų norma iškirsta didesnė pagal plotą 7,6

%, o pagal tūrį neprikirsta 16,2 %. Tokius rezultatus lėmė padidėjusios neplynų kirtimų apimtys ir 2010 m. škvalo padariniai, bei prasidėję eglynų džiūvimai, dėl to net 130 % padidėjo sanitarinių kirtimų apimtis. Dėl šių priežasčių sumažėjo pagrindiniais kirtimais iškertamas medienos tūris iš kertamo ploto. Praėjusiame vykmetyje kasmet ugdomaisiais kirtimais kirsta vidutiniškai 512 ha projektuota 2004-2013 m. kirsti 467 ha. Projektuota apimtis buvo įvykdyta 109,6 % pagal plotą ir 115,8 % pagal tūrį. Atskirai pagal ugdomųjų kirtimų rūšis, lyginant su projektuotomis apimtimis pagal plotą, einamųjų kirtimų įvykdyta 138,4 %, retinimo kirtimų –100 %, jaunuolynų ugdymo kirtimų metinė apimtis buvo įvykdyta 99 %.

Medynų struktūra. Medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Pušynuose jaunuolynai sudaro 15,7 %, kai eglynuose 48,4 %, beržynų jaunuolynų yra 64,2 %, o juodalksnynų – 47,8 %. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį sumažėjo (III – 105 ha, IV – 47 ha), pribręstančių medynų plotas III miškų grupės miškuose padidėjo 11 ha, o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 94 ha.

Medynų tūrio kaita. Brandžių medynų tūris yra svarbus miškininkystės rodiklis. Brandžių medynų tūriai viename hektare, III – IV miškų grupėse, vidutiniškai padidėjo 55 m^3, labiausiai tūriai padidėjo – P - 81 m^3, E - 42 m^3, J – 72 m^3, Sb – 86 m^3, D - 57 m^3, o sumažėjo tūriai tik Bt – 126 m^3. Medynų tūriai viename hektare III ir IV miškų grupių miškuose padidėjo atitinkamai 36 m^3 ir 58 m^3 .

Miško atkūrimas. Per vykmetį (2004-2013) plynai iškirsta 1847 ha medynų. Želdinta 69,8 % kirtaviečių, savaime atžėlė 14,7 %, dar neatkurtos kirtavietės užima 15,5 % ploto. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose įveista 1579 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 70,1 %, patenkinami – 28 %, blogi – tik 1,5%. Žuvę želdiniai – 0,4 %, iš jų neatkurti – 1,2 ha, likęs plotas tapo savaiminių medžių rūšių jaunuolynais su kultūrinės kilmės rūšimis sudėtyje. Želdintos rūšys vyrauja 96,4 % plote. Želdintų sklypų, kuriuose vyrautų atžėlusios lapuočių rūšys yra tik 1,3 %. Po laja likusių želdinių yra 1,6 % ir polajinių želdinių tik 0,3 ha. Tai rodo, kad VĮ Prienų miškų urėdija pakankamai gerai atlieka želdinių priežiūros darbus. Sklypuose, kur vyrauja savaiminės medžių rūšys yra visos galimybės ugdymo kirtimais pagerinti jaunuolynų rūšinę sudėtį. Želdinimo darbų kokybė, palyginus su ankstesniu vykmečiu, aiškiai pagerėjusi. Paliktuose savaiminiam žėlimui plotuose vyrauja atžėlimas juodalksniais 65,8 %, beržais 15,4 %, drebulėmis 10,7 %, spygliuočiais 7,7 %. Atžėlę jaunuolynai yra mišrūs, ugdymo kirtimais formuojami tikslinių medžių rūšių medynai.

Miško rekreacija. Gerinant poilsiavimo sąlygas miškuose VĮ Prienų miškų urėdijos pastangomis įrengta per 14 įvairios paskirties rekreacijos objektų (1 stovyklavietė, 1 apžvalgos aikštelė, 5 poilsiaviečių, 1 atokvėpio vieta, 5 pėsčiųjų rekreaciniai takai ir 2 kiti objektai.). Objektus visuomenė intensyviai naudoja, todėl dalis jų susidėvėję, reikalauja priežiūros ir remonto. Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Birštono girininkijoje.

Priešgaisrinė apsauga. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 28 %. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 34 % pirmos degamumo klasės miškų, antros – 34 % ir trečios – 32 %. Nors dedama daug pastangų gaisrų stebėjimo, profilaktinėms ir priešgaisrinės saugos priemonėms, per vykmetį kilo 18 (valstybinės reikšmės miškuose 6) gaisrų, gaisru apimtas plotas – 20,02 ha (valstybiniuose miškuose – 16,22 ha). VĮ Prienų miškų urėdijoje 2003 m. įdiegta gaisrų stebėjimo videosistema neautomatinė, parengta pagal VĮ miškų urėdijos specialistų individualų projektą. Ją sudaro 3 video kameros bokštuose, valdomos rankiniu būdu, bet yra posūkio mechaninė pavara, nuolat sukanti visas kameras 360 laipsnių. Vaizdas internetiniu ryšiu parduodamas į monitorių, esantį budėtojo patalpoje, VĮ miškų urėdijos administraciniame pastate. Kameros rodo realų vaizdą ir azimutą.

Miškų sanitarinė būklė. VĮ Prienų miškų urėdijoje ji gana gera, nors 2010 m. škvalas išvertė daug medynų, išlaužė medžių. Dėl to susidarė palankios sąlygos atsirasti medynų kenkėjams. Laiku likvidavus vėjavartas bei pradėjusius džiūti eglynus, VĮ Prienų miškų urėdijoje 2013 m. pabaigoje liko tik 21 ha pažeistų plotų. Dėl gaisrų padarytų pažeidimų žuvo 3,0 ha miško. Didelių ligų židinių ar kenkėjų pakenktų plotų 2013 metais praktiškai nebuvo.

Medžioklėtvarka. Elninių žvėrių gausa 2013 m. viršija leistiną teritorijos talpą 2,3 karto. Valstybinės reikšmės miškuose elniniai žvėrys I ir II amžiaus klasių medynų plotuose nukandžiojo pušų, eglių ūglius 54,9 ha. Paskutiniųjų metų pažeidimų nenustatyta. Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasių medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų – 74,4 ha. Jie sudaro 57,5 % nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas valstybinės reikšmės miškuose – 129,3 ha. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai. VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 17 ha medynų, kuriuos patvenkė bebrai. Medienos nuostoliai patvenktuose medynuose 181 m3. Dėl bebrų patvenkimo žuvo 41,8 ha medynų

Miškų sertifikavimas. VĮ Prienų miškų urėdijoje resertifikavimo darbai buvo atlikti 2014 m., sertifikatas įteiktas 2014 metų gegužės 5 dieną. Sertifikato numeris RA-FM/COC-000266. Miškų sertifikavimas – tai procesas, kurio metu miškų ūkinė veikla įvertinama pagal nustatytą standartų visumą. Sertifikavimo tikslas yra, kad VĮ Prienų miškų urėdijos miškai būtų tvarkomi ir naudojami laikantis pasaulyje priimtų miškų išsaugojimo principų, ir gauti leidimą naudoti tarptautiniu mastu pripažintą atsakingo miškų tvarkymo FSC® prekinį ženklą.

2019 m. gegužės 4 d. reikės atlikti VĮ Prienų miškų urėdijos resertifikavimą, kuris privalomas kas 5 metus.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS

Miško kirtimai. Pagrindinių miško kirtimų norma apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos patvirtinimo“. Kirtimai išdėstyti teritorijoje vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“. Pagrindinių kirtimų projektas parengtas pirmajam penkmečiui, po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitam penkmečiui.

Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose (pradedant nuo 45 metų amžiaus) natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausuolių ir virtuolių kiekį.

Metinis medienos naudojimas sudaro 88,9 tūkst. m3 likvidinės medienos. Pagrindiniams kirtimams tenka 71 %, tarpiniams kirtimams – 29 %, ugdomiesiems kirtimams tenka 17 % nuo iškertamo likvidinio tūrio.

II miškų grupės miškuose pagrindinis naudojimas bus kertamas tik neplynais kirtimais. Neplyni kirtimai III miškų grupės miškuose sudarys 33,3 % kertamo ploto, o IV miškų grupės miškuose – 16,5 % kertamo ploto. Pirmajame penkmetyje plynais kirtimais projektuojama iškirsti 959,7 ha, iš jų 88,7 % ploto IV grupės ūkiniuose miškuose.

PROJEKTUOJAMA METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

1.1. lentelė

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris, tūkst. m^3		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris, tūkst. m^3, pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	211	78,3	62,9	81	0,5	6,4	56,0
Ugdymo kirtimai	579	24,1	15,4	64	2,1	4,6	8,7
Sanitariniai kirtimai	-	10,3	8,2	80	1,3	1,9	5,0
Kiti kirtimai	-	3,4	2,4	71	**0,2**	**0,6**	**1,6**
Iš viso	**790**	**116,1**	**88,9**	**77**	**4,10**	**13,5**	**71,3**

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 6,1 m^3 bendro tūrio arba 4,7 m^3 likvidinės medienos tūrio (iš jų pagrindiniais kirtimais 3,3 m^3/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio pagrindiniais kirtimais iškertama: II – 0,2, III – 1,5 ir IV – 4,5 m^3/ha. Einamasis medynų tūrio prieaugis – 7,97 m^3/ha. II miškų grupės miškuose per vykmetį projektuojama vidutiniškai iškirsti 27 %, III – 50 %, IV – 97 % einamojo tūrio prieaugio. Medienos naudojimo procentas nuo viso medienos tūrio – 2,1 %. Kasmet miško kirtimai bus vykdomi 4,2 % visų medynų ploto.

Potencialiai galimi metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai. Ekologiniu požiūriu ne visi potencialūs energetinės medienos ištekliai kirtimuose gali būti panaudoti nepažeidžiant miško ekosistemos. Realus, galimas paimti iš miško kelmų, šakų ir plonų stiebų kiekis nustatomas atsižvelgiant į augavietes. Neturtingose augavietėse, siekiant išsaugoti natūralų jų derlingumą, o užmirkusiuose – siekiant kirtimų metu mažiausiai sužaloti dirvožemį, dalis šakų ir plonų stiebų yra paliekami kirtimo vietoje. Energetinės medienos metiniai ištekliai VĮ Prienų miškų urėdijoje iš viso sudaro 24034 m³, iš jų: jaunuolynų ugdymuose – 2995 m³, retinimuose ir einamuosiuose kirtimuose – 4210 m³ ir iš pagrindinių kirtimų – 16829 m³. Kirtimo atliekos sudarys apie 27 % nuo suprojektuoto kirsti likvidinio tūrio. Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 43 %, malkos – 27,8 %, sausuoliai – 10 %, smulkūs stiebai – 12,5 % ir stiebų viršūnės 6,7 %. Kelmų biomasę panaudoti bus galima tik ateityje. Pagrindinę energetinės medienos biomasę sudarys šakos ir malkos.

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 458,4 ha inventorizuotų neapaugusių mišku plotų (kirtavietės, aikštės, žuvę medynai ir žemė miškui įveisti.) ir 959,7 ha suprojektuotų 2015–2019 metams plynų kirtimų. Iš viso 1418,1 ha želdinti numatoma apie 62 %, paliekama želti – 38 % ploto. Apie 82 % želdomų plotų sudarys mišrūs želdiniai. Metinė miško želdinimo apimtis pirmajam penkmečiui – 125 ha (bendra atkūrimo metinė apimtis – 203 ha). Gryni ąžuolo ir mišrūs želdinai su ąžuolais sudarys apie 30 % viso želdomo ploto.

Miško selekcija ir sėklininkystė. VĮ Prienų miškų urėdijoje yra du genetiniai draustiniai: pušies (150 ha) ir maumedžio (3,3 ha). Miško sėklinės plantacijos yra keturios, maumedžio sėklinės plantacijos trys, jų bendras plotas 12,1 ha (atskirai 6 ha, 2,6 ha, 3,5 ha) ir viena ąžuolo sėklinė plantacija 6,2 ha ploto. Sėklinių medynų yra 9 vienetai, jų plotas – 196,2 ha. Pušies sėklinių medynų yra 54,0 ha, eglės sėklinių medynų – 13,4 ha ir 2 ąžuolo sėkliniai medynai – 118 ha.

Miško apsauga. Apskaičiuota sanitarinių kirtimų apimtis 8,2 tūkst.m^3 likvidinės medienos per metus. Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 „Dėl Miško sanitarinės apsaugos

taisyklių patvirtinimo“, rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio miškų tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis. Pirmos degumo klasės miškų yra 34 %, antros degumo klasės – 34 % ir trečios – 28 % ploto. Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (210 km.) ir 10 km įrengti naujų mineralizuotų juostų, parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Medžioklės plotai suskirstyti medžioklės plotų vienetais. Atsižvelgiant į elninių žvėrių gyvenamosios teritorijos rajonavimo principus, miškingumo procentą ir miškų masyvų išsidėstymą, tikslinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 352 sąlyginiai elniai (12 briedžių ir 258 elniai, stirnos – 280). Leistina šernų banda – 375 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis (97,8 t). Esamam miškų plotui rekomenduojama 29,7 ha pašarinių laukelių, biotechninių priemonių 597 vnt., naudoti apie 176,8 ha plote apsaugos priemones nuo žvėrių.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiam vykmečiui pagal techninius projektus nenumatytas. Tikslingos sausinti žemės užima apie 105 ha arba 34 % viso nenusausinto hidromelioracinio fondo.

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje 1143,5 ha miškų (5,7 % viso miškų ploto) yra rekreaciniai miškai. Šiems miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, parkų rekreacinės zonos miškai, miestų miškai. VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems valstybinės reikšmės miškams parengtas rekreacinio sutvarkymo projektas. Įrengta 14 rekreacijos objektų (10 vnt. yra regioniniuose parkuose), kurių dalį numatyta atnaujinti (6 vnt.). Rekomenduojama įrengti naujus rekreacijos objektus: 27 vnt.: poilsiavietės, atokvėpio vietos, stovyklavietės, transporto stovėjimo aikštelės, pažintiniai takai. Rekreacinei miškų vertei padidinti buvo projektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (130,7 ha). VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje kultūros paveldo objektų valstybinės reikšmės miškuose yra 19 ir iš jų 8 Nemuno kilpų regioniniame parke.

Gamtosauginių priemonių planas. Jį sudaro aiškinamasis raštas ir žemėlapis M1:50 000, girininkijoms M1:20 000. Jame aprašytos saugomos teritorijos, Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys, paukščių lizdavietės, kertinės miško buveinės, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: pušynai, augantys Pa ir Pb augavietėse, natūralios miško pelkės (neapaugusios medynais), mažos miško aikštelės ir laukymės, miško sklypai su pavieniais bioįvairovės medžiais ar senmedžiais. Pateiktas visas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiatikslį miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

Esant dabartiniam išlaidų lygiui bei palankioms medienos kainų tendencijoms, VĮ miškų urėdija planuojamu laikotarpiu galėtų dirbti pelningai, bendrasis pelningumas siektų 9,7 %.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes.

Projekto vadovas Artūras Gustainis

2014 m. gruodžio 10 d.

T U R I N Y S

Turinys 14
Lentelių sąrašas 16
Priedai 19
Procedūriniai dokumentai 19
Žemėlapiai 19
Įvadas 20
Miškų urėdijos pagrindiniai miško ūkio tikslai ir uždaviniai 22
1. Analitinė dalis 25
1.1. projektinės situacijos analizė ... 25
1.1.1. miškų urėdijos istorija 25
1.1.2. miškų urėdijos miškų tvarkymas 26
1.1.3. ekonominių ir socialinių poreikių prognozė 36
1.2. miškų urėdijos veiklos teritorijos charakteristika ... 38
1.2.1. fizinė–geografinė charakteristika 38
1.2.2. miškų urėdijos ekonominė ir socialinė aplinka 41
1.2.3. miškų urėdijos veklos teritorijos keliai ir geležinkeliai 42
1.2.4. administracinis ir kadastrinis teritorijos suskirstymas 44
1.2.5. miškų urėdijos veiklos teritorijos miškų pasiskirstymas pagal administracinius vienetus, nuosavybės formas ir funkcinę paskirtį 45
1.2.6. saugomos teritorijos. gamtosaugos ir kultūros paveldo teritorijų ypatybės 49
1.2.6.1. saugomos teritorijos ir gamtosaugos teritorijų ypatybės 49
1.2.6.2. kultūros paveldo teritorijų ypatybės 56
1.3. miškų urėdijos teritorijos charakteristika ... 57
1.3.1. miškų urėdijos struktūriniai padaliniai 57
1.3.2. miškų urėdijos teritorija pagal augavietes ir žemės naudmenas 58
1.3.3. miškų urėdijos miško žemė pagal funkcinę paskirtį 64
1.3.4. miškų urėdijos medynų dendrometrinė charakteristika 67
1.3.5. miškų urėdijos medynų kokybinė būklė 84
1.3.6. miškų urėdijos specifinių teritorijų miškų charakteristika 86
1.3.7. medžioklės plotų ir medžiojamosios faunos charakteristika 89
1.4. miškotvarkos projekto įvykdymo analizė ... 92
1.4.1. ūkinės veiklos analizės tikslas ir uždaviniai 92
1.4.2. vykdytos ūkinės priemonės ir jų rezultatai 92
1.4.2.1. medienos ruoša 92
1.4.2.2. medynų ugdymas ir priežiūra 96
1.4.2.3. miško atkūrimas 97
1.4.2.4. miško sėklininkystė 103
1.4.2.5. miško priešgaisrinė apsauga 106
1.4.2.6. miško sanitarinė apsauga 109
1.4.2.7. miško apsauga nuo teisės pažeidimų 111
1.4.2.8. miškų sausinimas 112
1.4.2.9. miško kelių tiesimas 114
1.4.2.10. žvėrių poveikis miškų būklei 114
1.4.2.11. miško auginimo ir naudojimo priemonių veiksmingumo analizė 118
1.4.3. ekonominiai miško ūkinės veiklos rezultatai 134
1.4.4. miškotvarkos projekto vykdymo įvertinimas 136
2. Projektinė dalis 140
2.1. projektavimo pagrindas ir užduotis ... 140
2.2. miškų urėdijos miškų suskirstymas pagal tikslinę funkcinę paskirtį ... 141
2.3. medienos ruoša ... 142

2.3.1. pagrindiniai miško kirtimai 142
2.3.2. medynų ugdomieji kirtimai 152
2.3.3. medynų sanitariniai kirtimai 155
2.3.4. kiti kirtimai 156
2.3.5. projektuojama medienos ruošos norma 158
2.3.6. potencialiai naudotinų miško kirtimų atliekų kiekio įvertinimas 162
2.4. jaunuolynų priežiūra ir ugdymas ... 165
2.5. miško atkūrimas ir įveisimas ... 167
2.5.1. miško atkūrimas ir įveisimas 167
2.5.2. medynų gerinimo priemonės želdant 171
2.6. miško sėklininkystė ... 179
2.7. miško priešgaisrinė apsauga ... 180
2.8. miško sanitarinė apsauga ... 183
2.9. miško sausinamasis tinklas ... 184
2.10. miško kelių tinklas, jų tiesimo, rekonstravimo, remonto apimtys ... 185
2.11. naudingųjų išteklių mažieji karjerai, jų priežiūra, eksploatavimas ir rekultivavimas ... 186
2.12. kitų ūkinių priemonių poreikis ir projektavimas ... 187
2.13. medžioklėtvarkos sprendiniai ... 187
2.14. biologinės įvairovės apsauga ... 191
2.15. socialinės miškų funkcijos stiprinimas ... 193
2.16. nemedieninis miško naudojimas ... 196
2.17. projektavimo ypatumai valstybiniuose parkuose ir draustiniuose ... 197
2.18. gamtotvarkos planuose numatytų ūkinių priemonių projektavimas ... 199
2.19. priemonių, kurių įgyvendinimui numatoma teikti paraiškas Europos Sąjungos paramai gauti, projektavimas ... 200
2.20. FSC miškų tvarkymo sertifikavimo reikalavimų įgyvendinimas miško ūkinėje veikloje ... 203
3. Baigiamoji dalis 205
3.1. projektinių sprendinių vertinimas ... 205
3.1.1. ekonominis vertinimas 205
3.1.2. ekologinis vertinimas 210
3.1.3. socialinis vertinimas 213
3.2. miškotvarkos projekto priežiūra ir tikslinimas ... 215
3.2.1. miškotvarkos projekto priežiūra 215
3.2.2. miškotvarkos projektų tikslinimas 215
Literatūra 217

L E N T E L I Ų S Ą R A Š A S

1.1. projektuojama metinė kirtimų apimtis 11
1.2. miškų urėdijos ir girininkijų plotų kaita pagal vykdytas miškotvarkas 26
1.3. miškų urėdijos ir girininkijų vadovaujančiųjų darbuotojų bei miškotvarkos specialistų, vykdžiusių darbus, sąrašas. 34
1.4. kartografinės medžiagos sudėtis 35
1.5. kita projekto medžiaga 35
1.6. medienos realizacija 42
1.7. kelių statistika 44
1.8. miško žemės plotas pagal adminstracinius vienetus ir nuosavybės formas 45
1.9. miško žemės plotas pagal naudotojų grupes ir savivaldybes 46
1.10. miško žemės ploto ir teritorijos miškingumo kaita 47
1.11. teritorijos miškingumas pagal girininkijas 48
1.12. miškų urėdijos veiklos teritorijos miškų grupės ir pogrupiai 48
1.13. saugomų teritorijų miškų bendra charakteristika 54
1.14. miškų ploto pasiskirstymas pagal nuosavybės formas (ha) 57
1.15. girininkijų apibūdinimas 58
1.16. augaviečių charakteristika 59
1.17. medynų plotai (%) pagal augavietes 60
1.18. brandžių medynų vidutinis tūris pagal augavietes (III ir IV miškų grupėse) 61
1.19. medynai pagal miško tipų serijas 62
1.20. plotų pasiskirstymas pagal žemės naudmenas (ha) 63
1.21. miškų grupės ir pogrupiai 66
1.22. miškų pasiskirstymas pagal grupes ir girininkijas 67
1.23. medynų plotas pagal vyraujančias medžių rūšis 68
1.24. medynų plotų pasiskirstymas pagal girininkijas 69
1.25. III ir IV miškų grupių medynai pagal brandumo grupes 73
1.26. medienos tūriai pagal vyraujančias ir sudėtines 75
1.27. medynų tūriai pagal vyraujančias ir sudėtyje esančias medžių rūšis, % 76
1.28. bendras medienos tūris ir biomasė 77
1.29. medynų pasiskirstymas pagal kilmę ir mišrumą 77
1.30. medynų plotų pasiskirstymas bonitetais 78
1.31. medynų plotų pasiskirstymas skalsumais 79
1.32. 0,2-0,4 skalsumo medynai . 81
1.33. medynų vidutiniai rodikliai 81
1.34. medynų kokybinės būklės rodikliai 85
1.35. valstybinių draustinių miškų charakteristika 87
1.36. 87
1.37. valstybinių regioninių parkų miškų charakteristika 87
1.38. rekreacinių miškų charakteristika 88
1.39. medžioklės plotai pagal medynų mišrumą 90
1.40. kanopinių žvėrių gausos kitimo ir sumedžiojimo dinamika 90
1.41. bebravietės 91
1.42. ūkinių darbų metinė apimtis pagal miškotvarkos projektą ir jos vykdymas 93
1.43. miško kirtimų apimtis 2004 – 2013 metais 94
1.44. neplyni pagrindiniai kirtimai atlikti per paskutinįjį vykmetį 95
1.45. ugdomųjų kirtimų apimtys 2004– 2013 metais 96
1.46. įvykdytų ugdomųjų kirtimų įvertinimas (2008-2013 m.) 97
1.47. miško atkūrimas (2004–2013) pagal miškų urėdijos ataskaitas 97
1.48. paskutinio vykmečio želdinių charakteristika. 2004 – 2013 m. 98
1.49. želdinių būklės įvertinimo raida 99

1.50. miško atkūrimas per vykmetį plynai iškirstose biržėse 100
1.51. vykmečio želdiniai (2004-2013) pagal želdintas medžių rūšis ir augavietes 101
1.52. kirtaviečių plotas pagal metus, atkūrimo būdus ir girininkijas 102
1.53. miško žėlimas ne miško žemėje 103
1.54. VĮ Prienų miškų urėdijos sėklinės bazės objektai 105
1.55. miško gaisrai miškų urėdijos veiklos teritorijoje 2004-2013 metais 107
1.56. miškų degamumo klasės 108
1.57. miškų sanitarinė būklė ir atliktos miško sanitarinės apsaugos priemonės 110
1.58. atliktos miško sanitarinės apsaugos priemonės 111
1.59. neteisėti miško kirtimai per 2011-2013 metus 112
1.60. hidromelioracinis tinklas 113
1.61. elninių žvėrių pažeistų medžių rūšių plotas miškų urėdijoje nukandžiojant ūglius 115
1.62. elninių žvėrių pažeistų medžių rūšių plotas miškų urėdijoje nulaupant žievę 115
1.63. elninių žvėrių pažeistos medžių rūšys girininkijose nukandžiojant ūglius 116
1.64. elninių žvėrių pažeistos medžių rūšys girininkijose nulaupant žievę 117
1.65. bebrų daroma žala 117
1.66. miško rodiklių kitimas pagal trijų miškotvarkų duomenis 119
1.67. medžių rūšių plotų kaita pagal vyraujančias medžių rūšys 122
1.68. III ir IV miškų grupių jaunuolynų plotų kaita pagal vyraujančias medžių rūšis 123
1.69. I amžiaus klasės jaunuolynų vyraujančių medžių rūšių plotas (III+IV grupės) 124
1.70. brandžių medynų plotų kaita 129
1.71. bendrojo medžių tūrio prieaugio balansas valstybinės reikšmės miškuose 132
1.72. rodikliai prieaugio balanso nustatymui 133
1.73. medienos prieaugis ir jo naudojimas 2004-2013 m. 133
1.74. ekonominių veiklos rezultatų rodikliai 135
2.1. minimalūs medynų pagrindinių kirtimų ir gamtinės brandos amžiai 143
2.2. paskutinės amžiaus klasės iki brandžių medynų ir brandžių medynų plotas, vidutinis brandžių medynų amžius ir tūris 1 ha pagal miškų grupes 144
2.3. eksploatacinio fondo medynų vidutinis amžius ir vidutinis tūris 1 ha 145
2.4. pagrindinių kirtimų metinė apimtis 146
2.5. apskaičiuota metinė pagrindinių kirtimų apimtis pagal girininkijas 148
2.6. suprojektuotos pagrindinių kirtimų biržės palyginimas su apskaičiuota kirtimo norma 149
2.7. perbrendusių medynų kirtimai suprojektuotoje biržėje (plynai ir neplynai) 151
2.8. ugdomųjų kirtimų amžiai 153
2.9. suprojektuoti ugdomieji kirtimai 154
2.10. metinė ugdomųjų kirtimų apimtis 155
2.11. metinis natūraliai iškrentantis tūris 156
2.12. projektuojama vykmečiui metinė kirtimų apimtis 159
2.13. miško naudojimo rodikliai 160
2.14. metinė miško kirtimų apimtis pagal girininkijas 161
2.15. VĮ Prienų miškų urėdijos potencialiai galimi metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai 163
2.16. metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai 164
2.17. metinė jaunuolynų ugdymo apimtis 166
2.18. projektuojamos želdinių ir žėlinių apsaugos ir priežiūros apimtys pagal girininkijas 167
2.19. miško atkūrimo fondas 168
2.20. miško atkūrimo būdai 170
2.21. miško atkūrimo darbų apimtis 172
2.22. miško atkūrimo darbų apimtis (ha) pagal girininkijas 174
2.23. ūkinių priemonių sistema ąžuolynų atkūrimui 176
2.24. medelyne auginamų sodmenų asortimentas 179
2.25. paruošta sėklų per metus 180

2.26. sodmenų poreikis 180
2.27. miškų degumo klasės 181
2.28. preliminarinėmetinė miško sanitarinių apsaugos priemonių apimtis dešimčiai metų 183
2.29. nenusausintas hidromelioracinis fondas (NHF) Valstybinės reikšmės miškuose 184
2.30. kelių tiesimas (statyba) ir remontas (rekondtrukcija) 186
2.31. mažųjų karjerių sąrašas 187
2.32. leistinas briedžių, tauriųjų elnių, stirnų ir šernų skaičius miškų urėdijos valdomuose miškuose 188
2.33. perspektyvios ir neperspektyvios bebravietės 189
2.34. minimalus kasmetinių papildomų pašarų kiekis esant leistinam žvėrių tankiui 189
2.35. rekomenduojami biotechniniai įrenginiai ir pašariniai laukeliai 190
2.36. želdinių ir žėlinių apsauga nuo elninių žvėrių pakenkimo 191
2.37. privačių savininkų mokymas ir paslaugų teikimas VĮ Prienų miškų urėdijoje 194
2.38. grybų ištekliai vį prienų miškų urėdijos miškuose 196
2.39. miško trakas 197
2.40. miško ūkinių priemonių metinė apimtis saugomų teritorijų miškuose 199
3.1. projektuojamų pagrindinių kirtimų biržių tūrio struktūra pagal medžių rūšis 205
3.2. projektuojamų pagrindinių kirtimų biržių sortimentinė struktūra bei sortimentų vertė 206
3.3. vykmečiui planuojamas metinis kirstinos medienos kiekis pagal medžių rūšis 207
3.4. vykmečiui planuojamas metinis kirstinos medienos pasiskirstymas pagal medžių rūšis ir padaringumą 207
3.5. planuojamos metinės kirstinos medienos piniginis įvertinimas nenukirsto miško kainomis 208
3.6. planuojamos metinės pajamos ir išlaidos 2015 - 2019 metais 209

P R I E D A I

1 priedas. žemės pasiskirstymas pagal naudmenas 221
2 priedas. žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir girininkijas 222
3 priedas. žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir miškų grupes 224
4 priedas. žemės pasiskirstymas pagal naudmenas ir kadastro vietoves 225
5 priedas. medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis 228
6 priedas. medynų plotai ir tūriai pagal brandumo grupes 237
7 priedas. medynų plotai pagal bonitetą ir skalsumą 238
8 priedas. brandžių ir perbrendusių medynų plotų pasiskirstymas skalsumais 239
9 priedas. medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases 241
10 priedas. medynų plotai (ha) pagal augavietes 259
11 priedas. augaviečių plotai pagal žemės naudmenas 261
12 priedas. valstybės saugomų teritorijų žiniaraštis 264
13 priedas. medynų plotų kaita pagal amžiaus klases 269
14 priedas. suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (III-IV miškų gr.) 271
15 priedas. neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (III-IV miškų gr.) 273
16 priedas. plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika 274
17 priedas. neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika 276
18 priedas. plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika 277
19 priedas VĮ Prienų miškų urėdijos kelių statybos ir remonto darbų schemos 278

P R O C E D Ū R I N I A I D O K U M E N T A I

Miškotvarkos mokslinės techninės tarybos (2014.07.10. Nr. 34) nutarimas 292
Pasitarimo įvykusio VĮ Prienų miškų urėdijoje. 2014 m. spalio 02 d. protokolas 294
Pažymos dėl miškotvarkos lauko darbų VĮ Prienų mu teritorijoje patikrinimo 295
Skelbimai vietos laikraštyje dėl rengiamo VĮ Prienų mu vidinės miškotvarkos projekto viešo svarstymo 300
VĮ Prienų mu. posėdžio protokolas 2014-12-22 m. Nr.1 ir dalyvių sarašas 302
VĮ Prienų mu vidinės miškotvarkos projekto recenzija 305
Nemuno kilpų RP išvados, dėl VĮ Prienų mu vidinės miškotvarkos projekto derinimo 308
LR aplinkos ministerijos Valstybinės miškų tarnybos išvada dėl VĮ Prienų mu vidinės miškotvarkos projekto derinimo 309
LR aplinkos ministro įsakymas 2015 m. gegužės 25 d. Nr. D1-433 Vilnius 310

Ž E M Ė L A P I A I

VĮ Prienų miškų urėdijos administracinis suskirstymas 45
VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų plotų žemėlapis 47
VĮ Prienų miškų urėdijos miškų grupių žemėlapis 49
VĮ Prienų miškų urėdijos vyraujančių medžių rūšių žemėlapis 75

Į V A D A S

Apie Prienų miškų tvarkymą ir administravimą iki I-ojo pasaulinio karo, duomenų mažai, todėl plačiau neaprašoma. VĮ Prienų miškų urėdija dabartinius miškus administravo jau 1918–1939 metais. VĮ Prienų miškų urėdijos įkūrimo data laikytina 1919 m. Po karo Prienų miškų urėdijos atkūrimas prasidėjo 1945 m. rugpjūčio mėnesį. Prienų miško pramonės ūkis įkurtas 1945-08-01. Jau 1947 m. įsteigus Lietuvos miškų ūkio ministeriją visi Prienų miško pramonės ūkio miškai perduoti Alytaus miško pramonės ūkiui. Buvo suformuotos 3 stambios girininkijos (Balbieriškio – 7,0tūkst. ha, Prienų – 6,6 tūkst. ha, Birštono – 6,8 tūkst. ha). Toks suskirstymas išsilaikė iki 1952 m., o nuo 1957 m. sausio pirmos dienos atkurtas Prienų miškų ūkis. Jis buvo suformuotas iš dalies Kaišiadorių ir Alytaus miškų ūkių. Buvo įsteigtos 6 girininkijos ir 54 eiguvos, kurių bendras mišku apaugęs plotas sudarė 22642 ha. Prienų miškų ūkis 1968 m. pavadintas miško pramonės ūkiu. Prienų miško pramonės ūkis pavadintas Prienų miškų urėdija 1990 m., o nuo1999-08-01 m. sutektas pavadinimas Valstybinė įmonė (VĮ) Prienų miškų urėdija.

Prienų miškų urėdijoje 1924 m. buvo atlikta pirmoji miškotvarka nepriklausomoje Lietuvoje, o 1939 m. atlikta pakartotinė miškotvarka. VĮ Prienų miškų urėdijos miškams buvo sudaromi miškotvarkos projektai 8 kartus: 1924 m., 1939 m., 1947 m., 1958 m., 1967 m., 1979 m., 1989 m. ir 2003 m., o 2013 m. miškotvarka VĮ Prienų miškų urėdijai bus devintoji.

VĮ Prienų miškų urėdijos miškų inventorizacija atlikta 2013 metais vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija (2011 m), taksacinės kortelės pildymo instrukcija (2011 m) ir sutartimi pasirašyta su Aplinkos ministerija 2013-05-03 Nr. 11 ir I-mojo miškotvarkos pasitarimo protokolu. Inventorizuoti visi miškų urėdijos veiklos teritorijoje esantys miškai.

Miškų inventorizaciją atliko Valstybinio miškotvarkos instituto I-asis miškotvarkos būrys (projektų vadovas A.Gustainis, taksatoriai: A. Butrimavičius, R. Zbarauskas, V. Kazakauskas, M. Mačys, N. Lukminas, M. Taurozevičius, M. Megelinskas, J. Juškevičius, J. Kuncevičius, R. Dambrauskas). Miškų inventorizacijos metu visi miškai pagal nuosavybės formas buvo suskirstyti į tokias naudotojų grupes:

- valstybinės reikšmės miškai,
- miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės miškai,
- privatūs ir miškai skirti nuosavybės teisių atkūrimui,
- kitų naudotojų ir valdytojų miškai.

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje bendras inventorizuotas plotas užima 32656,2 ha valstybinės reikšmės miškai užima 20080,7 ha (61,5%), miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai – 40,8 ha, (0,1 %) privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui – 12012,6 ha (36,8 %) ir kitų valdytojų bei naudotojų miškai – 522,1 ha (1,6 %). Miško žemių plotai pagal savivaldybių teritorijas: Prienų raj. sav. – 81,4 % miško žemių ploto, Birštono sav. – 18,0 %, Trakų raj. sav., – 0,6 % (bendras miško žemių plotas). Valstybinės reikšmės miškai pagal miško žemių plotus ir savivaldybes pasiskirstę sekančiai: Prienų raj. sav. – 82,7 % miško žemių ploto, Birštono sav. – 17,3 %, Trakų raj, sav. valstybinės reikšmės miškų nėra. Miškai suskirstyti į 8 girininkijas: Balbieriškio, Birštono, Išlaužo, Meškapievio, Naujosios Ūtos, Prienų, Šilavoto ir Verknės. Bendras įtaksuotas vidutinis girininkijos plotas – 4,08 tūkst. ha, vidutinis kvartalo plotas – 55,1 ha, vidutinis sklypo plotas – 1,5 ha. Valstybinės reikšmės miškuose vidutinis girininkijos plotas – 2,51 tūkst. ha, vidutinis kvartalo plotas – 57,2 ha, vidutinis sklypo plotas – 1,8 ha.

Pirmą kartą inventorizuota 189,4 ha medynų, iš jų 25,4 ha naujai prijungtuose valstybinės reikšmės miškų plotuose. Tai daugiausia buvusios žemės ūkio naudmenos ir nenaudojamos žemės.

Valstybės saugomose teritorijose miškai užima 16,25 tūkst. ha (49,8 % nuo visų miškų urėdijos veiklos teritorijoje), iš jų miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose 10,9 tūkst. ha (54,3 % nuo miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų).

Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (LR Miškų įstatymo 14 str.). Vidinės miškotvarkos projektas skiriamas konkrečių tvarkymo priemonių sistemai miškų valdoje nustatyti, atsižvelgiant į bendruosius regiono miškų tvarkymo schemos reikalavimus, užtikrinant tvarų ir suderintą su visuomenės ir savininkų reikmėmis bei miškų politikos reikalavimais valdos miško išteklių naudojimą.

Vidinės miškotvarkos projektas sudarytas pagal paslaugų pirkimo sutartį su VĮ Prienų miškų urėdija (2013 m. rugpjūčio 30 d.Nr.23/2013). Miškotvarkos projektas parengtas atsižvelgiant į miškų politikos siekius ir tarptautinių susitarimų reikalavimus dėl ekonominių, ekologinių ir socialinių miško funkcijų darnos užtikrinimo, naudojant naujausias informacines technologijas ir sudaro normatyvinį pagrindą darniam miškų ūkiui organizuoti bei plėtoti.

Sudėtinės miškotvarkos projekto dalys yra:

Analitinė, kurioje pateikta miškų urėdijos istorija, projektinės situacijos analizė, miškų urėdijos veiklos teritorijos charakteristika, miškų urėdijos teritorijos charakteristika ir galiojusio miškotvarkos projekto įvykdymo analizė.

Projektinė, kurioje pateiktas projektavimo pagrindas ir užduotys, miškų urėdijos miškų suskirstymas pagal tikslinę funkcinę paskirtį, medienos ruošos, jaunuolynų ugdymo, miško želdinimo apimtis, miškovaisos bazės plėtra, priešgaisrinė, sanitarinė miško apsauga, miško kelių tiesimas, kitos ūkinės priemonės, biologinės įvairovės apsauga, rekreacinės ir socialinės miško funkcijos stiprinimas, ne medieninis miško naudojimas.

Baigiamoji, kurioje pateikta projektinių sprendinių vertinimas (ekonominis, ekologinis, socialinis vertinimas), projekto priežiūra ir tikslinimas.

Pagal parengtą vidinės miškotvarkos projektą VĮ Prienų miškų urėdijos miškai bus tvarkomi, naudojami, atkuriami ir saugomi dešimt metų (nuo projekto patvirtinimo datos).

Projekto rengime dalyvavo šie Valstybinio miškotvarkos instituto specialistai ir Aleksandro Stulginskio universiteto Miškotvarkos ir medienotyros instituto darbuotojai:

– Pagrindinių kirtimų 2015-2019 metų išdėstymas. Projektavimo skyrius, vedėjas V.Beržanskis, inžinierius A. Bagdonavičius;

– Medžioklėtvarkos plotų ir faunos charakteristika (1.3.7 sk.), žvėrių poveikis miškui (1.4.1.10 sk.) bei medžioklėtvarkos sprendiniai (2.10 sk.) – V. Beržanskis;

– Miškų urėdijos ekonominis projekto vertinimas (3.1.1 sk.) ir ekonominės veiklos rodikliai (1.4.2 skyr.) – miškotvarkos ir medienotyros instituto lektorius G. Činga;

– Rekreacinio sutvarkymo projektas ir gamtosauginių priemonių planas (aiškinamieji raštai ir žemėlapiai M 1:50000) – Kraštotvarkos skyrius, vedėja V. Naureckaitė, vykdytojas L. Juozaitis ir;

– Planinę–kartografinę medžiagą parengė GIS ir kartografijos skyrius, vedėjas R. Puslys.

Projektų vadovas Artūras Gustainis.

MIŠKŲ URĖDIJOS PAGRINDINIAI MIŠKO ŪKIO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa. Patvirtinta LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programos patvirtinimo“. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa įgyvendina Lietuvos ilgalaikę miškų ūkio politiką ir nustato miškų ūkio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius laikotarpiui iki 2020 metų.

Programoje numatytas strateginis miškų ūkio plėtros tikslas, uždaviniai , taip pat jų vertinimo kriterijai. Į programą įtrauktos esminės aktualios Lietuvos miškų ūkio politikos ir jos įgyvendinimo strategijos, patvirtintos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484, nuostatos.

Miškų ūkio plėtros strateginis tikslas – didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei atsižvelgiant į ilgą miško augimo trukmę ir nuosavybės formų skirtumus bei sąveiką, taip pat užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose.

Įgyvendinant Programą nustatyti 4 miškų ūkio plėtros tikslai: 1) išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius, 2) užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą; 3) didinti miškų ūkio ekonominį efektyvumą, 4) išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą, atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką. Šiems tikslams pasiekti suformuluoti uždaviniai (jų daugiau kaip 30). Kiekvienam uždaviniui nurodyti vertinimo kriterijai ir jų reikšmės 2015 ir 2020 metams. Programa įgyvendinama pagal 3 metams sudaromą konkrečių priemonių planą: 2015-2017 ir 2018-2020 metams. Programos įgyvendinimo priemonių planus tvirtina aplinkos ministras.

- 1 tikslas – ***išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius***. Šiam tikslui pasiekti reikia įgyvendinti šiuos uždavinius:

– didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje, taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje (iki 2020 m.– 30 000 ha);

– plėtoti miškų atkūrimą genetiniu-ekologiniu pagrindu selekciškai vertinga ir kokybiška miško dauginamąja medžiaga, optimizuoti miško dauginamosios medžiagos auginimą, siekiant ilgalaikėje perspektyvoje aprūpinti rinką kokybiškais miško sodmenimis (*spygliuočių medžių rūšių miško dauginamosios medžiagos dalis, išauginama iš miško sėklinėse plantacijose surinktų sėklų – 70 %, lapuočių – 30 %*);

– didinti šalies ąžuolynų plotus (ąžuolynų dalis, palyginus su bendru miškų plotu, nuo 2 iki 2,4 % 2020 m.);

– užtikrinti tinkamą miškų apsaugą nuo ligų, kenkėjų ir gaisrų išplitimo, tobulinti miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos sistemas (vertinimo kriterijus – *vidutinis miško gaisro plotas per praėjusius 10 metų – 0,5 ha*).

- 2 tikslas – užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą. Uždaviniai:

– atnaujinti ūkinę-komercinę veiklą visuose nuosavybės teisėms į žemę atkurti rezervatuose ir šiam tikslui nepanaudotuose miškuose, juos pardavus aukcionuose arba priskyrus valstybinės reikšmės miškams;

– suderinti miško ugdomųjų, sanitarinių ir pagrindinių kirtimų apimtį, padidinti smulkios nelikvidinės medienos ir miško kirtimo atliekų panaudojimo biokurui gaminti apimtį (*mažiausia miško ugdomųjų kirtimų dalis, palyginti su bendru miškų urėdijose iškertamu medienos kiekiu – 16 % 2020 m.*);

– sudaryti prielaidas įgyvendinti nepertraukiamą miškotvarką – sklypinės miškų inventorizacijos organizavimą perduoti miško savininkams ir valdytojams (*miškų dalis, kurioje miškotvarkos darbai vykdomi naudojant miškų georeferencinį pagrindą sudarytų 50 % 2020 m.*).

• 3 tikslas – didinti miškų ūkio ekonominį efektyvumą ir konkurencingumą:

– skatinti investicijas į miškus ir miškų ūkį, ypač inovacijas;

– siekti didinti miškų urėdijų veiklos efektyvumą – užtikrinti stabilų valstybinių miškų sektoriaus naudojamo ilgalaikio turto pelningumą;

– į bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimą įtraukti atskaitymus iš privačių miškų ūkio ir ne miškų urėdijų valdomų valstybinių miškų ūkio medienos pardavimo pajamų.

• 4 tikslas – išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinė vaidmenį, klimato kaitos įtaką.

– didinti miško ekosistemų ekologinį ir kraštovaizdžio stabilumą (*mažiausia neplynųjų miško kirtimų dalis – 35 % 2020 m.*);

– skatinti rekreacinių miško funkcijų plėtrą, rekreacinės infrastruktūros objektų miškuose įrengimą ir tvarkymą;

– sudaryti prielaidas kultūros paveldo objektų ir jų paminklinės aplinkos išsaugojimui miškuose (vertinimo kriterijus–sukurta miškotvarkos darbus papildanti priemonių sistema, susijusi su kultūros paveldo objektų išsaugojimo sistema 2020 m.).

Parengto miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto sprendiniai tiesiogiai susiję su Nacionaline miškų sektoriaus plėtros programa. Lyginant sprendinius galima spręsti kiek jie atitinka programoje pateiktus vertinimo kriterijus.

Siekiant šių tikslų įgyvendinimo miškotvarkos darbų ir projekto rengimo metu sprendžiami tokie pagrindiniai uždaviniai ir naudojamos tokios priemonės:

– miškų išteklių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje sklypiniu metodu, kiekybinių bei kokybinių miškų našumo, ūkinės bei gamtinės būklės rodiklių nustatymas;

– miškų skirstymas į grupes ir pogrupius, ūkinių priemonių projektavimas bei vykdymas pagal joms nustatytus reikalavimus;

– saugomų teritorijų ir gamtos bei kultūros vertybių inventorizavimas miškų urėdijos teritorijoje ir priemonių jų apsaugai numatymas;

– miškų ūkio veiklos per praėjusį vykmetį analizė bei įvertinimas;

– miškotvarkos projekto, pagal kurį turi būti organizuojamas miškų ūkis ir atliekami visi miškų atkūrimo, naudojimo bei miško žemių tvarkymo darbai artimiausiame dešimtmetyje, parengimas.

Atsižvelgiant į miškų priskyrimą miškų grupėms, nustatyti šie ūkininkavimo tikslai:

– I grupės miškams.– palikti miškus natūraliai augti;

– IIA grupės miškams – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus;

– IIB grupės miškams – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką;

– III grupės miškams – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;

– IV grupės miškams – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną.

1 pav. Vaizdas į Birštono girininkiją nuo Naravų piliakalnio.

1. ANALITINĖ DALIS

1.1. PROJEKTINĖS SITUACIJOS ANALIZĖ

1.1.1. MIŠKŲ URĖDIJOS ISTORIJA

Apie VĮ Prienų miškų tvarkymą ir administravimą iki I-ojo pasaulinio karo rašytiniai šaltiniai, yra skurdūs, todėl plačiau neaprašoma. Pirmoji Prienų šilo miškotvarka atlikta 1886 m.

Vokiečiams traukiantis iš Lietuvos 1918 m. vienas iš svarbiausių to meto miškininkų rūpesčių buvo perimti miškus iš vokiečių okupacinės valdžios ir organizuoti administracinį aparatą perimtų miškų tvarkymui. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę 1918-12-01 vyriausybės įsakymu miškus, durpynus ir vidaus vandenis buvo pavesta tvarkyti Žemės ūkio ir valstybės turtų ministerijos įsteigtam Miškų skyriui (Vilniuje), kuris buvo nuo 1919-12-05 pavadintas Miškų departamentu ir 1920 m. pradžioje perkeltas į Kauną. Pirmas Departamento direktorius – Povilas Matulionis.

Prienų miškų urėdijos įkūrimo data laikytina 1919 m. Urėdijai priskirtų miškų plotas sudarė 27,1 tūkst. ha. Jai buvo priskirti dabartinėje urėdijos teritorijoje esantys miškai kairiojoje Nemuno pusėje. Kitoje Nemuno pusėje esantys miškai priklausė Alytaus urėdijai. Įsteigus 1927 m. Dzūkų urėdiją, pastarieji ir sudarė didžiąją šios urėdijos miškų dalį. Šis administracinis suskirstymas išsilaikė iki paskutiniųjų karo metų.

Pirmas urėdas buvo Karolis Kiršanskis, jis dirbęs trumpai, antrasis – E. Skerstas dirbo 1920 – 1924 m. Nuo 1924 – 1926 m. urėdu paskirtas miškininkas – specialistas Stasys Vaicekauskis. Eugenijus Kurilavičius, – labai pažangus urėdas, taurus žmogus, gerai tvarkė urėdiją, buvo geras organizatorius. Jis Prienų miškų urėdijai vadovavo 1930 –1940 m.

1945 metais buvo įsteigtas Prienų miško pramonės ūkis, kurio ribos (išskyrus Aukštadvario girininkijos miškus) beveik sutapo su dabartinės urėdijos ribomis. Tačiau 1947 metais įsteigta Miškų ūkio ministerija Prienų miško pramonės ūkio miškus perdavė Alytaus miškų ūkiui. Šis administracinis suskirstymas išsilaikė iki 1952 metų. Dalis dabartinės Prienų urėdijos miškų, esančių dešiniojoje Nemuno pusėje (išskyrus Žvėrinčiaus ir Siponių miškus), tais metais buvo perduota Kaišiadorių miško pramonės ūkiui. Po dešimties metų (1957-01-01) iš dalies miškų, anksčiau priklaususių Alytaus ir Kaišiadorių miškų ūkiams buvo įsteigtas Prienų miškų ūkis. Jo teritorija buvo suskirstyta į 6 girininkijas: Išlaužo, Šilavoto, Prienų, Birštono, Balbieriškio, Stakliškių ir 54 eiguvas (bendras mišku apaugęs plotas – 22642 ha). Prienų miškų ūkis 1968 metais reorganizuotas į miško pramonės ūkį. Prienų miško pramonės ūkis pavadintas Prienų miškų urėdija 1990 m., o nuo1999-08-01 m. sutektas pavadinimas Valstybinė įmonė (VĮ) Prienų miškų urėdija.

Per visą istoriją didžiausias urėdijos miškų plotas buvo 1992 –1994 m. Įkūrus Aukštadvario RP (1994 m.), Aukštadvario girininkija perduodama Trakų miškų urėdijai. Nuo to laiko urėdijos ribos nesikeičia, bet dėl vykstančios privatizacijos valstybinės reikšmės plotai sumažėjo. Šiuo metu esančios 8 girininkijos: Balbieriškio, Birštono, Išlaužo, Meškapievio, Naujosios Ūtos, Prienų Šilavoto ir Verknės, administruoja 32656,2 ha valstybinių ir kitų naudotojų miškų.

MIŠKŲ URĖDIJOS IR GIRININKIJŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYKDYTAS MIŠKOTVARKAS
(miško plotas ha)

1.2. lentelė

Eilės Nr.	Girininkija	Miškotvarkos metai					
		2004 m.			2013 m.		
		Valstybinės reikšmės miškai	Kitų naudotojų miškai	Iš viso	Valstybinės reikšmės miškai	Kitų naudotojų miškai	Iš viso
1	Balbieriškio	2016	658	2674	2003	683	2686
2	Birštono	3056	2385	5441	3068	2293	5362
3	Išlaužo	2177	1915	4092	2156	2094	4249
4	Meškapievio	3275	726	4001	3214	832	4046
5	Naujosios Ūtos	2252	565	2817	2221	618	2839
6	Prienų	3229	393	3622	3195	412	3607
7	Šilavoto	1723	554	2277	1697	560	2257
8	Verknės	2549	4733	7282	2527	5083	7610
Iš viso		**20277**	**11929**	**32206**	**20081**	**12575**	**32656**
%		**63**	**37**	**100**	**61,5**	**38,5**	**100**
Vidutinis girininkijos plotas,		2535	1491	4026	2510	1572	4082

2013 metų miškų inventorizacijos duomenimis (2014 01 01.), VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje esančių miškų bendras plotas sudaro 32656,2 ha, o atmetus kitų naudotojų miškų plotus (522,1ha), VĮ Prienų miškų urėdijos ne valstybinės reikšmės plotus (40,8 ha) ir privačius bei privatizavimui skirtus (12012,6 ha) miškų plotus, VĮ Prienų miškų urėdijoje yra 20080,7 ha valstybinės reikšmės miškų. Bendras miškų plotas yra suskirstytas į 8 girininkijas: Balbieriškio, Birštono, Išlaužo, Meškapievio, Naujosios Ūtos, Prienų Šilavoto ir Verknės. Vidutinis girininkijos (kartu su privačiais ir rezervuotais nuosavybės teisių atstatymui skirtais miškais ir kitų naudotojų miškais) plotas – 4082 ha (šalyje – 6164 tūkst. ha). Atskirų girininkijų plotai labai nevienodi ir kinta nuo 2257 ha (Šilavoto) iki 7610 ha (Verknės). Vidutinis valstybinės reikšmės miškų plotas girininkijoje – 2510 ha. Daugiausia valstybinės reikšmės miškų turi Meškapievio girininkija,(3214 ha) mažiausiai – Šilavoto girininkija (1697 ha).

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija yra vidurio Lietuvos dalyje, Kauno bei Vilniaus apskrityse, Prienų, Birštono ir Trakų rajono savivaldybės ribose. Šiaurinėje dalyje miškų urėdija ribojasi su Dubravos eksperimentine miškų urėdija ir Kaišiadorių miškų urėdija, rytuose su Trakų miškų urėdija, pietinėje dalyje su VĮ Alytaus miškų urėdija, o vakaruose su VĮ Marijampolės miškų urėdija.

Miškų urėdijos buveinė yra Miškininkų g. 2, LT-59149 Ignacava, Prienų r. sav.

1.1.2. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKŲ TVARKYMAS

XVII a. pirmoje pusėje karaliaus Vladislovo Vazos pavedimu buvo pradėtas ir baigtas miško ūkio pertvarkymas, vadinamas girių organizacija. Pagrindiniai organizacijos tikslai buvo geriau sutvarkyti valstybinius miškus, visų pirma pagerinti jų apsaugą ir padidinti valstybės iždo pajamas iš miškų. Kokių nors matavimo, projektavimo ar miškotvarkos darbų šiuolaikiniu supratimu nebuvo.

Miškotvarkos darbų pradžia, kaip nurodo profesorius M.Jankauskas, yra 1886 metai, kada miškotvarkos darbai buvo atlikti Prienų šile. Detalesnių duomenų apie šiuos darbus neišliko. Žinoma tik tai, kad šilas iš šiaurės vakarų į pietryčius buvo padalintas išilgine linija. Linijos padalintos plotas buvo suskirstytas į 6 sklypus, kurių kiekvienas turėjo būti suskirstytas į tiek dalių, kiek nustatyta kirtimo apyvartoje metų, kad miško naudojimas vyktų be pertraukos. Pušynams ir eglynams nustatyta 120 metų kirtimo apyvarta.

Pirmieji miškotvarkos darbai visuose Prienų miškų urėdijos miškuose atlikti 1924 metais, o Dzūkų urėdijoje 1925 metais. Pirmoji nepriklausomos Lietuvos miškotvarka vadovavosi 1914 m. patvirtinta Rusijos miškams tvarkyti instrukcija. Atsisakius periodinio miškų tvarkymo metodo, miškai buvo suskirstyti kvartalais. Miškų aplinkinės ribos buvo matuojamos teodolitu, vidaus situacija – goniometru. Parengti planšetai masteliu 1:5000, medynų planai – 1:25000. Medynų inventorizacijai naudotas vizualinės taksacijos metodas.

1939 metais miškotvarkos darbai vykdyti, vadovaujantis vietinėmis Miškams tvarkyti taisyklėmis (1933 m.). Girininkijos plotas, tolimesnėje perspektyvoje numatant jo smulkinimą buvo suskirstytas į 2 blokus. Esant būtinybei buvo galima parengti kartografinę, inventorizacinę ir projektinę medžiagą pagal blokus. Atsižvelgiant į augavietę, medynų bonitetą urėdijose buvo taikoma skirtingo kirtimo apyvarta. Prienų urėdijoje 1939 m. kirtimo apyvarta nustatyta pušynams 120 metų, eglynams – 80 metų, ąžuolynams – 160 metų. Maksimalus biržės plotis spygliuočių medynuose buvo 50 m., lapuočių – 100 m. Projektuojant biržes spygliuočių medynuose buvo stengiamasi išlaikyti 4–5 metų šliejimo laiką, minkštųjų lapuočių – 1-2 metų.

Pokario metais miškotvarkos darbai atlikti 1947 metais, vadovaujantis visasajungine instrukcija (1946 m.). Matavimo darbai vykdyti tik tuose plotuose apie kuriuos duomenų visai nebuvo arba per vykmetį buvo kokie nors pasikeitimai. Miškų inventorizacijai naudota 1939 m. miškotvarkos medžiaga. Žymiai pasikeitus administracinių vienetų riboms, 1952 metais atliktas miškotvarkos medžiagos patikslinimas (revizija). Miškotvarkos darbai vykdyti be aerofotonuotraukų. Inventorizacija atlikta tik prijungtuose po 1947 m. miškotvarkos plotuose, neapaugusiose mišku plotuose bei brėstančiuose ir brandžiuose medynuose.

1958 metais miškotvarkos darbai atlikti pagal I-a miškotvarkos darbų eilę, vadovaujantis visasajungine 1951 metų miškotvarkos instrukcija. Inventorizuojant urėdijos miškus, pirmą kartą Lietuvoje naudotos aerofotonuotraukos. Jos panaudotos Išlaužo, Alksniakiemio, Birštono, Stakliškių girininkijų miškuose (30 % plote). Kitų girininkijų miškuose vidaus situacija išskirta instrumentiniu būdu arba buvo panaudota 1947 m. miškotvarkos vidaus situacijos nuotrauka. Medynų inventorizacijai naudotas vizualinės ir instrumentinės taksacijos metodai. Dalyje brandžių medynų išskirti juostiniai apskaitos bareliai. Prienų urėdijoje inventorizuotas 30269 ha miškų plotas suskirstytas į 11 girininkijų: Išlaužo, Šilavoto, Meškapievio, Prienų, Naujosios Ūtos, Balbieriškio, Alksniakiemio, Birštono, Jiezno, Stakliškių, Aukštadvario.

1967 metais miškai pirmą kartą tvarkyti dirvožemio tipologiniu pagrindu, vadovaujantis Lietuvos miškų augaviečių pagrindu, taisyklėmis (1966 m.) bei 1964 m. visasajunginės miškotvarkos instrukcija. Inventorizuoti ne tik valstybiniai, bet ir kitų žinybų miškai. Aerofotonuotraukos miškotvarkos darbuose nebuvo panaudotos. Taksaciniai ir pastovūs ūkiniai sklypai išskirti instrumentaliai, dalinai panaudojant 1958 m. miškotvarkos medžiagą (planšetų kopijas). Kiekviename taksaciniame sklype atliktas supaprastintas dirvožemio tyrimas ir nustatyta dirvožemio tipologinė grupė (augavietė). Jų pagrindu miškų plotas suskirstytas į pastovius ūkinius sklypus. Taksaciniams ir ūkiniams sklypams nustatyta tikslinė medynų sudėtis. Be to, Išlaužo girininkijoje 1685 ha plote buvo atliktas detalus dirvožemio tyrimas. Balbieriškio ir Degsnės girininkijose detalus dirvožemio tyrimas atliktas 1963 metais (2435 ha). Brėstančiuose ir brandžiuose medynuose vykdyta instrumentinė taksacija. Ūkinės priemonės projektuotos taksaciniam sklypui, atsižvelgiant į dirvožemio tipologinę grupę, tikslinę medynų sudėtį. Ši

miškotvarka parengė žymiai daugiau kartografinės medžiagos: planšetai (M 1:5000) planšetų albumai (M 1:10000), medynų planai (M 1:15000), projektuojamų ūkinių priemonių planai (M 1:15000), priešgaisrinių priemonių schema (M 1:100000) ir kt. Nors 1967 m. miškotvarka inventorizavo beveik 800 ha mažesnį plotą negu 1958 m. miškotvarka, tačiau girininkijų skaičius padidėjo iki 13 (buvo įsteigtos Degsnės ir Jiesios girininkijos).

1979 metais miškotvarkos darbai vykdyti, vadovaujantis Lietuvos miškų pakartotinio tvarkymo augaviečių pagrindu taisyklėmis (1979 m.). Miškotvarkos darbų principai išliko tokie pat kaip ir 1967 metais, tačiau iš esmės naujai spręsti šie klausimai:

– taksacinių sklypų optimizavimas ir jų ribų stabilizavimas;

– visapusiškas 1967 m. miškotvarkos medžiagos panaudojimas;

– miško kirtimų fondo įvertinimas instrumentiniais metodais;

– atliktų ūkinių priemonių ir želdinių kokybinis įvertinimas;

– tikslinės medynų rūšinės sudėties nustatymas ūkiniams, apsauginiams ir rekreaciniams miškams;

– technologinis miškų tvarkymas;

– uoginių ir vaistinių augalų inventorizacija.

Inventorizuotas 27932 ha plotas suskirstytas į 10 girininkijų Vidaus situacija išskirta naudojant 1977 m. spalvotas aerofotonuotraukas. Patikslinta taksacija atlikta ne tik brėstančiuose ir brandžiuose medynuose, bet ir dalyje retinimo bei einamųjų amžiaus medynų.

Palyginus su 1967 m. miškotvarka dalinai pasikeitė parengta kartografinė ir projektinė medžiaga. Siekiant vienodumo su žemėtvarkos planine medžiaga, planšetai pagaminti masteliu 1:10000, medynų planai – 1:20000. Technologiniuose planšetuose (M 1:10000) pateikta informacija apie projektuojamus kirtimus: ugdymo kirtimų rūšis, pagrindinių kirtimų būdas, iškertamas tūris (bendras). Juose atžymėtos suprojektuotos pagrindinių kirtimų biržės

1989 metais miškų inventorizacija atlikta panaudojant 1986–1987 m. spalvotas aerofotonuotraukas. Tik 3 % plote naudota 1979 m. miškotvarkos išskirta vidaus situacija ją patikslinant. Instrumentinė taksacija vykdyta brandžiuose ir brėstančiuose (5 metai iki brandos) medynuose. Prienų urėdijoje inventorizuotas 27652 ha plotas. Girininkijų skaičius išliko toks pat (10). 1989 m. miškotvarka vadovavosi tais pačiais normatyviniais dokumentais, kaip ir 1979m.

2003 metais miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis 1999 m. Lietuvos miškų tvarkymo laikinomis taisyklėmis ir taksacinės kortelės pildymo instrukcija.

Taksacija vykdyta tais pačiais principais, kaip ir prieš tai buvusioje miškotvarkoje, t. y. siekiama sklypų ribų stabilumo ir taksacinių rodiklių perimamumo. Tam tikslui taksatoriai naudojo praeitos miškotvarkos planšetų kopijas (abrisus) bei aktualizuotus taksacinių sklypų aprašymus, paimtus iš duomenų bazės.

Miško planų geodeziniam pagrindui sudaryti panaudoti ortofotoplanai (M1:10000) valstybinėje koordinačių sistemoje LKS–94, pagaminti 1996 m., Swedesurvey (Švedija) firmoje.

Taksacinių sklypų išskyrimas instrumentiniu būdu nevykdytas. Iškirstos biržės, atsiradusios po aerofotografavimo, įklotos pagal biržių brėžinius, kurie patikslinti matuojant kvartalines linijas arba panaudojant GPS imtuvą.

Sklypų ribų įvedimas į skaitmeninę duomenų bazę atliktas monodigititalizavimo būdu, vektorizuojant miškų masyvų ir taksacinių sklypų ribas kompiuterio ekrane, panaudojant

GEOVEKTRA programinę įrangą. Suformuota pradinė GIS duomenų bazė toliau tvarkoma, panaudojant PC ARC/INFO programinę įrangą. Kartografinės medžiagos spausdinimui panaudota PC ARC/INFO, ARCVIEW programinė įranga.

Miško žemės suskirstytos į šias nuosavybės formas:

– privatūs miškai, t. y. juridiškai įteisinti (jų ribos pagal privačias valdas įbraižytos kadastriniame plane ir įregistruoti žemės registre).

– rezervuoti privatizavimui miškai, t. y. buvę privatūs miškai, dėl kurių grąžinimo dar nepriimta sprendimų, neapsisprendę patys savininkai, taip pat miškai numatyti grąžinti

– valstybinės reikšmės miškai – privatizavimas pagal galiojančius norminius aktus nenumatytas, jų ribos patvirtintos LRV 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1154.

Taksacija brandžių medynų ir paskutinės amžiaus klasės pribręstančių medynų atlikta atrankiniais metodais, naudojant Biterlicho prietaisą. Tūris apskaičiuotas kiekvienai medžių rūšiai pagal skersploščių sumos ir formrodinio aukščio sandaugą. Medžių rūšių tūrių suma sudaro visą ardo tūrį 1 ha. Tūris įrašomas su gradacija 5 m^3 tūriui iki 50 m^3 ir su gradacija 10 m^3 tūriui virš 50 m^3. Tūris įrašomas, kai vyraujančios medžių rūšies aukštis yra 2 m ir daugiau. Rūšinė medyno sudėtis nustatoma pagal medyną sudarančių medžių rūšių tūrių santykį. Ardo skalsumas apskaičiuojamas kiekvienai medžių rūšiai atskirai, kaip santykis medžių rūšies tūrio ir tokio paties aukščio normalaus (1,0 skalsumo) medyno tūrio (pagal standartines skersploščių sumų ir tūrių lenteles). Medžių rūšių skalsumų suma sudaro ardo skalsumą.

Kai rūšinė sudėtis ir skalsumas nustatytas vizualiai, tūris apskaičiuojamas pagal medyno vidutinį svertinį aukštį ir pagal medžių rūšį, turinčią didžiausią koeficientą sudėtyje (nebūtinai vyraujančiąja).

Pirmojoje vietoje įrašoma vyraujanti medžių rūšis (turinti didžiausią tūrį) arba viena iš pagrindinių medžių rūšių: P, E, M, Ą, U bei J (Uc, Ud, Pc, Pd augavietėse), kai atitinka šias sąlygas:

– kai medyno savaiminės arba kultūrinės kilmės pagrindinių medžių rūšių koeficientų suma 5 ir daugiau (5E5B, 3E2P5B).

– kai kelios pagrindinės rūšys turi vienodą sudėties koeficientą, pirmenybę turi kultūrinė medžių rūšis, o jei tokios nėra, tai vertingesnė medžių rūšis, geriau atitinkanti augavietę (Ą, U, P, E, J, B, D, Bt).

– Palyginus su praeitos miškotvarkos taksacija, atsisakyta šių rūšinės sudėties nustatymo atvejų:

– esant vienai pagrindinei ir dviem antraeilėms medžių rūšims, vyraujančia laikoma pagrindinė, jei jos tūris sudaro ne mažiau 40 % ardo tūrio (4E1J5B);

– želdiniams iki 40 metų, vyraujančia laikoma želdyta medžių rūšis, kai ji sudėtyje sudaro 3 koeficientus ir daugiau (dabar želdytos ir savaiminės medžių rūšys traktuojamos vienodai).

Medžių rūšių amžius nustatytas pagal praeitos miškotvarkos užfiksuotą amžių, pridedant praėjusių metų skaičių (žinoma su sąlyga, kad jis buvo nustatytas teisingai). Amžius įrašomas iki 120 metų su gradacija kas 5 metai, virš 120 metų – su gradacija kas 10 metų. Želdinių iki 20 metų amžius įrašomas 1-erių metų tikslumu. Medynuose, kuriuose medžių rūšies amžius įvairuoja, išskirtos kartos (kai amžius skiriasi 20 metų ir daugiau ir išskiriamos kartos tūris sudaro ne mažiau 10 %).

Želdintoms medžių rūšims taksoraštyje įrašytas kodas K (kultūrinė).

Medžių rūšių aukštis įrašomas pilnais metrais, išskyrus iki 1 m, kur galimas aukščio įrašymas 0,1 m tikslumu (minimalus aukštis – 0,2 m).

Skersmuo įrašomas 1 ir 2 ardų medžiams bei pavieniams medžiams, su gradacija kas 2 cm (esant aukščiui 2 m ir daugiau).

Medynuose aprašytas pomiškis, nurodant medžių rūšių sudėtį, amžių, aukštį, medelių skaičių 1 ha (neįskaityti stipriai pažeisti ir negyvybingi medeliai). Trakui nurodytos krūmų rūšys pagal vyravimą (iki trijų rūšių) ir trako tankumas: retas (padengta iki 30 % ploto), vidutinio tankumo (40-60 %) ir tankus (virš 60 %).

– Aprašytas vykstantis savaiminis atžėlimas:

– pomiškis, išlikęs po plyno kirtimo, arba vykstantis atžėlimas, nurodant rūšinę sudėtį, amžių, aukštį, skersmenį ir medelių skaičių 1 ha;

– apaugimas pelkėse (aprašytas analogiškai, išskyrus tai, kad vietoje medelių skaičiaus įrašomas skalsumas).

Medynų bonitetas nustatytas pagal vyraujančios medžių rūšies amžių ir aukštį, panaudojant bonitetinių klasių lenteles.

Spygliuočių jaunuolynams iki 15 metų bonitetas koreguotas atsižvelgiant ir į augavietės sąlygas. Naudotos bonitetinės klasės: 1A,1,2,3,4,5,5A. Pelkiniai pušynai, nepasiekę 5A boniteto, aprašyti kaip pelkės, nurodant apaugimą.

Augavietė nustatyta pagal M.Vaičio dirvožemio – tipologinių grupių schemą. Pirmoji raidė (didžioji) dirvožemio drėgnumo laipsnis (Š,N,L,U,P), antroji – derlingumo laipsnis (a,b,c,d,f), trečioji – dirvožemio mechaninės sudėties grupė: l – lengvos uolienos (smėlis, žvyras, priesmėlis), p – lengvos su sunkiu podirviu (priemolis ar molis 0,5 m gylyje ir giliau) ir s – sunkios uolienos (priemolis ar molis 0,2-0,4 m gylyje). Pelkinėms augavietėms mechaninė sudėtis nenurodoma. Nusausintoms pelkėms augavietės trečioji raidė – n (Pan, Pbn, Pcn, Pdn).

Šlaitinėms augavietėms (Š) priskirti tik šlaitai, kurių nuolydis 15 laipsnių ir daugiau. Nusausinti sklypai duomenų bazėje atžymėti kodu N. Nusausinimas įvertintas pagal normatyvą. Nusausinta žeme laikomi sklypai nusausinti pagal techninį projektą arba esantys griovių veikimo zonoje. Savaime nusausėjusios žemės (pelkės) nelaikomos nusausinta žeme. Š ir N hidrotopų augavietės, esančios griovių veikimo zonoje, nepriskirtos prie nusausintų žemių. Sklypams pateikiama įvairi papildoma informacija, užpildant atitinkamus kortelės maketus:

– paskutinio vykmečio želdiniai: želdinimo metai, želdintos medžių rūšys, išlikusių perspektyvių medelių kiekis, želdinių būklė (gera, patenkinama, bloga, žuvę);

– miško pažeidimai: miško pažeidimo rūšis, pažeistų medžių skaičius procentais, medžių pažeidimo intensyvumas (silpnas, vidutinis, stiprus, labai stiprus (medžiai žuvę));

– linijiniai objektai – keliai, grioviai, trasos ir kiti spindžiai, platesni kaip 10m: plotis, būklė, kelio danga, priklausomybė;

– įvykdyti miško kirtimai: kirtimo metai, kirtimų rūšis, kirtimo įvertinimas (patenkinamai, nepatenkinamai), kirtimo pagrįstumas (pagrįstai, nepagrįstai). Aprašyti visi vykmetyje įvykdyti kirtimai (išskyrus atrankinius sanitarinius), o įvertinimas atliktas tik ugdymo kirtimams, įvykdytiems per paskutiniuosius 5 metus;

– žemės ūkio naudmenos: pievos, ganyklos tipas (užliejama, sausuminė, pelkėta), būklė (kultūrinė, pagerinta, švari, apaugusi, kupstuota, akmenuota), apaugęs medžiais arba krūmais plotas procentais, panaudojimas (tarnybinė dala, miškų urėdijos reikalams, asmeninio ūkio žemė, nenaudojama, nuomojama).

Kortelėje įrašoma kai kurie praeitos (bazinės) miškotvarkos duomenys: žemės naudmena, vyraujanti medžių rūšis, amžius, projektuotos ūkinės priemonės. Duomenys panaudojami įvertinant miškų rodiklių pokyčius.

Atžymimi medyno ypatumai (rūšinė sudėtis, amžius ar skalsumas nevienodi, pomiškis išsidėstęs grupėmis, sakinamas, nusakintas), sklypo ypatumai (augavietė nevienoda, sklypas užšlamštintas, užliejamas, nepakankamai nusausintas, technologiškai sutvarkytas ir kt.).

Sklypo taksoraštyje tekstu pateikta įvairi papildoma informacija: saugomos gamtos ir kultūros vertybės bei paminklai, rekreaciniai ir ūkiniai įrenginiai, intarpai (nurodant plotą, žemės naudmeną, medyno rūšinę sudėtį, amžių, skalsumą, augavietę), informacija apie sėklines ir žaliavines plantacijas, landšaftinius želdinius.

Miško ūkinės priemonės projektuotos pagal miškininkystės reikalavimus, naudojant atitinkamus nuostatus, normatyvus bei algoritmus.

Pagrindiniai kirtimai valstybinės reikšmės miškuose projektuojami kameriniai apskaičiavus metinę kirtimų normą ir parenkant medynus kirtimui pagal eiliškumą. Taksuojant medynus numatyti tik kirstini pagal būklę medynai (kertami pirmoje eilėje). Jiems priskiriami reti (0,3-0,4 skalsumo) arba blogos sanitarinės būklės brandūs ir perbrendę medynai, o taip pat pribręstantys ar pusamžiai medynai, kai jų vidutinis skersmuo nemažesnis kaip 18 cm ir padarinės stiebo dalies ilgis ne mažiau 4 m.

Pagrindinių kirtimų būdas (plynas, atvejinis, atrankinis), atvejų skaičius, kirtimo eiliškumas nustatytas pagal programas, vadovaujantis miško kirtimų taisyklėmis (1999m.).

Ugdymo kirtimai projektuoti pagal miško kirtimų taisykles. Nurodyta ugdymo kirtimų rūšis (jaunuolynų ugdymai, retinimai, einamieji), tūrio iškirtimo procentas, ugdymo eiliškumas (S – ugdoma nedelsiant, 1 – ugdoma 2 – 5 metų laikotarpyje, 2 – ugdoma antrame penkmetyje).

Valstybinės reikšmės miškuose ugdymo reikalingumas, intensyvumas ir eiliškumas nustatytas pagal programą, vadovaujantis miško kirtimų taisyklėmis. Taksatorius, savo nuožiūra, taip pat nurodydavo ugdymo reikalingumą, ypač specifiniais atvejais. Neugdytini sklypai dėl žvėrių pertekliaus taksatoriaus atžymėti kodu. Privačiuose miškuose ugdymo reikalingumas nustatytas taksatoriaus.

Atrankiniai sanitariniai kirtimai taksavimo metu neprojektuoti. Atžymėtas sausuolių tūris ir virtėlių tūris (likvidinis) 1ha. Taksatoriaus nurodyti plyni ir plyni sanitariniai kirtimai (kenkėjų ir ligų židinių išvalymas).

Želdinių papildymas neprojektuotas (želdiniai iki 3 metų privalomi pildyti pagal techninius reikalavimus). Numatytas dalinis želdinimas želdinių virš 5 metų ir nepakankamai atžėlusių jaunuolynų iki 15 metų.

Valstybiniai ir privatūs miškai taksuoti tais pačiais metodais, nors būta ir kai kurių skirtumų: privačiuose miškuose leisti mažesni taksaciniai sklypai, t. y. mažiau išskiriant intarpų, visos ūkinės priemonės projektuotos taksatoriaus, mažiau naudota atrankinė taksacija (dėl mažų valdų ir sklypų).

Kameriniai darbai. Taksacinės kortelės įvestos į kompiuterį atliekant programinę kontrolę. Suformuota sklypinė duomenų bazė. Visa duomenų bazės informacija pateikiama taksoraštyje. Pagal suformuotą užklausų sistemą galima iš bazės gauti apie 100 miškotvarkos dokumentų.

Iš esmės naujai spręsta kartografijos paruošimo technologija, paruošiant visą kartografinę medžiagą automatizuotai. Tam tikslui suformuota grafinių duomenų bazė. Sujungus ją su taksacinių (atributinių) duomenų baze, sukurta geoinformacinė sistema (GIS).

2013 metų miškų inventorizacija atlikta vadovaujantis Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija (2010 m. sausio 14 d. Nr. 11-10-V; ir 2011 m. redakcija), Taksacinės kortelės pildymo instrukcija (2011 m. liepos 29 d.), sutartimi su Aplinkos ministerija dėl miškotvarkos darbų atlikimo ir kitais normatyviniais dokumentais.

Visi miškotvarkos lauko darbų etapai atlikti panaudojant GIS technologijas. Miškotvarkos darbų kartografinį pagrindą sudaro LR georeferencinis pagrindas GDB10LT. Pastarasis yra sudaromas bei atnaujinamas Lietuvos skaitmeninio ortofotografinio M1:10000 žemėlapio ORT10LT pagrindu. Miško riba yra svarbi georeferencinio pagrindo dalis. Miškų inventorizacijos darbai turi užtikrinti nuolatinį miško ribos tikslinimą.

Ortofotografiniai žemėlapiai (M 1:10000) sudaryti Lietuvos koordinačių sistemoje (LKS-94.). Jie parengti vykdant Žemės ūkio ministerijos PHARE projektą dėl pasėlių laukų blokų duomenų bazės tikslinimo. Autorinės teisės priklauso Nacionalinei žemės tarnybai. Aerofotografavimas atliktas 2005, 2006, 2008 m. 1:20000 masteliu. Neigiama šių žemėlapių savybė – naudota natūralių spalvų fotojuosta, ribojanti medžių rūšių išskyrimą, ko nebūna naudojant spalvotą spektrinę-zoninę aerofotonuotrauką. Todėl konkurso būdu buvo pasirinkta firma, kuri 2012 – 2013 m. atliko aerofotografavimą. Aerofotonuotraukos, kosminiai vaizdai, tiek skaitmeniniame pavidale naudojami norint suskirstyti miško masyvą į taksacinius sklypus.

Taksacinių sklypų ribų (kvartalų vidaus situacijos) projektas rengtas naudojant ortofotoplanus, užtikrinant maksimalų vidaus situacijos, taksacinių rodiklių bei ūkinių priemonių perimamumą. Pereinamumas užtikrinamas, naudojantis praeitos miškotvarkos inventorizacijos bei projekto duomenimis.

Rengiant taksacinių sklypų ribų projektą atvejais, kai remiantis ortofotožemėlapiu (ortofotoplanu) nustatoma akivaizdi nekilnojamojo turto kadastro preliminariai apmatuotų valdų ribų klaida, lemianti didesnį kaip natūrinės linijos vidutinį pasislinkimą, sudarantį 0,1 ha ar didesnį plotą, natūrinės linijos padėtis nustatoma vadovaujantis georeferenciniu pagrindu ar ortofotoplanu, o dėl pasislinkimo susidaręs sklypas išskiriamas atskiru taksaciniu sklypu vadovaujamasi ortofotoplanu.

Miškotvarka privalo įvertinti visas valstybinės reikšmės miškų ribas natūroje. Ribų ir riboženklių būklė pažymima fotoabrise.

Miškai pagal nuosavybės formas suskirstyti į:

– *valstybinės reikšmės miškus (jų ribos patvirtintos LRV nutarimais);*

– *privačius miškus ir miškus, skirtus nuosavybės teisių atkūrimui;*

– *kitų naudotojų ir valdytojų miškus.*

Taksacija vykdyta sklypais, neskirstant jų privačių valdų ribomis.

Valstybiniuose miškuose kvartalinis tinklas nekeistas.

Valstybinių miškų kvartalai numeruoti miško masyvų ribose. Buvusi žemės ūkio įmonių teritorija suskirstyta kvartalais natūraliomis ribomis, laikantis kadastro vietovių ir blokų ribų, taikant ištisinę numeraciją visoje teritorijoje. Valstybinėje valdoje yra išskiriami ir inventorizuojami miško ir ne miško žemės naudmenų sklypai, privačioje žemėje tik miško žemės naudmenų sklypai. Privačiuose ir kituose miškuose inventorizuotos tik miško žemės. Miško žemė suskirstyta į

naudmenas pagal miškų valstybės kadastro, o žemės ūkio paskirties ir kita žemė – pagal nekilnojamojo turto kadastro reikalavimus.

Visi valstybinės reikšmės medynai inventorizuoti vizualiniu su matavimo elementais metodu.

Aprašant išskirto taksacinio sklypo rodiklius, išlaikant perimamumą, padaryti sekantys pakeitimai:

– įvesta 5B bonitetinė klasė (tik pušynams Pa augavietėje), kai medyno parametrai (amžius, aukštis) neatitinka žemiausio boniteto, sklypas aprašomas kaip pelkė, nurodant apaugimą;

– minimalus medyno skalsumas – 0,3, išskyrus medynus po neplynų kirtimų – 0,2;

– miškų grupė sklypui įrašoma vadovaujantis aktualiu Vyriausybės nutarimu dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Kai sklypui nustatytas miškų pogrupis neatitinka Vyriausybės patvirtintų normatyvų (2001 09 26 Nr. 1171;2008 06 05, Nr. 547) įrašomas ir siūlomo miškų pogrupio kodas pagal normatyvus;

– sklypo taksoraštyje aprašomi gamtiniai kraštovaizdžio, kultūros paveldo, rekreaciniai, Raudonosios knygos ir kiti saugomi bei Europos ekologinio tinklo Natūra 2000 objektai, esantys miško žemėje

– trasos platesnės nei 4 m aprašomos visuose miškuose atskiru sklypu.

– Naujais sklypais išskiriami buvusio miško plotai, kai miško žemės plotų transformacija į ne miško žemės plotus įvyko dėl neteisėtos, galimai neteisėtos ar nežinomo teisėtumo žmogaus veiklos, taip pat dėl nežinomos priežasties. Tokie plotai inventorizuojami kaip miško žemė verčiama ne miško žeme, nurodant augavietę, 38 makete buvusią naudmeną ir 50 makete nurodant faktinę naudmeną (pastatai, sodyba, kelias, pieva, tvenkinys ir pan..)

– Pirmą kartą inventorizuojant žėlinius, ne valstybinės reikšmės miškuose, kurių vidutinis amžius mažesnis kaip 20 metų, aprašoma kaip žemė apauganti mišku (naudmenos kodas 91), želiančius medžius aprašant 1 ardu. Jeigu vidutinis medžių amžius pasiekęs 20 ir didesnį amžių ir šis plotas atitinka Miškų įstatyme apibrėžtą miško sąvoką, pirmą kartą inventorizuojamas medynas aprašomas pirmu ardu ir naudmenos kodas 1. Visi želdiniai, įveisti ne valstybinės reikšmės miškuose, inventorizuojami mišku. Žemės naudmenos kodas 2, želdintus medžius aprašant 1 ardu.

Miško ūkinės priemonės projektuotos pagal miškininkystės reikalavimus, naudojant galiojančius teisės aktus, atitinkamus normatyvus, algoritmus. Privačiuose ir kituose miškuose ūkinės priemonės neprojektuotos, išskyrus miško atkūrimą kirtavietėse, miško aikštėse. Įvykdytos ūkinės priemonės vertintos ir analizuotos tik valstybinės reikšmės miškuose, tik želdinių būklė įvertinta visuose miškuose.

Dar viena naujovė miškotvarkos darbuose – darbų kokybės kontrolė. Miškotvarkos darbai tikrinami etapais. Kiekvieno etapo tikrinamame plote, atsitiktine tvarka pasirenkamos tikrinamos vietos. Vertinama ne konkretus taksatorius, o VĮ Miškotvarkos institutas. Jeigu darbų įvertinimas neigiamas – per 20 dienų privaloma ištaisyti darbų trūkumus ir kontroliuojanti įstaiga pakartotinai atlieka to etapo patikrinimą.

MIŠKŲ URĖDIJOS IR GIRININKIJŲ VADOVAUJANČIŲJŲ DARBUOTOJŲ BEI MIŠKOTVARKOS SPECIALISTŲ, VYKDŽIUSIŲ DARBUS, SĄRAŠAS.

1.3. lentelė

Eilės Nr.	Girininkijos pavadinimas	Dabartinis girininkas nuo kurių m. dirba	Ankščiau dirbę girininkai, nuo kada iki kada dirbo	Inventorizacijos darbus vykdę miško-tvarkininkai
1	Balbieriškio, sujungta su Deksnės g-ja 1975 m.	Gintautas Žukauskas 1981 m.	Vladas Švedas 1957-1961 m. 1966-1975 m. Antnas Šidlauskas 1961-1966 m. Robertas Judickas 1975-1981 m.	Juozas Kuncevičius
2	Birštono	Arvydas Lekavičius 2014 m.	Vaclovas Petraškevičius 1957-1960 m. Alfonsas Balčas 1961 m. Arvydas Vilkaitis 1961–1992 m. Teresė Murauskaitė 1992–1998 m. Tadas Zubavičius 1999–2014 m.	Vygantas Kazakauskas Marius Megelinskas Albinas Butrimavičius Mantas Taurozevičius
3	Išlaužo	Valentinas Armonas 2012 m.	Petras Vaitkevičius 1957-1958 m. Bronius Būdžius 1958-1964 m. Vitolis Gavelis 1964-4965 m. Algirdas Sakalauskas 1965-1968 m. Rimantas Šilingas 1968-1973 m. Rimantas Šuklys 1973-1977 m. Jonas Koklevičius 1977-1978 m. Vidmantas Morkūnas 1978-2012m.	Nerijus Lukminas
4	Meškapievio	Robertas Tarasevičius 2012 m.	Andrius Adomavičius 1958-1974 m. Jonas Babrauskas 1974-1981 m. Algirdas Vaitkevičius 1981-1985 m. Vidmantas Dereškevičius 1985-1988 m. Valentinas Senavaitis 1989-2012 m.	Marijus Mačys
5	Naujosios Ūtos	Artūras Klimas 1988 m.	Juozas Jarmala 1958-1963 m. Vaclovas Petraškevičius 1963-1970 m. Albinas Akelaitis 1970–1988 m.	Mantas Taurozevičius
6	Prienų	Giedrius Kasperaitis 2002 m.	Jonas Kairaitis 1957-1968 m. Algirdas Sakalauskas1968–1993 m. Kęstutis Laukaitis1993–2002 m.	Albinas Butrimavičius
7	Šilavoto	Vidmantas Dereškevičius 1988 m.	Kęstutis Šlekys 1957-1963 m. Vytas Tadaravičius 1963-1970 m. Vytas Morkevičius 1970-1972 m. Vytas Tamošiūnas 1972-1980 m. Juozas Petkevičius 1982-1988 m.	Marius Megelinskas
8	Buvusi Stakliškių ir Jiezno nuo 2002 m. Verknės	Aurimas Bartuška 2002 m.	Kazys Petraitis 1957-1958 m. Jonas Vidžbalis 1958-1962 m. Motiejus Vasiliauskas 1962-1963 m. Ramūnas Ašmantas1963–2002 m.	Justinas Juškevičius Rimas Zbarauskas Romualdas Dambrauskas

Direktorius **Kostas Elinskas** 1957.01.01-1957 07.01 m. Direktorius **Juozas Karvelis** 1957-1988 m. Urėdas **Robertas Judickas** – 1988 m. iki dabar. (nuo1988 iki 1990 m. buvo direktorius)

Vyriausiasis miškininkas **Kostas Elinskas** – 1957-1958 m., **Algirdas Skučas** 1958-1959 m., **Jonas Sirvydis** 1960-1989 m. Urėdo pavaduotojas miškininkystei **Jonas Koklevičius** – 1989-2014 m. (iki 2000 m. buvo vyriausiasis miškininkas).Tadas Zubavičius nuo 2014 m. rugsėjo mėnesio.

Miškotvarkos projekto autorius – Vytautas Skirmantas 2004 m.

Projekto vadovas – Artūras Gustainis 2014 m.

KARTOGRAFINĖS MEDŽIAGOS SUDĖTIS

1.4. lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Mato vienetas	Mastelis	Egzempliorių Skaičius (bazinis)
1	Baziniai miškų žemėlapiai girininkijoms (8 girininkijos)	Egz.	1:10000	Po 1 g-jai
2	Medynų planai girininkijoms	Egz.	1:20000	Po 2 g-jai
3	Miško kvartalų žemėlapiai dažyti pagal vyraujančias medžių rūšis ir brandumo grupes visai teritorijai :A4 formato albumas	Egz.	1:10000	1
4	Miško kvartalų žemėlapiai dažyti pagal suprojektuotas ūkines priemones visai teritorijai : A3 formato albumas A4 formato albumas	Egz. Egz.	1:10000 1:10000	1 1
5	Miškų grupių ir pogrupių žemėlapiai: Miškų urėdijos schema rulone laminuotas Girininkijų teritorijų planai rulone	Egz. Egz.	1:50000 1:25000	1 1
6	Miškų administracinio suskirstymo žemėlapis: Rulone laminuotas	Egz.	1:50000	1
7	Miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis su priešgaisrinėmis juostomis, vandens paėmimo vietomis ir kt: Schema miškų urėdijai rulone laminuotas Planai miškų urėdijai paklijuoti ant drobės sulankstomi	Egz. Egz.	1:30000 1:50000	2 2
8	Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų žemėlapis: Laminuotas rulone su kadastriniais numeriais	Egz.	1:50000	1
9	Rekreacinio sutvarkymo projektas (projekto aiškinamasi raštas): Rekreacinio planavimo schema miškų urėdijai	Komplektas	1:50000	1 1
10	Gamtosaugos projektas (aiškinamasis raštas): Schema miškų urėdijai Gamtosauginiai planai girininkijom	Komplektas Egz. Egz.	1:50000 1:20000	1 1 Po 1 g-jai

Pastaba: Pagal poreikius, miškų urėdija gali užsisakyti papildomai įvairios paskirties miškotvarkos medžiagos.

KITA PROJEKTO MEDŽIAGA

1.5. lentelė

1	Miškų urėdijos vidinės miškotvarkos aiškinamasis raštas, suvestinių miško išteklių inventorizacijos duomenų lentelės	Komplektas	4
2	Girininkijų aiškinamieji raštai	Komplektas	2
3	Taksoraščiai girininkijoms, pirmo penkmečio pagrindinių kirtimų biržių projektavimas, biržių išdėstymo žinialapiai, ūkinių priemonių žinialapiai	Komplektas	2

VĮ Prienų miškų urėdijos miškai sertifikuoti 2003 metais liepos 1. Sertifikavo firma NEPCon. Sert. Nr. SW-FM/COC-266. Sertifikuotas miškų plotas 22000 ha

Resertifikuoti VĮ Prienų miškų urėdijos miškai 2009 metai gegužės 5 dieną, darbus vykdė firma SGS QUALIFOR. Sertifikuotas miškų plotas 20300 ha. Sert. Nr. SGS-FM/COC-006165

Pakartotinai resertifikuoti VĮ Prienų miškų urėdijos miškai 2014 gegužės 5 sertifikavimo darbus atliko firma NEPCon. Sertifikuotas miškų plotas 19996 ha. Sertifikato numeris RA-FM/COC-000266. Šis sertifikatas galios iki 2019 metų gegužės 4 dienos.

Miškų sertifikavimas – tai procesas, kurio metu miškų ūkinė veikla įvertinama pagal nustatytą standartų visumą. Sertifikavimo tikslas - siekti patvirtinti, kad miškų urėdijos miškai tvarkomi ir naudojami, laikantis pasaulyje priimtų miškų išsaugojimo principų, ir gauti leidimą naudoti tarptautiniu mastu pripažintą atsakingo miškų tvarkymo FSC® prekinį ženklą.

VĮ Prienų miškų urėdija gavo sertifikatą, patvirtinantį, jog miškų urėdijos administruojami miškai yra gerai tvarkomi ir tinkamai naudojamas produkcijos šaltinis, kur miško naudojimo būdai atitinka griežtus aplinkosauginius ir socialinius – ekonominius reikalavimus atitinkančius FSC principus ir kriterijus.

Miškų sertifikavimas tai garantas, kad ūkininkaujama pagal tarptautinius reikalavimus – išsaugojant ir gausinant miško išteklius visuotinai pripažintais tvaraus (darnaus) miškų ūkio principais, subalansuojant ekonomines, ekologines ir socialines miškų funkcijas. Pagal miškų tvarumo rodiklius miškų urėdijos miškai yra našūs, stabilios būklės, vyrauja savaiminiai, mišrūs medynai, gausu biologinės įvairovės elementų.

1.1.3. EKONOMINIŲ IR SOCIALINIŲ POREIKIŲ PROGNOZĖ

Miškai, o ypač valstybinės reikšmės, visuomenės ir valstybės gyvenime atlieka įvairias funkcijas. Viena iš jų – socialinė, visuomenė naudojasi jais poilsiui, rekreacijai, uogavimui, grybavimui ir pan.

Pastaraisiais metais ypač daug dėmesio skiriama pritaikyti valstybinius miškus visaverčiam lankymuisi ir turiningam poilsiui gamtoje, aktyviam turizmui. Kuriant rekreacinę infrastruktūrą miškuose, orientuojamasi į labiausiai pamėgtus ir lankomus miško sklypus, siekiant sureguliuoti miško lankytojų srautus, nukreipiant poilsiautojus į saugius priešgaisriniu požiūriu miško sklypus. Pažintinių ir mokomųjų objektų kūrimas leidžia visuomenei pažinti gamtos turtus, kultūros paveldo vertybes. Taip auklėjama visuomenė, ugdomas jos kultūrinis elgesys gamtoje. Rekreacinių priemonių dėka miškas mažiau šiukšlinamas, kraštovaizdžiui nepadaroma žala arba ji yra minimali, mažinamas miško gaisrų kilimo pavojus ir pan.

Vienas iš nacionalinės miškų ūkio sektoriaus programos plėtros strateginių tikslų yra: išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką.

Šį tikslą norint įgyvendinti būtinas visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas. Ši sąvoka apima: lankymosi miškuose reglamentavimo suderinimą, atsižvelgiant į miškų savininkų ir visuomenės poreikius, pažintinės rekreacijos ir turizmo infrastruktūros plėtrą miškuose, kultūros paveldo objektų apsaugos ir išsaugojimo miškuose užtikrinimą

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane miškininkystės plėtra numatoma atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus. Šiems tikslams šalia kitų taip pat yra priskiriamas miškų rekreacinio potencialo didinimas.

Lietuvoje yra ryškūs regioniniai gamtinių, ekonominių, demografinių ir infrastruktūrinių išteklių skirtumai, lemiantys šalies regionų socialinės – ekonominės padėties neatitikimus. Siekiant

užtikrinti visų šalies regionų tolygią ekonominę plėtrą ir subalansuotą socialinę gerovę, yra rengiami regionų plėtros planai, kurių viena iš sudedamųjų dalių yra apskričių, savivaldybių strateginiai plėtros planai, jų tikslas – identifikavus savivaldybės stiprybes, galimybes bei silpnybes ir grėsmes, nustatyti savivaldybės vietą ir vaidmenį šalies ir tarptautiniame kontekste, suformuluoti plėtros perspektyvas.

Strateginis plėtros planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinta „Regionų plėtros planų parengimo ir atnaujinimo metodika” (įsakymas Nr. 482, 2002 m. spalio 4 d.), Bendrojo programavimo dokumentu, LR regioninės plėtros įstatymu Nr. IX-1285 (nauja redakcija 2002 m. gruodžio 24 d.) bei kitais dokumentais.

Rengiant vidinės miškotvarkos projektą VĮ Prienų miškų urėdijai atsižvelgta į teritorijos planavimo dokumentų nuostatas, sprendinius:

– LR Miškų įstatymas

– LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS nutarimu „Dėl Lietuvos. respublikos teritorijos bendrojo plano“, 2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-1154;

– Kauno apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas patvirtintas 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672;

– Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų., patvirtintas 2010 m. gegužės 25 d. Kauno regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 1

– Vilniaus apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas patvirtintas 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1310;

– Prienų rajono savivaldybės strateginis 2014–2016 metų veiklos planas (2014 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T3 – 49 patvirtintas.);

– Birštono savivaldybės strateginis 2013–2020 metų plėtros planas (2012 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. TS – 172 patvirtintas.);

– Birštono savivaldybės teritorijos Bendrasis planas patvirtintas 2010 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. TS-72;

– Trakų savivaldybės strateginis 2013–2015 metų veiklos planas (2013 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. TS – 3 patvirtintas.);

<u>Generalinės miškų urėdijos pagrindinės veiklos užduotys</u>

– 1. Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos (patvirtintos 2012 m. gegužės 23 d. Nr. 569) įgyvendinimo priemonių plano 2015-2017 metams įgyvendinimas, šiame plane numatytų priemonių valstybiniuose miškuose vykdymas

– 2. Koordinuoti miškų urėdijų veiklos ir valdymo, valstybinių miškų pareigūnų veiklos efektyvumo didinimą bei valdomo turto grąžos ir miškų sektoriaus veiklos gerinimą.

– 3. Gerinti biokuro gamybos iš miško kirtimo atliekų organizavimą.

1.2. MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS CHARAKTERISTIKA

1.2.1. FIZINĖ–GEOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA

Geomorfologinė sandara, reljefas, klimatas. Pagal fizinį–geografinį Lietuvos rajonavimą VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija (A. Basalykas, 1965) priklauso Pabaltijo žemumos srities rajono Nemuno vidurio ir Neries žemupio plynaukštei bei Pietų Lietuvos (Dzūkų ir Sūduvos) aukštumai.

Nemuno vidurupio ir Neries žemupio plynaukštė užima didžiąją urėdijos teritorijos dalį. Ji suskirstyta į 26 mikrorajonus. Urėdijos teritorija patenka į Daukšių–Klebiškio, Pakuonio, Balbieriškio–Simno, Prienų, Malinavos, Viliūnų–Jiezno, Nemuno vidurupio mikrorajonus.. Šilavoto ir dalis Išlaužo girininkijos teritorijos patenka į galinių morenų kalvagūbrio rajoną. Balbieriškio ir Naujosios Ūtos girininkijų teritorijos yra limnoglacialinėje lygumoje. Čia vyrauja sluoksniuotų molių bei priemolių dirvožemiai. Galinės morenos link fliuvoglacialinė lyguma pereina į smėlėtą daubotą teritoriją, kurioje yra Prienų šilas. Dirvožemiai Prienų šile – fliuviaglacialiniai smėliai vietomis su priemolio podirviu. Dalis Birštono, Išlaužo ir Verknės girininkijų miškų yra Nemuno terasose.

Pietų Lietuvos (Dzūkų ir Sūduvos) aukštuma užima nedidelę rytinę urėdijos teritorijos dalį. Kruonio–Užuguosčio mikrorajonui, į kurį patenka dalis Verknės girininkijos teritorijos, būdingas kalvotas reljefas. Čia tyvuliuoja pirmieji Dzūkų aukštumos ežerai.

Klimatas. Pagal vidutinius daugiamečius duomenis vidutinė metinė temperatūra Prienų urėdijos teritorijoje $+6,2^0$. Liepos mėnesio vidutinė temperatūra $+16,9^0$, sausio $-5,7^0$. Kritulių kiekis vegetacijos periodu – 401 mm. Vidutinė vegetacijos trukmė – 193 dienos. Vidutinis metinis kritulių kiekis apie 600 mm. Pastovi sniego danga susidaro nuo gruodžio 25 d.

Orai labai permainingi ir dėl dažno keitimosi nepalankūs žmogui, net 60 dienų per metus tvyro rūkai, kurie būdingesni šaltajam pusmečiui. Šiltuoju periodu apie 30 dienų dunda perkūnijos. Sausio ir vasario mėn. siaučia pūgos. Lijundrų pasitaiko keičiantis šiltiems ir šaltiems orams. Tokių dienų per metus būna apie 15.

Paskutinės pavasarinės šalnos dirvos paviršiuje baigiasi įsismaginus žydėjimui, po gegužės 20 d., o rudeninės prasideda apie rugsėjo 30 d. Dirva įšąla apie gruodžio 10-ąją, pašalas išeina balandžio 6 d.

Rudenį ir žiemą pučia stiprūs ir žvarboki pietų ir pietvakarių vėjai, kurių vidutinis greitis – 4,9 m/s. Pavasariais dažniausiai pučia nešilti šiaurės ir vakarų vėjai, o jų greitis siekia apie 3,1 m/s. Vasaros metu vyrauja gaivūs ir šilti lietaus debesis genantys vakarų vėjai.

Kadangi didžiausias VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijos plotas yra Prienų rajono teritorijoje, tai visas tolimesnis fizinės–geografinės charakteristikos aprašymas bus susietas su Prienų rajonu. Trakų savivaldybių teritorijos užima mažą miškų urėdijos dalį, todėl nebus aprašomos.

Vandenys. Visos urėdijos teritorija tekančios upės ir upeliai priklauso Nemuno baseinui, kuris užima daugiau nei trečdalį Lietuvos teritorijos.

Nemunas – didžiausia Lietuvos upė. Jos ilgis Lietuvoje 475 km. Didžiausieji Nemuno intakai yra dešinėje Nemuno pusėje (Dubysa, Jūra, Minija, Merkys, Neris, Nevėžis). Urėdijos teritorijoje didžiausias dešinysis Nemuno intakas – Verknės upė. Didžiausiasis kairysis Nemuno intakas yra Šešupė (urėdijos teritorijoje Peršėkė). Nemuno žemupyje vidutinis daugiametis debitas 665 m^2/s.

Vidutiniame Nemuno nuotėkyje sniego tirpsmo vanduo sudaro apie 40 %, lietaus – 25 %, požeminiam maitinimui tenka apie 35 %.

Upės pavadinimas	upės ilgis (km)	baseino plotas (km^2)
Nemunas	937	98219
Verknė	77	703
Jiesia	68	499
Peršėkė	66	542
Alšia	38	135
Obeltis	17	102

Urėdijos teritorijoje yra per 30 ežerų. Didelių ežerų nėra. Didžiausias – Jiezno ežeras (71 ha). Iš mažesnių ežerų pažymėtini: Guostaus, Prienlaukio, Paželvės, Alšios, Lieliaus, Gelužio ežerai.

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra 3 valstybinės reikšmės tvenkiniai, patvirtinti LR vyriausybės nutarimu Nr.22 (1998 m. sausio 10 d.): Čiudiškių (8,3 ha), Jundeliškių (14,8 ha), Šilavoto (11,1 ha). Bendras tvenkinių plotas – 34 ha.

Gamtiniai miškų našumo rajonai. VĮ Prienų urėdijos miškai priskiriami Pietryčių Lietuvos mišrių pušies–eglės gamtiniam našumo rajonui, kuris skirstomas į tris parajonius. Urėdijos miškai priskirti labai našių pušies–eglės miškų parajoniui. Skirstant miškus pagal gamtinius našumo rajonus priimtas dėmesin ne tik augaviečių ir medynų našumas bet ir jų rūšinė sudėtis, dirvožemio vienodumas, jo litologinė charakteristika. Gamtiniame našumo rajone kompleksas miško augimo sąlygų (klimato dirvožemio), vertinamų medynų našumu, gali būti laikomas vienodu arba beveik vienodu. Šiame parajonyje labiausiai respublikoje koncentruoti juodalksnynai, pasiekiantys didžiausią našumą. Urėdijos medynų einamasis prieaugis (7,91 m^3/ha) turėjo būti didesnis, nes per paskutiniuosius 10 metų medynai buvo stipriai pažeisti vėjavartų bei liemenų kenkėjų.

Remiantis Lietuvos našumo rajonų schema, VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija priskirta prie Šiaurės Vakarų Dzūkijos našių pušies–eglės miškų pazonio. Čia formuojasi produktyvūs spygliuočių-lapuočių miškai ant limnoglacialinių molių ir smėlių, dažnai laikinai perteklingų drėgmės. Bendras miško naudojimo intensyvumas m^3/ha likvidinės medienos permetus yra labai aukštas, daugiau kaip 5,25 m^3/ha. Pušies – eglės parajonyje vyrauja pušies (40,5 %) ir eglės (25,3 %) medynai, o iš lapuočių medynų – beržo, juodalksnio ir drebulės. Baltalksnio medynai sudaro daug mažesnę dalį. Ąžuolo medynai čia sutinkami nė kiek ne dažniau, kaip likusioje respublikos miškų dalyje.

Dirvožemiai. Prienų kraštas priskiriamas Rytų Lietuvos srities Pietų aukštumos dirvožemio rajonui, kuriam būdingos moreninės aukštumos ir smėlingos lygumos. Trumpesnis šios srities augalijos vegetacijos periodas, intensyvi dirvožemių paviršinė erozija, nepastovus vietinis klimatas. Istoriškai dirvožemiai susidarė veikiami ledyninės, aliuvinės ir upinės kilmės dirvodaros faktorių ilgų bei sudėtingų geologinių procesų būdu. Jie susidarė mišrių ir plačialapių miškų priedangoje, kur vyko nuolatiniai jaurėjimo, velėnėjimo ir pelkėjimo reiškiniai.

Paviršinių dirvos sluoksnių struktūra bei mechaninė sudėtis nevienalytė ir kiek mozaikiška. Didesnėje rajono teritorijoje vyrauja jauriniai velėniniai glėjiniai, jauriniai velėniniai menkai pajaurėjusieji dirvožemiai. Tai tinkamiausios žemės ūkiui vystyti dirvos, kurios neseniai buvo intensyviai melioruojamos. Pelkinių dirvožemių yra nedaug.

Rajono teritorijoje esama beveik visų tipų Vidurio Lietuvai būdingų dirvožemių. Žemės paviršių įvairių storių klodais dengia smulkus smėlis, priesmėliai, lengvi ir vidutiniai priemoliai bei nedideli plotai molio.

Dėl mechaninės sudėties ir kalvoto reljefo nuo 5 % iki 20 % dirvožemių paveikti vandens ir vėjo erozijos.

Rajono teritorijoje yra daug įprastinių, visoje šalyje randamų požeminių gamtinių išteklių – smėlio, žvyro, molio, durpių ir gėlo vandens. Šie gamtiniai turtai intensyviai naudojami žmonių gyvenimo reikmėms.

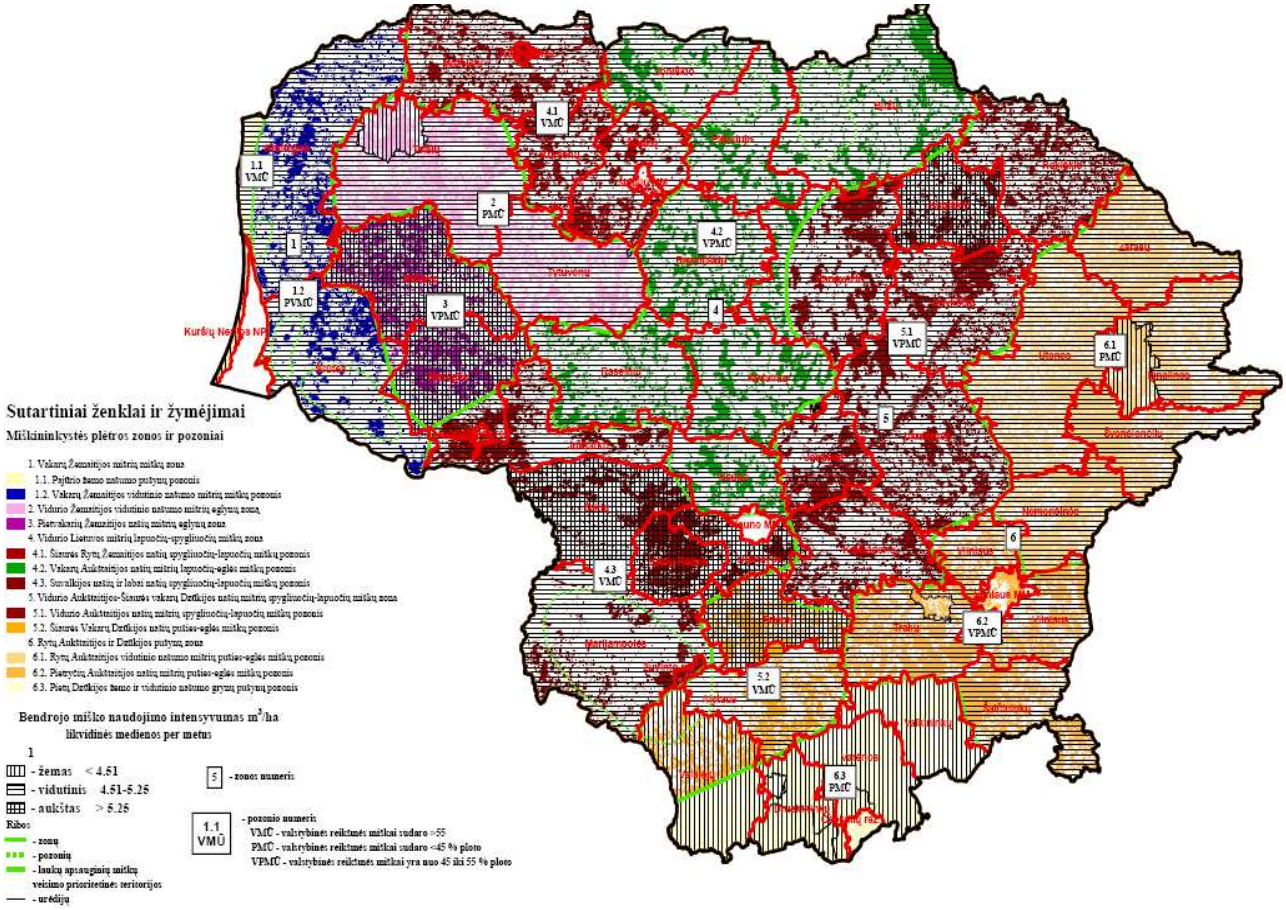

2 pav. Lietuvos Respublikos bendrasis planas. Miškų teritorijos.

Klimatas. Prienų rajone, kaip ir didesnėje Lietuvos teritorijoje vyrauja nepastovus žemyninis klimatas.

Remiantis Lietuvos Respublikos vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimo Nr. 1171 ,,Dėl miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo" pakeitimu 2010 m. balandžio 21 d. Nr. 855 VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose yra išskirtos šios vandens telkinių apsaugos zonos:

– ***Prie Nemuno ir Neries bei ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 200 ha, – 500 m.***

– ***Prie ilgesnių kaip 50 km upių ir ant tokių upių įrengtų tvenkinių bei prie ežerų ir tvenkinių kurių plotas didesnis kaip 50 ha – 200 m.***

Praeitos miškotvarkos duomenimis, VĮ Prienų miškų urėdijos miškingumas buvo 30,1 %, dabartinės inventorizacijos nustatytas miškingumas – 30,3 %. Dabartinis Lietuvos miškingumas – 33,2%. Bendras VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamas plotas – 104,95 tūtst. ha, o miško žemės plotas – 31841,1 ha.

1.2.2. MIŠKŲ URĖDIJOS EKONOMINĖ IR SOCIALINĖ APLINKA

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija apima didelę dalį Prienų rajono savivaldybės ploto 92350 ha (81 %), visą Birštono savivaldybės plotą 12400 ha ir labai nedidelę Trakų rajono savivaldybės dalį 199 ha (0,2 %). Todėl Prienų ir Birštono rajonų savivaldybėse ryškiausiai juntamas miškų plotuose vykdytos ūkinės veiklos ir jos valdymo poveikis socialinei sferai.

Prienų rajonas turi vidutinį pramoninį potencialą. Iš dalies tai sąlygoja pakankamai tankiai gyvenama teritorija, gyventojų tankumas teritorijos dalyje, kurį administruoja VĮ Prienų miškų urėdija, su Prienų, Birštono, miestais, gyventojų tankumas yra 29,4 žm/km^2(Lietuvos 46,1 žm/km^2).Be didesnių miestų ir tik kaimo vietovėje gyventojų tankumas yra 10,9 žm/km^2. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje vyrauja našūs ir vidutinio našumo dirvožemiai, todėl čia palankios sąlygos vystyti žemės ūkį. Todėl natūralu, kad šiose teritorijose vyrauja tradiciškai būdinga priemiestinio žemės ūkio vystymosi kryptis. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija yra vidutinio miškingumo 30,3 % (Lietuvos–33,2 %).

Prienų rajono sav. teritoriją kerta valstybinės reikšmės keliai: Kaunas–Marijampolė, Kaunas–Alytus, Vilnius–Marijampolė, tarptautinė magistralė „Via Baltica“. Prienų miestas įsikūręs abipus Nemuno, Mažosios Birštono kilpos pietryčių kampe. Prienai nuo Kauno miesto yra nutolę apie 35 km, nuo Vilniaus – apie 97 km.

Ekonominiu požiūriu Prienų rajonas turi išskirtinių bruožų: rajonas yra šalia antro pagal dydį Lietuvos miesto Kauno, turinčio ekonominio-socialinio vystymosi potencialą. ši kaimynystė sudaro sąlygas bendradarbiauti plėtojant rajono infrastruktūrą, žmogiškuosius išteklius, rengiant bendrus projektus. Nepaisant galimo kaimynystės ekonominio potencialo išnaudojimo, Prienų rajone vystomas žemės ir miškų ūkis bei su jais susijusi pramonė.

Rajono geografinė padėtis, bei gausus kultūros ir etnografinis paveldas – tinkama vieta turizmo ir poilsio infrastruktūrai plėtoti. Nemuno kilpų regioninio parko teritorijoje įsikūręs Pociūnų aviaturizmo centras.

Gražūs kraštovaizdžiai. Ypatingai Birštono, Prienų, Išlaužo ir Verknės girininkijų teritorijose. Šiose girininkijose yra daugiausia saugomų teritorijų ir daug įvairių turistinių maršrutų, plotų skirtų aktyviam poilsiui. Todėl čia geros sąlygos poilsiui, rekreacijos ir turizmo verslo plėtojimui. Priemiestiniai miškai naudojami pakankamai intensyviai, retai gyvenamose teritorijose miškų ūkis sukuria daug darbo vietų ir yra daugelio smulkių kaimo gyvenviečių socialinio demografinio stabilumo pagrindas. VĮ Prienų miškų urėdija, būdama netoli nuo stambiausių Lietuvos miestų, (Kauno, Marijampolės, Alytaus) stengiasi patenkinti vis augantį medienos poreikį pramonei, bei biokuro gamybai reikalingą, miško kirtimo atliekų, kiekį.

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje iš viso yra 31,8 t. ha miško žemės ir joje medienos sukaupta 8,3 mln. ktm. 2012.01.01. miškų urėdijos teritorijoje gyveno apie 30800 žmonių. Dėl emigracijos žmonių skaičius mažėja. Vienam gyventojui tenka 1,0 ha miško ir 269 ktm medienos (*Lietuvoje atitinkamai 0,67 ha ir 151 ktm*).

VĮ Prienų miškų urėdijoje 2014 m. dirba 89 darbuotojai, iš jų 36 specialistai. Sezoniniam darbui miškų urėdija papildomai įdarbina kasmet 30 sezoninių darbininkų. VĮ Prienų miškų urėdijoje dabar dirba 13 eigulių Vienam specialistui (girininkai – 8, girininkų pavaduotojai – 8, eigulių – 13) tenka apie 1126 ha bendro miškų ploto ir 692 ha valstybinės reikšmės miškų ploto. Vidutinis darbuotojo atlyginimas 2013 m. VĮ Prienų miškų urėdijoje buvo 2768 Lt. Per 11 metų sumažėjo dirbančiųjų skaičius 39 darbuotojais. VĮ Prienų miškų urėdijoje 2004 m. dirbo 128 darbuotojai, o jų vidutinis atlyginimas buvo – 2197 Lt.

Per paskutiniuosius tris metus VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose kasmet vidutiniškai buvo paruošiama virš 89,2 tūkst.m^3 medienos (1.6. lentelė). Laikotarpyje 1990–2003 m. miškų urėdija paruošdavo vidutiniškai per metus po 99,6 t. m^3. medienos. Tuo laikotarpiu buvo kertama labai daug sanitarinių kirtimų, projektuota metinė apimtis 13 t. m^3, o iškirsta vidutiniškai kas met po 42,4 t. m^3. medienos.

MEDIENOS REALIZACIJA

1.6. lentelė

Realizuota medienos (tūkst. m^3)	**2011 m.**	**2012 m.**	**2013 m.**
Panaudota Lietuvos ribose iš viso:	***100,4***	***88,2***	***78,9***
Padarinė mediena iš jos:	87,2	72,2	62,3
pjautiniai rastai	38,4	25,7	27,4
popiermedžiai	11,3	10,2	7,8
tarmedžiai	14,9	12,9	11,6
trumpuoliai	0,3	0,4	0,1
plokščių mediena	22,3	23	15,4
Malkinė mediena	13,2	16	16,6
Paruošta medienos atliekų biokurui	2,8	2,3	3,4
Gyventojams parduota nenukirstu mišku	4,8	5,8	6,6

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje veikia 28 įmonės užsiimančios baldų gamyba ir medienos apdirbimu, Stambiausios iš jų –. UAB ,,GKF‘‘, Strielčių lentpjūvė.

Iš viso su VĮ Prienų miškų urėdija sudariusios pirkimo – pardavimo sutartis 2013 metams buvo 51 įmonė, kurioms parduota 99 % miškų urėdijos pagamintos medienos. Stambiausi, VĮ Prienų miškų urėdijos medienos pirkėjai Kauno regione yra UAB ,,GKF‘‘, Strielčių lentpjūvė.

Didelis miškų urėdijos indėlis, rajono gyventojus, įstaigas, katilines aprūpinant vietiniu kuru šildymui – malkomis. Visą pagamintą malkinę medieną VĮ Prienų miškų urėdija realizuoja vietos gyventojams, savivaldybėms, mokykloms, globos ir rūpybos skyriams bei kitiems pirkėjams. Tarp vietos gyventojų gaunančių mažas pajamas dažnas malkas ruošiasi pats, pirkdamas miškų urėdijoje nenukirstu mišku. (žiūr. 1.6 lentelę) VĮ Prienų miškų urėdija patenkina didžiąją dalį vietinių gyventoju poreikių malkomis.

VĮ Prienų miškų urėdija ruošia kirtimo atliekas biokuro gamybai (žiūr. 1.6 lentelę). Prienų rajono savivaldybėje nėra katilinių naudojančių medienos kirtimo atliekų biokurą. Kirtimo atliekas biokuro gamybai pagrindinai realizuoja Alytuje, Marijampolėje ir Kaune per elektroninės prekybos sistemą.

Medienos ruošos ir kelių priežiūros bei remonto mechanizmų miškų urėdijoje 2013 m. buvo: 3 medienvežiai automobiliai, 2 medvežės ir 1 medkirtė. Miško kirtimo darbams atlikti kasmet skelbiami konkursai pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus.

1.2.3. MIŠKŲ URĖDIJOS VEKLOS TERITORIJOS KELIAI IR GELEŽINKELIAI

Pagal LR kelių įstatymą patvirtintą LR Seimo 1995 m. gegužės 11 d. Nr. I-891, automobiliniai keliai pagal eismo priemonių pralaidumą ir socialinę bei ekonominę jų reikšmę skirstomi į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius. Valstybinės reikšmės keliai skirstomi į

magistralinius, krašto ir rajoninius kelius. Vietinės reikšmės – į viešuosius ir vidaus kelius. Keliai nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybėms, juridiniams ar fiziniams asmenims. Magistraliniai ir krašto keliai numeruojami. Valstybinės reikšmės kelius registruoja Susisiekimo ministerija, jų sąrašus tvirtina LR Vyriausybė. Vietinės reikšmės kelius registruoja bei jų sąrašus tvirtina savivaldybės.

Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas yra patvirtintas LR Vyriausybės 1999-06-09 nutarimu Nr. 757.

Pagal Kelių įstatymą valstybinės reikšmės kelių juostos minimalus plotis pagal kelio kategorijas:

K e l i o k a t e g o r i j a	Minimalus kelio juostos plotis, metrais	Sanitarinės zonos plotis
1) automagistralės ir I kat. keliai	39	po 150 metrų
2) II kategorijos keliai	28	po 70 metrų
3) III kategorijos keliai	22	po 50 metrų
4) IV kategorijos keliai	19	po 20 metrų
5) V kategorijos keliai	18	po 20 metrų

Nuo kelio briaunos į abi puses nustatoma kelio sanitarinė apsaugos zona. Jos plotis priklauso nuo kelio kategorijos arba eismo intensyvumo (automobilių skaičius per parą).

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra 52 km magistralinių kelių (Vilnius–Prienai–Marijampolė) ir 71 km krašto kelių (Antakalnis–Jieznas–Merkinė, Kaunas–Prienai–Alytus, Prienai–Skriaudžiai). Šiaurės vakarinėje dalyje (Šilavoto girininkija) urėdijos teritoriją kerta tarptautinis magistralinis kelias Via Baltica (2 km).

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje 100 ha miško tenka 2,6 km kelių, valstybinės reikšmės miškuose 3,16 km. Tankiausias kelių tinklas valstybinės reikšmės miškuose yra Prienų girininkijoje – 5,19 km Meškapievio girininkijoje – 5,16 km, ir Birštono girininkijoje – 4,42 km 100 ha miško. Šilavoto, Balbieriškio, ir Naujosios Ūtos girininkijose 100 ha miško tenka tik 0,57–1,43 km kelių.

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra 829,17 km natūralaus grunto kelių, iš kurių 622,3 km – valstybinės reikšmės miškuose. VĮ Prienų miškų urėdija valdo ir prižiūri 42,15 km. kelių su dirbtine danga.

Visi keliai yra pažymėti miškų žemėlapiuose M 1:10000, M 1:25000. Valstybinės reikšmės ir vietiniai su dirbtine danga keliai pažymėti žemėlapyje M1:50000. Žemėlapiuose keliai sutartiniais ženklais suskirstyti pagal priklausomybę ir kelių plotį bei dangos tipą (su dirbtine danga ir natūralūs):

– ***Valstybiniai keliai su danga platesni kaip 14 m;***

– ***Savivaldybių keliai su danga 5-18 m pločio;***

– ***Miškų urėdijos prižiūrimi keliai su danga 5-18 m pločio;***

– ***Gruntkeliai 6-9 m pločio;***

– ***Miško keliai 3-5 m pločio.***

Kelių, esančių miškuose ar besiribojančių su jais, charakteristika pateikta sekančioje lentelėje.

KELIŲ STATISTIKA

1.7. lentelė

Kelių charakteristika		Ilgis, km		100 ha miško tenka kelių, km	
		visuose miškuose	miškų urėdijos valdomuose	visuose miškuose	miškų urėdijos valdomuose
Balbieriškio	Miško keliai girininkijoje	16,72	16,82	0,64	0,85
Birštono	Miško keliai girininkijoje	206,37	132,46	3,94	4,42
Išlaužo	Miško keliai girininkijoje	109,32	68,03	2,63	3,22
Meškapievio	Miško keliai girininkijoje	186,27	163,25	4,72	5,19
Naujosios Ūtos	Miško keliai girininkijoje	25,41	31,02	0,92	1,43
Prienų	Miško keliai girininkijoje	170,69	161,08	4,86	5,16
Šilavoto	Miško keliai girininkijoje	10,16	9,64	0,16	0,57
Verknės	Miško keliai girininkijoje	104,23	40,01	1,39	1,61
Iš viso	**Iš viso miškų urėdijoje**	**829,17**	**622,3**	**2,6**	**3,16**

1.2.4. ADMINISTRACINIS IR KADASTRINIS TERITORIJOS SUSKIRSTYMAS

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijos plotas yra 104,95 tūkst. ha (1,6 % Lietuvos teritorijos). VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija apima didžiąją dalį Kauno apskrities Prienų savivaldybės teritorijos suskirstytos į 9 seniūnijas. Į VĮ Prienų miškų urėdijos teritoriją pilnai patenka Ašmintos, Balbieriškio, Išlaužo, Jiezno, Naujosios Ūtos, Pakuonio, Stakliškių, Šilavoto seniūnijos. Birštono girininkijos miškai yra Birštono savivaldybės Birštono seniūnijos teritorijoje. Nedidelė miškų dalis (Verknės girininkija) patenka į Vilniaus apskrities Trakų rajono savivaldybės Aukštadvario seniūnijos teritoriją.

Žemėvaldos ir žemės sklypų identifikavimui savivaldybių teritorijos suskirstytos į kadastro vietoves ir blokus. Prienų rajono savivaldybės teritorijoje yra 25 kadastro vietovės padalintos į 178 blokus. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija pilnai apima 22 kadastro vietovės (144 blokus). Taip pat į urėdijos teritoriją patenka Birštono savivaldybės 3 kadastro vietovės bei Trakų rajono 1 kadastro vietovės dalis.

Girininkijų ribos daug kur nesutampa su kadastro vietovių ribomis. Buvę žemės ūkio įmonių miškai kvartalais suskirstyti blokų ribose. Priklausomai nuo miško žemės ploto bloke išskirti 1–8 kvartalai.

Žemės naudmenų pasiskirstymas pagal girininkijas ir kadastro vietoves pateikta girininkijų aiškinamuosiuose raštuose.

1.2.5. MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS MIŠKŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ADMINISTRACINIUS VIENETUS, NUOSAVYBĖS FORMAS IR FUNKCINĘ PASKIRTĮ

MIŠKO ŽEMĖS PLOTAS PAGAL ADMINSTRACINIUS VIENETUS IR NUOSAVYBĖS FORMAS

1.8. lentelė

Naudotojų grupės	Bendras inventorizuotas plotas ha	Miško žemės plotas	% nuo viso miško žemės ploto	Miško žemės plotas pagal savivaldybių teritorijas		
				Prienų raj. saviv.	Birštono saviv.	Trakų raj. saviv.
Miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai	20080,7	19888,9	61,5	16445,4	3443,5	-
Miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai	40,8	-	-	-	-	-
Privatūs ir skirti nuosav. teisių atkūrimui miškai	12012,6	11435,3	36,8	9104,6	2153,6	177,1
Kitų naudotojų ir valdytojų miškai	522,1	514	1,7	373,9	140,1	-
Iš viso	**32656,2**	**31838,2**	**100**	**25923,9**	**5737,2**	**177,1**

Miškų urėdijos veiklos teritorija pagal administracinius vienetus ir nuosavybės formas. 2014-01-01 stoviui VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje inventorizuota 32,66 tūkst. ha miškų (1.8. lentelė), iš jų miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (bendras inventorizuotas plotas) 20,08 t. ha, miškų urėdijos valdoma nevalstybinės reikšmės žemė – 40,8 ha (daugiausiai keliai, žemė po pastatais ir kt. ne miško žemė), privatūs miškai ir miškai skirti nuosavybės teisių atkūrimui – 12,01 t. ha, kitų valdytojų ir naudotojų miškai – 522 ha.

MIŠKO ŽEMĖS PLOTAS PAGAL NAUDOTOJŲ GRUPES IR SAVIVALDYBES

1.9. lentelė

Naudotojai	Bendras inventorizuo-tas plotas ha	Miško žemės plotas ha	Pagal rajonų savivaldybes		
			Prienų raj. saviv.	Birštono saviv.	Trakų raj. saviv.
Miškų urėdijos, NP, valstybinių rezervatų valdomi VRM	20080,7	19888,9	16445,4	3443,5	
Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui miškai	12012,6	11435,3	9104,6	2153,6	177,1
Savivaldybių valstybinės reikšmės miškai	203,1	202,5	68,3	134,2	
Susisiekimo m-jos valdomi valstybinės reikšmės miškai	0,1	0,1		0,1	
Miškai, siūlomi išbraukti iš urėdijų valdomų valst. reikšmės miškų plotų	1,6	1,2	1,2		
Savivaldybių valdomi nevalstybinės reikšmės miškai	5,8	5,8		5,8	
Miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai	40,8				
Kitų juridinių as. valdomi nevalstybinės reikšmės plotai	310,7	303,6	303,6		
Susisiekimo m – jos valdomi nevalstybinės reikšmės miškai	0,3	0,3	0,3		
Urėdijų valdomi miškai, siūlomi įtraukti į valstyb. reikšmės miškus	0,5	0,5	0,5		
Iš viso	**32656,2**	**31838,2**	**25923,9**	**5737,2**	**177,1**
Prienų miškų urėdijos miškingumas %		**30,3**			

Praeitos miškotvarkos duomenimis, miškų urėdijos miškingumas buvo 30,1 %. 1989 m. inventorizacijos nustatytas miškingumas – 30,8 % (tų metų Lietuvos miškingumas buvo 27,6 %). O dabartinis miškų urėdijos miškingumas yra 30,3 %. Dabartinis Lietuvos miškingumas – 33,2%.

VĮ Prienų miškų urėdijos valdomiems valstybinės reikšmės miškams priskirti 20,1 tūkst. ha arba 61,5 % ploto nuo visų inventorizuotų miškų. Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atkūrimui miškai sudarė 12,0 tūkst. ha arba 36,8 % nuo viso inventorizuoto ploto. Likęs plotas – 0,5 tūkst. ha (1,7 %) kitų naudotojų (3 pav.). Jiems priskirti miškai, kurių ribos patvirtintos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimą Nr. 1154.

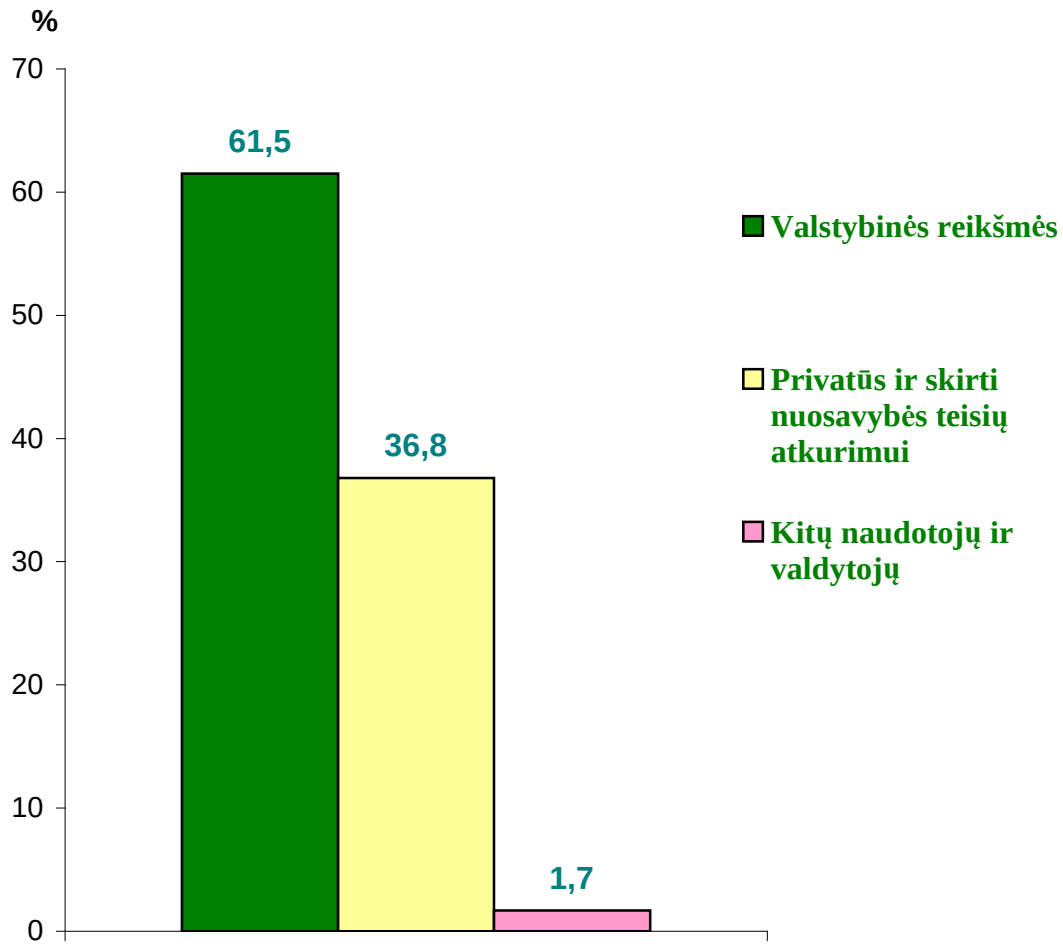

3 pav. Miškų plotas pagal nuosavybę ir naudotojus

Teritorijos miškingumas ir jo kaita. Visa VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorija užima 104,9 tūkst. ha plotą. (1.10. lentelė) Miškų urėdijos miškingumas yra 30,3 % (santykis miško žemės ploto su teritorijos plotu). Lyginant su 2004 m. miškotvarkos duomenimis, teritorijos miškingumas padidėjo 0,2 %. (1.11. lentelė). Tai įvyko dėl inventorizuotų naujai apaugusių ar įveistų medynų apželdant buvusias žemės ūkio naudmenas ir dėl dalies pelkių inventorizuotų medynais

MIŠKO ŽEMĖS PLOTO IR TERITORIJOS MIŠKINGUMO KAITA

1.10. lentelė

Miškotvarka	Miškų urėdijos teritorijos plotas, tūkst.ha	Miško žemės plotas tūkst.ha	Teritorijos miškingumas %	Vidutinis Lietuvoje %
1989 m.∗.	114,6	35284	30,8	27,6
2004m.	104,9	31578	30,1	31,3
2014 m.	104,9	31838	30,3	33,2

∗ Miškų plotas su Trakų miškų urėdijos buvusios Aukštadvario girininkijos plotu kuris buvo perduotas Trakų miškų urėdijai 1994 m. birželio 27 d. (3937 ha).

Nuo 1989 metų iki 2004 metų VĮ Prienų miškų urėdijos miškingumas sumažėjo, nes buvo atiduota Aukštadvario girininkija VĮ Trakų miškų urėdijai, kurios miškingumas gerokai didesnis už 50 %. Per paskutinįjį dešimtmetį miškingumas padidėjo 0,2 %. Lietuvoje miškingumas didėjo tolygiai.

TERITORIJOS MIŠKINGUMAS PAGAL GIRININKIJAS

1.11. lentelė

Girininkija	Bendras teritorijos plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miškingumas, %
Balbieriškio	10647	2647,2	24,9
Birštono	11964	5267,7	44
Išlaužo	19662	4174,6	7,5
Meškapievio	8029	3919,9	48,8
Naujosios Ūtos	7201	2784,6	38,7
Prienų	5326	3552,8	66,7
Šilavoto	9931	2227,4	22,4
Verknės	32189	7264	22,6
Viso:	104949	31838,2	30,3

Miškų urėdijos veiklos teritorija pagal funkcinę paskirtį, suskirstyti į pogrupius, o pagal nustatytą ūkinį režimą pogrupiai priskiriami atitinkamoms miškų grupėms.

Miškų pogrupiu suprantama miško teritorijos dalis paprastai naudojama vienam svarbiausiam tikslui (rezervatiniam, apsauginiam, rekreaciniam, ekosistemų apsauginiam ar ūkiniam). Miško masyvas, jo dalis, kvartalas ar sklypas, tuo pačiu metu atliekantis kelias funkcijas (pvz. vandens apsaugos ir rekreacines), priskiriamas tik vienam (pagal svarbiausią funkciją) miško pogrupiui. Saugomose teritorijose išskiriamos funkcinės zonos laikomos atskirais pogrupiais.

Mažiausias miško pogrupiui priskiriamas plotas yra taksacinis sklypas. Atskiros sklypo dalys su skirtingu ūkiniu režimu į pogrupius neskirstomos. Visas sklypas priskiriamas tam pogrupiui, kuris užima didesnę sklypo dalį. Kai sklypo dalių ūkinis režimas labai skiriasi, formuojami keli atskiri sklypai.

Saugomi gamtos ir kultūros paveldo objektai (medžiai, lizdavietės, pilkapiai, memorialai ir kt.) priskiriami pogrupiui, įskaitant šių objektų teritoriją ir jos apsaugos zoną. Kai šie objektai užima ne mažiau kaip pusę taksacinio sklypo ploto, pogrupiui priskirtas visas sklypas. Kai minėti objektai užima nedidelį plotą ir neišskiriami atskiru sklypu, jie žymimi planinėje medžiagoje sutartiniais ženklais ir aprašomi taksoraštyje.

MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOS MIŠKŲ GRUPĖS IR POGRUPIAI

1.12. lentelė

Grupių ir pogrupių pavadinimai	Invento-rizuotas plotas, ha	% nuo viso ploto	Miško žemės plotas, ha	Medynų plotas, ha	% nuo medynų ploto
I grupės (rezervatiniai) miškai	0	0	0	0	0
II grupės (specialios paskirties) miškai	4508,6	13,8	4421,8	4236,7	13,8
A. Ekosistemų apsaugos miškai	3001,5	9,2	2922,1	2815,9	9,2
B. Rekreaciniai miškai	1507,1	4,6	1499,7	1420,8	4,6
III grupės (apsauginiai) miškai	8587,9	26,3	8371,2	7860,9	26,3
IV grupės (ūkiniai) miškai	19559,7	59,9	19044,7	17710,9	59,9
Iš viso:	**32656,2**	**100,0**	**31837,7**	**29808,5**	**100,0**

1.2.6. SAUGOMOS TERITORIJOS. GAMTOSAUGOS IR KULTŪROS PAVELDO TERITORIJŲ YPATYBĖS

1.2.6.1. SAUGOMOS TERITORIJOS IR GAMTOSAUGOS TERITORIJŲ YPATYBĖS

Saugomų gamtinių teritorijų apskaitą, apsaugą bei tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas patvirtintas LR Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301 (nauja redakcija; 2001 m.), o saugomų kraštovaizdžio kultūrinių objektų – Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas patvirtintas LR Seimo 1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733 (nauja redakcija 2005 m. balandžio 19 d.:Nr. IX-2452).

Saugomos gamtinės teritorijos registruojamos, įrašant jas į LR Saugomų teritorijų registrą (atsakingas tvarkytojas – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Kultūros vertybės registruojamos įrašant jas į LR Nekilnojamų kultūros vertybių registrą (atsakingas tvarkytojas – Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos).

Vertingiausi saugomi kraštovaizdžio objektai skelbiami gamtos ir kultūros paminklais. Gamtos paminklus skelbia LR Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu. Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros paminklus LR Vyriausybės teikimu tvirtina Seimas.

Saugomų teritorijų naudojimą ir apsaugą reglamentuoja bendrieji nuostatai. Kiekvienas valstybinis rezervatas ir valstybinis parkas turi individualius nuostatus. Valstybiniai draustiniai taip pat gali turėti individualius nuostatus.

Kultūros vertybių priežiūrą, tvarkymą ir naudojimo sąlygas nustato pagrindinis dokumentas – apsaugos reglamentas.

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje esami miško žemėse valstybiniai parkai, valstybiniai ir savivaldybių įsteigti draustiniai bei saugomi kraštovaizdžio objektai pateikti atskirose lentelėse, o nepatenkantys į miško žemes trumpai aprašyti tekstinėje dalyje.

Gamtosaugos teritorijų ypatybės. VĮ Prienų miškų urėdijoje valstybinių draustinių ir valstybinių parkų teritorijose yra inventorizuota saugomų teritorijų bendro ploto 16247 ha (49,8 % nuo viso ploto) iš to skaičiaus – 15940 ha miško žemės ploto (50,1 % nuo miško žemės ploto). Valstybinės reikšmės miškuose – 10909 ha (54,3 %nuo viso valstybinės reikšmės miškų ploto) bendro ploto, o miško žemės ploto 10806 ha pakliūna į saugomų teritorijų miškus. Be šių miškų, saugomoms teritorijoms priskiriami: Balbieriškio biosferos poligono miškai (2759 ha) saugomų gamtos paveldo objektų, buveinių, paukščių apsaugai svarbios teritorijos, kertinės miško buveinės, ir gamtos išteklių sklypų miškai, priešerozinai ir apsauginiai (laukų, vandens telkinių, miško sėkliniai medynai) miškai. (Žiūrėti į 12 priedą)

Visuose VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose gamtos paveldo objektų yra 6 miškų teritorijoje ir iš jų 4 valstybiniuose parkuose.

Valstybinių draustinių ribos ir plotai patvirtinti Lietuvos Respublikos vyriausybės 1997 12 29 nutarimu Nr. 1486. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra 2 valstybiniai draustiniai. Pagal saugomų gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų pobūdį draustiniai skirstomi į gamtinius, kultūrinius ir kompleksinius. Lietuvos Respublikos vyriausybės 2010 01 12 nutarimu Nr. 5. patvirtintas Rūdgirių telmologinis draustinis jo nuostatai ir ribų planas. Miškų urėdijos teritorijoje esantys draustiniai priskiriami gamtinių draustinių kategorijai.

– ***Alšios hidrografinis draustinis*** įsteigtas 1988-02-29, siekiant išsaugoti besalpio slėnio labai vingiuotą Alšios upelio atkarpą nuo Alšios ežero iki Trečionių kaimo. Draustinio plotas 264 ha. VĮ

Prienų miškų urėdijos teritorijoje, Verknės girininkijoje inventorizuotas 161 ha privačių miškų plotas**.**

– ***Ąžuolų botaninio draustinio*** steigimo tikslas – išsaugoti Vidurio Lietuvos (pietinė dalis) ąžuolynų augalų bendrijas. Draustinis įsteigtas 1992 m. rugsėjo 24 d. Bendras plotas 268 ha. Balbieriškio girininkijos teritorijoje inventorizuotas 267 ha miškų plotas. Apie 29 % (78 ha) miškų yra valstybinės reikšmės, kiti – privatūs.

Rūdgirių telmologinis draustinis įsteigtas 2010-01-12 m. siekiant išsaugoti teritorijoje randamas saugomų augalų, gyvūnų, grybų rūšis ir jų buveines, ypač Europos Bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšis ir natūralią buveinę – 7120 degradavusios aukštapelkės, užtikrinti kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir ekologinę pusiausvyrą. Balbieriškio girininkijos teritorijoje inventorizuotas 26 ha miškų plotas. Apie 93 % (21 ha) miškų yra valstybinės reikšmės, kiti – privatūs. Bendras draustinio plotas – 26 ha.

Prienų rajono savivaldybės įsteigtų draustinių nėra

Genetiniai draustiniai

Genetiniai draustiniai yra saugomos teritorijos, skirtos ilgalaikiam genetiškai vertingų medžių populiacijų arba jų dalių išsaugojimui.

VĮ Prienų miškų urėdijoje yra išskirtas 150 ha paprastosios pušies genetinis draustinis (Meškapievio girininkija), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 5 d. nutarimu Nr.133 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 16 d. nutarimo Nr.1138 redakcija). Draustinis sudaro 0,75 % valstybinės reikšmės medynų ploto arba 2 % – pušynų ploto. Ir europinio maumedžio genetinis draustinis 3,3 ha. Balbieriškio girininkijoje kv. 29 sk. 1.

Kompleksinės saugomos teritorijos:

Nemuno kilpų regioninis parkas įsteigtas 1992 m. (LR AT 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913) siekiant išsaugoti unikalų Didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdį ir jo gamtinę eko sistemą bei kultūros paveldo vertybes. Bendras parko plotas 25345,8 ha. Į VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija pakliūna didžioji dalis regioninio parko teritorijos (bendras miškų plotas 12657 ha, o valstybinės reikšmės miškų 8200 ha). Nepatenka Punios šilo gamtinis rezervatas, Punios šilo botaninis–zoologinis draustinis ir dalis Punios šilo kraštovaizdžio draustinio.

Punios kraštovaizdžio draustinis. Čia saugomas išraiškingas stačių miškingų Nemuno ir Punelės šlaitų kraštovaizdis su vienu žymiausių ir didžiausių Lietuvoje Punios piliakalniu bei Punios bažnyčios architektūriniu kompleksu. Bendras draustinio plotas – 185,5 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje šio draustinio patenka tik maža dalis ir beveik visas plotas 36 ha yra privačioje miško žemėje. Valstybinės reikšmės miškų į draustinį patenka tik 3 ha.

Prienų šilo kraštovaizdžio draustinis. Čia saugomas miškingo zandrinio kraštovaizdžio etalonas su išlikusiais sengirės fragmentais, natūraliu Vadės upeliu, Revuonos ištakų pelkiniu kompleksu, retųjų rūšių augalų, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą (pievinių plaurečių, tamsialapių skiautalūpių, meškinių česnakų, plaukuotųjų jonažolių), augimvietėmis. Bendras draustinio plotas – 2505,6 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 2304 ha, kitų naudotojų miškų ploto yra 117 ha.

Verknės kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas raiškus Verknės žemupio slėnio kraštovaizdis su išsivysčiusia hidrografine struktūra, piliakalniais, atodangomis ir eroziniais cirkais. Bendras draustinio plotas – 500 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 6 ha, kitų naudotojų miškai apima 203 ha ploto.

Kalvių kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas miškingas geomorfologiškai vertingo Kalvių erozinio atragio kraštovaizdis su etaloninėmis sausų šlaitų bei pamiškių bendrijomis ir saugomų rūšių augalų (miškinių varnalėšų, melsvųjų gencijonų ir kt.) augimvietėmis, buvusio sovietinio tankodromo trasa. Bendras draustinio plotas – 292,6 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 151 ha, kitų naudotojų miškų plotas – 100 ha.

Naravų kaimo kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas vaizdingas Naravų kilpos kraštovaizdis su unikalia tris istorinius laikotarpius atspindinčia Naravų kaimo urbanistine bei žemėvaldos struktūra, archeologinės bei memorialinės vertybės. Bendras draustinio plotas – 280,6 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų nėra, kitų naudotojų miškas sudaro 102 ha ploto.

Siponių kaimo kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas raiškaus agrarinio slėnio kraštovaizdis, išlaikęs bendrąją istoriškai vertingą valakinės statybos struktūrą, tradicinė Siponių ir Šaltinėnų kaimų architektūra bei vertingos stačių Nemuno šlaitų biocenozės. Bendras draustinio plotas – 399 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 29 ha, kitų naudotojų miškai – 74 ha ploto.

Drubengio botaninis draustinis. Jame saugoma viena didžiausių Lietuvoje meškinių česnakų augimvietė. Bendras draustinio plotas – 67 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 67 ha miško žemė.

Degsnės botaninis draustinis. Jame saugomas unikalios brandos ir našumo introdukuotas Degsnės maumedynas. Bendras draustinio plotas – 10,3 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 9 ha miško.

Ošvenčios hidrografinis draustinis. Jame saugomas originalios dvejopos hidrografinės struktūros Ošvenčios upelis su raiškia erozine pragrauža. Bendras draustinio plotas – 536,2 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro tik 2 ha, o kitų naudotojų miškai – 356 ha ploto.

Vizdijos hidrografinis draustinis. Jame saugomas natūralus Vizdijos upelis bei jo slėnis. Bendras draustinio plotas – 199,2 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 149 ha, o kitų naudotojų miškai apima – 30 ha plotą.

Škėvonių geomorfologinis draustinis. Jame saugomas unikalus slėninės erozijos darinys - Škėvonių gūbrys ir jo aplinka bei raiškus erozinis Birštono atragis. Bendras draustinio plotas – 307 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas draustinyje sudaro 47 ha, kitų naudotojų miško plotas yra 112 ha.

Daukantų geomorfologinis draustinis. Jame saugomas geomorfologiniu požiūriu unikalus erozinis Nibrių atragis, raiški erozinė Daukantų dubuma, stačiašlaitis Jieznelės slėnis bei griovų ir raguvų suraižyti pagrindiniai Nemuno slėnio šlaitai. Bendras draustinio plotas – 1023,8 ha ir visas draustinis yra VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas sudaro 212 ha, kitų naudotojų miškai – 356 ha ploto.

Pelekonių archeologinis draustinis kurio tikslas saugoti archeologinių vertybių – Pelekonių piliakalnių kompleksą bei jo aplinką. Bendras draustinio plotas – 314 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje šis draustinis patenka beveik visas, tik labai maža dalis lieka VĮ Kaišiadorių miškų urėdijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miškų plotas apima 110 ha teritorijos, o kitų naudotojų miškai – 96 ha draustinio teritorijos.

Nemajūnų urbanistinis draustinis. Jame saugoma valakinė Nemajūnų gyvenvietės urbanistinė struktūra, jos archeologinės, architektūrinės bei memorialinės vertybės. Bendras draustinio plotas – 170,9 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje šis draustinis patenka visas, kitų naudotojų miškai sudaro 30 ha ploto. Valstybinės reikšmės miškų nėra.

Birštono urbanistinis draustinis. Jame saugoma būdinga mažo kurortinio miestelio senosios dalies planinė erdvinė struktūra su senųjų vilų pastatais bei garsiu Vytauto parku ir piliakalniu. Bendras draustinio plotas – 57,7 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje šis draustinis patenka visas, Valstybinės reikšmės miškų valdomų urėdijos, nėra, kitų naudotojų miško žemė sudaro tik 6 ha ploto.

Tartoko telmologinis draustinis kuriame saugoma Europos Bendrijos natūrali buveinė 7230 Šarminga žemapelkė. Bendras draustinio plotas – 33 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje šis draustinis patenka visas. Valstybinės reikšmės miškų nėra, o kitų naudotojų miškai sudaro 8 ha draustinio teritorijos

Rekreacinio prioriteto zonos.

Rekreacinio prioriteto zonos - teritorijos, skiriamos intensyviausiam rekreaciniam naudojimui, paprastai su rekreacinėmis statybomis, kita infrastruktūra. Jose formuojami miško parkai, sukuriama intensyviai naudoti tinkama aplinka. Regioniniame parke numatytos Birštono ir Škėvonių maudyklių, Škėvonių poilsio kompleksų, Naravų, Kalvių ir Rūdupio kempingų, Žvėrinčiaus ir Druskų miško parkų bei Pociūnų sportinio komplekso zonos. Šioje zonoje inventorizuota 877 ha miškų iš jų 710 ha yra valstybinės reikšmės miškai.

Ekologinės apsaugos zonos.

Apsauginio (rezervacinio) prioriteto zonos - miškingos arba agrarinės teritorijos, atliekančios svarbias geoekologines, pirmiausia vandenų arba Birštono kurorto apsaugos, funkcijas. Regioniniame parke yra šios apsauginio prioriteto zonos:

Vandens telkinių apsaugos zona. Joje išlaikomi arba plečiami miškai, atliekantys upių, šlaitų, dirvožemio bei gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas.

Vandens telkinių ir kurorto apsaugos zona. Joje išlaikomi miškai, atliekantys slėnio šlaitų, paviršinių vandens telkinių, mineralinio vandens išteklių maitinimo zonos bei gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas.

VĮ Prienų miškų urėdijos girininkijų teritorijoje ekologinės apsaugos zonų miškai užima 4375 ha plotą, iš jų 2291 ha yra valstybinės reikšmės miškai.

Kito prioriteto zonos.

Be paminėtų zonų Nemuno kilpų regioniniame parke yra gyvenamosios funkcijos prioriteto zonos. Jos skiriamos Prienų ir Birštono miestuose intensyvioms statyboms bei jų plėtrai, reguliuojant statybų pobūdį ir tūrius. Taip pat yra ir pramoninės paskirties zona. Joje gaminamas sportinės aviacijos inventorius bei atliekamos techninės funkcijos. Gyvenamosios funkcijos prioriteto zonoje inventorizuota miškų 50 ha. Pramoninės paskirties zonoje – miškų inventorizuota 7 ha ploto. Dar Nemuno kilpų regioniniame parke yra parko ūkinė zona, šioje zonoje pagrinde vykdoma žemės ir miškų ūkinė veikla, miškų ploto čia inventorizuota 2638 ha ploto, o iš šio ploto valstybinės reikšmės miškų yra 2107 ha. Be paminėtų Nemuno kilpų regioninio parko zonų, yra išorinė parko buferinė apsaugos zona, kuri nepatenka į parko teritoriją. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje parko buferinė apsaugos zona apima 3632 ha. miškų plotą, iš kurių 1815 ha yra valstybinės reikšmės miškai.

Aukštadvario regioninis parkas įsteigtas 1992 m. (LR AT 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913) siekiant išsaugoti vertingą Verknės ir Strėvos aukštupių kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti. Nežymi regioninio parko teritorijos dalis yra VĮ Prienų miškų urėdijos Verknės girininkijoje (378 ha). Valstybinės reikšmės miško plotų šiame regioniniame parke VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje nėra.

Mergiškių kraštovaizdžio draustinio tikslas – išsaugoti Aukštadvario kampinio moreninio masyvo kalvotą miškingą kraštovaizdį su Gedanonių kalnu (aukščiausia Dzūkų aukštumos vieta), Velnio duobę su šalia esančiais termokarstiniais Škilietų ežerėliais. Bendras draustinio plotas yra 2138 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje draustinis apima apie 170 ha ploto, iš jo 33 ha miškų plotas yra Verknės girininkijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miško plotų šiame draustinyje nėra.

Verknės botaninis–zoologinis draustinis, jo tikslas – šsaugoti didelę drėgnų augalijos kompleksų įvairovę, svarbias vandens telkinių retųjų augalų populiacijas, rūšių gausa pasižyminčius briedgaurynų plotus, drugių, žirgelių ir paukščių buveines. Bendras draustinio plotas yra 419 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje draustinis apima apie 415 ha ploto, iš jo 106 ha miškų plotas yra Verknės girininkijos teritorijoje. Valstybinės reikšmės miško plotų šiame draustinyje nėra.

Kito prioriteto zonos.

Be paminėtų Aukštadvario regioninio parko zonų, yra išorinė parko buferinė apsaugos zona. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje parko buferinė apsaugos zona apima 239 ha. miško žemės plotą. Visą šį plotą administruoja Verknės girininkija. Valstybinės reikšmės miško plotų šioje zonoje nėra.

Europos ekologinio tinklo NATURA 2000 teritorijos

Lietuvoje steigiamos Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos, kurias šiuo metu sudaro paukščių apsaugai svarbios teritorijos (sutrumpintai – PAST) ir vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (sutrumpintai – BAST). Pirmos iš jų – paukščių apsaugai svarbios teritorijos jau yra Lietuvoje įsteigtos ir patvirtintos Europos Komisijos, o vietovės, atitinkančios buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus bus įsteigtos per artimiausius 3 metus. Tokių teritorijų preliminarus sąrašas jau yra pateiktas Europos Komisijai. Ateityje, šios teritorijos taip pat įgys nacionalinių saugomų teritorijų statusą.

Į VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamą teritoriją patenka patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 ***vietovės atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai*** svarbių 11 teritorijų (BAST) atrankos kriterijus ir skirtos pateikti Europos Komisijai: Balbieriškio miškas, Balbieriškio atodanga, Škėvonių atodanga, Prienų šilas, Vizijos upės slėnis, Verknės upės slėnis, Verknės vidurupis, Ošvenčios upė ir jos slėniai, Rūdgirių pelkė, Tartoko pelkė, Revuonos ištakos.

Teritorijose, aptiktos Europos Sąjungos svarbos rūšys ir buveinės yra saugomos, remiantis patvirtintais bendraisiais buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais. Iš viso VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje išskirta ir įtraukta į saugotinų buveinių sąrašus 1918 ha miškų Europos Sąjungos svarbos buveinių, iš kurių valstybinės reikšmės miškų yra 1037 ha ploto.

Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos arba jų dalys, kuriose yra ***paukščių apsaugai svarbių teritorijų*** (PAST) patvirtintos LR Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (LRV 2006 m rugpjūčio 25 d. nutarimo 819 redakcija) bei papildytos LR Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d nutarimu Nr. 313 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimo nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių

apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų pakeitimo“ VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra Balbieriškio miškas – 2952 ha miškų ploto, iš kurio valstybinės reikšmės miškų – 2629 ha ploto.

Vietovės atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST), vietom persidengia viena su kita ir todėl jų negalima sumuoti, nes dubliuosis plotai.

Saugomų teritorijų tinklas kurtas, atsižvelgiant į regiono gamtinį karkasą. Jį sudaro geoekologinės takoskyros, migracijos koridoriai ir geosistemų vidinio stabilizavimo arealai. Pagal svarbą išskiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

SAUGOMŲ TERITORIJŲ MIŠKŲ BENDRA CHARAKTERISTIKA
(ha)

1.13. lentelė

Draustinio pavadinimas	Visas bendras plotas	Inventori zuotas plotas ha	Pagal nuosavybę		Medynų plotas	Pagal miškų grupes			
			Valstybi-niai	Privatūs ir kita		IIA	IIB	III	IV
Valstybiniai draustiniai									
Alšios hidro-grafinis draustinis	**264**	160,7	0	160,7	123,1	0	0	160,7	0
Ąžuolų botaninio draustinio	**268**	267,4	77,7	189,7	262,0	260,9	0	0	6,5
Rūdgirių telmologinis draustinis	**26**	25,7	21,4	4,3	23,9	0	0	0	25,7
Iš viso	**558**	453,8	99,1	354,7	409,0	260,9	0	160,7	32,2
Nemuno kilpų regioninis parkas									
Iš viso:	**25346**	12657	8199,6	4457,4	11840,2	1983,4	1477,5	6523,4	2672,7
Aukštadvario regioninis parkas									
Iš viso:	**17032**	378,1	0	378,1	324,7	102,4	0	97,2	178,5
Balbieriškio miško biosferos poligonas*									
Iš viso	**3061**	2758,5	2610,4	148,1	2569,1	1,8	0	119,4	2637,3
Natura 2000 teritorijos									
PAST	–	2952	2630,3	321,7	2831,1	258,7	0	118,2	2575,1
BAST	–	1918,2	1029,50	881,2	1867,1	1131	0,6	609,6	177

* Balbieriškio miško biosferos poligono plotas lentelėje pateiktas be Ąžuolų botaninio draustinio, kadangi jo plotas persidengia su biosferos poligono plotu.

VĮ Prienų miškų urėdijos įsipareigojimu saugomi plotai

Specialaus tarptautinio Lietuvos ir Švedijos vykdyto projekto metu buvo inventorizuotos tokie plotai, kurie Lietuvoje pavadinti Kertinėmis miško buveinėmis (toliau tekste - KMB), kurios užima tik nedidelę visų miškų dalį, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių organizmų rūšių. Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Kertinės miško buveinė (KMB) – nepažeistas miško plotas, kuriame dabar yra didelė tikimybė aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų specializuotų buveinių rūšių. KMB koncepcija buvo sukurta Švedijoje ir vėliau pritaikyta kitose Europos šalyse.

Potenciali kertinė miško buveinė (PKMB) – teritorija, kuri palyginti greitai (per kelis dešimtmečius) taps kertine miško buveine, jeigu ji bus tvarkoma siekiant palaikyti biologines vertybes. Kertinės ir potencialios kertinės miško buveinės papildo esamą saugomų teritorijų tinklą užtikrinantį biologinės įvairovės išsaugojimo sistemą.

Miškų valdymo taryba (Forest Stewardship Council – FSC), veikianti kaip tarptautinė nevyriausybinė organizacija, yra sukūrusi tarptautinę miškų sertifikavimo sistemą. 2003 metais pagal FSC principus ir kriterijus buvo sertifikuoti ir VĮ Prienų miškų urėdijos miškai. Ypatingas dėmesys buvo skirtas biologinės įvairovės ir su ja susijusių vertybių išsaugojimui. Tuo tikslu miškų urėdijoje buvo atlikta kertinių miško buveinių inventorizacija. Valstybiniuose miškuose išskirtos 97 vnt. kertinės miško buveinės, kurių plotas 484,5 ha ir potencialios kertinės miško buveinės – 18 vnt. kurių plotas 46,6 ha. Kertinė miško buveinė – tai nepažeistas miško plotas, kuriame dabar yra didelė tikimybė aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų specializuotų buveinių rūšių. Kertinės miško buveinės neturi tam tikro apibrėžto dydžio. Tai gali būti pavienis medis ar maža, tik kelių dešimčių kvadratinių metrų ploto, šaltiniuota vieta, tiek kelių hektarų seno miško ar medžiais apaugusios ganyklos plotas. Biologiškai seni medžiai, stuobriai ir virtuoliai, randami senuose miškuose, taip pat saulės apšviestoje vietoje augantys pavieniai medžiai, pamiškių bendrijos su žydėjimo metu daug nektaro ir žiedadulkių išskiriančiais krūmais ir medžiai augantys agrariniame kraštovaizdyje yra labai svarbūs biologinės įvairovės išsaugojimui. Daugeliu atvejų geriausias būdas išsaugoti biologinę kertinių miško buveinių vertę – nevykdyti jose jokios ūkinės veiklos.

Miškų urėdijos teritorijoje yra užregistruota 57 retų ir saugomų paukščių lizdavietės, 8 perimviečių, 33 augalų, samanų ir 15 grybų radavietės, 2 vabzdžių radavietės ir 1 varliagyvių radavietė. Duomenys pateikti **gamtosauginių priemonių plane** lentelėse, žiniaraščiuose (vykdytojas – L. Juozaitis)

Vykdydama miškų sertifikavimo FSC keliamus reikalavimus, VĮ Prienų miškų urėdija įsipareigojo saugoti ir nevykdyti jokių kirtimų miško sklypuose, užimančiuose 5% miškų urėdijos administruojamų valstybinės reikšmės miškų ploto. Tokių medynų plotas 294,3 (1,5%). Sklypų sąrašas patvirtintas VĮ Prienų miškų urėdo įsakymu.

VĮ Prienų miškų urėdijos gamtosauginių priemonių plane pažymėtos ir aprašytos kitos ekologiniu požiūriu vertingos teritorijos: pušynai augantys Pa ir Pb augavietėse, natūralios miško pelkės neapaugusios medynais , miško aikštelės ir mažos laukymės, saugomos nuo apaugimo miško aikštės ir laukymės bei pelkės ir kiti ekologiškai vertingi miško sklypai. Taip pat atskirai pateikti duomenys apie miško sklypus su pavieniais ekologiškai vertingais bioįvairovės medžiais.

Visuose VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 19 kultūros paveldo objektų ir iš jų 8 valstybiniuose parkuose. Gamtos paveldo objektų yra 6 miškų teritorijoje ir iš jų 4 valstybiniuose parkuose. Iš viso yra 25 objektų valstybinės reikšmės miškuose.

4 pav. Rodyklė prie lankomo gamtos paminklo Gojaus ąžuolo (Verknės g-ja kv. 24 skl. 20)

1.2.6.2. KULTŪROS PAVELDO TERITORIJŲ YPATYBĖS

Kultūros paveldo teritorijų ypatybės. Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, parengtais vadovaujantis *Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (2005 06 23 Nr. D1-322*) bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Apsaugos specialieji planai rengiami skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti. Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Kol objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo *(*2004 m. rugsėjo 28 d. Nr. IX-2452*)* reikalavimai: kultūros paveldo objektų aplinkoje, kurių teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metru atstumu nuo objekto.

Visų archeologijos paveldo objektų tvarkybai yra nustatyta pagrindinė tikslinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis. Kultūros paveldo objektams, esantiems regioninių parkų teritorijose, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato patvirtinti šių parkų apsaugos reglamentai, parkų ribų bei jų zonų ribų ir tvarkymo specialieji planai.

Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Atliekant miškų ūkio bei rekreacinės infrastruktūros planavimo bei projektavimo darbus kultūros paveldo objektų teritorijose, būtina juos derinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinio padalinio specialistais.

Visuose VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 19 kultūros paveldo objektų ir iš jų 8 valstybiniuose regioniniuose parkuose. Plačiau šie objektai ir projektuojama ūkinė veikla aprašoma VĮ Prienų miškų urėdijos rekreacinio sutvarkymo projekte, bei girininkijų aiškinamuosiuose raštuose.

1.3. MIŠKŲ URĖDIJOS TERITORIJOS CHARAKTERISTIKA

1.3.1. MIŠKŲ URĖDIJOS STRUKTŪRINIAI PADALINIAI

MIŠKŲ PLOTO PASISKIRSTYMAS PAGAL NUOSAVYBĖS FORMAS (ha)
(2014 m. sausio 1 d.)

(bendras inventorizuotas plotas ha)

1.14. lentelė

Girininkija	Miškų urėdijos valdomi		Siūlomi priskirti VRM	Siūlomi išbraukti iš VRM	Privatūs ir skirti nuosavybės teisių atstatymui	Kitų juridinių asmenų valdomi miškai	Iš viso
	Valstybinės reikšmės miškai(VRM)	Nevalstybinės reikšmės plotai					
Balbieriškio	2002,6	4,1	-	-	679,5	-	2686,2
Birštono	3068,1	0,5	-	-	2227,0	65,9	5361,5
Išlaužo	2155,8	5,2	0,2	0,2	2013,1	74,5	4249
Meškapievio	3213,9	10,5	0,3	1,1	820,1	-	4045,9
Naujosios Ūtos	2220,9	7,3	-	-	300,4	310,7	2839,3
Prienų	3195,4	7,5	-	0,3	336,8	67,2	3607,2
Šilavoto	1697,5	2,5	-	-	556,9	-	2256,9
Verknės	2526,5	3,2	-	-	5078,8	1,7	7610,2
Iš viso	**20080,7**	**40,8**	**0,5**	**1,6**	**12012,6**	**520**	**32656,2**
%	*61,5*	*0,1*	*0*	*0*	*36,8*	*1,6*	*100*

Mažiausias miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas tik 1697,5 ha yra Šilavoto girininkijos veiklos teritorijoje, 8,5 % nuo bendro valstybinės reikšmės miškų ploto, o nuo bendro girininkijos ploto, (75,2 %) didžiausias valstybinės reikšmės miškų plotas – Meškapievio g-joje (16,0 %), o nuo bendro girininkijos ploto (79,4 %). Didžiausia girininkija, pagal administruojamą teritoriją yra Verknės girininkija, jos plotas – 7610,2 ha. Vidutinis girininkijos valdomų, valstybinės reikšmės miškų plotas yra 2510,1 ha. VĮ Prienų miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai tai žemė po miškų urėdijos pastatais, sodybomis, keliais ir kiti plotai. Tarp kitų juridinių asmenų valdomų miškų, savivaldybių miškai (208,9 ha), Susisiekimo ministerijos valdomi miškai (0,4 ha) ir kitų naudotojų miškai (310,7 ha).

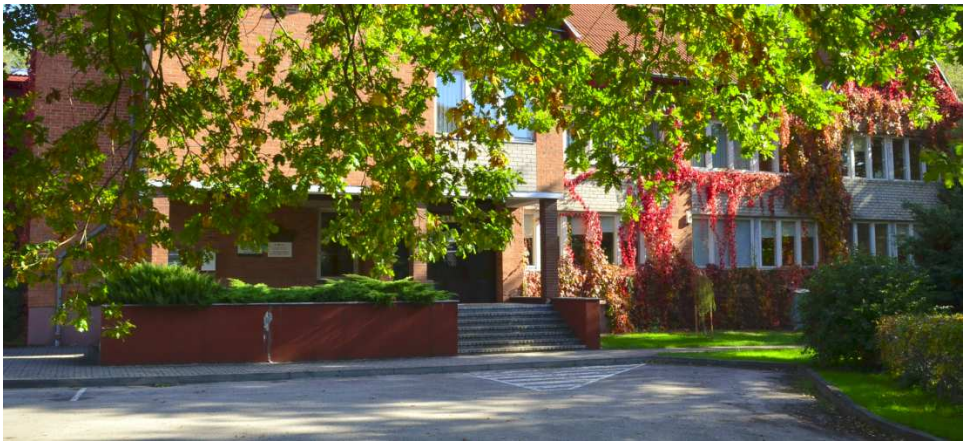

5 pav. VĮ Prienų miškų urėdijos administracinis pastatas Meškapievio g–ja kv. 4 skl.88.

GIRININKIJŲ APIBŪDINIMAS
(valstybinės reikšmės miškai)

1.15. lentelė

Girininkijos	Plotas (ha)			Kvartalai		Taksaciniai sklypai	
	bendras	miško žemės	medynų	Skaičius (vnt.)	vidutinis plotas, ha	Skaičius (vnt.)	vidutinis plotas, ha
Balbieriškio	2003	1980	1883	31	64,6	1089	1,8
Birštono	3068	3049	2920	61	50,3	2009	1,5
Išlaužo	2156	2137	1983	47	45,9	1514	1,4
Meškapievio	3214	3180	3063	52	61,8	1606	2,0
Naujosios Ūtos	2221	2190	2058	30	74,0	973	2,3
Prienų	3195	3160	3063	52	61,4	1580	2,0
Šilavoto	1697	1683	1618	30	56,6	850	2,0
Verknės	2527	2510	2338	48	52,6	1613	1,6
Iš viso	**20081**	**19889**	**18926**	**351**	**57,2**	**11234**	**1,8**

Ši lentelė charakterizuoja tik VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškus. Miškai padalinti į 351 kvartalus ir 11234 taksacinių sklypų. Vidutinis kvartalo plotas – 57,2 ha, taksacinio sklypo – 1,8 ha Palyginimui, privačiuose miškuose vidutinis sklypo dydis tik 1,1 ha. Sklypo dydis valstybinės reikšmės miškuose 2004 m. buvo gerokai didesnis – 2,4 ha. Dabartinėje miškotvarkoje privačiuose ir valstybinės reikšmės miškuose sklypas sumažėjo, kadangi miško sklypai skaidomi pagal atliktas ūkines priemones ir padidėjusių reikalavimų sklypų išskyrimui.

1.3.2. MIŠKŲ URĖDIJOS TERITORIJA PAGAL AUGAVIETES IR ŽEMĖS NAUDMENAS

Miško augimo sąlygas charakterizuoja augavietės tipas (dirvožemio tipologinė grupė). Miško augavietė aprašoma dviem indeksais, atsižvelgiant į du pagrindinius faktorius: dirvožemio drėgnumą ir dirvožemio derlingumą. Papildomai augavietė charakterizuojama trečiu indeksu – dirvožemio granuliometrinės sudėties grupe, pavyzdžiui:

- Nbl – normalaus drėkinimo nederlingi lengvi dirvožemiai,
- Lds – laikinai perteklingo drėkinimo labai derlingi sunkūs dirvožemiai,
- Pc^n – nusausinti pelkiniai (durpiniai) dirvožemiai.

Nustatant augavietę naudota praeitos miškotvarkos informacija apie augavietę bei dirvožemio aprašymą, tikslinant pagal pasikeitusias sklypų ribas ir ištaisant praeitos miškotvarkos klaidas.

Apibendrinta miško žemės augaviečių charakteristika valstybinės reikšmės miškuose pateikta 1.16. lentelėje.

AUGAVIEČIŲ CHARAKTERISTIKA
(skaitiklyje – plotas, ha; vardiklyje – % nuo viso ploto)

1.16. lentelė

Dirvožemio drėgnumo indeksai	Dirvožemio derlingumo indeksai					Iš viso
	a (labai nederlingi)	b (nederlingi)	c (derlingi)	d (labai derlingi)	f (labai derlingi su uosiais)	
Š (šlaitiniai)	- 	2,8 0,0	289,7 1,5	33,3 0,2	- 	325,8 1,7
N (norm. drėgnumo)	5,2 0,0	3700,7 18,9	6414,0 32,7	1147,5 5,9	9,0 0,0	11276,4 57,5
L (laikinai užmirkę)	- 	464,5 2,4	1867,2 9,5	3907,5 19,9	33,3 0,2	6272,5 32,0
U (užmirkę)	- 	27,8 0,1	213,5 1,1	392,2 2,0	2,1 0,0	635,6 3,2
Pn (pelkiniai nusausinti)	- 	64,6 0,3	180,5 0,9	450,6 2,4	- 	695,7 3,6
P (pelk. nenusausinti)	47,9 0,2	74,9 0,4	182,0 1,0	83,0 0,4	- 	387,8 2,0
Iš viso ha *%*	***53,1*** ***0,2***	***4335,3*** ***22,1***	***9146,9*** ***46,7***	***6014,1*** ***30,8***	***44,4*** ***0,2***	***19593,8*** ***100,0***

Paaiškinimas: augavietė nustatoma miško žemėms, (išskyrus technologinės paskirties žemes), taip pat pelkėms, krūmynams ir pažeistoms žemėms (karjerai). Miško keliams, grioviams, trasoms ir kitom technologinės paskirties žemėms augavietė nenustatoma.

Vyrauja normalaus drėgnumo augavietės (57,5 %), užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 8,8 %, iš jų tik 2,0 % nusausintos. Tarp visų augaviečių vyrauja derlingos Nc augavietės (apie 32,7 %) tinkamos pušynų, eglynų, beržynų augimui. Labai derlingos Ld augavietė (19,9 %) tinkamos ąžuolynų, uosynų, liepynų augimui. Nb augavietė (18,9 %) tinkama pušynų augimui. Nedaug augaviečių tinkamų uosio medynų augimui, t. y. Nf, Lf labai derlingos su uosiu augavietės (0,2 %). Kiti dirvožemiai tinkami daugiau mišrių lapuočių ir mišrių su lapuočiais ir spygliuočiais medynų auginimui.

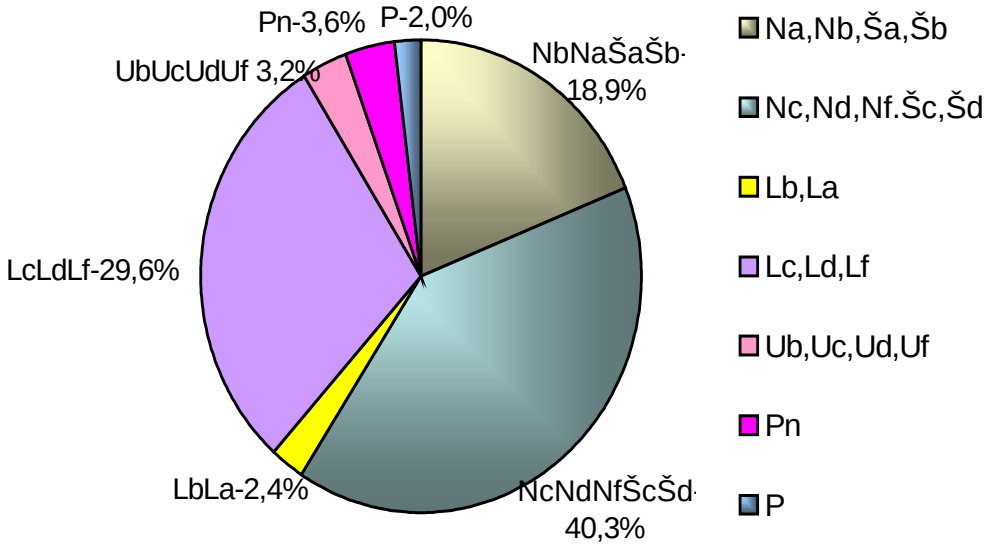

6 pav. Miško augaviečių plotai, %

Miško dirvožemių granuliometrinė sudėtis

Mineraliniai	94,5 %
Lengvi: smėlis, žvyras	50,9 %
Dvinariai: lengvi ant sunkių (podirvis slūgso 0,5 m ir giliau)	17,2 %
Sunkūs: priemolis, molis	26,4 %
Organiniai	5,5 %

MEDYNŲ PLOTAI (%) PAGAL AUGAVIETES

1.17. lentelė

Auga-vietė	Plotas, % / ha	Medynų plotas % hektarais									
		P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	L	Kt.
Na, Ša	100 5,2	100 5,2									
Nb, Šb	100 3680,2	90,4 3327,6	7,1 260,4	0,0 0,3		2,4 88,6		0,1 2,8			0,0 0,5
Nc, Šc	100 6530,8	58,1 3791,1	26,9 1758,6	3,1 204,1		7,3 474,6	0,2 12,3	2,2 145,8	0,1 6,5	0,1 4,9	2,0 132,9
Nd, Šd, Nf	100 1130,5	0,3 3,5	29,4 332,7	23,3 263,1	0,1 1,2	22,1 249,3	0,8 9,4	9,0 101,6	1,3 14,4	9,0 102,3	4,7 53,0
La, Lb	100 460,4	64,1 294,9	32,0 147,7			3,9 17,8					
Lc	100 1762,8	4,4 78,3	54,1 952,7	1,7 29,8		24,8 436,4	6,2 109,6	7,4 130,8	1,1 19,4		0,3 5,8
Ld Lf,	100 3797,3		32,6 1237,5	6,3 239,1	0,4 15,3	29,0 1101,1	18,9 715,7	8,8 335,2	1,7 65,5	1,3 48,1	1,0 39,8
Ub, Uc	100 209,7	11,4 23,8	12,6 26,4	0,5 1,0		18,9 39,7	55,0 115,3	1,6 3,5			
Ud Uf	100 378,1		0,7 2,8	4,8 18,0		6,6 25,0	85,2 322,1	0,5 1,9	1,2 4,6		1,0 3,7
Pa, Pb	100 112,7	89,0 100,3	1,7 1,9			9,3 10,5					
Pc, Pd	100 206,7	2,7 5,5	4,5 9,4			10,8 22,3	81,7 168,9		0,3 0,6		
Pan, Pbn	100 63,5	61,1 38,8	10,7 6,8			28,2 17,9					
Pcn, Pdn	100 588,4	2,7 16,1	8,7 51,1			12,1 71,0	76,2 448,3	0,3 1,9			
Iš viso	100 18926,3	40,6 7685,1	25,3 4788,0	4,0 755,4	0,1 16,5	13,5 2554,2	10,1 1901,6	3,8 723,5	0,6 111,0	0,8 155,3	1,2 235,7

Potencialus augaviečių derlingumas išnaudojamas pakankamai gerai, tai parodo medynų plotai pagal augavietes ir %. Na ir Nb augavietėse 90,4 % užimta pušynais ir 7,1 % eglynais. Likęs plotas (2,5 %) beržynais ir drebulynais. Nc, Šc augavietėse spygliuočiai sudaro 85,0 % (58,1 % pušys, 26,9 % eglės), Nd, Šd, Nf – pušies medynų tik 3,5 ha (0,3 %), o eglynų – 332,7 ha ploto, (29,4 %), 263,1 ha ploto (23,3 %) užima ąžuolo medynai ir 22,1 % ploto užima beržynai, drebulynų – (9 %). La, Lb augavietėje spygliuočiai užima 96,1 % (P – 64,1 %, E – 32,0 %), likusį plotą (3,9 %) – beržai. Lc augavietėje – 58,5 % užima spygliuočiai, B – 24,8%, J – 6,2 %, D – 7,4 %, o Ą – 1,7 %. Ld, Lf augavietėje pušies nelieka, o eglynų 32,6 %, iš kietųjų lapuočių auga Ą – 6,3 %, U – 0,4 %, B – 29,0 %, J – 18,9 %, D – 8,8 % ir Bt – 1,7 %. Ub, Uc augavietėse pušynų tik 11,4 %, o eglynų – 12,6 %. Daugiausia ploto šiose augavietėse užima J ir B atitinkamai 55,0 % ir 18,9%. Ud

ir Uf augavietėse pagrindą sudaro judalksnynai 85,2 % ir beržynai 6,6 %. Pa, Pb ir Pan, Pbn augavietėse vėl ima vyrauti pušynai – 78,9 %, o 4,9 % eglynų, beržynų – 16,1 %, o kitų medynų nėra. Pc, Pcn, ir Pd, Pdn augavietėse vyrauja juodalksnynai 77,6 %, beržynai 11,7 % ir 7,6 % eglynai.

Detaliau medynų plotų pasiskirstymas pagal augavietes ir žemės naudmenas, medžių rūšis pateikiamas 10 ir11 prieduose.

Pagal dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymo Nr. D1-199, ,,Dėl miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų pakeitimo'' 2010-10-18 d.Nr. D1-859. miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus toleruotini medynai priskirti prie tikslinių. Netikslinės rūšys yra beržas Na, Nb (III gr. B Nb tikslinis), drebulė Nc, Nd ir visose pelkinėse augavietėse, juodalksnis Nc, Ub, Pb augavietėse. Pušis netikslinė Ld, Lf, Nf, Ud, Pd augavietėse, eglė tik Pb augavietėje. Baltalksnynai netikslingi visose augavietėse. Pagal tai III-IV miškų grupėje netikslinių medynų yra apie 246,5 ha ir tesudaro vos 1,3 % visų medynų ir 2,0 % III-IV miškų grupėje esančių medynų.

Geriausiai medynai atitinka tiksliniams medynams nederlingose (b - trofotopas) ir derlingose (c-trofotopas) augavietėse. Truputį blogiau išnaudojamos labai derlingos (d ir f – trofotopas) augavietės, VĮ Prienų miškų urėdijoje tokių augaviečių yra nemažai, (5799 ha) tai apie 30,6 % visų medynų ir juose dauguma medynų yra tiksliniai, išskyrus drebulynų 239 ha ir 111 ha baltalksnynų. Šiuos medynus reikėtų stengtis įvairiomis ūkinėmis priemonėmis (pagrindiniais kirtimais, ugdymo kirtimais bei atkūrimo priemonėmis) pakeisti tikslinėmis medžių rūšimis. Daugumoje augaviečių medynų rūšinė sudėtis labai artima tikslinėms ir galima ją gerinti ugdant ar taikant kitas ūkines priemones.

Kaip augantys medynai išnaudoja potencialų augaviečių derlingumą parodo sukauptas brandžių medynų tūris pagal vyraujančias medžių rūšis.

BRANDŽIŲ MEDYNŲ VIDUTINIS TŪRIS PAGAL AUGAVIETES (III IR IV MIŠKŲ GRUPĖSE) (1 ha/m^3)

1.18. lentelė

Augavietės	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	L	Sb	Kitos
Na	350										
Nb	436	418			284						
Nc	478	347	266		334	316	291	154		169	
Nd	351	348	329		310	332	393		411	236	296
Nf							560			342	
Lb	441	363									
Lc	395	355	155		329	363	363	188		270	
Ld		352	345		305	374	358	184	321	227	
Uc,Ub	325	290			280	381					
Ud, Uf		256	350		316	408	273	120			210
Pa, Pan	163										
Pb, Pbn	229	273			214						
Pc, Pcn	410	397			257	318					
Pd, Pdn		314			176	389					

Pušynai didžiausią tūrį pasiekia Nc augavietėje (488 m^3/ha), eglynai pasiekia didžiausią tūrį Nb (418 m^3/ha) ir Pcn (397 m^3/ha), panašų vidutinį tūrį pasiekia juodalksnynai Ud augavietėje, (408 m^3/ha). Beržynai didžiausią tūrį pasiekia Nc augavietėje (334 m^3/ha), o drebulynai Nf

augavietėje (560 m³/ha), tai didžiausias produktyvumas iš visų medynų. Tikslinga Nc, Nb, Lb ir Lc augavietėse želdinti daugiau pušų, tiek grynų, tiek mišrių su egle ar beržu mišriu su egle, nes šiose augavietėje eglės ir pušies bei beržo tūris yra didžiausias lyginant su kitomis augavietėmis. Beržynai visuose dirvožemiuose mažiau produktyvūs už juodalksnynus išskyrus Nb ir Nc augavietes.

Medynuose, didžiausią ploto dalį užima kiškiakopūstinis (*šilagiris*) miško tipas 34,5 % medynų ploto, toliau sektų brukninis-mėlyninis (žaliašilis) – 18,6 % ir garšvinis (baltmiškis) – 13,5 %, visi kiti tipai užima nedidelius plotus (1.19. lentelė).

MEDYNAI PAGAL MIŠKO TIPŲ SERIJAS
(plotas, ha)

1.19. lentelė

Miško tipų serijos		Plotas	
Kodas		ha	%
cl, v	cladoniosa (kerpinė) kerpšilis, vacciniosa (brukninė) Brukniašilis	169,9	0,9
vm	vaccinio-myrtillosa (brukninė-mėlyninė) Žaliašilis	3515,5	18,6
ox	oxalidosa (kiškiakopūstinis) Šilagiris	6530,8	34,5
hox	hepatico-oxalidosa (žibuoklinė-kiškiakopūstinė) Sausgiris	1121,5	5,9
oxn, oxns	oxalido – nemorosa (kiškiakopūstinė-plačialapė) Žaliagiris	1345,1	7,1
m	myrtillosa (mėlyninė) Mėlynšilis	460,4	2,4
mox, moxs	myrtillo-oxalidosa (mėlyninė-kiškiakopūstinė) Mėlyngiris	1803,0	9,5
aeg	aegopodiosa (garšvinė) Baltmiškis	2556,5	13,5
lsp	ledo-sphagnosa (gailinė-kimininė) Tyrašilis	47,9	0,3
cmh	carico–mixstoherbosa (viksvinė-įvairiažolinė) Šlapgiris	15,5	0,1
fil, fils	filipendulosa (vingiorykštinė) Palieknis	434,2	2,3
c,cs	caricosa (viksvinė) Raistas	133,5	0,7
csp,csps	carico-sphagnosa (viksvinė-kimininė) Raistašilis	88,1	0,4
cal	calunosa (lendrūninė) Paraistis	181,9	1,0
cir,cirs	carico-iridosa (viksvinė-vilkdalginė) Lieknas	97,7	0,5
msp,msps	myrtillo- sphagnosa(mėlyninė-kimininė)Balašilis	27,8	0,1
ur,urs	urtikosa (dilgėlinis) Juodgiris	397,0	2,1
	Iš viso	18926,3	100

Nusausintiems miško tipams pridedama raidė "s" (sico – nusausinta)

Miškų urėdijos teritorija pagal žemės naudmenas pateikiama sekančioje lentelėje.

PLOTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL ŽEMĖS NAUDMENAS (ha)

1.20. lentelė

Žemės naudmenų grupė	Žemės naudmena	Valstybinės reikšmės miškai	Miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai
MIŠKO ŽEMĖ			
Apaugusi mišku (medynai)	Vyrauja savaiminės medžių rūšys	13570,8	
	Vyrauja kultūrinės medžių rūšys	5355,5	
	Iš viso medynų	**18926,3**	
Neapaugusi mišku	Kirtavietė	293,9	
	Žuvęs medynas	52,6	
	Miško aikštė	60,1	
	Žemė skirta miškui įveisti	51,8	
	Mažasis miško karjeras	0,5	
	Iš viso neapaugusi mišku	**458,9**	
Miško daugin. medž. žemė	Sėklinė plantacija	18,9	
	Medelynas, daigynas	1,9	
	Iš viso	**20,8**	
Technologinės paskirties žemė	Kvartalinė	100,8	
	Technologinė linija	16,6	
	Griovio trasa	2,2	
	Elektros linija	13,8	
	Miško kelias	206,3	
	Takai	0,2	
	Iš viso technologinės pask.	**339,9**	
Kita miško žemė	Žaliavinė plantacija	0,1	
	Medienos sandėlis	13,4	
	Miško poilsiavietė	6,0	
	Pašarų aikštelė	39,5	
	Miško laukymė	84,0	
	Iš viso kitos žemės	**143,0**	
	Iš viso miško žemės	**19888,9**	
NE MIŠKO ŽEMĖ			
Užstatyta žemė	Kelias		25,2
	Pastatai, sodyba, kiemas		4,6
Sodas			0,7
Vandenys	Ežeras	3,5	
	Griovys	85,4	
	Kūdra, tvenkinys	3,0	0,1
Kitos žemės (nenaudojama)	Trasa (platesnė nei 10 m.)	50,2	10,2
	Poilsio aikštelė	-	
	Skardis ir kitos žemės	3,0	
Pelkės	Pelkė	45,3	
Pažeista žemė	Karjeras	1,4	
	Durpynas	-	
Iš viso ne miško žemės		**191,8**	**40,8**
Bendras plotas		**20080,7**	**40,8**

Miško žemė valstybinės reikšmės miškuose užima 99,0 % nuo bendro ploto, o apaugusi mišku – 95,2 % nuo miško žemės ploto. Kultūrinės kilmės medynai sudaro 28,3 % apaugusio mišku

ploto. Neapaugusi mišku miško žemė užima 458,9 ha arba 2,3 % miško žemės ploto, iš jos – kirtavietės sudaro 293,9 ha.

Ne miško žemė užima 1,0 % bendro miškų urėdijos miškų ploto. 2003 m. miškotvarkos duomenimis ne miško žemė užėmė taip pat 2,5 %.

Detalesnis plotų pasiskirstymas pagal žemės naudmenas ir pagal administracinius vienetus, girininkijas, miškų grupes, kadastro vietoves – 1-4 prieduose. Medynų plotų pasiskirstymas pagal augavietes 10 priedas, o augaviečių pasiskirstymas pagal žemės naudmenas 11 priedas.

1.3.3. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKO ŽEMĖ PAGAL FUNKCINĘ PASKIRTĮ

Miškai pagal funkcinę paskirtį suskirstyti į pogrupius, o pagal nustatytą ūkinį režimą pogrupiai priskiriami atitinkamoms miškų grupėms (I,II,III IV).

Rezervatiniai miškai. Tokių miškų VĮ Prienų miškų urėdijoje neišskirta.

Draustinių miškai su II grupės ūkiniu režimu – miškai, esantys telmologiniuose, pedologiniuose, botaniniuose, zoologiniuose, miško genetiniuose draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose ir biosferos monitoringo teritorijose, taip pat kraštovaizdžio ir kitų draustinių dalyse, kuriose saugomos biologinės vertybės. Valstybinių draustinių sąrašai patvirtinti LR Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1486. Jie gali būti tikslinami. Tokių miškų VĮ Prienų miškų urėdijoje yra 2043,4 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 1299 ha.

Saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų miškai – miškai, esantys saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose. Priskiriama pagal šiuos reikalavimus: pavieniai mažesni kaip 0,5 ha saugomi gamtinio kraštovaizdžio objektai šiam pogrupiui nepriskiriami, bet jie žymimi miškotvarkos medžiagoje; pavieniai kintantys dėl gyvūnų migracijos ir kitų priežasčių objektai šiam pogrupiui nepriskiriami, bet jie žymimi miškotvarkos medžiagoje. Šiam pogrupiui priskirta 78,0 ha miškų. O valstybinės reikšmės miškų teritorijoje – 47,0 ha ploto.

Priešerozinіai miškai – miškai, esantys daubų ir skardžių šlaituose, stačiuose 15^0 ir didesnio nuolydžio upių slėnių, ežerų ir kitų vandens telkinių šlaituose, raguvose, nuošliaužų vietose, lengvai pustomuose atviruose ar rekultivuojamuose smėlynuose, karstinio regiono intensyvaus karsto zonų IV grupės žemėse. Minimalus šių miškų plotas – 1 hektaras. Formuojant šio pogrupio sklypus, prie šlaitų prijungiama ir 5-10 m pločio prieš šlaitinė dalis. Priešerozinių miškų urėdijoje yra 880,1 ha, o valstybinės reikšmės miškuose tokių miškų yra 47,3 ha.

Miško parkai – poilsiui, visuomenės reikmėms naudojami miškai su atitinkama įranga ir infrastruktūra (privažiuojamaisiais keliais, automobilių stovėjimo ir poilsio aikštelėmis, pasivaikščiojimo, dviračių, slidinėjimo takais, masinių renginių vietomis, paplūdimiais, įvairiam poilsiui skirta įranga ir statiniais). Minimalus plotas priskirti šiam pogrupiui – 3 ha Miško parkų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 509,4 ha, o bendrai miškų urėdijos miškuose – 655,4 ha.

Kurortų miškai – I ir II kurortų apsaugos zonose esantys miškai. Išskiriami išsaugoti mineralinių vandenų, gydomojo purvo išteklius ir jų aplinką, kitas gydomąsias kurorto gamtos vertybes, sudaryti sąlygas palankias kurorto lankytojams būti gamtoje, maksimaliai pritaikyti miškus šiam tikslui, kartu išsaugoti jų stabilumą. Šių miškų urėdijos miškuose – 153,8 ha, o. valstybinės reikšmės miškuose yra 101,9 ha

Miestų miškai. Išskiriami tenkinimui miesto gyventojų rekreacinėm ir sanitarijos bei higienos reikmėm. Sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, valyti

miesto orą nuo dulkių ir miesto taršalų. Gerinti miškų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus. Tokių miškų bendrai VĮ Prienų miškų urėdijoje yra 697,8 ha, o valstybinės reikšmės plotuose 532,2 ha.

Draustiniai su III grupės ūkiniu režimu – miškai, esantys geologiniuose, geomorfologiniuose, kultūriniuose draustiniuose, šių rūšių draustiniuose, esančiuose valstybiniuose parkuose ir biosferos monitoringo teritorijose, taip pat kraštovaizdžio draustinių dalyse, kuriose nėra biologinių vertybių. III miškų grupės draustiniai išskirti 3061,9 ha plote, o valstybinės reikšmės miškuose – 1983,9 ha miško žemės ploto.

Valstybinių parkų apsauginių (vidinių) zonų miškai – miškai, esantys valstybinių parkų viduje nustatytose apsaugos zonose. Šio pogrupio apsauginių miškų bendrai miškų urėdijoje yra 3660,1 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 1815,6 ha.

Valstybinių parkų ir rezervatų apsauginių (buferinių) zonų miškai – miškai esantys išorinėje valstybinių parkų ir rezervatų nustatytose apsaugos zonose. Šio pogrupio apsauginių miškų bendrai miškų urėdijoje yra 324,0 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 124,2 ha.

Laukų apsauginiai miškai. Sudaryti palankias sąlygas žemės ūkiui, saugoti laukus nuo vėjo ir vandens erozijos, produkuoti medieną. Šių miškų paprastai valstybinės reikšmės plotuose nebūna. Visoje VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje dabar yra išskirta 416,2ha laukų apsauginių miškų.

Vandens telkinių apsaugos zonų miškai – esantys vandens telkinių apsaugos zonų teritorijose. Vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos buvo nustatomos pagal 2001 lapkričio 7 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. 540 (2007-02-14 įs. Nr. D1-98 redakcija) patvirtintas taisykles. Apsaugos zonos miško žemėje:

- 500 m prie Nemuno, Neries upių bei prie ežerų ir tvenkinių didesnių kaip 200 ha;
- 200 m prie ilgesnių kaip 50 km upių bei ežerų, tvenkinių kurių plotas 50-200 ha;
- miško žemėje prie 10 km ir trumpesnių upių bei ežerų ir tvenkinių, kurių plotas mažesnis kaip 50 ha, prie visų kanalų, miestų ir miestelių teritorijose prie visų vandens telkinių – apsaugos zonos plotis lygus apsaugos juostos pločiui. VĮ Prienų miškų urėdijoje pagal dabar patvirtintą miškų grupių žemėlapį, vandens apsauginių miškų yra 951,3 ha, valstybinės reikšmės miškuose – 308,7 ha miško žemės ploto. Pagal 2010 m. balandžio 21 d. Nr. 855 nutarimą, vandens apsaugos zonos pakeičiamos: miškai, esantys vandens telkinių apsaugos zonų teritorijose, prie ilgesnių kaip 50 km. upių ir ant tokių upių įrengtų tvenkinių bei prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 50 ha vandens telkinių apsaugos zonoms priskiriama pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus. Kada bus patvirtintos naujos miškų grupių schemos, vandens apsauginių miškų plotai taip pat keisis.

Kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai – esantis palei valstybinius ir krašto kelius, jie išskiriami pušynuose ir kietųjų lapuočių medynuose, kurie yra estetiški ir nesudarkyti. Tokių miškų bendrame miškų urėdijos plote – 30,3 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 27,8 ha.

Miško sėkliniai medynai – priskirti selekcinės sėklininkystės objektų miškams (143,9 ha) tinkamų sodmenų išauginimui.

Ūkiniai miškai – visi kiti miškai, nepriskirti I–III miškų grupėms, nepertraukiamai tiekiantys šalies ūkio ir gyventojų reikmėms medieną, laikantis aplinkosaugos reikalavimų. Ūkiniams miškams priskiriami ir valstybinių parkų ūkinių zonų miškai (19559,7 ha). Valstybinės reikšmės miškuose ūkinių miškų yra 13139,8 ha

MIŠKŲ GRUPĖS IR POGRUPIAI
(valstybinės reikšmės miškai)

1.21. lentelė

Grupių ir pogrupių pavadinimai	Inventorizuotas plotas, ha	*% nuo viso ploto*	Miško žemės plotas, ha	Medynų plotas, ha	*% nuo viso medynų ploto*
I grupės (rezervatiniai) miškai	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
II grupės (spec. paskirties) miškai, iš viso	**2536,8**	***12,6***	**2504,0**	**2406,5**	***12,6***
A. Ekosistemų apsaugos miškai, iš viso	***1393,3***	***6,9***	***1363,3***	***1320,3***	***7,0***
Saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų miškai	16,9	*0,1*	15,2	14,4	*0,1*
Draustinių miškai su II gr. ūkiniu režimu	1180,2	*5,9*	1152,1	1115,7	*5,9*
Miško genetinis draustinis	118,8	*0,6*	118,8	113,9	*0,6*
Saugomas gamtos išteklių sklypas	30,1	*0,1*	30,1	29,9	*0,2*
Priešeroziniai miškai	47,3	*0,3*	47,1	46,4	*0,2*
B) Rekreaciniai miškai, iš viso	***1143,5***	***5,7***	***1140,7***	***1086,2***	***5,6***
Miško parkai	509,4	*2,5*	508,9	477,7	*2,5*
Kurortų miškai	101,9	*0,5*	101,6	99,1	*0,5*
Miestų miškai	532,2	*2,7*	530,2	509,4	*2,6*
III grupės (apsauginiai) miškai, iš viso	**4404,1**	***21,9***	**4368,9**	**4176,9**	***22,0***
Kelių apsaug. ir estetinės reikšmės miškai	27,8	*0,1*	27,7	27,5	*0,1*
Draustinių miškai su III gr. ūkiniu režimu	1983,9	*10,0*	1965,9	1883,4	*9,8*
Valstyb. parkų apsauginių (vidinių) zonų miškai	1815,6	*9,0*	1808,1	1724,4	*9,1*
Valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų išorinės apsaugos zonos	124,2	*0,6*	119,3	117,7	*0,7*
Vandens telkinių apsaugos zonų miškai	308,7	*1,5*	305,4	282,8	*1,5*
Miško sėkliniai medynai	143,9	*0,7*	142,5	141,1	*0,8*
IV grupės (ūkiniai) miškai, iš viso	**13139,8**	***65,5***	**13015,5**	**12342,9**	***65,4***
Iš viso:	**20080,7**	***100***	**19888,4**	**18926,3**	***100***

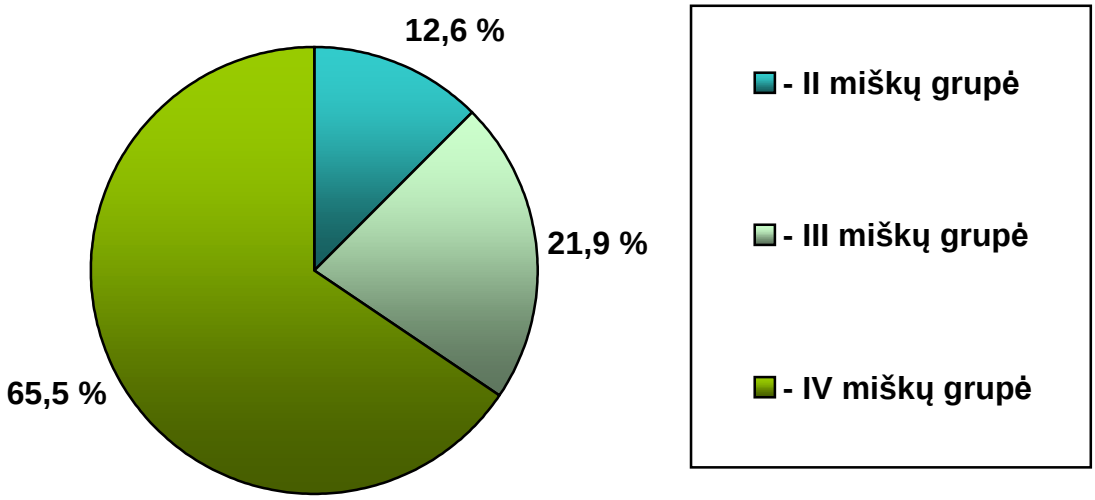

7 pav. Miškų grupių plotai, %

2013 m. miškų inventorizacijos metu miškai siūlomi suskirstyti į grupes ir pogrupius pagal Miškų įstatymo reikalavimus, miškų priskyrimo miškų grupėms tvarką ir normatyvus (LRV 2001m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1171 ir 2008 m. birželio 5 d. nutarimo Nr. 547 redakcija). I miškų grupės nėra, II grupės miškų yra 12,6 %, III – 21,9 % ir IV – 65,5 % viso miškų ploto (1.21. lentelė). II miškų grupėje didžiausią plotą užima draustinių miškai. Jų yra 46,5 %. Miestų miškai II miškų grupėje užima 21,0 % šios grupės ploto. II miškų grupės rekreaciniai miškai šioje miškų grupėje sudaro 45,1 % ploto ir jie yra suskirstyti į miško parkus (44,6 %), kurortų miškus (8,9 %) ir miestų miškus (46,5 %), III grupės miškuose vyrauja draustinių miškai, jų yra 45,1 %, vandens telkinių apsaugos zonų miškai sudaro 7,0 %, valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų išorinės apsaugos zonos miškai sudaro 2,8 %, valstyb. parkų apsauginių (vidinių) zonų miškai – 41,2 %, miško sėkliniai medynai apima 3,3 % šios miškų grupės miškų ploto. Kelių apsauginių miškų yra tik 0,6 %.

Miškų pasiskirstymas pagal miškų grupes ir pogrupius bei girininkijas pateiktas sekančioje lentelėje. Daugiausia II grupės miškų yra Birštono girininkijoje (28,3 %). III grupės miškų daugiausia Prienų girininkijoje 1893,3 ha (59,3 %). Ūkiniai miškai vyrauja Šilavoto girininkijoje 1683,1 ha (99,2 %) ir Naujosios Ūtos – 2140,8 ha (96,4 %), bei Meškapievio girininkijoje – 2696,0 ha (83,9 %).

MIŠKŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL GRUPES IR GIRININKIJAS
(skaitiklyje – plotas, vardiklyje – plotas procentais)

1.22. lentelė

Girininkijos	II Specialios paskirties miškai		III Apsauginiai miškai	IV Ūkiniai miškai	Iš viso
	ekosistemų apsaugos	rekreaciniai			
Balbieriškio	88,2	-	177,9	1736,5	2002,6
%	*4,4*	-	*8,9*	*86,7*	*100*
Birštono	234,8	*632,9*	862,0	1338,4	3068,1
%	*7,7*	*20,6*	*28,1*	*43,6*	*100*
Išlaužo	1,2	395,7	648,4	1110,5	2155,8
%	*0,1*	*18,3*	*30,1*	*51,5*	*100*
Meškapievio	172,8	1,6	343,6	2696,0	3213,9
%	*5,4*	0	*10,7*	*83,9*	*100*
Naujosios Ūtos	-	-	80,1	2140,8	2220,9
%			*3,6*	*96,4*	*100*
Prienų	744,9	109,4	1893,3	447,8	3195,4
%	*23,3*	3,4	*59,3*	*14,0*	*100*
Šilavoto	-	-	14,7	1683,1	1697,5
%			0,8	99,2	*100*
Verknės	151,5	3,9	384,4	1986,7	2526,5
%	*6,0*	*0,2*	*15,2*	*78,6*	*100*
Iš viso:	1393,3	1143,5	4404,1	13139,8	20080,7
%	*6,9*	*5,7*	*21,9*	*65,5*	*100*

1.3.4. MIŠKŲ URĖDIJOS MEDYNŲ DENDROMETRINĖ CHARAKTERISTIKA

Miškų urėdijos miškams yra būdinga didelė rūšinė įvairovė ir mišrumas. Spygliuočiais apaugę 66,5 %, kietaisiais lapuočiais – 4,8 % (ąžuolynai 4,0 % bendro medynų ploto), minkštaisiais lapuočiais – 28,8 % medynų ploto. VĮ Prienų miškų urėdijoje vyrauja pušynai, kurie užima 40,6 %

bendro medynų ploto, eglynai, 25,3 %, beržynai, 13,5 %, juodalksnynai 10,1 % ir drebulynai 3,8 % bendro medynų ploto. Kitų vyraujančių medžių rūšių medynai užima tik 8,9 ha.

MEDYNŲ PLOTAS PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS

1.23. lentelė

M e d y n a i	Plotas, ha	%
Spygliuočiai, iš viso	**12566,0**	***66,4***
Pušynai	7685,1	*40,6*
Eglynai	4788,0	*25,3*
Maumedynai	92,9	*0,5*
Kietieji lapuočiai, iš viso	**906,6**	***4,8***
Ąžuolynai	755,4	*4,0*
Uosynai	16,5	*0,1*
Skroblynai	127,2	*0,7*
Klevynai	6,7	*0,0*
Kiti kietieji	0,8	*0,0*
Minkštieji lapuočiai, iš viso	**5453,7**	***28,8***
Beržynai	2554,2	*13,5*
Juodalksnynai	1901,6	*10,1*
Drebulynai	723,5	*3,8*
Baltalksnynai	111,0	*0,6*
Liepynai	155,3	*0,8*
Kiti minkštieji lapuočiai	8,1	*0,0*
Iš viso	**18926,3**	***100***

Medynų plotai pagal vyraujančias medžių rūšis ir amžiaus klases miškų grupių ribose pateikti 5 priede ir 5-12 paveiksluose.

Atskirose girininkijose medynai pagal vyraujančias medžių rūšis pasiskirstę nevienodai (1.24. lentelė). Pušynai vyrauja keturiose VĮ Prienų miškų urėdijos girininkijose: Prienų (80,7 %), Meškapievio (70,4 %), Birštono (68,8 %) ir Išlaužo (37,0 %). Eglynai didžiausią dalį ploto sudaro šiose girininkijose: Šilavoto, (48 %) Verknės, (35,4 %) ir Balbieriškio (34 %) .Beržynai vyrauja Naujosios Ūtos girininkijoje 30,4 %. Eglynai tolygiausiai pasiskirstę visose girininkijose. Juodalksnynų didžiausi plotai yra Išlaužo (24,7 %), Naujosios Ūtos (28,6 %) ir Šilavoto (22,8 %) girininkijose. Ąžuolo medynų didžiausi plotai yra Verknės, (14,4 %) Balbieriškio (10,9 %) ir Naujosios Ūtos (7,7 %) girininkijose. Kitose girininkijose ąžuolynų yra nuo 1,3 % iki 0,3 % medynų ploto. Drebulynų ir baltalksnynų plotai nedideli visose girininkijose. Uosynų likę visai nedaug, per visas girininkijas tik 0,1 %, per pradėjusį vykmetį VĮ Prienų miškų urėdijoje uosynų sumažėjo daugiau kaip penkis kartus (nuo 96 ha iki 16,5 ha). Kitų medžių rūšių per visas girininkijas yra 236 ha (1,2 %) nuo visų medynų ploto, iš jų didžiausią dalį sudaro skroblynai (0,7 %).

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL GIRININKIJAS
(skaitiklyje – plotas, ha; vardiklyje – plotas procentais)

1.24. lentelė

Girininkija	Vyraujančios medžių rūšys										Iš viso
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	L	Kitos medžių rūšys	
Balbieriškio	38,8	640,8	206,0	-	542,9	151,6	130,1	-	128,3	43,9	1882,4
%	*2,1*	*34,0*	*10,9*		*28,8*	*8,1*	*6,9*	-	*6,9*	*2,3*	*100*
Birštono	2008,2	588,3	15,1	-	176,0	83,5	18,5	13,2	0,7	16,8	2920,3
%	*68,8*	*20,1*	*0,5*	-	*6,0*	*2,9*	*0,6*	*0,5*	-	*0,6*	*100*
Išlaužo	733,6	298,9	7,6	6,4	302,0	490,3	127,6	6,4	1,8	8,3	1982,9
%	*37,0*	*15,1*	*0,4*	*0,3*	*15,2*	*24,7*	*6,5*	*0,3*	*0,1*	*0,4*	*100*
Meškapievio	2156,1	666,9	9,9	-	127,0	28,9	22,7	2,0	1,2	48,6	3063,3
%	*70,4*	*21,8*	*0,3*	-	*4,3*	*0,9*	*0,7*	-	-	*1,6*	*100*
Naujosios Ūtos	15,8	539,6	158,9	10,1	626,0	589,4	104,0	-	3,2	10,9	2057,9
%	*0,8*	*26,2*	*7,7*	*0,5*	*30,4*	*28,6*	*5,1*	-	*0,2*	*0,5*	*100*
Prienų	2470,9	450,1	-	-	91,2	43,4	5,4	0,5	1,9	-	3063,4
%	*80,7*	*14,7*	-	-	*2,9*	*1,4*	*0,2*	-	*0,1*	-	*100*
Šilavoto	2,1	776,7	20,8	-	324,1	368,1	74,1	-	-	52,5	1618,4
%	*0,1*	*48,0*	*1,3*	-	*20,0*	*22,8*	*4,6*	-	-	*3,2*	*100*
Verknės	259,6	826,7	337,1	-	365,0	146,4	241,1	88,9	18,2	54,7	2337,7
%	*11,1*	*35,4*	*14,4*	-	*15,6*	*6,3*	*10,3*	*3,8*	*0,8*	*2,3*	*100*
Iš viso	**7685,1**	**4788,0**	**755,4**	**16,5**	**2554,2**	**1901,6**	**723,5**	**111,0**	**155,3**	**235,7**	**18926,3**
%	***40,6***	***25,3***	***4,0***	***0,1***	***13,5***	***10,1***	***3,8***	***0,6***	***0,8***	***1,2***	***100***

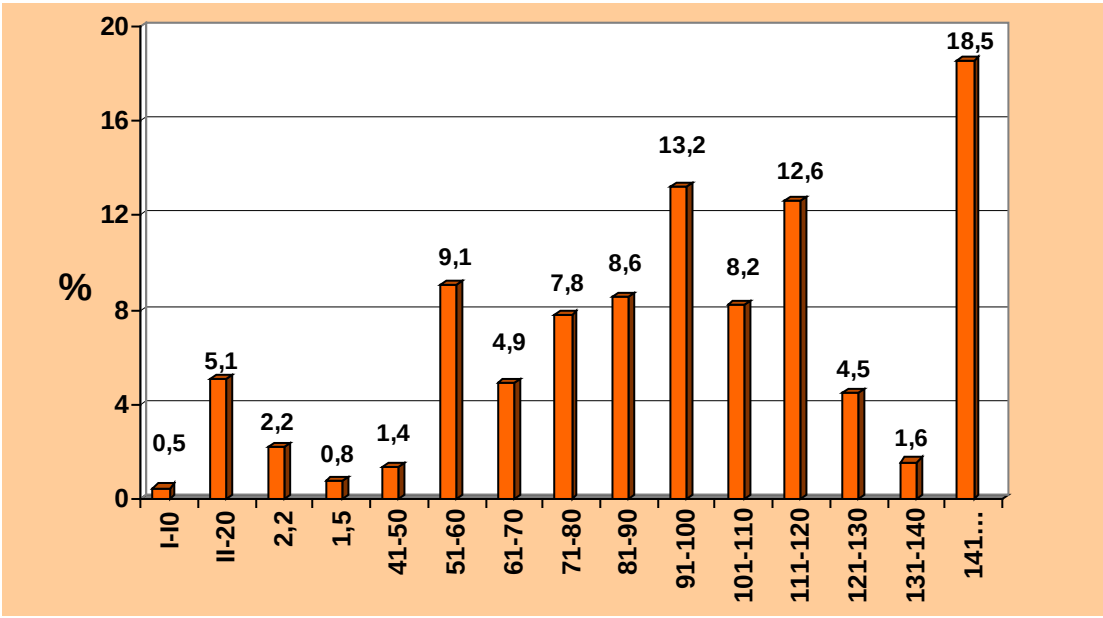

8 pav. II miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

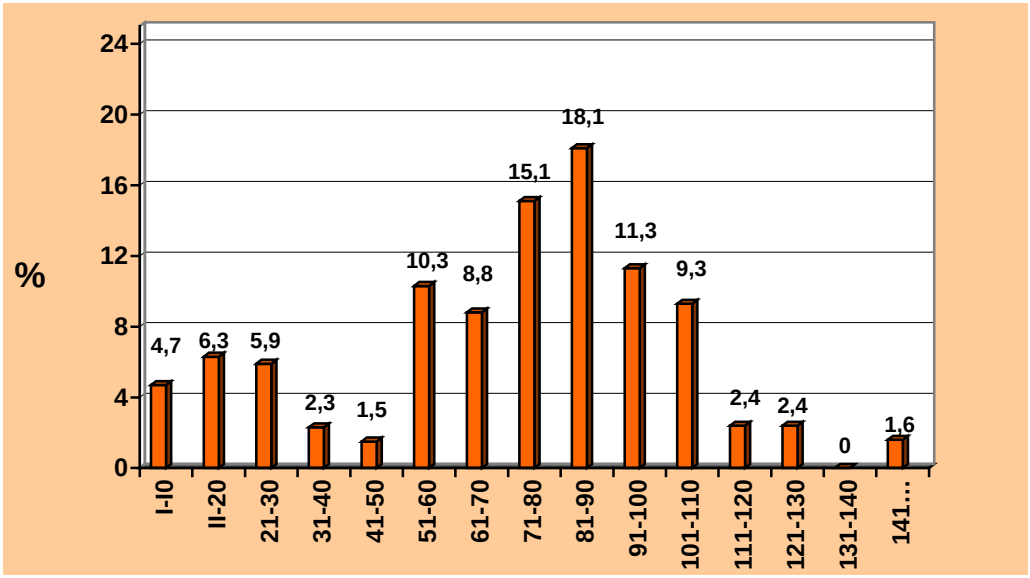

9 pav. III miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

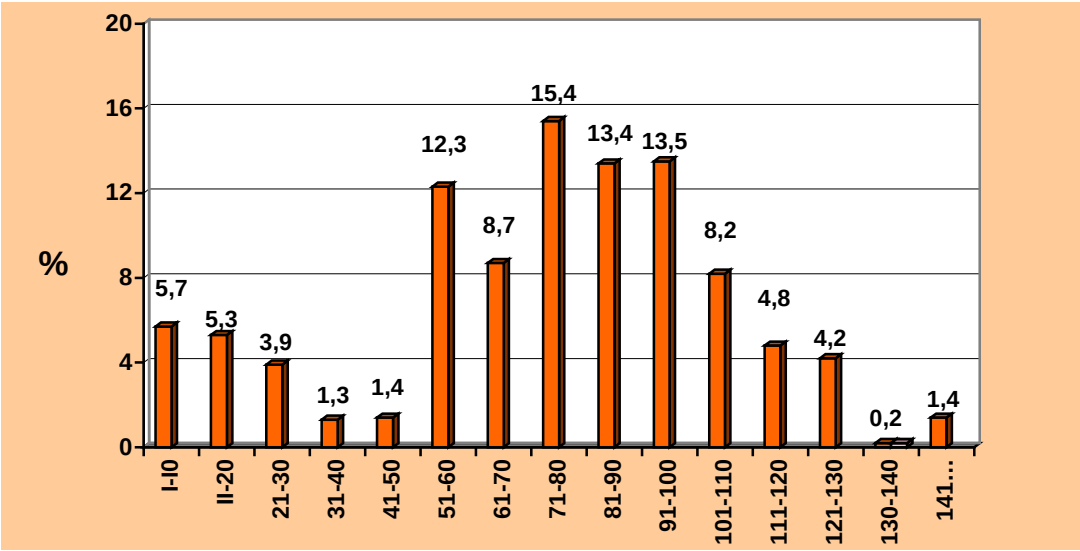

10 pav. IV miškų grupės pušynų plotas (%) pagal amžiaus klases

Pušynų ploto pasiskirstymas pagal amžiaus klases ir miškų grupes yra panašus. Kiek didesni skirtumai yra II grupės miškuose. Gerokai mažiau pirmos amžiaus klasės jaunuolynų, kadangi plyni kirtimai II grupės miškuose draudžiami, o miškas po neplynų kirtimų būna antros ir trečios amžiaus klasių. II miškų grupės medynuose net 18,5 % medynų yra vyresnių negu 141 metai. Toks skirtumas paaiškinamas tuo, kad pušynai II grupės miškuose brandūs tampa nuo 171 metų, o tai yra net keturios amžiaus klasės. Dar kelios amžiaus klasės yra perbrendusių pušynų (18,2 % nuo visų pušynų vyresnių kaip 141 m.).

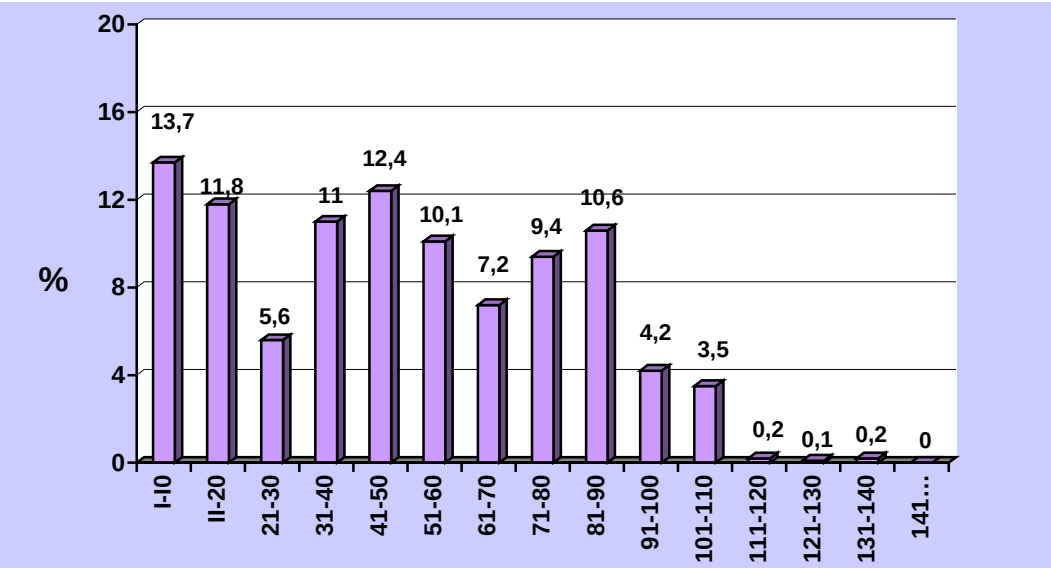

11 pav. III miškų grupės eglynų plotas (%) pagal amžiaus klases

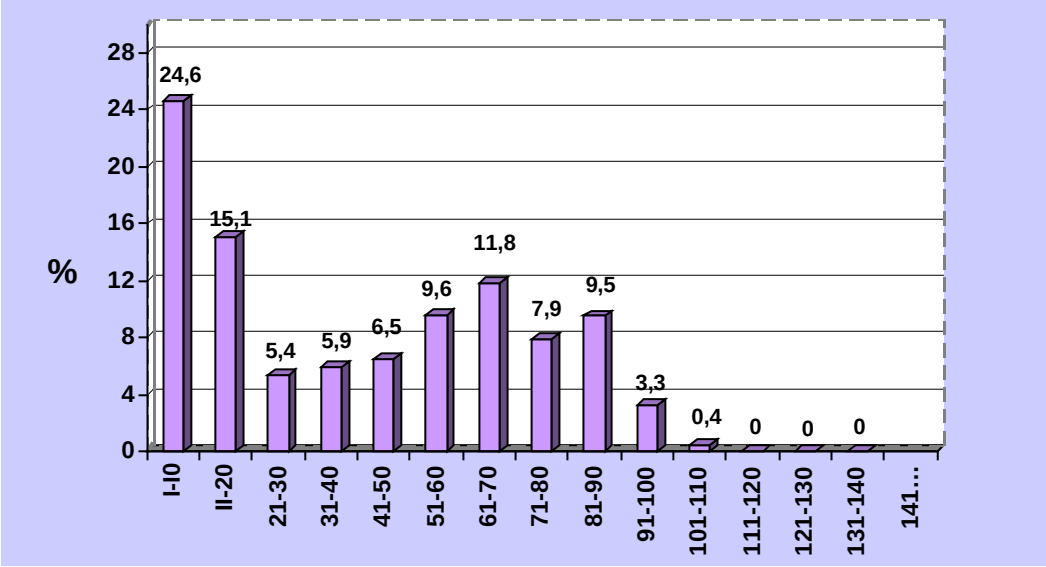

12 pav. IV miškų grupės eglynų plotas (%) pagal amžiaus klases

Eglynų III ir IV miškų grupių pasiskirstymas amžiaus klasėmis skiriasi. III – je miškų grupėje iki devintos amžiaus klasės eglės medynai amžiaus klasėmis pasiskirstę daugiau mažiau tolygiai, išskyrus trečią ir septintą amžiaus klases. Nuo dešimtos amžiaus klasės eglynų plotai mažėja, kadangi vykdomi pagrindiniai kirtimai. IV miškų grupių pasiskirstymas amžiaus klasėmis labai netolygus. Pirmose amžiaus klasėse eglynų yra 39,7 % Tai paaiškinama tuo, kad po 2010 m. vėjovartų ir vėlesnių metų eglynų džiūvimų atsirado daug kirtaviečių, kurios buvo atkurtos želdant ir dalis plotų atsikūrė iš pomiškio. Nuo trečios amžiaus klasės eglynų plotas tolygiai didėja, tai vyko dėka atliekamų ugdomųjų kirtimų ir neplynų pagrindinių kirtimų, kurių dėka eglynai pradėjo vyrauti buvusiuose lapuočių medynuose. Vyresniuose medynuose vykdyti plyni kirtimai, todėl medynų plotai pradeda mažėti.

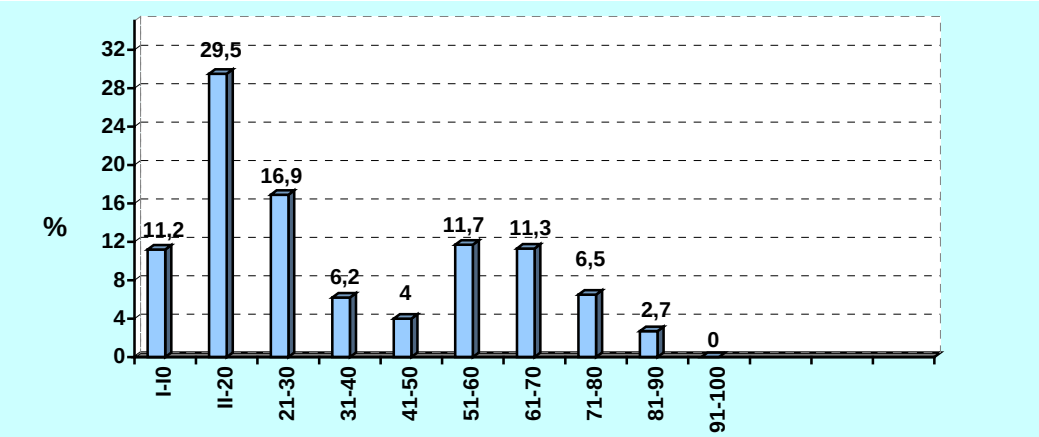

13 pav. III ir IV miškų grupės beržynų plotas (%) pagal amžiaus klases

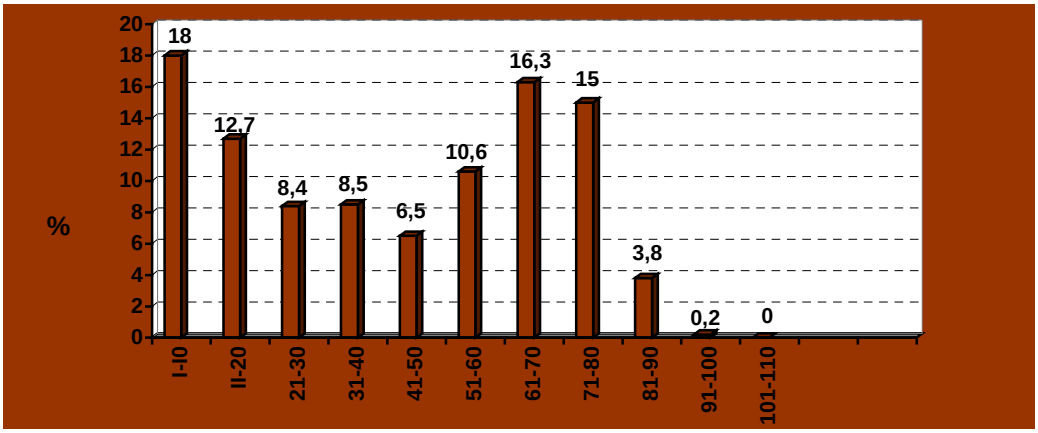

14 pav. III ir IV miškų grupės juodalksnynų plotas (%) pagal amžiaus klases

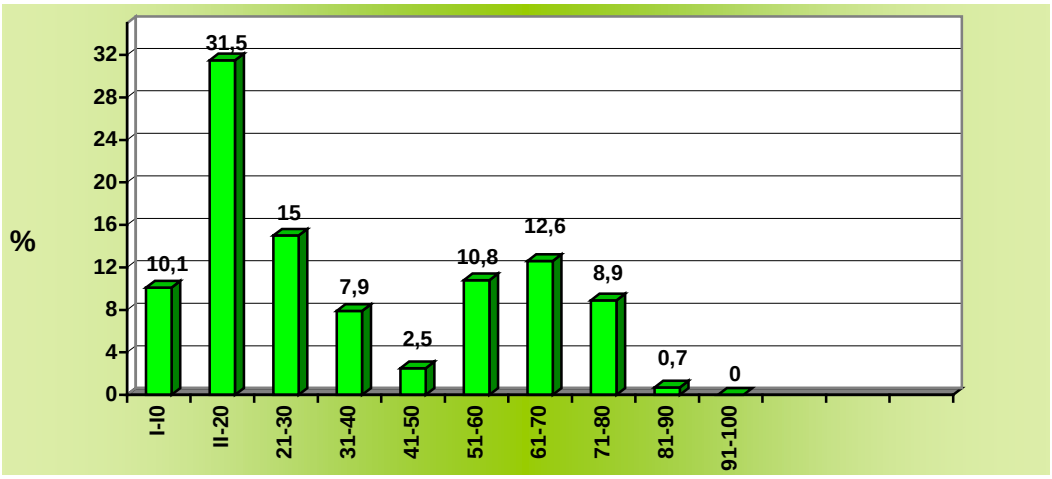

15 pav. III-IV miškų grupės drebulynų plotas (%) pagal amžiaus klases

Beržynų, juodalksnynų, drebulynų III ir IV miškų grupių medynų pasiskirstymas amžiaus klasėmis yra labai panašus, išskyrus juodalksnynų pirmą amžiaus klasę. Juodalksnynų šios amžiaus klasės plotai padidėjo dėl šlapiose augavietėse esančių plynumų atsikuriančių ir želdomų juodalksniais. Visose kitose amžiaus klasėse beržynai, juodalksnynai ir drebulynai auga ir kinta labai panašiai. Antroje ir trečioje amžiaus klasėse lapučių augimas labai intensyvus ir to pasėkoje

šių jaunuolynų plotai didesni, nes stelbiamos kitos medžių rūšys, vėliau po jaunuolynų ugdymo ir retinimo kirtimų kitose amžiaus klasėse jų plotai sumažėja. Sekančiose klasėse medynų plotai didėja, o pasiekus kirtimo amžių ir artėjant prie gamtinės brandos, vykdant pagrindinius kirtimus medynų plotai pradeda mažėti.

Sekančioje lentelėje pateikiami III-IV miškų grupių medynų plotai pagal brandumo grupes (1.25. lentelė).

III ir IV grupių miškuose pagal plotą jaunuolynai užima 32 % visų medynų ploto. Pusamžių medynų yra 36 %, pribręstančių – 11 % ir brandžių bei perbrendusių medynų ploto – 21 %, o perbrendusių medynų III ir IV grupių miškuose yra 3,4 %.

Brandūs pušynai III - IV miškų grupėse sudaro 22,3 %, eglynai – 26,7 % brandžių medynų ploto. Brandūs medynai minkštųjų lapuočių medynuose užima 29 %, iš jų brandžių drebulynų yra 16,6 %, baltalksnynų – 1,9 %, o beržynų – 43,4 %. Brandžių medynų tūris – 1,3 mln. m^3 (28% viso šių miško grupių medynų tūrio). Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas brandumo grupėmis pagal miškų grupes įdėtas 6 priede.

III IR IV MIŠKŲ GRUPIŲ MEDYNAI PAGAL BRANDUMO GRUPES

1.25. lentelė

Medynai	Brandumo grupės (plotas, %)					
	jaunuolynai	pusamžiai	Pribręstan-tys	Brandūs ir perbrendę	Viso	Nuo viso perbrendu-sių ploto
Spygliuočiai, iš viso ha	***3309,5***	***4241,7***	***1193,3***	***1712,3***	***10456,8***	**129,5**
%	***32***	***41***	***11***	***16***	***63***	**22,8**
Pušynai	1041,1	3409	681,2	779,5	5910,8	106,5
Eglynai	2218,2	805,1	511,1	932,3	4466,7	22,5
Maumedynai	50,2	27,6	1,0	0,5	79,3	0,5
Kietieji lap. iš viso ha	**145,6**	**335,9**	**95,6**	**280,8**	**857,9**	**99,2**
%	**17**	**39**	**11**	**33**	**5**	**17,4**
Ąžuolynai	134,2	314,3	53,4	225,6	727,5	99,2
uosynai	0,5	10,2	5,8	0	16,5	0
Kiti kietieji lapuočiai	10,9	11,4	36,4	55,2	113,9	0
Minkšt. lap. iš viso ha	**1859,3**	**1259,1**	**589,6**	**1497,1**	**5205,1**	**340,4**
%	**36**	**24**	**11**	**29**	**32**	**59,8**
Beržynai	980,6	653,0	283,0	494,7	2411,3	64,5
Juodalksnynai	566,3	430,7	195,1	650,4	1842,5	74,6
Drebulynai	290,3	105,1	55,2	248,1	698,7	155,1
Baltalksnynai	9,4	24,4	36,4	28,1	98,3	0,8
Kiti minkšt. lapuočiai	12,7	45,9	19,9	75,8	154,3	45,4
Visi medynai ha	**5314,4**	**5836,7**	**1878,5**	**3490,2**	**16519,6**	**569,1**
%	**32**	**36**	**11**	**21**	**100**	**100**
III grupė	*1054,2*	*2225,4*	*365,2*	*532,1*	*4176,9*	*96,4*
%	*25*	*53*	*9*	*13*	*100*	*16,9*
IV grupė	*4260,2*	*3611,3*	*1513,3*	*2958,1*	*12342,9*	*472,7*
%	*35*	*29*	*12*	*24*	*100*	*83,1*

Gamtinės brandos medynų II grupės miškuose yra 103,7 ha, III miškų grupėje – 30,6 ha, IV miškų grupėje – 198 ha. Šie duomenys apima bendrai visus medynus. Eksploataciniame fonde medynų pasiekusių gamtinę brandą yra: II grupės miškuose – 67,1 ha, III miškų grupėje – 24,9 ha,

IV miškų grupėje – 153 ha. Iš viso 245 ha, iš jų drebulynų – 137 ha, pušynų – 62, eglynų – 8 ha, beržynų – 2,3 ha, juodalksnynų – 1,5 ha, baltalksnynų – 7 ha, liepynų – 26 ha, ąžuolynų – 0,7 ha ir gluosnynų – 4 ha medynų.

Perbrendusių medynų plotai VĮ Prienų miškų urėdijoje: III miškų grupėje – 96,4 ha, IV miškų grupėje – 472,7 ha. Iš viso VĮ Prienų miškų urėdijoje perbrendusių medynų yra 569,1 ha ploto, tai sudaro 3,3 % III-IV miškų grupės medynų ploto.

Medynai brandumo grupėmis skirstyti pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos 1 priedą. Brandiems medynams priskiriami pasiekę žemutinę kirtimo amžiaus ribą pagal priimtą kirtimo amžių III ir IV grupių miškams, iš jų perbrendę medynai – tai spygliuočių ir kietųjų lapuočių medynai, kurių amžius yra 30 ir daugiau metų didesnis už kirtimo amžių, o minkštųjų lapuočių – atitinkamai 20 ir daugiau metų. Pagal tai perbrendę medynai IV miškų grupėje yra: P nuo 131 metų, E – 101, B,J – 81, D – 61, Bt – 51 metų. Bręstantiems priskirta po vieną amžiaus klasę visų medžių rūšių medynams (anksčiau spygliuočiams ir kietiesiems lapuočiams buvo priskiriama po dvi amžiaus klases). Jaunuolynams priskirta po keturias amžiaus klases spygliuočių ir kietųjų lapuočių ir po dvi – minkštųjų lapuočių (išskyrus baltalksnynus – viena amžiaus klasė). Pusamžiams medynams tenka labai nevienodas amžiaus klasių skaičius. Todėl pagal dabartines brandumo grupes spręsti apie normalų (optimalų) medynų plotų pasiskirstymą pagal amžių nėra prasmės, kaip ir laikytis nuostatos, kad pribręstančių ir brandžių medynų turėtų būti po 17 %, jaunuolynų ir pusamžių – po 33 %. Šiuo atžvilgiu tampa aktualesnis amžiaus grupių naudojimas (J. Kenstavičius, 1966), kai kiekvienos medžių rūšies medynų plotai skirstomi vienodai į keturias grupes, nepriklausomai nuo miškų grupių ir kirtimo amžių (kiekvienai grupei tenka po 25 % ploto). Tačiau ženkliai pasikeitus kai kurių medžių rūšių kirtimo amžiui bei miškų skirstymui į grupes, amžiaus grupės taip pat prarado prasmę. Kadangi miškų amžiaus struktūra – vienas iš svarbiausių rodiklių, apibūdinančių medynų būklę, jų tūrio prieaugius, naudojimo pobūdį, apimtį, o taip pat normalaus miško teorijos ir praktikos atitikmenį.

Normalus amžiaus klasės plotas yra poūkio bendro ploto ir amžiaus klasių skaičiaus per kirtimo apyvartą dalmuo (išreikštas procentais ar plotu). Pavyzdžiui, pušynų plotas IV grupėje yra 4461 ha, amžiaus klasių skaičius per kirtimo apyvartą (110 metų) yra vienuolika. Normalus amžiaus klasės plotas yra 4461:11=406 ha arba 9 %. Taigi IV miškų grupėje normalus amžiaus klasės plotas procentais sudarytų: eglynų – 12 %, beržynų, juodalksnynų – 14%, drebulynų – 20%, baltalksnynų – 25%. Pagal poūkio bendrą plotą nustatomas vienos normalios amžiaus klasės plotas. Nėra nei vienos medžių rūšies IV miškų grupėje, kurioje amžiaus klasių plotas būtų normalus ar artimas normaliam. Žiūrėti 7, 9-15 pav., juose pakankamai vaizdžiai parodytas medynų, pagal vyraujančias medžių rūšis ir amžiaus klases, pasiskirstymas. Išsiskiria pušies šešių amžiaus klasės medynų plotai, kurie IV miškų grupėje viršija visų kitų amžiaus klasių plotus, ypač aštuntoje amžiaus klasėje. Trečioje-penktoje ir nuo dvyliktos klasės ir vyresnėse amžiaus klasėse pušynų plotai nesiekia 5 % ir mažėja. Tai atsilieps pagrindinio naudojimo apimčiai ateityje, kuri turės ženkliai didėti, nes pradės kauptis perbrendę pušies medynai, o po 50-60 metų pušies pagrindinio kirtimo apimtis turės drastiškai mažėti. Labai panašiai amžiaus klasės pasiskirsčiusios pušynuose ir III miškų grupėje. Eglynų, III-IV miškų grupės miškuose, labai daug pirmos ir antros amžiaus klasėse medynų (atitinkamai 25,5 % ir 39,7 %), todėl naudojimas, einant laikui, taip pat ženkliai keisis. Nedideli plotai retinimo ir einamųjų kirtimų amžiaus pušynų. eglynų, beržynų ir juodalksnynų plotai ateityje didės .

Medynų tūrio pasiskirstymas pagal vyraujančias ir į sudėtį įeinančias medžių rūšis pateikiamas 1.26. lentelėje.

MEDIENOS TŪRIAI PAGAL VYRAUJANČIAS IR SUDĖTINES
Medžių rūšis (tūkst. m^3)

1.26. lentelė

Medžių rūšys	Tūris pagal vyraujančią ir sudėtines medžių rūšis (bendras)	% nuo viso medynų tūrio	Tūris vyraujančios medžių rūšies	% nuo tūrio pagal vyr. m. rūšis (bendro)	Vyraujančių medžių rūšių medynuose, sudėtinių medžių rūšių tūris	% nuo tūrio pagal vyr. m. rūšis (bendro)	sudėtyje esančių medžių rūšių tūrio % nuo tūrio vyr. medžių rūšies
Pušis	3065,0	*55,6*	2523,2	*82,3*	541,8	*17,7*	*21,5*
Eglė	1052,4	*19,1*	732,0	*69,6*	320,4	*30,4*	*43,8*
Maumedis	37,5	*0,7*	29,5	*78,7*	8,0	*21,3*	*27,1*
Ąžuolas	180,4	*3,3*	93,6	*51,9*	86,8	*48,1*	*92,7*
Uosis	3,7	*0,1*	1,7	*45,9*	2,0	*54,1*	*117,7*
Skroblas	24,4	*0,4*	14,4	*59,0*	10,0	*41,0*	*69,4*
Beržas	447,2	*8,1*	239,0	*53,4*	208,2	*46,6*	*87,1*
Juodalksnis	474,8	*8,6*	344,5	*72,6*	130,3	*27,4*	*37,8*
Drebulė	155,4	*2,8*	85,3	*54,9*	70,1	*45,1*	*82,2*
Baltalksnis	15,6	*0,3*	10,7	*68,6*	4,9	*31,4*	*45,8*
Liepa	48,7	*0,9*	27,9	*57,3*	20,8	*42,7*	*74,6*
Kitos	2,8	*0,1*	2,0	*71,4*	0,8	*28,6*	*40*
Iš viso	**5508,0**	***100***	**4103,8**	***74,5***	**1404,1**	***25,5***	***34,2***
Spygliuočių	4154,9	*75,4*	3284,7	*79,1*	870,2	*20,9*	*26,5*
Kiet. lapuočių	209,4	*3,8*	111,1	*53,1*	98,3	*46,9*	*88,5*
Minkšt. lapuočių	1143,6	*20,8*	708,0	*61,9*	435,6	*38,1*	*61,5*

Prilyginus tūrį pagal vyr. medžių rūšį 100 %, medyno sudėtyje esančių rūšių tūris skiriasi nuo vyraujančios medžių rūšies tūrio: pušynuose – 21,5 %, maumedynuose – 27,1 % juodalksnynuose – 37,8 %, eglynuose – 43,8 %, baltalksnynuose – 45,8 %, drebulynuose – 82,2 %, beržynuose – 87,1 %, ąžuolynuose – 92,7 %, uosynuose net – 117,7 %. Tai parodo kokią dalį tūrio medyne užima ne vyraujančios rūšys ir iš šių procentų galima spręsti apie medynų mišrumą. Kaip matome gryniausi yra pušynai, maumedynai ir juodalksnynai, o mišriausi uosio ir ąžuolo medynai bei beržynai ir drebulynai.

Vyraujančios medžių rūšies tūris pušynuose sudaro 82,3 %, eglynuose – 69,6 %, juodalksnynuose – 72,6 %, beržynuose – 53,4 %, drebulynuose – 54,9 %, ąžuolynuose – 51,9 %, o uosynuose tik 45,9 %. Pagal šios lentelės duomenis matome, kad VĮ Prienų miškų urėdijoje vyrauja mišrūs medynai, nes 74,5 % tūrio medyne sudaro vyraujanti rūšis. Mišriausi yra kietųjų lapuočių medynai, drebulynai, beržynai.

MEDYNŲ TŪRIAI PAGAL VYRAUJANČIAS IR SUDĖTYJE ESANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS, %

1.27. lentelė

Medynai	Tūris % pagal vyrau-jančias rūšis	Iš to kiekio pagal vyraujančias ir sudėtyje esančias medžių rūšis								
		P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys
Pušynai	100	82,4	16,1	0,1	0	1,2	0	0,1	0	0,1
Eglynai	100	5,9	69,5	4,2	0,1	9,9	4,9	3,7	0,2	1,6
Maumedynai	100	2,4	12,8	1,7	0	4,4	0	0,1	0,1	78,5
Ąžuolynai	100	0,8	23,3	51,9	0,2	4,5	1,5	8,1	,2	9,5
Uosynai	100	0	9,2	0,7	47,4	13,7	22,0	2,5	0	4,5
Skroblynai	100	0,1	11,3	5,7	2,8	7,4	8,5	5,2	0	59,0
Beržynai	100	1,4	20,3	2,0	0,4	53,5	9,7	10,1	0,3	2,3
Juodalksnynai	100	0,1	8,9	0,6	0,3	13,2	72,6	2,9	0,4	1,0
Drebulynai	100	0,4	11,4	4,0	1,0	16,9	5,2	54,8	2,0	4,3
Baltalksnynai	100	0	3,8	1,3	0	7,9	6,3	9,3	68,3	3,1
Liepynai	100	0,1	14,8	14,6	1,1	5,8	0,6	5,6	0,3	57,1
Iš viso	100	47,0	26,0	3,1	0,2	8,8	8,3	3,8	0,4	2,4

Pušynuose dažniausiai aptinkamos eglės (16,1 %) ir beržai (1,2 %); eglynuose – beržas (9,9 %), pušys – (5,9 %), juodalksniai – (4,9 %); beržynuose – eglė (20,3 %) ir drebulė (10,1 %); juodalksnynuose – beržai (13,2 %) ir eglės (8,9 %).

16 pav. parodytas medienos tūris pagal medžių rūšis. Pušies, eglės ir beržo bei juodalksnio mediena sudaro 90,1 % viso medienos tūrio.

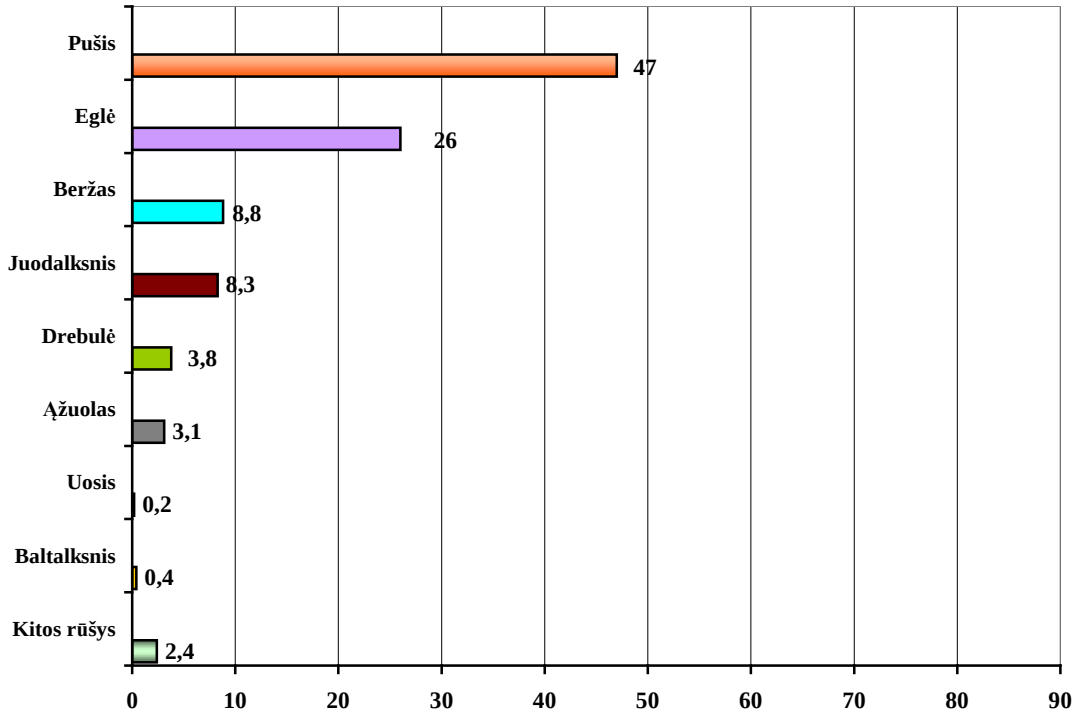

16 pav. Medienos tūris (procentais) pagal medžių rūšis

Bendras medynų tūris yra 5,51 mln. m^3. Be to yra 24,53 tūkst.m^3 pavienių medžių tūrio. Sausuolių ir virtėlių tūrio yra 15,98 tūkst.m^3 (1.28. lentelė). Dar apie 15% nuo apskaičiuoto medienos tūrio (5,55 mln. m^3) sudaro kelmai, šaknys (0,83 mln.m^3), kurių dalis (šakos) dabar panaudojama biokuro gamybai, o kelmai kol kas nepanaudojami. Medienos biomasė – tai medienos tūris išreikštas ore išdžiūvusios (12–15% drėgnumo) medienos svoriu. Pagrindinių medžių rūšių pervedamasis koeficientas toks: 1 m^3 pušies medienos sveria 520 kg, eglės – 450 kg, beržo – 650 kg, juodalksnio – 540 kg.

BENDRAS MEDIENOS TŪRIS IR BIOMASĖ

1.28. lentelė

R o d i k l i a i	Medienos tūris, tūkst.m^3	Medienos biomasė, tūkstančiais tonų (ore išdžiuvusios)
Medynų tūris	5507,91	2882,13
Pavienių medžių tūris	24,53	15,0
Žuvusių medžių tūris (sausuoliai ir virtėliai)	15,98	8,79
Bendras antžeminės medžių dalies tūris ir biomasė	**5548,42**	**2905,93**
Kita biomasė (kelmai, šaknys)	832,26	435,89

Išsamiau medynų mišrumą, o taip pat kilmę charakterizuoja sekanti lentelė.

MEDYNŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL KILMĘ IR MIŠRUMĄ

1.29. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Plo-tas %	Pagal kilmę %			Pagal mišrumą %			Mišrūs pagal mišrumo pobūdį			
					gryni			medyno sudėtyje medžių rūšių			
		savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	iš jų įvairia-amžiai	Miš-rūs	2	3-5	>5	dviardž iai ir įvairia-amžiai
Pušis	100	69,2	1,9	28,9	29,1	1,9	70,9	8,1	5,9	-	56,9
Eglė	100	48,0	21,2	30,8	18,7	5,3	81,3	14,4	35,8	0,5	30,6
Ąžuolas	100	79,3	7,3	13,4	7,8	1,3	92,2	8,2	17,9	0,7	65,4
Uosis	100	100	-	-	4,8	-	95,2	1,2	55,2	-	38,8
Beržas	100	65,9	31,7	2,4	7,2	0,8	92,8	9,8	39,0	0,3	43,7
Juodalksnis	100	84,5	8,0	7,5	28,8	1,0	71,2	18,8	31,2	0,2	21,0
Drebulė	100	84,3	15,5	0,2	7,9	0,1	92,1	8,3	50,2	1,9	31,7
Baltalksnis	100	96,5	3,5	-	18,8	2,1	81,2	22,3	45,3	6,8	6,8
Kitos rūšys	100	71,1	6,8	22,1	12,1	-	87,9	6,3	37,9	4,3	39,4
Iš viso	***100***	66,2	12,2	21,6	21,4	2,4	78,6	11,1	23,6	0,4	43,5

Pastaba: Kultūriniais apskaityti medynai, kai vyraujanti rūšis yra kultūrinė, o sukultūrintais, kai sudėtyje yra kultūrinių medžių rūšių arba medyne yra polajiniai ar likę po laja želdiniai (pvz., eglės po drebulėmis, baltalksniais ir panašiai).

Kultūrinių medynų VĮ Prienų miškų urėdijoje yra 21,6 %. Eglynų kultūrinių medynų yra 30,8 %, tuo tarpu kultūrinių pušies medynų yra 28,9 %, ąžuolo medynų kultūrinės kilmės yra 13,4 % (101,4 ha). Grynų medynų, kai sudėtyje kitos rūšys nesudaro 20 % yra tik 11,1 % medynų. Daugiausia grynų yra pušynų (29,1 %), juodalksnynų (28,8 %), baltalksnynų (18,8 %) ir eglynų (18,7 %). Mažiausiai grynų yra uosio medynų – 4,8 %, ąžuolynų – 7,8 % ir drebulynų – 7,9 %. Mišrių medynų yra labai daug, net 78,6 %, iš kurių sudėtyje 3 - 5 kitos medžių rūšys yra 23,6 %.

Dviardžiai ir įvairiaamžiai medynai sudaro 43,5 % ploto. Daugiausia dviardžių yra ąžuolynų (65,4 %), pušynų (56,9 %) ir beržynų (43,7 %).

Medynų pasiskirstymas bonitetais pagal vyraujančias medžių rūšis matomas 1.30. lentelėje. Miškų urėdijos miškuose vyrauja aukšto našumo (IA, 1 ir II bonitetų) medynai, kurie auga 96 % plote, iš jų labai našūs medynai (1A, 1 boniteto) užima 75,9 % ploto. III boniteto medynai auga tik 2,8 % ploto. Žemo našumo medynų (4-5A ir 5B bonitetų) yra 1,2 % ploto. 5A ir 5B bonitetų yra tik pušynai (35,5 ha). Iš pagrindinių medžių rūšių našiausi yra maumedynai ir drebulynai (1A,1). Pušynų vidutinis bonitetas – 1A,7, o eglynų 1,7, beržynų – 1A.4. Vidutinis visų medynų bonitetas labai aukštas – 1A,9.

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS BONITETAIS
(ha)

1.30. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Bonitetai								Iš viso	Vidut. bonite-tas
	1A	1	2	3	4	5	5A	5B		
Pušis	3759,9	3055,2	615,5	64,8	126,5	27,7	10	25,5	7685,1	1A,7
Eglė	373,4	1406,2	2555,0	427,2	25,6	0,6	-	-	4788,0	1,7
Maumedis	87,7	1,7	3,5	-	-	-	-	-	92,9	1A,1
Ąžuolas	134,9	286,9	319,0	14,7	-	-	-	-	755,4	1,3
Uosis	0,9	15,6	-	-	-	-	-	-	16,5	1A,9
Skroblas	8,0	67,4	51,5	-	0,3	-	-	-	127,2	1,3
Klevas	3,4	0,2	3,1	-	-	-	-	-	6,7	1A,9
Skirpstas	-	-	0,8	-	-	-	-	-	0,8	2,0
Beržas	1756,7	700,4	70,8	14,1	12,2	-	-	-	2554,2	1A,4
Juodalksnis	1246,1	556,7	92,8	6,0	-	-	-	-	1901,6	1A,4
Drebulė	642,5	67,2	12,7	1,1	-	-	-	-	723,5	1A,1
Baltalksnis	11,0	40,0	54,3	5,7	-	-	-	-	111,0	1,5
Liepa	70,4	50,4	31,0	3,5	-	-	-	-	155,3	1A,8
Tuopa	1,3	0,5	-	-	-	-	-	-	1,8	1A,3
Blindė	0,7	-	1,3	-	-	-	-	-	2,0	1,3
Gluosnis	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	4,3	1A,6
Iš viso:	**8098,6**	**6250,9**	**3811,3**	**537,1**	**164,6**	**28,3**	**10,0**	**25,5**	**18926,3**	**1A,9**
%	42,9	33,0	20,1	2,8	0,9	0,1	0,1	0,1	100	

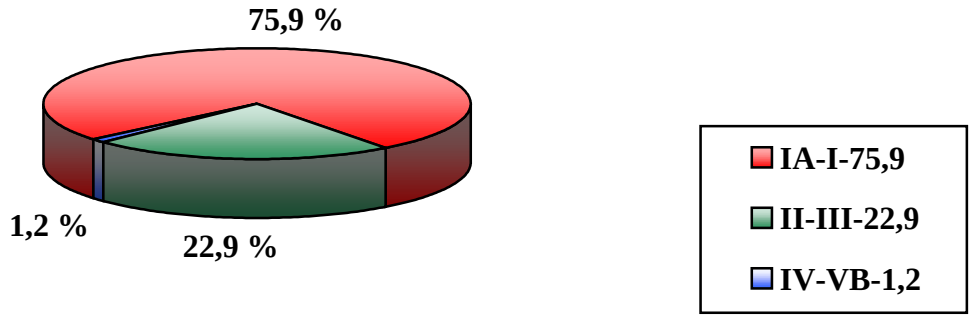

17 pav. Bonitetų grupės, plotas %

MEDYNŲ PLOTŲ PASISKIRSTYMAS SKALSUMAIS
(Plotas ha)

1.31. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	S k a l s u m a i									Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
Pušis	38,2	102,3	70,4	142,8	321,4	1359,1	3079,3	1785,2	786,4	7685,1	0,80
Eglė	0,5	88,2	53,8	212,3	526,6	1385,5	1538,2	707,0	275,9	4788,0	0,75
Maumedis	-	-	0,8	-	3,9	19,7	39,9	24,0	4,6	92,9	0,81
Ąžuolas	-	56,9	42,8	76,4	207,4	226,5	124,1	15,9	5,4	755,4	0,63
Uosis	-	-	0,8	4,3	6,2	4,7	0,5	-	-	16,5	0,6
Klevas	-	-	-	0,8	2,0	0,6	1,0	-	2,3	6,7	0,76
Skroblas	-	5,0	7,8	17,5	28,8	31,5	25,2	6,7	4,7	127,2	0,66
Skirpstas	-	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,30
Beržas	-	19,4	30,6	178,6	457,4	857,5	704,4	198,5	107,8	2554,2	0,72
Juodalksnis	-	15,0	42,6	110,8	248,2	516,6	599,3	268,0	101,1	1901,6	0,74
Drebulė	-	15,6	17,9	62,6	158,7	194,6	196,4	45,4	32,3	723,5	0,70
Baltalksnis	-	9,1	8,5	14,6	14,5	24,6	34,0	4,0	1,7	111,0	0,65
Tuopa	-	0,5	-	-	-	-	0,6	-	0,7	1,8	0,74
Liepa	-	4,5	5,8	24,3	29,2	37,4	41,8	8,2	4,1	155,3	0,67
Blindė	-	-	-	0,4	0,7	-	0,5	0,4	-	2,0	0,69
Gluosnis	-	-	-	0,1	2,8	0,9	0,5	-	-	4,3	0,64
Iš viso:	**38,7**	**317,3**	**281,8**	**845,5**	**2007,8**	**4659,2**	**6385,7**	**3063,3**	**1327,0**	**18926,3**	**0,76**
%	*0,2*	*1,7*	*1,5*	*4,5*	*10,6*	*24,6*	*33,7*	*16,2*	*7,0*	*100*	

Aukšto skalsumo (0,8 ir >) medynų yra 56,9 % (1.31. lentelė). Vidutinio skalsumo (0,6 – 0,7) – 35,2 %. Retų medynų (0,2-0,5 skalsumo) – 7,9 %, iš jų – 0,3 (kritinio) skalsumo – 1,7 % arba 317,3 ha ir 38,2 ha pušynų 0,2 skalsumo po supaprastintų atvejinių kirtimų. Vidutinis visų medynų skalsumas yra 0,76 (praeitos miškotvarkos duomenimis – 0,73). Aukštas maumedynų – 0,81, pušynų – 0,8 skalsumas. Kitų medynų skalsumas yra mažesnis ir svyruoja nuo 0,75 skalsumo (eglynuose ir juodalksnynuose) iki 0,3 skalsumo skirpstų medynuose ir 0,6 skalsumo uosynuose.

Medynų charakteristikos, pagal bonitetą ir skalsumą pateiktos 7 ir 8 priede. Kuo aukštesnis bonitetas, tuo daugiau skalsių medynų. Pavyzdžiui, IA-I bonitetų medynuose 0,8 ir aukštesnio skalsumų medynai auga 8704,6 ha ploto, o 0,3-0,4 skalsumo medynų su IA-I bonitetu yra tik 396,3 ha šių medynų ploto, o IV ir žemesnių bonitetų medynai prie 0,8 ir didesnio skalsumo auga 153,5 ha ploto, o prie 0,3-0,4 skalsumo, aukšto boniteto medynai sudaro jau tik 7,0 ha ploto. Visų VĮ Prienų miškų urėdijos 0,8 ir didesnio skalsumo medynai sudaro 56,9 %, o 0,3–0,4 skalsumo tik 3,4 % medynų ploto.

8 priede pateikta brandžių medynų pasiskirstymas skalsumais, kur matosi ir esamo antro ardo charakteristikos.

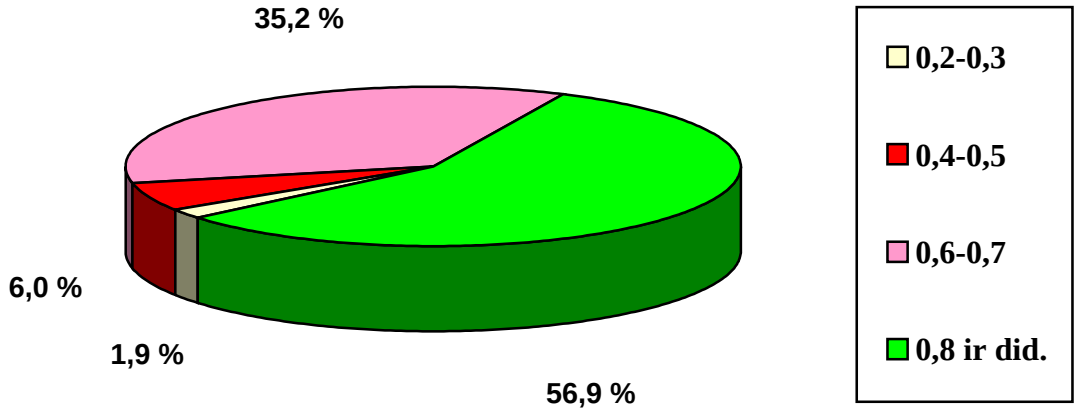

18 pav. Skalsumų grupės

0,2-0,4 skalsumo medynų analizė. Retų medynų plotas yra 637,8 ha, tai sudaro 3,4 % visų medynų ploto (1.31. lentelė). 0,3 skalsumo medynai užima 317,3 ha (1,7 %), 0,4 skalsumo medynai užima 281,8 ha ploto (1,5 %), be šių plotų yra ir 0,2 skalsumo pušynų 38,2 ha po supaprastintų atvejinių pušynų kirtimų (0,2%) ir 0,5 ha ploto eglynų. Pagrindinės priežastys lėmusios žemo skalsumo medynų atsiradimą yra: 2010 m. škvalo padariniai, uosynų grybinės ligos, ąžuolynų ir eglynų džiūvimai ir dėl bebrų žalos padidėjęs medynų užmirkimas, be to didėjančios apimtys neplynų pagrindinių kirtimų. Pagal brandumo grupes retų medynų yra: jaunuolynai 87,1 ha (13,7 %), pusamžiai 190,7 ha (29,9 %), pribręstantys 65,8 ha (10,3 %), brandūs ir perbrendę 294,2 ha (46,1 %). Daugiausia retų yra pušynų 210,91 ha (33,1%), eglynų – 142,5 ha (22,3 %), ąžuolynų – 99,7 ha (15,6 %), juodalksnynų – 57,6 ha (9,0 %). Retų pušynų daug brandžiuose pušies medynuose 111,5 ha (52,9 %), pusamžiuose – 74,6 ha (35,4 %) pušies medynuose. Retų ąžuolynų daugiausia yra pusamžiuose 56,1 % ir brandžiuose ąžuolynuose 33,7 %. Retų eglynų nemažai yra brandžiuose ir perbrendusiuose bei pusamžiuose eglynuose, beržynų retų yra daugiausia brandžiuose ir perbrendusiuose beržynuose. Pagal augavietes reti medynai vyrauja N hidrotopo (Nb, Nc ir Nd, augavietėse) 352,4 ha ir 55,3 % ploto ir L hidrotopo (Lb, Lc ir Ld, Lf augavietėse pelkinėse augavietėse (202 ha ir 31,7 %). Retų medynų su perspektyviais žemutiniais ardais yra 139 ha, tai sudaro 21,8 % šių medynų ploto

Reti jaunuolynai (87,1 ha) atželiantys buvusiose kirtavietėse yra dar žėlimo stadijoje, dalis jų bus papildomi spygliuočiais ir kietaisiais lapuočiais, spygliuočių želdiniai priežiūros metu bus taip pat papildomi, atsiras tikslinių lapuočių rūšių, atskiri sklypai bus rekonstruojami ir jų skalsumas su amžiumi didės, 7,9 ha jaunuolynų yra su perspektyviais žemutiniais ardais, kuriuose bus vykdomos ūkinės priemonės. Dalis vyresnio amžiaus medynų yra su perspektyviais žemutiniais ardais (pomiškiu arba 2 ardu). Pribręstantys, brandūs ir perbrendę 25,6 % plote yra su perspektyviais žemutiniais ardais.

0,2-0,4 SKALSUMO MEDYNAI .

1.32. lentelė

Vyr. medžių rūšis	Plotas ha	pagal brandumo grupes			
		jaunuolynai	pusamžiai	pribręstantys	brandūs ir perbr.
Pušis	210,9	0,9	74,6	23,9	111,5
Eglė	142,5	5,7	28,6	14,0	94,2
Maumedis	0,8	-	0,8	-	-
Ąžuolas	99,7	1,4	55,9	8,9	33,5
Uosis	0,8	-	0,8	-	-
Skroblas	12,8	1,4	3,0	3,0	5,4
Beržas	50,0	25,2	5,0	4,0	15,8
Juodalksnis	57,6	31,7	11,0	-	14,9
Drebulė	33,5	15,6	3,0	2,4	12,5
Baltalksnis	17,6	3,8	4,4	9,0	0,4
Liepa	10,3	0,6	3,6	0,6	5,5
Kitos rūšys	1,3	0,8			0,5
Iš viso	**637,8**	**87,1**	**190,7**	**65,8**	**294,2**
Iš jų su perspektyviais žemutiniais ardais					
	139,0	*7,9*	*38,8*	*13,8*	*78,5*

Vidutiniai medynų rodikliai pagal miškų grupes yra pateikiami 1.33. lentelėje. Vidutinis visų medynų amžius yra 60 metų. Seniausi miškų urėdijoje yra ąžuolynai 96 metų, uosynai 84 metų ir pušynai 81 metų. Jauniausi, lyginant su kirtimo amžiumi, yra eglynai– 45 metai ir beržynai – 36 m. (9 priedas)

MEDYNŲ VIDUTINIAI RODIKLIAI

1.33. lentelė

Medynai	Plotas, ha	Amžius, m	Bonitetas	Skalsumas	Tūris (m^3/ha)		Einamasis prieaugis (m^3/ha)
					visų medynų	brandžių medynų	
Visi miškai							
Pušis	7685,1	81	1A,7	0,8	399	447	8,53
Eglė	4788,0	45	1,7	0,75	220	351	7,16
Maumedis	92,9	15	1A,1	0,81	404	610	16,04
Ąžuolas	754,4	96	1,3	0,63	239	326	5,79
Uosis	16,5	84	1A,9	0,6	222	-	4,98
Klevas	6,7	43	1,0	0,76	137	-	5,18
Skroblas	127,2	63	1,3	0,66	192	221	5,84
Skirpstas	0,8	15	2,0	0,3	10	-	1
Kiti kiet. lapuočiai	1	50	1A,4	0,82	286	-	11,6
Beržas	2554,2	36	1A,4	0,72	175	309	8,37
Juodalksnis	1901,6	44	1A,4	0,74	250	377	7,81
Drebulė	723,5	37	1A,1	0,7	215	359	8,58
Baltalksnis	111,0	29	1,5	0,65	141	186	6,67
Liepa	155,3	69	1A,8	0,67	314	386	6,61
Tuopa	1,8	48	1A,3	0,74	334	296	11,61

Medynai	Plotas, ha	Amžius, m	Bonitetas	Skalsumas	Tūris (m^3/ha)		Einamasis prieaugis (m^3/ha)
					visų medynų	brandžių medynų	
Blindė	2	20	1,3	0,69	132	-	8,45
Gluosnis	4,3	64	1A,6	0,64	224	221	4,63
Visi medynai	**18926,3**	**60**	**1A,9**	**0,76**	**291**	**369**	**7,97**
II miškų grupė							
Pušis	1774,3	100	1A,5	0,79	447	389	8,27
Eglė	321,3	66	1,7	0,73	300	371	8,54
Maumedis	13,6	57	1A,0	0,86	523	-	14,6
Ąžuolas	27,9	115	1,2	0,59	246	-	6,09
Klevas	2,6	61	1A,7	0,65	195	-	6,42
Skroblas	18,2	72	1A,8	0,54	177	-	4,72
Beržas	142,9	33	1A,3	0,67	160	330	8,43
Juodalksnis	59,1	51	1A,5	0,78	265	375	8,09
Drebulė	24,8	35	1A,2	0,65	192	-	8,38
Baltalksnis	12,7	45	1,3	0,64	170	202	5,77
Liepa	5,4	56	1,0	0,79	340	-	8,93
Blindė	0,4	25	2,0	0,9	190	-	11,25
Gluosnis	3,3	63	1A,5	0,65	228	225	4,82
Viso II grupės	2406,5	89	1A,6	0,77	397	371	8,28
III miškų grupė							
Pušis	2783,1	73	1A,8	0,82	387	448	8,66
Eglė	630,8	50	1,6	0,75	252	341	8,45
Maumedis	15,1	44	1A,3	0,76	291	-	15,56
Ąžuolas	177,3	124	1,4	0,64	321	345	7,26
Uosis	1,3	69	1,0	0,52	156	-	4,23
Skroblas	16,4	61	1,3	0,51	135	128	4,46
Skirpstas	0,8	15	2,0	0,3	10	-	1
Kiti kiet. lapuočiai	0,4	55	1,0	1	310	-	11
Beržas	286	35	1A,6	0,73	160	289	7,43
Juodalksnis	132,4	46	1A,4	0,71	216	351	6,8
Drebulė	109,3	32	1A,2	0,68	179	323	8,58
Baltalksnis	12,2	31	1,3	0,76	167	224	6,7
Liepa	9,8	54	1,5	0,75	314	-	8,59
Blindė	0,5	16	2,0	0,8	122	-	7,8
Gluosnis	1	70	1,0	0,6	210	21	4
Viso III grupės	**4176,9**	**67**	**1A,9**	**0,79**	**335**	**374**	**8,42**
IV miškų grupė							
Pušis	3127,7	76	1A,7	0,78	382	455	8,55
Eglė	3835,9	42	1,7	0,75	208	253	6,83
Maumedis	64,2	42	1A,1	0,81	405	610	16,46
Ąžuolas	549,2	86	1,3	0,63	212	298	5,3
Uosis	15,2	86	1A,9	0,61	227	-	5,05
Klevas	4,1	31	1,1	0,84	100	-	4,39
Skroblas	92,6	62	1,5	0,71	205	227	6,31
Kiti Kiet. lapuočiai	0,6	47	1A,0	0,7	270	-	12
Beržas	2125,3	37	1A,3	0,72	178	312	8,49
Juodalksnis	1710,1	44	1A,4	0,74	252	380	7,87
Drebulė	589,4	38	1A,1	0,7	222	363	8,58
Baltalksnis	86,1	26	1,5	0,64	133	173	6,79
Liepa	140,1	71	1A,7	0,66	313	386	6,38
Tuopa	1,3	48	1A,0	0,56	116	-	7,73
Blindė	1,1	20	1A,9	0,74	255	368	7,75

Medynai	Plotas, ha	Amžius, m	Bonitetas	Skalsumas	Tūris (m^3/ha)		Einamasis prieaugis (m^3/ha)
					visų medynų	brandžių medynų	
Viso IV grupės	**12342,9**	**52**	**1A,9**	**0,74**	**255**	**368**	**7,75**

Vidutinis medynų tūris – 291 m^3/ha, brandžių medynų – 369 m^3/ha (Lietuvoje valstybinių miškų atitinkamai 219 m^3/ha ir 300 m^3/ha – "Lietuvos miškų ūkio statistika, 2012 m"). Didžiausias yra brandžių maumedynų tūris (610 m^3/ha), bet šių medynų nedideli plotai. Didelis brandžių medynų tūris yra pušynų 447 m^3/ha ir liepynų – 386 m^3/ha, juodalksnynų – 377 m^3/ha, eglynų – 351 m^3/ha. Mažas brandžių medynų tūris yra skroblynų (221 m^3/ha), baltalksnynų (186 m^3/ha).

Analizuojant našumą pagal augavietes didžiausią tūrį sukaupia brandūs III-IV miškų grupių, Nb augavietės eglynai 418 m^3/ha, Nc augavietės pušynai 478 m^3/ha, šioje augavietėje didžiausią tūri pasiekia beržynai 334 m^3/ha Nd augavietėje didžiausią tūrį produkuoja liepynai – 411 m^3/ha, drebulynai 393 m^3/ha. Lb augavietėje produktyvūs pušies – 441 m^3/ha ir eglės – 363 m^3/ha medynai. Lc augavietėse didžiausius tūrius pasiekia pušynai – 395 m^3/ha ir eglynai – 355 m^3/ha, juodalksnynai ir drebulynai – 363 m^3/ha, Ld augavietėse – 374 m^3/ha juodalksnynai. Ud augavietėje našūs juodalksnynai – 408 m^3/ha. Ąžuolynai našiausi Ld augavietėse – 345 m^3/ha ir Ud – 350 m^3/ha (žr.1.18 lentelę). Pd ir Pdn augavietėje brandūs eglynai, juodalksnynai taip pat yra našūs, atitinkamai 314, ir 398 m^3/ha. Patys našiausi brandūs medynai yra maumedynai Nc augavietėje ir II miškų grupėje 610 m^3/ha.

Rodiklių skirtumai pagal miškų grupes nėra ryškūs. II grupės medynų vidutinis amžius – 89 m., III grupės medynų vidutinis amžius – 67 m., IV grupės medynų vidutinis amžius –52 m. Brandžių medynų tūriai didžiausi yra III grupės miškuose (374 m^3/ha).

Vidutiniai medynų rodikliai pagal amžiaus klases (žiūrėti į priedus) parodo rodiklių kitimo tendencijas pagal amžių – tūrių, prieaugių, aukščių, skersmenų, skalsumų, bonitetų. Tai savotiškos augimo eigos lentelės, kurias analizuojant galima išgauti vertingos informacijos. Tuo labiau rodikliai pateikti pagal ardus, nurodytas sklypų skaičius ir pan.

Per visą medynų augimo laiką tolygiausiai tūrį produkuoja (16 pav.) pušynai, drebulynai, eglynai jų tūris kaupiasi intensyviai iki 70 – 80 metų (pušynų iki 100 m.) ir artėjant prie medynų brandos bei toliau medynui senstant tūris nustoja kauptis ir pradeda ženkliai mažėti. Beržynai ir juodalksnynai kaupia tūrį iki 70 metų, po to jų tūris didėja labai nežymiai, o pasiekus 100 m. tūrio kaupimas nutrūksta. Ąžuolynų tūrio kaupimas intensyvus iki 50 metų, vėliau tūrio augimas labai sulėtėja ir net pradeda mažėti. Nuo 100 metų tūris netolygiai vėl kaupiamas medyne. Tokį tūrio kitimą galima paaiškinti, kad po 50 metų ąžuolynų augimas sulėtėja, juos pradeda stelbti kitos medžių rūšys, prasideda ąžuolynų ligos, vykdomi intensyvūs ugdomieji ir sanitariniai kirtimai. Po ūkinės veiklos etapo ąžuolo medynai atsigauna ir vėl augimas suintensyvėja. Medynui senstant vyksta natūralus ąžuolų atkritimas tai sulėtina tūrio prieaugį. Priklausomai nuo ąžuolynų sanitarinio stovio, didėjant amžiui tūris tai didėjo tai mažėjo. Tokios pat tendencijos yra visų rūšių medynuose, t. y. artėjant medynų amžiui prie kirtimo amžiaus ir jį viršijus, pradeda turis kauptis lėčiau, kadangi vyksta kirtimai, o pasiekus gamtinę brandą ir ją viršijus, medynuose tūrio kaupimasis darosi netolygus ir ima staigiai mažėti, nes vyksta natūralus medienos atkritimas, vykdomi pagrindiniai ir sanitariniai kirtimai. Dar labai didelės įtakos tūrio svyravimams senuose medynuose daro ir šių medynų ploto mažėjimas, kadangi net vieno sklypo tūris turi poveikį vidutiniams medynų rodikliams. Medynai turi būti iškertami kai tik pasiekia kirtimo amžių, priešingu atveju neišvengiami dideli medienos nuostoliai, o perbrendusius medynus ypatingai svarbu kirsti kuo skubiau, nes su medynų senėjimu nuostoliai tik didės. Tik pušynai ir ąžuolynai gali būti tausojami, siekiant iškirsti perbrendusius drebulynus ir kitus medynus.

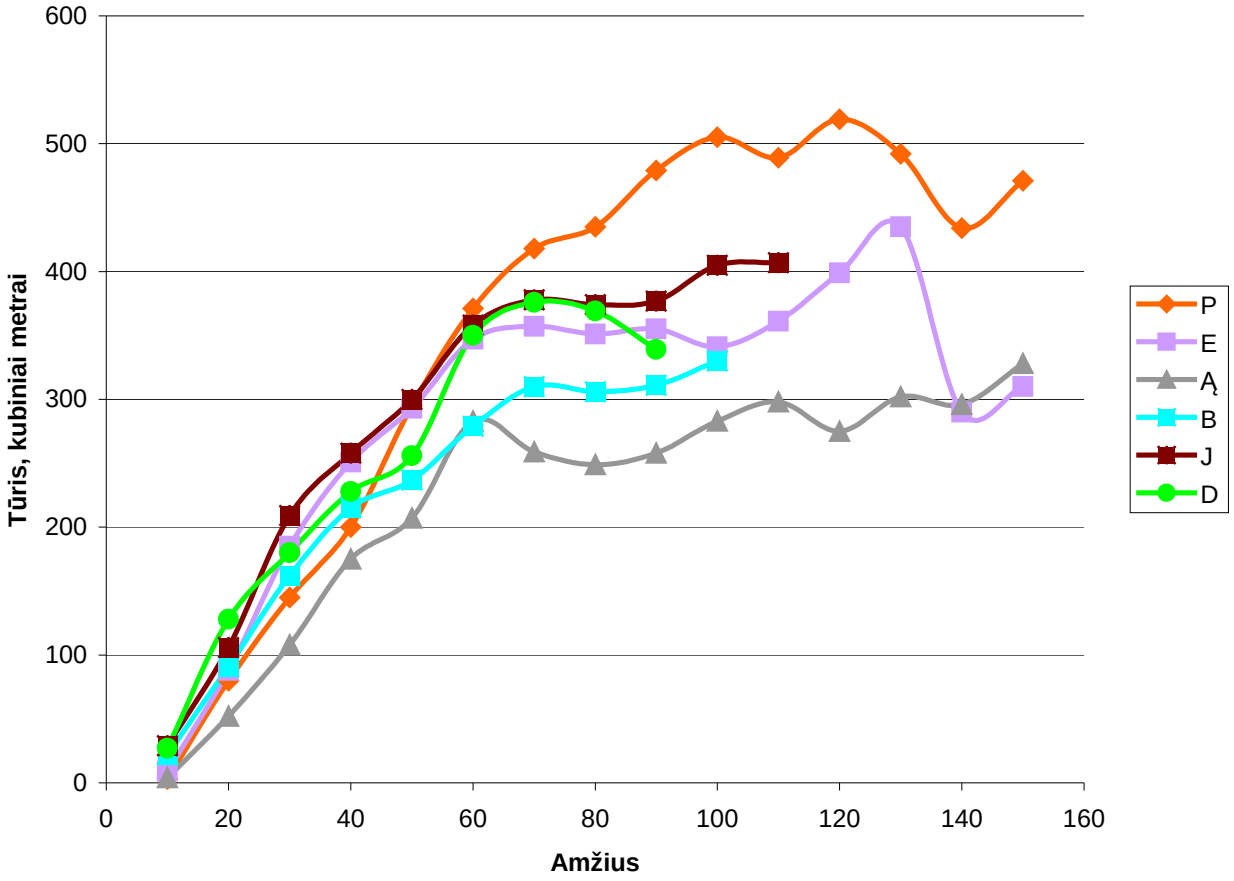

19 pav. Medynų tūrio pasiskirstymas pagal amžių

Einamojo prieaugio dinamika su amžiumi taip pat charakteringa: greičiausiai prieaugio kulminaciją pasiekia beržynai ir juodalksnynai apie 21-30 metus (atitinkamai10,61 m^3/ha ir 9,46 m^3/ha). Eglynai prieaugio kulminaciją pasiekia 31-40 metais ir siekia 12,94 m^3/ha dar 20 metų laikotarpyje eglynų prieaugis yra 12,94-11,73 m^3/ha. Didžiausia prieaugį pušynai pasiekia 41-50 metais – 10,75 m^3/ha. Didžiausias pasiekiamas prieaugis yra maumedynų 31-40 metais net 17,54 m^3/ha. Ąžuolynai apie 55 metus pasiekia prieaugio piką (8,1 m^3 /ha).

1.3.5. MIŠKŲ URĖDIJOS MEDYNŲ KOKYBINĖ BŪKLĖ

Miškų urėdijos medynų kokybinė būklė taksacijos metu įvertinta tokiu būdu:

- kiekviename medyne fiksuoti sausuolių ir virtėlių (likvidinis tūris) kiekiai;
- aprašyti miško pažeidimai (pažeidimų rūšis, pažeistų medžių skaičius procentais, medžių pažeidimo intensyvumas).

Inventorizacijos metu nustatyti miškų sanitarinės būklės rodikliai pateikti 1.34. lentelėje. Valstybinės reikšmės miškuose iš viso inventorizuota 440,7 ha pažeistų medynų. Tai sudarytų 2,3 % visų medynų ploto. Privačiuose miškuose iš viso inventorizuota 454,6 ha pažeistų medynų. Žuvusių medynų valstybinės reikšmės miškuose yra 52,6 ha iš jų apie 26 ha žuvę nuo vėjavartų, apie 10,2 ha bebrų patvenktų medynų ir nuo šaknų ligų žuvo daugiausia uosynų 2,7 ha, nuo dirvos užmirkimo žuvo 5,7 ha medynų ir nuo liemenų kenkėjų išdžiūvo 8 ha eglynų Didžiausius plotus pažeistų medynų sudaro žuvę nuo vėjavartų medynai, 26 ha (49 %). Privačiuose miškuose žuvusių medynų yra 101,7 ha.

VĮ Prienų miškų urėdijos miškams didžiulę žalą padaro žvėrys: stirnos, elniai, briedžiai, bebrai. Žvėrių pažeistų miškų yra 209,3 ha. Nulaupyti kamienai sudaro 88,7 ha, nuskabyti ūgliai – 69,0 ha ir bebrų patvenkimai 51,6 ha. Valstybinės reikšmės miškuose žvėrių pažeista 146,1 ha miškų, arba 29,6 % visų pažeistų medynų ploto. Elninių žvėrių padaryti pažeidimai – nulaupyti kamienai 74,4 ha (15,1 %), nukandžioti ūgliai 57,9 ha (11,7 %) ir bebrų patvenkti medynai 13,8 ha (2,8 %). Didžiausią plotą pažeidimų sudaro uosynų šaknų ligos 151,9 ha (30,8 %). Kiti pažeidimai apima nedidelį plotą, stelbimas žoline augmenija 43,8 ha (8,9 %), vėjavartos 8,5 %, gaisrai 2,5 %, kitų pažeidimų yra dar mažiau. Pagal pažeidimų intensyvumą 82% pažeistų medynų įvertinti kaip stipriai pažeisti, 17 % – vidutiniškai ir 1% – silpnai.

MEDYNŲ KOKYBINĖS BŪKLĖS RODIKLIAI

1.34. lentelė

Rodikliai	Miškų grupės valstybinės reikšmės miškuose		Iš viso valstybinės reikšmės miškuose	be to privačiuose miškuose
	II	III–IV		
Kirtaviečių plotas (ha)	0,1	293,8	293,9	675,7
% nuo visų medynų ploto	-	2	2	6
Gamtinę brandą pasiekę medynai (ha)	103,7	228,9	332,6	222,1
% nuo viso medynų ploto	4,3	1,4	1,8	2,1
Sausuolių ir virtėlių tūris, t. m^3	3734	12250	15988	30280
% nuo viso medynų tūrio	0,4	0,3	0,3	1,1
Žuvę medynai, ha	2,6	50,0	52,6	101,7
Pažeisti medynai, ha	13,1	427,6	440,7	454,6
Žuvusių, pažeistų medynų plotas ha / %.	15,7/1	477,6/3	493,3/3	556,3/5
iš jo – pagal priežastis, ha:				
- gaisrai	-	12,4/3	12,4/3	3,9/1
- vėjavarta	2,5/19	39,6/9	42,1/10	37,1/8
- sausra	-	0,9/-	0,9/-	2,2/-
- rekreacinė perkrova		-		0,6/-
-sniegolauža	0,1/1	0,7/-	0,8/-	
-mechaniniai pažeidimai	-	0,1/-	0,1/-	
-dirvos užmirkimas	0,4/3	1,9/-	2,3/1	6,7/1
-stelbimas lapuočiais	1,1/8	25,2/6	26,3//6	9,6/2
-žvėrių nulaupyti kamienai	7,2/56	67,2/16	74,4/17	14,3/3
- pakenktas pomiškis	-	2,1/-	2,1/-	
- liemenų kenkėjai	1,5/11	12,4/3	13,9/3	17,1/4
- šaknų ligos	0,3/2	151,6/37	151,9/35	308,8/70
- liemenų ligos	-	-		0,5/-
- lajų ligos	-	0,1/-	0,7/-	-
-ūglių nukandimai	-	54,9/13	57,9/12	11,1/2
-bebrų patvenkti medynai	-	13,8/3	13,8/3	37,8/8
-stelbimas žoline augmenija	-	43,8/10	43,8/10	4,9/1
-agrotechniniai pažeidimai	-	0,9/-	0,9/-	-
Pažeidimų intensyvumas plotas / % :				
– silpnas	-	3,6/1	3,6/1	4,0/1
– vidutinis	-	76,5/18	76,5/17	21,0/5
-stiprus arba medžiai žuvę	13,1/100	347,5/81	360,6/82	429,6/94

Privačiuose miškuose sausuolių tūris yra 2,9 m^3/ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 0,8 m^3/ha. Žuvusių ir pažeistų medynų daugiau yra privačiuose miškuose (101,7 ha ir 454,6 ha), o valstybinės reikšmės miškuose žuvusių ir pažeistų medynų yra mažiau (50,0 ha ir 440,7 ha). Privačiuose miškuose dvigubai didesnis plotas šaknų ligų pažeistų medynų (308,8 ha), kuriuose

nevisi savininkai laiku susitvarko pažeistus plotus. Privačiuose miškuose mažiau elninių žvėrių pažeistų medynų, tai įtakojama tuo, kad šiuose miškuose daug mažesnės želdinimo apimtys ir mažesnis spygliuočių medynų plotas, kur elniniai žvėrys ir daro didžiausią žalą.

1.3.6. MIŠKŲ URĖDIJOS SPECIFINIŲ TERITORIJŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

Specifiniai miškai, tai miškų urėdijos veiklos teritorijoje esami saugomų teritorijų ir rekreaciniai miškai.

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje inventorizuotas plotas saugomose teritorijose užima 16247,4 ha arba 49,8 % nuo viso ploto, iš šio ploto 15939,7 ha yra miško žemė arba 50,1 % nuo miško žemės ploto (neskaitant persidengiančių Natūra 2000 miškų ploto 4870,2 ha PAST–2952 ha, BAST–1918,2 ha), iš jo valstybinės reikšmės miškuose saugomų teritorijų miškų yra 10909,1 ha arba 54,3 % nuo bendro ploto.

Draustiniuose ir saugomose teritorijose kirtaviečių – 270,6 ha ir žuvusių medynų yra 48,9 ha. Draustiniuose ir saugomose teritorijoje pelkių (26,6 ha) truputį sumažėjo (buvo 39,4 ha), kadangi dalis pelkių inventorizuota medynais. Pelkės analizuojamos tik valstybinės reikšmės miškuose, kadangi kitų naudotojų miškuose pelkės neinventorizuojamos. Visuose saugomose teritorijose vyrauja medynai. Pagal rūšinę sudėtį, Alšios hidrografiniame draustinyje vyrauja baltalksnynai, Ąžuolu botaniniame draustinyje vyrauja eglynai ir ąžuolynai, o Rūdgirių telmologiniame draustinyje –Valstybiniuose draustiniuose sukaupta 110,8 tūkst. ktm. medienos.

VĮ Prienų miškų urėdijoje 2004 metais buvo trys draustiniai, įsteigti vyriausybės nutarimais. Šių draustinių charakteristikos per dešimtmetį mažai keitėsi. (1.35. lentelė)

20 pav. Naravų kaimo kraštovaizdžio draustinis Prienų g–ja kv. 105

VALSTYBINIŲ DRAUSTINIŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA
(visi miškai)

1.35. lentelė

Rodikliai	Alšios hidrografinis draustinis	Ąžuolų botaninis draustinis	Rūdgirių telmologinis draustinis
Bendras plotas, ha	160,7	267,4	25,7
iš jo valstybinių miš	-	*77,7*	*21,4*
Miško žemės plotas	151,4	265,8	24,9
Medynų plotas	123,1	262,0	23,9
iš jų kultūriniai	9,2	9,0	-
Kirtavietės, žuvę med.	26,9	-	-
Miško aikštės ir laukymės	0,3	1,2	-
Pelkės	-	-	-
Medynai	123,1	262,0	23,9
P	24,1	-	-
E	8,2	95,6	-
Ą	-	71,1	-
U	-	-	-
B	8,4	27,6	23,9
J	13,6	49,2	-
D	-	11,4	-
Bt	65,6	-	-
L	0,8	7,1	-
Kitos rūšys	2,4	-	-
Medynų tūris tūkst.m^3	27330	78285	5191
Vidutinis m^3/ha	222	299	217
Brandžių tūris: m^3/ha	204	309	-
Vidutinis amžius	49	79	54
Vidutinis skalsumas	0,66	0,7	0,63
Vidutinis bonitetas	1A,8	1,3	1Ą,8

VALSTYBINIŲ REGIONINIŲ PARKŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

1.36. lentelė

R o d i k l i a i	Nemuno kilpų marių RP	Aukštadvario RP	Iš viso
Miškų plotas, ha	12657	378,1	13035,1
Iš jo valstybiniai miškai	8199,6	-	8199,6
Miško žemės plotas, ha	12450,4	336,9	12787,3
Medynų plotas	11840,2	324,7	12164,9
iš jų – miško želdiniai	3376,6	27,7	3404,3
Neapaugusi mišku žemė	256,0	10,3	266,3
iš jos kirtavietės+ žuvę medynai	207,9	9,9	217,8
Miško aikštės ir laukymės	33,8	-	33,8
Kita miško žemė (ha)	73,9	-	73,9
Ne miško žemė (pelkės)	26,6	-	26,6
Medynai pagal vyraujančias medžių rūšis plotas (ha):	11840,2	324,7	12164,9
pušynai	7359,1	21,9	7381

R o d i k l i a i	Nemuno kilpų marių RP	Aukštadvario RP	Iš viso
eglynai	2029,2	15,9	2045,1
ąžuolynai	68,6	4,6	73,2
uosynai	13,5	2,2	15,7
beržynai	984,0	65,7	1049,7
juodalksnynai	520,7	121,9	642,6
drebulynai	181,7	16,3	198
baltalksnynai	384,6	59,8	444,4
liepynai	54,8	-	54,8
kiti medynai	243,8	16,4	260,2
Medynų tūris: tūkst. m^3	3869,6	68,8	3938,4
Vidutinis m^3/ha	327	212	324
Brandžių m^3/ha	332	195	328
Vidutinis amžius	67	43	66
Vidutinis skalsumas	0,77	0,71	0,77
Vidutinis bonitetas	1A,9	1A,9	1A,9

Nemuno kilpų regioniniame parke vyrauja spygliuočių medynai, pušynų yra 7359,1 ha (62,2 %), o eglynų 2029,2 ha (17,1 %). Aukštadvario regioniniame parke vyrauja juodalksnynai 121,9 ha (37,5 %), beržynai 65,7 ha (20,2 %) ir baltalksnynai 59,8 ha (18,4 %). Nemuno kilpų ir Aukštadvario regioniniuose parkuose inventorizuota kirtaviečių ir žuvusių medynų 217,8 ha. Valstybiniuose parkuose sukaupta 3,94 mln. m^3 medienos.

Rekreacinės teritorijos – tai specialiai išskirtos ir sutvarkytos (arba numatytos sutvarkyti) natūralios arba dirbtinės gamtinės teritorijos poilsiui ir turizmui, atitinkančios socialinius, psichologinius ir biologinius poilsiautojų poreikius. Rekreaciniams miškams priskiriami miško parkai, miestų miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai ir rekreaciniai miško sklypai.

Tokioms rekreacinėms teritorijoms, patenkančioms į VĮ Prienų miškų urėdijos teritoriją, tačiau valdomoms ne tik miškų urėdijos, bet ir kitų naudotojų, yra 1507 ha miškų (4,7 % visų miškų ploto), iš jų 1143,5 ha miškų urėdijos valdomi (5,7 % nuo visų miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miško ploto). Rekreacinių miškų charakteristika 1.37. lentelėje.

REKREACINIŲ MIŠKŲ CHARAKTERISTIKA

1.37. lentelė

R o d i k l i a i	Miško parkai	Kurortų miškai	Miestų miškai	Iš viso	Valst. parkų rekreacinių zonų miškai
Bendras plotas, ha	655,4	153,8	697,8	1507,0	877,0
iš jo miškų urėdijos valdomi miškai	509,4	101,9	532,2	1143,5	710,1
Miško žemės plotas	654,4	150,7	694,5		875,2
Medynų plotas	620,6	132,0	668,2		818,5
iš jų kultūrinės kilmės	155,1	25,7	149,4		157,0
Kirtavietės (žuvęs medynas)	-	0,5	1,4		-
Miško aikštės	0,8	-	1,0	1,8	0,8
Pelkės	-	-	-	-	-

Rodikliai	Miško parkai	Kurortų miškai	Miestų miškai	Iš viso	Valst. parkų rekreacinių zonų miškai
Medynai pagal vyr. medžių rūšis:	620,6	132,0	668,2	1420,8	818,5
P	544,8	105,0	524,0	1173,8	741,4
E	35,4	9,9	67,4	112,7	35,9
Ą	-	-	1,6	1,6	0,7
B	21,7	7,5	16,0	45,2	19,4
J	11,3	3,5	31,2	46,0	11,7
D	2,8	0,7	2,0	5,5	1,1
Bt	1,0	1,6	12,6	15,2	1,3
L	-	0,5	1,1	1,6	0,5
Kitos	3,6	3,3	12,3	19,2	6,3
Medynų tūris : tūkst. m^3	276,2	52,7	262,6	591,5	373,4
Bendras tūris m^3/ha	445	399	393	420	456
Brandžių tūris: m^3/ha	326	330	365	345	379
Vidutinis amžius	86	80	90	88	93
Vidutinis skalsumas	0,8	0,77	0,8	0,8	0,8
Vidutinis bonitetas	1A,3	1A,4	1A,8	1A,6	1A,4

Rekreaciniuose miškuose atlikta įprastinė taksacija, landšaftinis – estetinis vertinimas vykdytas naudojant kompiuterines programas. Detalus šių miškų tvarkymas atliekamas, vadovaujantis specialiu projektu. Rekreacinės paskirties miškuose vertinamos šios miško estetinės savybės: landšafto tipas (uždaras, pusiau atviras, atviras), ekosistemos natūralumas (vyrauja želdintos rūšys, savaiminės su želdintomis ar savaiminės), estetiškumas (tinkamumas poilsiui), sanitarinė – higieninė vertė, reljefas ir digresija (miško sistemų nuskurdinimas dėl pernelyg intensyvaus rekreacinio naudojimo).

Detalesnis miškų rekreacinio potencialo įvertinimas pateiktas VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacinio sutvarkymo projekte. Visi miškai rekreaciniu požiūriu vertinti pagal prof. P.Kavaliausko metodiką. Apibendrinant, geros poilsio sąlygos yra apie 29,1 % plote, vidutinės 27,5 % ir netinkami poilsiavimui užima 43,4 % miško žemės ploto. Geriausios poilsiavimo sąlygos yra valstybiniuose parkuose, Birštono ir Prienų girininkijose, atitinkamai (po 44,5 %, 63,6 %), tuo tarpu Naujosios Ūtos ir Šilavoto girininkijose tik (po 0,1 %).

1.3.7. MEDŽIOKLĖS PLOTŲ IR MEDŽIOJAMOSIOS FAUNOS CHARAKTERISTIKA

Prienų miškų urėdijos teritorija suskirstyta į medžioklės plotų vienetus, kurių ribos patvirtintos, komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti bei jų riboms pakeisti. Urėdijos teritorijoje yra 23 medžioklės plotų vienetai. Mokesčių už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą dydis priklauso nuo medžioklės plotų vienetų dydžio ir šių plotų tinkamumo medžiojamiesiems gyvūnams gyventi ir veistis. Medžioklės plotų tinkamumą apsprendžia medynų pasiskirstymas pagal mišrumo grupes. Elniniams žvėrims tinkamiausi miškai yra lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais. Blogiausios pašarinės ir apsauginės sąlygos yra grynuose pušynuose su nedidele lapuočių priemaiša. Atsižvelgiant į medynų mišrumą, pagal atskirų kategorijų medynų užimamą plotą, nustatomas leistinas elninių žvėrių skaičius. Medžioklės plotų pasiskirstymas girininkijose pagal medynų mišrumo kategorijas pateiktas 1.38. lentelėje.

MEDŽIOKLĖS PLOTAI PAGAL MEDYNŲ MIŠRUMĄ

1.38. lentelė

Girininkija	Medynų, ha				
	lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuo-čiais	mišrūs spygliuočiai su lapuočiais	mišrūs spygliuočių medynai su nežymia lapuočių priemaiša	gryni pušynai ir pušynai su nežymia lapuočių priemaiša	Iš viso, ha
Balbieriškio	1357,7	740,9	307,7	117,5	2523,8
Birštono	835,5	547,7	845,2	2814,9	5043,3
Išlaužo	1905,7	361,2	402,9	1183,4	3853,2
Meškapievio	315,2	296,1	684,2	2469,7	3765,2
Naujosios Ūtos	1690,1	706,9	170,2	40,0	2607,2
Prienų	257,3	140,5	452,0	2591,0	3440,8
Šilavoto	1059,1	836,2	178,2	73,3	2146,8
Verknės	3534,1	1367,0	696,5	830,6	6428,2
Iš viso	**10954,7**	**4996,5**	**3736,9**	**10120,4**	**29808,5**

Vyrauja lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais, jie užima 36,8 % medynų plotą, gryni pušynai ir pušynai su nežymia lapuočių priemaiša užima 34 % miškų plotą. Miškų urėdijos miškuose sąlygos elniniams žvėrims palankios.

1.39. lentelėje pateikta kanopinių žvėrių gausos kitimo ir sumedžiojimo dinamika.

KANOPINIŲ ŽVĖRIŲ GAUSOS KITIMO IR SUMEDŽIOJIMO DINAMIKA
(G – gausa, L– leistinas tankis, S – sumedžiojimas

1.39. lentelė

Metai	Sąly-giniai elniai	Briedžiai			Elniai			Stirnos			Šernai		
		G	L	S	G	L	S	G	L	S	G	L	S
2009	-	-	-	3	-	-	8	-	-	381	-	-	805
2010	907	48	1,6	1	243	8,2	6	2081	69,8	381	1201	40,3	512
2011	829	45	1,5	-	210	7,0	10	1935	64,9	367	1052	35,3	529
2012	838	48	1,6	2	230	7,7	13	1855	62,2	435	1046	35,1	779
2013	1082	86	2,9	7	287	9,6	17	2146	72,0	433	1296	43,5	1130
2014	1188	107	3,6	-	313	10,5	-	2215	74,3	-	428	14,4	-

VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose, per pastaruosius penkerius metus elninių žvėrių populiacijos augo. Šernų populiacija 2010 – 2013 metų laikotarpyje buvo pastovi, 2014 metais matomas didelis sumažėjimas nuo 1296 vnt. iki 428 vnt. Elninių žvėrių populiacijos 2014 metu preliminarios apskaitos duomenimis 2,3 karto viršija leistiną šių žvėrių gausą. Šernų populiacija, 2014 metų preliminarios apskaitos duomenimis viršija 1,1 karto.

Bendra elninių žvėrių gausa skaičiuojama sąlyginiais elniais pagal santykį:

- 1 taurusis elniais = 4 stirnos;
- 1 briedis = 3 taurieji elniai.

Nuo 2010 metų elninių žvėrių gausa, išreikšta sąlyginiais elniais, padidėjo nuo 907 iki 1188.

Bebrų ir bebraviečių skaičius pateiktas sekančioje 1.40. lentelėje.

BEBRAVIETĖS

1.40. lentelė

Girininkija	Bebraviečių skaičius	Bebrų skaičius
Balbieriškio	5	26
Birštono	5	11
Išlaužo	1	2
Meškapievio	3	6
Naujosios Ūtos	5	30
Prienų	10	15
Šilavoto	1	4
Verknės	28	127
Iš viso	**58**	**221**

VĮ Prienų miškų urėdijos valdomuose miškuose yra 58 bebravietės, kuriose gyvena apie 221 bebras. Daugiausia bebrų yra Verknės girininkijoje (127 vnt.).

21 pav. Guostės upelis išteka iš Guosto ežero Verknės g–ja Kv. 12 skl. 21.

1.4. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO ĮVYKDYMO ANALIZĖ

1.4.1. ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Miško išteklių ir praėjusio vykmečio darbų rezultatų analizės tikslas yra įvertinti ūkinės veiklos valdoje efektyvumą. Analizės rezultatai naudojami valdos ūkio tikslams koreguoti bei naujo vykmečio projektiniams sprendimams parengti.

Analizės uždaviniai yra nustatyti sekantys:

- atliktų ūkinių priemonių atitikimą projektinėms bei nuokrypių priežastims pagal priemonių rūšis, apimtis ir kokybę;
- miško išteklių pokyčius, jų priežastis bei atitikimą tvaraus miškų ūkio kriterijams,
- ekonominius veiklos rezultatus

Miškų auginimo ir naudojimo priemonių veiksmingumo analizėje pateikiami ir įvertinami medynų rodiklių kiekybiniai (tūrio, bendro stiebų, brandžių medynų, prieaugio ir kt.) ir kokybiniai (rūšinės sudėties, sveikatingumo, stabilumo ir kt.) pokyčiai, dėl projektuotų ir valdytojo iniciatyva įvykdytų miško ūkinių priemonių. Svarbiausias dėmesys yra skiriamas medynų tūrio ir rūšinės sudėties pokyčių įvertinimui. Vertinant pokyčius jie yra atskiriami dėl natūralaus miško augimo ir dėl įvykdytų ūkinių priemonių. Atskirai I-II ir III-IV grupės miškams sudaromas medienos prieaugio balansas, nustatant iškirstą pagrindiniais, ugdomaisiais, sanitariniais miško kirtimais medienos tūrį, sukauptą ateities naudojimui, taip pat ir prarastą miško auginimo metu t. y. savaime iškritusių ir nepanaudotų medžių tūrį. Pagal sudaryta medienos prieaugio balansą įvertinama praeitos miškų inventorizacijos kokybė. Išnagrinėjamos projektuotų miško ūkinių priemonių nevykdymo arba netinkamo vykdymo pasekmės.

Miškotvarkos projekto įvykdymo įvertinime apibūdinami veiklos rodiklių kiekybiniai ir kokybiniai pokyčiai. Įvertinama projekto vykdymo įtaka miško rodiklių pokyčiams. Įvertinami miškotvarkos projekto trūkumai, pateikiami pasiūlymai projektavimo tobulinimui.

1.4.2. VYKDYTOS ŪKINĖS PRIEMONĖS IR JŲ REZULTATAI

1.4.2.1. MEDIENOS RUOŠA

Miškų inventorizacijos metu buvo atlikta miško kirtimų ir atkūrimo apskaita, įvertinti per paskutinius 5 metus atlikti ugdymo kirtimai, įvertinta vykmečio želdinių kokybė. Kompiuterinėmis priemonėmis įvertintas neplynų kirtimų efektyvumas, miško atkūrimas plynai iškirstose biržėse.

Pagal 2004 – 2013 m. miškotvarkos projektą VĮ Prienų miškų urėdijoje kasmet buvo numatyta iškirsti po 86,6 tūkst. m^3 (arba 4,6 m^3/ha) likvidinės medienos (1.41. lentelė). Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 85,2 tūkst. m^3 likvidinės medienos (įvykdymas – 98,4%). Tokį projektinės normos neįvykdymą lėmė 2010 metų škvalo padariniai.

Tarpiniais kirtimais buvo iškirsta 37,4 tūkst. m^3. likvidinės medienos. Pagrindinių kirtimų metinė apimtis, buvo suprojektuota 221 ha ir 56,8 tūkst. m^3. Vidutiniškai per metus iškirsta 237,7 ha. ir 47,6 tūkst. m^3. Pagrindinių kirtimų norma iškirsta didesnė pagal plotą 7,6 %, o pagal tūrį neprikirsta 16,2 %. Tokius rezultatus lėmė padidėjusios apimtys neplynų kirtimų ir 2010 m. škvalo padariniai, bei prasidėję eglynų džiūvimai, dėl to padidėjo sanitarinių kirtimų apimtis net 130 %. Dėl šių priežasčių sumažėjo pagrindiniais kirtimais iškertamas medienos tūris iš kertamo ploto. Praėjusiame vykmetyje kasmet ugdomaisiais kirtimais buvo kertama vidutiniškai 512 ha ploto.

Buvo projektuota 2004-2013 m. kirsti 467 ha. Projektinė apimtis buvo įvykdyta 109,6 % pagal plotą ir 115,8 % pagal tūrį. Atskirai pagal ugdomųjų kirtimų rūšis, lyginant su projektuotu pagal plotą, einamųjų kirtimų įvykdyta 138,4 %, retinimo kirtimų –100 %, jaunuolynų ugdymo kirtimų metinė apimtis buvo įvykdyta 99 %.

ŪKINIŲ DARBŲ METINĖ APIMTIS PAGAL MIŠKOTVARKOS PROJEKTĄ IR JOS VYKDYMAS

1.41. lentelė

Ūkinės priemonės	Pagal miškotvarkos projektą 2004– 2013 m.m.		Faktinis įvykdymas			
			2004-2011 m.m. metinė apimtis		2012-2013 m.m bendrai dviejų m.	
Rodikliai	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3
Pagrindiniai kirtimai	221	56,8	233,6	46,3	253,9	52,4
Papildomas pagr. naudojimas	-	0,8	-	-	-	-
Ugdymo kirtimai, iš viso (jaunuolynų priežiūra)	467	12	502,5	13,2	605,4	16,9
iš jų: jaunuolynų ugdymas (jaunuolynų priežiūra)	260	0,4	256,3	0,1	262,1	0,1
retinimai	83	3,5	89,9	2,4	110,3	4,6
einamieji	124	8,1	156,3	10,7	233,1	12,2
Sanitariniai kirtimai	-	15,0	-	20,4	-	15,7
Kiti kirtimai+papild. Pagrind.	-	2,0	34	4,6	11,6	1,4
Iš viso kirtimų	688	86,6	770,1	84,5	870,9	86,4
Želdinimas	989	-	957,6	-	330,3	-
Žėlimas ir + skatinimas	371+8	-	425,7	-	135,5	-
Miško atkūrimas iš viso	1368	-	1383,3	-	465,8	-

2004 m. miškotvarka miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis neviršijančias metinį bendrąjį medienos prieaugį (81 %.) iš 1 ha iškertant po 5,6 m^3 bendro arba 4,6 m^3 likvidinio tūrio (pagrindiniais – 3,1 m^3. tarpiniais 1,5 m^3.). III – IV grupių miškuose einamojo prieaugio naudojimo procentas atitinkamai yra 64 % ir 97 %. o II-os grupės miškuose tik 34 %.

Pagal miškotvarkos projektą spygliuočiai pagrindiniame naudojime turėjo sudaryti 59,9 %, minkštieji lapuočiai –39,9 %, kietieji lapuočiai – 0,2 %. Faktiškai spygliuočiai sudarė 57,6 %, minkštieji lapuočiai–40,9 %, kietieji lapuočiai – 1,5 % dalį iškirsto pagrindiniais kirtimais tūrio (1.42. lentelė). Tai yra pagal poūkius truputį viršyta kietųjų lapuočių ir minkštųjų lapuočių poūkių apimtis.

MIŠKO KIRTIMŲ APIMTIS 2004 – 2013 METAIS
(likvidinė mediena, tūkst. m^3)

1.42. lentelė

Metai	Pagrindiniai kirtimai	Iš to skaičiaus			Ugdomieji kirtimai	Sanitariniai kirtimai	Kiti tarpin. kirtimai	Iš viso
		spygliuočiai	kietieji lapuoč.	minkšt. lapuoč.				
2004	46,1	31	0,5	14,6	12,2	25,2	0,4	83,9
2005	47,3	26,1	0,9	20,3	13	12,9	2,2	75,4
2006	48,7	27,2	0,8	20,7	18,5	8	2,7	77,9
2007	48,1	27,4	1,1	19,6	14,8	12,9	0,7	76,5
2008	45,7	25,5	1	19,2	13,4	9,3	0,4	72,2
2009	51,7	30,2	0,9	20,6	18,7	7,7	0,3	78,4
2010	48,5	30,9		17,6	11,4	46,2	19,1	125,2
2011	34,6	18,4	0,2	16	2,9	41,2	10,9	89,06
2012	52,9	28,4	0,9	23,6	17	15,8	2,4	88,1
2013	51,9	29	0,9	22	16,7	15,6	0,4	84,6
Viso	475,5	274,1	7,2	194,2	138,6	194,8	39,5	851,2
Vid. per metus	**47,6**	**27,4**	**0,7**	**19,4**	**13,9**	**19,5**	**4**	**85,2**

Išdėstant pagrindinių kirtimų biržes pirmajam vykmečio penkmečiui (2005–2009 m.), neplyni kirtimai III–IV grupės miškuose projektuoti 393,7 ha plote. Tai pagal plotą sudarė 29,5 %, o pagal likvidinės medienos tūrį 15,1 % šių miško grupių pagrindinių kirtimų apimties. Neplyni kirtimai II miškų grupėje projektuoti 58,4 ha. III miškų grupėje neplynų kirtimų – 73,9 ha, IV – 319,8 ha. Iš viso neplynų kirtimų projektuota 452,1 ha, nuo bendro ploto pagrindinių kirtimų tai sudaro 32,2 %, o pagal tūrį – 16,4 %. (VĮ Prienų miškų urėdijoje. Antram penkmečiui suprojektuota biržė pagal plotą panaši, bet pagal kirtimo būdus antrame penkmetyje projektuota mažiau neplynų kirtimų 32,3 %.

Pagal miškų urėdijos pateiktus duomenis neplyni kirtimai vykdyti 770,7 ha plote. Tai sudarė per 32,4 % pagrindinių kirtimų apimties. Neplynais kirtimais pirmame penkmetyje projektuota kirsti 32,2 % pagrindinių kirtimų apimties, o antrame penkmetyje tik 21,9 %. Taigi per visą vykmetį neplynų kirtimų buvo kertama daugiau negu buvo suprojektuota. Kirsta 0,2 % daugiau neplynų kirtimų negu buvo projektuota.

Miškotvarka inventorizavo 587,6 ha medynų plotą, kuriame per vykmetį vykdyti neplyni kirtimai (1.43. lentelė).

NEPLYNI PAGRINDINIAI KIRTIMAI ATLIKTI PER PASKUTINĮJĮ VYKMETĮ

1.43. lentelė

Buvę medynai	Plotas	Medynai, kuriuose įvykdytas paskutinysis atvejis				Nebaigti neplyni		
						iš viso	iš jų	
		Susiformavo medynas	Želdinta po paskatv.	Kirtavietės			su perspektyviu pomiškiu	su perspektyviu II ardu
				Palikta želti	Želdinti			
		Atvejinis kirtimas						
Pušynai	51,9	25,3	5,7	1,3		25,3	2,1	0,5
Eglynai	62,5	17,3	6,5	0,4	4	40,8		
Ąžuolynai	44,2	14,9			0,9	28,4		
Beržynai	59,8	43,8				16		3
Juodalksnynai	18,9	15,9	2,5			3		
Drebulynai	74,3	64,8	6	2,2		7,3		
Baltalksnynai	4,2					4,2		
Iš viso	**315,8**	**182**	**20,7**	**3,9**	**4,9**	**125**	**2,1**	**3,5**
Supaprastintas 2 atvejų (Labanausko)								
Pušynai	91,1	23,7				67,4	22,9	2,3
Atrankinis								
Pušynai	112,2	62,9	6,3			49,3		
Eglynai	22,7	3,4				19,3	0,4	
Beržynai	0,8					0,8		
Drebulynai	6,6					6,6		
Baltalksnynai	2,8					2,8		
Iš viso	**145,1**	**66,3**	**6,3**			**78,8**	**0,4**	
Ilgalaikis atvejinis								
Pušynai	4,4	4,4	0,8					
Eglynai	22,3	18,4	1,5			3,9		
Ąžuolynai	1	1						
Beržynas	5,6	4,9				0,7		
Drebulynai	1,1	1,1						
Baltalksnynai	1,2	1,2						
Iš viso	**35,6**	**31**	**2,3**			**4,6**		
Iš viso neplynų	**587,6**	**303**	**29,3**	**3,9**	**4,9**	**275,8**	**25,4**	**5,8**

Medynai, kuriuose įvykdytas paskutinysis atvejis, sudaro 51,7 % neplynų kirtimų ploto. Susiformavo savaiminės kilmės medynų 259,8 ha (44,2 %.), kultūrinės kilmės – 29,3 ha (5. %). Nebaigti kirtimai – 275,8 ha (46,9 %). Iš jų, 31,2 ha (5,3 %) medynų yra su perspektyviais žemutiniais ardais. Pagrindiniai neplyni kirtimai vykdyti spygliuočių medynuose 367,1 ha (62,5 %), beržynuose 66,2 ha (11,3 %) ir drebulynuose – 82 ha (14 %). Supaprastinti 2 atvejų kirtimai pušynuose (dar vadinami Labanausko) vykdyti 91,1 ha plote. Daugiausia šie kirtimai vykdyti antrajame vykmečio penkmetyje, todėl 74 % plote dar nebaigti, perspektyvus pomiškis ir antras ardas yra 27,7 % plote. Atrankiniai kirtimai daugiausia vykdyti pušynuose (112,2 ha) ir eglynuose (22,7 ha), tai sudaro 93 % visų atrankinių kirtimų ploto. Ilgalaikių atvejinių kirtimų kirsta 35,6 ha.

2004 m. miškotvarka, pirmajam penkmečiui, neplynus kirtimus pagal plotą suprojektavo 32,2 %, o antrame penkmetyje, neplyni kirtimai sudarė jau apie 21,9 % pagrindinių kirtimų ploto.

Apibendrinant neplynų kirtimų taikymą: pušynuose Nb, ir Lb augavietėse taikomi supaprastinti 2-jų atvejų kirtimai (dar vad. Labanausko), išretinant medyną iki 0,2-0,3 skalsumo. Esant labiau banguotam reljefui galimas kombinuotas neplynas kirtimas, kai pažemėjimuose, esant perspektyviam E pomiškiui ar ardui, išretinama iki 0,4-0,5, taip formuojant įvairiaamžį medyną. Dabar leidžiamas ir eglių atkūrimas pušynuose su perspektyviu E pomiškiu Nb ir Lb augavietėse:

Grynesniuose eglynuose Nc, Lc augavietėse taikytini tipiški atvejiniai kirtimai, siekiant iššaukti pomiškio žėlimą. Sėkliniais metais gausiai želia eglės, kartais problemą sudaro atželiantys lazdynai (taikyti pomiškio ugdymą), Lc augavietėje didesnis vėjavartų pavojus;

Eglynai Nb (geresnėje) ir Lb augavietėse taip pat kirstini atvejiniu būdu, siekiant iššaukti E žėlimą.

Mišriuose eglynuose su D, Bt atvejiniai kirtimai dažnai nepavyksta, atžalinė lapuočių galia nesunaikinama. Dažnai efektas toks pat, kaip kertant plynai. Tikslingi, kai paliekama žėlimui.

Nd ir Ld augavietėse neplyni kirtimai netikslingi, atsikuria minkštieji lapuočiai. Neplyni kirtimai, šiose augavietėse, vykdomi dažniausiai II grupės miškuose.

Atrankinius kirtimus daugiau vykdyti grupiniu būdu, siekiant formuoti įvairiaamžius medynus; neplynus kirtimus vykdyti daugiau lizdiniu būdu, pomiškio vietose prakertant langus ir vėliau juos plečiant.

1.4.2.2. MEDYNŲ UGDYMAS IR PRIEŽIŪRA

Ugdomųjų kirtimų apimtis per vykmetį buvo nevienoda (1.44. lentelė). Jaunuolynai ugdyti vidutiniškai 257,4 ha plote (atskirais metais nuo 160,5 ha iki 408 ha), retinimai 83 ha (nuo 18,4 ha iki 112,4 ha), einamieji kirtimai 171,6 ha ir atskirais metais labai įvairavo, nuo 4 ha iki 268 ha.

UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ APIMTYS 2004– 2013 METAIS

1.44. lentelė

Metai	Jaunuolynų ugdymas			Retinimai			Einamieji	
	plotas ha	bendras tūris tūkst. m^3	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas, ha	bendras tūris tūkst. m^3	likvidinis tūris tūkst. m^3	plotas ha	likvidinis tūris tūkst. m^3
2004	221	2	0,2	80	4,4	3,4	145	8,6
2005	264,2	3,2	0,3	95,4	3,6	3,5	123	9,2
2006	271	-	-	87	3,8	3,8	220	14,7
2007	260,5	1	0,1	86,8	3,2	3,1	154,1	11,6
2008	250	4,1	0,1	80	2,2	1,2	203	12,1
2009	160	0,6	-	49,3	0,8	0,7	268	18
2010	215,6	1,2	-	18,4	0,8	0,7	133	10,7
2011	408	2	0,1	112,4	2,7	2,5	4	0,3
2012	260,3	1,2	0,1	110,2	5	4,6	220	12,3
2013	263,8	1,3	-	110,3	5	4,6	246,2	12,1
Viso	2574,4	16,6	0,9	829,8	31,5	28,1	1716,3	109,6
Vidut metinis	257,4	1,7	0,09	83	3,2	2,8	171,6	11

Per paskutinius 5 metus ugdomieji kitimai yra įvertinti taksatorių natūroje (1.45. lentelė)

ĮVYKDYTŲ UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ ĮVERTINIMAS (2008-2013 M.)

1.45. lentelė

Rodikliai	Plotas, ha	Ugdymo kirtimų rūšys		
		Jaunuolynų ugdymas	retinimai	einamieji
Ugdytas plotas, iš viso	2227,7	1101,7	400,6	725,4
- ugdymas kartotas	108,3	102,6	2,9	2,8
Tikslinių medžių rūšių kiekis				
1-2 koef.	13,3	10,6	1,5	1,2
3-5 koef.	43,5	35,3	8,2	
> 5 koef.	1102,4	629,7	183,4	289,3
Įvertinimas:				
Patenkinamai	2214,5	1095,9	395,8	722,8
Nepatenkinamai	13,2	5,8	4,8	2,6

Jaunuolynų ugdymas kartotas 9,3 %, retinimų 0,7 %, einamųjų kirtimų 0,4 % plote. Kirtimų kokybė yra gera, nepatenkinamai įvertintų tik 0,6 %. Tai rodo ir nemažas tikslinių medžių rūšių kiekis išugdytuose jaunuolynuose ir retinimuose. Pagal 2004 m. projektą nepatenkinamai buvo įvertinta 5 % ugdymo kirtimų, o pagal ugdymo kirtimų rūšis: jaunuolynų ugdymas – 4 %, retinimas – 8 %, einamieji – 4 %. Apimtys ugdomųjų kirtimų taip pat padidėjo 8,5 % lyginant su praeito vykmečio atliktais kirtimais

1.4.2.3. MIŠKO ATKŪRIMAS

2004 – 2013 metų laikotarpiu įvykdyti miško atkūrimo darbai miškų urėdijos valdomuose miškuose pateikiami sekančioje lentelėje.

MIŠKO ATKŪRIMAS (2004–2013) PAGAL MIŠKŲ URĖDIJOS ATASKAITAS

1.46. lentelė

Metai	Miško atkūrimas		Miško įveisimas		Priežiūra ir apsauga nuo žvėrių	Iš jų želdinių ir žėlinių priežiūra
	sodinimu	žėlimu	sodinimu	žėlimu		
2004	136,4	48,2	0	0	596,1	462,9
2005	134,4	52,4	19	1,3	526,2	451,9
2006	139,4	100,4	18,5	0	562,9	448,3
2007	129	53,4	21,3	0,2	527,4	405
2008	80,2	23,9	19	0	424,9	330
2009	86,8	44,7	3,2	0	427,9	345,9
2010	125,4	70,9	15	0,2	666,2	496,2
2011	126,0	31,8	0	0	643,6	513,6
2012	176,1	59,4	9,5	0	683	511
2013	154,2	76,1	1	0	796,1	605,6
Iš viso	**1287,9**	**561,2**	**106,5**	**1,7**	**5854,3**	**4570,4**
Vid. per metus	***128,8***	***56,1***	***10,6***	***0,2***	***585,4***	***457***

Iš 1287,9 ha želdinių, 106,5 ha įveisti ne miško žemėje.

Miškotvarkos inventorizuota 2004-2013 m. želdinių VĮ Prienų miškų urėdijos valdomuose miškuose yra 1579 ha (1.47. lentelė), skirtumas nuo miškų urėdijos duomenų 184,6 ha (1.46. lentelėje). Toks skirtumas susidarė dėl buvusių sklypų plotų padidėjimo, į sklypus įjungiant intarpus savaiminių jaunuolynų ar plynumas. Be to savaiminiam žėlimui skirtuose plotuose, vykdant paramą žėlimui ir sodinant kultūrinės kilmės medelius, po atliktos žėlinių priežiūros darbų mišriuose medynuose, kultūrinės kilmės medeliai tapo vyraujančia rūšimi.

PASKUTINIO VYKMEČIO ŽELDINIŲ CHARAKTERISTIKA. 2004 – 2013 M.

1.47. lentelė

Rodikliai	Iš viso
Inventorizuota želdinių	1579
Iš jų: žuvę	7,1
išliko želdinių	1572
Iš jų pagal kokybę (plotas,%)	100
geri	70,1
patenkinami	28
blogi	1,5

Želdinių įvertinimas. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose įveista 1579 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 70,1 %, patenkinami – 28 %, blogi – tik 1,5%. Žuvę želdiniai 0,4 % iš jų neatkurti 1,2 ha, likęs plotas tapo savaiminių medžių rūšių jaunuolynais, su kultūrinės kilmės rūšimis sudėtyje. Želdintos rūšys vyrauja 96,4 % plote. Sklypų, kuriuose vyrautų atžėlusios lapuočių rūšys yra tik 1,3 %. Po laja likusių želdinių yra 1,6 % ir polajinių želdinių tik 0,3 ha. Tai rodo, kad VĮ Prienų miškų urėdija pakankamai gerai atlieka želdinių priežiūros darbus. Sklypuose kur vyrauja savaiminės medžių rūšys yra visos galimybės ugdymo kirtimais pagerinti jaunuolynų rūšinę sudėtį. Miško želdinių žinialapiai pateikti girininkijų aiškinamuosiuose raštuose.

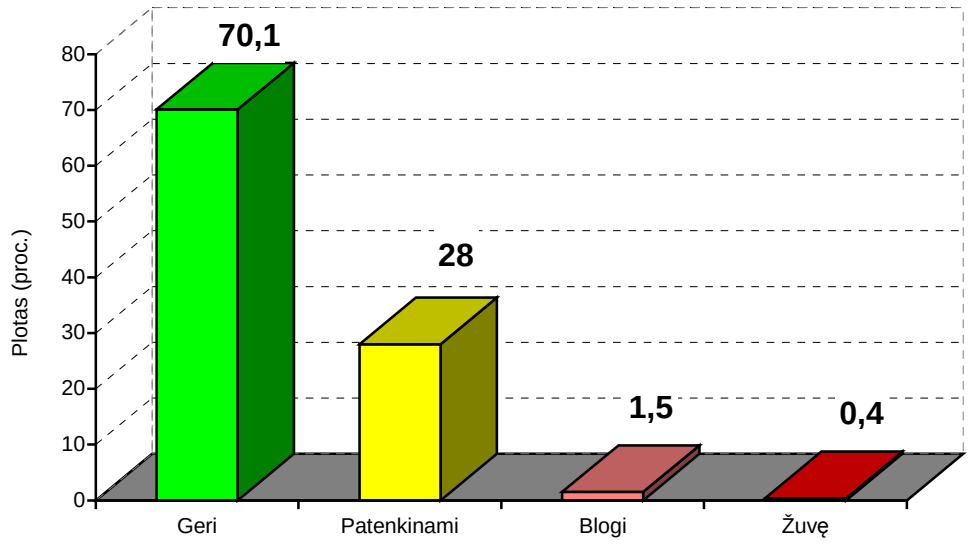

22 pav. Želdiniai pagal būklę

Palyginimui pateikiame želdinių būklės įvertinimą ir pagal ankstesnių miškotvarkų bei kitų vertintojų duomenis (1.48. lentelė)

ŽELDINIŲ BŪKLĖS ĮVERTINIMO RAIDA

1.48. lentelė

Inventorizavimo metai	2004 m. (1990-2003)		2013 m. (2004-2013)	
Želdinių plotas	2294		1579	
Būklė (plotas, %):	Plotas ha,	%	Plotas ha,	%
geri	619	27	1105	70,1
patenkinami	1306	57	442	28
blogi	306	13	25	1,5
žuvę	63	3	7	0,4

Daugiausia želdinių įveista Verknės girininkijoje, (23,2 % visų miškų urėdijos vykmečio želdinių) Meškapievio ir Šilavoto girininkijose (po 15,4 %). Geriausiai želdiniai įvertinti Meškapievio ir Prienų girininkijose (23 pav.).

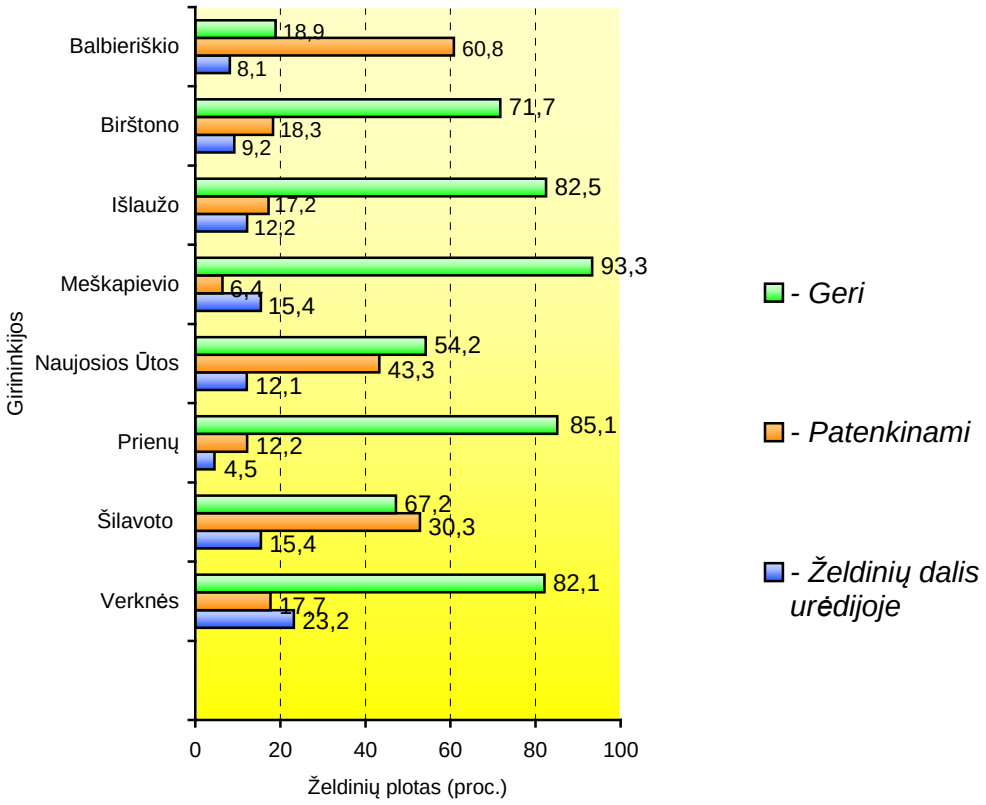

23 pav. Miško želdiniai (2004-2013 m) pagal girininkijas

Jaunuolynų formavimosi dėsningumus parodo atkūrimo būklė paskutinio vykmečio (2004-2013 m.) plynose kirtavietėse pagal inventorizacijos duomenis (1.49. lentelė). Plynai iškirsta 1847 ha plotas. Želdinta 69,8 % kirtaviečių, savaime atžėlė 14,7 %, dar neatkurtos kirtavietės užėmė 15,4 % ploto (2013 01 01.). Per 1990-2003 m. vykmetį atitinkamai 69 %, 20 % ir 11 % (plynai buvo iškirsta 2858 ha), tai yra ankstesniame vykmetyje plynų kirtimų ir želdinimo apimtys buvo gerokai didesnės.

Paskutinio vykmečio žėlinių įvertinimas: plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 65,8 %, beržais 15,4 %, drebulėmis 10,7 %, spygliuočiais 7,7 % (1.49. lentelė). Jaunuolynų charakteristika pateikta girininkijų miško žėlinių žinialapiuose. Žėlinių iki 10 metų yra 394,1 ha, iš jų 23,6 ha mišrus atkūrimas (žėliniuose yra želdintų rūšių). Drebulės žėlinių yra tik 37 ha iš jų 15,9 ha yra gryni, o 21,1 ha – mišrūs. Beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (329,2 ha) sudaro 84,7 % žėlinių ploto, beveik pusė jų yra mišrūs, su egle, ąžuolu ir pušimi, ugdymo kirtimais galima formuoti geresnės rūšinės sudėtis ir tikslinius medynus. Spygliuočiais atžėlę medynai sudaro 24,3 ha ploto. Pagal 2004 m. miškotvarkos projektą atžėlusiame plote (574 ha) žėlinių rūšinė struktūra buvo panaši: vyravo atžėlimas beržais, juodalksniais (69 %), drebulėmis (15 %), spygliuočiais (15 %) ir 5 ha kietaisiais lapuočiais . Atžėlimas spygliuočiais tai daugiau likęs po kirtimo pomiškis (didesnis medelių amžius).

MIŠKO ATKŪRIMAS PER VYKMETĮ PLYNAI IŠKIRSTOSE BIRŽĖSE

1.49. lentelė

Buvę medy-nai	Iškirstas plotas	Želdyta	Atžėlė	Pagal vyr. medžių rūšis								Neat kurtos kirta vietės	iš jų 4 metų ir >
				P	E	Ą,U	B	J	D	Bt	Kitos		
P	410	366	16	2	12				2			28	
E	694	575	26		1	1	9	12	3			93	
Ą	31	23										9	
U	4	3	1					1					
Sb	9	6										3	
B	222	105	62		3		20	24	15			54	3
J	331	96	154		3		12	135	5			81	3
Bt	13	11	2					1	1				
D	123	95	11				2	6	3			17	
L	10	10											
Iš viso	**1847**	**1290**	**272**	**2**	**19**	**1**	**42**	**179**	**29**			**285**	**6**
%	**100**	**69,8**	**14,7**	**-**	**1**	**-**	**2,2**	**9,7**	**1,6**			**15,4**	**0,3**

Parinktos tikslinės medžių rūšys visiškai atitinka augaviečių sąlygas (1.50. lentelė). 18,9 % sudaro gryni želdiniai (eglės, pušys), grynų ąžuolynų yra 3,2 ha (0,2 %), o grynų beržynų ir juodalksnynų 3,6 % (53,8 ha). Likusieji mišrūs, tarp jų mišrūs spygliuočiai ir kietieji lapuočiai (EP, PE, ĄE, EĄ) – 58,4 %, likusieji eglės su lapuočiais ir lapuočių su egle ir su kitomis rūšimis želdiniai (EB, BE, EJ, JB, BJ, EK, ĄL, ĄJ, LE, EL) sudaro 18,5 %. Ąžuolo želdiniai su egle ir lapuočiais sudaro 6,7 %. Pušies, eglės su pušim ir pušies su kitomis medžių rūšimis želdiniai užima 86,4 % Nb augavietės ploto, likusiame plote želdintas beržas (26,7 ha).. Eglės, eglės su pušim ir eglės su ąžuolu želdiniai užima 73,9 % Nc augavietės ploto, čia dar buvo želdoma pušies su egle ir beržo su egle ir eglės su juodalksniu bei kitų medžių rūšių 26,1 %. Daug sodinama mišrių EĄ, ĄE želdinių 442,9 ha (29,6 % nuo viso želdinių ploto). Kitose augavietėse pušis daugiausia mišrinama su egle, o eglė mišrinta su pušimi juodalksniu beržu ir ąžuolu. Visų želdinių yra N hidrotopo, 57 % L hidrotopo dirvose – 42,2 % ir tik 0,8 % pelkinėse ir užmirkusiose augavietėse.

VYKMEČIO ŽELDINIAI (2004-2013) PAGAL ŽELDINTAS MEDŽIŲ RŪŠIS IR AUGAVIETES

1.50. lentelė

Medžių rūšys	Augavietės										Iš viso
	Na	Nb	Šc, Nc	Nd, Nf	Lb	Lc	Ld, Lf	Uc, Ud	Pc, Pcn, Pd	Pdn	
P	1,2	95,6									96,8
PE		71,5	98,1		18,5	0,6					188,7
EP		1,5	198,3	0,9	14,7	31					246,4
E		0,6	104,9	1,1	4,7	58,5	15,6	1			186,4
EĄ			77,1	66		51,3	153,6				348
ĄE			5,4	46,5		6,9	36,1				94,9
Ą			0,5			1,1	1,7				3,2
ĄL							0,6				0,6
B		26,7	4,2	5,2		3,7		1,8	1,1		42,7
J				0,6		5,7		3		1,8	11,1
Kitos			33,9	13,1	10,1	68,4	147,4	3,2			276,1
Iš viso	**1,2**	**195,9**	**522,4**	**133,4**	**48**	**227,2**	**355**	**9**	**1,1**	**1,8**	**1495**

24 pav. Kirtavietė 2012 m. atkurta 2013 m. Birštono girininkija kv. 64 skl. 47

Esamų kirtaviečių plotas pagal metus, atkūrimo būdus ir girininkijas pateiktas 1.51. lentelėje. Kirtavietės užima 293,8 ha plotą, iš kurių želdintinų kirtaviečių yra 129,9 ha, 26,6 ha kirtaviečių paliekama želti atliekant paramą žėlimui, paliekama želti – 133,1 ha (iš jų 61,7 ha yra U ir P hidrotopų augavietėse). Daugiausia kirtaviečių yra Išlaužo girininkijoje (74,7 ha) ir Verknės (95,8 ha) girininkijoje (43,2 % viso esamų kirtaviečių ploto), o mažiausiai – Prienų girininkijoje (7,4 ha). Daugiausia želdintinų kirtaviečių yra Verknės girininkijoje (28,8 ha). Daugiausia paliekama želti Naujosios Ūtos girininkijoje (48,4 ha).

KIRTAVIEČIŲ PLOTAS PAGAL METUS, ATKŪRIMO BŪDUS IR GIRININKIJAS

1.51. lentelė

Kirtimo metai	Kirtaviečių plotas, ha	Pagal atkūrimo būdus				
		Želdinti nos	Su žėlimą skatinančio-mis priemonė mis	Paliktos želti		
				iš viso:	U ir P hidrotopų	maži sklypai (iki 0,4 ha)
2005	1			1		
2006	1,7			1,7		
2007	1,6	0,3		1,3	1,3	
2009	4,2			1,6	1,6	
2010	5,9	2		2,3	1,7	
2011	48,2	7,5	4,3	36,4	9,8	3,4
2012	59,5	6,2	4,8	48,5	23,3	0,2
2013	171,7	113,9	17,5	40,3	24	0,3
Iš viso:	293,8	129,9	26,6	133,1	61,7	3,9
Pagal girininkijas						
Balbieriškio	36,6	19,5		17,1	8,1	
Birštono	8,6	5,4		3,2	1,5	0,6
Išlaužo	74,7	18,5		52	8,7	
Meškapievio	16,7	16,7				
Naujosios Ūtos	63,5	8,4	6,7	48,4	40,4	0,2
Prienų	7,3	4,3		3	3	
Šilavoto	34,3	28,3	6			
Verknės	52,1	28,8	13,9	9,4		3,1
Iš viso	293,8	129,9	26,6	133,1	61,7	3,9

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje miško žėlimas ne miško žemėje parodytas 1.52. lentelė. Pirmą kartą inventorizuota yra 241 ha miškų, iš jų atžėlė vykmečio eigoje 161 ha (iš jų iki 10 metų amžiaus 156 ha). Dalis pirmą kartą inventorizuotų medynų 64 ha (26,6 %) yra 21 ir daugiau metų t. y. nebuvo aprašyti ankstesnės inventorizacijos dėl įvairių priežasčių (pateko į parengtus melioracijos projektus, į durpynų teritorijas, inventorizuotos pelkės ir pan.). Praktiškai didžioji dalis atžėlusio per vykmetį ploto yra privačioje žemėje (94,2 %), valstybinėje miško žemėje atžėlė tik 5,8 % ploto. Visi jaunuolynai atžėlė nenaudojamose žemės ūkio naudmenose. Medynai yra pakankamo skalsumo (0,6-1,0 skalsumo sudaro 97,5 % ploto). Žėlimo ir želdinimo rūšinė sudėtis pakankamai gera ir atitinka miškininkavimo bei ekologinių reikalavimų kriterijus. Didžiausiame plote atžėlė eglės – 29,9 % (72 ha), 24,6 % pušys (59 ha), ąžuolas – 16,2 % (39 ha), beržai – 18,7 %, (45 ha), juodalksnis – 3,3% (8 ha). Žėlimo procesas turi būti reguliuojamas kryptingai, įteisinant nenaudojamą žemę kaip skirtą miškui įveisti ir želdomos tikslinės medžių rūšys, pirmoje eilėje pušys, eglės, ąžuolai, liepos.

MIŠKO ŽĖLIMAS NE MIŠKO ŽEMĖJE

1.52. lentelė

Rodikliai	Plotas, ha	Iš jo miškų urėdijos valdomuose
Pirmą kartą inventorizuota medynų, ha	241	14
Iš jų kitose žemės naudmenose	-	-
- iš jų iki 10 metų amžiaus	156	9
Atžėlęs plotas pagal skalsumą: viso	161	9
0,3-0,5	4	-
0,6 ir daugiau	157	9
Pagal buvusias naudmenas: viso	161	9
žemės ūkio naudmenos	161	9
- pelkės, durpynai, kitos	–	-
Atžėlęs plotas per vykmetį pagal vyr. m. rūšis, plotas / %		
- pušys	59/24,6	4/28,6
- eglės	72/29,9	9/63,7
- maumedis	1/0,4	-
- ąžuolas	39/16,2	-
- uosis	1/0,4	-
- klevas	5/2	-
- beržai	45/18,7	-
- juodalksniai	8/3,3	1/7,7
- drebulės	4/1,7	-
- baltalksnis	5/2	-
- gluosnis	1/0,4	-
- liepa	1/0,4	-

1.4.2.4. MIŠKO SĖKLININKYSTĖ

Miško sėklinės bazės objektai yra sėkliniai ir I selekcinės grupės medynai, miško sėklinės plantacijos, klonų rinkiniai, bandomieji želdiniai, miško genetiniai draustiniai, rinktiniai, elitiniai medžiai ir kiti vertingi medynai, medžių grupės ar pavieniai medžiai, iš kurių gaunama miško dauginamoji medžiaga, skirta miškų atkūrimui, įveisimui ir prekybai.

Lietuvos miško sėklinis rajonavimas sudarytas, remiantis Lietuvos miško gamtiniu rajonavimu ir populiacijų struktūrinių požymių skirtumais. Lietuvos miškai išsidėstę šešiuose miško gamtiniuose regionuose. VĮ Prienų miškų urėdijos miškai priskiriami Sūduvos – Nemuno vidurupio sėkliniam rajonui. Miško sėklinis rajonavimas atliekamas tam, kad būtų reglamentuoti geografiniai ir ekologiniai sėklų ir sodmenų perkėlimai, nes perkėlus atskiras kilmes į kitus, nepalankius augti rajonus, gali sumažėti įveisiamų miškų atsparumas, produktyvumas ir kokybė.

Aplinkos ministro 2002-08-23 įsakymu Nr. 457 patvirtinti Lietuvos miško sėklinės bazės sąvado tvarkymo nuostatai. Šie nuostatai reglamentuoja Lietuvos miško sėklinės bazės sąvado paskirtį, objektus, tvarkymą bei Sąvado tvarkymo įstaigą, jos teises ir pareigas. Sąvado paskirtis – rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti, naudoti ir teikti šiuose nuostatuose nurodytus duomenis.

Aplinkos ministro 2007–11–30 įsakymu Nr. D1-651 patvirtinti Miško dauginamosios medžiagos nuostatai, kurie reglamentuoja miško sėklinės bazės naudojimą, miško dauginamosios medžiagos auginimą, prekybą, naudojimą miškams atkurti ir įveisti šalyje. Nuostatų 22 priede pateikti medžių rūšių kilmės rajonai, nurodant medžių rūšis, kilmės rajono pavadinimą, kodą ir kilmės rajono teritoriją patenkančias miškų urėdijas.

Medžių rūšies kilmės rajonas – teritorija (arba keli plotai), kurioje susidaro beveik vienodos ekologinės sąlygos ir kurioje randami panašių fenotipinių arba genetinių požymių medynai.

VĮ Prienų miškų urėdijos paprastojo ąžuolo medynai priskirti Dzūkų–Sūduvos aukštumos rajonui, karpuotojo beržo, drebulės, juodalksnio ir mažalapės liepos medynai – Lietuvos vidurio žemumos ir Sūduvos ir Dzūkų aukštumos rajonui, paprastosios eglės ir paprastosios pušies medynai – Sūduvos ir Nemuno vidurupio rajonui ir paprastojo uosio medynai – Nemuno vidurupio rajonui.

Miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei sėklininkystės objektams priskirti miškai, patvirtinti LRV 1999-02-05 nutarimu Nr. 133 (LRV 2002-07-16 nutarimo Nr. 1138 redakcija).

Miško sėklinei bazės sąvokos:

Miško genetiniai draustiniai – saugomos teritorijos skirtos ilgalaikiam genetiškai vertingų medžių populiacijų ar jų dalių išsaugojimui.

Sėkliniai medynai – iš kitų medynų atrinkti produktyvūs ir geros kokybės medynai, skirti sėklų ruošai.

Rinktiniai medžiai – selekciškai vertingi medžiai, atrinkti pagal nustatytas klasifikacinius fenotipinius požymius.

Elitiniai medžiai – selekciškai labai vertingi medžiai, įvertinti pagal sėklinių palikuonių paveldėjimo būdu įgytus vertingus požymius ir savybes.

Sėklinės plantacijos – atrinktų klonų arba šeimų specialūs želdiniai tvarkomi taip, kad dažnai ir gausiai derėtų bei būtų patogu surinkti sėklas.

Miško genetinių išteklių išsaugojimo ir selekcijos plėtros programa įtraukta į Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros programą. (LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimo Nr. 569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programos patvirtinimo).

Programos tikslas – parengti Lietuvos miško genetinių išteklių kaupimo, išsaugojimo, selekcijos bei sėklininkystės plėtros priemones, kurios užtikrintų miško genetinę įvairovę bei veisiamų ir atkuriamų miškų našumą ir atsparumą aplinkos sąlygoms.

Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. D1-102. VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirtas paprastosios pušies miško genetinis draustinis (15PGD050) Meškapievio girininkijoje (17, 23, 31 kv.) bendras plotas – 150 ha pagal sąvadą, o pagal sklypų plotą patenkančių į pušies genetinį draustinį – 149,4 ha ir maumedžio miško genetinis draustinis (15MGD002) Balbieriškio girininkijoje 29 kv. 2,3 skl. Plotas 3,3 ha (1.53. lentelė).

VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra išskirtos 4 sėklinės plantacijos, 3 maumedžio ir 1 ąžuolo sėklinė plantacija (1.53. lentelė).

Miško sėklinių medynų nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 496 ,,Dėl miško sėklinių medynų nuostatų pakeitimo 2011 m. vasario 1 d. Nr. D1-101 VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra išskirta 9 miško sėkliniai medynai (1.53. lentelė).

Dauginamajai medžiagai, VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje atrinkti 166 rinktinių medžių: 66 paprastosios pušies, 15 eglės paprastosios, 48 paprastojo ąžuolo, 2 karpuotojo beržo, 4 juodalksnio, 24 mažalapės liepos ir 11 europinio maumedžio rinktiniai medžiai. Ąžuolo rinktiniai

medžiai atrinkti Naujosios Ūtos (36 vnt.) ir Verknės (12 vnt.) girininkijose, karpuotojo beržo po vieną Balbieriškio ir Naujosios Ūtos girininkijose, eglės paprastosios – Meškapievio girininkijoje, (15 vnt.) juodalksnio – Išlaužo girininkijoje, (4 vnt.) mažalapės liepos – Balbieriškio girininkijoje (24 vnt.), pušies – Birštono, (7 vnt.) Išlaužo, (21 vnt.), Meškapievio (14 vnt.) ir Prienų girininkijoje (20 vnt.) sėklinių medžių. Balbieriškio girininkijoje yra atrinkta 11 europinio maumedžio sėklinių medžių.

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOS SĖKLINĖS BAZĖS OBJEKTAI
(pagal Lietuvos miško sėklinės bazės sąvadą, 2014)

1.53. lentelė

Kodas	Kilmės rajonas	Medžių rūšis	Girininkija (kv. pagal 2004 m. miškotvarka)	Kv. pagal 2014m. miškotvarką	Sklypai pagal 2014m. miškotvarką	Plotas pagal sąvadą/pagal miškotvarką ha (su linijiniais objektais)
Miško genetiniai draustiniai.						
15PGD050	LT/P5	P	Meškapievio 17,23,31	17 23 31	22-30 2,5-10 1-12	150 / 149,4 Išjungta keliai ir kvartalinės 0,6 ha
15MGJ002	LT/M	M	Balbieriškio 29	29	1,2	3,3 / 3,3
Viso genetinių draustinių 2 vienetai						153,3 / 152,7
Miško sėklinės plantacijos						
15MSP003	LT/M	M	Birštono 48	48	13d.	6 / 6,1
15MSP006	LT/M	M	Balbieriškio 27	27	25d.	2,6 / 2,7
15MSP007	LT/M	M	Balbieriškio 29	29	3d.	3,5 / 3,8 intarpas 0,3 ha
15ASP004	LT/Ap4	Ą	Naujosios Ūtos 41,47	41	38	6,2 / 6,2
Viso sėklinių plantacijų 4 vienetai						18,3 / 18,8
Miško sėkliniai medynai						
15JSM003	LT/J2	J	Išlaužo 62	62	3d.,4d.,5d. 6d., 7d.	10,8 / 10,9
15ASM005	LT/Ap4	Ą	Naujosios Ūtos 42,48,56	42 48 56	25,33,34d 14-16d,25, 26d,30, 34d 6d-10,22, 33d,34d.	78,1 / 79.3
15ASM013	LT/Ap4	Ą	Balbieriškio 49	49	15,16,18, 19d, 22 29d,30d, 31 32d 34,35d ,37	39,9 / 40,2
15ESM031	LT/E5	E	Meškapievio 1	1	7,8,9,12, 13,28, 14 dalis	9,5 / 9,2 išjungta keliukai ir kvart-alinė 0,3 ha.

Kodas	Kilmės rajonas	Medžių rūšis	Girininkija (kv. pagal 2004 m. miškotvarka)	Kv.	Sklypai	Plotas pagal sąvadą/pagal miškotvarką ha (su linijiniais objektais)
				pagal 2014m. miškotvarką		
15ESM032	LT/E5	E	Naujosios Ūtos 6	6	13,14	3,9 / 3,9
15PSM011	LT/P5	P	Prienų 90	90	12d.13,14, 15d.,17d., 18d.	15,1 / 15,2
15PSM019	LT/P5	P	Išlaužo 24	24	1d,2d.	16,6 / 17,3
15PSM020	LT/P5	P	Birštono 35	35	18	7,1 / 7,1
15PSM021	LT/P5	P	Prienų 86	86	23,24,33-36	15,2 / 15,1 išjungtas kelias
Viso miško sėklinių medynų 9 vienetai						196,2 / 198,2
Viso sėklininkystės objektų 15 vienetų						367,8 / 369.7

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. D1-262 buvo patvirtinti medynų selekcinės vertės normatyvai.(11 priedo nauja redakcija įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.)

Šiuo metu medynų selekcinę grupę natūroje nustato tik Valstybinės miškų tarnybos miško genetinių išteklių skyriaus specialistai. Kadangi miškotvarkos darbų metu medynų selekciniai požymiai nevertinami ir informacija apie medynų selekcinias grupes netiksli, todėl atkuriant mišką patikimiau vadovautis miškotvarkos medžiagoje pateiktais medynų bonitetais, o planuojant miško dauginamosios medžiagos ruošą – Valstybinės miškų tarnybos natūroje nustatytos pirmos selekcinės grupės medynų sąrašais. Todėl VĮ Miškotvarkos institutas medynų selekcinių grupių nenustato.

Vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „ Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų”, 12 punktu, jei medyno selekcinė grupė nenustatyta, projektuojant miško atkūrimo būdą galima vadovautis nukirsto miško ir šale esančių medynų bonitetais. Valstybinės miškų tarnybos miško genetinių išteklių skyriaus specialistai dar nesudarė VĮ Prienų miškų urėdijos pirmos selekcinės grupės medynų sąrašo, todėl jis ir nepateikiamas vidinės miškotvarkos projekte.

1.4.2.5. MIŠKO PRIEŠGAISRINĖ APSAUGA

Miškų urėdijos miškuose funkcionuojanti priešgaisrinių priemonių sistema, apimanti stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrinės saugos priemones, veikė gana patikimai ir gana dažnai užtikrino savalaikį gaisrų pastebėjimą bei operatyvų jų gesinimą.

Priešgaisrinės apsaugos rodikliai nagrinėjami visai VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijai. Per 10 metų šioje teritorijoje užfiksuoti 18 gaisro atvejai, iš jų 12 valstybiniuose miškuose (1.54. lentelė).

MIŠKO GAISRAI MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKLOS TERITORIJOJE 2004-2013 METAIS

1.54. lentelė

Metai	Gaisrų skaičius	iš jų kitų. valdytojų miškuose	Gaisru apimtas plotas ha	iš jų kitų valdytojų miškuose ha	Vidutinis vienos gaisravietės plotas ha	iš jų kitų valdytojų miškuose ha
2004	2	1	0,5	0,2	0,25	0,2
2005	0	0	0	0	0	0
2006	9	5	8,7	3,6	0,96	0,72
2007	0	0	0	0	0	0
2008	0	0	0	0	0	0
2009	4	0	4,58	0	1,15	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0
2013	3	0	6,24	0,1	2,08	0,1
Iš viso	18	6	20,02	3,8	1,11	0,34

Gaisru apimtas plotas 20,02 ha, iš jo 3,8 ha (19 %) privačiuose ir kt. valdytojų miškuose. Vidutinis gaisravietės plotas yra 1,11 ha valstybinės reikšmės miškuose – 1,35 ha.

Per 1990-2003 m. miškuose kilo 109 gaisrai (po 7,8 gaisrus per metus, pažeistas plotas 37,07 ha). Didesnė dalis gaisrų būna maži, vidutinis vienos gaisravietės plotas buvo 0,34 ha. Tai pasiekta dėka operatyvaus darbo, tiek budėtojų, tiek ir tiesioginių gesintojų. Daugiausia gaisru kilo 1992 m. 21. buvo pažeista 3,68 ha. Didžiausią plotą gaisras apėmė 1996 m. – 12,2 ha. Per paskutinius penkis metus gaisrų skaičius gerokai mažesnis (7 vnt), bet gaisravietės plotas didesnis (1,55 ha). Didžiausio ploto gaisrai įvyko 2013 m. (2,08 ha).

Priešgaisrinę miško apsaugą reglamentuoja Priešgaisrinės miško apsaugos taisyklės, patvirtintos LR Vyriausybės 1995m. balandžio 7d. nutarimu Nr. 500. Jose pateikti bendri reikalavimai, priešgaisrinių juostų įrengimas, gaisrų gesinimo organizavimas, miškų urėdijų, naudotojų ir savininkų funkcijos

Visi miškai pagal gamtinį degamumą suskirstyti į 3 klases (1.55. lentelė). Girininkijų aiškinamuosiuose raštuose pateiktas miškų paskirstymas degamumo klasėmis bei degamumo žinialapiai, kuriuose nurodyta kvartalų vidutinė degamumo klasė ir išvardyti sklypai, kurie priskirti 1 degamumo klasei.

MIŠKŲ DEGAMUMO KLASĖS
Visi miškai

Valstybinės reikšmės miškai

1.55. lentelė

Degamumo klasė	Plotų charakteristika	Galimo gaisro rūšis	Plotas ha	Iš jų spygliuočių jaunuolynai (iki 40m.)	Degamumo klasės plotas, %
1-mo (aukšto degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) Š, N, L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės ir visi medienos sandėliai	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai	8346,5 6531,9	4420,1 3569,4	28 34
2-o (vidutinio degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) U ir P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse. Nusausintų augaviečių medynai. Sausintos pelkės a ir b trofotopų	ilgiau užsitęsus sausringam laikotarpiui, galimi žemutiniai, spygliuočių medynuose- ir viršutiniai gaisrai, nusausintų augaviečių medynuose - durpiniai požeminiai gaisrai	10189,6 6455,9	46,4 16,1	34 34
3-io (žemo degamumo miškai)	Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse. Visų rūšių medynai U ir P hidrotopų augavietėse. Nusausintos pelkės c ir d trofotopų	stichinės nelaimės sąlygomis dėl užsitęsusios sausros galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai	11451,5 5995,5	- -	38 32
Iš viso			29987,6 18983,3	4466,5 3585,5	100 100
Vidutinė degamumo klasė					2,1 2,0

Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 28 %. valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 34 % pirmos degamumo klasės miškų, antros – 34 % ir trečios – 32 %.

Valstybinės reikšmės miškuose vyrauja 2,0 degamumo klasių miškai, pirmos klasės degamumas vyrauja tik Prienų girininkijoje (1,5), mažiausia degamumo klasė Balbieriškio ir Naujosios Ūtos girininkijose (2,5). Priimta Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 (2012, Nr. 61-3058) Pagal šią programą numatoma, užtikrinti tinkamą miškų apsaugą nuo

ligų kenkėjų ir gaisrų išplitimo – tobulinti miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos sistemas, organizuoti vieningos antžeminės automatinės miško gaisrų stebėjimo sistemos įdiegimą VĮ miškų urėdijose ir Kuršių Nerijos nacionaliniame parke, kurių veiklos teritorijoje esantys miškų plotai priskirti I ir II gaisrų rizikos laipsniui. Gaisrų gesinimo organizavimo nuostatais patvirtintais Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2003 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 111 ir Generalinio miškų urėdo 2005 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 1B-65 „Dėl miškų priešgaisrinės saugos“, kiekvienais metais, prieš prasidedant gaisrams kilti pavojingam laikotarpiui, sudaromas operatyvinis miškų gaisrų gesinimo planas. Jis derinamas su Prienų PGT ir rajono savivaldybės administracija. Plane nurodomos prevencinės priemonės, informacijos perdavimas, pajėgų sutelkimas ir valdymas, pajėgos, gaisrų gesinimo organizavimas. Plane pateikiamas miškų urėdijos veiklos teritorijoje esančių miškų degumas, priešgaisrinio budėjimo organizavimas miškų urėdijoje gaisrams kilti palankiu laikotarpiu, priešgaisrinių komandų (pagrindinės ir rezervinės) narių sąrašas, jų pareigos, materialinis–techninis aprūpinimas.

Vadovaujantis Generalinio miškų urėdo 2004 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 1B-80 „Dėl miškų urėdijų ir Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijos priešgaisrinių komandų nuostatų ir jų techninio aprūpinimo normatyvų patvirtinimo“ bei miškų urėdijos miškų urėdo įsakymu sudaromos pagrindinė ir rezervinė gaisrų gesinimo komandos iš 4 ir 11 žmonių. VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje esantys miškai priskirti III-ajam gaisrų rizikos laipsniui. Pagal GMU 2004-10-05 Nr. 1B-204 įsakymą, patvirtintas visų miškų paskirstymo pagal gaisrų riziką žemėlapis ir I ir II gaisrų rizikos laipsnių plotų sąrašai pagal miškų urėdijas ir girininkijas. VĮ Prienų miškų urėdijoje yra įstegta pagrindinė gaisrų gesinimo komanda iš dviejų vairuotojų ir 6 gesinimo komandos narių ir rezervinė gaisrų gesinimo komanda iš 7 žmonių. Bazė įkurta prie urėdijos administracijos esančiose gamybinėse patalpose. Nupirktas gaisrinis automobilis su visa gesinimo įranga, du vandens siurbliai ir vandens cisterna kabinama prie visureigių.

VĮ Prienų miškų urėdijoje įdiegta gaisrų stebėjimo videosistema - neautomatinė 2003 m. Ji parengta pagal urėdijos specialistų individualų projektą. Ją sudaro 3 video kameros bokštuose, valdomos rankiniu būdu, bet yra posūkio machaninė pavara nuolat sukanti visas kameras 360 laipsnių. Vaizdas internetiniu ryšiu parduodamas į monitorių, esantį budėtojo patalpoje, urėdijos administraciniame pastate. Kameros rodo realų vaizdą ir azimutą. Stebėjimą vykdo budėtojas. Automatinio aliarmo signalo nėra. Kameros įkeltos į tris bokštus. Bokštai randasi: Birštono g-ja 48 kv.12 skl. ir Prienų g-ja 57 kv. 52 skl. Tipiniai metaliniai 35 m aukščio. Prienų g-ja 53 kv. 34 skl. ,,OMNITEL‘‘ bokštas.

1.4.2.6. MIŠKO SANITARINĖ APSAUGA

Miškų kokybinė būklė pagal inventorizacijos duomenis parodyta 1.3.5 skyriuje. Praeitos miškotvarkos metu ypatingų sanitarinės apsaugos priemonių projektuota nebuvo – sanitariniai kirtimai, medienos apdorojimas chemikalais bei žievinimas, gaudomųjų medžių išdėstymas ir kt. Esamą sanitarinę miško būklę iš dalies parodo miškotvarkos inventorizuotas sausuolių ir virtėlių tūris.

Valstybinės reikšmės miškuose rasta 15,99 t. m^3 sausuolių ir virtėlių, o apskaičiuotas natūralus atkritimas sudaro 6,6 tūkst. m^3 . Daugiausia sausuolių buvo Verknės (9,5 t. m^3), Prienų (2,9 t. m^3), Naujosios Ūtos (1,4 t. m^3) girininkijose, mažiausiai – Šilavoto (0,08 t. m^3) girininkijoje.

Sanitariniais kirtimais projektuojama iškirsti vidutiniškai per metus po 8,2 tūkst. m^3. likvidinės medienos. Tai turėjo užtikrinti normalią medynų būklę, be to, apie 200 ha plote numatyta einamieji ir retinimo kirtimai, kuriais taip pat gerinama miškų sanitarinė būklė.

Paskutiniame vykmetyje didžiausias iššūkis sanitarinei miškų būklei buvo 2010 m. škvalas. Reikėjo greitai ir kokybiškai iškirsti vėjavartas ir vėjalaužas, nes galėjo prasidėti medienos kenkėjų

invazijos. Po tokių stichinių nelaimių paprastai kelis metus jaučiamas medynų sanitarinės būklės pablogėjimas. Pagal 2013 m. inventorizacijos duomenis dar liko vėjavartos pažeistų medynų, privačiuose miškuose virš 37 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 42 ha medynų ploto. Valstybinės reikšmės miškuose didžiąją šių pažeidimų dalį sudaro stipriai pažeistų vėjavartos medžių nuo bendro medžių tūrio medyne, net 97 %. Žuvusių nuo vėjavartų yra 28,1 ha medynų valstybinės reikšmės miškuose.

Miškų urėdijos miškams didelę žalą daro elniniai žvėrys 2004 metais buvo 97,6 ha medynų pažeistų žvėrių 62,2 ha plote nukandžioti ūgliai, 35,4 ha plote nulaupyta žievė, be to 7,1 ha miškų užtvindyti bebrų. Medžių ligų pažeistų medynų buvo 227 ha plote, medynai pažeisti daugiausia šaknų ligų (117,6 ha). Nuo lajos kenkėjų nukentėjo 69,8 ha medynų, nuo liemenų kenkėjų – 10,7 ha, nuo liemenų ligų – 29 ha. Dėl ypač kontrastingų orų balandžio–gegužės mėnesiais medeliai miškuose, sodmenys daigynuose nukenčia nuo šalnų arba sausrų. Dėl nepalankių gamtinių sąlygų sausros, dirvos užmirkimo pažeistų miškų buvo 63 ha.

2013 metų duomenimis, privačiuose miškuose, želdiniuose nukandžioti ūgliai buvo 11,1 ha, nulaupant žievę pažeista medynų 14,3 ha. Valstybinės reikšmės miškuose, nukandžiota ūgliai 54,9 ha ir pažeidimai laupant žievę – 74,4 ha. Jaunuolynų apsaugai teigiamą efektą davė ne tik repelentų naudojimas, bet ir pradėtas taikyti individualios želdinių apsaugos priemonės.

Apie miškų sanitarinę būklę ir atliktas apsaugos priemones rodo miškų urėdijos ataskaitų duomenys už paskutiniuosius tris metus.

MIŠKŲ SANITARINĖ BŪKLĖ IR ATLIKTOS MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

1.56. lentelė

Priemonės pavadinimas	2011	2012	2013
Atlikta sanitarinių apsaugos priemonių miške, iš viso (ha)	7178	5056	
biologinės	2390	1335	768
cheminės	79	13	9,4
kitos (fizinės-mechaninės)	1923	2947	2229
vėjavartų, vėjalaužų likvidavimas	2786	761	2952
Kenkėjų, ligų, abiotinių veiksnių ir žvėrių pažeisti miškai (ha)			
liemenų ir jaunuolynų kenkėjai	634	11	93
pušų straubliukai	0	0	0
Medžių ligos, iš viso (ha)	15	137	144
Žvėrių žala medynams (ha)	73	54	22
Nulaupyta žievė	43	36	4
Bebrų patvenkimai	22	16	16
Abiotiniai veiksniai, iš viso (ha)	2787	771	619
vėjavartos, vėjalaužos	2787	771	616
gaisrai	0	0	3
Iš viso pažeistų miškų (ha)	**3509**	**973**	**878**
buvo židinių metų pradžioje (ha)	796	98	57
kilo naujų	2730	925	918
Sunyko dėl gamtinių veiksnių			
likviduota židinių	3411	916	954
liko metų pabaigoje	98	57	21

Sanitarinė būklė VĮ Prienų miškų urėdijoje gana gera, nors po 2010 m. škvalo, buvo nemažai išversta medynų ir išlaužyta medžių ir buvo palankios sąlygos atsirasti medynų kenkėjams, laiku likvidavus vėjavartas bei pradėjusius džiūti eglynus VĮ Prienų miškų urėdijoje 2013 m. pabaigoje liko tik 21 ha įvairių faktorių pažeistų medynų. Dėl gaisrų padarytų pažeidimų medynų nežuvo. Didelių ligų židinių ar kenkėjų invazijų 2013 metais praktiškai neliko.

Per praėjusį vykmetį stambesni kenkėjų židiniai buvo: žievėgraužis tipografas, netikrasis eglinis skydamaris, didysis pušinis straubliukas. Iš medžių ligų: paprastojo ąžuolo ir paprastojo uosio grybinės ligos.

Kiekvienais metais miškuose yra išdėstoma apie 140 vnt. feromoninių gaudyklių, (disperserių) atrenkama ir pažymima apie 100 vnt. uoksinių medžių, aptveriama apie 60 vnt. skruzdėlynų, bei kitos miško sanitarinės apsaugos priemonės. (žiūrėti į 1.58. lentelę)

ATLIKTOS MIŠKO SANITARINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

1.57. lentelė

Priemonių pavadinimas	2011	2012	2013
1. Biologinių			
Iškabinta. inkilų, vnt.	250	265	260
Išvalyta suremontuotų inkilų, vnt.	200	220	200
Aptverta skruzdėlynų, vnt.	80	50	50
Vartota biopreparatų, ha	0	0	0
Pasodinta nektarinių krūmų, ha plote	5	2	3
Pasodinta ornitochorinių krūmų, ha	0	0	0
Įruošta remizų, ha	0	0	0
Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių, vnt.	100	100	100
2. Fizinių, mechaninių			
Išdėstyta jaukų (pušin. straubliukas), ha	0	0	0
Iškasta duobelių (straubliukui, grambuol.), ha	7	11	26
Išdėstyta disperserių, vnt.	195	110	120
Aptepta medžių repelentais, ha	169	150	190
Išdėstyta vabzdžiagaudžių medžių, vnt.	150	365	371
Pašalinta iš miško apniktų medžių, ktm	649	699	4125
Aptepta pušies kelmų (šakn. pintis)	3	9	8
Apsaugota medienos nuo liemenų kenkėjų: m^3			
- apipurkšta insekticidais tūkst. m^3	176	5645	2616
- sugaminta vėjavartų tūkst. m^3	61818	65865	2952

1.4.2.7. MIŠKO APSAUGA NUO TEISĖS PAŽEIDIMŲ

Mažėja neteisėtų miško kirtimų, tačiau atskirais metais padaugėja neteisėtai iškertamos medienos (1.58. lentelė). Per paskutinius tris metus visi neteisėti kirtimai fiksuoti valstybiniuose miškuose, o privačiuose miškuose neteisėtus kirtimus nagrinėja miškų tarnybos pareigūnai.

Pastaruoju metu tampa aktuali miško apsauga nuo pažeidėjų. 2004 metais VĮ Prienų miškų urėdijos miškai buvo suskirstyti į 8 girininkijas ir turėjo 27 eiguvas. Vidutinis eiguvos plotas buvo 1170 ha, o valstybinės reikšmės miškuose eiguvos plotas 740 ha. Vienam specialistui tenkantis prižiūrėti plotas buvo – 933 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 574 ha miško. Tuo metu miškų urėdijoje dirbo 128 darbuotojų. Kasmet mažėjant darbuotojų , eigulių be to ir didėjant eiguvos

plotams, kiekvienam specialistui didėjo ir saugomo bei prižiūrimo miško plotas, liko tik 13 eigulių. VĮ Prienų miškų urėdijoje 2013 m. buvo 89 darbuotojai, iš jų 36 specialistai. Sezoniniam darbui miškų urėdija papildomai įdarbina kasmet apie 30 vietos gyventojų. VĮ Prienų miškų urėdijoje dabar dirba 13 eigulių. Vienam specialistui (girininkai – 8, girininkų pavaduotojai – 8, eigulių – 13) tenka apie 692 ha valstybinio miško, prižiūrimas miško plotas padidėjo 21 %.Tokie pasikeitimai sudaro sudėtingas sąlygas vykdyti miškų apsaugos funkcijas.

NETEISĖTI MIŠKO KIRTIMAI PER 2011-2013 METUS

1.58. lentelė

Rodikliai	2011 m.	2012 m.	2013m.
1. Neteisėtai iškirstos medienos kiekis m^3, tenkantis 1 neteisėto kirtimo nustatytam atvejui	7,25	2,3	0,5
Atvejų	4	2	1
Tūrio m^3	29	4,6	0,5
2. Neteisėtų kirtimų išaiškinamumo % pagal nustatytą atvejų skaičių ir iškirstos medienos tūrį	100	100	100
Atvejų nustatyta	4	2	1
Išaiškinta	4	2	1
%	100	100	100
Tūrio nustatyta	29	4,6	0,5
Išaiškinta	29	4,6	0,5
%	100	100	100
3. Neteisėtai iškirstos medienos kiekis m^3, tenkantis 1 išaiškintam atvejui	7,25	2,3	0,5
Atvejų sk.	4	2	1
Tūrio m^3	29	4,6	0,5
Asmenų sk.	6	2	1
Skirta baudų tūkst. Lt	3,61	0,55	0,2

Kaip matome neteisėtų miško kirtimų VĮ Prienų miškų urėdijoje valstybinės reikšmės miškuose yra nedaug. Pažeidimų kasmet mažėja ir išaiškinamų atvejų procentas didėja. Tačiau kitų naudotojų miškuose pažeidimų yra gerokai daugiau, bet tikslių duomenų neturime.

1.4.2.8. MIŠKŲ SAUSINIMAS

Miškotvarkos duomenimis, nusausintos žemės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose užima apie 3367 ha arba 17 % viso miškų ploto (1.59. lentelė). Daugiausia nusausinto ploto yra Naujosios Ūtos ir Šilavoto girininkijose. Nusausinta žeme laikomi pagal melioracijos projektus sausinti miškų masyvai ir L, U ir P hidrotopų sklypai, esantys griovių veikimo zonoje (pagal normatyvą). Kai į griovių veikimo zoną patenka mažiau kaip 50 % sklypo ploto, sklypas nelaikomas nusausintu. Taksoraštyje gali būti nurodyta kaip nepakankamai nusausintas miškų plotas. Nepakankamai nusausintas miško plotas valstybinės reikšmės miškuose sudaro 48 ha. Bendras miškų urėdijos nusausintas miško plotas yra 4584 ha 14,4 % viso miškų ploto.

HIDROMELIORACINIS TINKLAS
Visi miškai

Valstybinės reikšmės miškai

1.59. lentelė

Girininkija	Nusausintas plotas, ha	T. skaičiuje nepakankamai nusausintas plotas, ha	Kanalų, griovių ilgis, km		iš viso:	100 ha nusausinto ploto tenka griovių m.
			iki 5 m pločio	virš 5 m pločio		
Balbieriškio	602 549	7 7	45 27	16 10	61 36	10131 6560
Birštono	52 12	- -	43 6	4 2	47 8	90516 64530
Išlaužo	501 396	1 1	61 10	13 9	74 20	14763 4919
Meškapievio	142 64	- -	19 10	1 0	20 10	13935 15330
Naujosios Ūtos	2050 1595	50 39	43 34	29 22	72 56	3522 3483
Prienų	14 14	- -	26 13	- -	26 13	182042 87676
Šilavoto	951 685	2 1	40 21	8 3	48 24	5058 3498
Verknės	271 56	- -	185 25	25 4	210 29	77378 51771
Iš viso:	4584 3367	60 48	462 145	96 49	558 194	12168 5747

VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje 100 ha nusausinto ploto tenka 12,2 km griovių, o valstybinės reikšmės miškuose – 5,75 km.

Duomenys apie VĮ Prienų miškų urėdijos miškų nusausinimą yra nuo 1955 m. 1955–1989 metais buvo nusausinta apie 2740 ha. 1989 metais miškotvarka projektavo Balbieriškio ir Naujosios Ūtos girininkijose nusausinti 560 ha. Tačiau dėl lėšų stygiaus 1992 m. šiose girininkijose buvo nusausinta tik 140 ha.

Visi grioviai sausinimo sistemoje suskirstyti į rangus: magistraliniai nuleidžiamieji (1-as rangas), su baseinu magistraliniai grioviai (2), rinktuvai (3) ir sausinamieji (4). Grioviai iki 5 m pločio, VĮ Prienų miškų urėdijos visų naudotojų miškuose, sudaro 82,8 %, 6–10 m pločio – 17,2 %. Sausinamųjų griovių pagrindinė funkcija – pagerinti medynų augimą. Visi iki 5 m pločio ir dalis iki 10 m pločio griovių priskiriami sausinamiesiems. Didžioji dalis griovių iškasta prieš 30 ir daugiau metų, todėl dalies iš jų veikimas yra pablogėjęs. Pagrindiniai faktoriai, sukeliantys griovių veikimo pablogėjimą yra netolygus durpės sluoksnio suslūgimas, griovių šlaitų suirimas, vagų dugno apaugimas augalija, bebrų užtvankų atsiradimas, hidrotechninių įrenginių susidėvėjimas.

Nemažai nusausintų plotų dabar yra pakliuvę į privačius miškus. Hidromelioracijos fondą sudaro šlapios (P hidrotopas) ir užmirkę (U hidrotopas) žemės. Į šį fondą neįskaitytos nusausintos U ir P hidrotopų žemės. Bendras hidromelioracijos fondas VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra 420 ha ir iš jų 394 ha medynai, o valstybinės reikšmės miškuose – 277 ha ir iš jų 257 ha medynai.

Kasmet iki 2013 m. melioracinių sistemų priežiūra ir remontas buvo vykdoma vidutiniškai 8,5 km. Per 10 metų atlikta remonto ir priežiūros darbų 84,7 km už 389,7 tūkst. lt., vidutiniškai per metus po 39 tūkst. lt. Truputį didesnes remonto ir priežiūros darbų apimtis, melioracinių sistemų būklei palaikyti, reiktų ateityje (apie 10 km. per metus ir 50 tūkst. lt.). Esant reikalui bus vykdoma ir mažoji melioracija.

1.4.2.9. MIŠKO KELIŲ TIESIMAS

2004–2013 m. miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose nutiesta (rekonstruota) 13,6 km kelių (kasmet vidutiniškai po 1,2 km). Visi keliai nutiesti (rekonstruoti) VĮ Prienų miškų urėdijos ir kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis gaunamomis iš kelių direkcijos (per metus vidutiniškai po 150-100 tūkst. litų). Kelių tiesimui (rekonstravimui) sunaudota 1625 tūkst. litų. Vienam km išleista 119,5 tūkst. Lt.

Be to, VĮ Prienų miškų urėdijos lėšomis vykdoma kelių priežiūros ir remonto darbai – vidutiniškai kasmet po 173 km, išleidžiant po 404,4 tūkst. litų (1 km – 2341 Lt.). Kelių remontui VĮ Prienų miškų urėdija naudoja savas lėšas.

Metai	Kelių tiesimas (rekonstravimas)		Kelių priežiūra ir remontas	
	km	tūkst..lt	km	tūkst..Lt
2004	0,4	30,0	130	347,0
2005	0	7,0	110	364,0
2006	0	0	260	467,5
2007	0,4	52,1	321	442,5
2008	0	2,6	310	459,8
2009	0,8	100,3	154	332,6
2010	1,4	160,0	80	341,3
2011	7,8	532,3	121,2	367,2
2012	1,1	285,2	120,0	457,1
2013	1,7	455,5	121,1	464,7
Iš viso	**13,6**	**1625**	**1727,3**	**4043,7**

Ateityje VĮ Prienų miškų urėdija planuoja per metus kelių priežiūrai ir remontui skirti apie 500 tūkst. lt., o kelių statybai ir rekonstrukcijai iki 500 tūkst. lt per metus, iš jų 100-200 tūkst. lt. tikimasi gauti iš kelių priežiūros ir plėtros programos ir ES paramos.

1.4.2.10. ŽVĖRIŲ POVEIKIS MIŠKŲ BŪKLEI

Vienas iš svarbiausių leistino elninių žvėrių tankio nustatymo kriterijų yra miškų ūkiui padaryta žala. Jos ūkinis bei ekonominis įvertinimas padeda objektyviai spręsti apie šių žvėrių elementarių populiacijų tankio reguliavimo lygį ir medynų apsaugos priemonių taikymo tikslingumą.

Skiriami du pagrindiniai medynų pažeidimo tipai:

- jaunuolynai, pažeisti skabant ūglius ir laužant kamienus;
- medynai, pažeisti laupant medžių kamienų žievę.

Kasmet pavasarį miškų urėdijoje vertinamas elninių žvėrių poveikis miškui. Atsitiktinės atrankos metodu atrinkti elninių žvėrių potencialiai pažeidžiami miško sklypai ir juose įvertinamas šių žvėrių daromas neigiamas poveikis medynams, miško želdiniams ir žėliniams. Neigiamas poveikis vertinamas tik teritorijose, kuriose medžioklė nėra uždrausta. Miškotvarkos metu elninių

žvėrių pažeidimai buvo inventorizuojami visuose miško sklypuose, atskirai išskiriant paskutinių metų pažeidimus.

1.60. lentelėje pateiktas miškų urėdijos miško plotas, kuriame elniniai žvėrys nukandžioja pušų, eglių, ąžuolų, klevų ir beržų ūglius. Lentelėje pateiktas I ir II amžiaus klasių medynų plotas, kuriame šis pažeidimas galimas. Pažeistas plotas sudaro 66,0 ha. Didžiausias pažeidimų plotas nustatytas ąžuolynų jaunuolynuose. Paskutinių metų pažeidimų nenustatyta.

Kaip matome iš 1.60. lentelės, elniniai žvėrys nukandžioja pušų, eglių, ąžuolo, klevo, beržo, juodalksnio ir drebulės ūglius. Lentelėje pateiktas I ir II amžiaus klasių medynų plotas, kuriame šis pažeidimas galimas. Pažeistas plotas sudaro 66,0 ha, iš to ploto valstybinės reikšmės miškuose pažeista 54,9 ha medynų. Daugiausia nukandžiota eglės, beržo ir ąžuolo ūglių.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS MIŠKŲ URĖDIJOJE NUKANDŽIOJANT ŪGLIUS

1.60. lentelė

Pažeista medžių rūšis	Plotas, ha			Iš to skaičiaus pagal pažeidimo intensyvumą			Paskutinių metų pažeidimai	Pažeistas pomiškis
	Mišku apaugęs	Pažeistas*						
		ha	proc.	silpnas	vidutinis	stiprus		
Pušis	10673,5	7,4	0,1	0,5	5,2	1,7	-	2,1
Eglė	6461,9	34,5	0,5	3,8	22,9	7,8	-	
Ąžuolas	716,3	7,4	1,0	0,7	6,3	0,4	-	
Klevas	51,9	1,7	3,3	-	-	1,7	-	
Beržas	3794,1	12,1	0,3	-	0,8	11,3		
Juodalksnis	1262,4	0,2	-	-	-	0,2		
Drebulė	920,7	2,7	0,3	-	1,8	0,8	-	
Iš viso	29808,5	66,0	0,2	5	37	24	-	2,1

- * I-II amžiaus klasės medynai

1.61. lentelėje pateiktas medynų plotas, kuriame nulaupyta žievė. Bendras pažeistų medynų plotas nulaupant žievę – 88,7 ha, o valstybinės reikšmės miškuose pažeista 74,4 ha medynų ploto

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS MIŠKŲ URĖDIJOJE NULAUPANT ŽIEVĘ

1.61. lentelė

Pažeista medžių rūšis	Plotas, ha			Iš to skaičiaus pagal pažeidimo intensyvumą			Paskutinių metų pažeidimai
	Mišku apaugęs	Pažeistas*					
		ha	proc.	silpnas	vidutinis	stiprus	
Pušis **	10673,5	25,0	0,2	-	-	25,0	-
Eglė	6461,9	39,2	0,6	-	3,1	36,1	-
Maumedis	46,0	0,5	1,1	-	-	0,5	
Ąžuolas	716,3	0,1	-	-	-	0,1	-
Beržas	3794,1	13,2	0,3	-	1,4	11,8	-
Juodalksnis	1262,4	6,7	0,5	-	-	6,7	-
Drebulė	920,7	3,5	0,4	-	-	3,5	-
Baltalksnis	865,8	0,5	0,1	-	-	0,5	-
Iš viso	**29808,5**	**88,7**	**0,3**	**-**	**4,5**	**84,2**	**-**

* – III-V amžiaus klasės medynai

** – pušų žievė daugiausia laupoma I–II amžiaus klasės medynuose

Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasės medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų 39,2 ha plote. Jie sudaro 44,2 %. nuo pažeistų medynų ploto. Bendras pažeistas medynų plotas 88,7 ha. Daugiausia tai ankstesnio laikotarpio pažeidimai.

1.63 ir 1.63. lentelėse pateikti elninių žvėrių pažeidimai nukandžiojant ūglius ir nulaupant žievę pagal girininkijas. VĮ Prienų miškų urėdijoje valstybinės reikšmės miškuose nukandžiota ūgliai 54,9 ha 83 % visų pažeistų medynų. Didžiausias žvėrių pažeistas plotas nukandžiojant ūglius yra Verknės girininkijoje – 25,5 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose – 19 ha. Valstybinės reikšmės miškuose žievė nulaupyta 74,4 ha plote, tai sudaro 83,8 % visų pažeistų medynų. Žievės daugiausia nulaupyta Meškapievio girininkijoje, 27,1 ha, ir valstybinės reikšmės miškuose 24,6 ha.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTOS MEDŽIŲ RŪŠYS GIRININKIJOSE NUKANDŽIOJANT ŪGLIUS

1.62. lentelė

Girininkija	Pažeistas plotas		Pažeistos medžių rūšys							Iš jų paskutinių metų pažeidimai
	visas	iš jo VRM	P	E	Ą	K	B	J	D	
Balbieriškio	13,4	13,4	-	3,6	-	-	9,8	-	-	
Birštono	3,5	1,4	1,1	0,8	0,6	-	-	-	1,0	
Išlaužo	2,5	0,8	0,6	0,6	-	1,0	0,3			
Meškapievio	14,2	13,4	3,4	10,1	-	-	0,7			
Naujosios Ūtos	5,1	5,1	-	2,4	1,4	-	1,3			
Prienų	0,8	0,8	0,1	0,7	-	-	-			
Šilavoto	1,0	1,0	-	0,8	-	-	-	0,2		
Verknės	25,5	19,0	2,2	15,5	5,4	0,7	-		0,8	
Iš viso	66,0	54,9	7,4	34,5	7,4	1,7	12,1	0,2	1,8	

Labiausiai pažeisti nukandžiojant ūglius eglynai, kurie visų pažeistų medynų ploto sudaro 52 %. Nulaupant žievę 44 % sudaro eglynai visų pažeistų medyno ploto.

ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAŽEISTOS MEDŽIŲ RŪŠYS GIRININKIJOSE NULAUPANT ŽIEVĘ

1.63. lentelė

Girininkija	Pažeistas plotas		Pažeistos medžių rūšys, ha								Iš jų paskutinių metų pažeidimai.
	visas	iš jo VRM	P	E	M	Ą	B	J	D	Bt	
Balbieriškio	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Birštono	12,5	8,9	8,2	4,0	-	-	0,3	-	-	-	
Išlaužo	9,5	7,8	0,3	7,4	-	-	1,6	-	0,2	-	
Meškapievio	27,1	24,6	10,6	15,5	0,5	-	0,3	-	0,2	-	
Naujosios Ūtos	24,4	18,8	-	6,0	-	-	9,7	6,4	2,3	-	
Prienų	6,0	6,0	5,7	0,3	-	-	-	-	-	-	
Šilavoto	3,3	2,6	-	3,0	-	-	-	0,3	-	-	
Verknės	5,9	5,7	0,2	3,0	-	0,1	1,3	-	0,8	0,5	
Iš viso	88,7	74,4	25,0	39,2	0,5	0,1	13,2	6,7	3,5	0,5	

Miškų urėdijos valdomuose miškuose, pagal dabartinės miškotvarkos duomenis bebrai patvenkė 17 ha medynų ir 41,8 ha žuvusių medynų. Bebrų padaryta žala pagal inventorizacijos duomenis pateikta 1.64. lentelėje. Medienos nuostoliai 181 m^3. Užtvenkta 5 km. melioracijos griovių.

BEBRŲ DAROMA ŽALA

1.64. lentelė

Eil. Nr.	Girininkija	Valstybiniai miškai			Užtvenkta melioracijos griovių vnt.
		Patvenkta medynų ha	Žuvę medynai ha	Medienos nuostoliai m^3	
1	Balbieriškio			21	
2	Birštono	3,8	4,6	105	1,0
3	Išlaužo		14,1	1	
	Meškapievio		1,8		
5	Naujosios Ūtos	1,5	1,7		3,5
5	Prienų	2,0	0,7		
6	Šilavoto		0,3	1	0,5
	Verknės	9,7	18,6	54	
Iš viso		**17,0**	**41,8**	**181**	**5,0**

Didelę įtaką medynams daro bebrai. Įsirengdamas būstą ir tvarkydamas aplinką sau tinkama linkme bebras vykdo statybinę veiklą: užtvenkia miško upelius, melioracijos griovius ir tuo skatina esminius medynų pasikeitimus, jų rūšinę sudėtį, struktūrą, gyvybingumą. Mažiau žalos bebrai aplinkai daro įsikūrę ežeruose, plačiose pelkėse ar didesnių upių pakrantėse, tačiau, kai bebrai apsigyvena miško grioviuose tvenkdami medynus, žalos išvengti neįmanoma. Žala aplinkai nuo bebrų, nereguliuojant jų skaičiaus bebravietėse, gali viršyti nuostolius dėl elninių žvėrių daromos žalos miškui. Pralaidos bebrų užtvankose, ar urvų bei trobelių ardymas problemos neišsprendžia, nes bebrai išeina į kaimyninius plotus, kur tęsia įprastą veiklą.

Būtinas nuolatinis bebrų veiklos stebėjimas bebravietėse ir gausos reguliavimas. Pagal veiklos pobūdį bebravietės suskirstytos į perspektyvias–toleruotinas, kur bebrai žalos nedaro ir neperspektyvias–naikintinas, kuriose visus bebrus reikia išmedžioti.

1.4.2.11. MIŠKO AUGINIMO IR NAUDOJIMO PRIEMONIŲ VEIKSMINGUMO ANALIZĖ

Kaip vyko naudmenų ir vyraujančių medžių rūšių plotų kitimas už 24 metų laikotarpį valstybinės reikšmės miškuose matome 1.65. lentelėje.

Miškotvarkos duomenys 1989 metų yra paimti iš seno miškotvarkos projekto, kada VĮ Prienų miškų urėdijos ribos pakankamai stipriai skyrėsi nuo dabartinės miškų urėdijos ribų, be to ir valstybinės reikšmės miškų ribos labai pasikeitusios, todėl analizei galima naudoti tik vidutinius rodiklius. Miško rodiklių kitimas pagal trijų miškotvarkų duomenis.

Bendras miškų plotas 2013 m., lyginant su 2004 m. padidėjo 482 ha. Padidėjimą lėmė naujai inventorizuoti dideli plotai žemės apaugančios mišku 471 ha ir be to 189 ha medynų inventorizuota pirmą kartą. Bendrą valstybinių miškų plotą lyginti su 1989 metų miškotvarkos duomenimis negalima, kadangi tuo metu valstybiniuose miškuose buvo inventorizuoti miškai kurie, nepriklausomybės metais tapo privatūs. Taigi lyginsime 2004 ir 2013 metų miškotvarkų duomenis.

VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų plotas sumažėjo 190 ha, bet bendras valdomos ir naudojamos teritorijos plotas VĮ Prienų miškų urėdijoje yra didesnis 41 ha. Šį plotą sudaro miškų urėdijos valdomi keliai 25 ha ir girininkijų bei miškų urėdijos administracinių buveinių plotai – 6 ha ir trasos 10 ha. Iš viso VĮ Prienų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės miškų ir kitų plotų yra 20122 ha. Tokį ploto sumažėjimą (149 ha) lėmė naujai atlikti kadastriniai matavimai, kurių metu buvo patikslintos valstybinės reikšmės miškų ribos. Buvo išjungta iš valstybinės reikšmės miškų apie 22 ha miškų karjeriams. Daug buvusių valstybinės reikšmės miškų pakliuvo į privačius ir kitų naudotojų miškus, apie 110 ha, 15 ha buvę vandens telkiniai ir keli hektarai miškų pakliuvo į kelių zonas.

25 pav. Po vėjavartų atkuriamas ąžuolynas verknės g–ja Kv.12 skl. 36.

MIŠKO RODIKLIŲ KITIMAS PAGAL TRIJŲ MIŠKOTVARKŲ DUOMENIS

1.65. lentelė

Rodikliai	1989	2004	2013
Visas inventorizuotas plotas	30909	32174	32656
VĮ Prienų miškų urėdijos valdomi nevalstybinės reikšmės plotai			41
Valstybinės reikšmės miškai			
Valstybinės reikšmės miškai (miškų urėdijos valdomi)	20275	20271	20081
% nuo visų miškų teritorijoje	65,6	63,0	61
Miško žemės plotas	19123	19426	19889
Medynų plotas	18659	18870	18926
Iš jų kultūrinės kilmės	2668	4544	5356
Medynų plotas % nuo miško žemės ploto	98	93	95
Neapaugusi mišku	321	405	459
Iš jų kirtavietės	300	280	293
Kita želdintina žemė (žemė miškui įveisti)	-	6,2	52
Kita miško žemė	140	149	504
Ne miško žemė: iš viso	1152	471	192
Iš jos žemės ūkio naudmenos	347	131	-
Pelkes	139	56	45
Medynų plotas (ha) ir pagal vyraujančias medžių rūšis (%)	18659/100	18870/100	18926/100
P	7656/41	7825/41,5	7685/40,6
E	6083/32,6	4629/24,5	4788/25,3
Ą	480/2,6	709/3,6	754/4,0
U	128/0,6	59/0,4	16/0,1
B	1877/10,1	2535/13,4	2554/13,5
J	1670/9,0	1899/10,1	1902/10
D	395/2,1	773/4,2	724/3,8
Bt	105/0,6	94/0,5	111/0,6
Kitos	265/1,4	347/1,8	392/2,1
III-IV medynai pagal brandumo grupes %	100	100	100
Jaunuolynai	24	27	32
Pusamžiai	44	41	36
Pribręstantys	21	11	11
Brandus ir perbrendę	11	21	21
Amžius	53	59	60
Skalsumas	0,74	0,74	0,76
Bonitetas	I,5	1,4	1A,9
Einamasis prieaugis	7,4	6,91	7,97
Vidutinis medynų tūris m^3/ha	247	248	291
Brandžių medynų tūris m^3/ha	340	331	369
Tūris visų medynų tūkst. m^3	4608,8	4679,9	5507,9

Medynų plotas padidėjo (56 ha). Dalis pelkių buvo įtaksuota medynais – 11 ha ir apie 30 ha, buvusių dirbamų žemių, buvo apželdintos mišku. Be to 15 ha kitų ne miško žemių tapo medynais. Pagal medžių rūšis miškų pokyčiai yra didesni. Spygliuočių medynų plotas padidėjo 19 ha, bet pušynų sumažėjo 140 ha, o eglynų padidėjo 159 ha. Dėl plynų kirtaviečių atkūrimo egle ir po didesnių apimčių neplynų kirtimų, po kurių dažniausiai susiformuoja eglynai, padidėjo eglynų

plotai. Pušynų plotai sumažėjo dėl didelių apimčių atvejinių kirtimų, po kuriu atsikūrė eglynai ir dalyje jaunuolynų dėl rūšių kaitos vyrauti pradėjo kitų rūšių medynai. Pasikeitus atkūrimo nuostatams padidėjo plotų atkurtų savaiminiu žėlimu, ko pasėkoje padidėjo minkštųjų lapuočių plotai, kurie ankščiau būtų atkuriami spygliuočiais. Ąžuolynų plotai padidėjo – 45 ha dėka kirtaviečių atkurtų ąžuolu. Uosynuose, dėl šaknų ligų ir vykdytų sanitarinių kirtimų vyraujančiomis medžių rūšimis tapo kitos medžių rūšys, daugiausia minkštieji lapuočiai, todėl uosynų sumažėjo 43 ha. Dėl prieš tai paminėtų priežasčių beržynų plotas padidėjo 19 ha ir dėl savaiminio žėlimo minkštaisiais lapuočiais, susiformavusiose plynumose, pasikeitus miško atkūrimo ir įveisimo nuostatams dėl tikslinių medžių rūšių. Juodalksnynų padidėjo 3 ha. Drebulynų plotas sumažėjo 49 ha, nes dalyje kirtaviečių buvo atkurtas ąžuolas ir eglė, o vykdant ugdymo ir atvejinius kirtimus drebulę keitė kitos medžių rūšys. Baltalksnynų plotas padidėjo 15 ha.

Analizuojant medynų pokyčius pagal brandumo grupes (III-IV miškų grupių), čia pasikeitimai yra didesni. Jaunuolynų plotai pastoviai didėja: 1989 m. – 24 %, 2004 m. – 27 %, 2013 m. – 32 %. Plotas jaunuolynų 2013 metų miškotvarkos yra didesnis 899 ha palyginus su 2004 metų duomenimis. Labiausiai padidėjo jaunuolynų plotai: pušynų – 173 ha, eglynų – 319 ha, beržynų – 89 ha, juodalksnynų – 216 ha ąžuolynų – 77 ha, drebulynų – 40 ha, baltalksnynų – 9 ha. O sumažėjo tik uosynų plotai – 31 ha. Tokius pokyčius nulėmė prieš tai paminėtos priežastys ir naujai apželdinti nemiško žemės plotai (30 ha).

Pusamžių medynų sumažėjo 5 % (870 ha). Pušynų pusamžių medynų sumažėjo 702 ha eglynų sumažėjo 127 ha, sumažėjo ir juodalksnynų 10 ha. Šiuos medynų sumažėjimus lėmė 2010 metų vėjovartos ir po jų pablogėjusi medynų sanitarinė būklė, dėl to pasikeitė ne tik medynų vyraujanti rūšis, bet ir amžiaus klasės ir žemių kategorijos. Uosynų taip pat sumažėjo 45 ha, tam lemiamos įtakos turėjo uosynų sanitarinė būklė. Beržynų padidėjo 212 ha, atsirado 48 ha pusamžių drebulynų ir 8 ha baltalksnynų, padidėjo ąžuolynų plotas 29 ha kitų medynų. Tai taip pat 2010 m. škvalo padariniai, nes spygliuočių ir uosio medynai tapo retais lapuotynais. Be to, įtakos turėjo ir permažo intensyvumo ugdymo kirtimai bei eglės medynų džiūvimai ir sanitariniai kirtimai.

Pribręstančių medynų padidėjo 56 ha. Visų pribręstančių medynų plotai po truputį didėjo išskyrus juodalksnynus, kurių sumažėjo 83 ha, Tokių pokyčių priežastis buvo praeitos miškotvarkos nevisai tiksliai nustatytas medynų amžius. Patikslinus šioje miškotvarkoje amžių, dalis pribręstančių medynų perėjo į kitas brandumo grupes.

Brandžių medynų padidėjo (108 ha), toks brandžių medynų ploto didėjimas paaiškinamas, vykdomais intensyviais pagrindinio naudojimo kirtimais, taip pat atrankiniais ir ilgalaikiais kirtimais, kada iškertami brandūs medynai, iškirtus dalį brandžių medžių medynas tampa nebrandus Padidėjo brandžių pušynų 322 ha, nes vykdyta daug atvejinių kirtimų po kurių lieka brandus pušynas, eglynų sumažėjo 264 ha ir ąžuolynų 22 ha, nes buvo vykdomi intensyvūs eglynų ir ąžuolynų sanitariniai kirtimai. Dėl sanitarinių kirtimų visai neliko brandžių uosynų. Drebulynų mažėjo dėl intensyvių pagrindinių kirtimų. Padidėjo juodalksnynų – 25 ha, beržynų – 58 ha, ir baltalksnynų – 12 ha.

Kaip vyraujančių medžių rūšių plotai keitėsi per 2004 – 2013 metus, matyti 19 paveiksle.

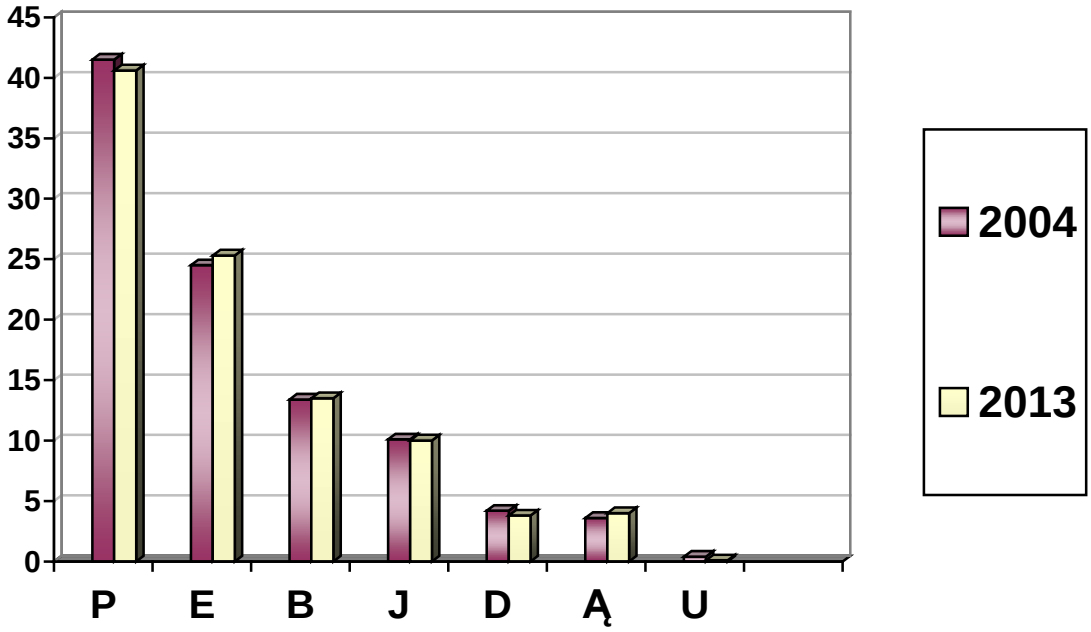

26 pav. Vyraujančių medžių rūšių plotų pasikeitimai (%) 2004 – 2013 metais

Medynų vidutinių rodiklių kitimas. Pastoviai kyla bonitetas, nors normatyvai nesikeitė, tai gali būti susiję ir su klimato pokyčiais, foniniu medynų tręšimu. Teigiamas faktorius – stabiliai aukštas medynų skalsumas, mažas retų medynų kiekis. Bonitetas nuo 1989 m. iki 2013 m. pakilo nuo 1,5 iki 1A,9.

Medynų vidutinis tūris didėja, nuo (1989 m.) 247 m^3/ha iki 291 m^3/ha 2013 m. padidėjo 44 m^3/ha. Brandžių medynų tūris nuo 2004 m. iki 2013 m. padidėjo 38 m^3/ha.

Detaliau paskutinio vykmečio medžių rūšių kaitą parodo taksatorių fiksuoti duomenys sklypo lygmenyje (taksacinėje kortelėje įrašant buvusią medžių rūšį ir jos amžių), tokiu atvejų analizė vykdoma tame pačiame plote. Matome vyraujančios medžių rūšies pokyčius buvusiuose medynuose ir želdytus ar atžėlusius medynus buvusiose plynumose ir ne miško žemėje, visose miškų grupėse (1.66. lentelė).

Per vykmetį medynų plotas padidėjo 56 ha (0,3 %). Buvusių pušynų išliko 96%. Dalyje ploto pušį pakeitė eglės (220 ha) ir atžėlęs beržas (40 ha), juodalksnis (5 ha), bei drebulė (8 ha), neatkurtos kirtavietės ir žuvę medynai (37 ha). Ugdant minkštųjų lapuočių medynus bei dėl didesnio pušies tūrio prieaugio 18 ha buvusių beržynų tapo pušynais ir buvusiuose eglynuose 131 ha tapo pušynais. Pušynais buvo atkurta 16 ha plynumų ir 4 ha kitų žemių, 2 ha pelkių inventorizuota pušynais. Pušynų plotas sumažėjo 140 ha

Buvusių eglynų išliko 82 % ploto. Iškirstus eglynus arba dėl ugdymo stokos vietoj buvusių eglynų atsikūrė 131 ha pušynais, atžėlė beržas (319 ha), drebulė (49 ha), juodalksnis (80 ha), baltalksnis (20 ha), vykdant ugdymo kirtimus ir sanitarinius kirtimus, bei želdant 83 ha eglynų tapo ąžuolynais. Eglynus pakeitė kitos rūšys 24 ha plote. Iškirtus 132 ha eglynų jie dar liko neatkurti. Apie 4 ha eglynų tapo kitomis. Eglynais inventorizuota 220 ha buvusių pušynų, 289 ha buvusių beržynų, atlikus kirtimus tapo eglynais. Po sėkmingų ugdymo kirtimų 107 ha drebulynų, 122 ha juodalksnynų ir 7 ha baltalksnynų inventorizuoti eglynais. Dėl blogos sanitarinės būklės 46 ha ąžuolynų tapo eglynais ir 8 ha uosynų. 168 ha kirtaviečių ir 17 ha kitų žemių buvo apželdytos arba atžėlė eglės medynais. Bendras eglynų plotas padidėjo 159 ha *(3,4, %)*.

MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠYS

1.66. lentelė

Praeita miškotvarka		Pagal dabartinę miškotvarką												
Medy-nai	Plotas, ha	P	E	B	D	J	Bt	Ą	U	Kitos m.r.	Iš viso medyn.	Plynu-mos	Pelkės	Kita žemė
P	7824,6	7514,5	219,9	40,0	8,0	4,5	0,2				7787,1	37,4		0,1
E	4629,3	131,4	3786,5	319,0	49,3	79,7	20,4	83,2		24,4	4493,9	131,9		3,5
B	2535,1	17,7	288,9	2001,8	63,4	71,6	2,0	19,7		14,4	2479,5	54,9		0,7
D	773,0		107,0	39,4	548,0	9,3	8,1	32,9		4,6	752,3	20,7		
J	1898,9		122,1	55,2	7,2	1618,9	0,8	6,1		0,6	1810,9	87,5		0,5
Bt	94,6		6,5	0,8	2,1	2,7	76,9	4,2		0,8	94,0	0,6		
Ą	708,8		46,3	14,4	21,0	1,7		589,4		25,8	698,6	10,2		
U	58,8		7,8	13,5	11,0	5,3		1,8	16,5	2,3	58,2			0,6
Kitos	347,1		17,9	4,1	3,6	0,6		6,1		310,6	342,9	4,2		
Iš viso	18870,2	7663,6	4602,9	2488,2	713,6	1794,3	108,4	743,4	16,5	386,3	18517,4	347,4		5,4
Plynu mos	404,5	15,8	167,6	57,4	7,9	99,2	2,5	10,8		5,5	366,7	34,0		3,8
Pelkės	55,5	2,1	0,7	5,1		2,1					10,0	0,7	44,8	
Kita	750,5	3,6	16,8	3,5	2,0	6,0	0,1	0,2			32,2	76,3	0,5	641,5
Iš viso	**20080,7**	**7685,1**	**4788,0**	**2554,2**	**723,5**	**1901,6**	**111,0**	**754,4**	**16,5**	**392,0**	**18926,3**	**458,4**	**45,3**	**650,7**

Buvusių beržynų išliko 79 %, likusiame buvusių beržynų plote vyrauja želdinta eglė (289 ha), pušis (18 ha) ir 20 ha ąžuolynai. Iš beržynų, ugdant, želdant ir vykstant natūraliai rūšių kaitai, kitokių rūšių medynais tapo: 72 ha juodalksnynų, drebulynų 63 ha, 2 ha baltalksnynų ir 14 ha kitų rūšių medynų. Beržynus iškirtus 55 ha tapo plynumomis. Iš 40 ha pušynų ir 319 ha eglynų, dėl per mažo intensyvumo kirtimų ir vykdant sanitarinius kirtimus po vejavarų, tapo beržynais. Dėka ugdymo ir kitų kirtimų iš 39 ha drebulynų, 55 ha juodalksnynų ir 1 ha baltalksnynų, padidėjo beržynų plotas. Ąžuolynų 14 ha ir 13 ha uosynų dėl sanitarinių kirtimų tapo beržynais. Beržo medynais tapo ir 57 ha kirtaviečių, 5 ha pelkių ir 4 ha kitų žemių. Visumoje beržynų plotas padidėjo 19 ha(0,7 %).

Juodalksnynų plotas padidėjo tik 3 ha. Buvusių pušies medynų 5 ha tapo juodalksnio medynais, iš eglynų (80 ha), iš beržynų (72 ha), iš drebulynų (9 ha), iš baltalksnynų (3 ha), iš ąžuolynų (2 ha) ir iš uosynų (5 ha) medynų vyraujančia rūšimi pasidarė juodalksnis. Kirtavietėse (99 ha) pelkėse ir kitose žemėse (8 ha) atsikūrė ar buvo želdintas juodalksnis. Buvusių juodalksnynų išliko 85 %.

Drebulynų išliko 71%, likusiame plote vyrauja želdinta eglė (107 ha), beržas (39 ha), ąžuolas (33 ha) ir 9 ha juodalksnis ir 21 ha kirtavietės. Drebulė įsivyravo buvusiuose eglynuose (49 ha), pušynuose (8 ha), beržynuose (63 ha), ąžuolynuose (21 ha), juodalksnynuose (7 ha), baltalksnynuose (2 ha) ir sudarkytuose uosynuose (11 ha) taip pat 8 ha kirtaviečių bei žuvusių uosynų vietoje. Drebulynų plotas sumažėjo 49 ha (6,4 %).

Baltalksnynų plotas padidėjo 16,4 ha (17 %).

Ąžuolynų plotas padidėjo 45,6 ha(6,4 %). Ąžuolas tapo vyraujančiu vietoje buvusių eglynų (83 ha), beržynų (20 ha), drebulynų (33 ha), juodalksnynų (6 ha), baltalksnynų (4 ha) ir uosynų (2 ha). Kirtavietėse (11 ha) želdinta ąžuolynai. Buvusių ąžuolynų, (46 ha) tapo eglynais, (14 ha) beržynais, juodalksnynais (2 ha) ir (21 ha) drebulynais bei 10 ha kirtavietėmis.

Uosynų plotas sumažėjo 42 ha (72%). Iš uosynų kitų rūšių medynais tapo: 8 ha eglynų, 14 ha beržynų, 11 ha drebulynų, 5 ha juodalksnynų, ąžuolynų 2 ha ir 2 ha kitos rūšys.

Medžių rūšių kaita VĮ Prienų miškų urėdijoje nėra didelė, padidėjo ąžuolynų, eglynų, beržynų, juodalksnynų, baltalksnynų, o sumažėjo pušynų, drebulynų, ir uosynų. Ši kaita gerai matyti pagal medžių rūšių ploto procentą ir inventorizacijos metus.

2004 metai: 41,5 P 24,5 E 13,4 B 10 J 4,1 D 3,8 Ą 0,3 U 0,5 Bt 1,8 Kk

2013 metai: 40,6 P 25,3 E 13,5 B 10,1 J 3,8 D 4 Ą 0,1 U 0,6 Bt 2,1 Kk

Labiausiai medžių rūšių kaita vyksta jaunuolynuose. Analizuota I-III amžiaus klasių jaunuolynų plotų kaita per paskutinįjį dešimtmetį (1.67. lentelė).

III IR IV MIŠKŲ GRUPIŲ JAUNUOLYNŲ PLOTŲ KAITA PAGAL VYRAUJANČIAS MEDŽIŲ RŪŠIS

1.67. lentelė

Medynai	2004 m. miškotvarka				2013 m. miškotvarka				Ploto (ha) pokytis per vykmetį			
	I a. klasė	II a. klasė	III a. klasė	iš viso	II a. klasė	III a. klasė	IV a. klasė	iš viso	II a. klasė	III a. klasė	IV a. klasė	iš viso
P	352,5	292,3	102,3	747,1	338,6	286,4	104,4	729,4	-13,9	-5,9	2,1	-17,7
E	915	218,6	278,2	1411,8	652	253,9	316,7	1222,6	-263	35,3	38,5	-189,2
Ą	31,1	4,9	6,3	42,3	27,2	1,3	7,5	36	-3,9	-3,6	1,2	-6,3
U	2,4	0,5	3,3	6,2	0,8	0,5		1,3	-1,6		-3,3	-4,9
B	606,3	382,7	180,1	1169,1	702,7	401,5	150,7	1254,9	96,4	18,8	-29,4	85,8
J	202,5	142,2	169,8	514,5	221,8	151,2	150,3	523,3	19,3	9	-19,5	8,8
D,T	175,1	106,3	62,8	344,2	216,8	105,1	55,8	377,7	41,7	-1,2	-7	33,5
Bt	6,4	32,8	31,6	70,8	24,4	36,4	19,5	80,3	18	3,6	12,1	9,5
Kit. m.r.	4,6	0,6	6,3	11,5	10,4	2,3	18,7	31,4	5,8	1,7	12,4	19,9
Iš viso	2295,9	1180,9	840,7	4317,5	2194,7	1238,6	823,6	4256,9	-101,2	57,7	-17,1	-60,6

Didžiausi jaunuolynų (II-IV amžiaus klasės medynuose) plotų pokyčiai įvyko eglynuose ir beržynuose (1.68. lentelė). Pušų jaunuolynų plotas mažai keitėsi visose amžiaus klasėse, truputį daugiau II-oje amžiaus klasėje. Čia pušies jaunuolynų sumažėjo 14 ha, nes 4 ha liko I-oje klasėje, 1 ha žuvo ir neperėjo į II-ą klasę, likę 9 ha tapo lapuočių jaunuolynais. Eglynų plotai taip pat labiausiai kito antros amžiaus klasės medynuose, jų sumažėjo 263 ha. I-oje amžiaus klasėje buvę 99 ha eglynų neperėjo į II-ą amžiaus klasę, o liko toje pačioje amžiaus klasėje. Eglynus šioje amžiaus klasėje pakeitė beržas, juodalksnis, drebulė, pušis ir kitos rūšys apie 160 ha. II-oje amžiaus klasėje 3 ha eglės medynų žuvo. Eglynų III-IV-oje amžiaus klasėje padidėjo, nes 11 ha eglynų liko III-oje amžiaus klasėje. Kadangi buvo vykdomi intensyvūs ugdymo kirtimai iš mišrių lapuočių medynų apie 22 ha tapo III-os amžiaus klasės eglynais ir 36 ha – IV amžiaus klasės eglynais. Ąžuolynų II-os ir III-os amžiaus klasėse sumažėjo po 4 ha. Tokius pokyčius lėmė spartus lapuočių ir eglės augimas dėl ko vyraujančiomis rūšimis tapo kitos rūšys. Tai lėmė ir mažas ugdymo kirtimų intensyvumas. Uosynų tik III-oje amžiaus klasėje nesumažėjo. Uosynų II-oje amžiaus klasėje sumažėjo 2 ha, o IV-oje – 3 ha, tai įtakojo uosynų šaknų ligos. Ir beržynuose didžiausias pokytis yra II- oje amžiaus klasėje. Buvę II-oje klasėje 11 ha beržynų ir liko toje pat klasėje ir beržas pakeitė eglės, pušies ir ąžuolo jaunuolynus (85 ha). Tokius pasikeitimus daug įtakoja beržo kaip tikslinės rūšies įvedimas daugelyje augaviečių, kuriose ankščiau jis nebuvo tikslinė rūšis. Trečioje amžiaus klasėje beržynų taip pat truputį padidėjo (19 ha), nes 18 ha buvusių šioje klasėje beržo medynai ir liko toje amžiaus klasėje. Ketvirtoje amžiaus klasėje beržynų sumažėjo 29 ha, nes po ugdymo kirtimų tapo eglynais, pušynais ir ąžuolynais. Juodalksnynų padidėjo 19 ha II-oje amžiaus klasėje, dėl užmirkimo ir didesnio juodalksnio prieaugio eglės medynuose pradėjo vyrauti juodalksnis. Dėl tokių pat priežasčių ir III-oje amžiaus klasėje juodalksnynų padidėjo 9 ha. O IV-oje klasėje juodalksnynų

sumažėjo 19 ha, kadangi iš III-ios amžiaus klasės neperėjo į IV-tą klasę 4 ha juodalksnynų ir dėl ugdymo kirtimų iš mišrių juodalksnynų su egle, vyraujanti tapo eglė. Drebulynų II-oje amžiaus klasėje padidėjo 42 ha, nes 7 ha drebulynų liko toje pat klasėje ir dėl labai intensyvaus augimo drebulės pradėjo vyrauti buvusiuose eglynuose ir ąžuolynuose 35 ha. III-oje ir IV-oje amžiaus klasėje, dėl intensyvių kirtimų drebulynų sumažėjo. Baltalksnynuose plotas sumažėjo tik IV amžiaus klasėje, kadangi buvo vykdomi intensyvus kirtimai. Neigiama rūšių kaita daugiausia pasireiškia I-II a. klasės medynuose.

I AMŽIAUS KLASĖS JAUNUOLYNŲ VYRAUJANČIŲ MEDŽIŲ RŪŠIŲ PLOTAS (III+IV GRUPĖS)

1.68. lentelė

Metai	Plotas, ha	Medžių rūšių plotai, ha								
		P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos
2004	2296	353	915	31	2	606	203	175	6	5
2013	2122	309	1026	98	-	269	333	71	9	7

Jaunuolynų (pirmos amžiaus klasės medynų) 2013 m. inventorizuota 174 ha mažiau negu 2004 m. (1.69 lentelė). Jaunuolynų sumažėjo pirmiausiai, dėl plynų kirtimų ploto sumažėjimo lyginant su praeita miškotvarka, be to, per paskutinius kelis metus labai padidėjo neplynų sanitarinių kirtimų, dėl vėjavartų, eglynų ir uosynų džiūvimo, ko pasėkoje buvo atidėta dalis projektuotų plynų pagrindinių kirtimų biržių. Atlikus atvejinių kirtimų paskutinįjį atvejį, lieka medynas kurio amžiaus klasė būna dažnai aukštesnė už pirmą amžiaus klasę.

Pušynų pirmos klasės sumažėjo 44 ha (1,9%). Šį sumažėjimą lėmė prieš tai paminėtos priežastys ir tai kad pasikeitė miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai, dėl ko beržas, juodalksnis ir drebulė tapo tikslinėmis medžių rūšimis daugelyje augaviečių, be to, plynumos anksčiau buvo želdomos spygliuočiais, dabar jų ne maža dalis paliekamos savaiminiam žėlimui.

Beržynų plotai sumažėjo 337 ha, kadangi derlingose augavietėse buvo atkuriamas ąžuolas, o šlapiose – juodalksnis, sausesnėse buvo želdoma eglė. Dėl šios priežasties pirmos amžiaus klasės ąžuolynų, eglynų bei juodalksnynų plotai padidėjo. Uosynų sumažėjimas visiškai suprantamas dėl šaknų ligų po kurių buvę uosynai atsikuria kitomis medžių rūšimis Drebulynų jaunuolynų sumažėjimui didžiausios įtakos turėjo sėkminga jaunuolynų priežiūra ir ugdymo kirtimai. Truputį padidėjo baltalksnynų.

Dar vaizdžiau matosi medynų plotų kaita pagal amžiaus klases 27 pav. – 31 pav. ir 13-ame priede. I amžiaus klasės pušynų plotas mažėja, kadangi mažiau vykdoma plynų kirtimų ir iškirstose plynose kirtavietėse didesni plotai paliekama savaiminiam žėlimui. Tačiau II–III a. klasių pušynų plotas pastebimai didėja, tai lėmė sėkmingi jaunuolynų ugdymo kirtimai. o V a klasės pušynų sumažėjo labai pastebimai. Tam įtakos turėjo praūžęs viesulas, kuris daugiausia pažeidė šios amžiaus klasės medynus. Patikslinus medynų amžų atliekant naują inventorizaciją, taip pat keitėsi amžiaus klasių plotai. VI a klasėje pušynų gerokai padaugėjo (21%), tam nemažai įtakos turėjo einamieji kirtimai. Jų dėka pušys tapo vyraujančios buvusiuose lapuotynuose. VII – VIII amžiaus klasės plotas vėl sumažėja. Nuo IX iki XIII amžiaus klasės plotai pušynų didesni lyginant su praėjusia miškotvarka. Tai įvyko dėl sustabdytų plynų kirtimų po vėjavartų, didėjant neplynų kirtimų apimtim. Žiūrint į pušynų plotų kaitą matosi, kad ateityje turi stipriai didėti kirtimų apimtis pušynuose.

Pirmoje ir antroje eglynų amžiaus klasėje plotai lyginant su 2004 m. inventorizacija yra didesni, tai lėmė sėkmingi jaunuolynų ugdymo kirtimai ir želdinių priežiūros savalaikiai darbai. III–oje amžiaus klasėje eglynų truputį sumažėjo, o sekančioje klasėje – didėjo, tai įvyko patikslinus

medynų amžių atliekant naują inventorizaciją, dėl rūšių kaitos. IV – V ir VIII a. klasių eglynų plotas mažėja. Pagrindinė priežastis – praėjusios vėjavartos ir eglynų džiūvimai. X –XI a. klasės eglynų plotai truputi didėja, o medynams senstant jų plotai mažėja ir nuo XIV a. klasės visai nelieka, kadangi vykdomi pagrindiniai kirtimai.

Ąžuolynų plotai nuo I ir II amžiaus klasės didėjo, kadangi buvo daug ąžuolynų atkuriama ir vykdomi intensyvūs ugdomieji kirtimai. Nuo III iki VIII amžiaus klasės ąžuolynų plotai sumažėjo, nes dėl daug didesnio minkštųjų lapuočių ir eglės tūrio prieaugio, ąžuolynuose vyrauti pradėjo kitos medžių rūšys. IX–X amžiaus klasėse ąžuolynų plotai vėl didėja tai įtakoja intensyvūs einamieji ir neplyni kirtimai. Vyresnėse amžiaus klasėse ąžuolynų plotai mažėja. Šiuos pokyčius lėmė sanitariniai ir pagrindiniai kirtimai.

Beržynų plotas I a. klasėse sumažėjo, sėkmingai miškų urėdijai atliekant jaunuolynų priežiūros ir ugdymo kirtimus, bei atkuriant buvusius beržynus egle ir juodalksniu. II–VI a. klasėje beržynų padidėjo, tai lėmė ugdymo kirtimų mažas intensyvumas ir po vėjavartų eglynuose ir pušynuose pradėjo vyrauti beržas. V ir VI a. klasės beržynų plotas vėl sumažėja, nes vykdyti intensyvus einamieji kirtimai. VII-X a. klasės beržynų padidėjo, nes dėl vėjavartų dalis eglynų tapo beržynais.

Juodalksnynų plotas padidėjo I ir II a. klasėse, sekančioje klasėje sumažėjo. IV a. klasės juodalksnynų plotai padidėja, priežastys panašios kaip ir beržynų. Nuo V–VII a. klasės juodalksnynai tik mažėjo, vyresniuose juodalksnynuose plotai didėja palyginus su praėjusia miškotvarka, nes dėl vėjavartų dalis eglynų tapo juodalksnynais.

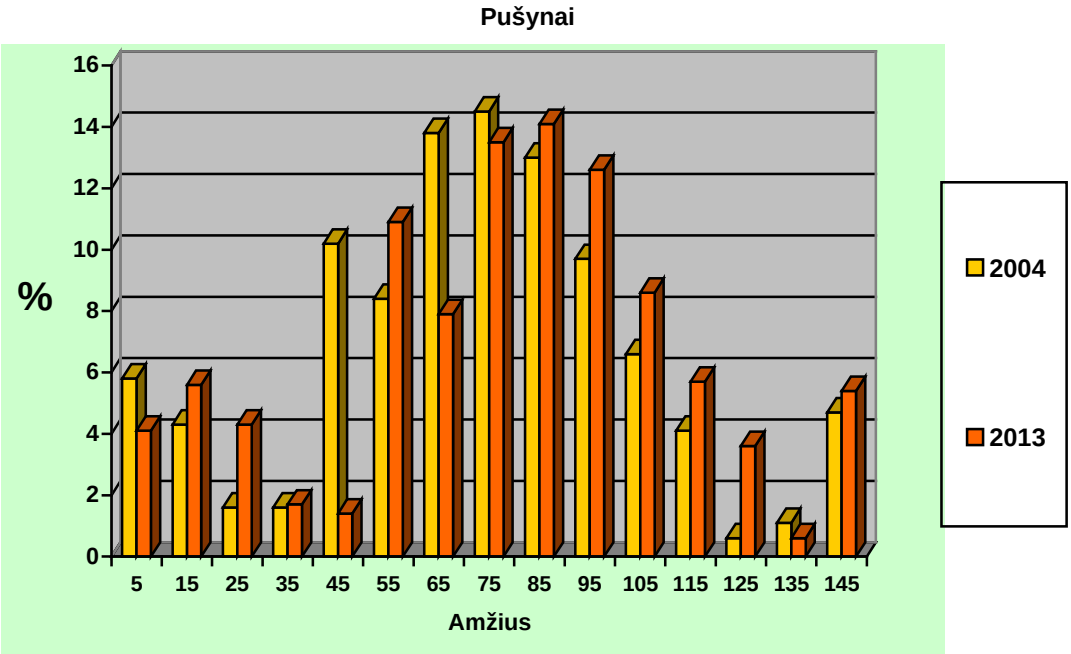

27 pav. Medynų plotų kaita pagal 2004 ir 2013 m. miškotvarką

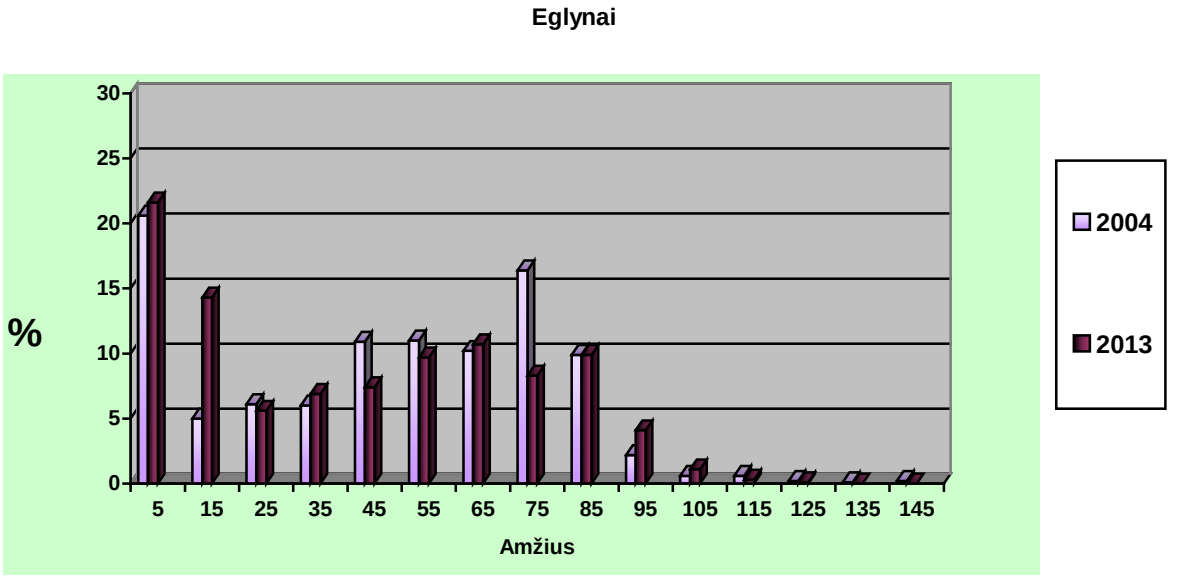

28 pav. Medynų plotų kaita pagal 2004 ir 2013 m. miškotvarką

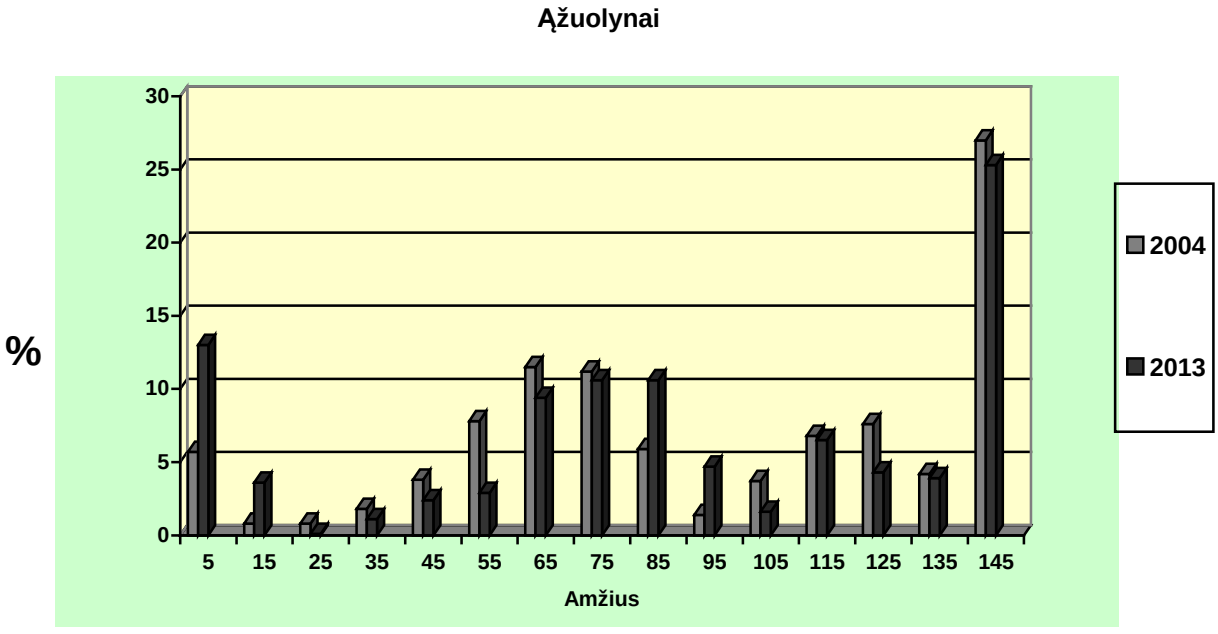

29 pav. Medynų plotų kaita pagal 2004 ir 2013 m. miškotvarką

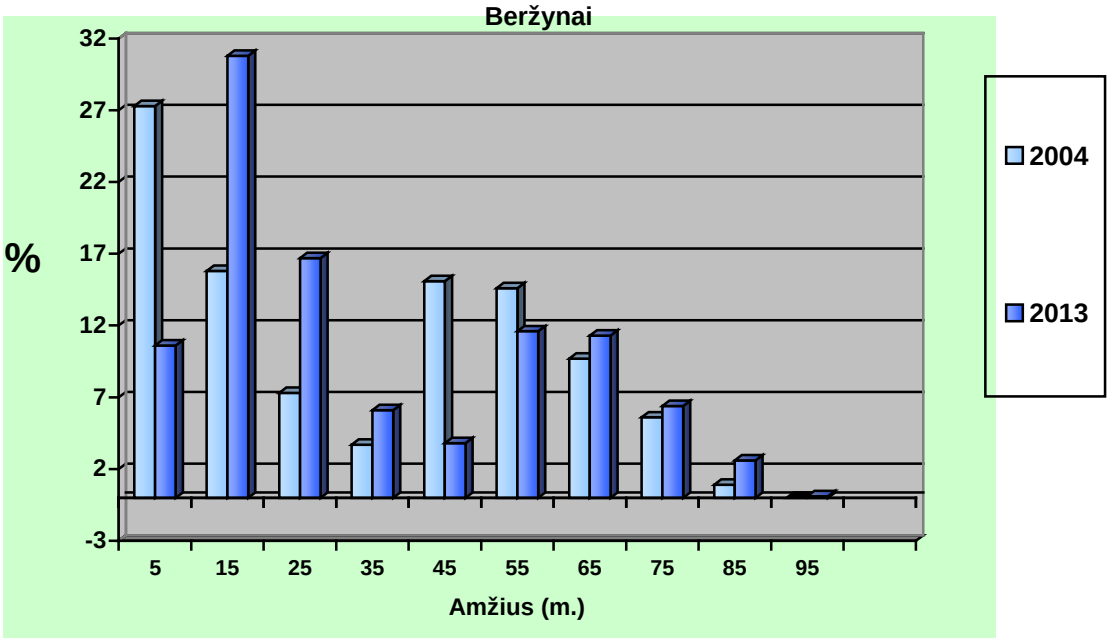

30 pav. Medynų plotų kaita pagal 2004 ir 2013 m. miškotvarką

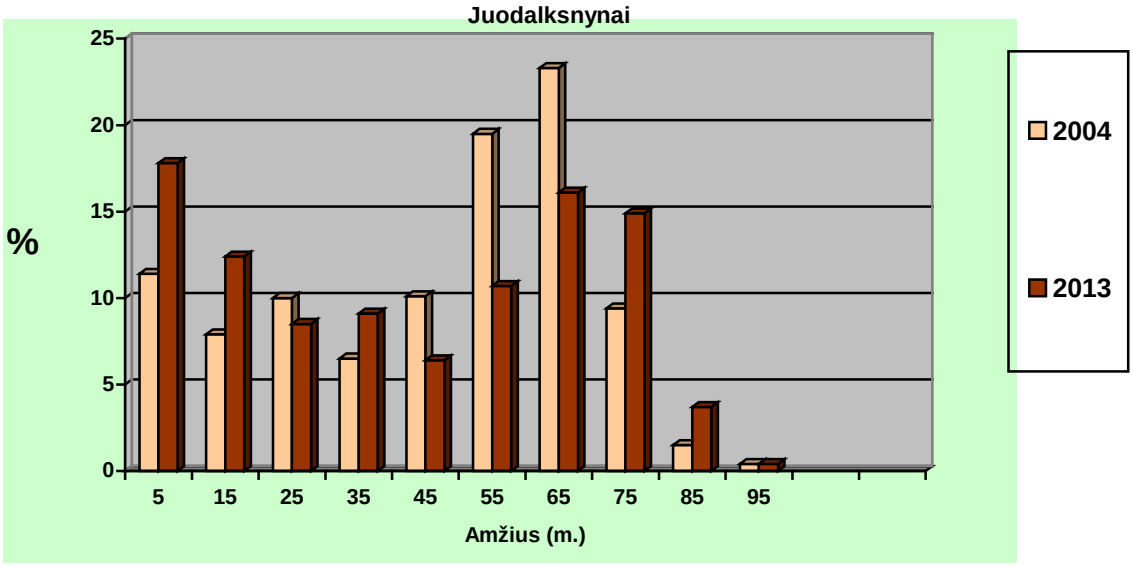

31 pav. Medynų plotų kaita pagal 2004 ir 2013 m. miškotvarką

Kinta ne tik miško plotų pasiskirstymas pagal vyraujančias medžių rūšis, bet ir medžių tūris pagal vyraujančias medžių rūšis. Per vykmetį bendras tūris VĮ Prienų miškų urėdijoje padidėjo 18 % lyginant su praėjusia miškotvarka. Pušynų medienos tūris padidėjo (24,9 %), eglynų tūris – 1,5 %, ąžuolynų – 5,4 %, beržynų –15,2 %, juodalksnynų – 18,7 %, baltalksnynų – 25,8 % ir drebulynų – 27,5 %. Uosynų tūris sumažėjo net 81 % kertant pažeistus medynus. (25.pav.).

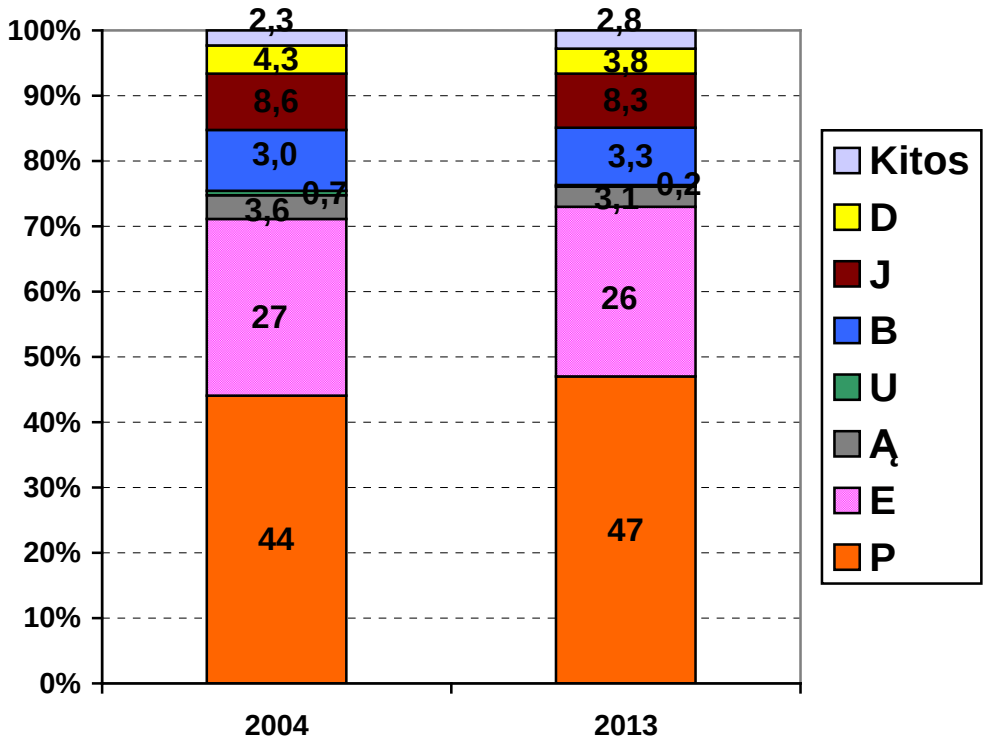

32 pav. Medienos tūrio (%) kaita pagal vyraujančias medžių rūšis 2004– 2013 metais

BRANDŽIŲ IR PERBRENDUSIŲ MEDYNŲ PLOTŲ KAITA

Labai svarbus ūkiniu, miško naudojimo požiūriu, yra III-IV miškų grupės brandžių medynų plotas. Analizei 1.70. lentelėje pateikta pribręstančių, brandžių ir perbrendusių medynų plotai pagal dviejų inventorizacijų duomenis ir tarp inventorizaciniu laikotarpiu iškirstas minėtų medynų plotas.

Analizuojant brandžių ir perbrendusių medynų plotų kaitą visi brandūs eksploatacinio fondo medynai buvos suskirstyti į 3 grupes:(1.69. lentelė)

pirmo penkmečio, pradedant kirtimo amžiumi, medynai, kurie tik ką tampa brandžiais;

pirmų dviejų dešimtmečių minkštųjų lapuočių ir trijų dešimtmečių visų kitų medžių rūšių be pirmojo penkmečio medynai, kurie jau buvo brandūs;

perbrendę medynai, t. y. dvidešimt metų vyresni nei kirtimų amžiaus minkštųjų lapuočių ir trisdešimt metų vyresni kitų medžių rūšių medynai.

BRANDŽIŲ MEDYNŲ PLOTŲ KAITA
(III ir IV miškų grupių eksploatacinis fondas)

1.69. lentelė

Medžių rūšis	Plotas, ha/%, buvusios miškotvarkos				Iškirstas plotas plynai ir paskutiniu atveju ha/%,				Plotas, ha/%, paskutinių miškotvarkos m.				Likę nuo praeitos miškotvarkos brandūs medynai
	Brandūs I-o penkmečio	Brandūs II-IV-o penkmečio (VI br. gr.)	Perbrendę	Iš viso	Brandūs I-o penkmečio	Brandūs II-IV-o penkmečio (VI br. gr.)	Perbrendę	Iš viso	Brandūs I-o penk-mečio	Brandūs II-IV (VI) penkmečio	Perbrendę	Iš viso	
P	383,9	480,5	80,1	944,5	105,9	113,6	28,8	248,3	178,3	437,7	64,2	680,2	696,2
%	40,6	50,9	8,5	100	42,6	45,8	11,6	100	26,2	64,4	9,4	100	
E	440,2	1005,7	42,1	1488	129,5	483,0	35,8	648,3	198,4	603,6	18,1	820,1	839,7
%	29,6	67,6	2,8	100	20	74,5	5,5	100	24,2	73,6	2,2	100	
Ą	40,0	84,1	47,8	171,9	7,5	22,5	11,5	41,5	5,3	35,1	57,8	98,2	130,4
%	23,3	48,9	27,8	100	18,1	54,2	27,7	100	5,4	35,7	58,9	100	
U		-	3,4	3,4	-	-	3,4	3,4	-	-	-	-	-
%	-	-	100	100	-	-	100	100	-	-	-	-	-
B	342,6	377,1	19,8	739,5	78,3	163,3	17,4	259,0	128,6	285,1	63,8	477,5	480,5
%	46,3	51	2,7	100	30,2	63,1	6,7	100	26,9	59,7	13,4	100	
J	351,1	568,8	28,3	948,2	63,4	253,1	26,6	343,1	131,4	399,0	60,3	590,7	605,1
%	37	60	3	100	18,4	73,8	7,8	100	22,3	67,5	10,2	100	
D	22,1	257,4	115,7	395,2	8,2	128,4	53,2	189,8	7,6	86,3	137,4	231,3	205,4
%	5,6	65,1	29,3	100	4,3	67,7	28	100	3,3	37,3	59,4	100	
Bt	31,6	10,7	-	42,3	11,0	2,9	-	13,9	8,9	18,0	0,4	27,3	28,4
%	74,7	25,3	-	100	79,1	20,9	-	100	32,6	65,9	1,5	100	
Kitos	52,1	19,8	32,0	103,9	2,9	5,4	9,9	18,2	30,2	43,9	33,2	107,3	85,7
%	50,1	19,1	30,8	100	15,9	29,7	54,4	100	28,2	40,9	30,9	100	
Iš viso	1663,6	2804,1	369,2	4836,9	406,7	1172,2	186,6	1765,5	688,7	1908,7	435,2	3032,6	3071,4
%	34,4	58	7,6	100	23	66,4	10,6	100	22,7	62,9	14,4	100	

Bendras eksploatacinis brandžių medynų fondas 2004-2013 m. laikotarpyje sumažėjo 39 ha. Pakito eksploatacinio fondo brandžių medynų ploto pasiskirstymas pagal amžių. I-o penkmečio brandžių medynų plotas sumažėjo 568 ha, II-IV-o penkmečių padidėjo 277 ha, o perbrendusių medynų plotas padidėjo 253 ha. Didžiausia dalį tarpe kertamų medynų – 62,9 % sudaro antro-ketvirto penkmečių brandūs medynai, I – o penkmečio medynai užima 22,7 % ir mažiausia, perbrendę 14,4 % medynai. Perbrendusių medynų per vykmetį iškirsta 187 ha. Daugiau kaip pusę iškirstų perbrendusių medynų sudarė vykmečio pradžioje buvę perbrendę medynai, kitą dalį vykmečio bėgyje tapę perbrendusiais medynai. Dalyje buvusių perbrendusių medynų buvo vykdytas I-mas atvejinių kirtimų atvejis, todėl jie liko perbrendusiais. Kita dalis perbrendusių medynų nebuvo iškirsta kadangi tapo ne eksploatacinio fondo medynais: kertinėmis miško buveinėmis; natūraliai medynų augimo raidai paliktais medynais; atlikus atrankinius kirtimus pasikeitė vyraujanti medžių rūšis į neperbrendusią ar inventorizuojant patikslintas amžius bei vyraujanti rūšis .

Neigiamai reikia vertinti tai, kad apie 23 % pagrindiniais kirtimais iškirstų medynų ploto sudaro tik ką pasiekę kirtimo amžių I-o penkmečio amžiaus grupės brandūs medynai. Ypatingai atkreiptinas dėmesys į pušynus, kuriuose I-o penkmečio amžiaus grupės brandūs iškirsti medynai sudaro 43 % brandžių ir perbrendusių medynų ploto, beržynus, kuriuose I-o penkmečio amžiaus grupės brandūs iškirsti medynai sudaro 30 %.

Dabar miškotvarkos inventorizuota 435 ha perbrendusių medynų, 66 ha didesnis plotas negu buvusioje miškotvarkoje. Pagal vyraujančias medžių rūšis perbrendusių pušynų sumažėjo 16 ha, eglynų – 24 ha, visų kitų rūšių padidėjo. Plotas perbrendusių ąžuolynų padidėjo 10 ha, beržynų – 234 %, juodalksnynų padidėjo 113 %, drebulynų – 19. Sudėtingiausiai bus iškirsti perbrendusius drebulynus, kurių yra 31,6 % visų perbrendusių medynų ploto ir pušynų (14,8 %), bei juodalksnynų (14,7 %).

Daugumą kirtimų reikėtų projektuoti pirmiausiai brandesniuose ir perbrendusiuose medynuose tokiu būdu galima pristabdyti perbrendusių medynų kaupimąsi. Vadovaujantis miško kirtimų taisyklių nuostatomis (dėl šliejimo, biržių ploto ir biržių pločio reikalavimų) projektuojant kirsti vien tik perbrendusius medynus, vykmečio pabaigoje vis tiek dalis tokių medynų liktų neiškirstų.

Miškų urėdijoje yra dideli perbrendusių medynų plotai (435 ha), bet dėl šliejimo reikalavimu (kertama kas trečia biržė) dalis medynų lieka nekirsti. Perbrendusių medynų įtraukimas į biržę vyksta pagal galimybes, atsižvelgiant į kirtimo taisyklių parametrus ir kitus faktorius.

Iškirstų biržių atkūrimas ir naujų plotų apželdymas davė gerus rezultatus. 2013 m. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose įveista 1579 ha želdinių. Pagal būklę geri želdiniai užima 70,1 %, patenkinami – 28 %, blogi – tik 1,5%. Žuvę želdiniai 0,4 % iš jų neatkurti 1,2 ha, likęs plotas tapo savaiminių medžių rūšių jaunuolynais, su kultūrinės kilmės rūšimis sudėtyje. Želdintos rūšys vyrauja 96,4 % plote. Sklypų, kuriuose vyrautų atžėlusios lapuočių rūšys yra tik 1,3 %. Po laja likusių želdinių yra 1,6 % ir polajinių želdinių tik 0,3 ha. Tai rodo, kad VĮ Prienų miškų urėdija pakankamai gerai atlieka želdinių priežiūros darbus. Sklypuose kur vyrauja savaiminės medžių rūšys yra visos galimybės ugdymo kirtimais pagerinti jaunuolynų rūšinę sudėtį.

Paskutinio vykmečio (2004-2013 m.) žėlinių įvertinimas: plynose kirtavietėse, paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 65,8 %, beržais 15,4 %, drebulėmis 10,7 %, spygliuočiais 7,7 % (1.49. lentelė). Jaunuolynų charakteristika pateikta girininkijų miško žėlinių žinialapiuose. Žėlinių iki 10 metų yra 394,1 ha, iš jų 23,6 ha mišrus atkūrimas (žėliniuose yra želdintų rūšių). Drebulės žėlinių yra tik 37 ha iš jų 15,9 ha yra gryni, o 21,1 ha – mišrūs. Beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (329,2 ha) sudaro 84,7 % žėlinių ploto, beveik pusė jų yra mišrūs, su egle, ąžuolu ir

pušimi, ugdymo kirtimais galima formuoti geresnės rūšinės sudėtis ir tikslinius medynus. Spygliuočiais atžėlę medynai sudaro 24,3 ha ploto. Pagal 2004 m. miškotvarkos projektą atžėlusiame plote (574 ha) žėlinių rūšinė struktūra buvo panaši: vyravo atžėlimas beržais, juodalksniais (69 %), drebulėmis (15 %), spygliuočiais (15 %) ir 5 ha kietaisiais lapuočiais . Atžėlimas spygliuočiais tai daugiau likęs po kirtimo pomiškis (didesnis medelių amžius).

Jaunuolynų ugdymas kartotas 9,3 %, retinimų 0,7 %, einamųjų kirtimų 0,4 % plote. Kirtimų kokybė yra gera, nepatenkinamai įvertintų tik 0,6 %. Tai rodo ir nemažas tikslinių medžių rūšių kiekis išugdytuose jaunuolynuose ir retinimuose. Pagal 2004 m. projektą nepatenkinamai buvo įvertinta 5 % ugdymo kirtimų, o pagal ugdymo kirtimų rūšis: jaunuolynų ugdymas – 4 %, retinimas – 8 %, einamieji – 4 %. Apimtys ugdomųjų kirtimų taip pat padidėjo 8,5 % lyginant su praeito vykmečio atliktais kirtimais Per mažas einamųjų kirtimų intensyvumas, ypač mišriuose medynuose, nepilnai išnaudotos rūšinės sudėties gerinimo ir kaupimo kokybiškesnės medienos brandos amžiuje galimybės.

MEDIENOS TŪRIO PRIEAUGIS IR JO BALANSAS

Pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos (2010) punktą 38.4.2 tapačioms teritorijoms atskirai I-II ir III-IV grupės miškams sudaromas medienos prieaugio balansas, nustatant iškirstą pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais medienos tūrį, sukauptą ateities naudojimui, taip pat prarastą miško auginimo metu t. y. savaime iškritusių ir nepanaudotų medžių tūrį. Pagal sudarytą prieaugio balansą įvertinama praeities ir dabartinės miškų inventorizacijos kokybė, išnagrinėjamos projektuotų ūkinių priemonių nevykdymo arba netinkamo vykdymo pasekmės.

Klasikinė tūrio prieaugio balanso formulė yra

$$Z_m = \Delta_m + M_k + M_o$$

Z_m – bendras prieaugis, m^3/ha
Δ_m – prieaugio kaupimas (tūrio pokytis)
M_k – tūris iškertamas pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais
M_o – natūraliai iškrentanti dalis

Sunkiau įvertinti tūrio atkritimą. Sunykusių, nepanaudotų kirtimais medžių tūris sudaro miško auginimo nuostolius.

Nacionalinės inventorizacijos metu (nuo 1998 m.) sukaupta daug duomenų apie prieaugius, iškertamus medienos kiekius, atkrentantį medžių tūrį (panaudotą, nepanaudotą, sunykusį). Duomenys pateikiami šalies mastu ir pagal apskritis (pagal miškų urėdijas nepakanka tikslumo).

BENDROJO MEDŽIŲ TŪRIO PRIEAUGIO BALANSAS VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE
(pagal NMI 1998-2008 m. duomenis)

1.70. lentelė

Tūrio prieaugis ir jo sudėtinės dalys	Tūrio prieaugis, m^3/ha	%
Bendras prieaugis	7,3	100
tūrio pokytis	1,1	15
iškirstas tūris	4,6	63
- iš jo pagrindiniais kirtimais	2,8	38
žuvusių medžių tūris	1,6	22
- iš jo sunaudotas kirtimais	0,3	4
- sunykusi	0,8	11
- nepanaudota	0,5	7

Didžiausia tūrio prieaugio dalis kaupiama pušynuose (45%). Tai susiję su nepakankamu brandžių pušynų kiekiu ir ribotu pagrindiniu naudojimu juose. Šis kaupimas užtikrino pušynų vidutinio tūrio didėjimą. Daugiau nei priauga kasmet buvo kertama drebulynuose (25% daugiau), tai susiję su brandžių ir perbrendusių medynų vyravimu, taip pat daugiau kirsta nei priauga eglynuose (13%) ir uosynuose (67%), dėl žinomų priežasčių. Intensyviai mediena kaupiama baltalksnynuose (25%), medienos naudojimas juose tesudaro tik 40% metinio tūrio prieaugio. Žuvusių medžių tūrio dalis baltalksnynuose artėja prie iškirstos prieaugio dalies. Tai ryškus baltalksnynų degradacijos požymis.

Sukauptas didžiulis brandžios medienos kiekis valstybinės reikšmės miškuose leidžia naudoti 75-80 % ir daugiau bendrojo prieaugio.

Valstybinės reikšmės miškuose per 5 metus dėl savaiminio medžių atkritimo žuvo vidutiniškai 8,6 m^3/ha medžių arba 1,66 m^3 kasmet, iš jų iškirsta apie 27%, sunyko 40% ir sukaupta 33%. Didžiausias žuvusių medžių tūris drebulynuose ir baltalksnynuose.

Atliekant panašią prieaugio naudojimo analizę VĮ Prienų miškų urėdijoje, susiduriama su tokiomis problemomis: miškų urėdijos valdomų miškų plotas per vykmetį kito (medynų plotas padidėjo 56 ha), pagal atskiras kirtimo rūšis iškirstos medienos tūrio apskaita nevykdoma, pagal miškų grupes apskaita taip pat nevykdoma, kai kurioms kirtimų rūšimis fiksuojamas tik iškirstas likvidinis tūris. Plotas priimtas koks buvo 2013 m. inventorizacijos nustatytas. Pagrindiniai kirtimai paskirstyti grupėms pagal 2004 m. suprojektuotas apimtis, kuriomis miškų urėdija vadovavosi. Likvidinis tūris pervestas į bendrą pagal priimtą likvidinės medienos kiekį (miškotvarkos darbų instrukcijos 18 priedas). Likvidinės medienos išeiga šalies mastu 73%, pagrindiniais kirtimais 85%.

RODIKLIAI PRIEAUGIO BALANSO NUSTATYMUI

1.71. lentelė

Rodikliai	Iš viso	II grupė	III+IV grupė
Bendras medynų plotas, ha	18926	2406	16520
Bendras tūrio prieaugis, m³/ha	7,97	8,28	7,92
Bendras tūrio prieaugis, tūkst.m³	150,8	19,9	130,9
Bendras medienos tūris, tūkst.m³	5507,9	954,8	4553,1
Bendras medynų tūris 1 m³/ha 2004m.	248	315	237
2013m.	291	397	276
Tūrio pokytis per 10 metų /per metus	43/4,3	80/8,0	39/3,9
Inventorizuotų sausuolių tūris tūkst.m³	12,3	3,7	8,6
Sausuolių kiekis 1 ha/ m³	0,7	1,5	0,5
Iškirsta per metus 2004-2013 m. bendras/likvid.	105,8/86,9		
Pagrindiniai kirtimai, tūkst. m³ bendras/likvid.	59,6/49,5		
Iš 1 ha medynų ploto m³ bendro/likvid	3,2/2,6		
Ugdomieji kirtimai, tūkst. m³ bendras/likvid.	16,8/13,9		
Iš 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid.	0,89/0,7		
Sanitariniai ir kiti kirtimai m³ bendras/likvid.	29,4/23,5		
Iš 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid.	1,6/1,2		
Iš viso 1 ha medynų ploto, m³ bendras/likvid.	5,9/4,5		

Pagal pateiktus duomenis sudarytas prieaugio naudojimo balansas VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškams.

MEDIENOS PRIEAUGIS IR JO NAUDOJIMAS 2004-2013 M.

1.72. lentelė

Tūrio prieaugio sudėtinės dalys	Tūrio prieaugis m^3 /ha	Praktiškas %	Teorinis tūrio Prieaugis m^3 /ha	Teorinis %
Bendras prieaugis	**7,97**	**100**	**7,97**	**100**
-tūrio pokytis:	**4,3**	**54**	**0,67**	**9**
Sukaupta tūrio dalis augimo eigoje	0,67	8	0,67	9
Tūrio dalis neapskaityta ankstesnėse inventorizacijose	3,63	46	-	-
-iškirstas tūris	**5,69**	**72**	**5,69**	**71**
iš jo pagrindiniais kirtimais	3,16	40	3,16	42
-žuvusių medžių tūris	**1,61**	**20**	**1,61**	**20**
iš jo sunaudotas kirtimais	0,34	4	0,34	4
sunykusi	0,55	7	0,55	7
nepanaudota (likę sausuoliai)	0,72	9	0,72	9
Viso:	**11,60**	**146**	**7,97**	**100**

Medynų bendrojo tūrio prieaugio balansas apskaičiuotas, VĮ Prienų miškų urėdijos, patikėjimo teise, valdomuose miškuose. Likvidinės medienos tūris perskaičiuotas į stiebų su žieve tūrį pagal šiuo metu galiojančius normatyvus. VĮ Prienų miškų urėdijos valdomuose miškuose

2004-2013 m. buvo sunaudota kirtimais 72 % bendrojo metinio tūrio prieaugio (1.72. lentelė). Iš bendro iškirsto medienos kiekio, apie 40 % iškirsta pagrindiniais kirtimais (2,6 m³/ha stiebų tūrio) kita dalis, tarpiniais miško kirtimais (0,53 m³/ha stiebų tūrio). Iš priaugančio medienos tūrio žūsta 20 % iš šio kiekio 35% medienos sunyksta. Medienos kaupimą ir jo dydį nulemia ne tik tinkamai vykdoma ūkinė veikla, bei racionalus medienos naudojimas VĮ Prienų miškų urėdijoje. Buvusios miškotvarkos metu, nepakankamai tiksliai nustatyti vidutiniai medynų parametrai (ypač medynų aukštis). Dėl šios priežasties, praėjusioje miškotvarkoje, bendras medynų tūris buvo sumažintas. Padidėjus medynų inventorizacijos tikslumui, bei dėl racionalaus medienos naudojimo, bendras medynų tūrio pokytis 3,63 m³/ha viršija bendrą medienos prieaugį. Didžiausias medienos tūrio kaupimas vyksta II grupės miškuose (8,0 m³/ha), kuriuose vykdoma ūkinė veikla, yra neintensyvi. Miškuose kur vykdoma intensyvūs kirtimai, tūrio kaupimas mažėja dėl iškertamo tūrio, III grupės miškuose (6,7 m³/ha), IV grupės miškuose (3,0 m³/ha)

Prieaugio balansą paskaičiuoti pagal miškų grupes nebuvo galimybės, kadangi VĮ Prienų miškų urėdija iškertamą medienos tūrį neišskaidė pagal miškų grupes.

1.4.3. EKONOMINIAI MIŠKO ŪKINĖS VEIKLOS REZULTATAI

EKONOMINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ RODIKLIAI

VĮ Prienų miškų urėdijos pajamos 2013 metais siekė 12147,8 tūkst. litų. VĮ Prienų miškų urėdija pagal valstybinių miškų plotą yra kiek didesnė, nei šalies valstybinių miško įmonių vidurkis, pajamos taip pat viršija vidutines šalies miško įmonių pajamas. Didžiausią pajamų dalį 2013 m. sudarė pajamos už pagrindinę produkciją - žaliavinę medieną (86,7 %). Lyginant su valstybinio miško sektoriaus vidurkiu, urėdijos pajamų struktūroje santykinai mažesnę dalį sudarė pajamos už žaliavinę medieną ir nenukirtą mišką, sėklas, sodmenis, šalutinę ir antraeilę produkciją, tuo tarpu pajamos už transporto paslaugas bei kitos pajamos sudarė santykinai didesnę dalį.

VĮ Prienų miškų urėdijos išlaidos 2013 metais buvo 11046,5 tūkst. litų. Pagal išlaidų struktūrą 2013 m. urėdija išsiskyrė santykinai mažesne nei kitose miškų urėdijose apvaliosios medienos gamybos, bendrųjų administracinių bei kitų išlaidų dalimi, bei didesne transporto paslaugų išlaidų dalimi. Likusių išlaidų struktūra buvo artima šalies vidurkiui. Didžiausią dalį visose išlaidose 2013 m. sudarė apvaliosios medienos gamybos tiesioginės išlaidos – 34,9 % (visame valstybiniame miškų sektoriuje – 36,3 %) bei kitos išlaidos – 21,6 % (sektoriaus vidurkis – 24,6 %). Tarp likusių urėdijos išlaidų didžiausią dalį sudarė girininkijų personalo (12,9 %), miško atkūrimo (8,8 %) bei transporto išlaidos (8,1 %).

Per nagrinėjamą trejų metų laikotarpį VĮ Prienų miškų urėdijos pelnas bei santykiniai pelningumo rodikliai keitėsi priklausomai nuo kirtimo apimčių bei medienos kainų dinamikos. 2011 m. gautas 2191,6 tūkst. Lt bendrasis pelnas prieš apmokestinimą, 2012 m. – 479,2 tūkst. Lt. 2013 m. bendrasis pelnas siekė 1101,3 tūkst. Lt, o pajamų pelningumas - 9,1 %, esant vidutiniam sektoriaus pelningumui 8,2 %.

Miško ūkio intensyvumo rodiklis pagal pajamas, tenkančias 1 ha valstybinės reikšmės miškų Prienų miškų urėdijoje (600 Lt/ha), yra aukštesnis, nei šalies valstybinių miškų sektoriaus vidurkis (513 Lt/ha). Darbuotojų skaičius, tenkantis 1000 ha miško, urėdijoje taip pat yra didesnis už sektoriaus vidurkį.

Keičiantis kainoms ir paklausai žaliavinės medienos rinkoje, VĮ Prienų miškų urėdijos parduodamos medienos vidutinė kaina mažėjo nuo 132,5 Lt/m³ 2011 m. iki 120,7 Lt/m³ 2012 m., o 2013 m. padidėjo iki 133,4 Lt/m³.

VĮ Prienų miškų urėdijos kirtimo fondo potencialo panaudojimą atspindi santykis tarp žaliavinės medienos pajamų ir iškirstos medienos nenukirsto miško vertės. 2013 m. šis rodiklis siekė 2,15 ir buvo lygus atitinkamam vidutiniam sektoriaus rodikliui.

VĮ Prienų miškų urėdijos investicijos į mišką, t. y. miško auginimui ir priežiūrai skiriamos lėšos, atspindimos miško ūkinės veiklos išlaidomis, tenkančiomis 1 Lt nenukirsto miško vertės. Šis rodiklis 2013 m. valstybiniame šalies miško sektoriuje siekė 0,81 Lt, o Prienų miškų urėdijoje – 0,80 Lt.

Bendras darbuotojų skaičius miškų urėdijoje yra artimas panašaus dydžio urėdijų darbuotojų skaičiui. Per 2011 – 2013 metus darbuotojų skaičius įmonėje pasikeitė nežymiai - sumažėjo nuo 98 iki 95. Vidutinis darbo užmokestis 2013 m. buvo 3,1 %, o darbininkų – 4,5 % didesnis už šalies miškų urėdijų vidurkį.

EKONOMINIŲ VEIKLOS REZULTATŲ RODIKLIAI

1.73. lentelė

Rodiklis	Mato vnt.	Metai			Vidutiniai 2013 m. miškų urėdijų rodikliai
		2011	2012	2013	
1. Pajamos, iš viso	tūkst. Lt	14814,3	12048,4	12147,8	12949,6
Iš jų už:					
nenukirstą mišką	tūkst. Lt	157,4	121,1	155,7	x
	%	1,1	1,0	1,3	0,6
žaliavinę medieną	tūkst. Lt	13301,6	10648,9	10527,8	x
	%	89,8	88,4	86,7	89,1
sėklas, sodmenis, šalutinę ir antraeilę produkciją	tūkst. Lt	139,7	96,0	125,3	x
	%	0,9	0,8	1,0	3,1
medžioklės ūkį	tūkst. Lt	0,0	0,0	0,0	x
	%	0,0	0,0	0,0	0,3
transporto paslaugas	tūkst. Lt	1043,0	983,7	962,6	x
	%	7,0	8,2	7,9	4,3
kitos pajamos	tūkst. Lt	172,6	198,7	376,4	x
	%	1,2	1,6	3,1	2,6
2. Išlaidos, iš viso	**tūkst. Lt**	**12622,7**	**11569,2**	**11046,5**	**11889,7**
Iš jų pagal darbų rūšis sąlyginiam produkcijos vienetui:					
apvaliosios medienos gamybos tiesioginės	Lt/m³	51,0	49,3	45,6	47,1
pardavimams	Lt/m³	3,9	4,0	4,1	3,5
bendrosios administracinės	Lt/ha*	31,6	33,2	31,5	29,3
girininkijų personalo išlaikymui	Lt/ha*	68,4	74,2	70,7	61,2
miško priežiūros personalo išlaikymui	Lt/ha*	11,1	12,1	13,8	11,2
miško želdymui ir žėlimo paramai (1 ha apželdinto ploto)	Lt/ha**	5000	4300	4200	4100
miško sanitarinei apsaugai	Lt/ha*	4,0	3,1	2,9	1,1
miško priešgaisrinei apsaugai	Lt/ha*	3,8	3,3	3,5	5,3
rekreacinių objektų įrengimui	Lt/ha*	3,1	5,9	5,6	3,1

Rodiklis	Mato vnt.	Metai			Vidutiniai 2013 m. miškų urėdijų rodikliai
		2011	2012	2013	
3. Pelningumo rodikliai					
ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostolis)	tūkst.Lt	2191,6	479,2	1101,3	1059,9
pajamų pelningumas (pelnas/pajamos)	%	14,8	4,0	9,1	8,2
pelningumas 1 darbuotojui	tūkst. Lt/ vnt.	22,4	5,0	11,6	11,0
4. Miško ūkio intensyvumo rodikliai					
pajamos 1 ha	Lt	732,2	595,5	600,4	512,9
darbuotojų skaičius 1000 ha	vnt.	4,8	4,7	4,7	3,8
5. Veiklos efektyvumo rodikliai					
vidutinė apvaliosios medienos pardavimo kaina	Lt/m³	132,5	120,7	133,4	133,1
pajamos 1 dirbančiajam	Lt	151,2	125,5	127,9	134,7
žaliavinės medienos ir nenukirsto miško pajamos 1 Lt nenukirsto miško vertės	Lt	2,69	2,23	2,15	2,15
miško ūkinės veiklos išlaidos 1 Lt nenukirsto miško vertės	Lt	0,78	0,82	0,80	0,81
6. Socialiniai rodikliai					
vidutinis darbuotojų skaičius	vnt.	98	96	95	96
iš jų darbininkų	vnt.	54	52	51	48
vidutinis darbo užmokestis	Lt/mėn.	2324	2439	2564	2487
iš jų darbininkų	Lt/mėn.	1962	1997	2108	2018

* – 1 hektarui valstybinės reikšmės miškų ploto.

** – 1 hektarui apželdinto ploto, įskaitant želdinių atkūrimo ir įveisimo išlaidas.

1.4.4. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO VYKDYMO ĮVERTINIMAS

Miškotvarkos projekte pateikta 2004 m. miškotvarkos suprojektuotų ūkinių priemonių apimtis 2004 – 2013 metams, jos įvykdymas, analizė ir įvertinimas. Taip pat panaudoti 1989 m. miškotvarkų duomenys, miškų urėdijos ūkinės veiklos ataskaitos. Valstybinių miškų plotas kito. Todėl už ilgesnį laikotarpį analizei naudoti sąlyginiai dydžiai, daugiau dėmesio skiriant paskutinio vykmečio (2004-2013 m.) duomenų analizei, ją atliekant 20080,7 ha miško žemės plote. Išvados suformuluotos remiantis daugiausia valstybinės reikšmės miškų rodiklių analize, o atskirais atvejais apimant ir visus miškus (miško apsauga, medžioklės ūkis).

Miško plotų kaita. Nuo 1989 metų miškotvarkos iki 2013 m. bendras miškų urėdijos plotas padidėjo apie 1747 ha. Valstybinės reikšmės miškų plotas tapo 20081 ha.(194 ha mažesnis negu 1989 m.)Lyginant 2004 m. duomenis su paskutinės miškotvarkos medžiaga, padidėjo valstybinės reikšmės miško žemės plotas 463 ha medynų plotas 56 ha. Tai lėmė kitos miško žemės ploto padidėjimas 355 ha lyginant su praėjusia miškotvarka ir naujai prijungti plotai kuriuose yra medynų nebuvusių valstybinės reikšmės miškų plotuose ir dėl dalies pelkių inventorizuotų mišku (11 ha), be to 30 ha buvusių dirbamų žemių apželdinta mišku.

Miškų rūšinės sudėties kaita. Spygliuočių medynų plotas 2004-2013 m. padidėjo 19 ha, , bet pušynų sumažėjo 140 ha, o eglynų padidėjo 159 ha. Dėl plynų kirtaviečių atkūrimo egle ir po didesnių apimčių neplynų kirtimų, po kurių dažniausiai susiformuoja eglynai, padidėjo eglynų plotai. Pušynų plotai sumažėjo dėl didelių apimčių atvejinių kirtimų, po kuriu atsikūrė eglynai ir dalyje jaunuolynų dėl rūšių kaitos vyrauti pradėjo kitų rūšių medynai. Pasikeitus atkūrimo nuostatams padidėjo plotų atkurtų savaiminiu žėlimu, ko pasėkoje padidėjo minkštųjų lapuočių plotai, kurie ankščiau būtų atkuriami spygliuočiais Ąžuolynų plotai padidėjo – 45 ha dėka kirtaviečių atkurtų ąžuolu. Uosynuose, dėl šaknų ligų ir vykdytų sanitarinių kirtimų vyraujančiomis medžių rūšimis tapo kitos medžių rūšys, daugiausia minkštieji lapuočiai, todėl uosynų sumažėjo 43 ha. Dėl prieš tai paminėtų priežasčių beržynų plotas padidėjo 19 ha ir dėl savaiminio žėlimo minkštaisiais lapuočiais, susiformavusiose plynumose, pasikeitus miško atkūrimo ir įveisimo nuostatams dėl tikslinių medžių rūšių. Juodalksnynų padidėjo 3 ha. Drebulynų plotas sumažėjo 49 ha, nes dalis drebulės kirtaviečių buvo atkurtos egle ir ąžuolu, o vykdant ugdymo ir atvejinius kirtimus drebulę keitė kitos medžių rūšys. Baltalksnynų plotas padidėjo 15 ha.

Visais laikotarpiais miško naudojimas buvo intensyvus. Iš 1 ha mišku apaugusio ploto iškirsta likvidinio tūrio: 1989 – 2,6 m^3, 2004 – 4,5 m^3 (buvo suprojektuota 4,6 m^3) 2013 m. – 4,7 m^3 (projektuota). Kertant daug mažiau prieaugio, vyksta tolygus medienos tūrio kaupimas, ypač II ir III grupės miškuose. Per vykmetį valstybinės reikšmės miškuose papildomai sukaupta 24,5 tūkst.. m^3 medienos.

2004 m. miškotvarka VĮ Prienų miškų urėdijoje suprojektavo kirtimo apimtis (86,6 tūks. m^3) nesiekiančias metinį medienos prieaugį (prieaugio naudojimas 81 %) iš 1 ha iškertant po 4,6 m^3 likvidinio tūrio.

Faktiškai šio projekto galiojimo laikotarpiu vidutiniškai buvo iškertama po 85,2 tūkst. m^3 likvidinės medienos (įvykdymas – 98 %). Tokį projektinės normos neatlikimą lėmė 2010 metų škvalo padariniai, kai per 2010-2011 metus sanitariniais ir kitais kirtimais vidutiniškai per metus buvo iškirstas 58,7 tūkst. m^3 likvidinės medienos, tai viršino sanitarinių ir kitų kirtimų normą 3,5 karto. Todėl buvo sustabdyta pagrindinių ir kai kurių ugdomųjų kirtimų biržių kirtimai. Pagrindinių kirtimų metinė apimtis, buvo suprojektuota 221 ha ir 56,8 tūkst. m^3. Vidutiniškai per metus iškirsta 237,7 ha. ir 47,5 tūkst. m^3. Pagrindinių kirtimų norma iškirsta pagal plotą 107,6%, o pagal tūrį nedakirsta 16,4 %. Faktiškai tarpiniais kirtimais iškirsta 129 % (ugdymo kirtimais 116 %). Paskutiniais dvejais metais tarpiniais kirtimais buvo iškirsta vidutiniškai per metus 117 % projektuotos metinės tarpinių kirtimų apimties, o ugdymo kirtimais buvo iškirsta tik 140 %. Ugdomieji kirtimų projektuota apimtis buvo įvykdyta 110 % pagal plotą ir 116 % pagal tūrį. Atskirai pagal ugdomųjų kirtimų rūšis, nuo projektuoto pagal plotą, einamųjų kirtimų įvykdyta 138 %, retinimo kirtimų –100 %, jaunuolynų ugdymo kirtimų metinė apimtis buvo įvykdyta 99%.

Esama medynų amžiaus struktūra III – IV miškų grupių medynuose nepalanki tolydiniam medienos naudojimui. Pušynuose jaunuolynai sudaro 15,7 %, kai eglynuose 48,4 %, beržynų jaunuolynų yra 64,2 %, o juodalksnynų – 47,8 %. Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį sumažėjo (III- 105 ha, IV- 47 ha), pribręstančių medynų plotas III miškų grupės miškuose padidėjo 11 ha, o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 94 ha. Medynų tūriai viename hektare III ir IV miškų grupės miškuose padidėjo, atitinkamai 36 m^3 ir 58 m^3.

Brandžių medynų tūris yra vienas iš svarbesnių miškininkavimo kokybės rodiklių. Brandžių medynų tūriai viename hektare, abiejose miškų grupėse, vidutiniškai padidėjo 55 m^3, labiausiai tūriai padidėjo – P - 81 m^3, E - 42 m^3, J – 72 m^3, Sb – 86 m^3, D - 57 m^3, o sumažėjo tūriai tik Bt – 126 m^3.

Miško atkūrimas. Paskutinio vykmečio (2004-2013 m.) žėlinių įvertinimas: plynose kirtavietėse paliktose želti vyrauja atžėlimas juodalksniais 65,8 %, beržais 15,4 %, drebulėmis 10,7 %, spygliuočiais 7,7 % (1.49. lentelė). Jaunuolynų charakteristika pateikta girininkijų miško žėlinių žinialapiuose. Žėlinių iki 10 metų yra 394,1 ha, iš jų 23,6 ha mišrus atkūrimas (žėliniuose yra želdintų rūšių). Drebulės žėlinių yra tik 37 ha iš jų 15,9 ha yra gryni, o 21,1 ha – mišrūs. Beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (329,2 ha) sudaro 84,7 % žėlinių ploto, beveik pusė jų yra mišrūs, su egle, ąžuolu ir pušimi, ugdymo kirtimais galima formuoti geresnės rūšinės sudėtis ir tikslinius medynus. Spygliuočiais atžėlę medynai sudaro 24,3 ha ploto. Pagal 2004 m. miškotvarkos projektą atžėlusiame plote (574 ha) žėlinių rūšinė struktūra buvo panaši: vyravo atžėlimas beržais, juodalksniais (69 %), drebulėmis (15 %), spygliuočiais (15 %) ir 5 ha kietaisiais lapuočiais . Atžėlimas spygliuočiais tai daugiau likęs po kirtimo pomiškis (didesnis medelių amžius).

Gerinant poilsiavimo sąlygas miškuose miškų urėdijos pastangomis įrengta per 14 įvairios paskirties rekreacijos objektų (1 apžvalgos aikštelė, 5 poilsiavietės, 1 atokvėpio vietos, 5 pėsčiųjų rekreaciniai takai ir 2 kiti objektai kt.). Objektai visuomenės intensyviai naudojami, todėl dalis susidėvėję, reikalingi priežiūros ir remonto. Geriausiai rekreacinė infrastruktūra išvystyta Birštono ir Prienų girininkijose.

Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 28 %. Valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 34 % pirmos degamumo klasės miškų, antros – 34 % ir trečios – 38 %. Nors dedama daug pastangų gaisrų stebėjimo, profilaktinėms ir priešgaisrinės saugos priemonėms, per 10 metų šioje teritorijoje užfiksuoti 18 gaisro atvejai, iš jų 12 valstybiniuose miškuose. Gaisru apimtas plotas 20,02 ha, iš jo 3,8 ha (19 %) privačiuose ir kt. valdytojų miškuose, valstybinės reikšmės miškuose – 16,22 ha. Vidutinis gaisravietės plotas yra 1,11 ha valstybinės reikšmės miškuose – 1,35 ha. VĮ Prienų miškų urėdijoje 2011 m. įdiegta nauja automatizuota gaisrų stebėjimo sistema.

Sanitarinė būklė VĮ Prienų miškų urėdijoje gana gera, nors po 2010 m. škvalo, buvo nemažai išversta medynų ir išlaužyta medžių bei buvo palankios sąlygos atsirasti medynų kenkėjams ir ligų židiniams. Laiku likvidavus vėjavartas bei sanitarinių kirtimų pagalba sutvarkius pradėjusius džiūti eglynus, VĮ Prienų miškų urėdijoje 2013 m. pabaigoje liko tik 21 ha medynų pažeistų įvairių faktorių (ligų, kenkėjų, dirvos užmirkimo, vėjavartų bei žvėrių pakenkimų). Dėl gaisrų padarytų pažeidimų žuvo 3,0 ha miško. Didelių ligų židinių ar kenkėjų invazijų 2013 metais praktiškai neliko.

Medžioklės ūkio rodikliai vertinami prieštaringai, ypač už ilgesnį laikotarpį. Didelis elninių tankumas padarė žymią žalą pušų jaunuolynams, eglynams bei antrajam eglių ardui, ko pasekmės jaučiasi dabar (medynai nestabilūs, sumažėjo neplynų kirtimų galimybės). 2014 m. elninių žvėrių gausa taip pat daug viršija leistiną teritorijos talpą (2,3 karto). Valstybinės reikšmės miškuose elniniai žvėrys nukandžioja pušų, eglių, ūglius. I ir II amžiaus klasių medynų plotas, kuriame šis pažeidimas galimas sudaro 54,9 ha. Daugiausia nukandžiota pušies ir eglės ūglių. Paskutinių metų pažeidimų nenustatyta. Briedžiai ir taurieji elniai žievę laupo dažniausiai III–V amžiaus klasės medynuose (pušynus I-II amžiaus klasės). Daugiausia pažeista eglės medynų 39,2 ha plote. Jie sudaro 52,7 %. nuo pažeidžiamų medynų ploto. Bendras pažeistas plotas valstybinės reikšmės miškuose 74,4 ha. Miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose bebrai patvenkė 17 ha medynų, žuvę medynai – 41,8 ha. Medienos nuostoliai patvenktuose medynuose 181 m^3.

Miškų urėdijos miškų resertifikavimą atliko Danijos kompanija NEPCon. Darbai buvo atlikti 2014 m. sertifikatas įteiktas - 2014 metų gegužės 4 dieną. Sertifikato numeris RA-FM/COC-000266.

Auditoriai miškų urėdijos ūkinę veiklą įvertino teigiamai. Miškų sertifikavimo tikslas – atsakingas miškų ūkio tvarkymas ir garantas, kad ūkininkaujama pagal tarptautinius reikalavimus –

išsaugojant ir gausinant miško išteklius visuotinai pripažintais tvaraus (darnaus) miškų ūkio principais, subalansuojant ekonomines, ekologines ir socialines miškų funkcijas. Pagal miškų tvarumo rodiklius miškų urėdijos miškai yra našūs, stabilios būklės, vyrauja savaiminiai, gryni ir mišrūs medynai, gausu biologinės įvairovės elementų.

33 pav. Įveistas eglės medynas ne miško žemėje Verknės g–ja kv. 13 skl. 11.

2. PROJEKTINĖ DALIS

2.1. PROJEKTAVIMO PAGRINDAS IR UŽDUOTIS

Miškotvarkinio projektavimo pagrindą suteikia inventorizacijos duomenys apie miško sklypus, miškų grupes ir pogrupius, augavietes, praėjusio vykmečio darbų rezultatus, taip pat miškininkystės normatyvai, valstybinės miškų politikos ir bendrosios ūkio plėtros regione reikalavimai, vietinių miškininkų siūlymai.

Ūkinės veiklos projektavimas vykdytas vadovaujantis LR miškų įstatymu, patvirtintu LR Seimo 1994 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. I-671 (galiojanti suvestinė redakcija 2014 10 04), LR saugomų teritorijų įstatymu priimtu LR Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. I-301, LR medžioklės įstatymu priimtu LR Seimo 2002 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. IX-966, LR Vyriausybės patvirtintomis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis priimtomis 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (galiojanti suvestinė redakcija 2014 07 15). Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu priimtu LR seimo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. I-73(galiojanti suvestinė redakcija 2015 01 01), bei Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklėmis priimtomis LR seimo 1995 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 500. Kitais LR aplinkos ministro patvirtintais, ūkinę veiklą reglamentuojančiais dokumentais: Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika patvirtinta 2008 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. D1-362, Miško kirtimų taisyklėmis patvirtintomis 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79, Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais patvirtintais 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199, Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis patvirtintomis 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 ir Nacionaline miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta LR Seimo 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 560, bei kitais dokumentais ir normatyvais.

Miškotvarkos projektiniai sprendiniai įgalina vykdyti įvairios trukmės miško ūkinės veiklos planavimą: trumpalaikį (iki 5 metų), vidutinės trukmės (10 metų) bei ilgalaikį (20-30 metų).

Trumpalaikiam (5 metai) arba operatyviam planavimui (1-2 metai) naudojami ūkinių darbų žinialapiai, darbų eiliškumas, biržių kirtimo metai, nepertraukiamos miškų apskaitos duomenys.

Vidutinės trukmės planavimui – visi miškotvarkos sprendiniai projekto galiojimo laikotarpyje (10 metų), bei numatomi priimti sprendiniai (pagrindinių kirtimų norma, biržių išdėstymas antram penkmečiui), kiti galimi pakeitimai atlikus valstybinę projekto priežiūrą, vykdant nepertraukiamą miškų apskaitą.

Ilgalaikiam planavimui – apskaičiuota pagrindinių kirtimų norma keliems dešimtmečiams, miško rodiklių pokyčių prognozė, saugomų teritorijų tinklo vystymo, biologinės įvairovės strategija ir kt. dokumentai.

Projektavimo tikslas yra parengti ir pagrįsti sprendimus dėl ilgalaikių valdos tikslų, kurie turi laiduoti visų miško funkcijų užtikrinimą bei tvarų ir subalansuotą miškų ūkį. Svarbiausi ilgalaikiai tikslai miško valdos mastu – optimalios miško funkcinės struktūros, miško rūšinės sudėties, miško amžiaus struktūros ir erdvinės struktūros palaikymas.

Projektavimo uždaviniai yra nustatyti valdos išteklių naudojimo ir gerinimo apimtis pagal rūšis, laiką, vietą ir projektavimo vienetų lygį apibrėžtu tikslumu.

Projektavimo vienetai yra taksacinis sklypas, poūkis ir miško valda.

Taksacinio sklypo lygmenyje priimti šie sprendiniai – pagrindinių kirtimų būdas; miško atkūrimo būdas ir tikslinės medžių rūšys, ugdymo kirtimų rūšis, intensyvumas, iškertamas medienos kiekis, eiliškumas; sanitariniai kirtimai, poilsinių sąlygų gerinimas (kraštovaizdžio formavimas, rekreaciniai želdiniai), medžioklėtvarka (biotechniniai kirtimai, įrenginiai, pašarų laukeliai ir kt.), biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės, objektų pažymėjimas miškotvarkos medžiagoje, kitos ūkinės veiklos projektavimas ir vykdymas pagal priimtus normatyvus, rekomendacijas ir technologijas.

Poūkio lygmenyje priimti sprendiniai – pagrindinių kirtimų amžiai, amžiaus klasių lentelės, medynų amžiaus klasių ir brandumo grupių plotų nuokrypiai nuo normalių, pagrindinių kirtimų norma, ugdymo kirtimų norma, medynų vidutiniai taksaciniai rodikliai.

Valdos lygmenyje priimti sprendiniai – visų kirtimų metinė apimtis, kirtimų intensyvumą apibūdinantys rodikliai (valdoje ir pagal miškų grupes), pagrindinių kirtimų išdėstymas teritorijoje, biržių sekų formavimas, miško atkūrimo norma, miško sėklinės bazės plėtra, miškų priešgaisrinė apsauga (degumo klasė nustatoma sklypo (ar kvartalo) lygmenyje), medžioklėtvarkos sprendiniai (faunos apskaita, esama ir leistina talpa, želdinių apsaugos priemonės ir kt.), nemedieninių produktų ruoša (galimybės), socialinės miško funkcijos stiprinimas (specialios ūkinės priemonės rekreaciniuose miškuose), biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės.

Projektavimas suderina ūkinės veiklos intensyvumą su vyraujančia miško funkcija projektavimo vienete, todėl, projektuojant miško auginimo, naudojimo ir gerinimo priemones, atsižvelgta į valdos teritorijoje esančias saugomas teritorijas ir jų paskirtį, biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus, kertinių buveinių inventorizacijos duomenis, inventorizacijos metu nustatytas retų bei nykstančių augalų ir gyvūnų radavietes bei buveines, vietinės bendruomenės interesus.

Ilgalaikiai valdos ūkio tikslai turi laiduoti visų miško funkcijų užtikrinimą bei tvarų ir subalansuotą miškų ūkį.

2.2. MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKŲ SUSKIRSTYMAS PAGAL TIKSLINĘ FUNKCINĘ PASKIRTĮ

Miško funkcinė struktūra nustatoma pagal valdoje išskiriamų miško grupių ir pogrupių plotus daugiatiksliam ūkiui organizuoti. Vyraujančios miško funkcijos tampa ilgalaikiais ūkio tikslais ir turi būti plėtojamos, užtikrinant jų tvarų ir visuomenę tenkinantį naudojimą. Miško funkcinė struktūra turi būti optimizuota pagal miškų tvarkymo schemos sprendinius.

Tikslinė miško rūšinė sudėtis nustatoma, derinant našumą, augavietėms nustatytas tikslines medžių rūšis, valdoje plėtojamas miško funkcijas, medienos rinkos poreikius bei biologinės įvairovės reikalavimus. Tikslinė amžiaus struktūra nustatoma plynų kirtimų ūkio formos miškuose, vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintais kirtimo amžiais. Įvertinamas poūkių amžiaus klasių realių plotų nuokrypis nuo normalių (idealių).

Miško erdvinė struktūra yra formuojama priklausomai nuo atitinkamoje ploto dalyje vyraujančios funkcijos (miškų grupės). Medienai auginti skirtuose (IV miškų grupė) ir

apsauginiuose (III miškų grupė) miškų masyvuose siekiama ≥ 95% jų miškingumo, formuojami našūs, maksimalaus skalsumo medynai. Plynų kirtimų ūkio formos miške gali būti formuojamos medynų sekos. Pirmosios grupės miškuose erdvinė struktūra nereguliuojama.

Miškininkavimo ir miško išteklių naudojimo pagrindas yra miškų suskirstymas miškų grupėmis ir tikslinės paskirties miškų pogrupiais. Miškai suskirstyti į grupes ir pogrupius vadovaujantis LRV nustatyta tvarka ir normatyvais. Detaliau miškų grupės pateiktos 1-me skyriuje.

Atsižvelgiant į miškų priskyrimą miškų grupėms, nustatyti šie ūkininkavimo tikslai:

- **I** grupės miškams – išsaugoti natūralias miško ekosistemas;
- **IIA** grupės miškams – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus
- **IIB** grupės miškams – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką;
- **III** grupės miškams – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;
- **IV** grupės miškams – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną.

Miško ūkinės priemonės projektuotos vadovaujantis miškų priskyrimu grupėms ir pogrupiams planais, patvirtintais LRV nutarimais: Prienų ir Birštono rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schema ir miškų priskyrimo miškų grupėms sąrašai buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 520 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m lapkričio 9 d. nutarimo Nr.1423 redakcija) Ir Trakų rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms schema ir miškų priskyrimo miškų grupėms sąrašai buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 21d. nutarimu Nr. 1651 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m .gruodžio 30 d. nutarimo Nr. 1681 redakcija)

Miškotvarkai įvertinus miško sklypus, kuriems nustatytas miškų pogrupis neatitinka Vyriausybės parvirtiniems normatyvams, parengtas projektuojamų miškų grupių ir pogrupių žemėlapis. Miškų grupės įsigalios tik Vyriausybei patvirtinus pakeitimus miškų grupių schemoje.

2.3. MEDIENOS RUOŠA

2.3.1. PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

Pagrindinių kirtimų normai apskaičiuoti III ir IV grupių miškuose taikomi kirtimo amžiai, o II grupės miškuose vykdomiems neplyniems pagrindiniams kirtimams – gamtinės brandos amžiai, kurie nurodyti Miško kirtimų taisyklėse (2.1. lentelė).

MINIMALŪS MEDYNŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ IR GAMTINĖS BRANDOS AMŽIAI

2.1. lentelė

Vyraujančios medžių rūšys	IV grupės miškai	III grupės miškai	Gamtinės brandos (pagrindinių-atkuriamųjų kirtimų II grupės miškuose) amžiai, m.
Pušis, maumedis, uosis, klevas, guoba	101	111	171
Eglė	71	81	121
Ąžuolas	121	141	201
Beržas, liepa, juodalksnis, skroblas	61	61	91
Liepa, skroblas	61	71	91
Drebulė, tuopa	41	41	81
Baltalksnis, blindė, gluosnis	31	31	51

Pastaba: Privačiuose IV grupės miškuose baltalksnynų, blindynų, gluosnynų ir grynųjų drebulynų kirtimo amžius neribojamas.

Pagrindinių kirtimų norma apskaičiuota pagal aplinkos ministro 2008-07-02 įsakymu Nr. D1-362 patvirtintą metodiką. Skaičiuojant kirtimų normą amžiaus klasių metodu (III grupės – apsauginiams ir IV grupės – ūkiniams miškams), naudotas OPTINA matematinis modelis. Ploto norma skaičiuojama dviem dešimtmečiams. Ploto norma skaičiuojama plyno kirtimo ploto ekvivalentu, atitinkančiu medynų plotui su vidutiniu medžių stiebų tūriu nagrinėjamai miško valdai. Tūrio norma apskaičiuojama ploto normą sudauginus iš kirstinų medynų, kirstinų medžių likvidinės (prekinės) medienos tūrio 1 ha. Moduliu papildomai apskaičiuotos tradicinės biržės: brandos ir tolygaus naudojimo, kurios naudotos palyginimui ir, reikalui esant, modelio optina kirtimo normos korekcijai.

Skaičiuojant kirtimų normą II grupės (apsauginiams ir rekreaciniams) miškams, kirstinų, t. y. pasiekusių gamtinę brandą, medynų tūris dalijamas iš kirtimo periodo, kuris ąžuolynams yra 30 metų, pušynams, eglynams, uosynams – 20 metų, kitoms medžių rūšims – 15 metų. Esant dideliam pažeistų ir džiūstančių medynų kiekiui, papildomai yra skaičiuojama kirtimų dėl blogos medynų būklės biržė, dalijant tokių medynų plotą iš jų iškirtimo periodo trukmės.

Į kirtimo normos skaičiavimus neįtraukti brandūs 5A ir žemesnio boniteto spygliuočių bei 5 ir žemesnio boniteto lapuočių medynai, ypatingos apsaugos sklypai (brandūs medynai, kuriuose inventorizuotos kertinės miško buveinės ir medynai, esantys saugomų paukščių lizdaviečių apsaugos zonose). Taip pat į biržės skaičiavimus neįtraukiamas perspektyvus eglės antras ardas, kurio skalsumas ne mažesnis kaip 0,4, o amžius ne didesnis kaip 50 metų:

5A, 5B bonitetų brandūs pušynai	28,2 ha	3,2 t. m^3
Ypatingos apsaugos sklypai	730,1	265,7 t. m^3
Neplynai kertamuose medynuose nekirstinas tūris	0	2,4 t. m^3
Iš viso nekirstino tūrio	758,3 ha	271,3 t. m^3

Pagrindinių miško kirtimų norma 2014-2018 metams yra patvirtinta Aplinkos ministro 2013-07-25 įsakymu Nr. D1-570. Pagal šį įsakymą VĮ Prienų miškų urėdijai leidžiama iškirsti 211 ha pagal ekvivalentinį brandžių medynų plotą ir 67,1 tūkst. ktm pagal iškertamą likvidinį stiebų medienos tūrį. Pagal miškų grupes patvirtinta pagrindinių kirtimų norma nepateikta. Patvirtinta kirtimo norma buvo skaičiuota panaudojant praeitos miškotvarkos aktualizuotus duomenis. Vadovaujantis ta pačia pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika buvo perskaičiuota kirtimo norma pagal 2013 m. miškotvarkos duomenis (2.4. lentelė).

Apskaičiuotas pagal modelį Optina dviejų dešimtmečių biržių vidurkis pagal plotą (195 ha) skiriasi nuo patvirtintos (7,6 %). Vadovaujantis metodikos 16 punktu nustatytą bendrą kirtimo normą koreguoti reikia, jeigu skiriasi daugiau negu 10%. Šiuo atveju nustatytos bendros kirtimo normos (211 ha) koreguoti nereikia. Bet kirtimo normą pagal atskiras medžių rūšis koreguoti būtina, nes per praėjusį vykmetį pasikeitė atskirų medžių rūšių brandžių medynų plotas ir jų vidutinis tūris, todėl pagal atskiras medžių rūšis apskaičiuota norma ženkliai skiriasi nuo patvirtintos.

Skaičiavimui naudoti eksploatacinio fondo rodikliai (palyginti su 2003 m. inventorizacijos duomenimis) pateikti 2.2. lentelėje, o 2.3. lentelėje pagal vyr. medžių rūšis.

PASKUTINĖS AMŽIAUS KLASĖS IKI BRANDŽIŲ MEDYNŲ IR BRANDŽIŲ MEDYNŲ PLOTAS, VIDUTINIS BRANDŽIŲ MEDYNŲ AMŽIUS IR TŪRIS 1 ha PAGAL MIŠKŲ GRUPES

2.2. lentelė

Miškotvarkų metai	Paskutinės amžiaus klasės iki brandžių medynų plotas, ha	Brandžių medynų plotas, ha	Plynai ir paskutiniu atveju per vykmetį iškirstas plotas, ha	Vidutinis brandžių medynų		Optina I dešimtmetis, ha	Optina II dešimtmetis, ha
				Tūris 1 ha	Amžius		
III miškų grupės							
2004	250	450	157	331	95	33	27
2013	261	345		367	100	29	30
IV miškų grupes							
2004	1574	2727	1755	312	84	198	165
2013	1480	2680		370	88	184	143

Brandžių medynų plotas III ir IV miškų grupių miškuose per vykmetį sumažėjo (III- 105 ha, IV- 47 ha), pribręstančių medynų plotas III miškų grupės miškuose padidėjo 11 ha, o IV miškų grupės miškuose pribręstančių medynų sumažėjo 94 ha. Medynų tūriai viename hektare III ir IV miškų grupės miškuose padidėjo, atitinkamai 36 m^3 ir 58 m^3.

III-ioje miškų grupėje Optina I-o dešimtmečio biržė sumažėjo 4 ha, o II-o dešimtmečio padidėjo 3 ha, IV-grupės miškam I - o ir II - o dešimtmečio biržė sumažėjo atitinkamai 14 ha ir 22 ha.

Šios miškotvarkos metu buvo kreipiamas labai didelis dėmesys į medyno vidutinių rodiklių instrumentinį nustatymą, ypač aukščio ir skalsumo, dėl šios priežasties tikslesnis aukštis ir skalsumas lėmė tokius tūrio pasikeitimus.

EKSPLOATACINIO FONDO MEDYNŲ VIDUTINIS AMŽIUS IR VIDUTINIS TŪRIS 1 ha

2.3. lentelė

metai	Rodiklis	Medžių rūšys											Viso
		P	E	Ą	U	Sb	B	J	D	Bt	L	Kt	
III miškų grupė													
2004	Vidutinis tūris 1 ha	418	326	274	-	111	275	324	323	198	290	170	**331**
	Vidutinis amžius	126	91	166	-	69	74	78	74	38	65	60	**95**
2013	Vidutinis tūris 1 ha	426	361	161	-	125	290	359	314	224	-	167	**367**
	Vidutinis amžius	132	92	172	-	80	75	76	65	45	-	63	**102**
IV miškų grupė													
2004	Vidutinis tūris 1 ha	357	313	292	340	152	300	302	300	194	338	380	**312**
	Vidutinis amžius	117	83	150	140	71	72	70	58	38	93	65	**84**
2013	Vidutinis tūris 1 ha	463	355	295	-	213	312	378	364	173	389	517	**370**
	Vidutinis amžius	118	85	158	-	68	73	73	66	39	94	98	**88**

Medynų tūriai III–ios miškų grupės visuose medynuose, išskyrus ąžuolynus ir drebulynus, padidėjo, pagrindinės priežastys ąžuolynų tūrio sumažėjimo yra sanitariniai ąžuolų kirtimai. Šioje miškų grupėje bendras medynų tūrio padidėjimas yra 36 m³/ha. Medynų tūriai IV–os miškų grupės miškuose padidėjo visuose medynuose, išskyrus baltalksnynus. Bendras medynų tūrio padidėjimas yra 58 m³/ha, labiausiai tūris padidėjo pušynuose - 106 m³/ha ir juodalksnynuose - 76 m³/ha.

Medynų tūrio padidėjimą lėmė didesnis medynų inventorizacijos tikslumas ir pasikeitę II-o ardo išskyrimo normatyvai. Brandžių medynų tūriai viename hektare, abiejose miškų grupėse, vidutiniškai padidėjo 55 m³, labiausiai tūriai padidėjo – P - 81 m³, E - 42 m³, J – 72 m³, Sb – 86 m³, D - 57 m³, o sumažėjo tūriai tik Bt – 126 m³.

Vidutinis brandžių medynų amžius taip pat padidėjo, bet ne taip daug kaip tūris (III – oje miškų grupėje nuo 95 m iki 102 m, o IV-oje miškų grupėje nuo 84 m iki 88 m). Svarbu atkreipti dėmesį, kad daugumos medynų amžius artėja prie perbrendusių medynų amžiaus ribos. Būtina atkreipti dėmesį, kad projektuojant pagrindinių kirtimų biržes, pirmiausiai būtų kertami (pagal galimybes) perbrendę medynai.

PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ METINĖ APIMTIS
(patvirtinta aplinkos ministro 2013-07-25, apskaičiuota pagal modelį Optina, koreguota – siūloma tvirtinti)

2.4. lentelė

Medynai	II grupė		III grupė			IV grupė			Iš viso		Metų skaičius, per kurį iškertam brandūs medynai
	Plotas, ha	Likvid. tūkst.m³	Plotas, ha	Tūris, tūkst. m³		Plotas, ha	Tūris, tūkst. m³		Plotas, ha	Likvid tūris, tūkst. m³	
				Bendras	Likvidinis		Bendras	Likvidinis			
Pušynai (patvirtinta)									**52**	**19,2**	**14**
Pušynai (optina)	2	0,5	17	7,2	5,9	44	20,4	16,7	**63**	**23,2**	**12**
Pušynai (koreguotina)	2	0,5	7	3,0	2,4	40	18,5	15,2	**49**	**18,2**	**15**
Eglynai (patvirtinta)									**69**	**22,7**	**12**
Eglynai (optina)			5	1,8	1,5	44	15,7	12,9	**49**	**14,4**	**17**
Eglynai (koreguotina)			5	1,8	1,5	51	18,2	14,9	**56**	**16,4**	**15**
Ąžuolynai (patvirtinta)									**4**	**0,9**	**25**
Ąžuolynai (optina)						5	1,5	1,2	**5**	**1,2**	**20**
Ąžuolynai (koreguotina)						3	0,9	0,7	**3**	**0,7**	**33**
Skroblynai (patvirtinta)									**2**	**0,6**	**23**
Skroblynai (optina)						3	0,6	0,5	**3**	**0,5**	**15**
Skroblynai (koreguotina)						3	0,6	0,5	**3**	**0,5**	**15**
Beržynai (patvirtinta)									**30**	**8,5**	**16**
Beržynai (optina)			3	0,9	0,7	22	6,8	5,3	**25**	**5,9**	**19**
Beržynai (koreguotina)			4	1,2	0,9	29	9,0	6,9	**33**	**7,8**	**15**
Juodalksnynai (patvirtinta)									**39**	**10,7**	**16**
Juodalksnynai (optina)			2	0,7	0,6	28	10,6	8,3	**30**	**8,9**	**20**
Juodalksnynai (koreguotina)			3	1,1	0,8	38	14,4	11,3	**41**	**12,1**	**15**
Drebulynai (patvirtinta)									**10**	**3,4**	**23**
Drebulynai (optina)			2	0,6	0,5	12	4,4	3,5	**14**	**4,0**	**17**
Drebulynai (koreguotina)			2	0,6	0,5	18	6,6	5,3	**20**	**5,8**	**12**
Baltalksnynai (patvirtinta)									**3**	**0,5**	**11**
Baltalksnynai (optina)			0	0	0	3	0,5	0,4	**3**	**0,4**	**11**
Baltalksnynai (koreguotina)			1	0,2	0,2	2	0,4	0,3	**3**	**0,5**	**11**
Liepynai (patvirtinta)									**2**	**0,6**	**29**
Liepynai (optina)						3	1,2	0,9	**3**	**0,9**	**19**
Liepynai (koreguotina)						3	1,2	0,9	**3**	**0,9**	**19**
Iš viso (patvirtinta)									**211**	**67,1**	**15**
Iš viso (optina)	***2***	***0,5***	***29***	***11,3***	***9,2***	***164***	***61,8***	***49,7***	***195***	***59,4***	***16***
Iš viso (koreg.)	***2***	***0,5***	***22***	***7,9***	***6,4***	***187,0***	***69,8***	***56,0***	***211***	***62,9***	***15***
Spygl. (patvirtinta)									**121**	**41,9**	**13**
Spygl. (optina)	2	0,5	22	9,1	7,4	88	36,1	29,6	**112**	**37,5**	**14**
Spygl. (koreg.)	2	0,5	12	4,8	3,9	91	36,7	30,1	**105**	**34,6**	**15**
Kietieji lap. (patvirtinta)									**6**	**1,5**	**24**
Kietieji lap. (optina)						8,0	2,1	1,7	**8,0**	**1,7**	**18**
Kietieji lap. (koreg.)						6	1,5	1,20	**6**	**1,2**	**24**
Minkšt. lap. (patvirtinta)									**84**	**23,7**	**17**
Minkšt. lap. (optina)			7	2,2	1,8	68	23,6	18,4	**75**	**20,2**	**19**
Minkšt. lap. (koreg.)			10	3,1	2,4	90	31,6	24,7	**100**	**27,1**	**14**

Pastaba:
* LR Aplinkos ministro patvirtinta pagrindinių kirtimų norma 2014-2018 metams
** pagrindinių kirtimų norma apskaičiuota pagal OPTINA modelį (I ir II dešimtmečio vidurkis)
*** VMI koreguotina pagrindinių kirtimų norma

Koreguotos pagrindinių kirtimų normos pagal tūrį paskaičiuotos atmetus 3 % tūrio paliekamų medžių bioįvairovei.

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas vadovaudamasis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika (toliau metodika) – patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-362) apskaičiavo pagrindinių kirtimų metinę apimtį.

Bendras VĮ Prienų miškų urėdijai apskaičiuotas pagal modelį Optina dviejų dešimtmečių biržių vidurkis pagal plotą (195 ha) skiriasi nuo patvirtintos (211 ha) LR aplinkos ministro pagrindinių ir tarpinių kirtimų normos 2014–2018 m.(2013 m. liepos 25 d. D1-570 įsakymu), skirtumas sudaro 7,6 %, mažiau negu 10 %, bet pagal atskiras medžių rūšis skirtumai yra gerokai didesni. Todėl metinę biržę pagal poūkius reikėtų koreguoti. VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto apskaičiuota bendra kirtimo norma yra lygi 2014–2018 m. patvirtintai kirtimo normai pagal plotą, o pagal tūrį 6,3 % mažesnė. Pagal atskiras medžių rūšis skirtumai yra didesni, nes pagal Optinos modelį beržynų, juodalksnynų ir drebulynų iškirtimo laikas yra per ilgas, todėl šių medynų iškertamą plotą reikėtų padidinti, kad brandžių medynų iškirtimo laikas sutrumpėtų ir nesikauptų perbrendę minkštųjų lapuočių medynai. Pušynai pagal modelį Optina būtų iškertami per 12 metų, tai yra per trumpas laiko tarpas ir pušynų kirtimo normą būtina mažinti. Todėl siūlome priimti patvirtintą kirtimo normą (211 ha), tik pakoreguoti kirtimo normą pagal atskirus poūkius taip kaip paskaičiuota VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto kirtimo apimtis. Patikslinimai atlikti atsižvelgiant į brandžių medynų iškirtimo laiką, kuris kai kurioms medžių rūšims yra apibrėžtas norminiais aktais (Ą, D, Bt).

Vadovaujantis metodikos 7.7 punktu brandūs drebulynai turėtų būti iškertami per 12 metų, todėl drebulynų paskaičiuotą kirtimo normą (14 ha) siūloma padidinti iki 20 ha.

Pušynų paskaičiuota kirtimo norma pagal modelį OPTINA – 63 ha, brandžių pušynų iškirtimo laikas – 12 metų. Patvirtinta norma yra 52 ha ir iškirtimo laikas 14 metų. Pušynų kirtimo normą siūloma nustatyti 49 ha, tuomet brandžių pušynų iškirtimo laikas bus 15 metų.

Eglynų paskaičiuota kirtimų norma pagal modelį OPTINA – 49 ha, brandžių eglynų iškirtimo laikas – 17 metų. Patvirtinta norma yra 69 ha ir iškirtimo laikas 12 metų. Eglynams tai per trumpas iškirtimo laikas, todėl eglynų kirtimo normą siūloma nustatyti 56 ha , kad eglės medynai būtų iškirsti per 15 m.

Ąžuolynų kirtimo normą taip pat reikia sumažinti, kad ąžuolynai būtų iškertami ne greičiau kaip per 30 metų.

Beržynų paskaičiuota kirtimo norma pagal modelį OPTINA – 25 ha, brandžių beržynų iškirtimo laikas – būtų 19 metai. Kirtimo normą reiktų didinti. Patvirtinta norma yra 30 ha ir iškirtimo laikas 16 metų. Beržynų kirtimų normą siūloma nustatyti 33 ha, tuomet brandžių beržynų iškirtimo laikas bus 15 metų.

Juodalksnynų paskaičiuota metinė biržė pagal modelį OPTINA – 30 ha, brandžių juodalksnynų iškirtimo laikas – būtų 20 metų. Patvirtinta norma yra 39 ha ir iškirtimo laikas 16 metų. Juodalksnynų metinę biržę siūloma nustatyti – 41 ha.

Baltalksnynų ir liepynų paskaičiuota kirtimų norma pagal modelį OPTINA – siūloma palikti tokia pat.

Koreguota bendra kirtimo norma pagal plotą yra 211 ha, o pagal tūrį – 62,9 tūkst. m^3. Nuo patvirtintos normos skirtumo pagal plotą nėra. Koreguota bendra kirtimo norma skiriasi 7,6 % nuo paskaičiuotos pagal modelį OPTINA.

Įvykęs 2014.07.10 dieną miškotvarkos mokslinės techninės tarybos, posėdis priėmė nutarimą pritarti, Valstybinio miškotvarkos instituto apskaičiuotoms miško naudojimo apimtim VĮ Prienų miškų urėdijoje, pagrindu imant patvirtintą kirtimo apimtį 2014 – 2018 metams. Naudojimas priimtas: ekvivalentinis plotas 211 ha ir tūris 67,1 tūkst. m³.

Inventorizacijos metu buvo nustatytas 53 m³/ha didesnis brandžių medynų vidutinis tūris (nuo 316 iki 369 m³/ha).

Turint kirtimo normą miškų urėdijai, girininkijoms kirtimų apimtis išdėstyta proporcingai esamam brandžių medynų tūriui (2.5. lentelė). Didžiausia pagrindinių kirtimų apimtis yra Naujosios Ūtos (11,8 tūkst. m^3) ir Meškapievio (11,5 tūkst. m^3) girininkijose. Nedidelė kirtimų apimtis Verknės (5,0 tūkst. m^3) girininkijoje, stipriausiai nukentėjusi girininkija nuo škvalo. Didžiausia spygliuočių poūkio biržė yra Meškapievio (10,5 tūkst. m^3) ir Birštono (6,21 t. m^3) girininkijose. Beržynų, drebulynų daugiausia bus kertama Naujosios Ūtos ir Balbieriškio girininkijose, juodalksnynų – Išlaužo ir Naujosios Ūtos girininkijose. Ąžuolynų daugiausiai bus kertama Naujosios Ūtos ir Balbieriškio girininkijose.

APSKAIČIUOTA METINĖ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ APIMTIS PAGAL GIRININKIJAS
(likvidinis tūris, tūkst. m^3)

2.5. lentelė

Girininkija	P	E	Ą, Sb	U	B, L	J	D	Bt	Iš viso
Balbieriškio	0,16	2,46	0,42	-	1,63	0,45	0,82	-	**5,9**
Birštono	4,28	1,93	0,01	-	0,24	0,39	0,17	0,03	**7,0**
Išlaužo	0,66	1,26	0,01	-	1,31	3,57	0,79	0,06	**7,7**
Meškapievio	8,57	1,93		-	0,54	0,10	0,31	0,01	**11,5**
Naujosios Ūtos	0,02	2,66	0,47	-	3,24	3,45	2,00	-	**11,8**
Prienų	3,95	0,89		-	0,33	0,25	0,06	-	**5,5**
Šilavoto	0,02	3,31	0,12	-	1,20	2,76	1,07	-	**8,5**
Verknės	0,53	1,94	0,17	-	0,21	1,13	0,58	0,40	**5,0**
Viso	**18,2**	**16,4**	**1,2**	**-**	**8,7**	**12,1**	**5,8**	0,5	**62,9**

Pagrindinių kirtimų normos išdėstymas. Biržės teritorijoje išdėstytos, vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis (2010 m. sausio 27 d. Nr. D1-79), pagal kurias parinkti biržių pločiai, šliejimo laikas, maksimaliai leistini plynų kirtimų plotai. Kirstinų medynų sąrašas sudarytas duomenų bazės pagrindu. Į šį sąrašą įtraukti III ir IV grupių kirtimo amžiaus medynai, taip pat stipriai pažeisti, neperspektyvūs medynai, kirstini pagal būklę.

Kirtimų planas sudarytas pirmajam vykmečio penkmečiui, t. y. 2015 – 2019 metams. Po 5 metų, apibendrinus įvykdytus kirtimus, aktualizavus duomenų bazę, VĮ miškotvarkos institutas parengs kirtimų projektą 2020 – 2024 metams.

Biržių išdėstymo projektas pagal kirtimo metus ir atkūrimo būdus aptartas ir suderintas su miškų urėdija, dalyvaujant miškų urėdijos specialistams (žr. protokolą dokumentų priede). Rengiant biržių išdėstymo teritorijoje projektą, atsižvelgta į esamas saugomų ir Raudonosios knygos paukščių lizdavietes, augalų radavietes, kertines miško buveines, saugomus gamtos ir kultūros paveldo objektus. Kirstinų medynų sąrašas sudarytas sklypinės duomenų bazės pagrindu, įtraukti III ir IV miškų grupių kirtimo amžiaus medynai, taip pat ir nebrandūs stipriai pažeisti, neperspektyvūs medynai.

Suprojektuotos biržės pažymėtos miško kvartalų žemėlapiuose (M 1:10000) ir pateiktos pagal kirtimo metus pagrindinių kirtimų žinialapyje girininkijų aiškinamuosiuose raštuose.

2015–2019 metams suprojektuotos atrėžti biržės pagal metus, miškų grupes, vyraujančias medžių rūšis (poūkius), kirtimo būdus ir girininkijas pateiktos 14-17 prieduose.

Suprojektuota atrėžta (toliau – suprojektuota) metinė biržė pirmajam penkmečiui yra 64,35 tūkst. m^3 likvidinės medienos (2.6. lentelė) ir yra didesnė už apskaičiuotą (1,45 tūkst. m^3) kirtimo normą, bet mažesnė negu patvirtinta norma (67,1 tūkst. m^3). Tačiau miškų urėdija turi prisilaikyti patvirtintos pagrindinių miško kirtimų apimties. Projektuojant pagrindinius miško kirtimus, likvidinės medienos tūris nustatytas pagal valstybinės reikšmės miškų medynų prekinę struktūrą bei neišvengiamus medienos ruošos, transportavimo bei sandėliavimo nuostolius ir atsižvelgiant į biržėje paliekamų biologinei įvairovei medžių tūrį (Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija, 18 priedas – 2010 01 14 d. Nr. 11-10-V). Kirtimais apimtas kasmet plotas sudarys 245,7 ha, tai 34,7 ha daugiau už priimtą (211 ha). To priežastis – pirmajame penkmetyje kertami blogesni medynai (likvidinės medienos tūris 1 ha mažesnis nei eksploatacinio fondo tūris), be to, 22 % pagal plotą medynų kertama neplynai. 2.6. lentelė. Šioje lentelėje apskaičiuotas tūris pateikiamas atmetus 3 % bioįvairovei paliekamų medžių tūrį.

SUPROJEKTUOTOS PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽĖS PALYGINIMAS SU APSKAIČIUOTA KIRTIMO NORMA
(metinė apimtis – plotas, ha likvidinis tūris t.m^3)

2.6. lentelė

Poūkių grupės, poūkiai	Apskaičiuota		Suprojektuota		Proc. nuo apskaič. tūrio
	ha	tūris	ha	tūris	
Spygliuočiai	**105**	**34,6**	**126,3**	**34,91**	**+0,9**
pušynai	49	18,2	63,6	18,37	+0,9
eglynai	56	16,4	62,7	16,54	+0,8
Kietieji lapuočiai	**6**	**1,2**	**6,8**	**1,33**	**+10,8**
ąžuolynai	3	0,7	5,2	1,08	+54,3
skroblynai	3	0,5	1,6	0,25	-50,0
Minkšt. lapuočiai	**100**	**27,1**	**112,6**	**28,11**	**+3,7**
beržynai	33	7,8	37,2	7,56	-3,1
juodalksnynai	41	12,1	41,8	12,23	+1,1
drebulynai	20	5,8	23,7	6,15	+6,0
baltalksnynai	3	0,5	3,8	0,52	+4,0
Liepynai	3	0,9	5,9	1,63	+81,1
Tuopa	-	-	0,2	0,02	+100
Iš viso	**211**	**62,9**	**245,7**	**64,35**	**+2,3**
IV grupė	187	56	203,8	54,21	-3,2
III grupė	22	6,4	32,5	8,49	+32,7
II grupė	2	0,5	9,4	1,65	+230

Skirtumas tarp apskaičiuotos kirtimų normos ir suprojektuotos biržės pagal poūkius (priimant dėmesin, kad suprojektuota bendra apimtis didesnė 2,3 % už apskaičiuotą normą) yra nedidelė (+0,9 % spygliuočiams, +3,7 % lapuočiams, kietiesiems lapuočiams – 10,8 %). Pagal vyraujančias medžių rūšis šie skirtumai yra didesni, tik jie atsiranda dėl mažos kirtimų apimties pagal atskiras medžių rūšis.

Parenkant biržes pagal metus, siekiama prisilaikyti medynų kirtimo eiliškumo bei neviršyti leistinų nukrypimų nuo metinės apskaičiuotos kirtimo normos. Miškų urėdijos mastu nukrypimai pagal metus taip pat nedideli – nuo +3,1 % (2019 m.) iki +3,5 % (2017 m.). Pagal girininkijas suprojektuota biržė skiriasi nuo + 12,9 % iki – 11,8 %. Pagal plotą suprojektuota biržė nuo

apskaičiuotos skiriasi kai kurioms rūšims daugiau, priklausomai nuo kertamų neplynai medynų ploto. Pavyzdžiui, kad iškirsti priimtą normą pušynuose (18,2 tūkst.ktm), vietoje 49 ha teko suprojektuoti biržę 63,4 ha plote (18,37 tūkst.ktm), nes vietoje eksploatacinio fondo tūrio m³ hektare pušynų 448 m³/ha) biržėse bus kertama vienu atveju po 290 m³/ha. Taip įvyksta dėl to, kad kertama nemažai neplynų kirtimų, tuo tarpu, juodalksnynų biržių plotai, kertant plynai, tapatūs ekvivalentiniam plotui.

Pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos (2010) antrą priedą esant pagrindinio kirtimo normai daugiau 60 tūkst.ktm (VĮ Prienų miškų urėdijos atveju – 62,9 tūkst. ktm) kirtimo normos išdėstymo tikslumo leistini maksimalūs metiniai nukrypimai yra ±3%. Penkmetinės kirtimo normos išdėstymo nuokrypis turi būti 1,5 karto mažesnis už metinį. Poūkio kirtimo normos išdėstymo nuokrypis gali būti 2 kartus didesnis už nuokrypį objekto lygmenyje. Girininkijoms kirtimo normos išdėstymo tikslumas nenurodytas (esant objekto kirtimo normai daugiau 30 t.m^3). Visais atvejais pagrindinių kirtimų normos išdėstymo tikslumas yra leistinose ribose.

Nustatant medynų kirtimo būdą, kuris apsprendė plynų ir neplynų pagrindinių kirtimų santykį, atsižvelgta į miškų grupę, esamo ir būsimo (tikslinio) medyno sudėtį, struktūrą ir selekcinę vertę, augavietės sąlygas, esamą žemutinį ardą bei atkūrimo būdą.

Pagrindiniai neplyni kirtimai pagal plotą sudarys 22 %, o pagal iškertamą tūrį 12,6 %. suprojektuotos biržės apimties. III miškų grupėje neplyni kirtimai pagal plotą sudarys 33,3 %., IV grupėje – 16,5 %., pagal tūrį atitinkamai 22,3 % ir 8,4 %. II grupės miškuose numatyta 100 % neplynų pagrindiniai kirtimai. (kirtimo būdus apibūdina 26 ir 27 paveikslai).

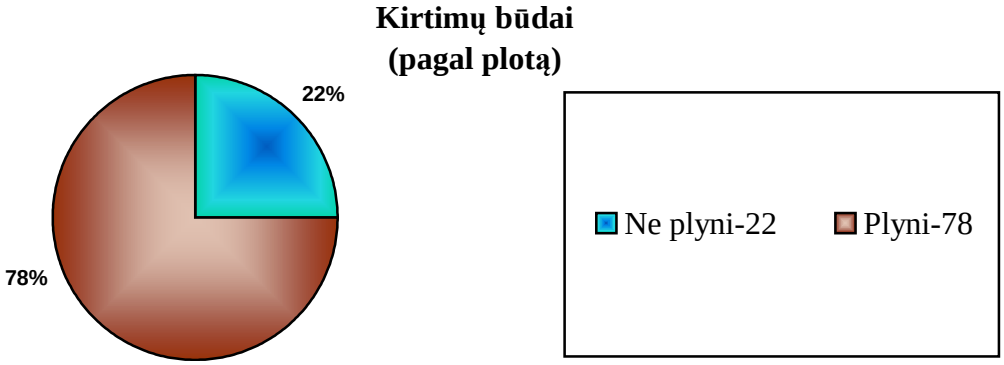

34 pav. Pagrindinių kirtimų būdai (plotą,%)

Kirtimo būdai neplynuose kirtimuose vyrauja atvejiniai. Tarp atvejinių vyrauja dviejų atvejų kirtimai (49,0 %), paskutinio (vieno) atvejo – 30,3 %, ir supaprastinti 2-jų atvejų (dar vadinami Labanausko 10,5 %), ir (3 atvejų, ilgalaikiai ir atrankiniai) atvejiniai kirtimai sudarys tik 10,2 %.

Pagal vyraujančias medžių rūšis neplyni kirtimai sudarys – pušynuose 45,6 % (145,1 ha), eglynuose tik 15,3 % (48,1 ha), beržynuose 20,7 % (38,5 ha), drebulynuose 14,8 %. Pušynuose vyraus atvejiniai dviejų atvejų ir paskutinio atvejo (68,6 %) ir supaprastinti dviejų atvejų kirtimai (19,4 %). Eglynai dviejų atvejų atvejiniai kertami 60,5 % ir paskutinio atvejo kirtimai 15,4 %. Beržynuose vyraus dviejų atvejų kirtimai, (46,2 %) drebulynuose – 54,9 % dviejų atvejų kirtimai. Be to, 36,7 % ploto yra perspektyvūs žemutiniai ardai.

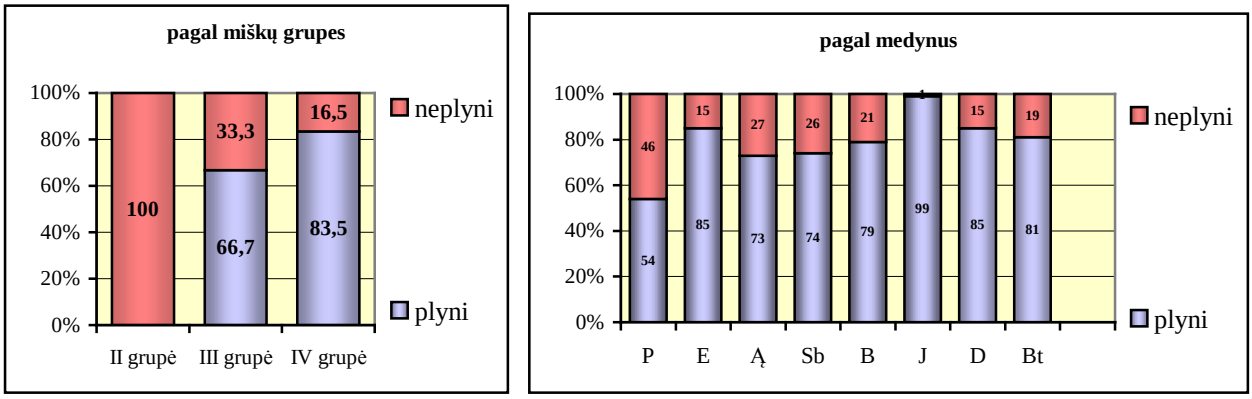

35 pav. Plynų ir neplynų kirtimų santykis pagal plotą %

Per 2015 – 2019 metus neplynai projektuojama kirsti 269,2 ha arba kasmet po 53,8 ha Iš 1 ha vidutiniškai bus iškertama 150 m^3 likvidinės medienos, pušynuose 167 m^3, eglynuose 150 m^3, beržynuose 106 m^3.

Pagal girininkijas daugiausia neplynų kirtimų bus vykdoma Meškapievio, Birštono, ir Prienų girininkijose (atitinkamai 61,3 %, 58,6 % ir 54,7 %), mažiausiai Šilavoto (0,5 %) ir Naujosios Ūtos (8,0 %) girininkijose.

2015 – 2019 metais plyni kirtimai projektuojami 959,7 ha plote arba 191,9 ha kasmet iškertant 56,27 tūkst.m^3 likvidinės medienos (14 priedas). Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha – 293 m^3 medienos. IV miškų grupės plynai kertamų medynų vidutinis tūris yra 292 m^3 , III – 304 m^3 likvidinės medienos. Kertamų pušynų vidutinis amžius 122 metų, eglynų – 85, ąžuolynų – 155 beržynų – 74 ir juodalksnynų – 74, drebulynų – 66. Vidutinis plynai kertamų medynų skalsumas yra 0,69.

Kirtimai 0,3-0,4 skalsumo medynuose suprojektuoti 138,2 ha plote (plynais 84 ha, neplynų paskutiniu atveju 49,1 ha), tai sudaro 53,6 % esamo 0,2-0,4 skalsumo eksploatacinio fondo brandžių medynų ploto (257,8 ha). Antram penkmečiui kirstini liko tie 0,3-0,4 skalsumų medynai, kurie dėl biržių šliejimo negalėjo būti kertami pirmajame penkmetyje

PERBRENDUSIŲ MEDYNŲ KIRTIMAI SUPROJEKTUOTOJE BIRŽĖJE (PLYNAI IR NEPLYNAI)

2.7. lentelė

Vyraujanti medžių rūšis	Suprojektuota biržė I- am penkmečiui, ha	iš jų perbrendę	%	Iš viso perbrendusių eksploataciniame fonde	iš jų iškertama, %
Pušynai	318,0	72,9	22,9	115,6	63,1
Eglynai	313,9	15,3	4,9	21,8	70,2
Ąžuolynai	25,9	13,1	50,6	57,8	22,7
Skroblynai	8,0	-	-	-	-
Beržynai	186,3	34,2	18,4	66,1	51,7
Juodalksnynai	209,1	29,2	14,0	60,3	48,4
Drebulynai	118,3	70,9	60,0	136,7	51,9
Baltalksnynai	19,0	0,3	1,6	6,8	4,4
Liepynai	29,3	17,8	60,8	30,7	58,0
Tuopynai	1,1	-	-	-	-
Kiti medynai	-	-	-	4,3	-
Iš viso	**1228,9**	**253,7**	**20,6**	**500,1**	**50,7**

Perbrendę medynai įtraukiami į kirtimo planą pagal galimybes, atsižvelgiant į visus biržių išdėstymo normatyvus. Net 50,1 % visų esančių perbrendusių eksploatacinio fondo medynų kertama pirmajame penkmetyje

Pavieniai medžiai. Inventorizuota 24,58 tūkst.m^3 pavienių medžių, iš jų 4,37 tūkst.m^3 neapaugusioje miško žemėje, vyrauja pavieniai ąžuolai (38,8 %), pavienės pušys (28,5 %), toliau eglės (14,5 %), beržai (5,8 %), juodalksniai (4,9 %), , drebulės (2,3 %). Kitų rūšių uosio, maumedžio, klevo, liepos, guobos, skroblo ir kitų rūšių tik 5,2 tai biologinei įvairovei svarbūs medžiai, sėkliniai medžiai, priedangos medžiai. Kadangi šių medžių funkcijos įvairios, tai jų kirtimas neprojektuojamas. Pavienių medžių kirtimo tikslingumą reikia spręsti konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į biologinės įvairovės išsaugojimo, kraštovaizdžio ir rekreacijos aspektus.

Brandžių medžių iškirtimas nebrandžiuose medynuose. Pagal pagrindinių miško kirtimų taisyklių 13 punktą (2004 m.) pušynuose ir kietųjų lapuočių medynuose, kuriems iki brandos liko ne mažiau kaip 10 metų, buvo galima iškirsti brandžius minkštuosius lapuočius, o iš eglynų – brandžius drebulės ir baltalksnio medžius. Po kirtimų paliekamas skalsumas neturėjo būti mažesnis kaip 0,6. Tuo tarpu Miško kirtimų taisyklėse (2010 m.) nebrandžiuose medynuose (įvairiaamžiuose ir vienaamžiuose) įteisinti atrankiniai pagrindiniai kirtimai, iškertant medžius pasiekusius nustatytą kirtimo amžių. Medyno bendras skalsumas po atrankinių turi būti ne mažesnis kaip 0,5. Esant pakankamai brandžių tuo labiau perbrendusių medynų, atrankiniai kirtimai numatyti tik nedidelėje dalyje sklypų, nes brandžius medžius galima kirsti ir einamaisiais kirtimais, kurie taip pat galimi vykdyti iki medyno brandos amžiaus. Žinialapiai sklypų, kur yra galimi atrankiniai kirtimai, pateikiami girininkijų aiškinamuosiuose raštuose. Bendras plotas atrankinių kirtimų urėdijoje yra 904 ha. Vykdant šiuos kirtimus VĮ Prienų miškų urėdija turi galimybę padidinti pagrindinių neplynų kirtimų apimtis.

2.3.2. MEDYNŲ UGDOMIEJI KIRTIMAI

Ugdomieji kirtimai yra viena iš svarbiausių miško ūkinių priemonių ūkiškai vertingiems, produktyviems ir atspariems medynams išauginti.

Ugdymo kirtimai projektuoti pagal algoritmą, sudarytą vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis (2010 m.), atsižvelgiant į priimtą miško auginimo strategiją. Medynai suskirstyti pagal rūšinę sudėtį į grupes, kiekvienai grupei priimant minimalų skalsumą, skirtą ugdymui, ir skalsumą iki kurio galima medyną išretinti. Skirtumas tarp faktinio medyno skalsumo ir paliekamo po kirtimo, parodo galimą iškirsti tūrį sklype (m^3) ir kirtimo intensyvumą (%). Taksatoriai projektuoja ugdymo kirtimus atskirais atvejais, ypač jaunuolynų ugdymą, arba taiko ugdymo kirtimų apribojimus – dėl galimos žvėrių žalos, kenkėjų židiniuose, kai ugdymai atlikti neseniai arba vizualiai ugdymas nebūtinas dėl normatyvinio medžių skaičiaus. Tuomet iškertamas tūris nustatytas pagal taksatoriaus nurodytą iškirtimo procentą.

Retinimų ir einamųjų miško kirtimų intensyvumas nustatytas vadovaujantis ugdytino medyno rodikliais, pirmoje eilėje skalsumu ir Taisyklių 5 priede nurodytu medyno mišrumu ir skalsumu, iki kurio medyną leidžiama išretinti. Skirtumas tarp faktinio medyno skalsumo ir paliekamo po kirtimo, parodo galimą iškirsti tūrį sklype (m^3) ir kirtimo intensyvumą (%). Jaunuolynų ugdymas projektuojant bet kokio skalsumo medynuose, jei kai tikslinių medžių rūšių jaunuolynai auga po nepageidaujamų medžių ar krūmų lajomis arba kai pradeda stelbti ar čaižyti tikslinių rūšių medžius. Ugdomaisiais kirtimais formuojant pamiškes (iki 25 m pločio), jaunuolynus leidžiama išretinti iki 0,4 skalsumo, vyresnius medynus iki 0,5 skalsumo. Taksatoriai projektuoja ugdymo kirtimus atskirais atvejais, ypač jaunuolynų ugdymą, taiko ugdymo kirtimų apribojimus – dėl galimos žvėrių žalos, kenkėjų židiniuose, kai ugdymai atlikti neseniai arba vizualiai ugdymas nebūtinas dėl normatyvinio medžių skaičiaus.

UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ AMŽIAI

2.8. lentelė

Ugdomųjų kirtimų rūšys	Medynų amžius, metai	
	spygliuočių ir kiet. lapuočių	minkštųjų lapuočių
Jaunuolynų ugdymas	Iki 20	Iki 20
Retinimas	20-40	21-30
Einamasis kirtimas	41 ir daugiau	31 ir daugiau

Pastaba: Einamieji kirtimai ąžuolynuose ir uosynuose baigiami likus 20 metų, o pušynuose ir eglynuose – 10 metų iki pagrindinių miško kirtimų, kitų medžių rūšių medynuose iki pagrindinių kirtimų amžiaus.

Pagal 2004 m. Miško ugdymo kirtimų taisykles einamieji kirtimai buvo vykdomi pušynuose, ąžuolynuose ir uosynuose iki 70 metų, eglynuose – 60, beržynuose, juodalksnynuose – 50, drebulynuose – 30 ir baltalksnynuose – 20 metų amžiaus. Todėl pagal naujas taisyklės (2010 m.) didėja ugdytinų medynų pušynuose, ąžuolynuose ir uosynuose, mažesne apimtimi eglynuose ir lapuočių medynuose.

Miškininkystės požiūriu ugdytini medynai, jų pasiskirstymas pagal vyraujančias medžių rūšis, medynų skalsumą ir ugdymo eiliškumą pateikta 2.9. lentelėje.

Esamo atitinkamo amžiaus medynų numatoma ugdyti: jaunuolynų ugdymu – 74 % , retinimais – 55 %, einamaisiais kirtimais – 30 %. Ugdymais apimtas maksimaliai galimas medynų plotas ir ugdymo apimčių didinimui rezervai nedideli. Tai rodo neįtrauktų į ugdymą sklypų analizė – nepakankamas medynų skalsumas, užmirkę ir pelkinės augavietės, gamtosaugos objektai, maži sklypai, neugdoma dėl įvairių priežasčių (šakninės pinties židiniai, žvėrių pakenkti ir pan.), projektuotos kitos ūkinės priemonės.

Ugdymo kirtimai pagal miškų grupes: II grupėje 12,1%, III – 24,5% ir IV grupėje 63,4%.

Pagal eiliškumą ugdytini medynai suskirstyti: S–skubiai (nedelsiant) ugdytini, 1–ugdytini pirma eile, 2–antra eile (paprastai 2-me penkmetyje). Kirtimai pagal eiliškumą – skubiai – 2,6%, I eilės 34,1%, II eilės 63,3%. Pagal tai ugdymai atliekami laiku, daugumą sklypų reikės ugdyti antrame penkmetyje. Tačiau toks paskirstymas parodo faktišką ugdytinų medynų būklę. Tarp ugdomų medynų daugiausia – pušynų (31%), eglynų (30,4 %), beržynų (22,3%), juodalksnynų (8,4%), drebulynų (4,7%).

Visi minkštųjų lapuočių jaunuolynai iki 20 metų, su likusiais po laja perspektyviais želdiniais, suprojektuoti intensyviai ugdyti. Vėliau ugdymą kartoti, kai tikslinga viršutinį ardą pašalinti. Retinimo amžiaus tokius medynus ugdyti ardų formavimo principu. Pagal algoritmą suprojektavus ugdymą antroje eilėje, prie nustatyto amžiaus pridedami 5 metai ir atitinkamai nustatoma ugdymo kirtimų rūšis. Pavyzdžiui, 18 ar 20 metų ugdytini pušų želdiniai priskirti retinimams, 40 metų pušynas – einamiesiems kirtimams (nekeičiant taksacijos metu nustatyto amžiaus). Ši taisyklė netaikoma taksatoriaus projektuotiems ugdymams (ugdymo rūšis pagal nustatytą amžių).

SUPROJEKTUOTI UGDOMIEJI KIRTIMAI

2.9. lentelė

Rodikliai	Jaunuolynų ugdymas	Retinimai	Einamieji
1. Ugdymo amžiaus medynų plotas	2738	2147	6749
2. Suprojektuotas ugdyti plotas	2015	1172	1997
3. % nuo ugdymo amžiaus medynų ploto	74	55	30
4. Suprojektuotas iškirsti tūris, tūkst.m^3	39,8	38,6	113,2
5. % nuo bendro sklypo tūrio	30	20	14
6. Iškirstinas tūris valksmose, tūkst. m^3	-	12,5	19,1
7. Iškirstinas visas tūris, tūkst. m^3	39,8	51,1	132,3
8. Iškirstinas likvidinis tūris, tūkst.m^3	4,8	38,2	110,2
9. Iškirstinas tūris iš 1ha, m^3	20	33	55
Ugdytini plotai pagal eiliškumą, ha			
nedelsiant (skubus)	135		2
1 eilės	552	452	764
2 eilės	1328	720	1232
Pagal vyraujančias medžių rūšis, ha			
Pušis	367	281	958
Eglė	893	274	408
Maumedis		9	16
Ąžuolas	36	7	58
Uosis		1	
Skroblas	1		2
Beržas	486	397	271
Juodalksnis	150	67	216
Drebulė	74	125	47
Baltalksnis	2	12	1
Liepa	4	-	21
Blindė	1	1	-
Pagal miškų grupes, ha II grupė	168	84	377
III grupė	316	255	699
IV grupė	1531	833	922

Pastaba: Iškirstinas tūris iš 1 ha jaunuolynų ugdyme apskaičiuotas nuo bendro tūrio, retinimuose ir einamuose – nuo likvidinio tūrio.

Apskaičiuojant metinę retinimų ir einamųjų kirtimų apimtį įskaičiuotas ir valksmose iškertamas tūris, apskaičiuotas pagal algoritmą. II miškų grupės medynuose valksmų kirtimas nenumatytas, jaunuolynų ugdyme valksmos neprojektuojamos, retinimo kirtimų šioje grupėje labai nedidejis plotas ir palyginti nedideli sklypai todėl valksmos taip pat yra neprojektuotos, o euinamųjų kirtimų, kad ir didelis plotas, bet daugelis medynų yra vyresni negu 70 metų, valksmos – neprojektuojamos, o jaunesniuose medynuose valksmai jau yra.

Projektuojama retinimų ir einamųjų kirtimų apimtis pagal plotą 7,6 % mažesnė, o pagal iškertamą tūrį 111,9 % mažesnė negu miškų urėdijos vykdyta 2012-2013 m., per visą 2004 – 2013 metų veiklą atitinkamai pagal plotą – 24,7 % didesnė, pagal tūrį – 7,2 % didesnė, ugdymo intensyvumas (m^3/ha) sumažėjo, tam turi įtakos einamųjų kirtimų amžiaus padidėjimas ir kad medynuose virš 70 metų einamieji kirtimai projektuojami tik 10 % intensyvumo.

METINĖ UGDOMŲJŲ KIRTIMŲ APIMTIS

2.10. lentelė

Ugdomųjų miško kirtimo rūšys	Plotas ha	Iškertamas tūris, m3			Iškertama likvid iš 1 ha m3	Vykdyta 2011-2013 m plotas/. Tūris tūkst. m^3
		Bendras tūris	Iš to kiekio iškertama		Likvidinis tūris	
			medynuose	valksmose		
Jaunuolynų ugdymas	**262**	**5740**	**5740**	**-**	**600**	**2**	**310,7/0,1**
Iš jų esami jaunuolynai	215	4800	4800	-	500		
Kartojimai	24	480	480	-	50		
Jaunuolynai po priežiūros	23	460	460	-	50		
Retinimai	**117**	**5110**	**3860**	**1250**	**3820**	**33**	**111/3,9**
Einamieji	**200**	**13230**	**11320**	**1910**	**11020**	**55**	**156,7/8,2**
Iš viso	**579**	**24080**	**20920**	**3160**	**15440**	**27**	**577/12,2**

Taksoraštyje ir miško kvartalų žemėlapyje pateikti visi ugdytini miškininkystės požiūriu sklypai nepriklausomai nuo nuosavybės formos, o ugdymo kirtimų žinialapyje tik valstybinės reikšmės miškuose ugdytini sklypai. Laikinai neugdytini sklypai (žvėrių perteklius, šakninės pintinės židiniai ar kitos priežastys) parodyti žinialapio gale atskiru skyriumi, kai jų yra. Tokie sklypai sudaro rezervinį ugdytinų medynų fondą. Žinialapyje parodytas ir valksmose iškirstinas tūris, apskaičiuotas pagal kompiuterinę programą (sklypuose nuo 1,5 ha). Apie valksmų kirtimo tikslingumą spręsti konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į sklypo kontūrą, esamus miško kelius, kitas technologines linijas. Esant galimybei, planuoti vieningą valksmų sistemą visam miško kvartalui. Retinimo ir einamuose kirtimuose valksmai turi būti kertami tik tada, kai iš valksmų iškertama ne daugiau kaip 60 % viso iškertamo biržės tūrio.

Vykdant ugdomuosius kirtimus atsižvelgti į taisyklių nurodymus dėl laiko apribojimo, vykdant kirtimus zonose aplink lizdavietes, kurtinių tuokvietėse, formuojant pamiškes.

Vykmečio eigoje, esant reikalui, koreguoti medyno ugdymo eiliškumą, kirtimo intensyvumą, o esant netikslingų ugdyti sklypų arba neprojektuotų ugdyti sklypų, nustatyta tvarka surašyti sklypo apžiūrėjimo aktą.

2.3.3. MEDYNŲ SANITARINIAI KIRTIMAI

Sanitarinių kirtimų tikslas – pagerinti medynų sanitarinę būklę, apsaugoti sveikus medžius nuo galimo ligų ir kenkėjų plitimo, laiku panaudoti tą medieną, kuri dėl vienokių ar kitokių priežasčių miške gali supūti.

Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal savaime iškrentančią medienos prieaugio dalį, vadovaujantis Miškotvarkos darbų instrukcijos 19 priedo normatyvu (2.11. lentelė).

METINIS NATŪRALIAI IŠKRENTANTIS TŪRIS

2.11. lentelė

Amžiaus klasė	Pušynai ir kietieji lapuočiai		Eglynai		B,J		Kiti minkšt. lapuočiai		Visas iškrentantis tūris m^3
	Iškrentančio tūrio %	iškrentantis tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	*tūrio %*	tūris m^3	
V							*0,3*	32	32
VI							*0,3*	104	104
VII					*0,2*	404	*0,2*	86	490
VIII			*0,3*	399	*0,2*	308	*0,2*	58	765
IX			*0,3*	497	*0,2*	96	*0,2*	7	600
X.....	*0,3*	4271	*0,3*	283	*0,2*	8	*0,2*	30	4592
Iš viso		**4271**		**1179**		**816**		**317**	**6583**

Valstybinės reikšmės miškuose natūraliai atkrentanti tūrio dalis kasmet sudaro per 6600 tūkst.m^3,iš ų pagal miškų grupes: II grupės miškuose 22 %, III – 25 %, IV-53 %.

Inventorizacijos metu rasta per 15,99 tūkst.m^3 sausuolių ir virtėlių. Priimant metinę sanitarinių kirtimų apimti į tai atsižvelgta, rastą sausuolių tūrį tikslinga iškirsti per artimiausius metus. Dalį sausuolių bei virtėlių reikia palikti medynuose, norint išsaugoti ekologiškai vertingą negyvąją medieną. Rekomenduojama metinė sanitarinių kirtimų norma – 8,2 tūkst. m^3 likvidinio tūrio. Sanitariniais kirtimais bus iškertama po 0,41 m^3 medienos iš 1 ha mišku apaugusio ploto, tai sudaro apie 5,1 %. einamojo prieaugio. Tokia šių kirtimų apimtis, nesant didesnių stichinių nelaimių ir pakankamai intensyviai ugdant visus ugdymo reikalaujančius medynus, turėtų palaikyti gerą medynų sanitarinę būklę.

Vykdant sanitarinius kirtimus, bioįvairovei palikti dalį sausuolių ir stačių stuobrių, kaip to reikalauja miško kirtimų taisyklės. Jeigu medynai stipriai pažeisti ir atrankinių sanitarinių kirtimų metu jų būklės pagerinti neįmanoma arba jei visų pažeistų medžių iškirtimas išdarkytų medyną (skalsumas sumažėtų iki 0,4 ar dar mažiau), jie paprastai kertami plynais sanitariniais kirtimais.

Kilus naujiems kenkėjų židiniams, sanitarinių kirtimų norma turi būti koreguojama.

2.3.4. KITI KIRTIMAI

Jiems priskiriami kraštovaizdžio formavimo, rekonstrukciniai, biotechniniai, miško lydimo kirtimai ir kiti specialios paskirties kirtimai. Taip pat gali būti naujų kelių, elektros ar melioracijos trasų kirtimas, plotų išvalymas ir kt.

Detaliau suprojektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Iš viso numatoma kraštovaizdžio formavimo kirtimais apimti apie 130,7 ha plotą, apytiksliai iškertant iki 3713 m^3 bendro tūrio. Pagal girininkijas didžiausia apimtis šių kirtimų numatoma Birštono – 102,6 ha ir Išlaužo – 14,2 ha girininkijose.

Kraštovaizdžio formavimo kirtimais siekiama sukurti visų pirma patrauklius rekreaciniu požiūriu vietovaizdžius. Jie yra viena iš specifinio pobūdžio ugdymo kirtimų rūšių ir gali būti taikytini bet kokio amžiaus, struktūros ir ploto medynuose. Jie gali būti derinami su papildomu želdinimu ir kitomis teritorijų tvarkymo priemonėmis. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai, kaip ir kiti ugdymo kirtimai, vykdomi visų miškų grupių ir kategorijų miškuose, išskyrus rezervatinius miškus. Šiems kirtimams priklauso erdvių formavimo, sudėties formavimo, dekoratyviniai bei

kompleksiniai kirtimai. Dažniausiai pirmos trys kirtimų rūšys taikomos kartu – vykdomi kompleksiniai kraštovaizdžio formavimo kirtimai.

Kirtimų intensyvumas gali būti labai įvairus: nuo didelio – visiško sumedėjusios augalijos iškirtimo (iki 0,2 ha ploto aikštelėse), iki nedidelio intensyvumo – nugenint apatines medžių šakas, valant pomiškį bei traką. Projektuojant kiekvienu atveju intensyvumas nustatomas vietoje, įvertinant nelikvidinį, o bendrą iškertamą tūrį.

Žymiausią kraštovaizdžio formavimo kirtimų dalį sudarytų didelio skalsumo, uždaro kraštovaizdžio tipo medynų retinimas, paverčiant juos gerai apžvelgiamu ir praeinamu mišku. Šiais kirtimais reikėtų atidengti įdomesnius senojo miško medžius ir reginių perspektyvą, paįvairinti pakelės miškelių monotoniją, atveriant šviesias laukymes, trako paslėptus medynus.

Prieš kraštovaizdžio formavimo kirtimus sanitariniais kirtimais iškertamas tūris neįtrauktas į kraštovaizdžio formavimo kirtimų iškertamo maksimalaus tūrio apimtis. Nelikvidinių žabų tūris derlingose augavietėse skaitome, kad vidutiniškai bus iškertamas apie 10 m^3 iš 1 ha. Atlikus trako ir pomiškio kirtimo etapą vėliau kas antri metai turi būti kartojamas trako valymas siekiant neleisti trakui ir nepageidaujamam pomiškiui įsigalėti vėl. Nederlingose pušynų augavietėse tai gali reikėti pakartoti tik 1-2 kartus per vykmetį. Daugeliu atvejų projektuojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus žiniaraštyje nurodomas visas sklypo plotas, o praktiškai bus kertama tik dalyje sklypo siekiant nurodytų tikslų. Tas pat liečia ir pomiškio ar trako kirtimą – prie kelių, takų ar vietose, kur reikia atidengti norimą objektą, reikia kirsti intensyviau ar net ir plynai, o sklypo gilumoje gal būt retinti tik šiek tiek arba ir visai nekirsti.

Vykdyti šiuos kirtimus reikėtų etapais ir vykdyti nuolatos. Pradėti reikėtų nuo menkaverčio trako ir pomiškio iškirtimo, vėliau kirsti ir nepageidaujamus medžius formuojant estetiniu požiūriu priimtinas, patogias poilsiui erdves ir perspektyvas. Medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais pradžioje reikėtų atlikti palaipsniui, maždaug per 3 metus, o vėliau jį reikėtų tęsti kartojant kas 2 metai, pašalinant tai kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, atsirandantys sausuoliai, vėjavartos, vėjalaužos bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai bei kiti tapę nepageidaujami medžiai. Kai kurias esančias natūralias ar suformuotas atviras laukymes intensyviai lankomose vietose reikėtų 2-3 kartus per metus nušienauti. Trakas bei pomiškis retinamas dažniausiai ne ištisai. Palei kelius ir takus trakas bei spygliuočių pomiškis dažniausiai kertamas mozaikiškai, formuojamos vaizdingos grupės. Jaunuose, ypač spygliuočių, medynuose genimos apatinės šakos.

Didžioji dalis kraštovaizdžio formavimo kirtimų suprojektuota paežerėse, paupiuose, siekiant atverti apžvelgimui vaizdingas ežerų ar upelių panoramas. Atlikti šiuos kirtimus reikia ypatingai atsargiai ir palaipsniui, kad nesukelti krantų erozijos. Tas pat pasakytina ir apie kirtimus piliakalnių šlaituose.

Pakelių tvarkymo kirtimai tai specifinė kraštovaizdžio formavimo kirtimų rūšis. Šiais kirtimais siekiama pakelėms suteikti kuo estetiškesnį vaizdą, sumažinti kraštovaizdžio monotoniškumą ir pagerinti apžvelgiamumą nes prie kelių ir takų dažniausiai vyrauja uždari giliau nepražvelgiami kraštovaizdžiai. Čia dažnai vyrauja suvešėjęs trakas ir gausus II –as ardas. Kirtimais gali būti apimama iki 40-50 % pakelių siekiant suformuoti besikeičiančią uždarų ir atvirų vietų mozaiką. Kirtimo metu iškertamas ir pašalinamas trakas bei menkavertis nepageidaujamas pomiškis. Kertama menkaverčių rūšių bei nustelbti medžiai, atidengiami vaizdingesni medžiai. Kertamos ir paliekamos nekirstos trako grupės bei medžiai nustatomi prieš kirtimą. Pakelių tvarkymo kirtimų apimamų juostų plotis gali svyruoti nuo 5 iki 50 m Juostos turėtų vingiuoti ir būti nevienodo pločio. Šie kirtimai derlingesnėse augavietėse turėtų būti kartojami kas 2-3 metai. Į pakelių tvarkymą turėtų įeiti ir pakelių kasmetinis šienavimas.

Detaliau kirtimai aprašyti Rekreacinio sutvarkymo projekte, pateikiant ir kraštovaizdžio formavimo kirtimų žinialapius (įdėti ir girininkijų aiškinamuosiuose raštuose).

Detaliau biologinės įvairovės kirtimai aprašyti Gamtotvarkos priemonių plane, pateikiant ir šių kirtimų žinialapius.

Miško lydimo kirtimai vykdomi, kai miško žemėje norima įrengti kelius, technologines linijas, miško sėklines plantacijas, medelynus. VĮ Prienų miškų urėdijoje tokie kirtimai projektuojami (pagal miško kirtimų taisyklių 2010 m. sausio 27 d. įsakymo Nr. D1-79 punktą 90)

Kitais kirtimais gali būti vykdomas plotų išvalymas saugant nuo apaugimo miško laukymes. Galimi ir biotechniniai kirtimai, gerinant pašarų bazę briedžiams ir stirnoms. Atsiras būtinybė kirsti vieną ar kitą trasą kelių tiesimui.

VĮ Prienų miškų urėdijos miško genetinių išteklių objektuose (genetiniuose draustiniuose, sėkliniuose medynuose, sėklinėse plantacijose klonų rinkiniuose, bandomuosiuose želdiniuose), atsižvelgiant į jų paskirtį ir panaudojimo tikslus, gali būti projektuojami kiti specialieji šių objektų formavimo kirtimai. Kirtimus, priklausomai nuo esamos medynų būklės, vyraujančios rūšies derėjimo metų, amžiaus, objekto ploto, amžiaus struktūros, rūšinės sudėties, augavietės tipo, dirvožemio, medyno dendrometrinių, genetinių-selekcinių požymių, projektuoja Valstybinė miškų tarnyba. Konkretūs (kuriuose bus numatomi kiti specialieji kirtimai) sėklininkystės ir selekcijos objektų sklypų sąrašai yra pateikti lentelėje 1.53.

Minimali metinė kitų kirtimų apimtis yra apie 370 m^3 likvidinės medienos.

2.3.5. PROJEKTUOJAMA MEDIENOS RUOŠOS NORMA

Visų kirtimų norma – tai bendra visų kirtimų metinė apimtis miškų urėdijos miškų teritorijoje yra nustatoma sudedant visų kirtimo rūšių metines apimtis, kartu pateikiant ir pagal miškų grupes kirtimo rūšių plotus (išskyrus pavienių medžių ir brandžių medžių nebrandžiuose medynuose kirtimus ir sanitarinius kirtimus), bendrą ir likvidinės medienos tūrius bei pagrindinius miško naudojimo rodiklius: medienos kiekis, iškertamas iš 1 ha apaugusios medynų žemės, iškertamo tūrio santykinė dalis nuo viso medynų tūrio, pagrindiniais kirtimais iškertamo medienos tūrio ir tūrio prieaugio (viso ir 1 ha) santykis, pagrindiniais ir tarpiniais kirtimais paruošiamos medienos tūrių santykis, kirtimų (visų ir plynų) ploto santykinė apaugusios medynų žemės ploto dalis.

Projektuojama metinė visų rūšių kirtimų apimtis pateikta 2.12. lentelėje, o pagal girininkijas 2.14. lentelėje. Metinis miško naudojimas turėtų būti 88,94 tūkst. m^3 likvidinės medienos. Pagrindiniam naudojimui tenka 70,7 %, tarpiniam 29,3 %.

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto bus iškertama po 6,1 m^3 bendro arba 4,7 m^3 likvidinio tūrio, iš jo pagrindiniais kirtimais 3,3 m^3 .

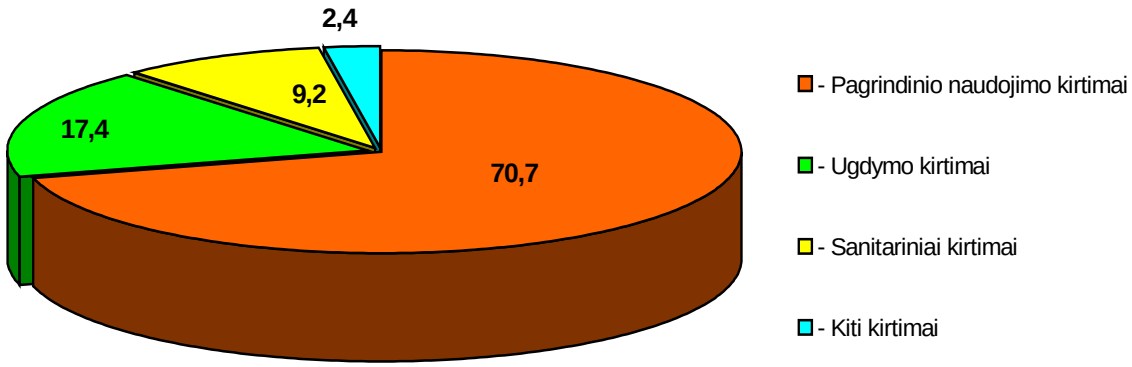

36 pav. Miško kirtimų struktūra (iškertamas tūris %)

Bendra metinė miško naudojimo apimtis (88,94 tūkst. m^3 likvidinės medienos), lyginant su paskutinių 10-ies metų (2004-2013) naudojimu (86,6 tūkst. m^3), padidės 2,7 %.

Bendras metinis einamasis tūrio prieaugis miškų urėdijos valstybinės reikšmės medynuose – 7,97 m^3/ha. Iškertamas kasmet bendras tūris iš hektaro 6,1 m^3 . Bendras prieaugio naudojimo procentas – 76,5 % (2.12. lentelė). II miškų grupės miškuose projektuojama vidutiniškai iškirsti 27 % bendro prieaugio, III – 50 %, IV grupės miškuose – 97 % bendro prieaugio.

PROJEKTUOJAMA VYKMEČIUI METINĖ KIRTIMŲ APIMTIS

2.12. lentelė

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis						
	Plotas, ha	tūris tūkst. m^3		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris tūkst.m^3 pagal miškų grupes		
		bendras	likvidinis		II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	211	78,3	62,9	81	0,5	6,4	56,0
Ugdomieji kirtimai	579	24,1	15,44	64	2,14	4,60	8,7
Sanitariniai kirtimai	-	10,3	8,2	80	1,3	1,9	5,0
Kiti kirtimai	-	3,4	2,4	71	**0,2**	**0,6**	**1,6**
Iš viso	**790**	**116,1**	**88,94**	**77**	**4,14**	**13,5**	**71,3**

MIŠKO NAUDOJIMO RODIKLIAI

2.13. lentelė

R o d i k l i a i	II miškų grupė	III miškų grupė	IV miškų grupė	Iš viso:
1. Iškertamas bendras tūris,m^3/ha	5,4	4,2	7,5	6,1
2. Iškertamas likvidinis tūris, m^3/ha	2,2	3,2	5,8	4,7
iš jo – pagrindiniais kirtimais (likvidas)	0,2	1,5	4,5	3,3
3. Tarpinio naudojimo % nuo bendro iškertamo tūrio	88,5	54,9	24,6	32,6
iš jo – ugdymo kirtimais	62,1	41,0	14,7	20,8
4. Bendro prieaugio naudojimo %	27	50	97	77
5. Miško naudojimo % nuo bendro tūrio	0,6	1,3	2,9	2,1
6. Miško kirtimais apimamas kasmet plotas, %	3,0	4,0	4,5	4,2
7. Mišku apaugęs plotas, ha	2406,5	4176,9	12342,9	18926,3
8. Bendras medienos tūris, tūkst.m^3	955,38	1399,26	3153,27	5507,91
9. Bendras einamasis prieaugis, m/ha	8,28	8,42	7,75	7,97

Pastaba: 6,7 ir 8 eilučių skaičiai parodo nuo kokių dydžių apskaičiuoti naudojimo rodikliai**.**

Medienos naudojimas II miškų grupėje neintensyvus, todėl ir ateityje šioje grupėje kaupsis didelis medienos kiekis – per metus apie 6,08 m^3 hektare visame II grupės miškų plote (14,6 tūkst.m^3)

Dėl nevienodos medynų amžiaus struktūros, miškų grupės ir kt. miško naudojimo apimtis ir intensyvumas atskirose girininkijose labai nevienodas (2.14. lentelė). Didžiausias miško naudojimas suprojektuotas Naujosios Ūtos girininkijoje –ir 14,22 tūkst.m^3, iškertant iš 1 ha mišku apaugusio ploto 6,9 m^3 likvidinės medienos. Nemažesnis naudojimas ir Meškapievio girininkijoje – 14,2 tūkst.m^3 (4,6 m^3/ha). Per abi girininkijas bus kertama 31,9 % bendros miškų urėdijos kirtimų apimties. Mažiausia kirtimų apimtis Balbieriškio girininkijoje – 7,99 t. m^3 (4,2 m^3 iš hektaro).

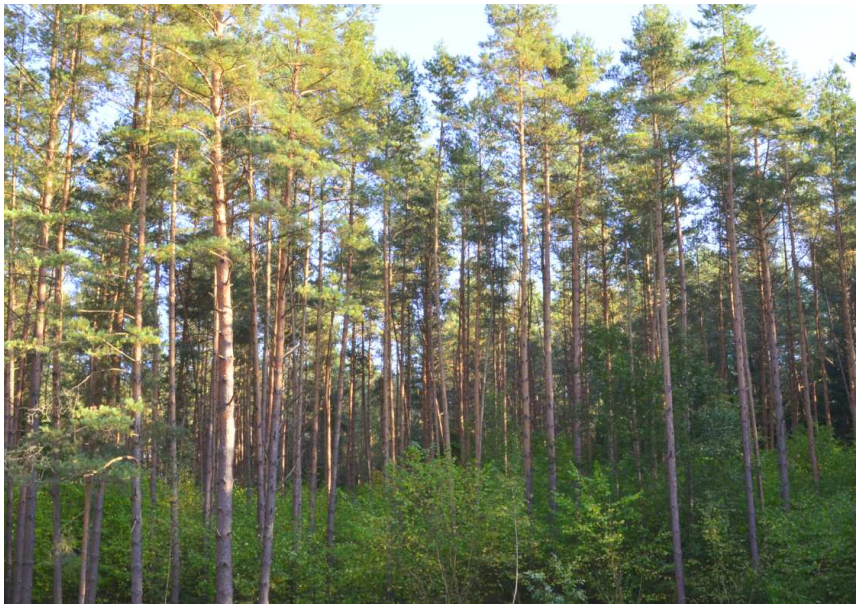

37 pav. Kultūrinės kilmės pušies medynas Prienų g–ja kv59

METINĖ MIŠKO KIRTIMŲ APIMTIS PAGAL GIRININKIJAS
(plotas, ha; tūris likvidinis, m^3)

2.14. lentelė

Girininkija	Priimta pagrindinių kirtimų norma (tūris)	Ugdymo kirtimai						Sanitari-niai kirtimai (tūris)	Kiti spec. paskirties kirtimai (tūris)	Iš viso (tūris)	Iškertame iš 1 ha mišku apaugusio ploto (tūris)
		Jaunuolynų ugdymas		Retinimai		Einamieji					
		Plotas	Tūris	Plotas	Tūris	Plotas	Tūris				
Balbieriškio	5900	28	70	16	540	20	1030	300	150	7990	4.2
Birštono	7000	36	90	16	520	26	1340	800	300	10050	3.4
Išlaužo	7700	24	50	12	480	20	1150	450	200	10030	5.1
Meškapievio	11500	25	50	13	390	24	1370	590	300	14200	4.6
Naujosios Ūtos	11800	30	60	20	540	12	690	730	400	14220	6.9
Prienų	5500	19	40	14	400	75	4310	1540	400	12190	4.0
Šilavoto	8500	27	60	8	300	14	760	200	150	9970	6.2
Verknės	5000	73	180	18	650	9	370	3590	500	10290	4.4
Viso:	**62900**	**262**	**600**	**117**	**3820**	**200**	**11020**	**8200**	**2400**	**88940**	**4.7**

2.3.6. POTENCIALIAI NAUDOTINŲ MIŠKO KIRTIMŲ ATLIEKŲ KIEKIO ĮVERTINIMAS

Energijos gamyba iš atsinaujinančių gamtos išteklių yra vienas iš pagrindinių Lietuvos ir ES energetinės politikos tikslų. Nacionalinėje energetikos strategijoje siekiama, kad atsinaujinančių energijos išteklių dalis iki 2025 m. pasiektų 20%. Pagal atsinaujinančių energijos išteklių įstatymą 2020 m. 60% centralizuotai tiekiamos šilumos turėtų būti pagaminama iš biokuro. Tai numatyta ir Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros programoje, priimtoje 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569.

Nuolat atsinaujinantis biokuro šaltinis yra miškas. Biokurą sudaro malkinė mediena ir miško kirtimo atliekos. Malkinė mediena gaunama iš medžio stiebų, kurie netinka medienos apdirbimo pramonei, bei iš stambių šakų. Kirtimo atliekas sudaro medžių viršūnės, smulkūs stiebai, kelmai nelikvidinės šakos, žievė.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 , nuostatomis, vienas iš valstybės prioritetų yra konkurencinga vietos atsinaujinančių išteklių energijos gamyba ir atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimas elektros energijai ir šilumai gaminti. Ko pasėkoje, vienas iš Generalinės miškų urėdijos ir VĮ miškų urėdijų 2015-2017 metų veiklos prioritetų yra biokuro iš miško kirtimo atliekų ir nelikvidinės medienos iš jaunuolynų ugdymo kirtimų biokurui gaminti gamybos didinimas. Dėl to 2012 m. buvo patvirtintas miško kirtimo atliekų ruošimo mechanizmų įsigijimų strateginis planas 2012 - 2015 metams, nustatyta miško kirtimo atliekų kirtavietėse, smulkių medelių iš jaunuolynų ugdymo ir pakelių bei griovių valymo pardavimo gyventojams tvarka, buvo bendradarbiauta su LR energetikos ministerija, AB „Lietuvos Energija“, Lietuvos Biomasės energetikos asociacija “Litbioma” biokuro gamybos strateginių tikslų suderinimo, nustatytas VĮ miškų urėdijoms miško kirtimo atliekų skirtų centralizuotam pardavimui 2013 metams kiekis. Todėl 2013 m. numatoma miško kirtimo atliekų ir nelikvidinės medienos iš jaunuolynų ugdymo kirtimų biokurui gaminti apimtis padidinti iki 280 tūkst. m³.Miško kirtimo atliekų apskaitos tvarką nustatė 2004 m. Generalinė miškų urėdija. Miškų urėdijos kirtimo atliekų pardavė: 2009 m. – 76,9 tūkst. m^3; 2010 m. – 74,8 tūkst. m^3; 2011 m. – 155 tūkst. m^3 ; 2012 m. – 170 tūkst. m^3. VĮ Prienų miškų urėdija realizavo kirtimo atliekų: 2011 m. – 2,8 tūkst. m^3. 2012 m. – 2,3 tūkst. m^3. 2013 m. – 3,4 tūkst. m^3.

Miško kirtimo atliekoms apskaičiuoti taikomos įvairios metodikos. Pirmoji buvo sudaryta naudojant sortimentines ir prekines lenteles (A. Kuliešis, E.Petrauskas).Šakų tūrio įvertinimo metodika panaudojant šakų tūrio struktūros matematinius modulius (A.Tebėra, 2005 m.).LAMMC

Institutas pagal užsakomus darbus atliko įvairius kirtimo atliekų skaičiavimus – potencialūs ir realūs atliekų kiekiai, paruošų sąnaudos, taikant įvairias kirtimo atliekų surinkimo technologijas.

Valstybinė miškų tarnyba pateikė metodinius nurodymus ir normatyvus energetinės medienos ištekliams įvertinti projektuojant kirtimus (2012 m. spalio 11 d. Nr. 230-12-V). Nurodymai skirti medienos su žieve, tinkamos energijai gaminti, išteklių įvertinimui, rengiant miškotvarkos projektą.

Energetinę medieną su žieve sudaro: malkos, gaunamos iš stiebų medienos, netinkamos padariniams asortimentams ir plokščių gamybai; medžių stiebai su šakomis iki 8 cm skersmens 1,3 m aukštyje; sausuolių stiebai iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje; stiebų viršūnės, šakos ir kelmai.

Energetinės medienos ištekliai apskaičiuojami planuojant ugdomuosius ir pagrindinius kirtimus. Ugdymo kirtimuose kelmų ištekliai nėra vertinami. Energetinės medienos išteklių įvertinimui naudojami normatyvai, sudaryti santykiniais vienetais, taikytini skaičiavimams nuo

kirstinų stiebų tūrio su žieve miško sklype (biržėje), bei atsižvelgiama į medžių pasiskirstymą pagal skersmenis ir sausuolių kiekį.

Jaunuolynų ugdymuose energetinę medieną sudaro visi iškertami stiebai iki 8 m skersmens 1,3 m aukštyje. Energetinės medienos dalis nuo kertamo kiekio (%) nustatoma pagal normatyvus, sudarytus pagal vyraujančią medžių rūšį ir jos lajų faktorių.

Labai neturtingose (a) ir užmirkusiose (U) bei pelkinėse (P), o taip pat šlaitų (Š) augavietėse energetinės medienos ruoša jaunuolynuose nėra planuojama. Normalaus drėgnumo N(b-f) ir laikinai užmirkusiose L(b-f) augavietėse visas paskaičiuotas kirsti medelių tūris yra planuojamas paimti iš kirtavietės

Potencialūs energetinės medienos ištekliai pagrindinių kirtimų kirtavietėse – kiekvienoje pagrindinių kirtimų biržėje yra įvertinamas malkų iš stiebų, stiebų viršūnių, kelmų, taip pat sausuolių malkinių stiebų iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje, tūriai panaudojant apibendrintą normatyvą. Potencialūs šakų tūriai, nustatyti pagal normatyvą, yra koreguojami atsižvelgiant į augavietę.

Energetinės medienos ištekliai retinimo ir einamuosiuose kirtimuose yra įvertinami malkinės medienos iš stiebų, stiebų viršūnių, taip pat sausuolių malkinių stiebų iki 22 cm skersmens 1,3 m aukštyje, neatsižvelgiant į augavietes bei šakų medienos ištekliai priklausomai nuo augaviečių. Kelmai retinimo – einamuosiuose kirtimuose energijos gamybai panaudoti neplanuojami.

Realūs energetinės medienos ištekliai**.** Ekologiniu požiūriu ne visi potencialūs energetinės medienos ištekliai kirtimuose gali būti panaudoti nepažeidžiant miško ekosistemos. Realūs, galimi paimti iš miško kelmų, šakų ir plonų stiebų kiekiai, nustatomi atsižvelgiant į augavietes. Neturtingose augavietėse, siekiant išsaugoti natūralų jų derlingumą, o užmirkusiuose – siekiant kirtimų metu mažiausiai sužaloti dirvožemį, dalis šakų ir plonų stiebų yra paliekami kirtimo vietoje.

Kelmus rekomenduojama naudoti tik eglių augančių N ir L augaviečių medynuose, kurių rūšinėje sudėtyje eglė sudaro 30% ir daugiau. Šakų ir kelmų panaudojami kiekiai nustatomi pagal normatyvą atsižvelgiant į miško augavietes.
Kelmų rovimas projektuojamas tik IV miškų grupės plynai kertamuose medynuose. Šae, Nae, Š(a-d), Na, La, U(a-f), P(a-d), P(a-d)n kelmų rovimas neprojektuojamas.

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOS POTENCIALIAI GALIMI METINIAI ENERGETINĖS MEDIENOS SU ŽIEVE IŠTEKLIAI

2.15. lentelė

Kirtimo rūšis	Energetinės medienos ištekliai, m³ kertamame plote						
	Smulkūs medeliai	Malkos	Sausuoliai	Stiebų viršūnės	Šakos	Iš viso	%
Jaunuolynų ugdymas	2995					2995	12,5
Retinimai-einamieji		1068	1082	425	1635	4210	17,5
Pagrindiniai kirtimai		5612	1328	1182	8707	16829	70
Viso	2995	6680	2410	1607	10342	24034	
%	12,5	27,8	10,0	6,7	43	100	100

Pastaba: kirtimo atliekos ugdymo kirtimuose suskaičiuotos pagal duomenų bazėje esamus sklypų tūrius tai yra nepriimant dėmesin jaunuolyno ugdymo kartojimo bei retinimais ir einamaisiais kirtimais iškirstą tūrį valksmuose.

METINIAI ENERGETINĖS MEDIENOS SU ŽIEVE IŠTEKLIAI
Pagal girininkijas

2.16. lentelė

Kirtimo rūšis	Energetinės medienos ištekliai, m³ kertamame plote					
	Smulkūs medeliai	Malkos	Sausuoliai	Stiebų viršūnės	Šakos	Iš viso
Balbieriškio g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	172					172
Retinimai-einamieji		129	85	37	154	405
Pagrindiniai kirtimai		962	148	121	969	2200
Iš viso	**172**	**1091**	**233**	**158**	**1123**	**2777**
%	**6,2**	**39,3**	**8,5**	**5,6**	**40,4**	**100**
Birštono g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	360					360
Retinimai-einamieji		129	159	60	237	585
Pagrindiniai kirtimai		374	120	131	925	1550
Iš viso	**360**	**503**	**279**	**191**	**1162**	**2495**
%	**14,4**	**20,2**	**11,2**	**7,7**	**46,5**	**100**
Išlaužo g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	295					295
Retinimai-einamieji		142	123	48	161	474
Pagrindiniai kirtimai		784	184	143	962	2073
Iš viso	**295**	**926**	**307**	**191**	**1123**	**2842**
%	**10,4**	**32,6**	**10,8**	**6,7**	**39,5**	**100**
Meškapievio g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	322					322
Retinimai-einamieji		97	125	48	183	453
Pagrindiniai kirtimai		532	192	221	1731	2676
Iš viso	**322**	**629**	**317**	**269**	**1914**	**3451**
%	**9,3**	**18,2**	**9,2**	**7,8**	**55,5**	**100**
Naujosios Ūtos g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	381					381
Retinimai-einamieji		100	74	32	121	327
Pagrindiniai kirtimai		1378	286	225	1629	3518
Iš viso	**381**	**1478**	**360**	**257**	**1750**	**4226**
%	**9,0**	**35,0**	**8,5**	**6,1**	**41,4**	**100**
Prienų g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	163					163
Retinimai-einamieji		285	381	145	555	1366
Pagrindiniai kirtimai		240	86	99	1801	2226
Iš viso	**163**	**525**	**467**	**244**	**2356**	**3755**
%	**4,3**	**14,0**	**12,4**	**6,5**	**62,8**	**100**

Kirtimo rūšis	Energetinės medienos ištekliai, m³ kertamame plote					
	Smulkūs medeliai	Malkos	Sausuoliai	Stiebų viršūnės	Šakos	Iš viso
Šilavoto g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	220					220
Retinimai-einamieji		80	66	26	110	282
Pagrindiniai kirtimai		739	185	140	1173	2237
Iš viso	**220**	**819**	**251**	**166**	**1283**	**2739**
%	**8,0**	**29,9**	**9,2**	**6,1**	**46,8**	**100**
Verknės g-ja						
Jaunuolynų ugdymas	1082					1082
Retinimai-einamieji		106	68	28	114	316
Pagrindiniai kirtimai		623	127	102	597	1449
Iš viso	**1082**	**729**	**195**	**130**	**711**	**2847**
%	**38,0**	**25,6**	**6,8**	**4,6**	**25,0**	**100**

Kirtimo atliekos sudarys 27,0 % nuo bendro suprojektuoto kirsti likvidinio tūrio. Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys apie 43,0 %, malkos 27,8 %, sausuoliai 10,0 %, smulkūs stiebai 12,5 % ir stiebų viršūnės 6,7 % . Kadangi kelmų panaudojimas galimas tik ateityje, pagrindinę biomasę sudarys šakos

Kirtimo atliekos turi būti naudojamos nenusižengiant gamtosauginiams reikalavimams – ekologija ir ekonomika neturi užgožti viena kitos. Tokia nuoroda yra ir Europos šalių ministrų forumo (Varšuva, 2008) pirmoje rezoliucijoje *Miškai, mediena ir energija* – akcentuota pusiausvyros išlaikymo svarba naudojant medieną ir biomasę, tuo pačiu išsaugant vertingus miško išteklius ir nepažeidžiant bioįvairovės.

2.4. JAUNUOLYNŲ PRIEŽIŪRA IR UGDYMAS

Jaunuolynų ugdymo kirtimai vykdomi jaunuolynuose iki 20 metų amžiaus. Ugdymo kirtimų pradžia priklauso nuo jaunuolyno rūšinės sudėties ir rūšių tarpusavio santykių, esamo tankumo, miško tipo bei ūkinių tikslų. Mišriuose, didelio pradinio tankumo ir derlingose augavietėse augančiuose jaunuolynuose ugdymo kirtimai pradedami anksčiau negu grynuose, mažesnio tankumo ir augančiuose nederlingose augavietėse.

Jaunuolynų ugdymo tikslas yra mišriuose medynuose formuoti jų rūšinę sudėtį, siekti kad joje būtų kiek galima daugiau pagrindinių rūšių medžių, šalinant juos stelbiančius nepagrindinių rūšių medžius, sudarant pagrindinių rūšių medžiams optimalias augimo sąlygas. Grynuose medynuose ugdymo kirtimų tikslas yra sumažinti medynų tankumą, didinti medynų atsparumą nepalankiems aplinkos faktoriams.

Valstybinės reikšmės miškuose yra 2015 ha miškininkystės požiūriu ugdytinų medynų arba 74 % nuo visų ugdymo amžiaus medynų (2738 ha). Pagal ugdymo eiliškumą: skubiai ugdytinų yra apie 7 %, ugdytinų pirma eile yra – 27 %, antra – daugiausia (66 %).

Pagal medžių rūšis daugiausia jaunuolynų ugdyti projektuojama eglynų – 44 %, beržynų – 24%, ir pušynų – 18%, kitų rūšių gerokai mažiau.

8 % ugdymo kirtimų bus vykdoma II miškų grupės miškuose, 16 % – III grupės ir 76 % – IV grupės miškuose.

Apskaičiuojant metinę jaunuolynų ugdymo apimtį pakartotinam ugdymui skirta visas ugdytinų nedelsiant ir dalyje mišrių jaunuolynų, skirtų ugdyti pirmajame penkmetyje tai papildomai sudaro po 24 ha kasmet. Be to, projektuojama ugdyti 23 ha 4-6 metų želdinių, kuriuose projektuota ir bus vykdoma želdinių priežiūra. Šiuos jaunuolynus reikės ugdyti antroje vykmečio pusėje (2.17. lentelė).

METINĖ JAUNUOLYNŲ UGDYMO APIMTIS

2.17. lentelė

Jaunuolynų ugdymas	Plotas, ha	Tūris. m^3		Iškertama iš 1 ha, m^3		Vidutinė apimtis pagal plotą 2012-2013 m.
		bendras	likvidinis	bendras	likvidinis	
esami jaunuolynai	215	4800	500	22	2	
kartojimas	24	480	50	20		
jaunuolynai po želd. priežiūros	23	460	50	20		
Iš viso	**262**	**5740**	**600**	**22**	**2**	**262**

Projektuojama jaunuolynų ugdymo metinė apimtis pagal plotą lygi praeitam vykmečiui suprojektuotai apimčiai. Apimtis sumažėjo dėl vykdomų daug didesnių neplynų pagrindinių kirtimų apimčių.

Želdinių ir žėlinių priežiūros ir apsaugos darbai ir apimtys. Pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2008 m.) miško želdiniai ir žėliniai iki susiformuos jaunuolynas ir prasidės ugdymo kirtimai (minkštųjų lapuočių – iki 6 metų, spygliuočių ir kietųjų lapuočių – iki 8 metų) turi būti prižiūrimi ir saugomi. Priežiūra apima šiuos darbu: medelių pasodinimo vietų, šalčio iškilnotų medelių ir jų apnuogintų šaknų užpylimą žemėmis, užneštų žemėmis medelių atkasimą, stelbiančios žolinės augalijos, stelbiančių medelių ir krūmų pašalinimą, paviršinio vandens nuleidimą, žuvusių tikslinių medžių rūšių medelių atsodinimą.

Pagal 2013 m. miškotvarkos duomenis želdinių ir žėlinių priežiūra ir apsauga reikalinga vykdyti 997.3 ha plote (2.18. lentelė). Priimant dėmesin, kad kartojimas per minėtą laikotarpį žėlinių priežiūros bus vykdoma vieną kartą, želdinių du, tris kartus, kartojimo rodiklis būtų apie 2. Metinė apimtis sudarytų apie 498,7 ha. Be to, reikia pridėti esamų neapaugusių miško plotų (kirtaviečių, aikščių, žuvusių medynų ir žemių skirtų miškui įveisti) 20 % tai sudaro apie 91,7 ha. ir būsimų plynų kirtaviečių apie 20 % tai sudaro 191,9 ha. Bendra apimtis būtų 782,3 ha. Sumažėjus plynų kirtimų, želdinių ir žėlinių priežiūros ir apsaugos apimtis taip pat mažėja.

Didžiausia želdinių ir žėlinių priežiūros ir apsaugos darbų apimtis yra Verknės ir Išlaužo girininkijose, mažiausia – Prienų ir Balbieriškio girininkijose

PROJEKTUOJAMOS ŽELDINIŲ IR ŽĖLINIŲ APSAUGOS IR PRIEŽIŪROS APIMTYS PAGAL GIRININKIJAS

2.18. lentelė

Girininkija	Želdiniai	Žėliniai	Iš viso	Priežiūros metinė apimtis	Želdinių ir žėlinių apsaugos metinė apimtis	Bendra metinė apimtis
Balbieriškio	43,5	13,0	56,5	45,9	17.0	62,9
Birštono	74,9	10,3	85,2	38,0	25.5	63,5
Išlaužo	142,8	20,4	163,2	74,5	49.1	123,6
Meškapievio	123,3	2,0	125,3	57,6	37.6	95,2
Naujosios Ūtos	125,2	17,6	142,8	83,1	42.8	125,9
Prienų	33,7	0	33,7	19,1	10.1	29,2
Šilavoto	130,7	7,9	138,6	65,1	41.6	106,7
Verknės	238,1	13,9	252,0	99,7	75.6	175,3
Iš viso	**912,2**	**85,1**	**997,3**	**483**	**299.3**	**782,3**

Pagal miškų urėdijos apskaitos duomenis želdinių ir žėlinių priežiūra vykdyta 585 ha vidutiniškai per metus ir iš jų apsauga nuo žvėrių 128 ha plote per metus. Per 2011-2013 metus vidutiniškai atlikta 2123 ha plote (vidutiniškai per metus priežiūra vykdyta 543 ha plote, o apsauga – 165 ha). Tokia didelė apimtis apsaugos priemonių būtina buvo dėl praėjusio 2010 metais škvalo. Pagal miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus, miško želdinių ir žėlinių apsauga apima šiuos darbus: apsauga nuo vabzdžių, kenkėjų ir grybinių ligų, pelinių graužikų, žvėrių, mechaninių pažeidimų, priešgaisrinių mineralizuotų juostų įrengimą.

2.5. MIŠKO ATKŪRIMAS IR ĮVEISIMAS

2.5.1. MIŠKO ATKŪRIMAS IR ĮVEISIMAS

Miško atkūrimas projektuotas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2008 m. kovo 14 d. Nr. D1-199 ir jų pakeitimus 2010 m. spalio 18 d. Nr. D1-859). Parenkant miško atkūrimo ir įveisimo būdą, atsižvelgta į miško funkcinę paskirtį:

– rezervatiniai (I gr.) miškai atkuriami jiems natūraliai atželiant, ekosistemų apsaugos (IIA gr.), rekreaciniai (IIB gr.), apsauginiai (III gr.) ir ūkiniai (IV gr.) natūraliai atželiant ar želdinant;

– miško rūšinė sudėtis parenkama, atsižvelgiant į augavietės sąlygas ir miško funkcinę paskirtį. Vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 proc.) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti minėtų Nuostatų 1-3 priedų reikalavimus.

Nors II grupės miškuose plyni kirtimai ir neprojektuoti, bet atsiradus plyniems sanitariniams kirtimams, ekosistemų apsaugos (II gr.) miškuose pirmenybė teikiama miško žėlimui. Rekreaciniuose (II B gr.) miškuose galimi visi miško atkūrimo ir įveisimo būdai. Pasirenkamas tas, kuris labiausiai užtikrins želdinių ir žėlinių tvarumą bei atitiks rekreacinius poreikius. Želdinimo būdus ir technologiją rekreaciniuose miškuose nulemia poilsiavimo intensyvumas, vyraujančios poilsio rūšys ir aplinkos sąlygos. Miško parkuose, poilsiavietėse, prie intensyviai lankomų objektų želdiniai turėtų būti veisiami pagal specialius techninius projektus. Kituose rekreacinės paskirties miškuose želdinama, sudarant įprastinius Miško želdinimo ir žėlimo projektus, tik sodinimo (sėjimo) vietos išdėstomos ne eilėmis, o padrikai, grupėmis ar lizdais. Sukuriama artima natūraliems miškams atvirų, pusiau atvirų ir uždarų miško vietovaizdžių mozaika. Medžių ir krūmų asortimentas parenkamas pagal normatyvus rekreaciniams miškams.

Apsauginiuose (III gr.) miškuose miškai atkuriami natūraliai atželiant ar želdinant. Vyraujančių medžių rūšių parinkimas priklauso nuo jų funkcijų. Vandens apsauginiuose želdiniuose pirmumas teikiamas medžių rūšims, kurios turi tankią mišrią šaknų sistemą, ažūriškas lajas, laukų apsauginiams želdiniams labiau tinka medžių rūšys su tankiomis lajomis.

Ūkiniuose (IV gr.) miškuose galimi visi miško atkūrimo ir įveisimo būdai. Esant panašioms miško atkūrimo ir įveisimo sąlygoms, parenkamas ekonomiškiausias būdas.

Miško atkūrimo fondą sudaro: esami neapaugę mišku plotai bei pirmo penkmečio (2014-2018) plynų kirtimų biržės (2.19. lentelė).

MIŠKO ATKŪRIMO FONDAS
(ha)

2.19. lentelė

Žemės naudmenos	Plotas, ha
1. Neapaugusios mišku miško žemės, iš viso	**458,4**
iš jų: - kirtavietės	293,9
- žuvę medynai	52,6
- miško aikštės	60,1
- žemė, skirta miškui įveisti	51,8
2. Plynų kirtimų biržės (2015 – 2019 metų)	**959,7**
Iš viso:	**1418,1**
Neveisti miško, saugoti nuo apaugimo	**0**

Želdomos medžių rūšys esamuose mišku neapaugusiuose plotuose ir būsimose kirtavietėse pagal augaviečių serijas ir želdomas medžių rūšis parodyta 2.20. lentelėje.

Esamiems neapaugusiems mišku plotams atkūrimo ir įveisimo būdas nustatytas miškotvarkos lauko darbų metu. Numatyta želdinti 247.2 ha (55 %) esamų plynumų ir iš jų mišrus atkūrimo būdas 34,8 ha (8 %), 207 ha (45 %) paliktos želti Žėlimui palikta 96,6 ha (47 %) U ir P hidrotopuose esančių mišku neapaugusių plotų. Taip pat palikta želti plotų N ir L hidrotopų augavietėse (53 %).

Suprojektuotose penkmečio biržėse atkūrimo būdas nustatytas prognozuojant pagal kirstinų medynų rūšinę sudėtį, struktūrą, pomiškį, augavietę. Želdyti projektuota 667,9 ha (68 %) iš šio ploto 14 ha yra dalinis želdymas, palikta želti 305,8 ha (32 %), želdoma daugiau būsimų biržių negu esamų neapaugusių plotų, nes palankesnė augaviečių struktūra būsimose kirtavietėse – N hidrotopo augavietės užima 38 %, L – 29 %, U ir P – 33 % (iš esamų neapaugusių plotų, pelkinių ir šlapių augaviečių yra 21 %, N hidrotopo augavietės užima 36 %, L – 43 % viso ploto).

Pagal želdomas medžių rūšis (2.20. lentelė) gryni P želdiniai sudarys 2 % (Nb, Nc) augavietėse), gryni E želdiniai sudarys 9 %, mišrūs spygliuočių (PE,EP) – 19%, mišrūs eglės su minkštaisiais lapuočiais – 12 %, ir mišrūs eglės su ąžuolu – 12 %. Ąžuolo želdiniai su egle ir su liepa– 8 % ir minkštųjų lapuočių želdiniai nesudaro net procento nuo bendro atkuriamo ploto (1418,1ha).

Sudarant želdinimo projektus konkrečiuose sklypuose, atsižvelgiant į augavietę ir kitas sąlygas, gali būti parenkami ir kiti želdinių mišrinimo variantai, tačiau atkuriant mišką, vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 %) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų (2010 m.) 1-3 priedų reikalavimus. Suprojektuotose biržėse miško atkūrimo būdą miškotvarka nustatė preliminariai, o po kirtimo, esant reikalui, patikslinti rengiant miško želdinimo ar žėlimo projektą, ypač želdinių mišrinimo schemas.

Žėlimui paliktose biržėse prognozuojamas žėlimas tikslinėmis rūšimis – minkštaisiais lapuočiais (91,5 %), spygliuočiais (8,4 %). Kietaisiais lapuočiais žėlimo tikimasi 1,8 ha. Kaip parodė praeito vykmečio žėlinių analizė, beržo ir juodalksnio atžėlę jaunuolynai (329,2 ha) sudaro 84,7 % žėlinių ploto, beveik pusė jų yra mišrūs, su egle, ąžuolu ir pušimi, žėlinių priežiūra ir po to ugdymo kirtimais yra galimybės beveik kiekviename sklype formuoti tikslinius, našius medynus.

38 pav. Didžiausias Lietuvos medis, Gojaus ąžuolas Verknės g–ja kv. 24 skl.15

MIŠKO ATKŪRIMO BŪDAI

2.20. lentelė

Augaviečių serijos	Bendras plotas, ha	Iš jo – pagal želdinamas medžių rūšis Ž e l d i n i m a s															Žėlimas
		P	PE	E	EP	EĄ	Ą,ĄL	EB	EJ	ĄE	PB	J, JE	JB,BJ	B, BE	EM EL LE	viso	
1. Esami neapaugę mišku plotai																	
Šb, Nb	16,6	14.2	1.8								0,3					16,3	0.3
Šc, Nc	108,3	1.4	0.5	24.9	34.5	10.0		1.3							0,3	72,9	35.4
Šd, Nd	39,6			2.0		9.8	5,7			13,2						30,7	8.9
Lf, Nf	-																-
Lc	75,8			25.6		11.8	2,3	2.0	8,2					1,2		51,1	24.7
Ld	116,7			13.7		34.5	1,0			19,0		1.0	2,2			71,4	45.3
Ub, La, Lb	4,1		4.1													4,1	
Ud, Uf	14,4																14.4
Pc, Uc, Pd	43,0																43.0
Pb, Pb^n Pa^n	1,9																1.9
Pc^n, Pd^n	38,0											0.7					37.3
Iš viso:	**458,4**	**15.6**	**6.4**	**66.2**	**34.5**	**66.1**	**9,0**	**3.3**	**8,2**	**32,2**	**0,3**	**1.7**	**2,2**	**1,2**	**0,3**	**247,2**	**211.2**
2. 2015-2019 m. plynų kirtimų biržės																	
Šb, Nb	36.6		36,6													36.6	
Šc, Nc,	212,7		124,4	31,0	35,5	17,9				3,9						212,7	
Šd, Nd	116.4			11,3		40,7				38,0					26,4	116.4	
Nf, Lf	2.6			0,5		0,2										0.7	1,9
Lb	18.2		12,2	1,0	5,0											18.2	
Lc	109.1		10,7	10,1	10,2	12,7		5,4	33,5	1,7						84.3	24,8
Ld	327,7			13,7		31,5			112,9	18,2					5,7	182,0	145,7
Ub, Ua, La	4.3																4,3
Ud, Uf	34,7											0,4	0,6			1,0	33,7
Pb, Pb^n Pa, Pa^n	7.0																7,0
Pc, Uc, Pd	52.7																52,7
Pc^n, Pd^n	37.7								1,4			0,6				2.0	35,7
Iš viso:	**959,7**		**173,2**	**67,6**	**50.7**	**103.0**		**5.4**	**147,8**	**61,8**		**1.0**	**0,6**		**32,1**	**653,9**	**305.8**
Iš viso 1+2	**1418,1**	**15,6**	**179,6**	**133,8**	**85,2**	**169,1**	**9**	**8,7**	**156,0**	**94,0**	**0,3**	**2,7**	**2,8**	**1,2**	**32,4**	**901,1**	**517,0**
%	*100*	*2*	*13*	*9*	*6*	*12*	*1*	*1*	*11*	*7*	**-**	**-**	**-**	**-**	*2*	*64*	*36*

2.5.2. MEDYNŲ GERINIMO PRIEMONĖS ŽELDANT

Šioms priemonėms priskiriama: menkaverčių medynų rekonstrukcija (plyna arba dalinė), želdinimas po laja antro ardo sudarymui prieš kirtimą ir želdinių ir savaiminių jaunuolynų mažo skalsumo (0,3-0,4) sutankinimas (dalinis želdinimas).

Rekonstruotinų medynų normatyvai nurodyti Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose. Tačiau rekonstrukcija praktiškai nevykdoma, nėra patirties ir Nuostatuose rekonstruotinų medynų samprata neapibrėžta. Pavyzdžiui 2000 m. Nuostatuose nurodyti vieni medynų parametrai, 2008 m. – jau kiti

Pagal 2010 m. Nuostatus medynų pertvarkymas (rekonstrukcija) vykdytina:

- Minkštųjų lapuočių iki 20 metų (Bt – iki 10) jaunuolynai, augantys augavietėse, kuriose galima auginti vertingesnius medynus) – 13,3 ha.;
- Netinkamose augavietėse augantys spygliuočių ir kietųjų lapuočių jaunuolynai iki 30 metų – 10 ha;
- 0,4 ir mažesnio skalsumo ar blogos sanitarinės būklės visų medžių rūšių jaunuolynai ir pusamžiai medynai, kuriuose žėlimą skatinančiomis priemonėmis negalima išauginti vertingos funkcinės paskirties miško – 21,2 ha daugiausia uosio medynai.

Šiuose nuostatuose dar labiau neapibrėžti rekonstruotinų medynų parametrai. Pavyzdžiui, už augantį beržyną visuomet bus vertingesnis Ą, E, J, netinkamose augavietėse augančių spygliuočių ir kietųjų lapuočių praktiškai nėra. Pažeisti medynai tvarkomi plynais ar atrankiniais sanitariniais kirtimais. Tačiau iškirtus uosius, tolesnis retų medynų tvarkymas galimas tik rekonstrukcinėmis priemonėmis. Tad pagrindinis dėmesys skirtinas tik retiems jaunuolynams, pirmiausiai 0,3 skalsumo.

0,3-0,4 skalsumo jaunuolynų iki 20 metų miškų urėdijoje 87 ha, o pusamžių medynų 190 ha, ir dalis medynų su perspektyviais žemutiniais ardais 70 ha. Pagal medžių rūšis tarp retų jaunuolynų dominuoja beržynai, juodalksnynai, drebulynai, tarp pusamžių medynų – pušynai, ąžuolynai ir eglynai. Tokie medynai turi būti stebimi, kaip vyks įvairių medžių rūšių žėlimo procesas. Vykdyti paramos, priežiūros priemones, kertant taką, tvarkant atskiras biogrupes. Rekomenduojamas grupinis želdinimas. Taksatoriai atskiruose sklypuose numatė retų jaunuolynų sutankinimą (dalinis želdinimas). Tai daugiausia mažo skalsumo eglės želdiniai ar nedidelio skalsumo minkštųjų lapuočių jaunuolynai, kuriuose numatoma želdinti 1500-2000 vnt./ha E ar JE sodmenų. Daliniam želdinimui parinkti sklypai nurodyti miško atkūrimo žinialapiuose. Atskirus sklypus rekomenduojama parinkti ir girininkams.

Apskaičiuojant metinę miško atkūrimo apimtį (2.21. lentelė) priimta:

– neįskaitytas apie 2,1 metų būsimų plynų kirtaviečių plotas, kur miško želdinimas vyks antrame penkmetyje (360 ha) ir žėlimui paliktų kirtaviečių (207 ha).

– paliekami žėlimui sklypai N, L hidrotopų ir nusausintose pelkinėse augavietėse pažymėti ženklu *savaiminis žėlimas*[*] ***– per teisės aktuose nurodytą laiką neatžėlus tikslinėmis medžių rūšimis reikės želdinti.***

MIŠKO ATKŪRIMO DARBŲ APIMTIS

2.21. lentelė

Miško atkūrimo plotai ir būdai	Bendras Plotas, ha	Metinė apimtis (ha)					Likutis 2-am penkme-čiui
		2015	2016	2017	2018	2019	
1. Esami neapaugę mišku plotai, iš viso	**458**						
iš jų: želdinti	*247*	*125*	*100*	*22*			
paliekami žėlimui	*211*	*78*	*78*	*55*			
2.Būsimos penkmečio biržės, iš viso:	**960**						
želdinimas	*654*		*25*	*103*	*125*	*126*	*275*
žėlimas	*306*			*23*	*77*	*77*	*129*
Iš viso	**1418**	**203**	**203**	**203**	**203**	**202**	**404**
Želdinimas	901	125	125	125	125	126	275
Žėlimas	517	78	78	78	77	77	129
Medynų rekonstrukcija							

Visos inventorizuotos 2013 sausio 1d. kirtavietės ir kitos skirtos atkūrimui žemės turi būti apželdintos iki 2016 metų. Kaip atsikurs paliktos žėlimui kirtavietės aiškės paaiškės atliekant žėlinių inventorizacijas. Metinė atkūrimo apimtis pradedant 2015 metais turėtų būti apie 203 ha.

Per pirmąjį penkmetį miškų urėdijoje numatyta pasodinti 626 ha želdinių. Tai yra pirmojo penkmečio metinė želdinimo apimtis – 125 ha. Želdinimo likutis antram penkmečiui sudarys apie 275 ha.

Želdinti numatoma apie 62 %, paliekama želti – apie 38 % visų želdaviečių ir želviečių (2.20. lentelė).

Antrai vykmečio pusei miško atkūrimo apimtis bus patikslinta suprojektavus biržes 2019 – 2023 metams. Želdomas plotas turėtų būti artimas pirmo penkmečio plotui, želdintinų ne miško žemių taip pat atsiras, todėl miško atkūrimo ir įveisimo darbų apimtis turėtų išlikti maždaug pastovi per visą projekto galiojimo laikotarpį.

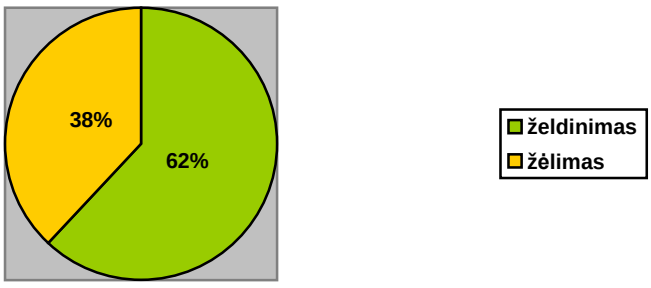

39 pav. Miško atkūrimo fondo žemėje suprojektuoti atkūrimo būdai ir želdintinos medžių rūšys (pirmajam penkmečiui)

- **Projektuotos želdinti rūšys (plotas%):**
  - *Gryni spygliuočiai (P, E)* *17*
  - *Mišrūs spygliuočiai (PE, EP)* *29*
  - *Mišrūs eglės ir ąžuolo (EĄ, ĄE)* *29*
  - *Gryni ąžuolo ir ąžuolo liepos (Ą, ĄL)* *1*
  - *Mišrūs eglės beržo, pušies beržo, juodalksnio (EB, EJ, PB)* *19*
  - *Kiti mišrūs ir gryni lapuočiai su egle (J, JE, JB, BJ, B, BE)* *1*
  - *Mišrūs kiti želdiniai (EM, EL, LE)* *4*

Miško atkūrimo apimtis girininkijose pateikiama 2.22. lentelėje. Didžiausia želdinimo darbų metinė apimtis numatyta Verknės (23 ha) ir Balbieriškio, Meškapievio, Šilavoto (po 19 ha) girininkijose (18 % ir po 15 % nuo bendros želdinimo apimties). Mažiausiai želdoma Prienų girininkijoje (po 5 ha per metus).

40 pav. Atkurtas miškas po vėjavartų. Verknės girininkija kv. 20 skl. 14.

MIŠKO ATKŪRIMO DARBŲ APIMTIS (ha) PAGAL GIRININKIJAS

2.22. lentelė

Girininkija	Miško žėlimo ir želdinimo fondas (ha)			Miško želdinimas (ha)			Miško žėlimas (ha)			Metinė želdymo apimtis (ha)	Metinė žėlimo apimtis (ha)	Želdytinų kirtaviečių likutis antram penkmečiui (ha)	Žėlimui paliktų kirtaviečių likutis antram penkmečiui (ha)
	esamas neapaugęs mišku plotas	penkmečio biržės 2015-2019	Iš viso	esamų neapaugusių miškų plotų	penkmečio biržių	Iš viso	esamuose neapaugusiuose plotuose	penkmečio biržėse	Iš viso				
Balbieriškio	65	108	173	38	101	139	27	7	34	19	6	43	4
Birštono	19	86	105	7	72	79	12	14	26	10	4	30	6
Išlaužo	93	116	209	37	51	88	56	65	121	13	19	21	27
Meškapievio	31	132	163	27	121	148	4	11	15	19	2	51	5
Naujosios Ūtos	75	196	271	25	101	126	50	95	145	17	21	42	39
Prienų	9	53	62	4	39	43	5	14	19	5	3	17	6
Šilavoto	48	140	188	48	79	127		61	61	19	7	33	26
Verknės	118	129	246	61	90	151	57	39	96	23	16	38	16
Iš viso	**458**	**960**	**1418**	**247**	**654**	**901**	**211**	**306**	**517**	**125**	**78**	**275**	**129**

Lietuvos miškingumo didinimo programa yra įtraukta į Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros programą, patvirtintą 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 560. Didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje. Taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje. Lietuvos miškingumą numatoma padidinti 3 % (iki 2020 m. –30000 ha, 35 %). Pagrindiniu miškingumo optimizavimo tikslu laikoma kraštovaizdžio ekologizacija, žemės ūkio veiklos našumo ir efektyvumo didinimas bei bedarbystės kaime mažinimas. Miškingumo didinimas – tai valstybės ekologinės ir ekonominės politikos elementai. Gamtosauginiai – ekologiniai kriterijai tampa tolygūs ekonominiams.

Vykdant miško žemių plėtrą atsižvelgiama į gamtinį žemių našumą, esamą miškingumą ir jo didinimo potencialą, miškų apsauginę ir rekreacinę svarbą. Svarbiausiomis ekologinio stabilizavimo teritorijomis paprastai priskiriamos gamtinio karkaso elementai – geologinės takoskyros bei labiausiai išreikšti migraciniai koridoriai.

Ąžuolynų didinimo programa. Nuo 2006 m. vykdomas vadovaujantis „Ąžuolynų atkūrimo valstybiniuose miškuose programa“ patvirtinta 2005 m. birželio 22 d.LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-316. Programa buvo parengta 16 metų laikotarpiui (2006 – 2021 m.) vadovaujantis Lietuvos miškų ūkio politikos ir jos įgyvendinimo strategijos nuostatomis, patvirtintos LR Aplinkos ministro 2002m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484. Miškų atkūrimas ir įveisimas ekologiniu – genetiniu pagrindu, daugiau veisiant mišrių želdinių, ypač kietųjų lapuočių. Įsigaliojus Nacionalinio miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programai ir nustojus galioti ąžuolynų atkūrimo programai (nuo 2012 09 15), iki bus patvirtintas programos įgyvendinimo priemonių planas, Generalinė miškų urėdija 2013 m. kovo 26 d. patvirtino ąžuolynų ploto didinimo užduotis visoms miškų urėdijoms. Pagal naujai patvirtintą plėtros programą numatoma Lietuvos ąžuolynų plotus padidinti nuo 2011m. 2% iki 2015 m. 2,2%, o 2020 m. iki 2,4% ąžuolynų ploto.

Paprastasis ąžuolas – Lietuvai būdinga ir viena vertingiausių vietinių miško medžių rūšių. Praeityje ąžuolynų Lietuvoje buvo daug daugiau. Pagal istorinius šaltinius XVĮ amžiuje mišrių su ąžuolais ir plačialapių miškų buvo 15–20 % visų miškų ploto. 2009 m. sausio 1 d. ąžuolynai užėmė 2% (40 734 ha) visų miškų ploto. Tuo tarpu daugiau kaip 20% Lietuvos miškų augaviečių yra tinkamos augti ąžuolynams.

Ąžuolynų atkūrimą kelis dešimtmečius stabdė daug nepalankių veiksnių: jų veisimas ypač sumažėjo dėl kanopinių žvėrių, ligų ir kenkėjų pažeidimų, nebuvo taikomos pakankamos želdinių apsaugos priemonės, neišnaudotos ąžuolo savaiminio žėlimo galimybės, medelynuose buvo auginamas nepakankamas ąžuolo sodmenų kiekis ir kt.

Vadovaujantis ąžuolynų augimo eigos ir lyginamojo produktyvumo analize, nustatyta, kad ąžuolynai geriausiai auga sausgirio (*Nd, Šd*), baltmiškio (*Nf, Lf*) ir žaliagirio (*Ld*) miško tipų augavietėse. Atsižvelgiant į esamą ąžuolynų išplitimą, ąžuolynų augimo eigos dėsningumus, jų fitocenotinį atsparumą, plotas Lietuvoje, kuriame tikslinga auginti ąžuolynus valstybiniuose miškuose yra 66,7 tūkst. ha. VĮ Prienų miškų urėdijoje visuose miškuose geriausiai ąžuolynams tinkami auginti plotai sudaro 7109 ha, o valstybinės reikšmės miškuose – 5039 ha, tai yra 25 % miškų ploto.

Ąžuolynų atkūrimo apimtis valstybiniuose miškuose nustatytos, atsižvelgiant į miškų urėdijų geografinę padėtį bei ąžuolynams auginti tinkamų augaviečių išplitimą. Kasmetinė (vidutinė) ąžuolynų atkūrimo apimtis (ąžuolynus atkuriant kitų medžių rūšių kirtavietėse bei įveisiant arba suformuojant savaiminės kilmės ąžuolynus ugdymo kirtimų pagalba) nustatyta skaičiuojant, kad tikslinis ąžuolynų plotas, t. y. 4 % visų šalies miškų ploto, bus pasiektas per 100 metų, tuo pačiu normalizuota ir jų amžiaus struktūra. Įsigaliojus Nacionaliniai miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m programai ir nustojus galioti ąžuolynų atkūrimo programai (nuo 2012 09 15), iki bus

patvirtintas programos įgyvendinimo priemonių planas, Generalinė miškų urėdija 2013 m. kovo 26 d. patvirtino ąžuolynų ploto didinimo 2014 – 2016 m. užduotis visoms miškų urėdijoms. Čia numatoma kasmet atkurti VĮ Prienų miškų urėdijoje 31 ha ąžuolynų, į šią apimtį neįtrauktos būsimos ąžuolo kirtavietės, kurias būtina atkurti ąžuolynais, vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais. Faktiškai 2004-2013 m. atkurta ąžuolynų 99 ha išugdyta kitų rūšių jaunuolynuose – 4 ha ploto ąžuolynų.

VĮ Prienų miškų urėdijoje 2013 m. buvo 754 ha ąžuolynų. Pagrindiniais kirtimais ąžuolynų vykmetyje bus kertama 22 ha. Esamose ir būsimose kirtavietėse projektuojama sodinti ąžuolą kaip pagrindinę rūšį numatoma 103 ha, o mišrinti su kitomis medžių rūšimis (EĄ) – 169 ha arba 30 % visų želdomų plotų. Su ąžuolo priemaiša sudėtyje yra 2902 ha medynų, iš jų 1390 ha jaunuolynų iki 20 m. 1223 ha plote yra 10-20% ąžuolo sudėtyje ir 167 ha – 21-40% ąžuolo sudėtyje. Tokiuose medynuose ugdymo ar kitokias kirtimais yra galimybės suformuoti mišrius ąžuolo medynus (75% plote projektuotas jaunuolynų ugdymas).

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ SISTEMA ĄŽUOLYNŲ ATKŪRIMUI

2.23. lentelė

Medynų (krūmynų) charakteristika	Plotas, ha
1. Esamas ąžuolynų plotas, iš viso	754
1.1. iš jų jaunuolynai iki 20 metų	126
2. Kitų medžių rūšių medynai su ąžuolo priemaiša, iš viso	2902
2.1. iš jų jaunuolynai (iki 20 m.) su ąžuolo priemaiša, iš viso	1390
2.2. iš jų ąžuolų sudėtyje 10 – 20 %	1223
21 – 40 %	167
3. Projektuojami ugdymo kirtimai medynuose su ąžuolų priemaiša, iš viso	1165
3.1. iš jų jaunuolynuose iki 20 metų	953
4. Esami neapaugę mišku plotai, kuriuose ąžuolas yra pagr. tikslinė rūšis (Nd, Nf, Lf, Ld)	40
5. Ąžuolynų atkūrimas želdant (per penkmetį), *kur ąžuolas yra pagrindinė rūšis/kur yra sudėtyje kitų medžių rūšių želdiniuose*	103/169
a. esamuose neapaugusiuose plotuose	41/66
b. suprojektuotose biržėse	62/103
6. Pagrindinių plynų kirtimų plotas ąžuolynuose per 5 metus	22
7. Prognozuojamas ąžuolynų ploto padidėjimas vykmečio pabaigoje	150

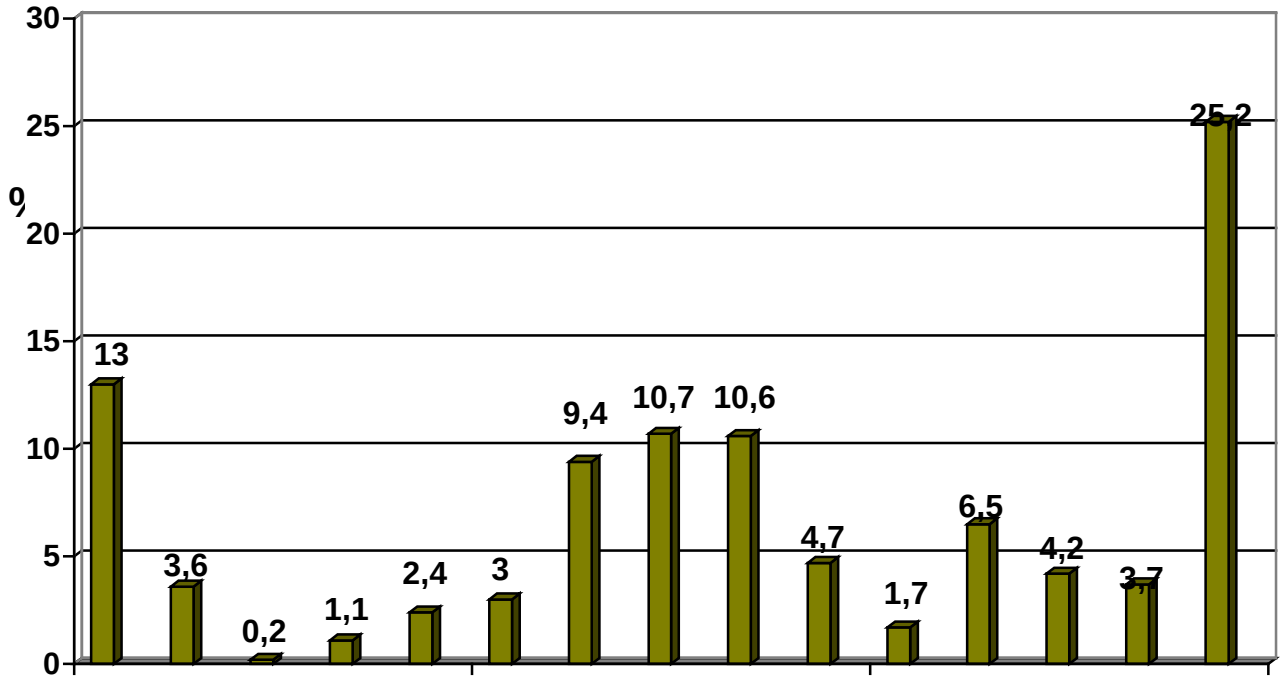

41 pav. Ąžuolynų plotas (%) pagal amžiaus klases .

Pamiškių juostų formavimas. Vienas miškų sertifikavimo laikinojo standarto reikalavimų yra stabilių pamiškių išlaikymas ar jų formavimas. Parama pamiškių formavimui numatyta ir Kaimo plėtros programoje pagal priemonę "Pelno nesiekiančios investicijos miškuose". Ši veikla turėtų didinti miško atsparumą neigiamam vėjo poveikiui ir sudaryti tinkamą gyvenamą aplinką augalams ir gyvūnams. Teisinių dokumentų reglamentuojančių šį procesą nėra. Tik naujose Miško kirtimų taisyklėse (2010) punkte 71 nurodyta – ugdomaisiais kirtimais formuojant pamiškes (iki 25 m pločio) jaunuolynus leidžiama išretinti iki 0,5 skalsumo, vyresnius medynus iki 0,5 skalsumo. Panaudosime kai kuriuos skelbtus šaltinius.

Palaukių atsparumo problemas nagrinėjo L.Deltuva disertaciniame darbe „Miško pakraščių ekologinių sąlygų ypatumai ir jų poveikis fitocenozių komponentams" (2000). Miškų teritorinio išsidėstymo ypatumai. Miškų ekologinis apsauginis poveikis atviroms erdvėms didžia dalimi priklauso nuo jų teritorinio erdvinio išsidėstymo. Vieni svarbiausių miškų erdvinio išsidėstymo rodiklių šiuo požiūriu yra masyvų dydis, atstumai tarp miško masyvų, miško pakraščių perimetras, miško masyvo forma. Nuo to priklauso kiek ne miško žemių patenka į miško palankaus ekologinio poveikio zoną. Miško pakraščių perimetro ilgis ir 1 ha miško tenkantis pamiškių ilgis yra labai svarbūs žalingų procesų kompensavimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu. Šie rodikliai didele dalimi priklauso nuo miško masyvų formos. Miškų teritorinį išsidėstymą apibūdinantys rodikliai. Rajono plotas ha, miškų plotas ha, vidutinis masyvo plotas ha, pamiškių perimetras km. vienam ha tenka pamiškių ilgis m, vidutinis pamiškės ilgis m, vidutinis atstumas tarp masyvų m. (*Lietuvos mastu 1 ha pamiškių 48 m, vid. pamiškių ilgis 4456 m, vid. atstumas tarp masyvų 357 m.*). Miško pakraščio efektas medynų sudėčiai ir struktūrai. Tolstant nuo miško pakraščio mažėja pomiškio ir trako rūšių skaičius, mažėja eglių lajų projekcijų ištęstumas pamiškės kryptimi. Pamiškėje vyrauja plataus ekologinio diapazono žolių rūšys, būdingos ir miško ir lauko ekosistemoms. Miško pakraščio efektą lemiantys veiksniai: geomorfologiniai, landšaftiniai ir fitocenotiniai veiksniai. Svarbiausi fitocenotiniai veiksniai yra – miško pakraščių struktūra, medynų rūšinė sudėtis, ekspozicija. Miško pakraščio struktūra lemia medyno atsparumą vėjams, rūšių įvairovę. Pagal miško struktūrą pakraščiai skirstomi į neprapučiamus, kai pro medžių stiebus ir lajas prasiskverbia iki 30% vėjo, ažūrinius 30-75 ir prapučiamus, kai pro stiebus prasiskverbia daugiau

75%, o lajas mažiau 30% vėjo. Miško pakraštys, gaudamas daugiau šviesos už tolesnį medyną, būna 17% tankesnis. B.Labanauskas dar 1973 m. rašė – *Miško pakraštyje augantys medžiai yra labiau prisitaikę vėjo poveikiui, jų kamienai tvirtesni, geriau išvystyta šaknų sistema, lauko kryptimi ištęstos medžių lajos. Toliau nuo pakraščio augantis medynas tokiomis savybėmis nepasižymi. Jis stipriau pažeidžiamas persiritusios per pakraščio juostą vėjo bangos, ir kuo pakraščio juosta tankesnė, tuo pažeidimai gali būti didesni.*

R. Kupstaitis. Palaukių juostų išsaugojimas, formavimas ir ūkininkavimas jose. (Mūsų girios 2007, Nr. 8).

Kertant pamiškių biržes natūroje įvertinama esamų medynų būklė, jų atsparumas vėjams. Rėžiant palaukines biržes paliekamos apsaugos zonos ar palaukių juostos. Paliekamos ar formuojamos juostos pažymimos biržių brėžiniuose. Kertant išsaugojamos natūraliai susiformavusios tokios pamiškės. Paliktose juostose nekirsti trako, pomiškio, nevykdomi sanitariniai kirtimai, paliekami biologinės įvairovės medžiai. Palaukių juostos formuojamos ir vykdant ugdomuosius kirtimus, geriausiai pradedant nuo jaunuolyno ugdymo. Jose kertant neintensyviai ir paliekant taką, mišrus medynas užtikrintų tvarią ir įvairią apsauginę zoną, palaipsniui pereinančią į gretimus medynus. Neišlikus pamiškėms, atkuriant kirtavietes tokia juosta turėtų formuotis iš sodinamų medžių ir krūmų. Neatkurtose palaukinėse kirtavietėse ruošiant miško želdinimo ir žėlimo projektus girininkai turi suprojektuoti ir būsimas palaukių juostas.

J. Danusevičius. Kaip formuoti miško pakraščius. (Mūsų girios, 2009 Nr. 3).

Miško pakraščiai – tai kraštovaizdžio ornamentika ir biologinės įvairovės šaltinis, teikiantis ne tik augmenijos, bet ir laukinės gyvūnijos gausą. Todėl įveisiant naujus miškus ar atkuriant iškirstus, miško pakraščiams formuoti reiktų skirti pakankamai dėmesio.

Esamus miško pakraščius prižiūrėti paprasčiau negu suformuoti naujus. Jie turi būti atsparūs klimatiniams bei antropogeniniams veiksmams. Esant būtinumui, palaipsniui keičiama netinkama medžių ir krūmų struktūra. Tam būtina įvertinti medžių biologines ir ekologines savybes. Eglės netinka miško pakraščiams formuoti. Pamiškėse labai pageidaujami miško vaismedžiai: miškinės kriaušės, obelys, trešnės, gudobelės, šunobelės, slyvos.

Natūraliam miško pakraščių formavimui didelės įtakos turi dirvožemis, pagal jį formuojasi ar formuojamos medžių kompozicijos. Lauko ir miško sandūroje būtina žolių zona, esanti prieš mišką (optimalus plotis 5 metrai). Ji apsaugo nuo žemės ūkio mechaninių pažeidimų, trąšų, herbicidų.

Sudarant miško želdymo projektus būtina sąlyga – tinkamai suprojektuoti pakraščių juostas iš tam tikslui tinkamų medžių ir krūmų rūšių. Didžiausią žalą miško pakraščiams padaro vėtros, todėl būtina įveisti atsparių medžių ir krūmų juostų. Daug šioje srityje yra pasidarbavęs B.Labanauskas (1973). Pačiuose pakraščiuose sodinami krūmai 5-10 m juosta su paskirais žemesnio aukščio medžiais. Toliau, 10-15 m juostoje sodinami tvariausi lapuočių medžiai, mišrinant su spygliuočiais ir krūmais.

Derlinguose dirvožemiuose tinka ąžuolai, uosiai, klevai, liepos, vinkšnos, beržai ir drebulės. Palydoviniais medžiais gali būti eglės, miškinės kriaušės, obelys, skroblai, ievos, lazdynai, trešnės, šermukšniai. Iš krūmų minėtini gudobelės, šaltalankiai, sausmedžiai, sedulos, šeivamedžiai, serbentai. Skurdžiuose dirvožemiuose asortimentas mažesnis. Iš medžių tinka pušys, maumedžiai, beržai, kalninės pušys, iš krūmų – kadagiai, sausmedžiai, lanksvūnės.

Rekomendacijos:

– ***pamiškių juosta formuojama 30 pločio rytinėje šalies dalyje ir 50 m vakarinėje dalyje;***

– neardyti esamų natūralių miško pakraščių, įveisiant želdinius miško pakraščiuose, derinti su esama natūralia augmenija;

– planuojant įvairias trasas, išsaugoti esamas pamiškes;

– palikti kelių metrų pločio natūralią žolių ar krūmų juostą aplink mišką;

– miško pakraščiuose nestatyti rekreacinių įrenginių;

– tikslinga parengti nurodymus, rekomendacijas šiuo klausimu.

2.6. MIŠKO SĖKLININKYSTĖ

Sėklinės miško bazės plėtra VĮ Prienų miškų urėdijoje turi būti vykdoma vadovaujantis Nacionaline miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta 2012 m. gegužės 23 d. Nr. 569, kuri yra parengta laikotarpiui, vykdant Lietuvos miškų ūkio politiką ir jos įgyvendinimo strategiją ir Lietuvos miškingumo didinimo programą. Programos tikslas – sudaryti prielaidas valstybiniams miško medelynams modernizuoti bei nustatyti ir įgyvendinti priemones, kurios užtikrintų, kad būtų išauginamas pakankamas kiekis kokybiškų miško sodmenų valstybiniams ir privatiems miškams atkurti bei Lietuvos miškingumo didinimo programai įgyvendinti. Plėtoti miškų atkūrimą genetiniu ekologiniu pagrindu selekciškai vertinga ir kokybiška miško dauginamąja medžiaga, optimizuoti miško dauginamosios medžiagos auginimą, siekiant ilgalaikėje perspektyvoje aprūpinti rinką kokybiškais miško sodmenimis.

2014 m. daigynas, medelynas Išlaužo gir. kv. 19 nutraukė veiklą.

2013 m. medelyne išauginta 0,275 mln. vnt. sodmenų, iš jų P-48 %, Ą – 1 %, B – 49 %, kitų – 2 %. Miškui sodinti tais metais sunaudota 713,2 t. vnt. Trūkstamą sodmenų kiekį, reikalingą atkurti ir įveisti miškams VĮ Prienų miškų urėdija įsigijo iš VĮ Dubravos eksperimentinės–mokomosios miškų urėdijos. Be to sudaryta miško sodmenų pirkimo–pardavimo sutartis trim metams su VĮ Dubravos eksperimentine–mokomąja miškų urėdija, bus perkama vidutiniškai per metus po 666 t. vnt. Daigų ir sėjinukų.

MEDELYNE AUGINAMŲ SODMENŲ ASORTIMENTAS
(tūkst. vnt.)

2.24. lentelė

Medžių rūšys	Sodmenų likutis 2013 m. pabaigai (sėjinukai)		Poreikis visoje miškų urėdijos veiklos teritorijoje	Sodmenų poreikis pagal miškotvarkos projektą (žr.2.26 lentelę)
	Iš viso	iš jų miškų urėdijos reikmėms		
Pušis	131,4	380,0	380,0	147
Eglė		201,5	201,5	316
Ąžuolas	3,3	33,8	33,8	44,8
Beržas	136,3	54,7	67,4	4
Juodalksnis		37,0	37,0	32
Klevas				
Liepa				3,2
Kitos	4,2	6,2	6,2	4
Iš viso	**275,2**	**713,2**	**725,9**	**551**

VĮ Prienų miškų urėdija (1.53. lentelė) turi 3 maumedžio sėklines plantacijas, bet kadangi 2011-2013 m. buvo prastas derlius sėklos nebuvo renkamos. Yra ir viena ąžuolo sėklinė plantacija, bet dar jauna ir nėra gilių. Dėl šių priežasčių sėklų surinkta nedaug. (2.25. lentelė).

PARUOŠTA SĖKLŲ PER METUS
(kg)

2.25. lentelė

Medžių rūšys	**2011**	**2012**	**2013**
P			
E			
Ą	500		
B			
K			
J			
L			
Kitos		4	
Iš viso	**500**	**4**	**0**

Pagal miškotvarkos projektą metinis sodmenų poreikis pateiktas 2.26. lentelėje. Per vykmetį, jei išliks patvirtinta miškų kirtimo apimtis ir nesikeis miško atkūrimo būdas, vidutiniškai miškui atkurti reiks kasmet apie 551 tūkst.vnt. sėjinukų ir sodinukų (daugiausia eglės, pušies, ąžuolo, beržo, juodalksnio).

SODMENŲ POREIKIS
(įskaitant želdinių papildymą – 20%)

2.26. lentelė

Medžių rūšis	Metinis želdinamas plotas, ha	Sodinimo vietų skaičius 1 ha įskaitant papildymą		Reikalingas sodmenų skaičius, tūkst. vnt.
		sėjinukai	sodinukai	
Pušis	21	7000		147
Eglė	79		4000	316
Ąžuolas	14		3200	44,8
Juodalksnis	8		4000	32
Beržas	1		4000	4
Liepa	1		3200	3,2
Kitos	1		4000	4
Iš viso	**125**	**-**	**-**	**551**

Miško dauginamoji medžiaga, naudojama miškui atkurti ir įveisti, turi atitikti Miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimus (patvirtinti LR aplinkos ministro 2007m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. D1-651).

2.7. MIŠKO PRIEŠGAISRINĖ APSAUGA

Priešgaisrinę miško apsaugą reglamentavo Priešgaisrinės miško apsaugos taisyklės patvirtintos LR vyriausybės1995 m. balandžio 7 d. Nr. 500. Jose pateikti bendri reikalavimai, priešgaisrinių juostų įrengimas, gaisrų gesinimo organizavimas, miškų urėdijų, naudotojų ir savininkų funkcijos. Priėmus Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, (patvirtinta 2012 m. 05 23 d. Nr. 569)kurios tikslas yra sukurti ir palaikyti bendrą valstybinę miško priešgaisrinių priemonių sistemą, užtikrinančią visų nuosavybės formų miškų priešgaisrinę apsaugą.

Pagrindiniai programos uždaviniai yra numatyti ir įgyvendinti miško priešgaisrines priemones, kurios sumažintų miško gaisrų kilimo pavojų bei jų nuostolius, sukurti efektyviai veikiančią bendrą valstybinę miško gaisrų prieš gaisrinių priemonių sistemą.

Priešgaisrinio tvarkymo projektas rengiamas bendras visų nuosavybių formų miškams. Priešgaisrinio tvarkymo projekto dalys yra miškų suskirstymas gamtinio degumo klasėmis (2.27. lentelė), miškų priešgaisrinio tvarkymo žemėlapiai, operatyvinis gaisrų gesinimo planas. Operatyvinį gaisrų gesinimo planą rengia (esamą tikslina) miškų urėdija, naudodama ir miškotvarkos sudarytą medžiagą.

Visi miškai pagal gamtinį degumą suskirstyti į 3 klases (2.27. lentelė). Girininkijų aiškinamuosiuose raštuose pateiktas miškų paskirstymas degumo klasėmis. Miškai gamtinio degumo klasėmis suskirstomi pagal normatyvą pateiktą miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklėse. Degumo klasė nustatoma taksaciniams sklypams ir vidutinė klasė kvartalui.

MIŠKŲ DEGUMO KLASĖS
Visi miškai / Valstybinės reikšmės miškai

2.27. lentelė

Degamumo klasė	Plotų charakteristika	Galimo gaisro rūšis	Plotas, ha	Iš jų spygliuočių jaunuolynai (iki 40m.)	Degamumo klasės plotas, %
1 (aukšto degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) Š, N, L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės ir visi medienos sandėliai	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai	8346,5 6531,9	4420,1 3569,4	28 34
2 (vidutinio degamumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai (iki 40 metų) U ir P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse, tų pačių augaviečių kirtavietės. Pušynai ir eglynai Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse. Nusausintų augaviečių medynai. Sausintos pelkės a ir b trofotopų	ilgiau užsitęsus sausringam laikotarpiui, galimi žemutiniai, spygliuočių medynuose- ir viršutiniai gaisrai, nusausintų augaviečių medynuose - durpiniai požeminiai gaisrai	10189,6 6455,9	46,4 16,1	34 34
3 (žemo degamumo miškai)	Lapuočių medynai Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse. Lapuočių medynai L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse. Visų rūšių medynai U ir P hidrotopų augavietėse. Nusausintos pelkės c ir d trofotopų	stichinės nelaimės sąlygomis dėl užsitęsusios sausros galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai	11451,5 5995,5	- -	38 32
Iš viso			29987,6 18983,3	4466,5 3585,5	100 100
Vidutinė degamumo klasė					2,1 2,0

Miškų urėdijos teritorijoje visų inventorizuotų miškų pirmos degamumo klasės yra 28 %. valstybinės reikšmės miškuose pavojus kilti gaisrams truputį didesnis – 34 % pirmos degamumo klasės miškų, antros – 34 % ir trečios – 28 %.

Valstybinės reikšmės miškuose vyrauja 2,0 degamumo klasių miškai, pavojingiausia girininkija gaisrų atžvilgiu yra Prienų girininkija (1,5), mažiausia degamumo klasė Balbieriškio ir Naujosios Ūtos girininkijose (2,5).Priimta Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, patvirtintą Miškų urėdijai parengtas priešgaisrinių priemonių žemėlapis (M 1:50000), panaudojant sklypinę duomenų bazę. Žemėlapyje sutartiniais ženklais pažymėta: gamtinio degumo klasės, detalus kelių tinklas, ežerų, upių, upelių, griovų, dirbtinų tvenkinių tinklas, privažiavimo vietos prie vandens telkinių, girininkijų būstinės, priešgaisriniai statiniai ir įrenginiai, poilsiavietės, transporto stovėjimo aikštelės.

Dabartinė priešgaisrinės apsaugos sistema yra pakankamai gerai organizuota. Todėl kokių nors ypatingų priešgaisrinės apsaugos priemonių neprojektuojama. Siūlome palaikyti esamą sistemą.

1) Išsaugoti esamą priešgaisrinę infrastruktūrą (centralizuotą priešgaisrinę tarnybą su techninėmis priemonėmis). Esant finansinėms galimybėms materialinę bazę siūlome atnaujinti ją modernizuojant ir remontuojant.

2) Kasmet patikslinti ir paruošti operatyvinius gaisrų gesinimo planus. Šiuos planus derinti su rajonų civilinės saugos organizatoriais. Planai tvirtinami nustatyta tvarka ir užtikrina rajono organizacijų bei įmonių pagalbą gaisrų atvejais.

3) Mineralizuoti kasmet po 210 km priešgaisrinių linijų (kvartalinių, pakelių juostų, juostų apie poilsiavietes ir kt.). Iš šio kiekio apie 10% tenka privatiems ir rezervuotiems privatizavimui miško plotams.

4) Organizuoti visuomenės tarpe priešgaisrinės miškų apsaugos propagandą tam naudojant įvairias komunikacines bei leidybines priemones.

Priešgaisrinių barjerų ir mineralizuotų juostų yra užtektinai, nes mineralizuotos visos kvartalinės linijos sausose ir degiose augavietėse. Be to, mineralizuotas juostas atstoja ir keliai, kurių tinklas degiuose miškuose yra pakankamai tankus. Esamas mineralizuotas juostas (210 km.) kasmet reikia atnaujinti, kai kurias ir ne vieną kartą.

Per vykmetį kai kur reikės įrengti mineralizuotas juostas aplink želdinius, įveistus naujai iškirstose sausose biržėse, taip pat ne miško žemėje, apie 10 km.. Kur konkrečiai įrengti tokias mineralizuotas juostas, turės numatyti miškų urėdijos darbuotojai. Ir toliau bei dar intensyviau turėtų būti vykdomas profilaktinis aiškinamasis darbas priešgaisrine tema tarp gyventojų ir miško lankytojų. Iš bene svarbiausias darbas – tai gerai organizuotas ir rūpestingai vykdomas budėjimas gaisrams kilti pavojingu laikotarpiu.

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kurio yra IX pagrindinis veiksmas – “Stiprinti ES miškų apsaugą”. Jame konstatuojama, kad miškų gaisrai, biotiniai veiksniai ir atmosferos tarša turi apčiuopiamos reikšmės ES miškų ekologinei būklei ir produktyvumui. Kadangi vienas iš pagrindinių miško politikos prioritetų yra miško apsauga nuo biotinių ir abiotinių veiksnių, labai svarbu turėti informaciją apie ES miškų būklę. Numatyta, kad komisija toliau kurs Europos miškų gaisrų informacijos sistemą, atliks tyrimą, kuriame bus išnagrinėta, kokie veiksniai (įskaitant miškų gaisrus) turi daugiausia įtakos Europos miškų būklės raidai, rems miškų gaisrų prevencijos priemones.

VĮ Prienų miškų urėdijoje įdiegta gaisrų stebėjimo videosistema - neautomatinė 2003 m. Ji parengta pagal urėdijos specialistų individualų projektą. Ją sudaro 3 video kameros bokštuose, valdomos rankiniu būdu, bet yra posūkio machaninė pavara nuolat sukanti visas kameras 360

laipsnių. Vaizdas internetiniu ryšiu parduodamas į monitorių, esantį budėtojo patalpoje, urėdijos administraciniame pastate. Kameros rodo realų vaizdą ir azimutą. Stebėjimą vykdo budėtojas. Automatinio aliarmo signalo nėra. Kameros įkeltos į tris bokštus. Bokštai randasi: Birštono g-ja 48 kv.12 skl. ir Prienų g-ja 57 kv. 52 skl. Tipiniai metaliniai 35 m aukščio. Prienų g-ja 53 kv. 34 skl. ,,OMNITEL‘‘ bokštas.

Kūdrų kasimo ir valymo darbai nenumatomi.

2.8. MIŠKO SANITARINĖ APSAUGA

Miško sanitarinę apsaugą reglamentuoja LR Aplinkos ministro patvirtintas įsakymas ,,Dėl miško sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo" 2007-04-11 Nr. D1-204. Priėmus Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programą, kurios tikslas yra užtikrinti tinkamą apsaugą nuo ligų, kenkėjų ir gaisrų išplitimo – tobulinti miško sanitarinės ir priešgaisrinės apsaugos sistemas. Miško sanitarinės apsaugos taisyklės nustato miško sanitarinės apsaugos nuo kenksmingų biotinių, abiotinių ir antropogeninių veiksnių pagrindinius reikalavimus. Valstybinės miškų sanitarinės apsaugos programos tikslas – užtikrinti gerą sanitarinę Lietuvos miškų būklę, tvarų miško ekosistemos funkcionavimą visų nuosavybės formų miškuose.

Sanitarinei būklei pagerinti miškuose naudotinos įvairios profilaktinės priemonės. Plyno kirtimo biržėse paliekamos smulkių šakelių krūvelės parazitiniams vabzdžiams daugintis, sodinamos ornitochorinių ir nektaringų krūmų grupės, išsaugomi uoksiniai medžiai, skruzdėlynai, iškeliami inkilai miško paukščiams. Preliminarinė metinė miško sanitarinių apsaugos priemonių apimtis dešimčiai metų:

PRELIMINARINĖMETINĖ MIŠKO SANITARINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ APIMTIS DEŠIMČIAI METŲ

2.28. lentelė

Biologinės apsaugos priemonės	
iškabinti inkilų, vnt.	260
Aptverti skruzdėlynų, vnt.	55
Vartota biopreparatų, ha Foray	0
Pasodinti nektarinių ir krūmų, ha plote	4
Pasodinti ornitochorinių krūmų, ha	0
Atrinkti ir paženklinti uoksinių medžių vnt.	90
2. Fizinės, mechaninės priemonės	
Išdėstyti jaukų, iškasti griovelių (pušin. straubliukas, grambuoliai.), ha	30
Išdėstyti dispenserių, vnt.	125
Aptepti želdinių repelentais, ha	200
Išdėstyti vabzdžiagaudžių medžių, vnt.	370
Pašalinti iš miško apniktų medžių, ktm	850
Aptepti pušies kelmus (šakninė pintis) ha	8

Cheminės apsaugos priemonės: Taikyti pagal būtinumą – minkštųjų lapuočių atžalų naikinimas, pagamintos medienos apsauga, cheminė apsauga nuo straubliuko, fungicidų naudojimas prieš grybines ligas medelyne. Per trijų metų laikotarpį buvo naudojama cheminių preparatų vidutiniškai po 34 ha ploto per metus. Panaši apimtis turėtų išlikti ir ateityje.

Feromoninių gaudyklių išdėstymo tvarka ir vabzdžiagaudžių medžių paruošimo, išdėstymo, išvežimo tvarka nurodyta miško sanitarinės apsaugos taisyklėse.

Visos taikomos profilaktinės ir kovos su ligomis bei kenkėjais priemonės miškų sveikatingumui gerinti miškų urėdijoje neturėtų mažėti ir ateityje. Sunku prognozuoti miškų sanitarinę būklę ateinančiame vykmetyje. Jai pablogėjus ar kilus kenkėjų invazijai, neatidėliotinai būtina imtis visų reikiamų priemonių kenkėjams sunaikinti ir miškų sveikatingumui pagerinti. Jei miškų sanitarinė būklė išliks stabili, svarbiausias darbas – laiku ir kokybiškai atlikti sanitarinius kirtimus.

2.9. MIŠKO SAUSINAMASIS TINKLAS

Pagal medynų inventorizacijos ir augaviečių aprašymo duomenis nustatytas nenusausintas hidromelioracinis fondas (NHF) pagal girininkijas ir visoje miškų urėdijos miškų teritorijoje. Jis užima 487 ha šlapių ir užmirkusių žemių ploto, o valstybinės reikšmės miškuose – 321 ha. Tačiau sausinti tikslingas tik IV grupėje augančių medynų plotas valstybinės reikšmės miškuose, kuris užima 105 ha arba 34 % viso NHF (2.29).

NENUSAUSINTAS HIDROMELIORACINIS FONDAS (NHF) VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

Girininkija	Bendras NHF	Tikslingas sausinti IV m. grupėje	Medynai					Kirtavietės, žuvę medynai	Pelkės
			P	E	B	J	Iš viso		
Balbieriškio	30	12	1	-	-	5	6	6	-
Birštono	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Išlaužo	116	10		2		3	5	5	-
Meškapievio	9	7	-	-	-	-	-	-	7
Naujosios Ūtos	95	40	1			30	31	9	-
Prienų	2	1	-	-	-	-	-	1	-
Šilavoto	20	3	-	3			3	-	-
Verknės	40	32	19	1			20	7	5
Iš viso:	**321**	**105**	**21**	**6**		**38**	**65**	**28**	**12**

Tikslingą sausinti nenusausintą hidromelioracinį fondą (NHF) sudaro IV grupės miškuose esantys užmirkę ir pelkiniai sklypai (ne mažesnio kaip 1 ha dydžio), kurių apsaugos negarantuoja "Rekomendacijos dėl biologinės įvairovės išsaugojimo, vykdant ūkinę veiklą miške" (LMI, 2000) ir kuriuose auga ne aukštesnio kaip III boniteto medynai, taip pat įvairių bonitetų atžalinės kilmės brandūs (daugiau kaip 60 metu) juodalksnynai, kuriuose be nusausinimo negalima užtikrinti tolygaus sėklinio atžėlimo. Valstybinės reikšmės miškuose (neįskaityta netikslingi sausinti plotai, kaip Pa, Ub augavietės (11 ha). Taip pat, prie NHF priskiriami ir L, U ir P hidrotopų kirtavietės bei dėl drėgmės pertekliaus blogai augantys jaunuolynai bei pelkių sklypai. Nenusausintas hidromelioracinio fondo IV miškų grupėje sklypų sąrašai sudaryti pagal girininkijas ir pateikti jų aiškinamuosiuose raštuose. Daugiausia tikslingų sausinti plotų yra Išlaužo ir Naujosios Ūtos girininkijose. Rekomenduojama sausinti NHF sklypus taikant vietinę melioraciją – gilus vagojimas, tankesnis seklių griovelių tinklas, talveginiai grioviai. Pirmoje eilėje sausinti kirtavietes, bei I ir II nusausinimo efektyvumo grupės medynus gerose nusausinimo sąlygose. Atviros aukštapelkės (Pa) nesausinamos, o nusausintas tikslinga renatūralizuoti. Gali būti sausinamos tik tarpinio tipo (Pb) pelkės bei žemapelkės (Pc, Pd), jei jose nėra saugotinų biologinės įvairovės elementų.

Didesnių sausinimo, melioracijos projektų VĮ Prienų miškų urėdijoje vykdyti netikslinga, kadangi nėra sausinamų miško masyvų plotų kurie viršija 50 ha.

Nusausinimo eiliškumas priklauso nuo medynų augimo sąlygų pagerėjimo (išreiškiamo bonitetu, prieaugiu): nusausinimas labai efektyvus (I eiliškumas) medynų augančių Pb, Pc, Pd augavietėse, efektyvus – Uc augavietėse, mažai efektyvus (III) arba neefektyvus (IV) – Ud, Uf, Pa augavietėse.

Griovių remonto ir rekonstrukcijos apimtis nustatoma tik po nusausinimo efektyvumo analizės bei nusausintų sklypų bioįvairovės atžvilgiu įvertinimo. Grioviai, kurie pagal Lietuvos miškų instituto paruoštas rekomendacijas(2000 m.), priskiriami prie renatūralizuotinų hidrografinio tinklo elementų ir jų remontas nepriklausomai nuo jų būklės nevykdomas.

Visi grioviai sausinimo sistemoje skirstomi į rangus: magistraliniai nuleidžiamieji (1 rangas), su baseinu magistraliniai grioviai (2), rinktuvai (3) ir sausinamieji grioviai (4). Renatūralizuoti rekomenduojami tik 4 rango t. y. sausinamieji grioviai, einantys per medynus. Tai daugiausia iki 5 m pločio grioviai. Jie sudaro apie 144,8 km t. y. 75 % visų griovių (valstybinės reikšmės miškuose). Pagrindinė sausinamųjų griovių funkcija buvo pagerinti medynų augimą. Sprendžiant jų nepriežiūros klausimą reikia įsitikinti ar tai nepakenks tolesniam medynų augimui. Tuo tarpu visi kiti grioviai turi veikti normaliai. Drėgmės perteklius nepageidaujamas reiškinys, ypač didelę žalą daro antrinis užpelkėjimas. Sutrikus sausinimo sistemos funkcionavimui, pirmiausia džiūsta storiausi medžiai, turintys giliausią šaknų sistemą. Šlaitų apaugimas medžiais ir krūmais nėra neigiamas reiškinys, kaip buvo manoma anksčiau. Turi būti šalinami tik medžiai ir krūmai augantys griovio dugne (sulaiko atitekančias žoles, lapus, šakas, šiukšles). Ypač palanku kai griovių šlaitai apaugę lazdynais, tačiau tokių griovių nedaug.

Ateinančiame vykmetyje sausinimo darbai miškų urėdijos miškuose nenumatomi. Tas ir neaktualu, nes užmirkę ir pelkiniai miškų sklypai išsidėstę nedideliais ploteliais visoje teritorijoje arba didesni jų plotai yra saugomose teritorijose. Šiame vykmetyje bus reikalinga atlikti esamų griovių priežiūrą maždaug po 9-10 km kasmet. Iki 2013 m. melioracinių sistemų priežiūra buvo vykdoma 8,5 km. kas metus. Lėšų poreikis šiems darbams numatomas apie 50 tūkst. lt. per metus. Esant reikalui bus vykdoma mažoji melioracija.

2.10. MIŠKO KELIŲ TINKLAS, JŲ TIESIMO, REKONSTRAVIMO, REMONTO APIMTYS

Miško kelių tiesimas. Miško keliai tiesiami miško sanitarinei bei priešgaisrinei apsaugai užtikrinti, paruoštai medienai išgabenti. Šie keliai svarbūs atokiausių kaimų bei vienkiemių gyventojams, privačių miškų savininkams, miško lankytojams, poilsiautojams. Nuo 2004 m.iki 2013 m. miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose nutiesta (rekonstruota) 13,6 km kelių (vidutiniškai po 1,4 km. per metus). Visi keliai nutiesti (rekonstruoti) kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis gaunamomis iš kelių direkcijos. Kelių tiesimui 2004m.-2013 m .(rekonstravimui) vidutiniškai per metus sunaudota 162,5 tūkst. litų. Vienam km išleista 116,1 tūkst. Lt.

Be to, miškų urėdijos lėšomis vykdoma kelių priežiūros ir remonto darbai – vidutiniškai per paskutinius tris metus, kasmet po 120,7 km, išleidžiant po 429,7 tūkst. litų (1 km – 3560 Lt.). Kelių remontui VĮ Prienų miškų urėdija naudoja savas lėšas. Kelių remontui ir priežiūrai skirtas lėšas numatoma ateityje didinti pagal urėdijos finansines galimybes.

KELIŲ TIESIMAS (STATYBA) IR REMONTAS (REKONDTRUKCIJA)

2.29. lentelė

Girininkija	Kvartalai	Kelių statyba km.	Kelių remontas km. Dviračių tako įrengimas	Pralaidų remontas ar įrengimas
Balbieriškio	27,30,57,59,60,61,63,67,68,458	5,4	2,1	8
Birštono	30, 77, 90, 91,94 ,95 dviračių takų įrengimas		3,6	
Birštono		7,6		2
Išlaužo				
Meškapievio	14,19,23,24,31	3,9		
Naujosios Ūtos	4,5,9,10-12,37,41,40,77	6,8	1,7	4
Prienų				
Šilavoto	2,3,5,6,8,9,	3,9		1
Verknės	2, 29-30	1,6		

Miškų urėdija nori plėsti kelių tinklą. Ateinančiame vykmetyje planuojama tiesti apie 29,2 km. naujų kelių, rekonstruoti senus kelius – 3,8 km. ir 3,6 km. naują dviračių takų sistemą Birštono girininkijoje. Planuojami kelių tiesimo ir rekonstrukcijos darbai pagal girininkijas ir kvartalus pavaizduoti 19 priede ir 2.29. lentelėje. Tokius projektus būtinai derinant su savivaldybių ekonomine ir socialine plėtra. O kol kas ir toliau bus remontuojami ir prižiūrimi esami keliai, daromi laikini privažiavimai prie kertamų biržių. Darbams vykdyti planuojama gauti lėšų iš ES fondų ir kelių direkcijos.

Pralaidų remonto naujų įrengimo, esamų ir naujai tiesiamų kelių sankasų, sausinimui reikalingų griovių įrengimo darbų apimtys ir vietos paaiškės tik atliekant techninį projektą.

2.11. NAUDINGŲJŲ IŠTEKLIŲ MAŽIEJI KARJERAI, JŲ PRIEŽIŪRA, EKSPLOATAVIMAS IR REKULTIVAVIMAS

VĮ Prienų miškų urėdijos mažieji karjerai išskirti ir apmatuoti, pasai suderinti su Generaline miškų urėdija ir patvirtinti miškų urėdo. Mažųjų karjerų naudojimo taisyklės patvirtintos LR Aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2008 03 14 įsakymu Nr. D1 – 140/3D – 141. Svarbesni reikalavimai:

1) Naudingosios iškasenos naudojamos tik savo ūkio reikmėms.

2) Mažojo karjero plotas neturi viršyti 0,5 ha, gylis 2 m, o šlaitų nuolydis gamybos metu – 40°

3) Prie jo pastatyti įspėjamieji ženklai, prie įvažiavimo į karjerą turi būti pateikta informacija, kas yra karjero valdytojas, paso numeris, plotas.

4) Derlingasis dirvožemio sluoksnis turi būti nuimtas, saugomas atskirai ir naudojamas karjerui rekultivuoti.

5) Baigus naudoti mažąjį karjerą, valdytojas ar naudotojas per dvejus metus savo lėšomis jį rekultivuoja.

Iškastą ir rekultivuotą karjerą priima komisija.

Karjerų ribos pažymėtos miškotvarkos kartografinėje medžiagoje, aprašyti taksoraštyje. Karjerų sąrašas pateiktas 2.30. lentelėje. Kai sklype medžiai neiškirsti, aprašyta kaip medynas. Atsakingi už karjero naudojimą girininkijų girininkai. VĮ Prienų miškų urėdija turi tik vieną mažąjį karjerą, bet ateityje galvoja įsirengti naują karjerą Meškapievio girininkijoje 13 kv. 16, 20 sklypuose. Vyksta derinimai su geologijos tarnyba ir generaline miškų urėdija.

MAŽŲJŲ KARJERIŲ SĄRAŠAS

2.30. lentelė

Girininkija	Kv.	Skl.	Ha	Paso Nr.	Eksploatacijos pradžia	pastabos
Eksploatuojami						
Meškapievio	14	32	0,5	NR. 1	2013 09 11	žvyras smėlis

2.12. KITŲ ŪKINIŲ PRIEMONIŲ POREIKIS IR PROJEKTAVIMAS

Kitos priemonės. Tai gali būti miškų urėdijoje dar likusių žemės ūkio naudmenų efektyvesnis panaudojimas ir priemonės jų kokybei pagerinti, rekomendacijos įvairių trasų ruožus paversti nemedieninių miško išteklių gausinimui – naujametinių eglučių, vaistinių bei techninių augalų auginimui, ar įrengti pašarinius laukelius; valstybinės reikšmės miškų aplinkinių ribų priežiūra (valymas, prakirtimas, riboženklių atstatymas), kvartalinių stulpų ar lentelių atnaujinimas.

Miškų urėdijos miškų teritorijoje yra virš 50 ha elektros linijų ir energetikos trasų. Trasos eglučių, vaistinių ar techninių augalų plantacijoms įrengti nėra tinkamos. Rekomenduotina ateityje dalyje trasų pasodinti įvairių miško vaisinių ar ornitochorinių krūmų grupes, kaip papildomą maisto šaltinį paukščiams ir žvėrims. Pastaroji priemonė skatinama ir pagal Kaimo plėtros programą “Pelno nesiekiančios investicijos miškuose”. Prie ornitochorinių medžių ir krūmų priskiriama: amalai, erškėčiai, gudobelės, ievos, kadagiai, kriaušės, kukmedžiai, lazdynai, obelys, putinai, raugerškiai, sausmedžiai, sedulos, serbentai, slyvos, šaltekšniai, šermukšniai, šunobelės, žalčialunkiai.

Per artimiausius metus būtina patikrinti, o jeigu reikia ir prakirsti, miškų urėdijos valdomų miškų ribines linijas iki 2 m pločio su kitais naudotojais, kai kur, ypač per pelkėtas vietas ribų praktiškai nėra Dalį kvartalinių, aplinkinių linijų reikia naujai išvalyti. Kvartalinių stulpų ar lentelių stovis patenkinamas, dalį keisti naujais. Prie valstybinės reikšmės miškų ribų reikia pastatyti informacinius ženklus. Dalis minėtų darbų atliekami vykdant kadastrinius valstybinių miškų matavimus.

Kitos paskirties miško žemės. Miškotvarkos metu inventorizuota 69 pašariniai laukeliai 39,5 ha, 107 miško laukymės (84 ha), 76 medienos sandėlių (13,4 ha), pastarųjų faktiškai yra daugiau, išskirti kaip intarpai. Jų charakteristika pateikta kitų naudojamų žemės naudmenų žinialapiuose pagal girininkijas.

2.13. MEDŽIOKLĖTVARKOS SPRENDINIAI

Leistina kanopinių žvėrių gausa paskaičiuota atsižvelgiant į medžioklės plotų pasiskirstymą pagal medynų mišrumą ir vadovaujantis didžiausio leistino elninių žvėrių tankio miškuose orientacinėmis normomis, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. D1–162 VĮ Prienų miškų urėdijoje leistina talpa 506 sąlyginiai elniai (2.31. lentelė).

LEISTINAS BRIEDŽIŲ, TAURIŲJŲ ELNIŲ, STIRNŲ IR ŠERNŲ SKAIČIUS MIŠKŲ URĖDIJOS VALDOMUOSE MIŠKUOSE

2.31. lentelė

Girininkija	Sąlyginiais elniais	Leistinas žvėrių skaičius			
		briedžių	elnių	stirnų*	šernų**
Balbieriškio	35	1	27	28	40
Birštono	51	2	35	40	49
Išlaužo	46	2	31	36	51
Meškapievio	38	1	27	32	34
Naujosios Ūtos	37	1	27	28	44
Prienų	30	1	21	24	27
Šilavoto	29	1	20	24	33
Verknės	86	3	60	68	97
Iš viso	352	12	258	280	375

** miško ekotipo stirnų skaičius.

** rekomenduojama šernų gausa, paskaičiuota atsižvelgiant į medynų mišrumą 1000 ha miško. Lapuočių ir mišrūs lapuočių su spygliuočiais miškuose rekomenduojama 18 vnt., mišriuose spygliuočių medynuose su lapuočiais 13 vnt., mišriuose spygliuočių medynuose su nežymia lapuočių priemaiša 10 vnt. ir grynuose pušynuose 5 vnt.

VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose vyrauja lapuočiai ir mišrūs lapuočiai su spygliuočiais, jie sudaro apie 36,8 % bendro miškų urėdijos miškų ploto. Atsižvelgiant į elninių žvėrių gyvenamosios teritorijos rajonavimo principus, miškingumo procentą ir miškų masyvų išsidėstymą, tikslinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias, šalutinė stirna, o nepageidaujama briedis. Rajonavimo teritorijose, kur pagrindinė elninių žvėrių rūšis yra taurusis elnias, briedžių populiacija gali sudaryti iki 10 %, o stirnų populiacija iki 20 % tauriųjų elnių populiacijos gausos (taikant koeficientą 1 briedis = 3 tauriesiems elniams ir 1 taurusis elnias = 4 stirnoms). Lauko ekotipo stirnos urėdijos teritorijoje gali sudaryti apie 616 vienetų, arba 154 vnt. sąlyginių elnių.

2.31. lentelėje pateikta leistina kanopinių žvėrių gausa, prie kurios miškų ir žemės ūkio sektoriuje bus daroma minimali žala.

2014 metų preliminarios apskaitos duomenimis, VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje gyveno 107 briedžiai, 313 tauriųjų elnių, 2215 stirnų ir 428 šernai. Elninių žvėrių populiacijos prilygsta 1188 sąlyginiams elniams, tai 2,3 karto daugiau už leistiną gausą. Tai lemia didelį medynų pažeidimo mastą, nulaupyta ir nukandžiota ūglių 102,6 ha. Šernų populiacijos gausa preliminarios apskaitos duomenimis sudarė 428 vnt., tai 1,1 karto daugiau už leistiną gausą. Siekiant sumažinti daromą žalą miškų ir žemės ūkio sektoriuje, reikia sureguliuoti kanopinių žvėrių gausą.

Norint nustatyti tikslų elninių žvėrių populiacijų dydį, medžioklės plotų vienetų naudotojai ir miškų urėdijos atstovai privalo atlikti elninių žvėrių apskaitas, kurias vykdyti ne rečiau, kaip kas du metus. Iš gautų apskaitos rezultatų rekomenduojama planuoti ateinančio sezono elninių žvėrių sumedžiojimo intensyvumą. Esant kanopinių žvėrių populiacijos gausai prie leistino žvėrių skaičiaus (lentelė 2,31.), medžioti prieaugio ribose: briedžius - iki 25 %, tauriuosius elnius - iki 20 %, stirnas - iki 25 %, šernus iki 80 %. Atsižvelgiant į preliminarios apskaitos duomenis, kurios nėra tikslios, briedžių, tauriųjų elnių ir stirnų populiacijas šiuo metu medžioti apie 30 % intensyvumu.

PERSPEKTYVIOS IR NEPERSPEKTYVIOS BEBRAVIETĖS

2.32. lentelė

Girininkija	Bebravietės			
	perspektyvios		neperspektyvios	
	bebraviečių skaičius	bebrų skaičius	bebraviečių skaičius	bebrų skaičius
Balbieriškio	2	11	3	15
Birštono	2	2	3	9
Išlaužo			1	2
Meškapievio	1	3	2	3
Naujosios Ūtos			5	30
Prienų	6	7	4	8
Šilavoto			1	4
Verknės	11	65	17	62
Iš viso	**22**	**88**	**36**	**133**

2.32. lentelėje pateiktas perspektyvių ir neperspektyvių. bebraviečių sąrašas pagal girininkijas. 22 bebravietės, kuriose gyvena 88 bebrai yra perspektyvios – toleruotinos. Jose bebrai žymios žalos nedaro ir bebrus reikėtų gaudyti prieauglio ribose (20–25 proc.). 36 bebravietės, kuriose gyvena 133 bebrai, reikėtų panaikinti išgaudant bebrus.

Tauriųjų elnių rujos vietose nuo rugsėjo 1 d. iki spalio mėn. 15 d. pageidautina riboti miško ruošos darbus. Miškų urėdijos teritorijoje nustatytos 23 tauriųjų elnių rujos vietos, kuriose rujoja apie 34 tauriųjų elnių.

Stirnos, taurieji elniai ir šernai sunkiai pergyvena gilias užsitęsusias žiemas, todėl papildomam šėrimui būtina paruošti minimalias pašarų atsargas: stirnai 42 kg, elniui 210 kg ir šernui 90 kg.

2.33. lentelėje paskaičiuotas minimalus papildomų pašarų kiekis vienam žiemos mėnesiui, esant leistinai žvėrių gausai. Žvėrys šeriami grubiais, sultingais ir koncentruotais pašarais. Grubieji pašarai – silosas, šluotelės, šakos. Sultingieji – šakniavaisiai, daržovių ir vaisų perdirbimo atliekos, silosas. Koncentruotieji – įvairūs grūdai, jų atliekos, kombinuotieji pašarai. Grubių ir sultingų pašarų santykis turi būti ne mažesnis kaip 1:3. Esant užsitęsusiai žiemai stirnų ir elnių pašarams būtina naudoti miško kirtimo atliekas ir didinti papildomą šėrimą.

MINIMALUS KASMETINIŲ PAPILDOMŲ PAŠARŲ KIEKIS ESANT LEISTINAM ŽVĖRIŲ TANKIUI

2.33. lentelė

Girininkija	Pašarai, t			Iš viso, t
	stirnoms	elniams	šernams	
Balbieriškio	1,2	5,7	3,6	10,5
Birštono	1,7	7,4	4,4	13,5
Išlaužo	1,5	6,5	4,6	12,6
Meškapievio	1,3	5,7	3,1	10,1
Naujosios Ūtos	1,2	5,7	4,0	10,9
Prienų	1,0	4,4	2,4	7,8
Šilavoto	1,0	4,2	3,0	8,2
Verknės	2,9	12,6	8,7	24,2
Iš viso	**11,8**	**52,2**	**33,8**	**97,8**

2.34. lentelėje surašyti rekomenduojami (R) biotechniniai įrenginiai girininkijose. Blogos būklės biotechninius įrenginius reikia remontuoti.

Medžioklės plotų naudotojai organizuoja veiklą pagal leidime naudoti medžiojamųjų gyvūnų išteklius nurodytas sąlygas. Vykdyti biotechnines priemones, statyti ir eksploatuoti medžioklės įrenginius, įrengti aptvarus medžiotojai gali tik susitarę su miškų urėdijų administracija ar privačių žemės valdų savininkais.

REKOMENDUOJAMI BIOTECHNINIAI ĮRENGINIAI IR PAŠARINIAI LAUKELIAI

2.34. lentelė

Girininkija	Rekomenduojami biotechniniai įrenginiai vnt.											
	ėdžios		šėryklos šernams		stacion. bokšteliai		žvėrienos apdorojimo aikštelės		laižyklos		Pašariniai laukeliai, ha	
	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R
Balbieriškio	1	8		5	5	13	2	3		15	1,0	2,5
Birštono	2	15	10	10	4	25	1	5	10	30	0,5	5,0
Išlaužo		12		8	2	19	3	4	5	23	4,0	3,9
Meškapievio	1	11	5	8		19	2	4	9	23	0,8	3,8
Naujosios Ūtos		8	9	5		13	2	3		16		2,6
Prienų	1	10	4	7	3	17	1	3		21		3,4
Šilavoto	3	6	4	4	5	11	1	2	7	13	0,8	2,1
Verknės	1	19	6	13	12	32	3	6	3	39	1,0	6,4
Iš viso	**9**	**89**	**38**	**60**	**31**	**149**	**15**	**30**	**34**	**180**	**8,1**	**29,7**

Biotechniniai įrenginiai reikalingi siekiant minimizuoti daromą žalą miškų ir žemės ūkiams, pagerinti ir praturtinti mitybinę bazę, vykdyti selekcinę medžioklę ir reguliuoti žvėrių populiacijų gausą. Rekomenduojamų biotechninių įrenginių skaičius skaičiuojamas 1000 ha miško: ėdžios 3 vnt., šernų šėrykla 2 vnt., stacionariniai bokšteliai 5 vnt., žvėrienos apdorojimo aikštelės 1 vnt., laižyklos 6 vnt. Pašarinių laukelių plotas esant galimybėms 1000 ha miško turi sudaryti apie 1 ha.

Miško apsauga. Prienų miškų urėdijos teritorijoje gyvena trys elninių žvėrių rūšys: briedžiai, taurieji elniai ir stirnos. Elniniai žvėrys jaunesnio amžiaus žėlinius ir želdinius pakenkia nukąsdami ūglius, vyresnio amžiaus - laupydami žievę. Atliktos inventorizacijos metu užfiksuoti pažeidimai, įvairiu intensyvumu nulaupyta ir nukandžiota ūglių 102,6 ha plote. Didesnėse elninių žvėrių koncentracijos vietose, kuriose želdiniai yra labiausiai pažeidžiami, reikia apsaugoti želdinius ir žėlinius nuo pažeidimų: spygliuočių želdinius ir žėlinius iki 1,4 metro aukščio reikia tepti repelentais, virš 1,5 metro - saugant nuo laupymo reikia aptverti vielos tinklu.

Želdinių ir žėlinių apsaugos nuo elninių žvėrių pakenkimo apimtys girininkijose pateiktos 2.35. lentelėje. Dar miškų urėdijoje želdinių ir žėlinių apsaugai tveriamos tvoros, vidutiniškai 8 ha per metus

ŽELDINIŲ IR ŽĖLINIŲ APSAUGA NUO ELNINIŲ ŽVĖRIŲ PAKENKIMO

2.35. lentelė

Girininkija	Kasmet saugomas plotas nuo žvėrių (ha)		
	Ūglių apsauga	Liemenų apsauga	Tveriant tvoromis
Balbieriškio	9,4	3,2	1,8
Birštono	10,0	0,2	0,1
Išlaužo	17,7	0,3	
Meškapievio	16,0	0,7	
Naujosios Ūtos	11,4	11,2	2,5
Prienų	8,2		
Šilavoto	24,8	14,0	2,8
Verknės	38,1	3,6	0,8
Iš viso	**135,6**	**33,2**	**8,0**

2.14. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

1992 m. Rio de Žaneire priimta Biologinės įvairovės konvencija, kurią ratifikavo ir Lietuva. Šalies įsipareigojimai pagal šią konvenciją turi įtakos teritorinio planavimo, ūkinės veiklos bei gamtosauginėms priemonėms. Tarptautiniai susitarimai kiekvienai šaliai leidžia naudoti savus, papildomus biologinės įvairovės rodiklius ir indikatorius.

Biologine įvairove priimta vadinti augalų ir gyvūnų rūšis su jų genofondu bei aplinka, kurioje šios rūšys gyvena ir ją formuoja. Lyginant su kitomis ekosistemomis, miškams būdinga turtingiausia biologinė įvairovė.

Biologinės įvairovės projektiniai sprendiniai, siekiant ją išsaugoti ir gausinti, priimti valdos lygmenyje ir taksacinio sklypo lygmenyje.

Valdos lygmenyje biologinę įvairovę užtikrina:

1) Išskirtos saugomos teritorijos turinčios miškų: Nemuno kilpų ir Aukštadvario regioniniai parkai, 3 valstybiniai draustiniai, saugomi gamtos ir kultūros paveldo objektai ir kt. (bendras miškų plotas 16247 ha, iš jų miško žemės 15940 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškų 10909 ha, o iš jų miško žemės 10806 ha).

2) Miškų priskyrimas miškų grupėms ir pogrupiams vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtintais normatyvais ir priskyrimo tvarka.

3) Ūkinės veiklos projektavimas vykdytas vadovaujantis LR miškų įstatymu priimtu LR Seimo 1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671 (suvestinė redakcija 2014 10 04), LR saugomų teritorijų įstatymu priimtu LR Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301 (suvestinė redakcija 2014 11 14), Medžioklės įstatymu priimtu LR Seimo 2002 m. birželio 20 d. Nr. IX-966 (suvestinė redakcija 2013 10 01). LR aplinkos ministro patvirtintais, ūkinę veiklą reglamentuojančiais normatyvais: Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, priimta LR aplinkos ministerijos 2008 m. liepos 2 d. Nr. D1-362, Miško kirtimų taisyklės priimtos LR aplinkos ministerijos 2010 m. sausio 27 d. Nr. D1-79, Miško sanitarinės apsaugos taisyklės priimtos LR aplinkos ministerijos 2007 m. balandžio 11 d. Nr. D1-204, Miško priešgaisrinės apsaugos taisyklės priimtos LR Vyriausybės 1995 m. balandžio 7 d. Nr. 500 (suvestinė redakcija 2015 03 10), Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai priimti LR aplinkos ministerijos 2008 m. balandžio 14 d. Nr. D1-199, Miško genetinių draustinių nuostatai priimti LR aplinkos ministerijos 2004 m. liepos 7 d. Nr. D1-374, Sėklinių medynų nuostatai priimti LR aplinkos ministerijos 2003 spalio 09 d. įsakymu Nr. 496, Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programa priimta LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 ir kiti.

Sklypo lygmenyje biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo priemonės:

1) Įvairiaamžių medynų formavimas vykdant neplynus kirtimus, paliekant dalį gamtinę brandą pasiekusių medžių bei pavienių medžių ir jų grupių. Pirmiausia paliekami sengirės (klimaksinės miško bendrijos) medžiai milžinai, ilgaamžiai medžiai, vertingi biologinei įvairovei palaikyti medžiai, medžiai su drevėmis, uoksais, antros ir trečios ekologinės grupės (labai vertingi, vertingi biologinei įvairovei) medžiai. Vertingi sėkliniai medžiai, nors ir atlikę savo funkciją, rekomenduojami nekirsti. Savaiminės kilmės medynai VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose užima apie 66,2 % bendro visų medynų ploto. Mišrūs medynai sudaro 78,6 %, iš kurių medynų, kurių sudėtyje yra 3 – 5 kitos medžių rūšys yra 23,6 %, dviardžių ir įvairiaamžių 43,5%. Toks medynų pasiskirstymas pagal mišrumą biologinės įvairovės požiūriu yra labai vertingas, ūkininkaujant reiktų stengtis padidinti biologinę įvairovę medynuose. Neplyni pagrindiniai kirtimai pagal plotą užims apie 22 % viso pagrindinių kirtimų ploto.

2) Gausinant miške negyvos medienos kiekį rekomenduojama palikti dalį sausų stovinčių medžių, stuobrių, virtėlių, uoksinių ir drevėtų medžių, neliestas medžių juostas prie pelkių ir upelių.

3) Vykdant visų rūšių kirtimus puoselėjami ir išsaugomi reti medžiai – miškinė obelis, paprastoji ir laukinė kriaušės, guobos, vinkšnos, trešnės ir kt. Konkrečios šių medžių vietos (sklypai) nurodytos taksoraštyje.

4) Vertingi biologiniu požiūriu pelkiniai medynai, išbraukti iš pagrindinių kirtimų normos skaičiavimo (5A ir 5B) bonitetų 35,5 ha,(0,2 % nuo valstybinės reikšmės miškų) iš jų brandūs ir perbrendę (28,2 ha).

5) Projektuojant miško atkūrimą, pagal galimybes pirmenybė teikta natūraliam miško atžėlimui (žėlimui palikta apie 32 % visų plynai kertamų biržių). Želdomos medžių rūšys, mišrinimo schemos parinktos pagal tikslinių, tvarių medynų formavimo principus. Mišrūs želdiniai mišku neapaugusiuose plotuose sudarys apie 82 %. Lapuočiai žels ir savaime (beržai, juodalksniai, drebulės), todėl ir grynuose želdiniuose formuosis mišrūs medynai.

6) Kertinės miško buveinės yra biologinės įvairovės požiūriu vertingi biotopai. VĮ Prienų miškų urėdijos įsipareigojimu valstybiniuose miškuose saugoma Valstybiniuose miškuose išskirtos 97 vnt. kertinės miško buveinės, kurių plotas 484,5 ha ir potencialios kertinės miško buveinės – 18 vnt. kurių plotas 46,6 ha. Brandžiuose medynuose esančios kertinės miško buveinės neįskaitytos į pagrindinių miško kirtimų plotą. Kertinių miško buveinių sąrašas pateiktas Gamtosauginių priemonių projekte.

7) Medžiojamosios faunos priežiūrai ir mažinant žalą miškui numatytos priemonės: pašariniai laukeliai 69 ha, papildomas kasmetinis šėrimas, želdinių apsaugos priemonės (repelentais) ir kt.

8) Saugomų ir Raudonosios knygos, valstybinės reikšmės miškuose miškų urėdijos teritorijoje yra užregistruotos 57 retų ir saugomų paukščių lizdavietės, 8 perimviečių, 33 augalų, samanų ir 15 grybų radavietės, 2 vabzdžių radavietės ir 1 varliagyvių radavietė. Visos pažymėtos kartografinėje medžiagoje, GIS duomenų bazėje suformuotas tematinis sluoksnis. Projektuojant pagrindinių kirtimų biržes, apie lizdavietes ir perimvietes paliktas nekertamas miškas spinduliu pagal paukščių rūšį (pagal Miško kirtimų taisyklių 1 priedą).

9) VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje yra steigiamos Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos: paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) ir vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (BAST). VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritoriją patenka 3 PAST ir 12 BAST objektai (pilnai arba dalimis). Iš viso Natura 2000 objektų plotas VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje (BAST užima 1918.2 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose 1028.3 ha, o PAST užima 2952 ha, iš jų valstybinės reikšmės miškuose 2630.3 ha, šios teritorijos vietom viena kitą dengia.

10) Vykdydama miškų sertifikavimo FSC keliamus reikalavimus, VĮ Prienų miškų urėdija įsipareigojo saugoti ir nevykdyti jokių kirtimų miško sklypuose, užimančiuose 5% miškų urėdijos administruojamų valstybinės reikšmės miškų ploto. Tokių medynų plotas 294,3 (1,5%). Sklypų sąrašas patvirtintas VĮ Prienų miškų urėdo įsakymu.

11) VĮ Prienų miškų urėdijos Gamtosauginių priemonių plane pažymėtos ir aprašytos kitos ekologiniu požiūriu vertingos teritorijos: pušynai augantys Pa ir Pb augavietėse (52 ha); natūralios

miško pelkės, neapaugusios medynais (43,8 ha); miško aikštelės ir mažos laukymės (20,9 ha); miško laukymės saugomos nuo apaugimo medžiais ir krūmais (15,4 ha); kiti ekologiškai vertingi miško sklypai (šlaitų medynai – 215,2 ha). Taip pat atskirai pateikti duomenys apie miško sklypus su pavieniais ekologiškai vertingais bioįvairovės medžiais ir pavieniais senmedžiais (213 vnt.).

2.15. SOCIALINĖS MIŠKŲ FUNKCIJOS STIPRINIMAS

LR Bendrajame plane numatytos turizmo ir rekreacijos vystymosi kryptys. Pagal plano nuostatas parengta „Rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programa“(2005), joje miškų urėdijų miškai suskirstyti į keturis rekreacijos intensyvumo lygmenis. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas ir siekiant valstybinius miškus kuo geriau pritaikyti poilsiautojų lankymuisi bei kontroliuoti lankytojų srautus, valstybinės reikšmės miškams VĮ Miškotvarkos instituto kraštotvarkos skyriaus parengtas „ VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacinio sutvarkymo projektas“, kuris yra sudėtinė miškų urėdijos miškotvarkos projekto dalis. Projektą sudaro aiškinamasis raštas ir valstybinės reikšmės miškų rekreacinio planavimo schema (M1:50 000). Didesnis dėmesys skirtas informacijos pateikimui apie miškų urėdijos teritorijoje esančius kraštovaizdžio objektus bei turistinius maršrutus leidžiančius pažinti šį kraštą. Pateikti duomenys apie esamus ir projektuojamus rekreacinius objektus, projektuojamus kraštovaizdžio formavimo kirtimus. Įvertintas rekreacinis potencialas, inventorizuotos miško poilsiavietės ir kiti rekreaciniai objektai su įvairia rekreacine įranga. Projekte kuriama stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių bei turistinių takų sistema, kurią įgyvendinus per vykmetį – miškotvarkos projekto galiojimo laikotarpį (10) metų, būtų visiškai išnaudotas miškų urėdijos rekreacinis potencialas. Tokiu būdu, lankytojams būtų sudarytos patogiausios sąlygos pažinti regioną ir jo miškus, jo gamtines ir kultūrines vertybes, miškų urėdija geriausiai atliktų savo socialinę, auklėjamąją švietėjišką paskirtį, iš to gautų didžiausią visuomeninę naudą. miškų urėdijos rekreacinė sistema geriau prisiderintų prie vidurio regiono ir visos Lietuvos rekreacinės sistemos bei linijinių rekreacinių objektų tinklų.

Šis projektas remiasi jau esančia miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų rekreacine sistema ir ją toliau vysto atsižvelgiant į esamų rekreacinių objektų ir rekreacinės situacijos analizę. Esamos rekreacinės sistemos tobulinimui ir išvystymui yra projektuojami nauji įrenginiai bei priemonės. VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose esamas rekreacinių objektų kiekis yra 14 vnt., o Nemuno kilpų regioninio parko teritorijoje 10. Vystant rekreacinę infrastruktūra didelis indėlis yra VĮ Prienų miškų urėdijos.

Toliau vystant rekreacinę sistemą pilnesniam rekreacinio potencialo realizavimui ir poilsiautojų poreikių geresniam tenkinimui papildomai suprojektuota 20 atokvėpio vietų, 3 poilsiavietės ir 1 transporto stovėjimo aikštelė ir po 1 transporto stovėjimo aikštelę, regyklą, stovyklavietę ir pažintinį taką, iš jų Nemuno kilpų regioniniame parke 18 vnt. Visi projektuojami) objektai yra valstybinės reikšmės miškuose. Rekonstruoti numatoma 4 objektai.

Įrengus numatytus objektus, kartu su esamais jų būtų apie 41 vnt. (apie 2 vnt./1000 ha valstybinės reikšmės miškuos).

Projektuojant naujus objektus atsižvelgta į esamus lankytojų srautus, miškų urėdijos darbuotojų pasiūlymus, regioninių parkų planavimo dokumentus bei esamą ekonominę situaciją, o taip pat tikintis, kad bent antroje vykmečio pusėje tiek miškų urėdijos, tiek savivaldybių, tiek ir visumoje ekonominė situacija pagerės.

Žmonių poilsio organizavimas miškų urėdijos miškuose yra ne vien tik miškų urėdijos rūpestis, šia veikla užsiima taip pat ir miškų urėdijos teritorijoje esantys Nemuno kilpų, Aukštadvario regioninių parkų darbuotojai. Tad poilsio miškuose organizavimą ir toliau reikia

koordinuoti su šių parkų administracijomis, vietos savivaldos organais, ieškoti finansavimo šaltinių, siekiant panaudoti regioninių parkų galimybes, savivaldybių tam skiriamas lėšas, struktūrinius fondus ir pan.

Visi projektuojami darbai detaliai aprašyti rekreacinio sutvarkymo projekte ir pateikti atitinkamuose žinialapiuose.

2014 m sausio 1 d. privatiems miško savininkams VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje priklausė apie 11435,3 tūkst. ha miško žemės. Miškininkystės žinių bei ūkininkavimo miškuose patirties stoka yra viena svarbiausių problemų privataus miškų ūkio sektoriuje. Aplinkos ministro 2003 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. 114 „Dėl privačių miškų savininkų švietimo, mokymo ir konsultavimo perspektyvinės programos patvirtinimo“ patvirtinta programa bei jos įgyvendinimo veiksmų ir priemonių planas, kuris nustato konkrečius uždavinius generalinei miškų urėdijai ir miškų urėdijoms.

VĮ Prienų miškų urėdijos iniciatyvos dėka yra įkurta ir veikia 10 jaunųjų miško bičiulių (JMB) būrelių. Juos globoja ir moko girininkai ir girininkų pavaduotojai.

Jaunųjų miško bičiulių veikentys būreliai ir narių skčius urėdijos teritorijoje

Pavadinimas	Narių skč.
1. Jaunieji miškininkai	18
2. Giliukai	38
3. Berželis	15
4. Degsniukai	16
5. Ąžuoliukas	22
6. Kleveliai	18
7. Girinukai	26
8. Jaunieji miško draugai	10
9. Miško bičiuliai	13
10. Jaunieji miško bičiuliai	14

Trys iš keturių (73%) apklaustų miškų savininkų nurodė, kad, jei jiems reikėtų konsultacijos apie savo miškų tvarkymą, jie pirmiausiai kreiptųsi į miškų urėdiją ar girininkiją.

PRIVAČIŲ SAVININKŲ MOKYMAS IR PASLAUGŲ TEIKIMAS VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOJE

2.36. lentelė

Rodikliai	2011m	2012m	2013m
Konsultuotų savininkų skaičius	74	88	106
Pravesta mokymo kursų, sk.	1	1	1
Dalyvavo savininkų kursuose, sk.	11	9	18
Parinkta demonstracinių plotų	7	7	7
Skelbimai vietinėje spaudoje	6	2	1
Suteikta paslaugų, Lt	5,7	4,7	2,7
Parduota sodmenų, tūkst. vnt.	127,7	64,4	12,7
Gauta pajamų tūkst./Lt.	56,8	17,2	4,0

Medienos kuro sunaudojimo kaimo vietovėse tyrimas (darbo vadovė dr. D. Mizaraitė, LMI, 2009). Pagal apklausą 360 namų ūkio valdoje vidutiniškai viena valda sunaudoja per metus 6,97 m^3 medienos kuro. Sunaudojamo kuro struktūra: malkos – 82%, kitų medienos kuro rūšių gerokai mažiau: mediena išaugusi ne miške – 8,5%, kirtimo atliekos – 1,4%, atraižos bei pjuvenos iš

lentpjūvių – 7,5%, medienos briketai – 0,5%, antrinės medienos – 0,8%. Kaimo vietovėse 17% naudojamo medienos kuro pirko iš miškų urėdijų, 30% pirko iš fizinio asmens, 14% pirko iš privačios įmonės, 35% pasigamino šeimai priklausančioje valdoje, 3% kuro įgijo kitais būdais.

Poilsiavimo ištekliams gerinti rekreacinių miškų (II gr.) medynuose turi būti formuojami įvairiaamžiai, grupinio medžių išsidėstymo, netaisyklingų kontūrų ažūrinėmis lajomis medynai. Miškuose turi būti ir atvirų (neapaugusių mišku) plotų.

Jaunuolynų ugdymu bus siekiama suformuoti atsparius įvairiems gamtiniams ir antropogeniniams faktoriams medynus bei padidinti jų estetines ir sanitarines – higienines savybes. Retinimai ir einamieji kirtimai turėtų būti vykdomi nekertant valksmų, o mediena ištraukiama keliais ir kitomis natūraliomis proskynomis.

Medynų atsparumas bus didinamas, paliekant augti sveikus, su gerai išsivysčiusia laja medžius, taip pat medžių rūšis, turinčias gilią šaknų sistemą.

Estetinės ir sanitarinės savybės bus gerinamos, auginant įdomios išvaizdos medžius ir krūmus, įvairiai mišrinant medžių rūšis, formuojant įvairaus dydžio, amžiaus ir formos biogrupes, besikaitaliojančias su didesnėmis ir mažesnėmis aikštėmis. Tokie kraštovaizdžio (erdvių, sudėties) formavimo ir dekoratyviniai kirtimai numatyti 130.7 ha plote. Intensyvaus rekreacinio ūkininkavimo (miško parkuose) sąlygomis reikėtų taikyti visas minėtas kirtimų rūšis kartu.

2003-aisiais – oficialiai paskelbtais Neįgaliųjų metais – miškų urėdijos drauge su Lietuvos neįgaliaisiais vertino planuojamus įrengti bei jau įrengtus rekreacinius objektus, įsiklausė į žmonių su negalia nuomonę, jų pageidavimus. 2004 metais taip pat aktyviai bendradarbiauta su neįgaliaisiais, siekiant suteikti jiems lygias galimybes ir lygias teises su sveikaisiais.

2004 m. gegužės 12 d. ir gegužės 19 d. Generalinės miškų urėdijos, miškų urėdijų, Lietuvos paraplegikų asociacijos ir Lietuvos invalidų reikalų tarybos atstovų susitikimuose miškininkai įsipareigojo plėsti bendradarbiavimą su neįgaliaisiais, nuolat keistis reikalinga informacija, aptartos galimybės poilsio aikšteles, pritaikytas žmonėms su judėjimo negalia, integruoti į bendro naudojimo poilsio zonas, išdėstyti informacinius ženklus, išleisti informacinį leidinį neįgaliesiems.

Vykdant šio susitarimo įsipareigojimus ir atsižvelgiant į Lietuvos paraplegikų asociacijos išreikštus pageidavimus, 2004 m. birželio 4 d. raštu Nr. 6B(7.15)-551 „Dėl rekreacinių objektų pritaikymo žmonėms su judėjimo negalia“ miškų urėdijoms pateiktos rekomendacijos dėl specialios rekreacinės įrangos ir aplinkos pritaikymo neįgaliųjų reikmėms.

Socialinė miško funkcija valdos lygmenyje stiprinama tobulinant miškų suskirstymą į grupes ir pogrupius, projektuojant ūkinių priemonių sistemą, skatinančią vyraujančių miško funkcijų vystymą, normatyvais pagrįstą darbo vietų skaičių, miško verslų organizavimą pagal numatytą ruošti miško produkciją ir paslaugas.

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kurio 3.3 pagrindinis veiksmas – “Gyvenimo kokybės gerinimas”. Šio veiksmo tikslas – gerinti gyvenimo kokybę išsaugant ir gerinant miškų socialinį ir kultūrinį aspektą. Miško prekės ir paslaugos teikia piliečiams, jų sveikatai ir gyvenimo kokybei daug naudos, pvz., patogumus ir rekreaciją miestuose ir kaimuose, darbą ir pajamas milijonams gyventojų, dirvožemio ir vandens apsaugą, apsaugą nuo erozijos ir gamtos nelaimių. Siekiant, kad visuomenė deramai suvoktų tvarios miškotvarkos naudą, būtina gerinti jos žinias apie tai.

2.16. NEMEDIENINIS MIŠKO NAUDOJIMAS

Nemedieniniai miško ištekliai – tai visi miško ištekliai, esantys miške, išskyrus medieną. Šiuos išteklius sudaro sakai, kelmai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, medžių šakelės ir vytelės, grybai, riešutai, vaisiai ir uogos, vaistažolės, miško paklotė, miško augalija.

Ekspertų vertinimais, kasmet gaunamų nemedieninių produktų vertė šalyje sudaro ne mažiau kaip 10 – 15 % pajamų, gaunamų už medieną ir kitą miško produkciją. Pastarąjį dešimtmetį gerokai padidėjo grybų ir uogų naudojimas. Kai kuriuose regionuose, ypač pietų ir pietryčių Lietuvoje, už grybus ir uogas gaunamos pajamos beveik prilygsta ar yra net didesnės nei pajamos, gaunamas už medieną.

Uogos, grybai, vaistažolės ir kiti produktai. 2013 m. miškotvarka uoginių ir vaistinių augalų neinventorizavo. 1975 – 1985 m.kartu su medynų taksacija buvo atlikta uoginių ir vaistinių augalų inventorizacija visame miškų plote. Iš uoginių augalų daugiausia buvo mėlynės ir avietės, o iš vaistinių augalų labiausiai paplitę bruknės (lapai), viržiai, kadagiai, gailiai, mažesniais kiekiais meškauogės, pataisai.

Grybų ištekliai. Nors Lietuvos miškuose auga apie 300grybų rūšių, gyventojai renka ne daugiau 30 rūšių grybus. Grybų ištekliai apytikriai apskaičiuoti pagal miško augimvietių grybingumo normatyvą (Budriūnienė, 1990). Normatyvas sudarytas atsižvelgiant į grybingą medynų amžių, grybingų metų skaičių per kirtimo apyvartą, eksploataciniu laikant 40% biologinio derliaus.

Grybingos augavietės (N ir L hidrotopų) užima 83%.viso miškų ploto. Spėjant, kad gyventojai surenka ne mažiau 30-40% eksploatacinio grybų derliaus, grybų paruošos miškų urėdijos miškuose sudarytų apie 177,5 tonų. Pagal visuomenės apklausas dažniausia priežastis, kodėl miškuose lankosi Lietuvos gyventojai – grybavimas. Miške renka grybus daugiau kaip pusė gyventojų.

GRYBŲ IŠTEKLIAI VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOS MIŠKUOSE (bendras plotas)

2.37. lentelė

Augimviečių tipai	Plotas, ha	Metinis eksploatacinis derlius	
		kg/ha	visame plote, tonomis
Na	7,5	40	0,3
Nb	4729,9	36	170,3
Nc	11148,2	20	223
Lb, Lc	3547,5	14	49,7
Nd, Ld, Nf, Lf	6384,3	9	57,5
Ub, Uc, Ud	1261,6	5	6,3
Iš viso	27079		507,1

Atkreiptinas dėmesys, kad šiame skyriuje naudojama jau gerokai pasenusi informacija apie nemedieninius produktus ir jų vertę (inventorizuota prieš 25 metus). Tokia informacija neretai naudojama ir statistiniuose leidiniuose.

Pagal 2013 m. inventorizaciją miško trako duomenys 2.38. lentelėje. Trakas sutinkamas 78 % medynų plote ir vyrauja retas ir vidutinio tankumo. Trakas svarbus biologinės miškų įvairovės prasme, o atskiros trako rūšys kaip techninė, maistinė ar vaistinė žaliava.

MIŠKO TRAKAS
Valstybinės reikšmės miškuose

2.38. lentelė

Vyraujančios trako rūšys		Plotas, ha	% nuo viso trako užimto ploto	Plotas % pagal trako tankumą		
Pavadinimas	Kodas			retas	vidutinio tankumo	tankus
Lazdynas	Lz	9654,8	43	11	23	9
Šaltekšnis	Št	8683,3	38	18	16	4
Šermukšnis	Šm	1959,1	8	4	3	1
Ieva	Iv	1224,9	5	1	2	2
Karklas	Kr	1001,2	4	1	2	1
Kadagys	Kd	325,1	1	1		
Sausmedis	Sm	119,1	1	1		
Serbentas	Sr	55,1				
Šeivamedis	Šv	38,4				
Šaltalankis	Šl	22,0				
Zuikiakrūmis	Zk	15,9				
Ąžuolas (Nb ir Na)	Ą	8,8				
Obelis	O	6,7				
Amelenkis	Am	6,2				
Liepa	L	2,4				
Ožekšnis	Ož	2,2				
Erškėtis	Er	2,2				
Gudobelė	Gd	1,9				
Sedula	Sd	1,6				
Kita trako rūšis	Kt	1,5				
Kriaušė	Kš	1,0				
Lanksva	Ln	0,4				
Iš viso		**23133,8**	***100***	***37***	***46***	***17***
% nuo viso mišku apaugusiu ploto		*78*				

2006 m. birželio 15 d. priimtas “Europos bendrijų komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl miškams skirto ES veiksmų plano ”, kuriame III pagrindinis veiksmas – dalytis patirtimi, kaip nustatyti kitų miško prekių (ne medienos) ir paslaugų vertę bei kaip juos parduoti, ir vertinti tokią patirtį. Jame sakoma, kad miškai atlieka daugybę funkcijų, kurių vertė neįtraukiama į parduodamos medienos ir kitų miško prekių kainą. Reikia apskaičiuoti visą miškų bei jų funkcijų vertę ir sukurti bei taikyti neparduodamų prekių ir paslaugų kompensavimo priemones. Valstybės narės skatins vykdyti miško prekių ir paslaugų vertinimo, kompensavimo ir naujoviško pardavimo tyrimus, bandomuosius projektus, kurie gali būti remiami iš mokslinių tyrimų ir kitų programų.

Europos miškų apsaugos proceso ministrų konferencijos (2007, Varšuva) forume, buvo pristatyta ataskaita apie Europos miškų būklę 2007 metais. Duomenų apie nemedieninių miško produktų vertę nepateikė apie du trečdaliai Europos šalių, tarp jų ir Lietuva. Aplinkos ministerija įsipareigojo 2007m. organizuoti konkursą moksliniam darbui, pagal kurį bus sukurta nemedieninių miško produktų vertinimo metodika.

2.17. PROJEKTAVIMO YPATUMAI VALSTYBINIUOSE PARKUOSE IR DRAUSTINIUOSE

Saugomų teritorijų sistemą, steigimo, apsaugos, tvarkymo ir kontrolės teisinius pagrindus nustato LR saugomų teritorijų įstatymas (1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301 suvestinė redakcija 2014 11 14 d.). Veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai nurodyti šio įstatymo 5

straipsnyje. Miško ūkinę veiklą saugomose teritorijose taip pat reglamentuoja LR miškų įstatymas (1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671 suvestinė redakcija 2014 10 04 d.). Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (1992 m. gegužės 12 d. Nr. 343 suvestinė redakcija 2014 07 15 d) ir Aplinkos ministro patvirtintos taisyklės, nuostatai ir kiti normatyviniai dokumentai, išvardinti atitinkamuose projektinių sprendinių skyriuose.

Valstybinių parkų, valstybinių draustinių, Natura 2000 objektų ribos pažymėtos visoje kartografinėje medžiagoje, o projektuojamos miško ūkinės priemonės – kvartalų žemėlapiuose, taksoraščiuose, ūkinių darbų žinialapiuose.

Saugomose teritorijose esamų miškų charakteristika yra pateikta 1.3.6 skyrelyje Projektuojama miško ūkinių priemonių apimtis pateikta 2.39. lentelėje. Joje pateikta ūkinių priemonių apimtis apskaičiuota tik tai saugomų teritorijų daliai, į kurią patenka miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai. Miško ūkinė veikla čia projektuota griežtai prisilaikant visų šią veiklą reglamentuojančių dokumentų, nedarant neigiamos įtakos saugomiems kompleksams ir objektas. Atsižvelgiant į patvirtintus šių teritorijų planavimo dokumentus: zonų ribų planus, tvarkymo planus, gamtotvarkos planus ir kt.

Metinė miško naudojimo apimtis miškų urėdijos valdomuose miškuose esančiuose saugomose teritorijose (10909,1 ha), 413,2 ha ploto ir 40,9 tūkst. m^3. tai sudarys apie 46 % visos metinės kirtimų apimties pagal tūrį ir 52,3 % pagal plotą.

Nemuno kilpų regioninis parkas įsteigtas 1992 m. (LR AT 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I–2913) siekiant išsaugoti unikalų Didžiųjų Nemuno kilpų ir Punios šilo kraštovaizdį ir jo gamtinę eko sistemą bei kultūros paveldo vertybes. Bendras parko plotas 25345,8 ha. Į VĮ Prienų miškų urėdijos teritorija pakliūna didžioji dalis regioninio parko teritorijos (bendras miškų plotas 12657 ha, o valstybinės reikšmės miškų 8200 ha). Nepatenka Punios šilo gamtinis rezervatas, Punios šilo botaninis–zoologinis draustinis ir dalis Punios šilo kraštovaizdžio draustinio.

Nemuno kilpų regioniniame parke VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje miškus administruoja 6 girininkijos. Valstybinių miškų plotas 8199,6 ha. Pagrindinai kirtimai penkiems metams suprojektuoti 292,5 ha plote, iš jų 155,5 ha kertama plynai ir 137 ha neplynai. Pagrindiniai kirtimai vykdomi pušynuose (49 %), eglynuose (26 %), beržynuose (7 %).

Ugdymo kirtimų apimtis metinė apimtis apie 234,0 ha (jaunuolynų ugdymas 72,7 ha, retinimai 47,0 ha, einamieji 114,3 ha). Ugdymo kirtimais bus siekiama suformuoti atsparius, ilgaamžius, vertingų medžių rūšių medynus, atitinkančius jų paskirtį arba siekiama išsaugoti natūralią aplinką ar sudaryti optimalias sąlygas saugomiems objektams išlikti ir biologinei įvairovei gausinti

Nemuno kilpų regioniniame parke taksacijos metu nustatyta 8,3 t. ktm sausuolių ir virtėlių. Elninių žvėrių pažeisti medynai 27,2 ha iš jų vyrauja, nulaupyta žievė 17,4 ha ir nukandžioti ūgliai 9,8 ha. Metinė sanitarinių kirtimų norma yra apie 3020 ktm.

Valstybiniuose draustiniuose yra 99,1 ha valstybinių miškų. Pagrindiniai kirtimai neprojektuoti. Ugdomaisiais kirtimais per vykmetį apimama 28 ha, metinė apimtis 2,8 ha (jaunuolynų ugdymas – 0,2 ha, retinimai 0,3 ha, einamieji 2,3 ha). Sausuolių rasta 149 m3. Žvėrių pažeistų medynų valstybiniuose draustiniuose praktiškai nėra. Sanitarinė medynų būklė gera. Metinė sanitarinių kirtimų apimtis apie 50 ktm. Ūkinė veikla valstybiniuose draustiniuose projektuota minimalioje apimtyje.

Balbieriškio miško biosferos poligone yra 2610,4 ha valstybinių miškų. Pagrindiniai kirtimai projektuoti per 5 metus 234,4 ha, iš jų plynai 204,9 ha ir neplyni kirtimai 29,5 ha. Pagrindiniai

kirtimai vyraus beržynuose (26 %), eglynuose (23 %), drebulynuose (21 %) ir juodalksnynuose (10 %). Ugdomaisiais kirtimais per vykmetį apimama 713,6 ha, metinė apimtis 71 ha (jaunuolynų ugdymas – 31,3 ha, retinimai 18,6 ha, einamieji 21,1 ha). Sausuolių rasta 2,1 t.m.^{3} Elninių žvėrių pažeisti medynai 13,6 ha, vyrauja nukandžioti ūgliai 9,6 ha ir nulaupyta žievė 4,0 ha. Metinė sanitarinių kirtimų apimtis apie 760 ktm. Ūkinė veikla valstybiniuose draustiniuose projektuota minimalioje apimtyje.

MIŠKO ŪKINIŲ PRIEMONIŲ METINĖ APIMTIS SAUGOMŲ TERITORIJŲ MIŠKUOSE
(valstybinės reikšmės miškai)

2.39. lentelė

Rodikliai	Nemuno kilpų RP	Valstybiniai draustiniai	Balbieriškio miško biosferos poligonas
Valstybinės reikšmės miškai, ha	8199,6	99,1	2610,4
Medynai, pasiekę gamtinę brandą, ha	129	–	204,2
Pagrindiniai kirtimai, ha	58,5	–	46,9
iš jų kertami plynai, ha	31,1	–	41
Iškertamas likvidinis tūris, m^3	14630	–	12640
Jaunuolynų ugdymas, ha / tūris, m^3	72,7/160	0,2/1	31,3/60
Retinimai, ha/ likvidinis tūris, m^3	47,0/1340	0,3/2	18,6/630
Einamieji kirtimai, ha/ m^3	114,3/6440	2,3/80	21,1/1090
Sanitariniai kirtimai, likvidinis tūris m^3	3020	50	760
Iškertama likvidinio tūrio per metus m^3	**25590**	**133**	**15180**
Miško naudojimas iš 1 ha mišku apaugusio ploto, m^3	3,3	1,4	6,2
Metinis medienos naudojimas % nuo bendro tūrio	1,2	0,8	3,5
Miškų atkūrimas, ha	63,6	–	56,9
iš jo: želdinimas	34,0	–	29,5
žėlimas	29,6	–	27,4

Gamtosauginių priemonių plane yra pateikta daugiau informacijos apie ūkinės veiklos ypatumus, apribojimus ir juos reglamentuojančius teisės aktus.

2.18. GAMTOTVARKOS PLANUOSE NUMATYTŲ ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAVIMAS

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje esamoms saugomoms teritorijoms bei vietovėms atitinkančioms gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus parengti arba rengiami gamtotvarkiniai planai, atliekami įvairūs gamtosauginiai tyrimai:

Šiuo metu VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmė miškų teritorijoje nėra patvirtintų gamtotvarkinių planų.

VĮ Prienų miškų urėdijos bendroje teritorijoje, bet ne miškuose yra patvirtinti du gamtotvarkos planai: Nemunas tarp Pelėšiškių ir Balbieriškio ir Nemunas tarp Prienų ir Lengveniškių.

Dar trys gamtotvarkos planai yra rengiami:

– ***Tartoko pelkės gamtotvarkos planas***

– ***Verknės vidurupio gamtotvarkos planas***

– ***Ošvenčios upė ir jos slėniai gamtotvarkos planas***

Kadangi šiuo metu šie gamtotvarkos planai nėra patvirtinti ir juose nėra valstybinės reikšmės miškų, jokios ūkinės priemonės šiuose plotuose nėra projektuojamos.

Rengiant VĮ Prienų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų vidinės miškotvarkos projektą ir jo sudedamąsias dalis – gamtosauginių priemonių planą ir rekreacinio sutvarkymo projektą, atsižvelgta į minėtuose planuose numatytas priemones, jas suderinant su miškotvarkos projekto sprendiniais. Gamtosauginės miškų ūkinės priemonės ir kitos priemonės pateiktos žiniaraščiuose, suvestinėse lentelėse ir pažymėtos žemėlapiuose, schemose.

Miškotvarkos parengtas gamtosauginių priemonių planas pasitarnaus sprendžiant miškų sertifikavimo klausimus, šviečiant vietinę bendruomenę apie miškų urėdijoje vykdomą miško ūkinę veiklą.

2.19. PRIEMONIŲ, KURIŲ ĮGYVENDINIMUI NUMATOMA TEIKTI PARAIŠKAS EUROPOS SĄJUNGOS PARAMAI GAUTI, PROJEKTAVIMAS

Europos Komisijos dar nepatvirtintoje Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programoje (KPP) numatyta visa eilė miškų ūkio veiklos sričių, kurioms bus teikiama finansinė parama.

Žemės ūkio ministerija 2014 m. gruodžio 12 d. pateikė Europos Komisijai oficialiai galutinį Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos projektą.

Žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriai yra vieni pagrindinių šalies ūkio sričių. Šiuose sektoriuose 2013 m. dirbo 11,8 proc. šalies užimtųjų darbuotojų (vidutiniškai ES žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose – 5 proc.). Lietuvos žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje sukurta pridėtinė vertė 2013 m. – 1198,7 mln. eurų arba 3,8 proc. šalies BPV, t. y. daugiau kaip 2 kartus daugiau nei vidutiniškai ES (195902,9 mln. eurų arba 1,7 proc. viso BPV).

2014-2020 m. viešoji programa (ES + LT lėšos) kaimo plėtrai mažėja 14 proc. lyginant su 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje numatytos priemonės, susijusios su miško paskirties žeme:

– ***Žinių perdavimas ir informavimo veikla (14 str.);***

– ***Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos (15 str.);***

– ***Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą (21–26 str.);***

– ***Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos (30 str.);***

– ***Miškų aplinkosaugos bei klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas (34 str.);***

– ***Bendradarbiavimas (35 str.).***

Dalis finansuojamų priemonių numatyta šiame vidinės miškotvarkos projekte.

Priemonė **„Žinių perdavimas ir informavimo veikla“** skirta teikti profesinio mokymo, įgūdžių įgijimo, parodomųjų projektų ir informavimo veiklos paslaugas žemės, maisto ir miškų ūkio veikla užsiimantiems asmenims, kitiems kaimo vietovėse ūkine veikla užsiimantiems subjektams, tokiu būdu keliant jų profesinę kvalifikaciją ir kompetenciją žemės ūkio, maisto, miškininkystės ir kitose kaimo plėtros srityse[1].

[1] Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa (projektas).

Paramos gavėjai: mokslo, studijų ir mokymo institucijos; įstaigos, turinčios teisę vykdyti formalųjį suaugusiųjų mokymą. Parama skirta naudotis: žemės, maisto ir miškų ūkio veikla užsiimantiems asmenims; kaimo vietovėse ūkine veikla užsiimantiems žemės valdytojams, labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms.

Pagal priemonę **„Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų pavadavimo paslaugos“** teikiamos paslaugos ūkininkams, jauniesiems ūkininkams, kitiems žemės valdytojams, miško savininkams, ir kaimo vietovėse veikiančioms MVĮ[2] (Mažosios verslo įmonės).

Paramos gavėjai yra konsultacijas ūkininkams, jauniesiems ūkininkams, kitiems žemės valdytojams, miško savininkams ir kaimo vietovėse veikiančioms MVĮ teikiančios konsultavimo įmonės, atrinktos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

Naudos gavėjai: ūkininkai, jaunieji ūkininkai, miško valdų savininkai, kaimo vietovėse veikiančios MVĮ.

Priemonė **„Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“** yra skirta miškingumo ir miškų ekonominei vertei didinti, pažeistiems miškams atkurti ir prevencijai, miškų ekosistemų atsparumui ir aplinkosauginei vertei didinti bei atsinaujinantiems energijos šaltiniams panaudoti[3]. Neįskaitant miesto ir I (rezervatinių) miškų grupės miškų, priemonė skirta 98 proc. Lietuvos miškų ir dera su Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos tikslais ir uždaviniais – didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei atsižvelgiant į ilgą miško auginimo trukmę ir nuosavybės formų skirtumus bei sąveiką, taip pat užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose. Be to, šia priemone siekiama prisidėti prie Naujoje ES miškų strategijoje nurodytų tikslų: užtikrinti darnų ir tvarų daugiafunkcinio miškų potencialo valdymą, kad tinkamai veiktų būtinosios miškų ekosistemos funkcijos, saugoti miškus ir biologinę įvairovę nuo didelio audrų, gaisrų poveikio, patenkinti augančią paklausą esamiems ir naujiems produktams, atsinaujinančiai energijai reikalingos žaliavos paklausą.

Šia priemone bus skatinama didesnę dalį privačių miškų įtraukti į aktyvią miškų ūkio veiklą, siekiant tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų įgyvendinimo, tuo pačiu skatinant naudoti darnų miškų valdymą užtikrinančius instrumentus – vidinės miškotvarkos projektus ar juos atitinkančius dokumentus.

Sprendžiant problemas, susijusias su miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimu, remiamos investicijos į miškų ūkio modernizavimą ir paslaugų teikimą, mažinančios skurdo riziką kaimo vietovėse, didinančios kaimo gyventojų pajamų lygį, sudarančios palankesnes sąlygas miškų sektoriaus verslo plėtrai, skatinančios kooperaciją ir biomasės panaudojimą energijos gamybai.

Sprendžiant problemas, susijusias su CO_2 kiekio mažinimu, pažeistų miškų atkūrimu bei miškų ekosistemų išsaugojimu ir aplinkosauginės vertės didinimu, teikiama rekreaciniu požiūriu vertingose teritorijose didinant miškų plotus, skatinant gamtosauginių inovacijų diegimą, bei atkuriant gaisrų, stichinių nelaimių bei katastrofinių įvykių pažeistus miškus.

Priemonės įgyvendinimas prisideda prie šių ES kaimo plėtros politikos prioritetų ir tikslinių sričių įgyvendinimo:

– .*Didinti ūkių perspektyvumą, skatinti inovacines ūkių technologijas tvarų miškų valdymą.*

A. Miškininkystės ekonominės vertės didinimas ir miškų plotų plėtra.

Šiai tikslinei sričiai daugiausia įtakos turi priemonės veiklos sritis, didinanti miškų sektoriaus gyvybingumą ir skatinant tvarų miškų ūkį – „Investicijos į miškininkystės technologijas“. Tuo tikslų remiamas miško kirtimo, apvaliosios medienos ir biokuro ruošos modernizavimas ir

[2] Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa (projektas)..
[3] Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa (projektas)..

paslaugų tiekimas. Pagal šią tikslinę sritį parama teikiama privačių miškų valdytojams, savivaldybėms ir labai mažoms bei mažoms įmonėms.

– Atkurti, išsaugoti ir pagerinti nuo žemės ūkio ir miškininkystės priklausančias ekosistemas.

A. *Bioįvairovės, įtrauktos į Natura 2000 vietoves, aukštos gamtinės vertės ūkininkavimą ir Europos kraštovaizdžio būklę, atstatymas ir saugojimas.*

Šiai tikslinei sričiai daugiausiai įtakos turi priemonės veiklos sritys, prisidedančios prie aplinkai palankių ūkininkavimo sistemų, augalijos ir gyvūnijos zonų miškuose kūrimo ir (arba) jų priežiūros gerinimo: ,,Miškams padarytos žalos prevencija ir atlyginimas“ ir ,,Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė“. Tuo tikslu remiamos investicijos, didinančios miškų ekosistemų atsparumą ir aplinkosauginę vertę bei skatinančios pažeistų miškų ir jų ekosistemų atsparumą ir aplinkosauginę vertę bei skatinančios pažeistų miškų ir jų ekosistemų atkūrimą bei priežiūrą. Pagal šią tikslinę sritį parama teikiama privačių ir valstybinių miškų valdytojams.

Tinkamos išlaidos:

- – miškų priešgaisrinės apsaugos infrastruktūros kūrimo išlaidos (miško keliai, vandens paėmimo vietos, miško priešgaisrinių juostų įrengimas ir priežiūra;
- – miškų gaisrų stebėsenos ir pranešimo apie juos įrangos diegimo ir gerinimo;
- – gaisrų ir stichinių nelaimių, įskaitant kenkėjus bei ligas, pažeisto miško ir jo ekonominio potencialo atkūrimo;
- – viešojo naudojimo rekreacinės miško infrastruktūros įrengimo ir atnaujinimo;
- – pamiškių formavimo;
- – miškuose esančių saugomų natūralių buveinių ar saugomų rūšių buveinių atkūrimo arba būdingos miško struktūros palaikymo;
- - ne vietinių medžių rūšių medynų pertvarkymo (rekonstrukcijos) į vietinių medžių rūšių medynus;
- – miško dirvožemių apsaugos ir gerinimo ir kt.

Tinkamumo paramą gauti sąlygos yra nurodytos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje.

– Skatinti ir efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose.

A Atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais.

Šiai tikslinei sričiai daugiausia įtakos turi priemonės veiklos sritis, skatinti naujų miškų ūkio technologijų ir atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą – ,,Investicijos į miškininkystės technologijas“ Tuo tikslu remiamos investicijos į miškininkystės technologijas, skirtas biomasės gamybai ir skatinančias miško priežiūros ir kirtimo atliekų panaudojimą. Parama teikiama privačių miškų valdytojams, savivaldybėms ir labai mažoms ir mažoms įmonėms.

B. Anglies dvideginio absorbavimas ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimas.

Šiai tikslinei sričiai daugiausiai įtakos turi priemonės veiklos sritys, skatinančios miškų veisimą ir neigiamiems klimato veiksniams atsparų miškų ūkį: ,,Miško veisimas“, ,,Miškams padarytos žalos prevencija ir atlyginimas“. Tuo tikslu remiamas miško veisimas, pažeisto miško atkūrimas ir stichinių nelaimių prevencinių priemonių miškuose įdiegimas. Veiklos sričiai ,,Miško veisimas“ parama teikiama pateikus Miško želdinimo ir žėlimo projektą privačios žemės valdytojams ir savivaldybėms, ,,Miškams padarytos žalos prevencija ir atlyginimas“ – privačių ir valstybinių miškų valdytojams.

– Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrtą kaimo vietovėse.

A. Veiklos įvairinimo, mažų įmonių kūrimo ir plėtros, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas“.

Šiai veiklos sričiai daugiausiai įtakos turi priemonės veiklos sritis, remianti mažas ir labai mažas ne žemės ūkio įmones, investicijas į ne žemės ūkio veiklą kaimo vietovėse, skatinanti gyventojų užimtumą ir nedarbo mažinimą – ,,*Investicijos į miškininkystės technologijas*“. Tuo tikslu remiamos investicijos, susijusios su miškų ūkio modernizavimu ir paslaugų miškų sektoriuje teikimu. Parama teikiama privačių miškų valdytojams, savivaldybėms ir labai mažoms bei mažoms įmonėms.

Priemonė – **„Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas“** nauju laikotarpiu neįgyvendinama, tęsiami mokėjimai už ankstesnių programavimo laikotarpiu prisiimtus įsipareigojimus[4]. Priemonė – **„Bendradarbiavimas“**, skirta skatinti bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip du subjektai, formas, t. y. miškininkystės sektoriaus ir kitų subjetų bendradarbiavimo metodus. Paramos gavėjai – EIP veiklos grupė – pagal partnerystės sutartį sudaryta grupė, kurios tikslas – tikslingai suburti skirtingų tipų partnerius.

Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programoje (2012 m gegužės 23 d. Nr. 569) numatyta *miškų ūkio priemonėms skirti ne mažiau kaip 10 % visos kaimo plėtrai numatytos ES paramos, efektyviai panaudoti šią paramą planuojant priemones ir įsisavinant lėšas, tuo išnaudojant papildomas galimybes investuoti į miškų ūkį.*

Priemonė – **„Miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugos ir miškų išsaugojimas“** nauju laikotarpiu neįgyvendinama, tęsiami mokėjimai už ankstesnių programavimo laikotarpiu prisiimtus įsipareigojimus[4]. Priemonė – **„Bendradarbiavimas“**, skirta skatinti bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip du subjektai, formas, t. y. miškininkystės sektoriaus ir kitų subjetų bendradarbiavimo metodus. Paramos gavėjai – EIP veiklos grupė – pagal partnerystės sutartį sudaryta grupė, kurios tikslas – tikslingai suburti skirtingų tipų partnerius.

Miškotvarkos suprojektuotos priemonės pateiktos Gamtosauginių priemonių plane, rekreacinio sutvarkymo projekte, rekreacinio planavimo schemoje, taip pat vidinės miškotvarkos projekto aiškinamojo rašto 2.9, 2.10 ir 2.12 poskyriuose. Vidinės miškotvarkos projekto 2.7 poskyryje ,,Miško priešgaisrinė apsauga“ pateikta pradinė informacija, o esamų ir projektuojamų įrenginių vietos parodytos Priešgaisrinių priemonių žemėlapyje. Vidinės miškotvarkos projekte pateikti duomenys apie žemes, skirtas miško įveisimui, kai tokių yra (žr. sk. 2.5. *Miško atkūrimas ir įveisimas*). Visais atvejais želdomam sklypui turi būti pateiktas atskiras miško želdinimo projektas, kuris atitiktų miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus.

2.20. FSC MIŠKŲ TVARKYMO SERTIFIKAVIMO REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS MIŠKO ŪKINĖJE VEIKLOJE

2009 m. VĮ Prienų miškų urėdijos miškų valdymo kokybė tarptautinės organizacijos FSC atstovų įvertinta pagal SmartWood programą. Miškų urėdijos miškų sertifikavimą atliko Lenkijos bendrovės ,,SGS Polska Sp. z o.o.‘‘, kurio kodas SGS - FM/COC- 006165. VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos FSC sertifikatas 2014 metų gegužės 4 d. baigė galioti. Danijos kompanija NEPCon. atliko pakartotiną miškų resertifikavimą VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose ir nuo 2014 metų gegužės 5 dienos išdavė naują FSC sertifikatą, kurio kodas RA-FM/COC-000266..

[4] Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa (projektas).

Miškų sertifikavimas – tai procesas, kurio metu miškų ūkinė veikla įvertinama pagal nustatytą standartų visumą. Sertifikavimo tikslas - siekti patvirtinti, kad miškų urėdijos miškai tvarkomi ir naudojami, laikantis pasaulyje priimtų miškų išsaugojimo principų, ir gauti leidimą naudoti tarptautiniu mastu pripažintą atsakingo miškų tvarkymo FSC® prekinį ženklą. FSC® (Forest Stewardship Council) yra nepriklausoma tarptautinė miškų ūkio vertinimo ir medienos gaminių kilmės žymėjimo sistema. Ji suteikia vartotojui garantijas, kad siūlomi produktai pagaminti griežtai laikantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principų.

SmartWood laikinąjį Lietuvos FSC standartą parengė NEPCon ir Rainforest Alliance SmartWood programa (toliau tekste SW). SW yra FSC akredituota Rainforest Alliance sertifikavimo programa, NEPCon yra Rainforest Alliance partneris, atstovaujantis SW programą Skandinavijoje, Rusijoje ir rytų Europoje. Šis standartas pagrįstas FSC pagrindiniais reikalavimais, nustatytais FSC-STD-01-001 FSC Miškų valdymo principai ir kriterijai. FSC principų ir kriterijų formuluotės įtrauktos į šį standartą nepakeistos. Adaptavimo proceso metu NEPCon/SW kiekvienam taikomam kriterijui suformavo rodiklius, nustatančius reikalavimus atsižvelgiant į vietinį Lietuvos kontekstą. Tuo atveju, kai kriterijus ar principas laikomas netaikomu, pateikiamas priežasties išaiškinimas.

VĮ Prienų miškų urėdijoje 2014 m. sertifikavimo darbus atlikusi vertinimo komanda padarė išvadą, jog VĮ Prienų miškų urėdijos miškų tvarkymas atitiko gero ūkininkavimo miške SmartWood programos Principų ir Kriterijų dvasią bei turinį. Remiantis vertinimo rezultatais, komanda nenustatė jokių esminių FSC principų ir kriterijų neatitikimų, kurie negalėtų būti ištaisyti per trumpą laiko tarpą.

VĮ Prienų miškų urėdija gavo sertifikatą, patvirtinantį, jog miškų urėdijos administruojami miškai yra gerai tvarkomi ir tinkamai naudojamas produkcijos šaltinis, kur miško naudojimo būdai atitinka griežtus aplinkosauginius ir socialinius – ekonominius reikalavimus atitinkančius FSC principus ir kriterijus. Auditoriai miškų urėdijos ūkinę veiklą įvertino teigiamai. Miškų sertifikavimo tikslas – atsakingas miškų ūkio tvarkymas.

Sertifikavimo eigoje nurodyti įvairūs trūkumai, paminėsime tik liečiančius miškotvarkos projektą – neišryškinti ūkininkavimo valdoje tikslai ir uždaviniai, silpni ryšiai su visuomene, projektavimas nėra lankstus (einamasis, vidutinės trukmės ir ilgalaikis planavimas), nevedamas miškų būklės monitoringas, nėra akcentuojama biologinės įvairovės išsaugojimo ir gausinimo strategija ir kt.

Palaipsniui trūkumai miškotvarkos projektuose ištaisyti ir dabar pastabų dėl miškotvarkos projekto labai sumažėjo. Priešingai, pabrėžiama, kad miškotvarkos projektai parengti atsižvelgiant į ūkinės veiklos ryšį su aplinka (visi inventorizavimo ir projektavimo normatyvai parengti pagal augavietes), tai ekologinės miškotvarkos bruožas. Miškotvarkos projektų reikšmė padidėjo pradėjus rengti specialiuosius gamtotvarkos priemonių planus ir rekreacinio sutvarkymo projektus.

Pagrindinės silpnosios sritys reikalaujančios koregavimo veiksnių:

- nėra miškų valdymo poveikio socialinei sferai analizės;
- nėra pilnos ir vieningos miško darbų įtakos miško gamtai ir aplinkai įvertinimo paruošimo procedūros;
- trūksta viešai prieinamos informacijos apie monitoringo rezultatus;
- FSC politika nepakankamai skleidžiama organizacijų tarpe;

Parengtame vidinės miškotvarkos projekte atsižvelgta į FSC reikalavimus, pateiktas potencialiai naudotinų miško kirtimo atliekų kiekio įvertinimas, spręsti gamtosauginiai klausimai.

3. BAIGIAMOJI DALIS

3.1. PROJEKTINIŲ SPRENDINIŲ VERTINIMAS

3.1.1. EKONOMINIS VERTINIMAS

PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS METINĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS

Ekonominis VĮ Prienų miškų urėdijos planuojamos ūkinės veiklos vertinimas atliktas, remiantis penkeriems metams suprojektuotų pagrindinių kirtimų biržių duomenimis bei dešimtmečiui suprojektuotų visų kirtimų apimtimis. Pagrindiniais kirtimais kertamam tūriui sudarytas sortimentinės struktūros projektas. Sortimentinė struktūra įvertinta, atsižvelgiant į suprojektuotų biržių tūrį ir vidutinį skersmenį pagal sudėtines medžių rūšis, taip pat į 2011-2013 metų rinkos situaciją. Ši struktūra gali keistis, priklausomai nuo situacijos rinkoje, pasikeitusių reikalavimų sortimentams, atskirų biržių ar miško masyvų medienos kokybės ypatumų ir kitų veiksnių. Sortimentai įvertinti vidutinėmis paskutinių 3 metų kainomis (2011 – 2013 m.).

Pajamos ir išlaidos planuojamos, atsižvelgiant į projektuojamas darbų apimtis bei faktinius urėdijos duomenis. Pateikiamas numatomas urėdijos ūkinės veiklos pelningumas. Siekiant įvertinti jo priklausomybę nuo rinkos pokyčių, įvertintas pelningumo jautrumas medienos kainų bei darbo užmokesčio pokyčiams.

Penkeriems metams suprojektuotose biržėse atskirų medžių rūšių medienos tūriai pagal metus išsidėsto tolygiai. Bendras metinis suprojektuotų pagrindinių kirtimų tūris kasmet svyruos tarp 63,1 tūkst. m³ ir 64,9 tūkst. m³ (3.1. lentelė).

PROJEKTUOJAMŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽIŲ TŪRIO STRUKTŪRA PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS

3.1. lentelė

Medžių rūšis	Mato vnt.	Metai					Vid. per 5 metus
		2015	2016	2017	2018	2019	
Pušis	m³	15316	15366	15219	15777	15503	15436
	%	23,6	24,4	23,4	24,4	24,3	24,0
Eglė	m³	19615	19487	20146	20060	20822	20026
	%	30,2	30,9	31,0	31,0	32,6	31,1
Ąžuolas	m³	2575	2006	1877	2206	2082	2149
	%	4,0	3,2	2,9	3,4	3,3	3,3
Uosis	m³	251	227	131	235	338	236
	%	0,4	0,4	0,2	0,4	0,5	0,4
Beržas	m³	8177	8380	8519	7305	6205	7717
	%	12,6	13,3	13,1	11,3	9,7	12,0
Juodalksnis	m³	11318	10526	11050	10481	10992	10873
	%	17,4	16,7	17,0	16,2	17,2	16,9
Drebulė	m³	5343	4685	5710	5553	5199	5298
	%	8,2	7,4	8,8	8,6	8,1	8,2
Kitos rūšys	m³	2273	2376	2431	3129	2687	2579
	%	3,5	3,8	3,7	4,8	4,2	4,0
Iš viso	**m³**	**64868**	**63053**	**65083**	**64746**	**63828**	**64316**

Suprojektuotų biržių sortimentinė struktūra bei orientacinės pajamos pateikiamos 3.2. lentelėje.

PROJEKTUOJAMŲ PAGRINDINIŲ KIRTIMŲ BIRŽIŲ SORTIMENTINĖ STRUKTŪRA BEI SORTIMENTŲ VERTĖ

3.2. lentelė

Sortimentas		Mato vnt.	Metai					Iš viso per 5 metus
			2015	2016	2017	2018	2019	
Rąstai	E	m³	8042	7990	8260	8225	8537	41053
		tūkst.Lt	1637,9	1627,2	1682,3	1675,1	1738,7	8361
	P	m³	7811	7837	7762	8046	7907	39362
		tūkst.Lt	1478,9	1483,7	1469,5	1523,4	1497,0	7453
	Ą	m³	1133	883	826	971	916	4728
		tūkst.Lt	529,9	412,8	386,2	453,9	428,4	2211
	U	m³	138	125	72	129	186	650
		tūkst.Lt	28,0	25,3	14,6	26,2	37,7	132
	B	m³	2208	2263	2300	1972	1675	10418
		tūkst.Lt	456,3	467,6	475,4	407,6	346,2	2153
	J	m³	3395	3158	3315	3144	3298	16310
		tūkst.Lt	632,7	588,4	617,7	585,9	614,5	3039
	D	m³	1656	1452	1770	1721	1612	8212
		tūkst.Lt	226,9	199,0	242,5	235,8	220,8	1125
Popiermedžiai	E	m³	3531	3508	3626	3611	3748	18023
		tūkst.Lt	359,0	356,6	368,7	367,1	381,0	1832
	P	m³	1225	1229	1218	1262	1240	6174
		tūkst.Lt	120,9	121,3	120,1	124,5	122,4	609
	B	m³	1635	1676	1704	1461	1241	7717
		tūkst.Lt	181,0	185,5	188,6	161,7	137,3	854
	D	m³	214	187	228	222	208	1060
		tūkst.Lt	18,5	16,2	19,7	19,2	18,0	91
Pjaut. smulkі	SP	m³	9695	9676	9804	9949	10065	49188
		tūkst.Lt	1528,5	1525,6	1545,7	1568,6	1586,9	7755
	LP	m³	10370	9810	10192	9893	9554	49819
		tūkst.Lt	1337,8	1265,5	1314,8	1276,2	1232,5	6427
Plokščių mediena	SP	m³	1986	1979	2019	2035	2078	10096
		tūkst.Lt	148,3	147,7	150,8	152,0	155,1	754
	LP	m³	2810	2603	2946	2847	2649	13854
		tūkst.Lt	199,5	184,8	209,2	202,1	188,1	984
Malkos		m³	9019	8678	9042	9258	8915	44911
		tūkst.Lt	742,5	714,5	744,4	762,2	734,0	3698
Iš viso		**m³**	**64868**	**63053**	**65083**	**64746**	**63828**	**321578**
		tūkst.Lt	**9608**	**9306**	**9530**	**9522**	**9421**	**47387**

Urėdijoje vykmečiui planuojamas metinis pagrindinis naudojimas yra 62,9 tūkst. m³, o bendras metinis naudojimas – 88,9 tūkst. m³ likvidinio tūrio. Vidutiniai metiniai kirstinos medienos kiekiai pagal medžių rūšis pateikti 3.3 lentelėje. Pagal šiuos duomenis, pagrindiniai kirtimai sudarytų 70,8 %, ugdymo – 17,3 %, sanitariniai – 9,2 %, kiti kirtimai – 2,7 % viso kertamo tūrio. Eglės mediena sudarytų 30,8 %, pušies – 23,7 %, juodalksnio – 15,0 %, beržo – 13,7 %, drebulės – 9,9 % kertamo tūrio.

VYKMEČIUI PLANUOJAMAS METINIS KIRSTINOS MEDIENOS KIEKIS PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS

3.3. lentelė

Medžių rūšis	Likvidinė mediena, m³				
	Pagrindiniai kirtimai	Ugdymo kirtimai	Sanitariniai kirtimai	Kiti kirtimai	Visi kirtimai
Pušis	15100	3500	1900	600	21100
Eglė	19600	4400	2600	750	27350
Ąžuolas	2100	0	250	50	2400
Uosis	200	0	50	0	250
Beržas	7500	3400	1000	300	12200
Juodalksnis	10700	800	1400	400	13300
Drebulė	5200	2700	700	200	8800
Kitos rūšys	2500	600	300	100	3500
Iš viso	**62900**	**15400**	**8200**	**2400**	**88900**

Planuojama, kad padarinė mediena (be plokščių medienos) sudarys apie 78,6 %, plokščių ir malkinė mediena – 21,4 %. Detalesnis jos pasiskirstymas pateikiamas 3.4 lentelėje, o vertinimas nenukirsto miško kainomis – 3.5. lentelėje.

VYKMEČIUI PLANUOJAMAS METINIS KIRSTINOS MEDIENOS PASISKIRSTYMAS PAGAL MEDŽIŲ RŪŠIS IR PADARINGUMĄ

3.4. lentelė

Medžių rūšis	Likvidinė mediena, m³				
	Padarinė			Malkinė	Iš viso
	Stambi	Vidutinė	Smulki		
Pušis	11605	6817	1120	1557	21100
Eglė	9819	11600	3559	2372	27350
Ąžuolas	818	944	183	455	2400
Uosis	35	107	56	52	250
Beržas	4026	4588	1440	2146	12200
Juodalksnis	2394	5226	2367	3313	13300
Drebulė	2728	1879	999	3193	8800
Kitos rūšys	487	1110	595	1309	3500
Iš viso	**31912**	**32272**	**10321**	**14396**	**88900**

Nenukirsto miško vertė apskaičiuota, atsižvelgiant į patvirtintą šios vertės skaičiavimo metodiką. Planuojama, kad metinio kirstinos medienos kiekio vertė nenukirsto miško kainomis vidutiniškai sieks 5988 tūkst. Lt.

PLANUOJAMOS METINĖS KIRSTINOS MEDIENOS PINIGINIS ĮVERTINIMAS NENUKIRSTO MIŠKO KAINOMIS

3.5. lentelė

Medžių rūšis	Nenukirsto miško vertė, tūkst. Lt				
	Padarinė			Malkinė	Iš viso
	Stambi	Vidutinė	Smulki		
Pušis	1255,4	551,6	44,9	14,0	1865,9
Eglė	1090,4	893,5	120,5	14,7	2119,1
Ąžuolas	264,8	263,1	43,0	7,2	578,0
Uosis	5,8	11,9	3,9	0,8	22,4
Beržas	361,0	256,6	38,0	22,2	677,9
Juodalksnis	170,5	282,6	31,6	20,6	505,3
Drebulė	88,2	51,4	14,8	13,2	167,6
Kitos rūšys	12,7	26,9	6,9	5,4	51,9
Iš viso	**3248,9**	**2337,5**	**303,6**	**98,2**	**5988,1**

Urėdijos metinės pajamos (3.6 lentelė) suprojektuotos, atsižvelgiant į prognozuojamą kirstinos medienos sortimentinę struktūrą bei faktines apvaliosios medienos kainas.

Išlaidos, tiesiogiai priklausančios nuo gaminamos produkcijos apimties, planuojamos, atsižvelgiant į 2013 m. sąlyginio produkcijos vieneto savikainą bei suprojektuotas darbų apimtis.

Esant dabartiniam išlaidų lygiui bei palankioms medienos kainų tendencijoms, urėdija planuojamu laikotarpiu galėtų dirbti pelningai. Padidėjus, lyginant su praėjusiu vykmečiu, kirtimų apimtims, bendrasis pelningumas siektų 9,7 %, o pelnas prieš apmokestinimą – apie 1232 tūkst. Lt. Atsižvelgiant į galimus rinkos pokyčius, šis planuojamas ūkinės veiklos rezultatas gali keistis..

Vertinant galimus medienos kainų, kaip esminio pajamų dydį lemiančio veiksnio, pokyčius (0.) matyti, kad sumažėjus medienos kainoms 10 % bei esant dabartiniam išlaidų lygiui, miškų urėdijos veikla taptų nuostolinga.

PLANUOJAMOS METINĖS PAJAMOS IR IŠLAIDOS 2015 - 2019 METAIS

3.6. lentelė

Pavadinimas	tūkst. Lt.	%
Pajamos:	**12765,2**	**100,0**
iš jų: už žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką	11226,5	87,9
už transporto paslaugas	1011,5	7,9
kitos pajamos	527,2	4,1
Išlaidos	**11533,3**	**100,0**
iš jų: apvalios medienos gamybos tiesioginės	4052,0	35,1
pardavimų	365,2	3,2
bendrosios administracinės	651,7	5,7
girininkijų personalo išlaikymui	1464,6	12,7
miško priežiūros personalo išlaikymui	283,1	2,5
miško želdymui ir paramai savaiminiam atsikūrimui	1019,8	8,8
miškų sanitarinei apsaugai	58,7	0,5
miškų priešgaisrinei apsaugai	69,8	0,6
rekreacinių objektų įrengimui	112,6	1,0
transporto paslaugoms	942,9	8,2
kitos išlaidos	2513,1	21,8
Pelnas	**1231,9**	
Bendrasis pelningumas, %		**9,7**

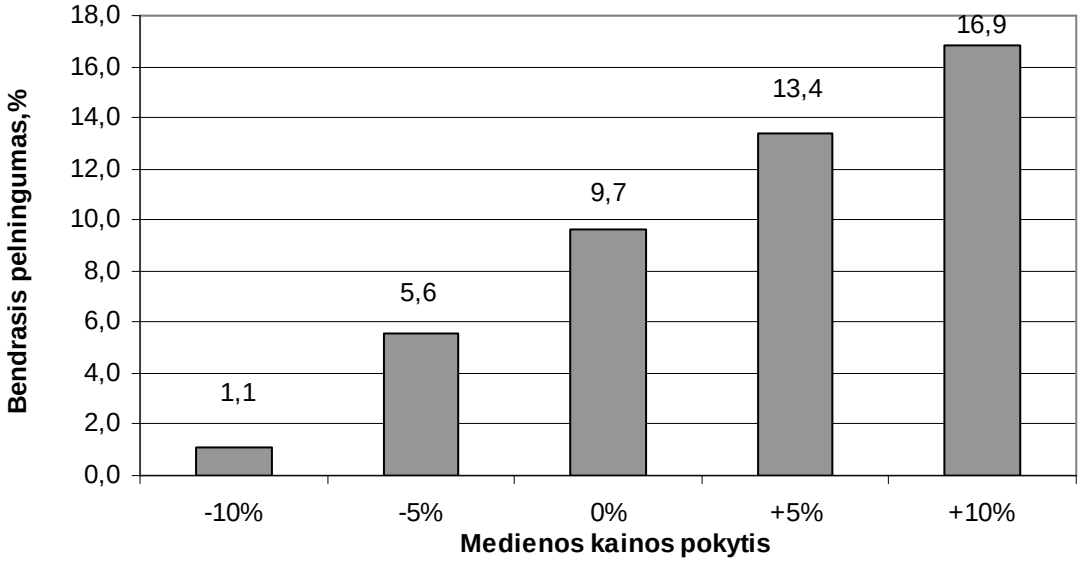

42 pav. VĮ Prienų miškų urėdijos bendrojo pelningumo jautrumas medienos kainos pokyčiui

VĮ Prienų miškų urėdijos ūkinės veiklos pelningumo jautrumas darbo užmokesčio didėjimui buvo vertinamas, atsižvelgiant į galimus pokyčius darbo rinkoje, įskaitant ir rangos darbų įkainių didėjimą dėl darbo užmokesčio kilimo. Nustatyta, kad, nepasikeitus kitoms sąlygoms, o darbo užmokesčiui padidėjus 5 %, miškų urėdijos pelningumas sumažėtų iki minimalaus (0.).

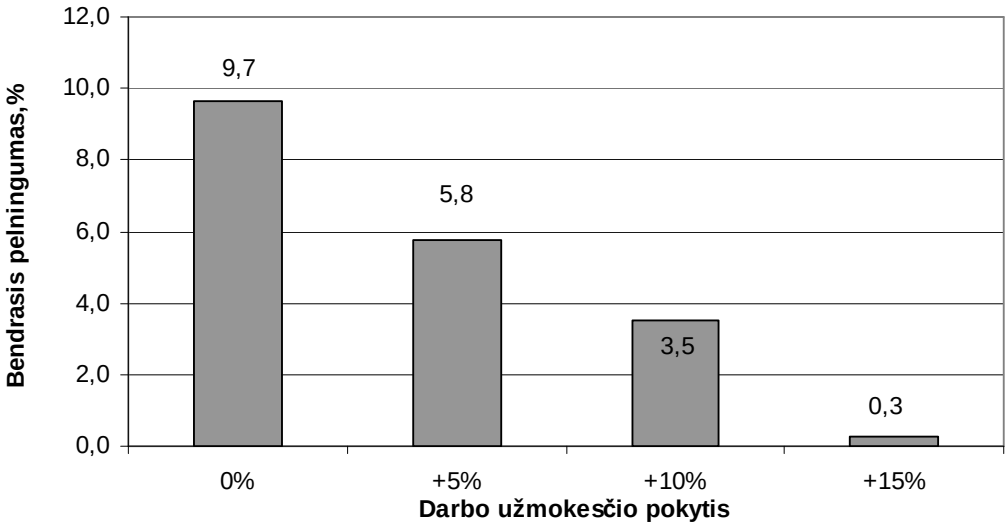

43 pav. VĮ Prienų miškų bendrojo pelningumo jautrumas darbo užmokesčio pokyčiui.

Numatomą pelningumo lygį, didėjant darbo užmokesčiui, galėtų užtikrinti tikėtinas medienos kainų kilimas, tačiau esant neaiškiai rinkos situacijai, miškų urėdija artimiausiu metu turėtų ieškoti rezervų, siekdama išlaikyti bent minimalų pelningumo lygį.

3.1.2. EKOLOGINIS VERTINIMAS

Miškotvarkos projektas parengtas vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miško ūkio principais, atsižvelgiant į ekologines, ekonomines, socialines miškų funkcijas bei visuomenės reikmes. Ūkinė veikla projektuota atsižvelgiant į tarptautines rezoliucijas ir direktyvas Strasbūro (1990), Rio de Žaneiro (1992), m. Helsinkio (1993), Lisabonos (1998), Vienos (2003), Varšuvos (2007). Šios rezoliucijos naujai išryškino miškotvarkos, kaip miškų politikos įgyvendinimo priemonės, vaidmenį. Strasbūro rezoliucijoje pareikšta – *ateities kartos turi teisę naudotis sveika ir neužteršta (kokybiška) aplinka, kuri, kalbant apie miškus, turi būti išreikšta ekologinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis sąlygomis, atsispindinčiomis tvariame ir daugiatiksliame miškų ūkyje.*

Helsinkio Ministrų konferencija dviem rezoliucijomis (Bendrieji nurodymai tvariam miškų ūkiui ir Bendrieji nurodymai biologinės įvairovės apsaugai Europos miškuose) dar labiau išryškino miškotvarkos vaidmenį ir uždavinius, organizuojant tvarų miškų ūkį XXI amžiuje: *tvarus miškų ūkis reiškia miškų ir miško žemių priežiūrą bei naudojimą tokiu būdu ir tokiu laipsniu, kurie palaikytų jų biologinę įvairovę, produktyvumą, gebėjimą atsikurti, gyvybingumą ir jų pajėgumą atlikti dabar ir ateityje atitinkamas ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas lokaliniu, nacionaliniu ir globaliniu lygiais ir kurie nedarytų žalos kitoms ekosistemoms.* Biologinė įvairovė apima įvairovę viduje ir tarp rūšių bei ekosistemų. Rezoliucijose konstatuota, kad biologinės įvairovės išlaikymas visų tipų miškuose yra esminis tvaraus miško ūkio elementas.

Tvaraus miškų ūkio kriterijai ir rodikliai patvirtinti Lisabonos Ministrų konferencijoje (1998), tapo pagrindu ir kelrodžiu miškotvarkai, siekiant kontroliuoti tvarų miškų ūkį skatinančias ir biologinę įvairovę saugančias bei turtinančias ūkines priemones.

Siekiant įgyvendinti aukščiau įvardintų konferencijų numatytus tvaraus miško ūkio ir biologinės įvairovės išsaugojimo tikslus, miškotvarkinis projektavimas remiasi įstatyminėmis nuostatomis (Miškų įstatymu, Saugomų teritorijų įstatymu, Biologinės įvairovės išsaugojimo strategija ir veiksmų planu) ir atitinkamais poįstatyminiais aktais, nuostatomis bei normatyvais.

Svarbiausi rodikliai, rodantys, kad Lietuvoje (ir konkrečioje miškų urėdijoje) miškų ūkis organizuojamas tvaraus ūkio principais yra:

1) Miškų suskirstymas į grupes ir pogrupius pagal jų funkcinę paskirtį, ūkininkavimo tikslus ir ūkinį režimą užtikrina daugiatikslio ir diferencijuoto miško ūkio organizavimą (Miškų įstatymas,1994 m, 2001 m.). Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka ir normatyvai, (2001 m. rugsėjo 26 d. Nr. 1171 suvesyinė redakcija 2010 07 01 d.); Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės, (2007 m. vasario 14 d. Nr. D1-98)

2) Tolydinį miško naudojimą, medynų amžiaus struktūros gerinimą, miško apsauginių funkcijų išsaugojimą ir savalaikį brandžios medienos panaudojimą užtikrina pagrindinių kirtimų normos priėmimas pagal Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodiką (2008 m. liepos 2 d. Nr. D1-362) ir biržių išdėstymas teritorijoje pagal Miško kirtimų taisykles (2010 m. sausio 27 d. Nr. D1-79). Išdėstant biržes ir vykdant ūkines priemones jose svarbios šios ekologinės nuostatos:

- biržių dydžio, jų parametrų ribojimas skirtingų miško grupių miškuose;
- reikalavimas visais galimais atvejais biržių ribas tapatinti su augavietės sąlygomis besiskiriančių sklypų ribomis;
- plynų kirtimų ribojimas III grupės ir jų draudimas II grupės miškuose;
- kirtimo ir atkūrimo būdo parinkimas siekiant maksimaliai išnaudoti žėlimo galimybes;
- didesnėse nei 1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių kirtimų biržėse palikti ne mažiau kaip 7 gyvus medžius 1 ha (iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų senesni arba storesni negu vidutiniai medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 3 negyvus medžius 1 ha storesnio kaip 20 cm skersmens (jeigu tokių medžių nėra , reikia palikti atitinkamą kiekį stuobrių);
- 0,5-1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių kirtimų biržėse palikti ne mažiau kaip 3 gyvus medžius (iš kurių ne mažiau kaip 2 būtų senesni arba storesni negu vidutiniai medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 2 negyvus medžius storesnio kaip 20 cm skersmens (jeigu tokių medžių nėra – stuobrius);
- plynose biržėse palikti ne mažiau kaip 5 m^3/ha miško kirtimo atliekų arba paliktas papildomas biologinei įvairovei svarbių medžių skaičius, atitinkantis šį tūrį;
- pagrindiniai kirtimai nevykdomi zonose aplink retųjų paukščių lizdavietes Taisyklių 1 priede nurodytu spinduliu;

3) Ugdymo kirtimai projektuoti pagal Miško kirtimų taisykles (2010), kurių vienas iš pagrindinių tikslų yra medynų atsparumo vėjavartoms, sniegolaužoms ir kitiems nepalankiems gamtiniams veiksniams stiprinimas (tai kartu yra ir ekologinis reikalavimas). Be to, projektuojant ir vykdant ugdymo bei sanitarinius kirtimus taikyti šias priemones:

- sudaryti optimalias sąlygas saugomoms ekosistemoms ir objektams išlikti, palaikyti esamą arba atkurti miškų biologinę įvairovę IIA grupės medynuose;
- nekirsti retai sutinkamų rūšių medžių ir krūmų – miškinės obels, paprastosios kriaušės, pavienių klevų, liepų ir kt.
- palikti senų sausuolių ir stačių stuobrių;
- ugdymo kirtimai medynuose aplink retų paukščių lizdus turi būti neintensyvūs, medynų skalsumas kirtimų metu negali būti sumažintas daugiau kaip iki 0,7.

4) Projektuojant miško atkūrimą pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus (2008), svarbiausias tikslas yra reglamentuoti tvarių ir produktyvių, daugiatikslės ir specialios paskirties miškų, atitinkančių šalies gyventojų ir ūkio poreikius, atkūrimą ir įveisimą, laikantis subalansuoto miško ūkio plėtros principų. Tai atsiekiama šiais aspektais:

- rezervatiniai (I gr.) miškai atkuriami jiems natūraliai atželiant, ekosistemų apsaugos (IIA gr.), rekreaciniai (IIB gr.), apsauginiai (III gr.) ir ūkiniai (IV gr) natūraliai atželiant ar želdinant;

- miško rūšinė sudėtis parenkama, atsižvelgiant į augavietės sąlygas ir miško funkcinę paskirtį. Vyraujančios medžių rūšys (rūšinėje sudėtyje jų turi būti daugiau kaip 50 %) želdiniuose ir žėliniuose turi atitikti minėtų Nuostatų 1-3 priedų reikalavimus.

Miškotvarkos projekte pateikti miško atkūrimo žiniaraščiai, parinkti miško atkūrimo būdai, atkuriamos tikslinės medžių rūšys, nustatytas sodmenų poreikis pagal priimtą želdinimo normą.

5) Pagal Miško sanitarinės apsaugos taisykles (2007 m. balandžio 11 d. Nr. D1-204), numatytos priemonės, gerinančios miško sanitarinę būklę (sanitariniai, ugdymo kirtimai), rekomenduojamos prevencinės biologinės apsaugos priemonės.

6) Pagal Miškų priešgaisrinės apsaugos taisykles (1995 m. balandžio 7 d. Nr.500) ir Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programą (2012 m gegužės 23 d. Nr. 569) parengtas priešgaisrinio tvarkymo planas, apimantis visų nuosavybių miškus, kaip vientisa priešgaisrinių priemonių sistema.

7) Sudarytas medžioklėtvarkos projektas kaip sudėtinė miškotvarkos projekto dalis orientuotas į žvėrių populiacijų ekologinį talpumą, ūkinių ir apsaugos priemonių taikymą ir žvėrių pakenktų medynų atkūrimą.

8) Pagal Augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymą (2001 m. spalio 9 d. Nr. IX-533), Nacionalinę miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programą (2012 m gegužės 23 d. Nr. 569), miško genetinių draustinių nuostatus (2004 m. liepos 7 d. Nr. D1-374.), sėklinių medynų nuostatus (2003 m. spalio 9 d. Nr. 496) aprašyti genetiniai draustiniai, sėkliniai medynai, nustatyta medynų selekcinė grupė.

9) Miško ūkinė veikla saugomose teritorijose projektuota atsižvelgiant į Saugomų teritorijų įstatymą, esamus saugomų teritorijų nuostatus, reglamentus, apribojimus numatytus atitinkamuose ūkinės veiklos reglamentavimo dokumentuose (Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos ir kt.). Ūkinių priemonių apimtis ir apribojimai pateikti pagal konkrečias saugomas teritorijas. Pateikti patikslinti sklypų su saugomų ir Raudonosios knygos paukščių lizdavietėmis, perimvietėmis, tuokvietėmis sąrašai, žiniaraščiai (bendri ir kiekvienai girininkijai), pažymint minėtus objektus ir kartografinėje medžiagoje. Tai leidžia vykdyti saugomų gamtos objektų stebėjimą (monitoringą) t. y. fiksuoti vykstančius pakitimus dėl natūralių procesų arba ūkinės veiklos. Kertinės miško buveinės tai biologinės įvairovės požiūriu vertingi biotopai, todėl jos organiškai bus įtrauktos į esamą saugomų teritorijų sistemą, pagerins jos struktūrą, kaip vienas iš jos elementų. Brandžių medynų sklypai su kertinėmis buveinėmis išbraukti iš pagrindinių kirtimų bei apribotos ūkinės priemones.

10) Visi miškotvarkiniame projektavime naudoti ūkinės veiklos normatyvai yra paruošti atsižvelgiant į augaviečių tipus. Tai viena iš ekologinės miškotvarkos prielaidų, įgalinanti daugiatikslio miškų ūkio organizavimą, atsižvelgiant į miško ekosistemų ryšį su aplinka.

11) Miškotvarkos projekte pateikta informacija ir ekologiniai sprendiniai galės būti įvertinti vykdant miškų sertifikavimo auditą, nustatyti sprendinių sąsają su Lietuvos Respublikos Biologinės įvairovės išsaugojimo strategijos ir veiksmų planu.

12) VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje, kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose, ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-733 galutinė redakcija 2015 01 01 d.), bei kitais Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Archeologijos objektų teritorijose (senovės gyvenvietės , piliakalniai ir pilkapiai) draudžiami žemės judinimo ir kasinėjimo darbai. Visų kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose, prieš vykdant, bet kokią ūkinę veiklą, būtina suderinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritoriniu padaliniu.

Miškų urėdijos specialistams teks spręsti ir naujus uždavinius, susijusius su Europos Sąjungos saugomų gamtinių teritorijų tinklo NATURA 2000 projekto įgyvendinimu Lietuvoje. Išskiriant buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas gali būti koreguojamos esamų saugomų teritorijų ribos, nuostatai, taip pat steigiamos ir naujos saugomos teritorijos. Kertinių miško buveinių steigimo procesas ir jų statuso nustatymas taip pat nebaigtas. Todėl projekto galiojimo eigoje gali

tekti atlikti papildomus darbus, tikslinti ar koreguoti miškotvarkos projekto sprendinius. Tam svarbu vykdyti nepertraukiamą miškų apskaitą, nuolat palaikyti aktualizuotas miškotvarkos duomenų bazes.

3.1.3. SOCIALINIS VERTINIMAS

Lietuvos miškai ne tik teikia medieną ir kitus miško produktus, bet ir yra esminis ekologinis veiksnys, sudarydami daugelio gyvūnijos ir augalijos rūšių buveines, stabdydami dirvos eroziją, absorbuodami anglies dvideginį, bei grynindami orą, saugodami gruntinius ir paviršiaus vandenis, suteikia galimybę miesto ir kaimo gyventojams poilsiauti. Ši jų nauda gali būti suskirstyta į dvi dalis : naudojama mokamai ir nemokamai. Socialine miško reikšme suprantama nauda tų miško funkcijų, kurias visuomenė naudoja nemokamai. Tai grybai, uogos, vaistiniai augalai, poilsiavimas miškuose, CO^2 sunaudojimas, biologinės įvairovės apsauga, vandenų ir dirvožemio apsauga (Lietuvos miškų socialinės reikšmės įvertinimo metodiniai principai, 2006 m, Lietuvos miškų institutas). Pastaruoju metu ypač didėja miškų socialinė funkcija. Pagal visų Lietuvos miškų ekonominio vertinimo rezultatus medienai tenka apie 36% bendrosios miško vertės, o socialinei (nemokamai) miškų teikiamai naudai – apie 64%.

Viena iš svarbesnių vietinių gyventojų pajamų rūšių yra grybavimas ir uogavimas. Grybų naudojimas, kaip verslo rūšis, susideda iš jų rinkimo, apdirbimo ir pardavimo. Lietuvoje renkama apie 20-30 grybų rūšių. Esant sunkiai ekonominei būklei, gausybei bedarbių, į miškus plūstelėjo grybautojai, uogautojai, vaistažolių rinkėjai. Daugeliui jų pinigai, gauti už surinktus ir parduotus mažuosius miško turtus tapo vieninteliu arba pagrindiniu pajamų šaltiniu. Grybų, uogų rinkos plėtrai didelės įtakos turėjo smarkiai padidėjęs šių produktų eksportas į Vokietiją, Prancūziją ir kitas Europos šalis. Lietuvoje grybus superkančios įmonės 2006 metais supirko 1667t. grybų, iš jų baravykų 372t. 2007 m. gamtinės sąlygos buvo paslankios grybams augti. Tais metais grybų supirkta 19% daugiau (1985t.) nei 2006 m. Voveraičių supirktas kiekis išaugo daugiau nei pusantro karto – iki 1815t. Baravykų, palyginus su 2006 m., priduota labai mažai – 30t. 2008 m. grybų supirkta 1807t., iš jų voveraičių 1554t., baravykų 152t. 2009 m. grybų buvo supirkta daugiausia, nuo 1965 m. 5666 t., o jau 2010 m. supirkimo kiekiai stipriai sumažėjo iki 2949 t.

Detaliau vertinant grybų naudojimą miškų urėdijoje svarbus yra atskirų augaviečių grybingumas. Grybingiausiais laikomi brukniniai, kerpiniai, brukniniai – mėlyniniai medynai (Budriūnienė, 1975). VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose tokių medynų apie 58,6 % viso ploto.

Šalyje uogų 2007 m. supirkta 1601 t., tai didžiausias kiekis per 2003-2010 metus. Beveik visą kiekį sudarė mėlynės. Spanguolių bei bruknių ir toliau superkama labai mažai. 2010 m. supirkta 1072,5 t. mėlynių 0,1 t., spanguolių 16,6 t. bruknių. Miško uogas, kaip ir grybus gyventojai renka savo reikmėms ir pardavimui. VĮ Prienų miškų urėdijos teritorijoje labiausiai paplitę mėlynės ir avietės, iš vaistinių augalų – avietės (lapai, stiebai), viržiai, šaltekšnis (žievė), kadagiai, dilgėlė (*detaliau apie nemedieninius miško išteklius 2.14 sk.).*

Apie superkamos gamtoje surinktos augalinės vaistinės žaliavos kiekį apytikriai leidžia spręsti stambiausios šalyje ją perdirbančios įmonės UAB “Švenčionių vaistažolės” pateikti duomenys. Miško vaistažolių socialinė ir ekonominė reikšmė, kaip ir kasmetinis superkamų vaistažolių kiekis pastoviai mažėjo, tai nuo 2008 m. pradėjo didėti. Jei 1996 m. buvo supirkta 185,8t. vaistažolių, tai 2000 m. – 59,3t., 2006 m. – 10,3t., 2007 m. – 14,1t., 2008m. – 16,1t. 2009 m.– 17,8 t. ir 2010 m. – 20,3 t. (*Miškų ūkio statistika,2011m.*). Dalis vaistažolių auginama specializuotuose ūkiuose.

Dėl padidėjusio rinkėjų skaičiaus išaugo antropogeninis poveikis miškams ir pelkėms. Šiuo metu iš Lietuvos kaip žaliava išvežami grybai, uogos, vaistažolės. Pastaruoju metu tik grybų rinkimą iš dalies reguliavo LR Aplinkos ministro 1998 m. liepos 3 d. priimtas įsakymas Nr. 113

“Dėl grybavimo Lietuvos miškuose taisyklių patvirtinimo”, kurios nustato grybavimo tvarką visuose Lietuvos Respublikos miškuose (nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos) ir grybų pardavimo bei supirkimo tvarką. Kitiems išvardintiems gyvosios gamtos ištekliams rinkimo patvirtintų taisyklių nėra arba jos jau pasenusios ir pamirštos.

Viena iš svarbiausių miško socialinės funkcijos krypčių yra žmonių poilsio vietos , sveikatingumo šaltinio, įvairių įrenginių bei objektų saugojimas ir kūrimas. Dėl to miškų urėdijoje daug dėmesio ir lėšų skiriama pritaikyti valstybinius miškus visaverčiam lankymuisi ir turiningam poilsiui gamtoje.

Specializuoti poilsiavimui miškai VĮ Prienų miškų urėdijoje valstybinės reikšmės miškuose užima 1143.5 ha (5.7 %) miškų teritorijos. Jiems priskiriami miestų miškai, miško parkai, valstybinių parkų rekreacinės zonos ir rekreaciniai miško sklypai. Nors aktyviam poilsiui (uogavimui, grybavimui) naudojami kur kas didesni miškų plotai. Miško rekreacinei vertei didelę įtaką turi vandens telkiniai: ežerai, upės, tvenkiniai. Rekreacinio sutvarkymo projekte kuriama stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių bei turistinių takų sistema, kurią įgyvendinus per vykmetį – miškotvarkos projekto galiojimo laikotarpį (10) metų, būtų visiškai išnaudotas miškų urėdijos rekreacinis potencialas. Šis projektas remiasi jau esančia miškų urėdijos valstybinių miškų rekreacine sistema ir ją toliau vysto atsižvelgiant į esamų rekreacinių objektų ir rekreacinės situacijos analizę. Be esamų 14 rekreacijos objektų, rekomenduojama įrengti 27 naujus objektus ir 4 esamus objektus rekonstruoti. Įgyvendinus visus šiuos objektus padidės gyventojų poilsiavimo galimybės ir pagerės poilsiavimo kokybė.

Socialinę miško reikšmę numatoma didinti ir ateityje, pagal iškeltus tikslus ir uždavinius:

- visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas;
- visuomenės dalyvavimas svarbiausių miškų ūkio klausimų sprendime;
- miškų naudojimo rekreacinėms reikmėms ir pažintiniam naudojimui intensyvinimas.

VĮ Prienų miškų urėdijos veiklos teritorijoje iš viso yra 46,9 tūkst. ha miško žemės ir joje medienos sukaupta 10,9 mln. ktm. 2012.01.01. miškų urėdijos teritorijoje gyveno apie 54780 žmonių. Vienam gyventojui tenka 0,86 ha miško ir 199 ktm medienos (*Lietuvoje atitinkamai 0,67 ha ir 151 ktm*).

Suprojektuota kirtimų apimtis leis vietos gyventojus apsirūpinti malkine mediena (stiprėja ir privatus miško sektorius). Skatinama biokuro gamyba iš kirtimo atliekų padės miško savininkams realizuoti menkavertę medieną. Kirtimo atliekų panaudojimas yra ir miškų urėdijos veiklos

2006 m. planuose Lietuvos miškų institutas atliko darbą “Lietuvos gyventojų sociologinės apklausos svarbiausiais miškų ūkio klausimais bei respondentų nuomonės analizės atlikimas”, kurio tikslas – atlikti visuomenės apklausą svarbiausiais miškų ūkio klausimais, norint išsiaiškinti visuomenės nuomonę apie miškų ūkio veiklą Lietuvos Respublikoje bei privačių miško savininkų apklausa, norint išsiaiškinti miškų ūkio paslaugų poreikį. Apklausos metu nustatyta, kad visuomenė itin aukštai vertina miško teikiamą socialinę naudą. 96 % apklaustųjų respondentų lankėsi miške per paskutinius tris metus. Dažniausiai respondentai lankosi miške 3-4 kartus per metus. Pagrindiniai lankymosi miške tikslai – grybavimas, uogavimas ir poilsiavimas. Visuomenės nuomone Lietuvoje yra įrengta per mažai poilsiaviečių, poilsio aikštelių, dviračių takų, pažintinių takų ir kitų poilsiui skirtų objektų. Taip mano 80 % respondentų.

Europos miškų apsaugos proceso ministrų konferencija (MSPFE), Varšuva, 2007. Jos šūkis “Miškai – kokybiškesniam gyvenimui ”. Remiantis prieš tai buvusių konferencijų –Strasbūras (1990), Helsinkis (1993),Lisabona (1998), Viena (2003) – pasiekimais, kai buvo skatinami ekonominiai, ekologiniai ir visuomeniniai – kultūriniai tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio aspektai.

Varšuvos konferencijoje diskutuota apie iššūkius, su kuriais susiduria Europos miškininkystė, bei sprendimus, kurie prisidės prie teigiamo miškų poveikio šių laikų žmogaus gyvenimui. Vienas iš konferencijos prioritetų – tvarus ūkininkavimas miškuose, mažinant klimato kaitos padarinius, medienos panaudojimo energijos poreikiams bei vandens telkinių apsauga. Priimta Ministrų deklaracija numato ilgalaikę miškų viziją, kurioje atsispindi aktualios visuomenės bei politikos problemos. Priimtos dvi Varšuvos rezoliucijos :

1) Miškai, mediena ir energija – akcentuoja pusiausvyros išlaikymo svarbą, naudojant medieną ir biomasę, tuo pačiu išsaugant vertingus miško išteklius bei nepažeidžiant bioįvairovės.

2) Miškai ir vanduo – dėl geriamo vandens trūkumo yra akstinas didinti miškų ūkio vaidmenį apsaugant dirvožemį bei reguliuojant vandens apytaką gamtoje.

3.2. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PRIEŽIŪRA IR TIKSLINIMAS

3.2.1. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PRIEŽIŪRA

Valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektų kokybę tikrina Valstybinės miškų tarnybos pareigūnai. Tikrinant vadovaujamasi Aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. D1-621 patvirtinta „Miškų inventorizacijos ir ūkinių priemonių projektavimo darbų kokybės vertinimo metodika“ ir Miškotvarkos darbų vykdymo instrukcija patvirtinta VMT direktoriaus 2010-01-14d. įsakymu Nr. 11-10-V.

Pagal normatyvinių dokumentų nuostatas privalomos vykdyti vidinės miškotvarkos projekto dalys yra:

- pagrindinių kirtimų norma (nustatyta metinė pagrindinių kirtimų norma negali būti viršijama; atrėžta 5 metų kirtimo apimtis turi būti artima nustatytai kirtimų struktūrai pagal miškų grupes ir vyraujančias medžių rūšis);
- jaunuolynų ugdymas (jaunuolynų iki 20 metų metinė apimtis pagal plotą);
- retinimai pernelyg tankiuose (0,9 ir didesnio skalsumo) medynuose ir medynuose, kuriuose smarkiai stelbiamos tikslinės medžių rūšys ir ugdyti reikia skubos tvarka;
- miško atkūrimas (želdintinose kirtavietėse dirbtiniu būdu miškas atkuriamas ne vėliau kaip per trejus metus; paliekant žėlimui – ne vėliau kaip per 4 metus nuo jų atsiradimo, o per šį laikotarpį neatžėlę sklypai atkuriami želdant; žuvusius želdinius ir žėlinius atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus po jų atsiradimo).
- miško sanitarinė būklė – kenkėjų židinių kitimo ir atliktų priemonių apskaita, savalaikiai sanitariniai kirtimai (jais privaloma iškirsti vėjavartas, vėjalaužas, sniegolaužas, džiūstančius, liemenų kenkėjų apniktus, apkrėstus grybinėmis ligomis, stipriai pažeistus bei sausuolius medžius, išskyrus atvejus, kai biologinei bei kraštovaizdžio įvairovei išsaugoti biržėse paliekami stuobriai ir uoksiniai medžiai) ir kitos apsaugos priemonės;
- aplinkosaugos reikalavimai – ūkinė veikla atsižvelgiant į nustatytą ūkinį režimą miško grupėse, specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, saugomų teritorijų nuostatus ir kitus normatyvinius dokumentus.

3.2.2. MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ TIKSLINIMAS

Miškotvarkos projekto sprendiniai gali būti pakeisti, nesibaigus vidinės miškotvarkos projekto galiojimo laikui arba pratęsus jo projektinį laikotarpį. Pagal Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių 44 punktą (2010 06 30 d., Nr. D1-406 ir nauja redakcija 2010 m. birželio 30 d. Nr. D1-577). Galiojantys vidinės miškotvarkos projektai gali būti tikslinami tik tada, kai:

- pasikeitė ūkinių priemonių vykdymą ir projektavimą reglamentuojantys teisės aktai;
- nustatyta tvarka pakeistas miškų priskyrimas miškų grupėms;

- dėl stichinės nelaimės paveikto miško būtina tikslinti suprojektuotas ūkines priemones;
- nustatyta tvarka pakeistas miško valdos plotas arba ribų konfigūracija, valda suskaldyta į mažesnes arba sujungta su gretima;
- tikrinant vidinės miškotvarkos projekto parengimo kokybę buvo nustatyti dideli inventorizacijos netikslumai ir po to atliktas miško inventorizacijos duomenų patikslinimas;
- reikia papildomai suprojektuoti ar patikslinti priemones, kurioms teikiama ES parama.
- reikia patikslinti apsaugos ir tvarkymo reikalavimus kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijose, ar apsaugos zonose.
- planuojamas rekreacinių objektų įrengimas miškuose, siekiant juos pritaikyti visuomenės poreikiams.

45 punkte nurodyta, jei valdos miškų charakteristika pakito dėl juose vykdytos ūkinės veiklos, vidinės miškotvarkos projekte tikslinti galima tik aplinkosaugines ir miško atkūrimo priemones.

47 Valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektus miško valdytojų užsakymu (šiuo atveju miškų urėdija) tikslina ir teikia derinti miškotvarkos projekto rengėjas (VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas) vadovaudamasis šio įsakymo 18-21 punktais. Projektų patikslinimus tvirtina aplinkos ministras aukščiau paminėto dokumento 22 punkte nustatyta tvarka t. y. jei jis viešai apsvarstytas ir suderintas su Valstybine miškų tarnyba. Projektų tikslinimas registruojamas 23 punkte nustatyta tvarka, prie registravimo numerio prirašant tikslinimą liudijančius indeksus.

Pagrindinių kirtimų normos keitimas. Pagal pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodiką, patvirtintą LR aplinkos ministro 2008-07-02 įsakymu Nr. D1-362 *patvirtinta kirtimų norma gali būti perskaičiuojama, jeigu įvyko esminiai kiekybiniai ir kokybiniai miško rodiklių pasikeitimai, po naujos miškų inventorizacijos, taip pat stichinių nelaimių atvejais, kai kasmet šalies mastu išdžiūvusių, išverstų, išlaužytų, išdegusių arba kitaip pažeistų medynų tūris sudaro daugiau negu vieną ketvirtąją metinės kirtimo normos dalies. Jei įvyko pasikeitimai ir dėl jų naujai inventorizuoti miškų nereikia (pasikeitė administracinių vienetų ribos, kirtimo amžiai ir pan.), tai kirtimų normos perskaičiavimui naudojama bazinės miškų inventorizacijos medžiaga, aktualizuota einamiesiems metams dėl natūralios augimo eigos ir ūkinės veiklos įtakos (27 punktas).*

Valstybinių miškų valdytojai negali viršyti 5 metų kirtimo normos pagal vyraujančias medžių rūšis (poūkius). Atskirų metų ploto kirtimo norma pagal medžių rūšis, kurios sudaro pagrindinių miško kirtimų normoje daugiau kaip 20 %, gali kisti ne daugiau kaip 5 % ribose.

Metinės pagrindinių kirtimų normos tikslinimo tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2001-07-02 įsakymu Nr. 353, detalizuoja kirtimų normos tikslinimo atvejus:
- miškų valdytojai (miškų urėdijos) metinę miško kirtimų normą gali viršyti stichinių nelaimų atvejais, kai būtina skubiai iškirsti pažeistus medynus. Jeigu einamaisiais metais, įvykus stichinei nelaimei, tų metų pagrindinių miško kirtimų biržės jau iškirstos ar baigiamos iškirsti, šių kirtimų norma gali būti viršyta tokia apimtimi, kokia susidarė, likviduojant stichinių nelaimių padarinius;
- stichinių nelaimių atvejais miškų valdytojai gali keisti jų pačių kertamas biržes nepažeistuose medynuose į biržes pažeistuose medynuose;
- jeigu miško valdytojas eilę metų, skaičiuojant nuo jos patvirtinimo, tai ji gali būti didinama per ankstesnius metus sutaupyta apimtimi;
- jeigu dėl svarbių priežasčių (klimatinių sąlygų, sumažėjus medienos paklausai ir kt.) biržės, kurioms išrašyti leidimai miškui kirsti, neiškertamos einamaisiais metais, jų iškirtimo terminas gali būti pratęsiamas 6 mėnesiams. Tokiu atveju kirtimų apimtis į sekančių metų kirtimo normą neįtraukiama .

Sėkmingam miškotvarkos projekto įgyvendinimui miškų valdytojas ir miškotvarkos projekto rengėjas prisiima tam tikrus įsipareigojimus. Tai aptarta miškotvarkos paslaugų atlikimo sutartyje.

L I T E R A T Ū R A

1	Prienų krašto miškai ir žmonės. Rimvydas Gabrilavičius 2005 m. 226 p.
2	Miškų urėdijų veiklos rodikliai: 2003-2012 m.. Generalinės miškų urėdija prie AM. Vilnius, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012
3	Lietuvos miškų ūkio statistika. Aplinkos ministerija, Valstybinė miškotvarkos tarnyba, 2012.
4	Lietuvos miškų ūkio statistika. Aplinkos ministerija, Valstybinė miškotvarkos tarnyba, 2013.
5	Lietuvos upės (hidrografija ir nuotėkis), Lietuvos energetikos institutas, Kaunas, 2001, 792 psl.
6	A. Kuliešis, E. Petrauskas. Lietuvos miškų naudojimo XXI amžiuje prognozės. VMI, LŽŪU, Kaunas, 2000, 145 psl.
7	Lietuvos nacionalinė miškų inventorizacija 2003-2007. AM, VMT. 2007, 283 psl.
8	A. Brukas. Dėl ūkininkavimo II grupės miškuose. Mūsų girios, 2002 Nr. 12
9	Lietuvos miškų metraštis. XX amžius. Sudarė V. Verbyla, A. Brukas, L. Kairiūkštis, Vilnius, 2003, 631 psl.
10	Lietuvos teritorijos bendrasis planas. Teritorijos raidos kryptys. UAB „Urbanistika“, 2001.
11	Miško atkūrimas ir įveisimas (teisės aktų rinkinys). AM miškų departamentas, Vilnius, 2011.128 psl.
12	Miškų priešgaisrinę apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. Generalinė miškų urėdija prie AM. 2010, 100 psl.
13	Prienų miškų urėdijos miškotvarkos projektas 2004-2013 m. (projekto autorius V. Skirmantas). Valstybinis miškotvarkos institutas. Kaunas, 2004, 153 psl.
14	Prienų miško pramonės ūkio organizavimo ir išvystymo projektas 1989–1998 m. (projekto autorius G. Kazlovas). Lietuvos mi6kotvarkos 5mon4. Kaunas, 1989 m.459 psl.
15	M. Jankus. Kiek pakaktų negyvos medienos miške „Mūsų girios“ 2008 Nr. 2
16	Kaip modernizuosime ir plėsime valstybinius miško medelynus. „Mūsų girios“ 2003 Nr. 7
18	A. Juodvalkis, S. Karazija, V. Mikšys. Neplynų pagrindinių kirtimų taikymo galimybės ir problemos. „Mūsų girios“2006 Nr. 3 ir 4
19	Miško kirtimo atliekų naudojimo kurui ekonominio skatinimo poreikių ir galimybių įvertinimas bei pasiūlymų parengimas. LMI, 2006, 45 psl. (darbo vadovas S. Mizaras).
20	Rekomendacijos miškų atkūrimui nusausintose pelkinėse augavietėse. LMI, 2005, 74 psl. (darbo vadovas prof. J. Ruseckas).
21	R. Kupstaitis. Palaukių juostų išsaugojimas, formavimas ir ūkininkavimas jose. „Mūsų girios“2007, Nr. 8.
22	V. Vasiliauskas. Ekologiško miškininkavimo patirtis. „Mūsų girios“, 2007 Nr. 3.
23	T. Tebėra. „Baltijos tyrimai“ – apie šalies miškus. „Mūsų girios“, 2003 Nr. 4; 2004 Nr. 2
24	J. Danusevičius. Kaip formuoti miško pakraščius. „Mūsų girios“, 2008 Nr. 2
25	J. Ruseckas. Miškininkų požiūris į bebrų daromą žalą miškams. „Mūsų girios“, 2009 Nr. 3.
26	A. Kuliešis, D. Vižlenskas. Potencialūs energetinės medienos ištekliai Lietuvoje. Mūsų girios, 2009, Nr. 11.
27	Medienos kuro sunaudojimo kaimo vietovėse tyrimas (baigiamoji ataskaita, darbo vadovė D. Mizaraitė). LMI, 2009.
29	R. Vasiliauskas. Diegiama moderni gaisrų stebėjimo sistema. „Mūsų girios“, 2010 Nr. 4

PRIEDAI

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žėmės pasiskirstyms pagal administracinius vienetus

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
20080,7	12127,6		4094,1		293,9		20,8		206,3		19888,4										11,2		53,7	
	18926,3		2704,6		458,4		51,8		339,9		143,0							91,9		45,3		1,4		3369,6
Pasiskirstymas pagal administracinius vienetus																									
Birštono sav.																									
3464,4	3298,2	2364,1	274,1	660,0	20,1	8,7		7,1	82,9	54,1	35,2	3443,5						2,3		9,0			9,6	12,6
Prienų r. sav.																									
16616,3	9763,5		3434,1		285,2		13,7		152,2		16444,9										11,2		44,1	
	15628,1		2430,5		438,3		51,8		257,0		107,8							89,6		36,3		1,4		3357,0

221

2014.12.10 13:36

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenas ir girininkijas

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė						Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
20080,7	12127,6		4094,1		293,9			20,8	206,3		19888,4										11,2		53,7	
	18926,3		2704,6		458,4		51,8		339,9		143,0					91,9		45,3		1,4		3369,6	
Pasiskirstymas pagal girininkijas																									
Balbieriškio girininkija																									
2002,6	1882,4	1204,6	497,2	180,6	65,2	36,6	16,3	7,5	20,3	3,6	4,6	1980,0						17,3				5,3	548,8
Birštono girininkija																									
3068,1	2920,3	2063,3	264,1	592,9	18,7	8,6		6,8	75,0	47,2	28,2	3049,0						2,3		9,0			7,8	11,7
Išlaužo girininkija																									
2155,8	1982,9	1316,1	189,7	477,1	93,6	74,7	4,7	0,3	31,4	20,9	29,2	2137,4						14,4				4,0	395,8
Meškapievio girininkija																									
3213,9	3063,3	1747,3	189,8	1126,2	30,5	16,7			73,8	53,4	11,6	3179,2						2,7		11,4	6,2	1,4	19,2	63,6
Naujosios Ūtos girininkija																									
2220,9	2057,9	1403,9	409,8	244,2	75,7	63,5	10,2	6,2	18,0	7,6	32,4	2190,2						30,7						1594,6
Prienų girininkija																									
3195,4	3063,4	2193,2	69,5	800,7	8,8	7,3			81,8	58,4	5,5	3159,5						5,6		16,9	5,0		13,4	14,2
Šilavoto girininkija																									
1697,5	1618,4	939,7	368,5	310,2	48,3	34,3	2,6		9,3	2,2	6,9	1682,9						10,5		0,1			4,0	685,0

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenas ir girininkijas

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Verknės girininkija																									
2526,5	2337,7	1259,5	716,0	362,2	117,6	52,2	18,0		30,3	13,0	24,6	2510,2							8,4		7,9				55,9

2014.12.10 13:40

223

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenas ir miškų grupes

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė						Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
20080,7	12127,6		4094,1		293,9		20,8	206,3			19888,4										11,2		53,7		
	18926,3		2704,6		458,4		51,8	339,9			143,0							91,9		45,3		1,4		3369,6
Pasiskirstymas pagal miškų grupes																									
II grupės ekosistemų apsaugos miškai																									
1393,3	1320,3	984,3	120,6	215,4	8,2		3,0	3,9	27,2	16,5	3,7	1363,3						5,7		15,1	5,0		9,2	8,9	
II grupės rekreaciniai miškai																									
1143,5	1086,2	894,4	30,9	160,9	2,2	0,1		0,3	28,1	20,4	23,9	1140,7						1,0					1,8	0,9	
III grupės miškai																									
4404,1	4176,9	2718,4	267,8	1190,7	59,3	31,9	0,5	6,1	103,9	72,5	22,7	4368,9						7,2		9,8			18,2	175,0	
IV grupės miškai																									
13139,8	7530,5		2527,1		261,9		10,5	96,9			13015,5										6,2		24,5		
	12342,9		2285,3		388,7		48,3	180,7			92,7							78,0		20,4		1,4		3184,8

224

2014.12.10 13:46

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenų grupes ir kadastrinius vienetus

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė						Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
Iš viso																									
20080,7	12127,6		4094,1		293,9			20,8	206,3		19888,4										11,2		53,7	
	18926,3		2704,6		458,4		51,8		339,9		143,0							91,9		45,3		1,4		3369,6
Pasiskirstymas pagal kadastro vietoves																									
Birštono mst.																									
579,5	552,1	451,6	13,7	86,8	1,4	0,1		0,3	11,9	9,9	10,5	576,2							0,2				3,1	0,9
Ašmintos																									
447,8	421,3	146,5	4,8	270,0	13,6	8,5			9,6	9,1	2,8	447,3							0,5					
Balbieriškio																									
2865,2	2676,8	1777,0	679,1	220,7	97,8	71,3	23,3	6,2	25,2	5,5	17,3	2823,3							36,6				5,3	1497,9
Birštono vienkiemio																									
2307,7	2189,8	1540,5	174,8	474,5	16,1	7,0		6,8	59,7	37,2	22,7	2295,1							1,6		9,0		2,0	
Išlaužo																									
1269,7	1144,4	829,8	174,9	139,7	78,6	66,1	4,7		12,6	3,7	18,0	1253,6							13,9				2,2	394,9
Jiestrakio																									
1110,6	1058,2	606,2	261,9	190,1	33,7	23,0	2,6		6,7	1,9	4,6	1103,2							7,3		0,1			473,4
Jiezno																									
214,8	205,2	96,2	95,6	13,4	5,0		3,0		2,7	0,7		212,9							1,2		0,7			

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenų grupes ir kadastrinius vienetus

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
												Kašonių													
295,0	261,4	182,6	29,7	49,1	24,9	8,1			4,2	1,6	2,4	292,9							2,1					6,2
												Kunigiškių													
507,7	472,5	299,3	86,7	86,5	18,7	6,1	3,2	7,5	8,1	3,8	0,9	507,7													12,2
												Leskavos													
586,9	560,2	333,5	106,6	120,1	14,6	11,3			2,6	0,3	2,3	579,7							3,2				4,0	211,6
												Meškapievių													
2150,4	2063,6	1220,0	79,0	764,6	22,4	16,7			49,1	36,6	4,0	2139,1							1,6		1,8		1,4	6,5	30,4
												Medžionių													
262,1	248,0	135,7	70,4	41,9	7,0	5,7			3,5	1,6	2,5	261,0							0,7		0,4				
												Nemajūnų													
577,2	556,3	372,0	85,6	98,7	2,6	1,6			11,3	7,0	2,0	572,2							0,5				4,5	11,7
												N. Ūtos													
1210,3	1135,3	764,8	152,3	218,2	26,6	22,7			15,4	10,8	21,3	1198,6							11,7					656,3
												Prienų šilo													
3283,4	3141,2	2176,9	85,0	879,3	9,2	7,3			85,0	60,7	5,8	3241,2							5,2		16,9	5,0		20,1	4,8
												Stakliškių													

Žėmės pasiskirstyms pagal naudmenų grupes ir kadastrinius vienetus

Bendras žemės plotas,ha	Medynų žemė							Miško sėjinukų išauginimo žemė	Technol. paskir. miško žemė		Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė							Kita ne miško žemė				Nusausinta žemė
	Apaugusi mišku (medynai)				Neapaugusi mišku								Žemės ūkio naudmenos				Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Apaugusi sumedėjusia augmen.	Pelkės		Pažeista žemė	Nenaudojama žemė	
	iš viso	savaiminiai	sukultūrinti	kultūriniai	iš viso	kirtavietės	žemė skirta miškui įveisti		iš viso	miško keliai			iš viso	ariamos	sodai	pievos ir ganyklos					iš viso	apaugę menkmiškiu			
1144,0	1068,0	583,8	317,4	166,8	40,2	17,7			13,9	7,1	11,8	1133,9							3,3		6,8				30,5
Strielčių																									
657,8	616,9	350,0	84,2	182,7	5,5				12,4	6,8	6,2	641,0							1,2		9,6	6,2		6,0	19,6
Užuguosčio																									
52,4	49,5	46,2	1,9	1,4	2,2	2,0			0,7	0,4		52,4													
Vėžionių																									
142,1	135,3	42,3	88,7	4,3	1,2				0,6	0,1	4,5	141,6							0,5						16,3
Vyšniūnų																									
416,1	370,3	172,7	112,3	85,3	37,1	18,7	15,0		4,7	1,5	3,4	415,5							0,6						2,9

227

2014.12.10 13:54

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
II grupės (specialios paskirties) miškai: A - ekosistemų apsaugos miškai																
Pušis	9,2	57,9	30,2	19,9	15,1	97,3	40,7	23,2	80,2	71,2	35,5	105,4	36,2	12,7	213,8	848,5
	41	3.880	4.103	3.780	4.321	37.720	16.452	10.151	37.860	29.491	16.042	58.572	22.608	6.774	105.081	356.876
Eglė	5,9	12,2	11,0	32,0	19,9	30,9	8,3	20,3	23,2	36,5	14,6	4,0	0,1		0,6	219,5
	50	1.048	1.818	7.621	6.451	12.414	2.595	7.418	7.173	12.570	5.606	1.821	42		186	66.813
Maumedis			0,5	5,2	1,7										2,2	9,6
			85	1.968	1.010										2.926	5.989
Ąžuolas	0,2			0,8	1,3	1,9	3,9	3,4	1,0	0,7		1,0	2,4		10,6	27,2
	1			112	299	524	819	821	200	179		135	816		2.853	6.759
Klevas			0,2				1,6									1,8
			16				400									416
Skroblas						1,4	3,4	13,4								18,2
						296	771	2.162								3.229
Beržas	1,1	70,3	17,2	5,4	1,1	6,6	12,9	3,3	0,7							118,6
	22	5.819	2.273	1.049	333	2.239	3.668	891	147							16.441
Baltalksnis	0,3	0,1	0,6		3,0	4,0										8,0
	15	17	84		413	764										1.293
Juodalksnis		1,6	6,0	15,8	0,4	3,2	3,0	6,5	1,1	3,8						41,4
		184	714	3.882	118	903	1.164	2.056	447	1.425						10.893
Drebulė		8,1	6,5			1,1	3,6	2,8								22,1
		1.161	1.039			286	1.058	1.070								4.614

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Liepa	|	|	|	0,9|	2,0|	0,4|	1,8|	|	0,3|	|	|	|	|	|	|	5,4
	|	|	|	258|	600|	140|	792|	|	48|	|	|	|	|	|	|	1.838
Iš viso II grupės (specialios paskirties) miškai: A - ekosistemų apsaugos miškai																
	16,7|	150,2|	72,2|	80,0|	44,5|	146,8|	79,2|	72,9|	106,5|	112,2|	50,1|	110,4|	38,7|	12,7|	227,2|	1.320,3
	129|	12.109|	10.132|	18.670|	13.545|	55.286|	27.719|	24.569|	45.875|	43.665|	21.648|	60.528|	23.466|	6.774|	111.046|	475.161
%	1,3|	11,4|	5,5|	6,1|	3,4|	11,1|	6,0|	5,5|	8,1|	8,5|	3,8|	8,4|	2,9|	1,0|	17,0|	100,0
	|	2,5|	2,1|	3,9|	2,9|	11,6|	5,8|	5,2|	9,7|	9,2|	4,6|	12,7|	4,9|	1,4|	23,5|	100,0
II grupės (specialios paskirties) miškai: B - rekreaciniai miškai																
Pušis	0,1|	32,9|	14,6|	6,3|	10,6|	64,8|	46,3|	115,2|	72,6|	162,5|	110,3|	118,5|	43,3|	16,0|	111,8|	925,8
	4|	2.514|	2.196|	1.433|	2.967|	23.619|	21.437|	55.246|	35.562|	86.559|	56.237|	64.442|	24.789|	6.874|	51.869|	435.748
Eglė	|	17,5|	13,0|	3,6|	3,4|	2,8|	8,6|	13,5|	18,3|	6,8|	1,2|	8,0|	3,9|	1,2|	|	101,8
	|	2.062|	2.480|	908|	844|	828|	3.406|	4.808|	6.087|	2.885|	411|	2.954|	1.638|	288|	|	29.599
Maumedis	|	|	2,2|	1,8|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	4,0
	|	|	544|	584|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1.128
Ąžuolas	|	|	|	|	|	0,7|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,7
	|	|	|	|	|	91|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	91
Klevas	|	|	|	0,6|	|	|	|	0,2|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,8
	|	|	|	54|	|	|	|	36|	|	|	|	|	|	|	|	|	90
Beržas	1,2|	1,0|	2,7|	0,4|	1,7|	7,5|	2,0|	3,3|	2,2|	2,3|	|	|	|	|	|	24,3
	15|	97|	458|	80|	414|	1.969|	590|	1.062|	946|	759|	|	|	|	|	|	6.390

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Baltalksnis		2,3				2,4										4,7
		340				528										868
Juodalksnis	4,2		1,2		1,1	5,2	4,1	1,9								17,7
	242		144		429	1.790	1.464	719								4.788
Drebulė	1,7	1,0														2,7
	17	132														149
Blindė			0,4													0,4
			76													76
Gluosnis					0,5	0,9	1,8		0,1							3,3
					125	198	414		17							754
Iš viso II grupės (specialios paskirties) miškai: B - rekreaciniai miškai																
	7,2	54,7	34,1	12,7	17,3	84,3	62,8	134,1	93,2	171,6	111,5	126,5	47,2	17,2	111,8	1.086,2
	278	5.145	5.898	3.059	4.779	29.023	27.311	61.871	42.612	90.203	56.648	67.396	26.427	7.162	51.869	479.681
%	0,7	5,0	3,1	1,2	1,6	7,8	5,8	12,3	8,6	15,8	10,3	11,6	4,3	1,6	10,3	100,0
	0,1	1,1	1,2	0,6	1,0	6,1	5,7	12,9	8,9	18,7	11,8	14,1	5,5	1,5	10,8	100,0
III grupės (apsauginiai) miškai																
Pušis	130,5	175,7	163,1	64,6	41,1	286,5	245,7	421,4	502,0	313,4	258,0	67,7	67,5	0,1	45,8	2.783,1
	228	14.320	23.765	13.198	12.578	107.175	102.707	178.557	249.118	157.795	137.854	29.104	30.963	57	21.007	1.078.426
Eglė	85,8	74,5	35,6	69,2	78,5	64,0	45,7	59,3	67,0	26,7	21,8	1,1	0,4	1,2		630,8
	790	6.815	6.768	17.405	25.288	23.028	17.247	21.425	22.328	9.332	7.526	484	192	408		159.036
Maumedis			6,4	4,7		2,0			2,0							15,1

230

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
			1.016	1.411		1.120			840							4.387
Ąžuolas	1,1	0,3	0,3	3,9	1,6	2,5	12,9	8,7	31,9	16,1	3,8		6,9	5,0	82,3	177,3
		9	21	781	392	578	3.287	2.151	9.885	5.036	858		1.599	1.496	30.893	56.986
Ąžuolas						0,4										0,4
						124										124
Uosis						0,8			0,5							1,3
						88			115							203
Skroblas					7,4		5,7	3,3								16,4
					986		810	421								2.217
Skirpstas		0,8														0,8
		8														8
Beržas	49,0	74,2	37,2	32,2	16,4	17,6	21,9	31,0	6,5							286,0
	776	6.031	5.996	6.715	3.973	5.080	6.443	8.826	1.909							45.749
Baltalksnis	2,6	0,9	3,7	0,8	3,4	0,8										12,2
	208	72	635	140	778	204										2.037
Juodalksnis	34,5	16,4	2,8	3,3	12,9	7,4	17,1	18,1	19,6		0,3					132,4
	1.456	1.424	471	569	3.039	2.308	5.105	6.201	7.916		122					28.611
Drebulė	6,0	55,0	15,0	7,1	6,3	3,3	7,4	5,8	3,4							109,3
	50	7.230	2.215	1.570	1.502	865	2.493	2.371	1.242							19.538
Tuopa					0,5											0,5
					40											40
Liepa				2,1	0,9	5,4	1,4									9,8
				670	268	1.484	658									3.080

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Blindė	|	0,5|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,5
	|	61|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	61
Gluosnis	|	|	|	|	|	|	1,0|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,0
	|	|	|	|	|	|	210|	|	|	|	|	|	|	|	|	210
Iš viso III grupės (apsauginiai) miškai																
	309,5|	398,3|	264,1|	187,9|	169,0|	390,7|	358,8|	547,6|	632,9|	356,2|	283,9|	68,8|	74,8|	6,3|	128,1|	4.176,9
	3.508|	35.970|	40.887|	42.459|	48.844|	142.054|	138.960|	219.952|	293.353|	172.163|	146.360|	29.588|	32.754|	1.961|	51.900|	1.400.713
%	7,4|	9,5|	6,3|	4,5|	4,0|	9,4|	8,6|	13,1|	15,2|	8,5|	6,8|	1,6|	1,8|	0,2|	3,1|	100,0
	0,3|	2,6|	2,9|	3,0|	3,5|	10,1|	9,9|	15,7|	21,1|	12,3|	10,4|	2,1|	2,3|	0,1|	3,7|	100,0
IV grupės (ūkiniai) miškai																
Pušis	178,7|	165,4|	123,3|	39,8|	42,9|	385,4|	273,1|	478,4|	419,1|	423,2|	256,2|	148,8|	132,7|	17,0|	43,7|	3.127,7
	792|	13.823|	18.119|	7.653|	12.512|	140.529|	112.561|	208.122|	191.864|	215.777|	112.621|	76.532|	59.132|	6.167|	17.738|	1.193.942
Eglė	940,0|	580,1|	208,3|	224,7|	250,2|	366,7|	451,8|	302,7|	364,1|	127,5|	16,9|	1,7|	1,2|	|	|	3.835,9
	7.975|	50.454|	38.488|	56.801|	70.616|	124.818|	160.535|	105.298|	132.126|	42.533|	6.105|	643|	564|	|	|	796.956
Maumedis	|	|	12,2|	26,9|	14,7|	8,9|	|	|	|	1,0|	|	|	|	|	0,5|	64,2
	|	|	2.415|	11.156|	7.235|	4.311|	|	|	|	610|	|	|	|	|	305|	26.032
Ąžuolas	97,1|	26,9|	1,0|	3,6|	14,9|	17,2|	54,2|	68,4|	47,1|	18,4|	8,7|	48,4|	22,3|	23,8|	97,2|	549,2
	347|	1.403|	120|	561|	2.992|	5.111|	14.284|	17.099|	10.564|	4.751|	2.870|	13.469|	7.123|	7.017|	28.534|	116.245
Ąžuolas	|	|	|	|	0,6|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	0,6
	|	|	|	|	162|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	162

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Uosis	|	|	0,5|	|	|	0,9|	1,8|	1,2|	5,0|	5,8|	|	|	|	|	|	15,2
	|	|	50|	|	|	198|	387|	192|	1.194|	1.432|	|	|	|	|	|	3.453
Klevas	2,3|	|	|	0,4|	|	0,8|	|	|	0,6|	|	|	|	|	|	|	4,1
	12|	|	|	56|	|	168|	|	|	174|	|	|	|	|	|	|	410
Skroblas	0,3|	1,2|	|	5,9|	2,6|	30,7|	44,7|	5,7|	1,5|	|	|	|	|	|	|	92,6
	9|	56|	|	478|	486|	6.164|	10.112|	1.216|	441|	|	|	|	|	|	|	18.962
Beržas	220,1|	637,3|	369,7|	118,5|	79,0|	265,4|	251,5|	125,8|	58,0|	|	|	|	|	|	|	2.125,3
	5.027|	59.589|	60.457|	25.737|	18.516|	73.501|	78.600|	39.199|	17.981|	|	|	|	|	|	|	378.607
Baltalksnis	6,8|	23,5|	32,7|	18,7|	4,4|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	86,1
	287|	2.335|	4.802|	2.968|	1.030|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	11.422
Juodalksnis	298,0|	217,4|	151,3|	153,7|	106,7|	187,7|	283,0|	257,6|	50,7|	4,0|	|	|	|	|	|	1.710,1
	7.987|	23.390|	32.408|	40.211|	32.781|	67.794|	108.493|	97.175|	18.567|	1.734|	|	|	|	|	|	430.540
Drebulė	64,9|	164,4|	90,1|	48,1|	10,9|	72,5|	80,5|	56,6|	1,4|	|	|	|	|	|	|	589,4
	1.902|	20.797|	16.814|	11.018|	2.908|	25.795|	30.885|	20.613|	383|	|	|	|	|	|	|	131.115
Tuopa	|	|	|	0,6|	|	0,7|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,3
	|	|	|	246|	|	315|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	561
Liepa	4,7|	8,0|	1,9|	10,3|	24,1|	17,5|	15,9|	13,3|	4,7|	3,8|	25,0|	6,7|	3,4|	0,8|	|	140,1
	49|	649|	344|	1.903|	7.814|	4.663|	6.391|	5.070|	1.851|	1.810|	9.681|	2.154|	1.224|	216|	|	43.819
Blindė	|	0,7|	0,4|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	1,1
	|	84|	44|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	|	128
Iš viso IV grupės (ūkiniai) miškai																
	1.812,9|	1.824,9|	991,4|	651,2|	551,0|	1.354,4|	1.456,5|	1.309,7|	952,2|	583,7|	306,8|	205,6|	159,6|	41,6|	141,4|	12.342,9

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
	24.387	172.580	174.061	158.788	157.052	453.367	522.248	493.984	375.145	268.647	131.277	92.798	68.043	13.400	46.577	3.152.354
%	14,7	14,8	8,0	5,3	4,5	11,0	11,8	10,6	7,7	4,7	2,5	1,7	1,3	0,3	1,1	100,0
	0,8	5,5	5,5	5,0	5,0	14,4	16,5	15,7	11,9	8,5	4,2	2,9	2,2	0,4	1,5	100,0
IŠ VISO MEDYNŲ																
Pušis	318,5	431,9	331,2	130,6	109,7	834,0	605,8	1.038,2	1.073,9	970,3	660,0	440,4	279,7	45,8	415,1	7.685,1
	1.065	34.537	48.183	26.064	32.378	309.043	253.157	452.076	514.404	489.622	322.754	228.650	137.492	19.872	195.695	3.064.992
Eglė	1.031,7	684,3	267,9	329,5	352,0	464,4	514,4	395,8	472,6	197,5	54,5	14,8	5,6	2,4	0,6	4.788,0
	8.815	60.379	49.554	82.735	103.199	161.088	183.783	138.949	167.714	67.320	19.648	5.902	2.436	696	186	1.052.404
Maumedis			21,3	38,6	16,4	10,9			2,0	1,0					2,7	92,9
			4.060	15.119	8.245	5.431			840	610					3.231	37.536
Ąžuolas	98,4	27,2	1,3	8,3	17,8	22,3	71,0	80,5	80,0	35,2	12,5	49,4	31,6	28,8	190,1	754,4
	348	1.412	141	1.454	3.683	6.304	18.390	20.071	20.649	9.966	3.728	13.604	9.538	8.513	62.280	180.081
Ąžuolas					0,6	0,4										1,0
					162	124										286
Uosis			0,5			1,7	1,8	1,2	5,5	5,8						16,5
			50			286	387	192	1.309	1.432						3.656
Klevas	2,3		0,2	1,0		0,8	1,6	0,2	0,6							6,7
	12		16	110		168	400	36	174							916
Skroblas	0,3	1,2		5,9	10,0	32,1	53,8	22,4	1,5							127,2
	9	56		478	1.472	6.460	11.693	3.799	441							24.408
Skirpstas		0,8														0,8
		8														8

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	
Beržas	271,4	782,8	426,8	156,5	98,2	297,1	288,3	163,4	67,4	2,3						2.554,2
	5.840	71.536	69.184	33.581	23.236	82.789	89.301	49.978	20.983	759						447.187
Baltalksnis	9,7	26,8	37,0	19,5	10,8	7,2										111,0
	510	2.764	5.521	3.108	2.221	1.496										15.620
Juodalksnis	336,7	235,4	161,3	172,8	121,1	203,5	307,2	284,1	71,4	7,8	0,3					1.901,6
	9.685	24.998	33.737	44.662	36.367	72.795	116.226	106.151	26.930	3.159	122					474.832
Drebulė	72,6	228,5	111,6	55,2	17,2	76,9	91,5	65,2	4,8							723,5
	1.969	29.320	20.068	12.588	4.410	26.946	34.436	24.054	1.625							155.416
Tuopa				0,6	0,5	0,7										1,8
				246	40	315										601
Liepa	4,7	8,0	1,9	13,3	27,0	23,3	19,1	13,3	5,0	3,8	25,0	6,7	3,4	0,8		155,3
	49	649	344	2.831	8.682	6.287	7.841	5.070	1.899	1.810	9.681	2.154	1.224	216		48.737
Blindė		1,2	0,8													2,0
		145	120													265
Gluosnis					0,5	0,9	2,8		0,1							4,3
					125	198	624		17							964
IŠ VISO																
	2.146,3	2.428,1	1.361,8	931,8	781,8	1.976,2	1.957,3	2.064,3	1.784,8	1.223,7	752,3	511,3	320,3	77,8	608,5	18.926,3
	28.302	225.804	230.978	222.976	224.220	679.730	716.238	800.376	756.985	574.678	355.933	250.310	150.690	29.297	261.392	5.507.909
%	11,3	13,0	7,2	4,9	4,1	10,4	10,3	10,9	9,4	6,5	4,0	2,7	1,7	0,4	3,2	100,0
	0,5	4,1	4,2	4,0	4,1	12,3	13,0	14,8	13,7	10,4	6,5	4,5	2,7	0,5	4,7	100,0

Medynų plotų ir tūrių pasiskirstymas vyraujančiomis medžių rūšimis ir amžiaus klasėmis

(skaitiklyje - plotas ha, vardiklyje - tūris m3)

Medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >	

2014.12.10 14:29

236

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

MEDYNŲ PLOTAI IR TŪRIAI PAGAL BRANDUMŲ GRUPES
(III ir IV miškų grupės)

Medynai	Iš viso		Jaunuolynai		Pusamžiai		Pribręstantys		Brandūs ir perbrendę	
	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%	Iš viso	%
Spygliuočiai, iš viso	10456,8	63	3309,5	32	4241,7	41	1193,3	11	1712,3	16
	3.258.779	73	293.392	9	1.748.021	54	536.201	16	681.165	21
pušynai	5910,8	36	1041,1	18	3409,0	57	681,2	12	779,5	13
	2.272.368	51	91.898	4	1.473.518	64	353.631	16	353.321	16
eglynai	4466,7	27	2218,2	50	805,1	18	511,1	11	932,3	21
	955.992	21	185.496	19	260.997	27	181.960	19	327.539	35
kiti spygliuočiai	79,3		50,2	63	27,6	35	1,0	1	0,5	1
	30.419	1	15.998	53	13.506	44	610	2	305	1
Kietieji lapuočiai, iš viso	857,9	5	145,6	17	335,9	39	95,6	11	280,8	33
	198.770	4	3.911	2	85.731	43	23.371	12	85.757	43
ąžuolynai	727,5	4	134,2	18	314,3	44	53,4	7	225,6	31
	173.517	4	3.242	2	81.743	47	14.965	9	73.567	42
uosynai	16,5		0,5	3	10,2	62	5,8	35		
	3.656		50	1	2.174	60	1.432	39		
kiti kiet. lapuočiai	113,9	1	10,9	10	11,4	10	36,4	32	55,2	48
	21.597		619	3	1.814	8	6.974	32	12.190	57
Minkštieji lapuočiai, iš viso	5205,1	32	1859,3	36	1259,1	24	589,6	11	1497,1	29
	1.095.518	23	136.852	12	264.937	24	172.319	16	521.410	48
beržynai	2411,3	15	980,6	40	653,0	27	283,0	12	494,7	21
	424.356	9	71.423	17	121.394	29	78.581	19	152.958	35
juodalksnynai	1842,5	11	566,3	31	430,7	23	195,1	11	650,4	35
	459.151	10	34.257	7	109.479	24	70.102	15	245.313	54
drebulynai	698,7	4	290,3	41	105,1	15	55,2	8	248,1	36
	150.653	3	29.979	20	19.029	13	12.588	8	89.057	59
baltalksnynai	98,3	1	9,4	10	24,4	25	36,4	36	28,1	29
	13.459		495	4	2.407	18	5.437	40	5.120	38
kiti minkšt. lapuočiai	154,3	1	12,7	8	45,9	30	19,9	13	75,8	49
	47.899	1	698	1	12.628	26	5.611	12	28.962	61
Iš viso	16519,8	100	5314,4	32	5836,7	36	1878,5	11	3490,2	21
	4.553.067	100	434.155	10	2.098.689	46	731.891	16	1.288.332	28

Paaiškinimas: III ir IV grupių miškai brandumo grupėmis suskirstyti pagal priimtą kirtimo amžių

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotai pagal bonitetą ir skalsumą

P	Ą	B	D	0,3 - 0,4				0,5 - 0,6				0,7				0,8 ir >				Iš viso			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
Ia-I				179,5	55,6	46,1	31,9	352,4	169,5	606,2	215,3	1169,3	134,0	842,3	192,6	5113,9	62,6	962,5	269,9	6815,1	421,7	2457,1	709,7
				15,0	0,8	51,4	1,1	128,8	10,5	333,9	16,0	430,7	4,7	486,0	14,8	1205,1	0,5	931,5	19,1	1779,6	16,5	1802,8	51,0
				0,8	7,5	6,1	0,5	3,9	18,8	48,5	6,2	17,2	17,5	28,0	1,5	67,5	31,6	38,2	2,2	89,4	75,4	120,8	10,4
				195,3	63,9	103,6	33,5	485,1	198,8	988,6	237,5	1617,2	156,2	1356,3	208,9	6386,5	94,7	1932,2	291,2	8684,1	513,6	4380,7	771,1
							396,3				1910,0				3338,6				8704,6				14349,5
238 II				24,2	35,4	3,0	1,6	73,1	112,9	24,0	6,0	148,9	90,9	15,2	2,0	369,3	79,8	28,6	3,1	615,5	319,0	70,8	12,7
				108,5		5,5	12,9	480,1		22,4	12,1	806,7		30,0	9,8	1159,7		34,9	19,5	2555,0		92,8	54,3
					6,1	3,6			27,5	2,9	0,6	2,5	13,7	9,4		1,0	5,0	15,1	3,8	3,5	52,3	31,0	4,4
				132,7	41,5	12,1	14,5	553,2	140,4	49,3	18,7	958,1	104,6	54,6	11,8	1530,0	84,8	78,6	26,4	3174,0	371,3	194,6	71,4
							200,8				761,6				1129,1				1719,8				3811,3
III				1,3	8,7	0,9		22,8	1,4	5,6		12,1	1,6			28,6	3,0	7,6	1,1	64,8	14,7	14,1	1,1
				17,9		0,7	3,6	123,3		2,7	1,0	132,1		0,6		153,9		2,0	1,1	427,2		6,0	5,7
						0,6				2,1								0,8				3,5	
				19,2	8,7	2,2	3,6	146,1	1,4	10,4	1,0	144,2	1,6	0,6		182,5	3,0	10,4	2,2	492,0	14,7	23,6	6,8
							33,7				158,9				146,4				198,1				537,1
IV...				5,9				15,9		0,2		28,8				139,1		12,0		189,7		12,2	
				1,1				6,7				16,0				2,4				26,2			
													0,3								0,3		
				7,0				22,6		0,2		44,8	0,3			141,5		12,0		215,9	0,3	12,2	
							7,0				22,8				45,1				153,5				228,4
IŠ VISO				210,9	99,7	50,0	33,5	464,2	283,8	636,0	221,3	1359,1	226,5	857,5	194,6	5650,9	145,4	1010,7	274,1	7685,1	755,4	2554,2	723,5
				142,5	0,8	57,6	17,6	738,9	10,5	359,0	29,1	1385,5	4,7	516,6	24,6	2521,1	0,5	968,4	39,7	4788,0	16,5	1901,6	111,0
				0,8	13,6	10,3	0,5	3,9	46,3	53,5	6,8	19,7	31,5	37,4	1,5	68,5	36,6	54,1	6,0	92,9	128,0	155,3	14,8
				354,2	114,1	117,9	51,6	1207,0	340,6	1048,5	257,2	2764,3	262,7	1411,5	220,7	8240,5	182,5	2033,2	319,8	12566,0	899,9	4611,1	849,3
							637,8				2853,3				4659,2				10776,0				18926,3

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai brg>=4

Brandžių ir perbrendusių medynų plotų pasiskirstymas skalsumais

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai									Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
Pušis	27,3	69,6	14,6	38,5	82,7	133,1	285,5	191,4	19,4	862,1	0,71
Iš jų su 2 ardu:											
P					3,8					3,8	
E		21,5	8,9	24,2	42,5	95,0	179,8	125,0	17,3	514,2	
K					0,9	0,2				1,1	
B	1,1	1,1								2,2	
Bl		2,5								2,5	
Eglė	0,5	69,0	24,7	71,9	185,2	297,2	228,0	42,6	19,0	938,1	0,67
Iš jų su 2 ardu:											
E		0,7	1,1	3,4	23,6	18,5	3,7	3,4	1,1	55,5	
K						0,5				0,5	
Sb		0,7	0,9			0,4				2,0	
L				5,4	0,7		3,3			9,4	
Maumedis						0,5				0,5	0,70
Ąžuolas		20,9	12,6	20,0	67,5	80,3	22,7	1,6		225,6	0,61
Iš jų su 2 ardu:											
E				2,9	14,6	31,1	14,9			63,5	
Sb			3,3			3,8				7,1	
L			3,8	7,4	45,0	40,4				96,6	
Skroblas		2,6	2,8	3,0	4,8	22,1	10,7	4,5	4,7	55,2	0,71
Iš jų su 2 ardu:											
D		1,7								1,7	
Beržas		3,8	12,0	33,4	86,9	143,8	167,2	40,9	9,0	497,0	0,71
Iš jų su 2 ardu:											
E		2,0	5,5	23,6	60,0	76,5	94,7	12,3	3,5	278,1	
Sb					3,7		18,5	6,4		28,6	
L						2,1	6,1			8,2	
Baltalksnis		0,4		8,0	12,4	8,4	3,6	1,7		34,5	0,63
Iš jų su 2 ardu:											
E								1,7		1,7	
Juodalksnis		3,5	11,4	23,6	109,2	207,6	211,9	79,1	7,9	654,2	0,73
Iš jų su 2 ardu:											
E		0,4		1,1	27,3	58,1	47,9	11,9		146,7	
U							5,8			5,8	
D				1,8						1,8	
Drebulė		2,3	10,2	28,2	62,8	69,0	60,9	11,4	3,3	248,1	0,67
Iš jų su 2 ardu:											

Brandžių ir perbrendusių medynų plotų pasiskirstymas skalsumais

Vyraujanti medžių rūšis	Skalsumai									Iš viso	Vidutinis skalsumas
	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0 ir >		
E		1,0	3,4	10,0	28,6	30,2	22,5	3,1		98,8	
K				3,5						3,5	
Sb			1,5		3,0	7,4	4,5			16,4	
D		0,6								0,6	
L					2,1	3,6	8,3	1,7		15,7	
Tuopa		0,5							0,7	1,2	0,71
Liepa		2,0	3,5	17,8	12,6	16,2	17,9	3,6		73,6	0,64
Iš jų su 2 ardu:											
E						2,9				2,9	
L		1,2			7,9					9,1	
Gluosnis				0,1	2,8	0,9				3,8	0,62
Iš viso	27,8	174,6	91,8	244,5	626,9	979,1	1.008,4	376,8	64,0	3.593,9	0,69
Iš jų su 2 ardu:											
P					3,8					3,8	
E		25,6	18,9	65,2	196,6	312,3	363,5	157,4	21,9	1.161,4	
U							5,8			5,8	
K				3,5	0,9	0,7				5,1	
Sb		0,7	5,7		6,7	11,6	23,0	6,4		54,1	
B	1,1	1,1								2,2	
D		2,3		1,8						4,1	
L		1,2	3,8	12,8	55,7	46,1	17,7	1,7		139,0	
Bl		2,5								2,5	

2014.12.10 15:03

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

9 priedas

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Medžio rūšis: Pušis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	318,5	431,9	331,2	130,6	109,7	834	605,8	1038,2	1073,9	970,3	660	440,4	279,7	45,8	415,1	7685,1
Tūris, m3	1065	34537	48183	26064	32378	309043	452076		514404	489622	322754	228650	137492	19872	195695	3064992
Sklypų skaičius	170	220	161	81	91	338	352	517	467	393	243	154	109	28	180	3504
iš jų su 2 ardu				8	22	123	199	289	265	261	157	86	66	15	114	1605
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,9	2	2,1	1,6	1,2	2,5	1,7	2	2,3	2,5	2,7	2,9	2,6	1,6	2,3	2,2
Bonitetas	2,3	1,1	1A,9	1,4	1A,9	1A,4	1A,4	1A,6	1A,7	1A,6	1A,7	1A,4	1A,5	1A,8	1A,5	1A,7
Medyno tūris 1ha, m3	3	80	145	200	295	371	418	435	479	505	489	519	492	434	471	399
I ardas																
Rūšinė sudėtis	8P2E		9P1E		9P1E		9P1E		9P1E		9P1E		9P1E		9P1E	
		8P1E1B		8P1E1B		9P1E		9P1E		9P1E		8P2E		9P1E		9P1E
Tūris 1ha, m3	3	80	145	198	289	358	393	410	452	468	454	494	448	388	427	375
Aukštis, m	1	7,1	12,4	16,5	21,6	25,6	27,5	28,6	29,5	30,7	31,2	33	32,7	31,6	32,7	26,1
Skersmuo, cm	0,9	7,8	13,1	17,6	22,7	26,8	29,4	31,9	34,8	36,3	38,5	41	41,2	42,8	47,3	30,6
Amžius	4	16	26	38	48	58	68	77	88	97	107	118	128	139	169	81
Skalsumas	0,83	0,87	0,83	0,79	0,82	0,81	0,8	0,79	0,83	0,82	0,78	0,78	0,72	0,67	0,69	0,8
Ein.prieaugis	0,54	5,77	9,41	9,56	10,75	10,44	9,47	8,44	7,85	7,25	6,31	6,1	5,21	45,95		7,45
II ardas																
Rūšinė sudėtis					10E		10E		10E		10E		10E		10E	
				10E		10E		10E		10E		10E		10E		10E
Tūris 1ha, m3				17	30	34	39	40	44	48	49	42	65	64	63	46
Aukštis, m				7,3	12,4	12,2	14,1	14,6	15,4	16,7	16,9	17,3	18,5	18,2	18,8	15,8
Skersmuo, cm				6,8	11,4	11,2	12,9	13,6	14,6	15,7	16,2	16,4	17,7	17,8	18,2	14,9
Amžius				32	40	41	46	46	51	57	60	60	63	62	63	53

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skalsumas				0,15	0,15	0,16	0,15	0,15	0,16	0,16	0,16	0,14	0,19	0,21	0,19	0,16
Ein.prieaugis				1,06	1,86	1,96	2	2,05	2,1	2,03	1,99	1,71	2,37	23,7		2,05
Medžio rūšis: Eglė																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	1031,7	684,3	267,9	329,5	352	464,4	514,4	395,8	472,6	197,5	54,5	14,8	5,6	2,4	0,6	4788
Tūris, m3	8815	60379	49554	82735	103199	161088	138949		167714	67320	19648	5902	2436	696	186	1052404
Sklypų skaičius	639	397	187	264	264	297	277	245	278	129	41	11	5	2	1	3037
iš jų su 2 ardu			2	1	6	14	21	19	19	7	1	2	2	1		95
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,6	1,7	1,4	1,2	1,3	1,6	1,9	1,6	1,7	1,5	1,3	1,3	1,1	1,2	0,6	1,6
Bonitetas	1,7	1,3	1,5	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8	1,7	1,8	1,6	1,7	1,5	3,0	1,7
Medyno tūris 1ha, m3	9	88	185	251	293	347	357	351	355	341	361	399	435	290	310	220
I ardas																
Rūšinė sudėtis	6E1P1Ą1		8E1P1B		9E1B		7E1P1Ą1B		5E1P1Ą1B1J		8E1P1J		8E2P		8E2P	
		5E2B1Ą1P1D		9E1B		8E1B1J		6E1P1Ą1B1D		5E1P1Ą1B1J1D		8E2P		7E3P		6E1P1Ą1B
Tūris 1ha, m3	9	88	184	251	292	344	353	347	352	338	360	391	416	280	310	218
Aukštis, m	1,5	6,5	12,2	16,4	19,8	23,4	25,4	27,3	28,7	29,9	29,9	31,1	31,4	31,5	24	16,3
Skersmuo, cm	1,5	7,1	12,5	16,2	20,2	24,5	27,9	31,5	34,8	37,5	39,2	40,8	40,3	46	28	18,3
Amžius	6	15	27	38	48	58	67	77	88	97	108	119	127	140	150	45
Skalsumas	0,79	0,8	0,79	0,78	0,75	0,75	0,73	0,68	0,67	0,63	0,66	0,72	0,76	0,5	0,7	0,75
Ein.prieaugis	1,14	5,88	11,65	12,94	11,73	10,64	9,05	7,46	6,54	5,7	5,56	5,76	5,91	5,17		7,08
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		10E		9E1Kt		8E2Kt		10Kt		10E			
				10E		10E		8E1D1Kt		7E3Kt		10E		10E		9E1Kt
Tūris 1ha, m3			22	10	31	39	50	42	50	55	10	28	27	20		43
Aukštis, m			8	8	12	15,7	16,1	17,5	19	18,6	10	15,1	15,8	13		16,3

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų														
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skersmuo, cm			8	8	11,9	14,8	17	18,1	20,6	21,2	8	14,1	14,8	12		16,8
Amžius			30	40	45	52	47	49	57	60	30	41	52	40		50
Skalsumas			0,2	0,1	0,15	0,13	0,17	0,14	0,16	0,17	0,1	0,11	0,1	0,1		0,15
Ein.prieaugis			1,65	0,75	1,79	1,74	2,37	1,84	1,86	1,86	0,8	1,72	1,36	1,42		1,91
Medžio rūšis: Maumedis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha			21,3	38,6	16,4	10,9			2	1					2,7	92,9
Tūris, m3			4060	15119	8245	5431			840	610					3231	37536
Sklypų skaičius			15	24	11	7			1	1					2	61
iš jų su 2 ardu				2	6	3									1	12
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha			1,4	1,6	1,5	1,6			2	1					1,4	1,5
Bonitetas			1A,0	1A,0	1A,0	1A,2			2,0	2,0					1A,4	1A,1
Medyno tūris 1ha, m3			191	392	503	498			420	610					1197	404
I ardas																
Rūšinė sudėtis			8Kt1B1E		8Kt1Ą1E			4P4Kt1B1E							9Kt1P	
				8Kt1B1E		7Kt3E				4E4Kt2P						8Kt1B1E
Tūris 1ha, m3			191	389	475	468			420	610					1172	394
Aukštis, m			20	25,1	27,2	29,2			30	31					40,9	25,4
Skersmuo, cm			21,5	27,6	30,5	37			40	42					54,5	29
Amžius			28	38	47	56			90	95					160	45
Skalsumas			0,76	0,82	0,84	0,74			0,7	0,9					1,03	0,81
Ein.prieaugis			15,77	17,54	15,83	12,47			5,95	8,1						15,57
II ardas																
Rūšinė sudėtis					6Kt4E										10Kt	
				10E		10E										6E4Kt
Tūris 1ha, m3				57	47	68									30	52

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Aukštis, m				15,2	17,9	17,2									18	17,4
Skersmuo, cm				15,7	17,7	17,8									18	17,6
Amžius				39	45	52									45	46
Skalsumas				0,22	0,15	0,24									0,1	0,17
Ein.prieaugis				3,56	2,05	3,06										2,36
						Medžio rūšis: Ąžuolas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	98,4	27,2	1,3	8,3	17,8	22,3	71	80,5	80	35,2	12,5	49,4	31,6	28,8	190,1	754,4
Tūris, m3	348	1412	141	1454	3683	6304	20071		20649	9966	3728	13604	9538	8513	62280	180081
Sklypų skaičius	63	23	2	10	16	21	51	53	47	24	5	15	14	10	62	416
iš jų su 2 ardu				2	6	13	20	17	22	10	1	5	4	6	34	140
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,6	1,2	0,6	0,8	1,1	1,1	1,4	1,5	1,7	1,5	2,5	3,3	2,3	2,9	3,1	1,8
Bonitetas	2,0	1,4	1,0	1A,5	1A,4	1A,2	1A,7	1A,3	1A,8	1,0	1,0	1,4	1,7	1,2	2,0	1,3
Medyno tūris 1ha, m3	4	52	108	175	207	283	259	249	258	283	298	275	302	296	328	239
I ardas																
Rūšinė sudėtis	6Ą3E1B	6Ą2D1B1E	6Ą2B1E1D	5Ą2D1B1E1Bt	6Ą2E1B1D	8Ą2E	6Ą2E1B1Kt	8Ą2E	7Ą2E1D	6Ą2E1P1D	6Ą3D1E	5Ą2E2Kt1B	4Ą3E1B1D1	5Ą2E1B1J1K	5Ą2E1B1D1Kt	5Ą2E1B1D
Tūris 1ha, m3	4	52	108	160	185	243	236	234	233	262	254	261	285	258	278	213
Aukštis, m	1,2	6,5	13,8	18	20,5	23,7	24,2	26,5	27,3	27,8	27,8	27,5	28	28,8	28,2	22,7
Skersmuo, cm	0,9	7,3	18	20,4	25,4	28	31,4	37,2	41,2	43,1	44	50,5	54	57,3	62,7	39,7
Amžius	4	17	30	40	47	58	67	77	88	97	108	120	129	139	170	96
Skalsumas	0,76	0,76	0,65	0,66	0,64	0,69	0,63	0,56	0,55	0,6	0,56	0,62	0,66	0,54	0,61	0,63
Ein.prieaugis	0,62	5,02	6,85	7,81	7,85	8,1	6,62	5,46	4,8	5,18	4,33	4,84	5	34,75		4,67
II ardas																
Rūšinė sudėtis					10E		8E2Kt		9E1D		10E		6Kt4E		5E5Kt	
				7D2Bt1E		8E1D1Kt		10E		10E		8Kt2E		6E4Kt		7E3Kt

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų														
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Tūris 1ha, m3				41	44	59	59	41	50	47	70	34	42	58	64	56
Aukštis, m				15,2	11,1	13,9	15,5	15,6	15,1	14,6	19	16,6	17,9	17,3	17,3	16,3
Skersmuo, cm				11,7	12,2	13,8	16	16,2	14,7	13,6	22	17,1	19,3	18,9	17,4	16,6
Amžius				21	35	42	48	49	42	35	65	44	60	58	53	49
Skalsumas				0,18	0,25	0,23	0,2	0,15	0,19	0,17	0,2	0,16	0,17	0,21	0,23	0,21
Ein.prieaugis				2,77	2,74	2,97	2,6	1,99	2,69	3,03	2,33	1,64	1,63	21,95		2,44
Medžio rūšis: Ąžuolas raudonasis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha					0,6	0,4										1
Tūris, m3					162	124										286
Sklypų skaičius					2	1										3
iš jų su 2 ardu					1											1
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha					0,3	0,4										0,3
Bonitetas					1A,0	1,0										1A,4
Medyno tūris 1ha, m3					270	310										286
I ardas																
Rūšinė sudėtis					9Kt1E											
						10Kt										9Kt1E
Tūris 1ha, m3					205	310										247
Aukštis, m					21,5	22										21,7
Skersmuo, cm					28	26										27,2
Amžius					47	55										50
Skalsumas					0,7	1										0,82
Ein.prieaugis					8,5	11										9,5
II ardas																
Rūšinė sudėtis					10E											

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų														
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
																10E
Tūris 1ha, m3					130											130
Aukštis, m					15											15
Skersmuo, cm					16											16
Amžius					47											47
Skalsumas					0,5											0,5
Ein.prieaugis					7											7
						Medžio rūšis: Uosis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha			0,5			1,7	1,8	1,2	5,5	5,8						16,5
Tūris, m3			50			286	192		1309	1432						3656
Sklypų skaičius			1			2	2	1	5	2						13
iš jų su 2 ardu							1									1
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha			0,5			0,8	0,9	1,2	1,1	2,9						1,3
Bonitetas			1,0			1A,5	1,0	1,0	1,0	1,0						1A,9
Medyno tūris 1ha, m3			100			168	215	160	238	247						222
I ardas																
Rūšinė sudėtis			9U1J			4U2B2J1E1D			6U2J1B1E							
						5U2B2J1D		6U3J1E		4U2B2J1E1Kt						6U2J1B1E
Tūris 1ha, m3			100			168	197	160	238	247						220
Aukštis, m			13			23,6	24,4	24	27,2	29						26,5
Skersmuo, cm			10			26,1	28,8	28	31,9	34,8						31
Amžius			24			60	67	75	89	100						84
Skalsumas			0,8			0,51	0,56	0,5	0,62	0,62						0,6
Ein.prieaugis			8			5	5,67	4,25	4,71	4,67						4,9
II ardas																

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Rūšinė sudėtis							10E									10E
Tūris 1ha, m3							30									30
Aukštis, m							16									16
Skersmuo, cm							16									16
Amžius							55									55
Skalsumas							0,1									0,1
Ein.prieaugis							1,27									1,27
						Medžio rūšis: Klevas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	2,3		0,2	1		0,8	1,6	0,2	0,6							6,7
Tūris, m3	12		16	110		168	36		174							916
Sklypų skaičius	1		1	2		1	1	1	1							8
iš jų su 2 ardu				1												1
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	2,3		0,2	0,5		0,8	1,6	0,2	0,6							0,8
Bonitetas	2,0		1,0	1,2		1A,0	1A,0	2,0	1A,0							1,0
Medyno tūris 1ha, m3	5		80	110		210	250	180	290							137
I ardas																
Rūšinė sudėtis	5Kt2E1B1		10Kt				8Kt1E1P		7Kt2J1U							
				8Kt1B1P		7Kt3U		7Kt3B								8Kt1B1E
Tūris 1ha, m3	5		80	78		210	250	180	290							132
Aukštis, m	1,5		13	16		28	28	23	28							16,5
Skersmuo, cm	2		12	18,4		36	34	32	34							20,2
Amžius	5		30	40		60	70	80	85							43
Skalsumas	1		0,6	0,8		0,5	0,6	0,6	0,7							0,76
Ein.prieaugis	1,35		6,5	8,6		6	6,19	5,5	6,67							4,9

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
II ardas																
Rūšinė sudėtis																
				10E												10E
Tūris 1ha, m3				80												80
Aukštis, m				15												15
Skersmuo, cm				16												16
Amžius				40												40
Skalsumas				0,3												0,3
Ein.prieaugis				4,75												4,75
						Medžio rūšis: Skroblas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	0,3	1,2		5,9	10	32,1	53,8	22,4	1,5							127,2
Tūris, m3	9	56		478	1472	6460	3799		441							24408
Sklypų skaičius	1	3		5	4	19	30	12	2							76
iš jų su 2 ardu							1	1								2
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,3	0,4		1,2	2,5	1,7	1,8	1,9	0,8							1,7
Bonitetas	1,0	1,8		2,0	1,8	1,5	1,3	1A,9	1,2							1,3
Medyno tūris 1ha, m3	30	47		81	147	201	217	170	294							192
I ardas																
Rūšinė sudėtis	5Kt3B1Bt				9Kt1E	5Kt1Ą1B1J1D		3Kt2B2J2E1								
		6Kt2B1D1J		10Kt	5Kt1Ą1B1J1D1E		7Kt2E1Ą									6Kt1Ą1B1J
Tūris 1ha, m3	30	47		81	147	201	216	168	294							191
Aukštis, m	6	7,6		15,2	18,2	21,3	22,3	23,8	24,4							21,5
Skersmuo, cm	6	7,3		17,8	20,9	20,9	24,4	28,5	27,2							23,5
Amžius	10	15		36	46	60	67	76	85							63
Skalsumas	0,9	0,74		0,51	0,65	0,7	0,7	0,52	0,84							0,66

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Ein.prieaugis	4	5,17		4,86	6,19	6,7	6,03	4,04	6,47							5,8
II ardas																
Rūšinė sudėtis							8E2Kt									
								4D3B3E								6E2D1B1K
Tūris 1ha, m3							30	15								24
Aukštis, m							17	16								16,6
Skersmuo, cm							16	14								15,2
Amžius							40	25								34
Skalsumas							0,1	0,1								0,1
Ein.prieaugis							1,61	1,12								1,4
	Medžio rūšis: Skirpstas															
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha		0,8														0,8
Tūris, m3		8														8
Sklypų skaičius		1														1
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha		0,8														0,8
Bonitetas		2,0														2,0
Medyno tūris 1ha, m3		10														10
I ardas																
Rūšinė sudėtis																
		7Kt3Bt														7Kt3Bt
Tūris 1ha, m3		10														10
Aukštis, m		5														5
Skersmuo, cm		6														6
Amžius		15														15

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skalsumas		0,3														0,3
Ein.prieaugis		1														1
						Medžio rūšis: Beržas										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	271,4	782,8	426,8	156,5	98,2	297,1	288,3	163,4	67,4	2,3						2554,2
Tūris, m3	5840	71536	69184	33581	23236	82789	49978		20983	759						447187
Sklypų skaičius	167	370	220	123	64	158	178	121	38	1						1440
iš jų su 2 ardu		29	68	63	30	87	120	78	22	1						498
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,6	2,1	1,9	1,3	1,5	1,9	1,6	1,4	1,8	2,3						1,8
Bonitetas	1,0	1A,3	1A,6	1A,5	1A,6	1A,1	1A,0	1A,0	1A,0	1A,0						1A,4
Medyno tūris 1ha, m3	22	91	162	215	237	279	310	306	311	330						175
I ardas																
Rūšinė sudėtis	7B1E1J1D		7B1E1J1D		7B1E1J1Kt		7B1E1J1D		7B2E1J							
		7B1E1J1D		7B1E1J1D		7B1E1J1D		6B2E1J1D		6B2P1E1J						7B1E1J1D
Tūris 1ha, m3	22	87	149	192	204	236	273	257	273	270						156
Aukštis, m	5,5	13,4	18,1	21,9	23,4	27,1	28,5	29,4	30,2	29						19
Skersmuo, cm	4,9	11,5	15,8	20,1	23	26,8	28,7	31,6	33	36						18,1
Amžius	8	17	27	38	48	59	68	77	86	95						36
Skalsumas	0,74	0,71	0,74	0,72	0,7	0,68	0,74	0,67	0,7	0,7						0,72
Ein.prieaugis	3	7,98	9,46	8,98	7,74	7,19	7,04	5,72	5,62	4,57						7,34
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		10E		9E1Kt		9E1Kt							
		10E		10E		9E1Kt		9E1Kt		10E						9E1Kt
Tūris 1ha, m3		27	32	46	62	68	60	70	62	60						52
Aukštis, m		6,2	7,9	10,3	13,4	15,3	16,6	18,4	18,7	17						13
Skersmuo, cm		7,2	9,1	10,9	13,5	15,4	16,6	18,6	19,7	18						13,5

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Amžius		18	27	37	43	48	54	58	64	85						42
Skalsumas		0,33	0,27	0,26	0,26	0,25	0,21	0,21	0,18	0,2						0,25
Ein.prieaugis		2,47	2,45	2,97	3,44	3,24	2,69	2,69	2,1	1,65						2,76
						Medžio rūšis: Juodalksnis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	336,7	235,4	161,3	172,8	121,1	203,5	307,2	284,1	71,4	7,8	0,3					1901,6
Tūris, m3	9685	24998	33737	44662	36367	72795	106151		26930	3159	122					474832
Sklypų skaičius	226	122	112	130	101	137	206	191	48	4	1					1278
iš jų su 2 ardu			13	19	16	28	44	46	7	3	1					177
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,5	1,9	1,4	1,3	1,2	1,5	1,5	1,5	1,5	2	0,3					1,5
Bonitetas	1A,8	1A,3	1A,5	1A,6	1A,6	1A,3	1A,2	1A,1	1A,0	1A,0	1A,0					1A,4
Medyno tūris 1ha, m3	29	106	209	258	300	358	378	374	377	405	407					250
I ardas																
Rūšinė sudėtis	7J2B1D		8J2B		8J1B1E		8J1B1E		8J1B1E		5J4E1B					
		8J2B		9J1B		7J2B1E		8J1B1E		7J2E1B						8J1B1E
Tūris 1ha, m3	29	106	205	254	296	347	369	364	374	376	373					244
Aukštis, m	5,7	11,6	17,1	19,3	21,4	24,2	25,4	26,1	27,5	26,8	28					18,7
Skersmuo, cm	5,4	10,6	15,8	18,7	21,6	25,6	27,8	30	32	34,8	46					19,7
Amžius	7	16	28	38	47	58	68	77	86	97	110					44
Skalsumas	0,68	0,76	0,77	0,8	0,78	0,76	0,75	0,71	0,69	0,72	0,6					0,74
Ein.prieaugis	3,63	8,35	10,61	10,41	9,65	8,66	7,74	6,65	5,97	5,32	2,33					7,55
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		10E		10E		5U4E1D		10E					
				10E		10E		10E		10E						10E
Tūris 1ha, m3			22	27	32	43	38	41	23	34	33					36
Aukštis, m			9,6	10,6	11,9	14,6	15,6	17,4	15,5	16,6	19					14,5

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Skersmuo, cm			10,5	11,7	11,7	14,7	16,2	18,4	14	17,7	20					15,1
Amžius			27	39	41	51	51	59	45	71	67					49
Skalsumas			0,15	0,16	0,16	0,17	0,13	0,13	0,11	0,11	0,1					0,14
Ein.prieaugis			1,76	1,71	1,89	2,02	1,65	1,53	1,14	1,2	1,33					1,69
						Medžio rūšis: Drebulė										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	72,6	228,5	111,6	55,2	17,2	76,9	91,5	65,2	4,8							723,5
Tūris, m3	1969	29320	20068	12588	4410	26946	24054		1625							155416
Sklypų skaičius	46	127	72	38	17	38	65	43	5							451
iš jų su 2 ardu		13	12	10	7	25	34	24	1							126
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,6	1,8	1,6	1,5	1	2	1,4	1,5	1							1,6
Bonitetas	1A,8	1A,0	1A,0	1A,0	1A,0	1A,0	1A,1	1A,1	1A,0							1A,1
Medyno tūris 1ha, m3	27	128	180	228	256	350	376	369	339							215
I ardas																
Rūšinė sudėtis	8D1J1B		6D2B1J1Bt		6D1U1B1J1Ą		6D2B1E1Ą		5D3B1E1Ą							
		7D2B1Kt		7D1B1Ą1Bt		7D2B1J		7D2E1B								6D2B1J1E
Tūris 1ha, m3	27	125	172	220	240	320	342	339	319							201
Aukštis, m	5	14,8	18,3	21,6	25,5	29,2	29,7	30,7	31,3							20,1
Skersmuo, cm	3,9	13,1	17,8	23,7	29,5	34,7	35,3	36,5	38,7							21,5
Amžius	7	18	27	37	48	59	68	76	87							37
Skalsumas	0,68	0,72	0,72	0,7	0,64	0,68	0,69	0,65	0,6							0,7
Ein.prieaugis	3,27	9,31	9,86	9,13	8,1	7,58	6,86	6,06	4,81							7,93
II ardas																
Rūšinė sudėtis			9E1Kt		6E3Kt1Bt		8E2Kt		10E							
		9E1Ą		9E1Bt		7E3Kt		6E4Kt								8E2Kt
Tūris 1ha, m3		21	32	37	39	61	56	52	80							46

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Aukštis, m		6,3	7,5	10,6	13,7	16,3	16,6	17,6	22							13,6
Skersmuo, cm		7,6	8,5	10	14,6	16,4	16,8	17,9	24							14,1
Amžius		19	27	37	43	52	53	55	65							44
Skalsumas		0,27	0,3	0,18	0,19	0,22	0,19	0,18	0,2							0,22
Ein.prieaugis		1,92	2,37	2,17	1,85	2,6	2,3	2	2,58							2,23
						Medžio rūšis: Baltalksnis										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	9,7	26,8	37	19,5	10,8	7,2										111
Tūris, m3	510	2764	5521	3108	2221	1496										15620
Sklypų skaičius	10	21	25	14	11	10										91
iš jų su 2 ardu					1											1
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1	1,3	1,5	1,4	1	0,7										1,2
Bonitetas	2,1	1,3	1,8	1,4	1A,8	1A,8										1,5
Medyno tūris 1ha, m3	53	103	149	159	206	208										141
I ardas																
Rūšinė sudėtis	5Bt2D1B1		8Bt1D1B		7Bt2J1E											
		7Bt2D1B		7Bt1J1D1B		8Bt1B1E										7Bt1J1D1B
Tūris 1ha, m3	53	103	149	159	202	208										140
Aukštis, m	7,1	11,5	14,3	17	19,3	19,7										14,3
Skersmuo, cm	6,6	10,7	14	17,3	20,7	21,9										14,3
Amžius	10	17	28	38	47	55										29
Skalsumas	0,63	0,66	0,68	0,62	0,62	0,63										0,65
Ein.prieaugis	4,38	7,46	7,5	6,2	5,6	5,04										6,65
II ardas																
Rūšinė sudėtis					10E											
																10E

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Tūris 1ha, m3					20											20
Aukštis, m					13											13
Skersmuo, cm					12											12
Amžius					45											45
Skalsumas					0,1											0,1
Ein.prieaugis					1,29											1,29
						Medžio rūšis: Liepa										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	4,7	8	1,9	13,3	27	23,3	19,1	13,3	5	3,8	25	6,7	3,4	0,8		155,3
Tūris, m3	49	649	344	2831	8682	6287	5070		1899	1810	9681	2154	1224	216		48737
Sklypų skaičius	5	6	4	13	21	20	11	6	5	2	4	3	1	1		102
iš jų su 2 ardu					1	1	1	1	1	1						6
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	0,9	1,3	0,5	1	1,3	1,2	1,7	2,2	1	1,9	6,2	2,2	3,4	0,8		1,5
Bonitetas	2,0	1,2	1,6	1,8	1,3	1,3	1A,6	1A,1	1A,1	1A,0	1A,0	1A,0	1A,0	1A,0		1A,8
Medyno tūris 1ha, m3	10	81	181	213	322	270	411	381	380	476	387	321	360	270		314
I ardas																
Rūšinė sudėtis	6Kt2E1B1		7Kt2B1D		6Kt1Ą1B1D1E	4Kt2D2E1Ą1B			5Kt2Ą1B1D		6Kt2Ą2E		7Kt1Ą1B1E			
		8Kt1D1B		7Kt1Ą1B1E		7Kt2Ą1E		6Kt2Ą1B1E		9Kt1Ą		6Kt2Ą2E		6Kt3Ą1D		6Kt1Ą1B1
Tūris 1ha, m3	10	81	181	213	314	269	409	369	376	438	387	321	360	270		310
Aukštis, m	2,6	11,2	15,2	17,5	20,5	21,5	24,9	26,8	26,7	29	29,5	28,9	30	29		22,9
Skersmuo, cm	2,7	10,7	15,5	16,7	21,2	25,7	29,9	33,2	35,4	40	44,1	44	46	50		28,7
Amžius	6	18	28	40	48	59	68	79	90	100	110	120	130	140		69
Skalsumas	0,65	0,6	0,73	0,7	0,77	0,64	0,76	0,64	0,64	0,68	0,62	0,55	0,5	0,4		0,67
Ein.prieaugis	0,89	5,79	8,47	8,68	9,02	6,52	7,22	5,41	4,68	5,24	4,88	3,64	3,56	1,75		6,38
II ardas																
Rūšinė sudėtis					5E5Kt		10Kt		10Kt							

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų														
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
						7B2D1Kt		10Kt		10E						6Kt3E1B
Tūris 1ha, m3					40	20	30	20	40	50						31
Aukštis, m					12	12	7	10	11	13						11,1
Skersmuo, cm					12	8	8	10	12	14						11
Amžius					35	15	14	20	20	60						30
Skalsumas					0,2	0,2	0,4	0,2	0,3	0,2						0,21
Ein.prieaugis					2,23	2,14	2,14	1,54	2,8	1,9						1,89
						Medžio rūšis: Tuopa										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha				0,6	0,5	0,7										1,8
Tūris, m3				246	40	315										601
Sklypų skaičius				1	1	1										3
iš jų su 2 ardu				1												1
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha				0,6	0,5	0,7										0,6
Bonitetas				1A,0	1,0	1A,0										1A,3
Medyno tūris 1ha, m3				410	80	450										334
I ardas																
Rūšinė sudėtis					7Kt3E											
				9Kt1B		9Kt1B										8Kt1B1E
Tūris 1ha, m3				300	80	450										297
Aukštis, m				26	23	27										25,6
Skersmuo, cm				26	30	32										29,4
Amžius				40	50	54										48
Skalsumas				0,8	0,3	1										0,74
Ein.prieaugis				12	3,2	11,57										9,39
II ardas																

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Rūšinė sudėtis				10E												10E
Tūris 1ha, m3				110												110
Aukštis, m				16												16
Skersmuo, cm				16												16
Amžius				40												40
Skalsumas				0,4												0,4
Ein.prieaugis				6,67												6,67
						Medžio rūšis: Blindė										
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha		1,2	0,8													2
Tūris, m3		145	120													265
Sklypų skaičius		3	2													5
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha		0,4	0,4													0,4
Bonitetas		1A,8	2,0													1,3
Medyno tūris 1ha, m3		121	150													132
I ardas																
Rūšinė sudėtis			8Kt1D1J													
	6Kt2B1D1P															8Kt1D1B
Tūris 1ha, m3		121	150													132
Aukštis, m		12,8	14,5													13,4
Skersmuo, cm		12,2	13													12,5
Amžius		15	28													20
Skalsumas		0,68	0,7													0,69
Ein.prieaugis		8,5	8,38													8,45

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Medžio rūšis: Gluosnis																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha					0,5	0,9	2,8		0,1							4,3
Tūris, m3					125	198	624		17							964
Sklypų skaičius					1	1	2		1							5
iš jų su 2 ardu																
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha					0,5	0,9	1,4		0,1							0,9
Bonitetas					1,0	1,0	1A,4		1,0							1A,6
Medyno tūris 1ha, m3					250	220	223		170							224
I ardas																
Rūšinė sudėtis					10Kt	5Kt3Bt2J	5J5Kt		10Kt							6Kt3J1Bt
Tūris 1ha, m3					250	220	223		170							224
Aukštis, m					20	20	21,6		21							21,1
Skersmuo, cm					24	28	37,9		36							34,1
Amžius					44	56	70		90							64
Skalsumas					0,8	0,7	0,6		0,5							0,64
Ein.prieaugis					6,6	5,22	4,18		2							4,63
Medžio rūšis: Iš viso																
Suminiai rodikliai																
Plotas, ha	2146,3	2428,1	1361,8	931,8	781,8	1976,2	1957,3	2064,3	1784,8	1223,7	752,3	511,3	320,3	77,8	608,5	18926,3
Tūris, m3	28302	225804	230978	222976	224220	679730	800376		756985	574678	355933	250310	150690	29297	261392	5507909
Sklypų skaičius	1328	1293	802	705	604	1051	1175	1190	898	556	294	183	129	41	245	10494
iš jų su 2 ardu		42	95	107	96	294	441	475	337	283	160	93	72	22	149	2666
Vidutiniai rodikliai																
Vid. skl.plotas, ha	1,6	1,9	1,7	1,3	1,3	1,9	1,7	1,7	2	2,2	2,6	2,8	2,5	1,9	2,5	1,8

Medynų vidutiniai rodikliai pagal amžiaus klases

Rodikliai	Amžiaus klasė -10 metų															
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	>140	Iš viso
Bonitetas	1,6	1A,7	1A,8	1,1	1,2	1A,7	1A,7	1A,7	1,0	1A,8	1A,7	1A,5	1A,6	1,0	1,0	1A,9
Medyno tūris 1ha, m3	13	93	170	239	287	344	366	388	424	470	473	490	470	377	430	291
I ardas																
Rūšinė sudėtis	3E2B2J1P	4B2E2P1J1D	5E2B1P1J1Kt	2P3E2J1B1Ą1	6P2E1B1J	8P2E	8P2E	7P2Ą1E								
	4B2E2P1J1D	3E2B2J1P1D1K	5P2E1B1J1D	6P2E1B1J	8P2E	7P2E1Ą	6P2E2Ą	5P2E1B1J1								
Tūris 1ha, m3	13	91	164	233	279	329	348	367	404	439	441	466	430	335	383	276
Aukštis, m	2,7	10,2	15,4	18,6	21,1	25,2	26,6	28	29,1	30,5	31	32,4	32,2	30,5	31,3	21,4
Skersmuo, cm	2,6	9,6	14,7	18,5	21,7	26,4	28,9	31,8	34,9	36,7	38,8	41,9	42,5	48,3	52,1	24,5
Amžius	6	16	27	38	48	58	68	77	88	97	107	118	128	139	169	60
Skalsumas	0,77	0,77	0,77	0,77	0,75	0,76	0,75	0,73	0,76	0,78	0,76	0,76	0,71	0,61	0,67	0,76
Ein.prieaugis	1,74	7,11	10,09	11	10,43	9,55	8,37	7,53	7,18	6,9	6,18	5,93	5,18	40,32		7,27
II ardas																
Rūšinė sudėtis			10E		9E1Kt		9E1Kt		10E		10E		10E		8E2Kt	
		10E		10E		9E1Kt		10E		10E		9E1Kt		8E2Kt		10E
Tūris 1ha, m3		26	31	38	45	47	46	44	45	48	50	42	63	61	63	47
Aukštis, m		6,2	8,1	10,3	13	13,8	15,2	15,5	15,7	16,6	16,9	17,3	18,4	17,7	18,3	15,3
Skersmuo, cm		7,3	9,2	10,7	13	13,4	14,7	14,9	15,1	15,7	16,3	16,4	17,7	18	17,9	14,8
Amžius		18	27	37	42	45	49	49	51	57	60	59	63	60	59	50
Skalsumas		0,31	0,25	0,22	0,2	0,19	0,17	0,16	0,16	0,16	0,16	0,14	0,19	0,21	0,2	0,18
Ein.prieaugis		2,36	2,33	2,43	2,54	2,4	2,19	2,07	2,11	2,03	2	1,7	2,3	22,61		2,17

2014.12.10 14:47

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotai (ha) pagal augavietes

P	Ą	B	D	a				b				c				d				f			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
Š								2,3				70,0	5,3	8,4	9,6		7,8	3,0					
								0,5				131,7		9,0	4,3	4,5		3,1	1,9				
												1,6	23,8	0,7			6,1	4,3	2,6				
								2,8				203,3	29,1	18,1	13,9	4,5	13,9	10,4	4,5				
											2,8				264,4				33,3				
259 N				5,2				3325,3	0,3	88,6	2,8	3721,1	198,8	466,2	136,2	3,5	255,3	245,4	100,7			0,9	0,9
								259,9				1626,9		3,3	2,2	326,5	0,7	6,3	12,5	1,7	0,5		
											0,5	81,2	21,1	4,2	5,2	6,5	31,0	98,0	1,8		5,0		
				5,2				3585,2	0,3	88,6	3,3	5429,2	219,9	473,7	143,6	336,5	287,0	349,7	115,0	1,7	5,5	0,9	0,9
							5,2				3677,4				6266,4				1088,2				9,0
L								294,9		17,8		78,3	29,8	436,4	130,8		239,1	1090,5	332,9			10,6	2,3
								147,7				952,7		109,6	19,4	1234,3	7,0	710,8	64,2	3,2	8,3	4,9	1,3
												3,6	2,2				38,0	46,2	1,0		0,8	1,9	
								442,6		17,8		1034,6	32,0	546,0	150,2	1234,3	284,1	1847,5	398,1	3,2	9,1	17,4	3,6
											460,4				1762,8				3764,0				33,3
U								21,6		1,6		2,2	1,0	38,1	3,5		18,0	25,0	1,9				
								4,6				21,8		115,3		2,8		320,0	4,6			2,1	
																			3,7				
								26,2		1,6		24,0	1,0	153,4	3,5	2,8	18,0	345,0	10,2			2,1	
											27,8				181,9				376,0				2,1
P				47,5		0,4		52,8		10,1		5,5		22,3									
								1,9				9,4		95,4	0,6			73,5					
				47,5		0,4		54,7		10,1		14,9		117,7	0,6			73,5					
							47,9				64,8				133,2				73,5				

Medynų plotai (ha) pagal augavietes

P	Ą	B	D	a				b				c				d				f			
E	U	J	Bt																				
Kiti	Kiti	L	Kiti																				
Suma	Suma	Suma	Suma	SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML		SP	KL	ML	
Iš viso						B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt			B,J,L	D,Bt,Kt
Pn								38,8		17,9		16,1		54,0				17,0	1,9				
								6,8				45,8		53,4		5,3		394,9					
								45,6		17,9		61,9		107,4		5,3		411,9	1,9				
										63,5				169,3				419,1					
Iš viso:				**53,1**				**4296,7**				**8778,0**				**5754,1**				**44,4**			

2014.12.10 16:23

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas (ha)

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Šbl	2,3	0,5								2,8			2,8				2,8	0,0
Šcl	41,1	56,3			2,8	7,0	5,2	2,7	8,4	123,5	5,1		128,6				128,6	0,7
Šcp	22,7	33,8	0,8		3,2	2,0	4,4	1,6	14,2	82,7	4,9		87,6				87,6	0,4
Šcs	6,2	41,6	4,5		2,4				3,5	58,2	15,3		73,5				73,5	0,4
Šdp		3,8	3,3		0,8	2,3		0,1	4,9	15,2			15,2				15,2	0,1
Šds		0,7	4,5		2,2	0,8		1,8	8,1	18,1			18,1				18,1	0,1
Nal	5,2									5,2			5,2				5,2	0,0
Nbl	3.325,3	259,9	0,3		88,6		2,8		0,5	3.677,4	16,6	6,7	3.700,7				3.700,7	18,9
Ncl	3.596,6	931,1	14,4		133,5	1,0	28,5	1,3	55,8	4.762,2	35,5	43,2	4.840,9				4.840,9	24,7
Ncp	101,5	371,0	55,0		180,0	2,3	43,3	0,9	33,3	787,3	26,4	17,1	830,8				830,8	4,2
Ncs	23,0	324,8	129,1		152,7		64,4		22,9	716,9	21,1	4,3	742,3				742,3	3,8
Ndp	2,9	68,1	68,4		52,1	0,1	19,4	7,7	24,0	242,7	6,9	1,9	251,5				251,5	1,3
Nds	0,6	258,4	186,2	0,7	193,3	6,2	81,3	4,8	114,0	845,5	32,7	17,8	896,0				896,0	4,6
Nfs		1,7		0,5	0,9		0,9		5,0	9,0			9,0				9,0	0,0
Lbl	294,9	147,7			17,8					460,4	4,1		464,5				464,5	2,4
Lcl	62,1	339,8	2,5		108,3	26,2	13,6	3,8	0,6	556,9	10,9	9,5	577,3				577,3	2,9
Lcp	15,2	362,6	2,9		257,8	68,0	74,6	10,1	5,2	796,4	41,2	13,1	850,7				850,7	4,3
Lcs	1,0	250,3	24,4		70,3	15,4	42,6	5,5		409,5	23,7	6,0	439,2				439,2	2,2

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas (ha)

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Ldl		21,4			37,7	31,7	1,9	1,2		93,9	1,6	1,4	96,9				96,9	0,5
Ldp		303,2	48,4	0,5	209,3	216,7	92,6	49,2	12,0	931,9	39,7	6,2	977,8				977,8	5,0
Lds		909,7	190,7	6,5	843,5	462,4	238,4	13,8	73,2	2.738,2	75,4	19,2	2.832,8				2.832,8	14,5
Lfp				1,1						1,1			1,1				1,1	0,0
Lfs		3,2		7,2	10,6	4,9	2,3	1,3	2,7	32,2			32,2				32,2	0,2
Ubl	21,6	4,6			1,6					27,8			27,8				27,8	0,1
Ucl	2,2	17,4	1,0		7,5	34,7	3,5			66,3	6,0	4,8	77,1				77,1	0,4
Ucp		4,4			28,9	63,1				96,4	12,3	4,2	112,9				112,9	0,6
Ucs					1,7	17,5				19,2	4,3		23,5				23,5	0,1
Udl						39,5		1,0	1,0	41,5	0,5		42,0				42,0	0,2
Udp		2,8			15,4	207,4	1,9	3,6	2,7	233,8	9,7	0,8	244,3				244,3	1,2
Uds			18,0		9,6	73,1				100,7	4,2	1,0	105,9				105,9	0,5
Ufp						2,1				2,1			2,1				2,1	0,0
Pa	47,5				0,4					47,9			47,9				47,9	0,2
Pb	52,8	1,9			10,1					64,8	0,8		65,6		9,3		74,9	0,4
Pbn	38,8	6,8			17,9					63,5	1,1		64,6				64,6	0,3
Pc	5,5	9,4			22,3	95,4		0,6		133,2	11,3	2,7	147,2		34,8		182,0	0,9
Pcn	16,1	45,8			54,0	53,4				169,3	8,5	1,9	179,7		0,8		180,5	0,9
Pd						73,5				73,5	9,1		82,6		0,4		83,0	0,4

Augaviečių plotai pagal žemės naudmenas (ha)

Auga-vietės	Medynai										Plynu-mos	Kita miško žemė	Iš viso miško žemės	Ne miško žemė			Bendras augavietės plotas	%
	P	E	Ą	U	B	J	D	Bt	Kitos medžių rūšys	Iš viso				Žemės ūkio naudmen.	Pelkės	Kita ne miško žemė		
Pdn		5,3			17,0	394,9	1,9			419,1	29,5	2,0	450,6				450,6	2,3
Iš viso	7.685,1	4.788,0	754,4	16,5	2.554,2	1.901,6	723,5	111,0	392,0	18.926,3	458,4	163,8	19.548,5		45,3		19.593,8	100,0

2014.12.10 16:25

263

Valstybinės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
196 Ąžuolų botaninis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
01 Balbieriškio girininkija							
65(1-30), 453(37-39), 454(1, 2, 20-23), 459(1-3)	77,7	77,5		77,5			
196 Ąžuolų botaninis draustinis iš viso:	**77,7**	**77,5**		**77,5**			
288 Nemuno kilpų regioninis parkas							
02-Punios kraštovaizdžio draustinis							
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
93(41, 42, 68, 69)	2,5	2,5				2,5	
02-Punios kraštovaizdžio draustinis iš viso:	2,5	2,5				2,5	
04-Prienų šilo kraštovaizdžio draustinis							
Prienų miškų urėdija							
04 Meškapievio girininkija							
27(37-47), 35(4-31), 47(22-24, 36-46), 48, 51(9-18, 22-54), 52(1-34, 37-43, 45-57)	331,9	319,2		11		303,4	4,8
06 Prienų girininkija							
71(2-29), 72(2-19), 73(1-6, 11-14, 17, 18), 75(2-54), 76(2-25, 28-48), 77-85, 86(1-25, 32-36), 87(1-17), 88-91, 92(1-73), 93(1-30), 94(1-23, 30), 95(1-24, 28), 96-98, 99(1-9, 11, 17-25), 100(11-17, 19-30), 101(2, 3, 11-17, 19), 105(4-6)	1971,6	1942,7		645,4		1297,3	
04-Prienų šilo kraštovaizdžio draustinis iš viso:	2303,5	2261,9		656,4		1600,7	4,8
05-Verknės kraštovaizdžio draustinis							
Prienų miškų urėdija							
08 Verknės girininkija							
52(17-19)	6,4	6,4		6,4			
05-Verknės kraštovaizdžio draustinis iš viso:	6,4	6,4		6,4			
06-Kalvių kraštovaizdžio draustinis							
Prienų miškų urėdija							
03 Išlaužo girininkija							
4(13, 14), 5(16-18, 21-38, 50, 54, 72-75), 6(20-51), 7(18-46), 8(7, 8, 13, 14, 19, 20, 28, 31, 38, 40, 41, 45-47, 60), 9(1-16, 18, 19, 21-23), 10(1-10, 12-19)	150,9	150,4		1,2		149,2	
06-Kalvių kraštovaizdžio draustinis iš viso:	150,9	150,4		1,2		149,2	
08-Siponių kaimo kraštovaizdžio draustinis							

Valstybinės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
75(1-19)	28,9	28,9		0,3		28,6	
08-Siponių kaimo kraštovaizdžio draustinis iš viso:	28,9	28,9		0,3		28,6	
09-Drubengio botaninis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
06 Prienų girininkija							
56(27-40), 57(4-10), 68(2-29)	67,6	67,3		67,3			
09-Drubengio botaninis draustinis iš viso:	67,6	67,3		67,3			
10-Degsnės botaninis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
01 Balbieriškio girininkija							
29(1-7)	9,3	9,3		8,7			0,6
10-Degsnės botaninis draustinis iš viso:	9,3	9,3		8,7			0,6
12-Ošvenčios hidrografinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
03 Išlaužo girininkija							
9(24-26), 10(11)	1,8	1,8				1,8	
12-Ošvenčios hidrografinis draustinis iš viso:	1,8	1,8				1,8	
13-Vizdijos hidrografinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
52(36-64, 74, 75), 54(1, 2, 11-44), 60(1, 2, 4, 5, 9, 10, 12-14, 17, 34, 35), 61(1, 12-40, 43-47), 62(10, 13, 18, 19, 21, 24-28), 71(2-6, 8-14, 19, 30, 32, 40), 72(26, 27)	148,5	148,3		141,6		4,3	2,4
13-Vizdijos hidrografinis draustinis iš viso:	148,5	148,3		141,6		4,3	2,4
14-Škėvonių geomorfologinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
77(1-26, 28, 30-36, 44-52, 56, 57, 59-63)	46,7	45,4		45,4			
14-Škėvonių geomorfologinis draustinis iš viso:	46,7	45,4		45,4			
15-Daukantų geomorfologinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
08 Verknės girininkija							

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Valstybinės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
40(20-28, 44), 41(29, 40-43, 49-56, 67-69), 43(1-8), 44(1-13, 46, 47), 48-50	212	210,3		138,6		61,7	10
15-Daukantų geomorfologinis draustinis iš viso:	212	210,3		138,6		61,7	10
16-Pelekonių archeologinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
08 Verknės girininkija							
34(1-28, 30, 32, 35-38, 40-51), 35(3-28, 35, 36, 38), 37(1-3, 5, 6, 14, 64, 66, 68), 41(22)	110,1	109,7				107,6	2,1
16-Pelekonių archeologinis draustinis iš viso:	110,1	109,7				107,6	2,1
19-Parko apsaugos zona							
Prienų miškų urėdija							
01 Balbieriškio girininkija							
32(33), 33(42), 34(23-32)	22	22				20	2
02 Birštono girininkija							
33(16-25, 28, 29, 33-37), 35(1-18, 21, 25, 26, 28-38), 37(1, 2, 6-28), 38(19-28, 30, 31), 43(8-23), 44(7-29), 45(7-21, 28, 29, 35-65, 72), 46(1-32), 47, 48(1, 2), 49(38, 39), 57(1-16), 61(41, 42), 65(14-35, 43-45, 47-57, 60, 61, 76, 77), 66(1-8, 42-45), 67(4-13, 54), 68(1-51, 58, 59), 69(1-31, 51), 70(1-18, 45, 46), 71(1, 7, 15, 28, 29, 31, 33-39, 44-48, 51, 52), 72(1-13), 73(1-6), 74(4-6), 88(27), 90(57, 70, 72), 91(51, 63, 71), 93(31, 32, 43, 49-67), 94(7-9, 19, 20, 34-37, 41-65), 95(1, 30, 32)	1000	990,6		21,9	152,7	813,3	2,7
03 Išlaužo girininkija							
1(16, 22-24), 2(14-21, 23-34, 36-39), 3(1-47), 4(1-9, 11, 12, 59, 60), 5(1-15, 19, 20, 76), 6(1-19, 52-55), 7(1-6, 8-17, 47), 8(1-6, 9-12, 15-18, 21-27, 29, 30, 32-37, 39, 42-44, 48), 12(1-29, 31-49, 51-58), 13, 14(1-32), 15, 16(1-12), 17, 18(1-6), 19(1-5), 20(1-5), 25	603,9	602,1			264,4	337,7	
04 Meškapievio girininkija							
4(14, 15, 26-31, 43-47, 55-59, 61)	19,8	19,6		4,8			14,8
06 Prienų girininkija							
55(13-19, 21-23), 56(1-26, 41), 57(1-3, 11-57), 58(1-10), 59(12-45), 60(39), 61, 62(1-8, 11-43), 63(1-17), 66(1-17), 67, 68(1), 102(1-26)	594,5	594,5			8,1	585,6	0,8
08 Verknės girininkija							
52(1-16, 20)	50,8	50,5				50,5	
19-Parko apsaugos zona iš viso:	2291	2279,3		26,7	425,2	1807,1	20,3
20-Parko rekreacinė zona							
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
27, 28, 29(1-22, 30-32), 30(1-33, 36), 31, 32(1-28, 32), 33(1-15, 26, 27, 30-32), 34(1-7, 10-25, 28-31, 34-37), 36(1-11, 13-19), 37(3-5), 38(1-18), 77(27, 29, 37-43)	476,7	476,2			476,2		
03 Išlaužo girininkija							
19(6-11, 14-17), 20(6-20, 31, 32), 21(1-18), 22(1-9), 23(1-13), 24(1-4)	129,5	129,5			129,5		
06 Prienų girininkija							
60(1-38), 63(18-20), 64(1-12)	103,9	103,9			101,3	2,6	

Valstybinės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
20-Parko rekreacinė zona iš viso:	710,1	709,6			707	2,6	
21-Parko ūkinė zona							
Prienų miškų urėdija							
01 Balbieriškio girininkija							
27, 28(1, 3-6, 8-23, 25-50), 29(8-44), 30, 31, 32(1-32), 33(1-41), 34(1-22)	406,1	406,1				2,4	403,7
02 Birštono girininkija							
40(1-8, 12-20), 41, 48(3-13, 26-38, 43-45, 59-63, 67, 68, 71-76, 82-85, 94-97), 49(3-37, 40-42), 50, 51, 52(1-11, 16-35, 65-67, 70-73, 81), 53(1-41), 55, 56(1-11, 15-20, 28-32, 35-46), 57(17-51), 58, 59, 60(3, 6-8, 11, 15, 16, 18-33), 61(2-11), 62(1-9, 11, 12, 14-17, 20, 22, 23, 29-32), 63, 64(3-25, 31-58, 66), 86(7-50), 87(1-3, 7-38, 40), 88(6-26, 28-36, 58-60), 89(1-18, 60, 61), 91(9, 14, 21, 22, 27-39, 42-50, 52-60, 64-70, 72-82, 84, 85), 92(1-20, 23-42), 95(2-10, 13-29, 31, 33-47), 96(1-23, 33), 97(1-48)	1360,9	1353,2		22,4		6,1	1324,7
06 Prienų girininkija							
68(30-35), 69, 70, 73(7-10, 15, 16, 19-23), 74(1-23), 103(1-20)	290,8	290,5		0,3		0,4	289,8
08 Verknės girininkija							
37(65, 67), 41(23, 25, 28, 66, 78, 82, 87-89, 91, 92, 94, 96), 42(19, 21, 23-40, 42-46, 55)	49,5	49,2					49,2
21-Parko ūkinė zona iš viso:	2107,3	2099		22,7		8,9	2067,4
22-Parko gyvenamoji zona							
Prienų miškų urėdija							
02 Birštono girininkija							
76(2, 3)	3	3			3		
22-Parko gyvenamoji zona iš viso:	3	3			3		
288 Nemuno kilpų regioninis parkas iš viso:	**8199,6**	**8133,1**		**1115,3**	**1135,2**	**3775**	**2107,6**
318 Balbieriškio miško biosferos poligonas							
Prienų miškų urėdija							
01 Balbieriškio girininkija							
43(1-50), 44(1-16, 20-58), 49(1-45), 50, 51(1-29), 57, 58(1-19), 59(24-67), 60(1-41), 61(1-55), 62(1-30), 63(1-38), 64(1-42), 66(1-56), 67(1-36), 68(1-10), 69(1-20), 70(1-24, 26, 27)	1338,4	1321,5		1,8		40,4	1279,3
05 Naujosios Ūtos girininkija							
36(1, 6-39), 37, 38(2-11, 13-45), 39(1-10, 12-14, 16-24), 40(1-44), 41(1-41), 42(1-38), 45(1-32), 46(1-54), 47(1-7, 9-41), 48(1-38), 53(1-12, 14-23), 54(1-36, 38-41), 55(1-15, 17, 18, 22-39), 56	1272	1252,6				78,2	1174,4
318 Balbieriškio miško biosferos poligonas iš viso:	**2610,4**	**2574,1**		**1,8**		**118,6**	**2453,7**
338 Rūdgirių telmologinis draustinis							
Prienų miškų urėdija							
04 Meškapievio girininkija							

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Valstybinės saugomų teritorijų žiniaraštis

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
1(15-21)	21,4	20,9					20,9
338 Rūdgirių telmologinis draustinis iš viso:	**21,4**	**20,9**					**20,9**
Iš viso regioniniuose parkuose:	**8199,6**	**8133,1**		**1115,3**	**1135,2**	**3775**	**2107,6**
Iš jų:							
kraštovaizdžio draustinis	2492,2	2450,1		664,3		1781	4,8
botaninis draustinis	76,9	76,6		76			0,6
hidrografinis draustinis	150,3	150,1		141,6		6,1	2,4
geomorfologinis draustinis	258,7	255,7		184		61,7	10
archeologinis draustinis	110,1	109,7				107,6	2,1
apsaugos zona	2291	2279,3		26,7	425,2	1807,1	20,3
rekreacinė zona	710,1	709,6			707	2,6	
ūkinė zona	2107,3	2099		22,7		8,9	2067,4
gyvenamoji zona	3	3			3		
Iš viso valstybiniuose draustiniuose:	**99,1**	**98,4**		**77,5**			**20,9**
Iš jų:							
botaninis draustinis	77,7	77,5		77,5			
telmologinis draustinis	21,4	20,9					20,9
Iš viso saugomose teritorijose:	**8298,7**	**8231,5**		**1192,8**	**1135,2**	**3775**	**2128,5**
Iš viso biosferos poligonuose:	**2610,4**	**2574,1**		**1,8**		**118,6**	**2453,7**

2014.12.10 16:39

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų kaita pagal amžiaus klases

(skaitiklyje -pagal praeitą miškotvarką, vardiklyje - pagal dabartinę miškotvarką)

Vyraujanti medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso	%
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >		
Pušis	457,4	339,3	128,8	123,3	800,8	659,5	1.079,6	1.124,6	1.013,7	760,2	517,2	320,5	47,9	84,9	366,9	7.824,6	42,2
	318,5	431,9	331,2	130,6	109,7	834,0	605,8	1.038,2	1.073,9	970,3	660,0	440,4	279,7	45,8	415,1	7.685,1	41,4
%	5,8	4,3	1,6	1,6	10,2	8,4	13,8	14,5	13,0	9,7	6,6	4,1	0,6	1,1	4,7	100,0	
	4,1	5,6	4,3	1,7	1,4	10,9	7,9	13,5	14,1	12,6	8,6	5,7	3,6	0,6	5,4	100,0	
Eglė	955,1	230,8	281,9	276,9	504,9	508,7	470,1	759,1	460,3	103,1	29,7	29,0	8,8	4,3	6,6	4.629,3	25,0
	1.031,7	684,3	267,9	329,5	352,0	464,4	514,4	395,8	472,6	197,5	54,5	14,8	5,6	2,4	0,6	4.788,0	25,8
%	20,6	5,0	6,1	6,0	10,9	11,0	10,2	16,4	9,9	2,2	0,6	0,6	0,2	0,1	0,2	100,0	
	21,6	14,3	5,6	6,9	7,4	9,7	10,7	8,3	9,9	4,1	1,1	0,3	0,1			100,0	
Ąžuolas	40,3	5,9	6,3	13,1	26,8	55,4	81,2	78,9	42,2	10,1	26,5	47,6	54,1	30,1	190,3	708,8	3,8
	98,4	27,2	1,3	8,3	17,8	22,3	71,0	80,5	80,0	35,2	12,5	49,4	31,6	28,8	190,1	754,4	4,1
%	5,7	0,8	0,8	1,8	3,8	7,8	11,5	11,2	5,9	1,4	3,7	6,8	7,6	4,2	27,0	100,0	
	13,0	3,6	0,1	1,1	2,4	2,9	9,4	10,6	10,6	4,7	1,6	6,5	4,3	3,9	25,3	100,0	
Uosis	2,4	0,5	3,3	3,0	13,6	18,3	2,8	5,5	5,8					3,6		58,8	0,3
			0,5			1,7	1,8	1,2	5,5	5,8						16,5	0,1
%	3,4		5,1	5,1	23,7	30,4	5,1	10,2	10,2					6,8		100,0	
						11,8	11,8	5,9	35,2	35,3						100,0	
Beržas	689,3	399,9	186,4	94,5	381,8	370,7	245,2	143,0	24,3							2.535,1	13,7
	271,4	782,8	426,8	156,5	98,2	297,1	288,3	163,4	67,4	2,3						2.554,2	13,8
%	27,3	15,8	7,3	3,7	15,1	14,6	9,7	5,6	0,9							100,0	
	10,6	30,8	16,7	6,1	3,8	11,6	11,3	6,4	2,6	0,1						100,0	
Juodalksnis	216,6	149,7	190,1	124,0	191,3	371,2	441,3	178,0	28,7	8,0						1.898,9	10,3

Prienų miškų urėdija Urėdijos, NP ir valstybinių rezervatų valdomi valstybinės reikšmės miškai

Medynų plotų kaita pagal amžiaus klases

(skaitiklyje -pagal praeitą miškotvarką, vardiklyje - pagal dabartinę miškotvarką)

Vyraujanti medžių rūšis	Amžiaus klasė -10 metų															Iš viso	%
	iki 10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	141 ir >		
	336,7	235,4	161,3	172,8	121,1	203,5	307,2	284,1	71,4	7,8	0,3					1.901,6	10,3
%	11,4	7,9	10,0	6,5	10,1	19,5	23,3	9,4	1,5	0,4						100,0	
	17,8	12,4	8,5	9,1	6,4	10,7	16,1	14,9	3,7	0,4						100,0	
Drebulė	185,0	113,5	62,2	21,7	139,5	132,2	102,2	16,7								773,0	4,2
	72,6	228,5	111,6	55,2	17,2	76,9	91,5	65,2	4,8							723,5	3,9
%	23,9	14,7	8,0	2,8	18,1	17,1	13,2	2,2								100,0	
	10,1	31,5	15,5	7,6	2,3	10,6	12,7	9,0	0,7							100,0	
Baltalksnis	8,7	33,4	31,6	11,5	9,4											94,6	0,5
	9,7	26,8	37,0	19,5	10,8	7,2										111,0	0,6
%	9,5	34,7	33,7	12,6	9,5											100,0	
	8,9	24,1	33,1	17,9	9,8	6,2										100,0	

270

2014.12.10 16:42

Suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (III ir IV miškų grupės)

(skaitiklyje - plotas, ha, vardiklyje - kertamas likvidinis tūris, m³)

Prienų miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
III miškų grupė								
Pušis	14,1 / 4662	16,9 / 5196	18,1 / 5245	12,8 / 4242	9,1 / 2060	71,0 / 21405	32,8 / 14313	38,2 / 7092
Eglė	6,7 / 1618	8,6 / 1889	3,9 / 1197	5,3 / 1040	5,0 / 1478	29,5 / 7222	19,1 / 5390	10,4 / 1832
Ąžuolas	- / -	- / -	- / -	- / -	1,4 / 120	1,4 / 120	1,4 / 120	- / -
Beržas	6,9 / 1316	5,3 / 1255	8,4 / 1441	2,0 / 246	2,1 / 158	24,7 / 4416	20,6 / 4053	4,1 / 363
Juodalksnis	6,6 / 2211	8,5 / 1724	4,4 / 1365	1,7 / 625	0,8 / 129	22,0 / 6054	22,0 / 6054	- / -
Drebulė	1,4 / 293	1,1 / 197	2,2 / 731	1,6 / 391	6,0 / 1417	12,3 / 3029	11,5 / 2908	0,8 / 121
Baltalksnis	- / -	0,2 / 11	1,0 / 160	- / -	- / -	1,2 / 171	1,0 / 160	0,2 / 11
Tuopa	- / -	- / -	- / -	- / -	0,5 / 34	0,5 / 34	- / -	0,5 / 34
Iš viso:	35,7 / 10100	40,6 / 10272	38,0 / 10139	23,4 / 6544	24,9 / 5396	162,6 / 42451	108,4 / 32998	54,2 / 9453
IV miškų grupė								
Pušis	39,7 / 12304	41,9 / 11939	40,1 / 11660	41,3 / 12765	39,4 / 13882	202,4 / 62550	140,1 / 53273	62,3 / 9277
Eglė	55,0 / 14630	59,4 / 14513	59,3 / 15749	54,0 / 15274	54,4 / 14988	282,1 / 75154	246,7 / 70065	35,4 / 5089
Ąžuolas	5,2 / 1132	4,5 / 1142	5,8 / 894	4,2 / 912	4,8 / 1189	24,5 / 5269	20,2 / 4768	4,3 / 501
Skroblas	2,4 / 451	0,7 / 178	2,7 / 230	2,2 / 402	- / -	8,0 / 1261	5,9 / 1136	2,1 / 125
Beržas	35,1 / 7262	27,2 / 5609	39,7 / 8309	33,4 / 7198	26,2 / 5024	161,6 / 33402	127,2 / 29696	34,4 / 3706
Juodalksnis	36,6 / 10397	35,1 / 10486	38,6 / 10648	38,6 / 11425	38,2 / 12149	187,1 / 55105	185,9 / 54884	1,2 / 221
Drebulė	23,4 / 5820	19,8 / 5336	18,1 / 4990	23,8 / 6221	20,9 / 5352	106,0 / 27719	89,3 / 25261	16,7 / 2458
Baltalksnis	5,6 / 525	4,3 / 614	2,2 / 414	4,3 / 723	1,1 / 118	17,5 / 2394	12,3 / 2081	5,2 / 313
Liepa	2,3 / 551	6,0 / 1753	4,7 / 766	7,3 / 2083	9,0 / 2975	29,3 / 8128	23,7 / 7185	5,6 / 943
Tuopa	- / -	- / -	0,6 / 76	- / -	- / -	0,6 / 76	- / -	0,6 / 76
Iš viso:	205,3 / 53072	198,9 / 51570	211,8 / 53736	209,1 / 57003	194,0 / 55677	1019,1 / 271058	851,3 / 248349	167,8 / 22709

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
Iš viso miškų urėdijoje								
Pušis	53,8	58,8	58,2	54,1	48,5	273,4	172,9	100,5
	16966	17135	16905	17007	15942	83955	67586	16369
Eglė	61,7	68,0	63,2	59,3	59,4	311,6	265,8	45,8
	16248	16402	16946	16314	16466	82376	75455	6921
Iš viso spygliuočių:	115,5	126,8	121,4	113,4	107,9	585,0	438,7	146,3
	33214	33537	33851	33321	32408	166331	143041	23290
Ąžuolas	5,2	4,5	5,8	4,2	6,2	25,9	21,6	4,3
	1132	1142	894	912	1309	5389	4888	501
Skroblas	2,4	0,7	2,7	2,2	-	8,0	5,9	2,1
	451	178	230	402	-	1261	1136	125
Iš viso kiet.lapuočių:	7,6	5,2	8,5	6,4	6,2	33,9	27,5	6,4
	1583	1320	1124	1314	1309	6650	6024	626
Beržas	42,0	32,5	48,1	35,4	28,3	186,3	147,8	38,5
	8578	6864	9750	7444	5182	37818	33749	4069
Juodalksnis	43,2	43,6	43,0	40,3	39,0	209,1	207,9	1,2
	12608	12210	12013	12050	12278	61159	60938	221
Drebulė	24,8	20,9	20,3	25,4	26,9	118,3	100,8	17,5
	6113	5533	5721	6612	6769	30748	28169	2579
Baltalksnis	5,6	4,5	3,2	4,3	1,1	18,7	13,3	5,4
	525	625	574	723	118	2565	2241	324
Liepa	2,3	6,0	4,7	7,3	9,0	29,3	23,7	5,6
	551	1753	766	2083	2975	8128	7185	943
Tuopa	-	-	0,6	-	0,5	1,1	-	1,1
	-	-	76	-	34	110	-	110
Iš viso minkšt.lapuočių:	117,9	107,5	119,9	112,7	104,8	562,8	493,5	69,3
	28375	26985	28900	28912	27356	140528	132282	8246
Iš viso:	241,0	239,5	249,8	232,5	218,9	1181,7	959,7	222,0
	63172	61842	63875	63547	61073	313509	281347	32162
Iš to kiekio pagal girininkijas								
Balbieriškio girininkija	24,3	24,5	29,8	29,1	29,3	137,0	107,9	29,1
	6350	6074	6131	6126	7985	32666	29213	3453
Birštono girininkija	28,6	27,6	26,0	26,9	27,3	136,4	86,0	50,4
	7526	7695	6609	7389	7313	36532	27430	9102
Išlaužo girininkija	22,3	26,6	27,2	23,9	24,5	124,5	116,3	8,2
	6616	7576	7596	7603	7135	36526	35294	1232
Meškapievio girininkija	39,6	45,5	44,8	41,7	41,0	212,6	131,8	80,8
	11727	11902	12231	11738	13288	60886	49099	11787
Naujosios Ūtos girininkija	47,7	34,5	49,5	42,0	38,5	212,2	196,4	15,8
	11970	10690	13373	12352	11557	59942	57741	2201
Prienų girininkija	14,8	19,8	11,9	10,1	10,4	67,0	52,7	14,3
	4709	5143	4426	4183	2816	21277	19174	2103
Šilavoto girininkija	33,7	29,3	27,7	28,2	21,4	140,3	139,6	0,7
	8893	7397	7837	7633	5723	37483	37435	48
Verknės girininkija	30,0	31,7	32,9	30,6	26,5	151,7	129,0	22,7
	5381	5365	5672	6523	5256	28197	25961	2236
Iš viso:	241,0	239,5	249,8	232,5	218,9	1181,7	959,7	222,0
	63172	61842	63875	63547	61073	313509	281347	32162

Suprojektuotos pagrindinių kirtimų apimtys pagal metus (II miškų grupė)

(skaitiklyje - plotas, ha, vardiklyje - kertamas likvidinis tūris, m³)

Prienų miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Kirtimo metai					Iš viso	iš to kiekio	
	2015	2016	2017	2018	2019		plynai	neplynai
II miškų grupė								
Pušis	7,1 / 1488	8,3 / 1207	5,2 / 1227	4,8 / 1249	19,2 / 2745	44,6 / 7916	- / -	44,6 / 7916
Eglė	2,3 / 301	- / -	- / -	- / -	- / -	2,3 / 301	- / -	2,3 / 301
Baltalksnis	- / -	0,3 / 26	- / -	- / -	- / -	0,3 / 26	- / -	0,3 / 26
Iš viso:	9,4 / 1789	8,6 / 1233	5,2 / 1227	4,8 / 1249	19,2 / 2745	47,2 / 8243	- / -	47,2 / 8243
Iš to kiekio pagal girininkijas								
Išlaužo girininkija	6,1 / 814	1,9 / 203	- / -	- / -	6,9 / 704	14,9 / 1721	- / -	14,9 / 1721
Prienų girininkija	3,3 / 975	6,4 / 1004	5,2 / 1227	4,8 / 1249	12,3 / 2041	32,0 / 6496	- / -	32,0 / 6496
Verknės girininkija	- / -	0,3 / 26	- / -	- / -	- / -	0,3 / 26	- / -	0,3 / 26

Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (III ir IV miškų grupės)

Prienų miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Atrankiniais kirtimais kertamas plotas, ha	Atvejiniais kirtimais kertamas plotas, ha							Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha	Žemutinių ardų charakteristika, ha					
		paskutiniu atveju		dviem atvejais	trim atvejais	ilgalaikiais	supaprastintais dviejų atvejų	iš viso		Perspekt. pomiškis		Perspekt. polajiniai želdiniai	Perspekt. antrasis ardas	Be persp.žemut.ardų	
		iš viso	t.t. 0,3-0,4 skalsumo							spygliuočių	kietųjų lapuočių			iš viso	t.t.skatinant žėlimą
III miškų grupė															
P		7,9	7,4	11,7	7,4		11,2	38,2	186	11,6		0,5		25,6	11,2
E		2,2		8,2				10,4	176					8,2	
B		1,6	0,2	1,0	1,1	0,4		4,1	89				2,4	1,7	
D				0,8				0,8	151					0,8	
Bt				0,2				0,2	55					0,2	
T		0,5	0,5					0,5	68						
Iš viso:		**12,2**	**8,1**	**21,9**	**8,5**	**0,4**	**11,2**	**54,2**	**174**	**11,6**		**0,5**	**2,4**	**36,5**	**11,2**
IV miškų grupė															
P		25,9	25,4	24,2	4,6		7,6	62,3	149	29,6			3,5	29,2	7,6
E		7,4	3,1	26,8		1,2		35,4	144	2,9	0,6			26,7	
Ą		4,3	2,3					4,3	117						
Sb				2,1				2,1	60					2,1	
B		15,3	4,3	16,8		2,3		34,4	108	1,7			22,0	10,2	
J		1,2	0,9					1,2	184				0,3		
D		6,8	4,5	8,8		1,1		16,7	147	1,2			8,2	4,7	
Bt						5,2		5,2	60					5,2	
L		2,0	0,5	3,6				5,6	168		0,5			3,6	
T				0,6				0,6	127				0,6		
Iš viso:		**62,9**	**41,0**	**82,9**	**4,6**	**9,8**	**7,6**	**167,8**	**135**	**35,4**	**1,1**		**34,6**	**81,7**	**7,6**
Iš viso III ir IV miškų grupėse															
P		33,8	32,8	35,9	12,0		18,8	100,5	163	41,2		0,5	3,5	54,8	18,8
E		9,6	3,1	35,0		1,2		45,8	151	2,9	0,6			34,9	
Ą		4,3	2,3					4,3	117						

Vyraujanti medžių rūšis	Atrankiniais kirtimais kertamas plotas, ha	Atvejiniais kirtimais kertamas plotas, ha							Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha	Žemutinių ardų charakteristika, ha					
		paskutiniu atveju		dviem atvejais	trim atvejais	ilgalaikiais	supaprastintais dviejų atvejų	iš viso		Perspekt. pomiškis		Perspekt. polajiniai želdiniai	Perspekt. antrasis ardas	Be persp.žemut.ardų	
		iš viso	t.t. 0,3-0,4 skalsumo							spygliuočių	kietųjų lapuočių			iš viso	t.t.skatinant žėlimą
Sb				2,1				2,1	60					2,1	
B		16,9	4,5	17,8	1,1	2,7		38,5	106	1,7			24,4	11,9	
J		1,2	0,9					1,2	184				0,3		
D		6,8	4,5	9,6		1,1		17,5	147	1,2			8,2	5,5	
Bt				0,2		5,2		5,4	60					5,4	
L		2,0	0,5	3,6				5,6	168		0,5			3,6	
T		0,5	0,5	0,6				1,1	100				0,6		
Iš viso:		**75,1**	**49,1**	**104,8**	**13,1**	**10,2**	**18,8**	**222,0**	**145**	**47,0**	**1,1**	**0,5**	**37,0**	**118,2**	**18,8**

Neplynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika (II miškų grupė)

Prienų miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Atrankiniais kirtimais kertamas plotas, ha	Atvejiniais kirtimais kertamas plotas, ha							Iškertamas likvidinis tūris iš 1 ha	Žemutinių ardų charakteristika, ha					
		paskutiniu atveju		dviem atvejais	trim atvejais	ilgalaikiais	supaprastintais dviejų atvejų	iš viso		Perspekt. pomiškis		Perspekt. polajiniai želdiniai	Perspekt. antrasis ardas	Be persp.žemut.ardų	
		iš viso	t.t. 0,3-0,4 skalsumo							spygliuočių	kietųjų lapuočių			iš viso	t.t.skatinant žėlimą
P		6,4	5,1	24,5	2,5	1,8	9,4	44,6	177	5,0		0,5	7,8	31,3	9,4
E				2,3				2,3	131					2,3	
Bt				0,3				0,3	87					0,3	
Iš viso:		**6,4**	**5,1**	**27,1**	**2,5**	**1,8**	**9,4**	**47,2**	**175**	**5,0**		**0,5**	**7,8**	**33,9**	**9,4**

Plynai kirsti suprojektuotų medynų charakteristika

Prienų miškų urėdija **Valstybinės reikšmės miškai**

Vyraujanti medžių rūšis	Vidutinis amžius	Bendras plotas, ha	Ploto pasiskirstymas skalsumais				Vidutinis skalsumas	Iškertamas likvidinis tūris, m³/ha
			0,3-0,4	0,5	0,6-0,7	0,8		
III miškų grupė								
P	126	32,8	1,1	2,5	6,1	23,1	0,76	436
E	89	19,1	2,5	1,5	9,6	5,5	0,66	282
Ą	176	1,4	1,4				0,30	86
B	80	20,6	3,9	4,6	9,8	2,3	0,59	197
J	77	22,0	2,3	1,2	7,6	10,9	0,69	275
D	71	11,5	1,9		6,0	3,6	0,63	253
Bt	39	1,0			1,0		0,66	160
Iš viso:	**95**	**108,4**	**13,1**	**9,8**	**40,1**	**45,4**	**0,68**	**304**
IV miškų grupė								
P	121	140,1	13,6	6,5	40,7	79,3	0,73	380
E	84	246,7	36,7	19,7	112,6	77,7	0,66	284
Ą	153	20,2	4,7		10,7	4,8	0,61	236
Sb	71	5,9		1,1	1,5	3,3	0,75	193
B	73	127,2	2,1	10,0	76,7	38,4	0,69	233
J	73	185,9	8,3	7,3	90,6	79,7	0,72	295
D	65	89,3	3,2	11,5	46,7	27,9	0,68	283
Bt	37	12,3		1,1	5,2	6,0	0,72	169
L	99	23,7	2,3	4,9	11,7	4,8	0,63	303
Iš viso:	**85**	**851,3**	**70,9**	**62,1**	**396,4**	**321,9**	**0,69**	**292**
Iš viso III ir IV miškų grupėse								
P	122	172,9	14,7	9,0	46,8	102,4	0,73	391
E	85	265,8	39,2	21,2	122,2	83,2	0,66	284
Ą	155	21,6	6,1		10,7	4,8	0,59	226
Sb	71	5,9		1,1	1,5	3,3	0,75	193
B	74	147,8	6,0	14,6	86,5	40,7	0,67	228
J	74	207,9	10,6	8,5	98,2	90,6	0,72	293
D	66	100,8	5,1	11,5	52,7	31,5	0,67	279
Bt	37	13,3		1,1	6,2	6,0	0,71	168
L	99	23,7	2,3	4,9	11,7	4,8	0,63	303
Iš viso:	**87**	**959,7**	**84,0**	**71,9**	**436,5**	**367,3**	**0,69**	**293**

BALBIERIŠKIO GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA
2014 m.
M 1 : 20 000
Miškotvarka 2013 m.
(1 - 2 lapai)

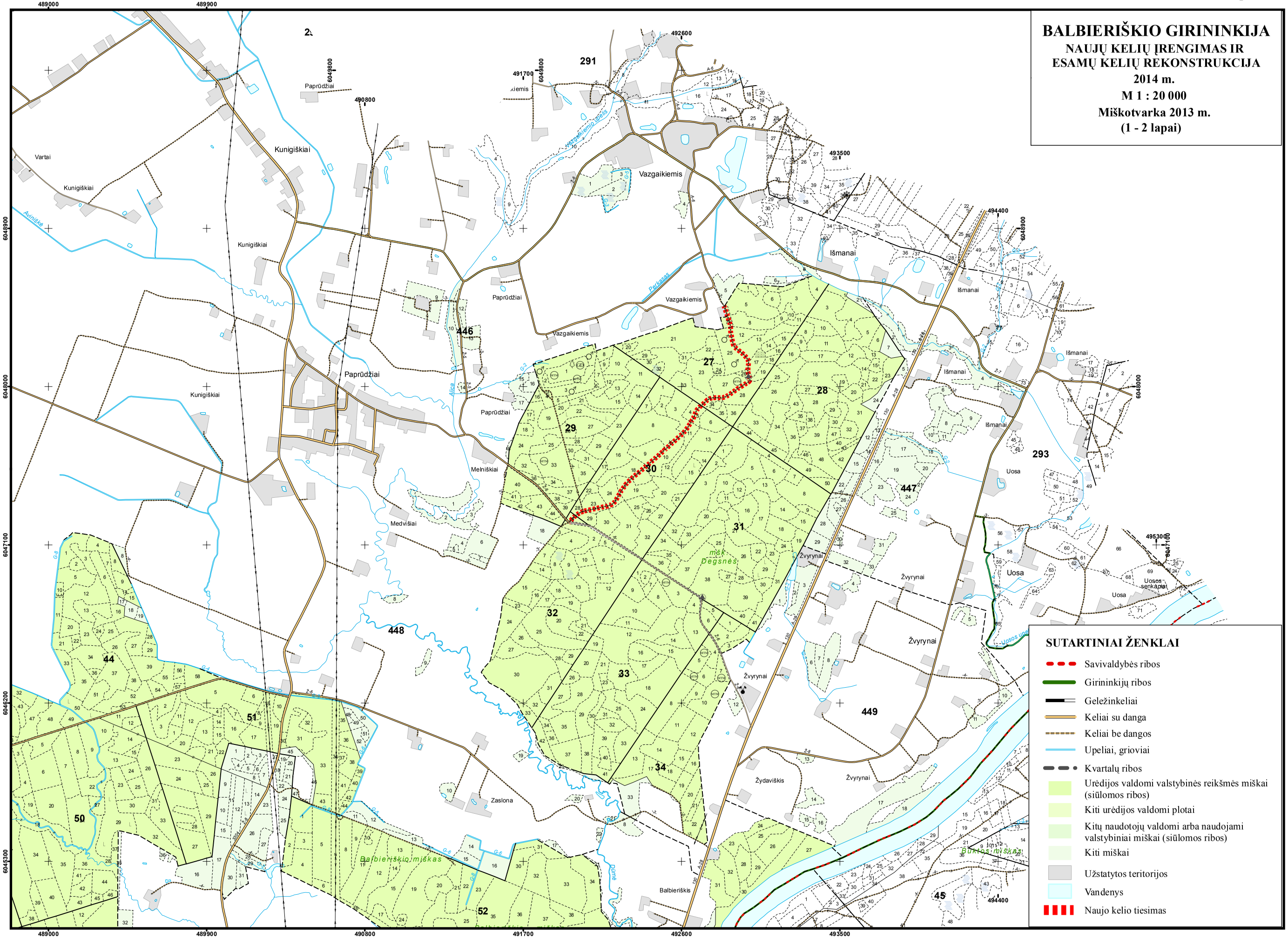

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

BALBIERIŠKIO GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

(2 - 2 lapai)

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas
- Kelio rekonstrukcija

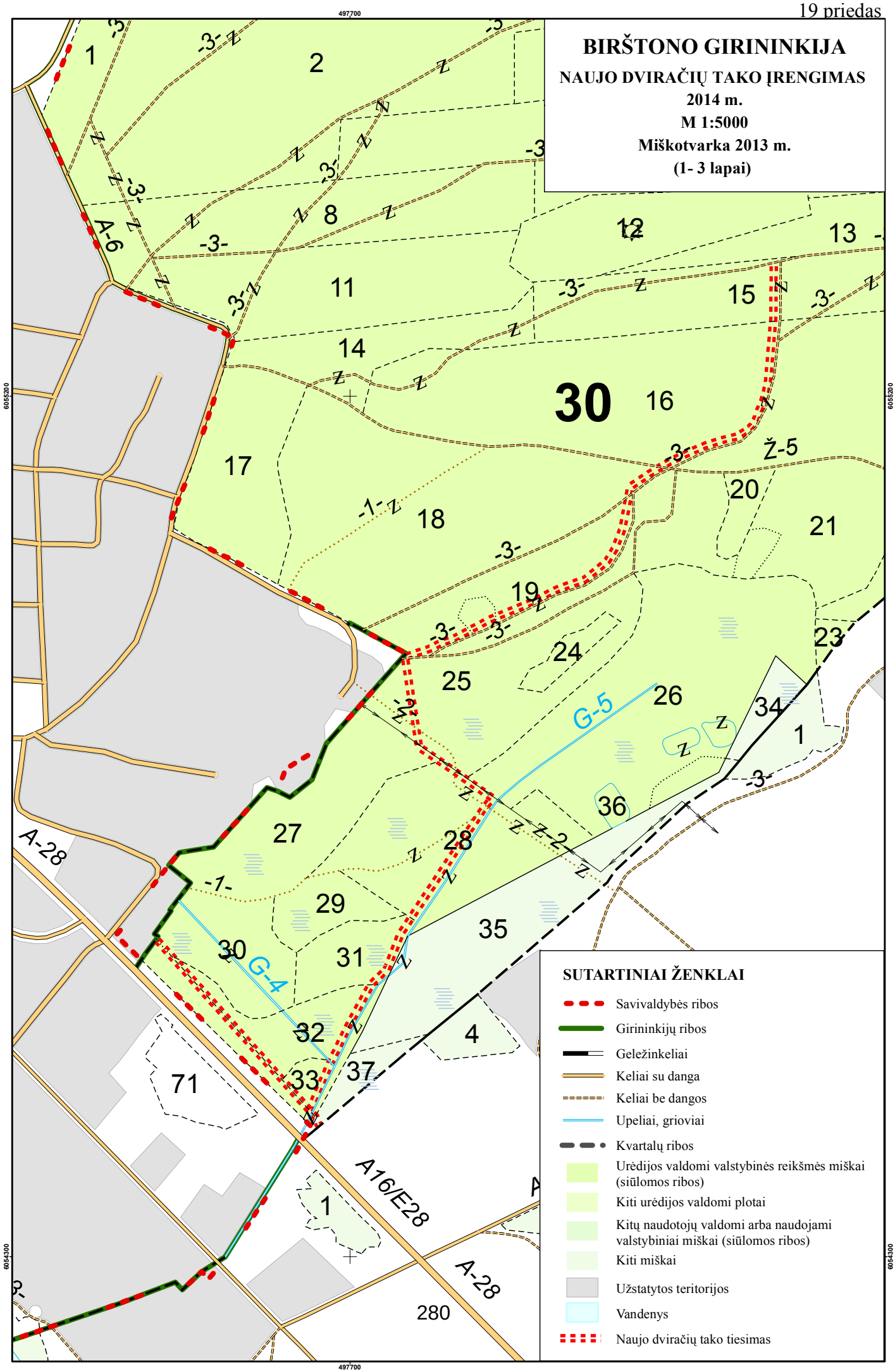
BIRŠTONO GIRININKIJA
NAUJO DVIRAČIŲ TAKO ĮRENGIMAS
2014 m.
M 1:5000
Miškotvarka 2013 m.
(1- 3 lapai)
497700
6055200
6054300
A-6
A-28
A16/E28
G-4
G-5
Ž-5
30
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Savivaldybės ribos
Girininkijų ribos
Geležinkeliai
Keliai su danga
Keliai be dangos
Upeliai, grioviai
Kvartalų ribos
Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
Kiti urėdijos valdomi plotai
Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
Kiti miškai
Užstatytos teritorijos
Vandenys
Naujo dviračių tako tiesimas

BIRŠTONO GIRININKIJA

NAUJO DVIRAČIŲ TAKO ĮRENGIMAS
2014 m.
M 1:5000
Miškotvarka 2013 m.
(2- 3 lapai)

BIRŠTONAS

Giraitiškės

77

60

A16/E28

A-28

A-8

Ž-6

A-5

281

499800

500500

6052500

6051600

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo dviračių tako tiesimas

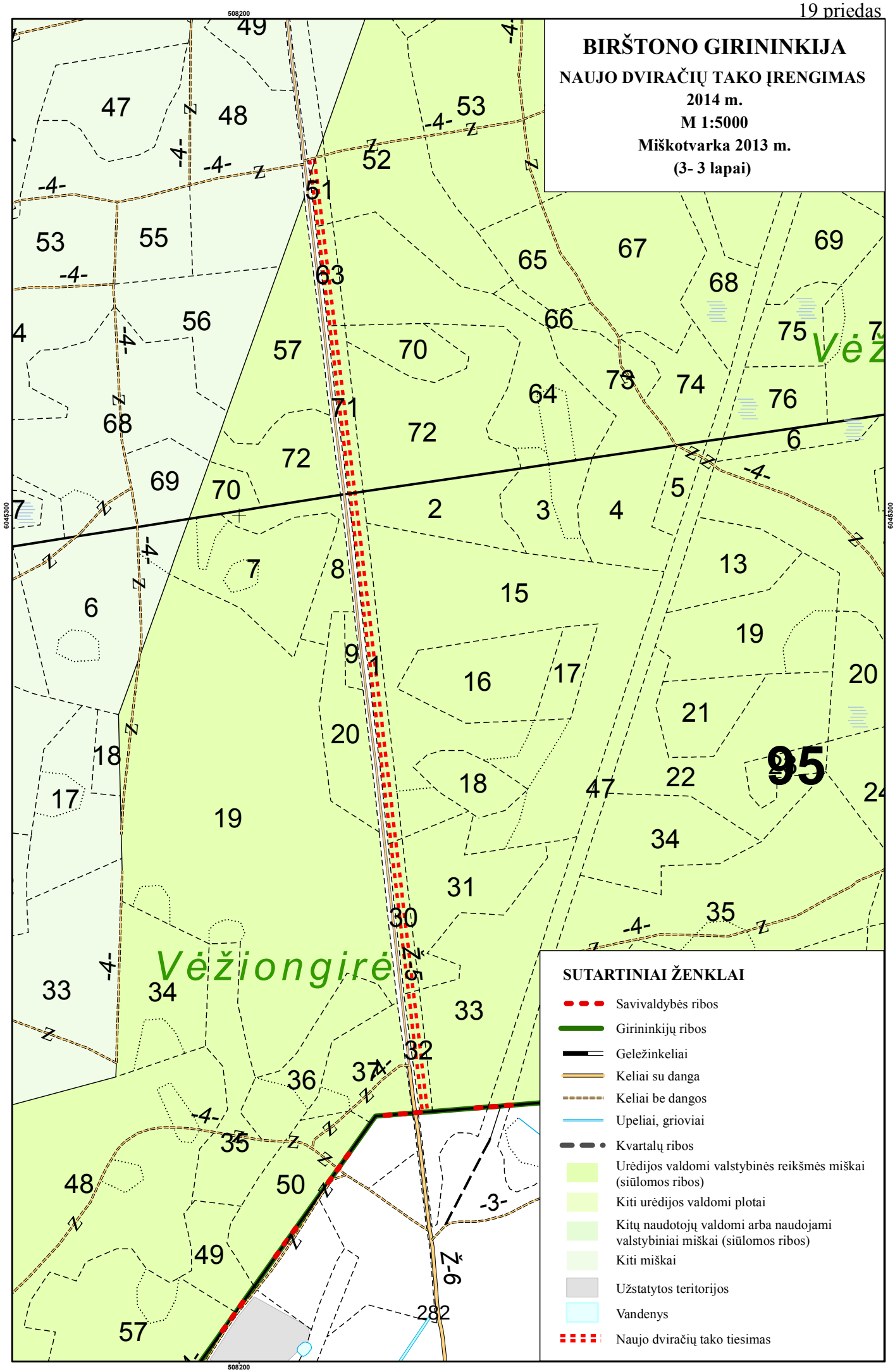
BIRŠTONO GIRININKIJA
NAUJO DVIRAČIŲ TAKO ĮRENGIMAS
2014 m.
M 1:5000
Miškotvarka 2013 m.
(3- 3 lapai)
Vėžiongirė
SUTARTINIAI ŽENKLAI
Savivaldybės ribos
Girininkijų ribos
Geležinkeliai
Keliai su danga
Keliai be dangos
Upeliai, grioviai
Kvartalų ribos
Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
Kiti urėdijos valdomi plotai
Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
Kiti miškai
Užstatytos teritorijos
Vandenys
Naujo dviračių tako tiesimas

BIRŠTONO GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

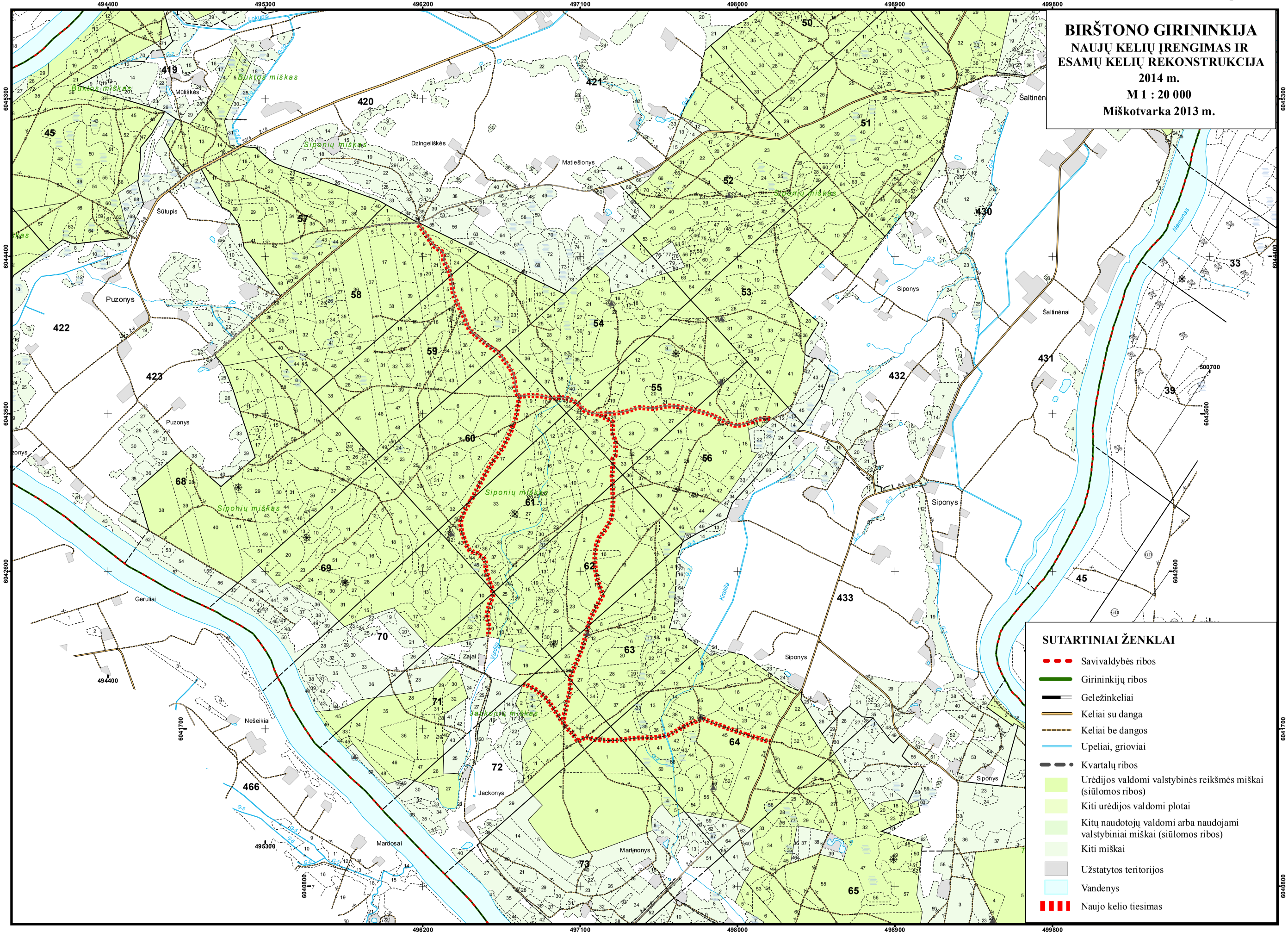

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

MEŠKAPIEVIO GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

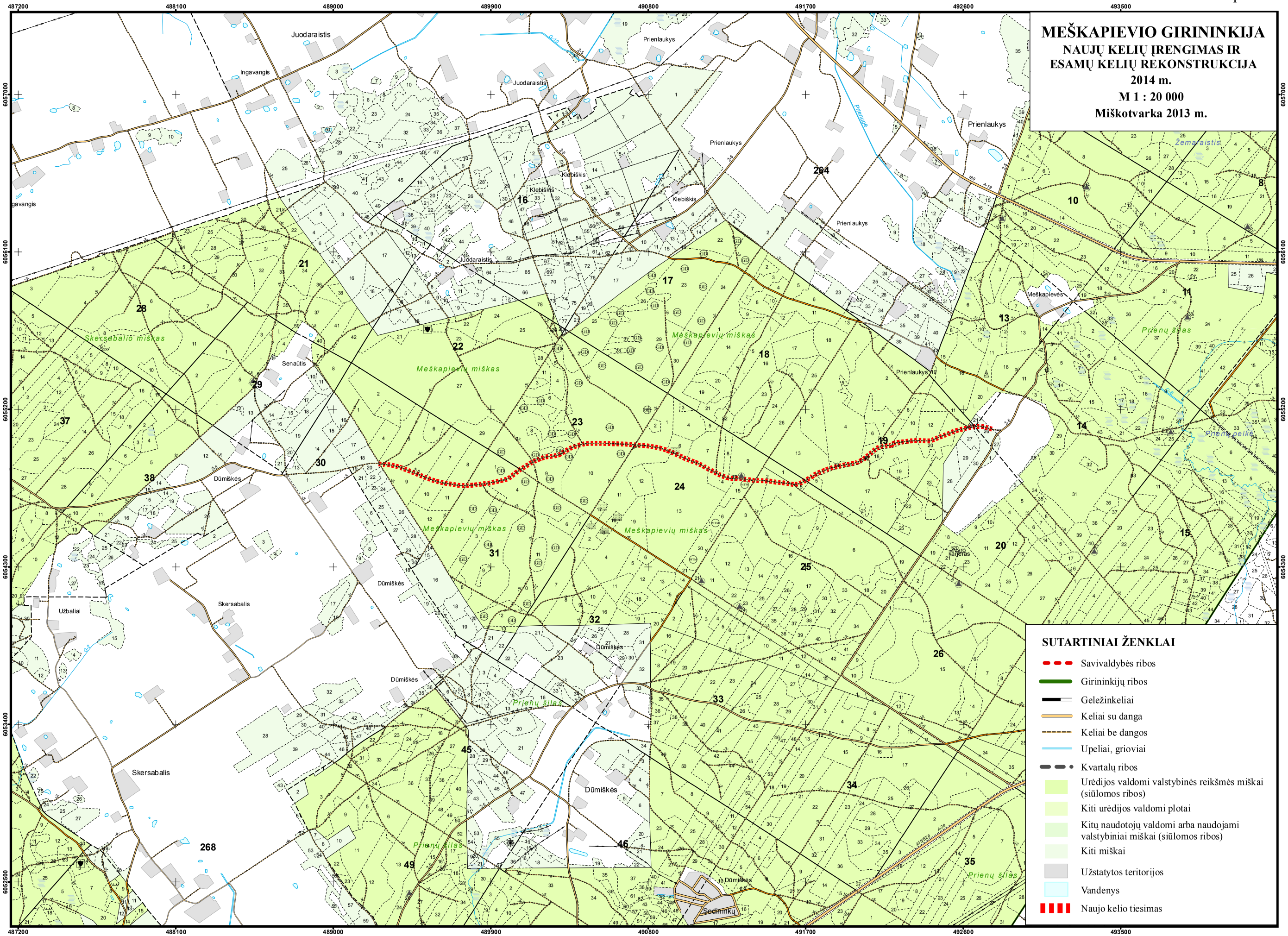

NAUJOSIOS ŪTOS GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

(1 - 2 lapai)

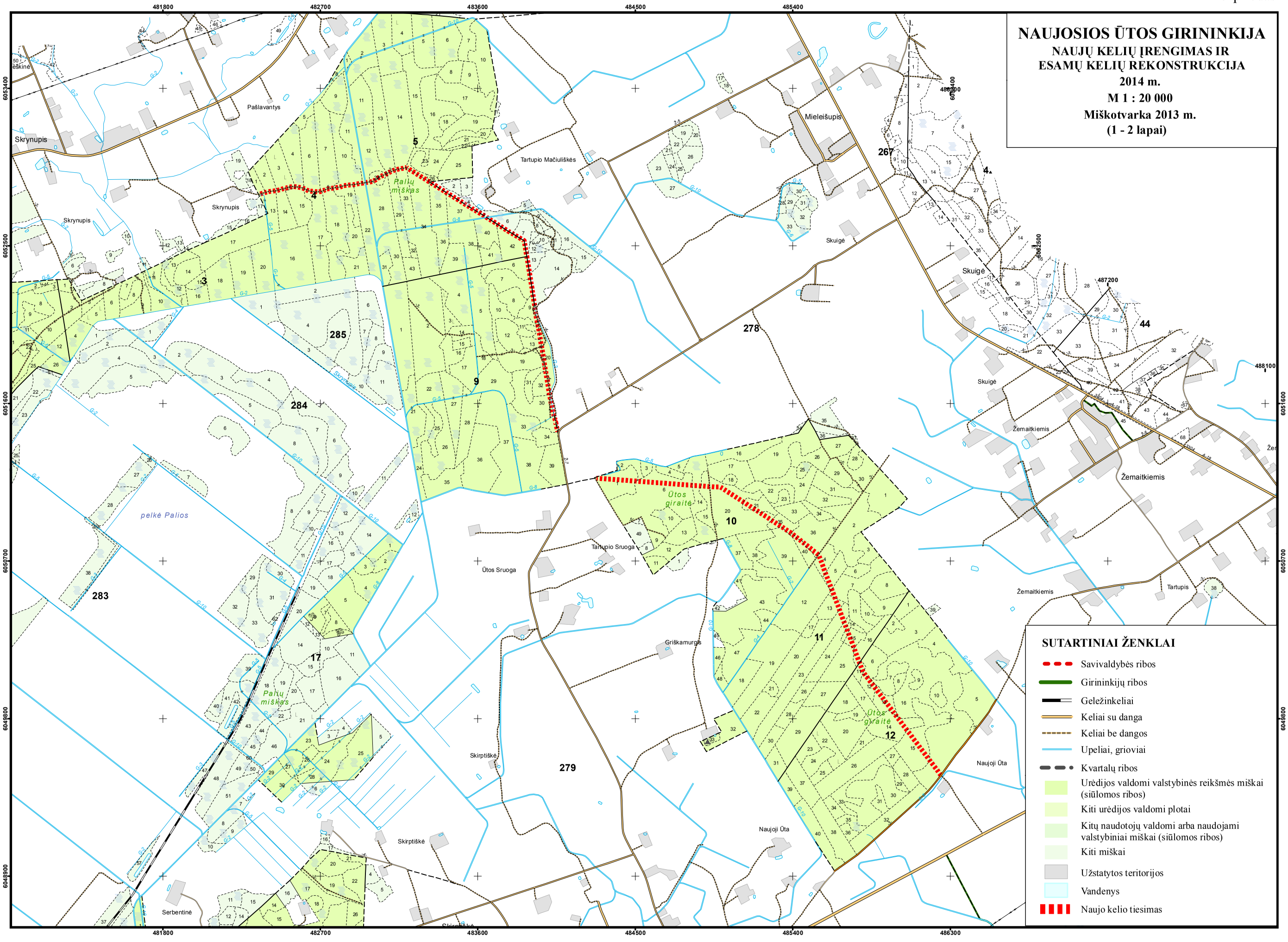

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

NAUJOSIOS ŪTOS GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

(2 - 2 lapai)

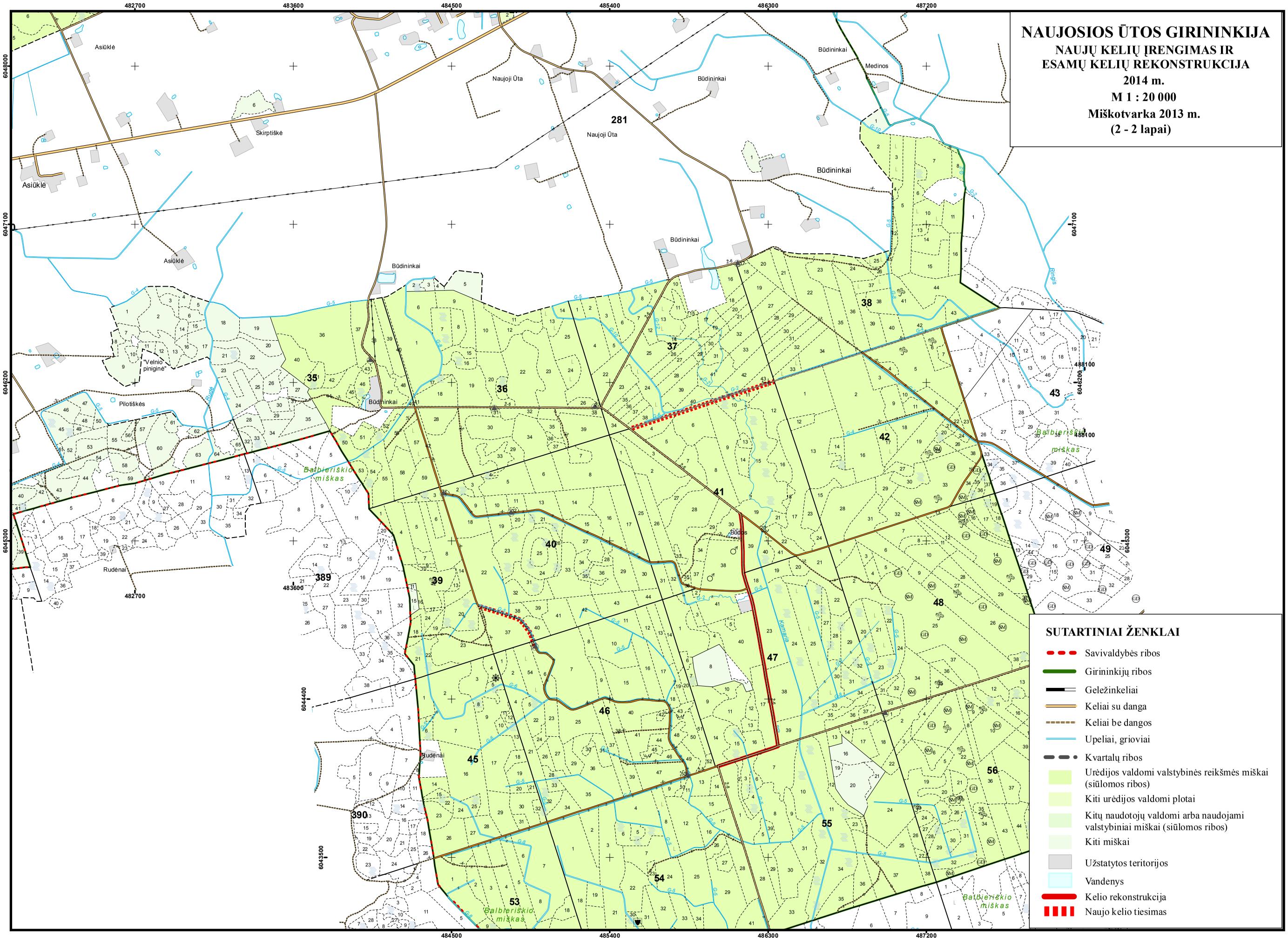

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Kelio rekonstrukcija
- Naujo kelio tiesimas

ŠILAVOTO GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

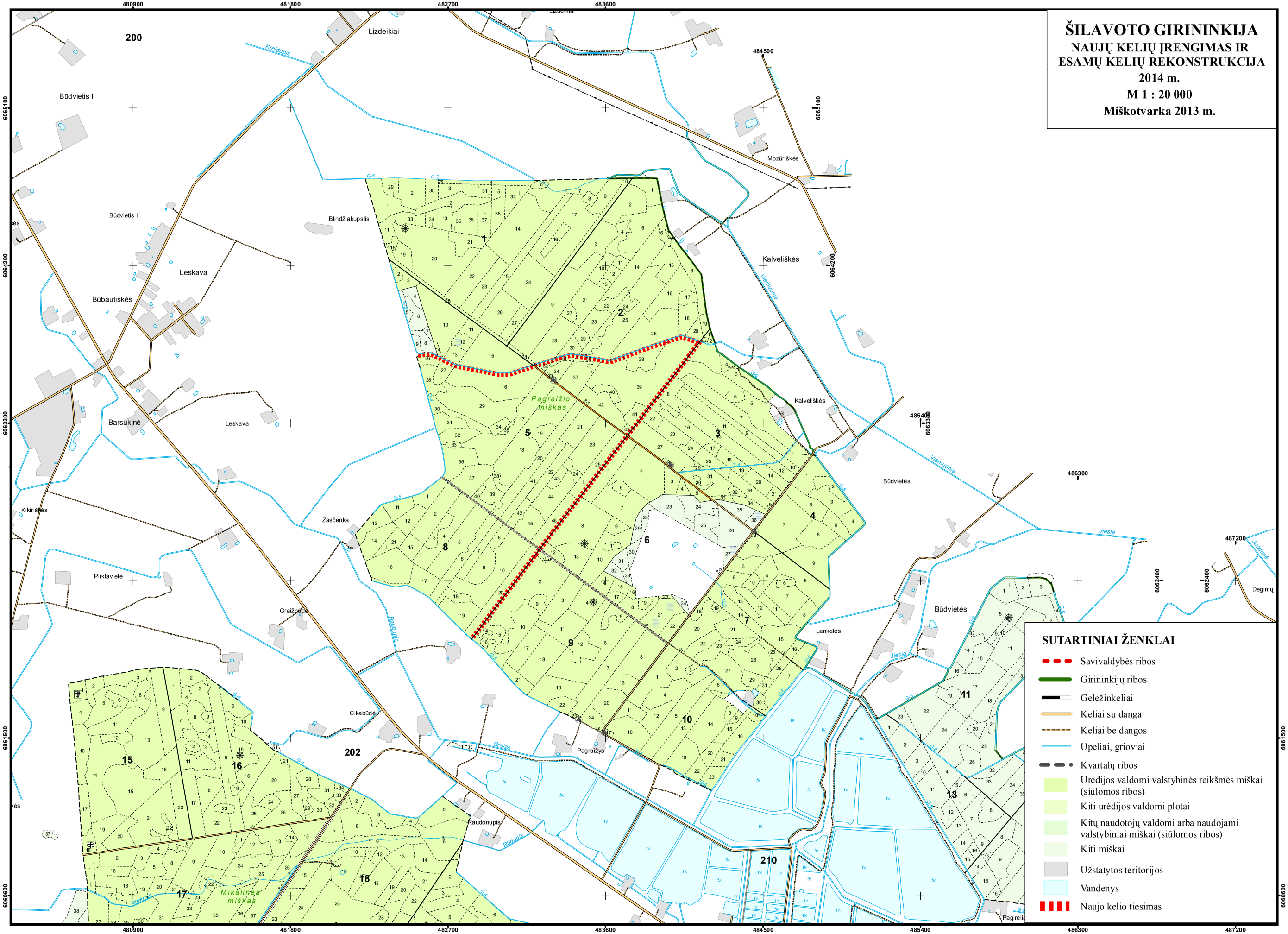

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

VERKNĖS GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

(1 - 2 lapai)

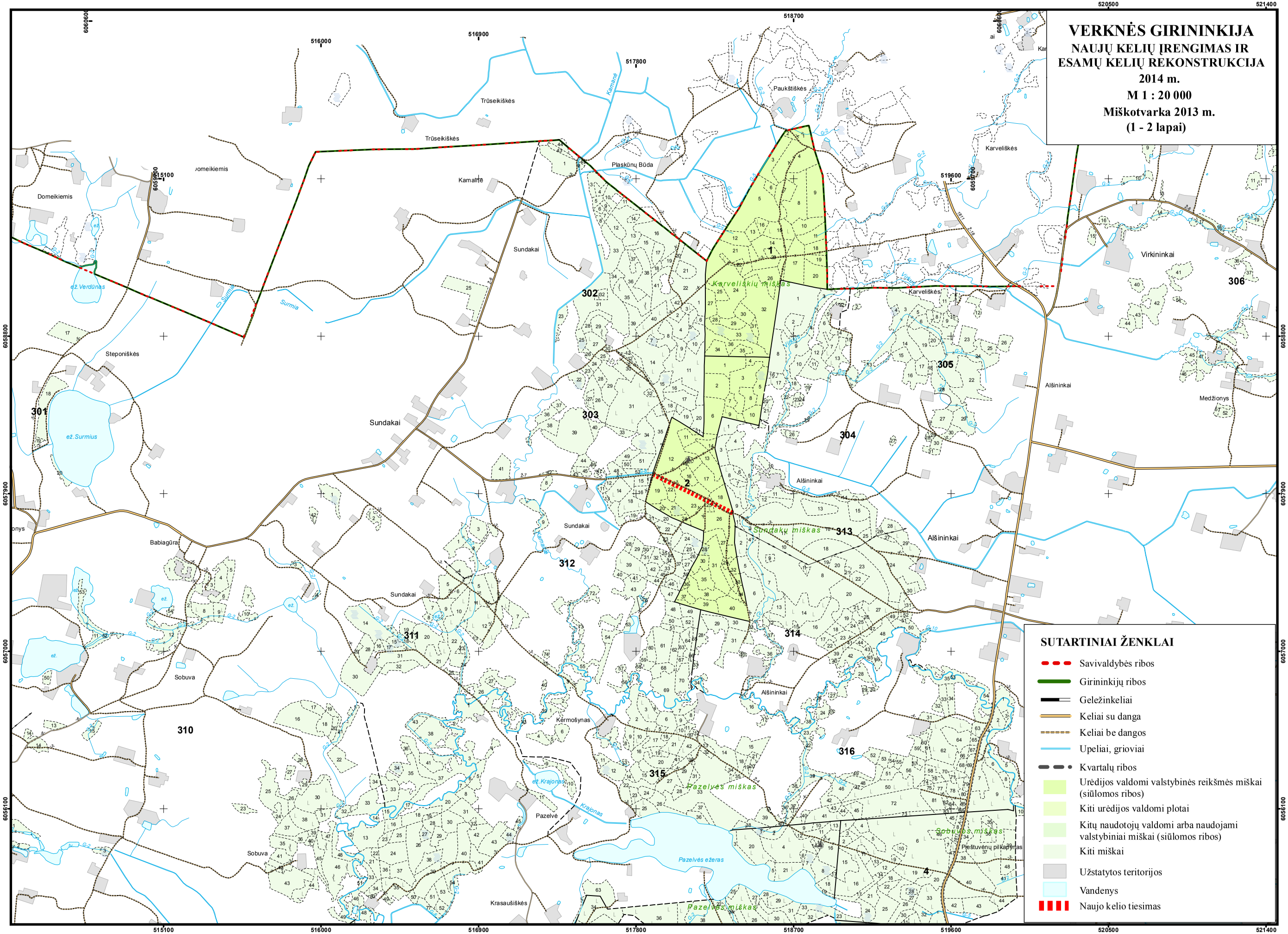

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

VERKNĖS GIRININKIJA

NAUJŲ KELIŲ ĮRENGIMAS IR ESAMŲ KELIŲ REKONSTRUKCIJA

2014 m.

M 1 : 20 000

Miškotvarka 2013 m.

(2 - 2 lapai)

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Savivaldybės ribos
- Girininkijų ribos
- Geležinkeliai
- Keliai su danga
- Keliai be dangos
- Upeliai, grioviai
- Kvartalų ribos
- Urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai (siūlomos ribos)
- Kiti urėdijos valdomi plotai
- Kitų naudotojų valdomi arba naudojami valstybiniai miškai (siūlomos ribos)
- Kiti miškai
- Užstatytos teritorijos
- Vandenys
- Naujo kelio tiesimas

PROCEDŪRINIAI DOKUMENTAI

MIŠKOTVARKOS MOKSLINĖS-TECHNINĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2014 m. liepos 10 d. Nr. 34
Kaunas

Posėdžio pirmininkas: dr. Rimantas Prūsaitis
Posėdžio sekretorius: dr. Albertas Kasperavičius
Dalyvauja: 12 tarybos narių, 19 kviestų asmenų.

Darbotvarkė:

1. Dėl valstybės įmonių Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Marijampolės, Prienų, Šakių miškų urėdijų miško išteklių pokyčių rodiklių ir miško naudojimo apimčių 2014-2023 metais.
   Pranešėjai: L. Deltuva (Valstybinė miškų tarnyba) – 2013 metų miškotvarkos lauko darbų vykdymo patikrinimo ir kokybės įvertinimo rezultatai.
   G. Kulbokas (Valstybinė miškų tarnyba) – Brandžių medynų inventorizacijos 2012-2013 m. miškotvarkos objektuose eiga ir kontrolės rezultatai.
   VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto projektų autoriai D. Džiaugys (Kauno), V. Dičkalnis (Kazlų Rūdos), N. Pivoriūnas (Marijampolės), A. Gustainis (Prienų), K. Martinkevičius (Šakių) – Projektuojamos miškų urėdijos miško išteklių pokyčių 2004-2013 metais analizės rezultatai ir projektuojamos miško naudojimo apimtys 2014-2023 metais.
   Recenzentai: Kauno m.u. – E. Petrauskas (Aleksandro Stulginskio universitetas), Kazlų Rūdos mokomosios m.u. – A. Tebėra (Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija), Marijampolės m.u. – R. Deltuva (Aleksandro Stulginskio universitetas), Prienų m.u. – D. Vižlenskas (Valstybinė miškų tarnyba), Šakių m.u. – V. Karašauskis (LR Aplinkos ministerijos Miškų departamentas).
2. Dėl valstybės įmonių Anykščių ir Telšių miškų urėdijų miško naudojimo apimčių 2014 – 2018 metais.
   Pranešėjai: V. Beržanskis ir M. Lynikas (VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas).
3. Einamieji klausimai.

1. SVARSTYTA. Dėl VĮ Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Marijampolės, Prienų, Šakių miškų urėdijų miško išteklių pokyčių rodiklių ir miško naudojimo apimčių 2014-2023 metais.

NUTARTA:

1.1. Įvertinus valstybės įmonių Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Marijampolės, Prienų, Šakių miškų urėdijų miško išteklių pokyčių 2004-2013 m. laikotarpyje rezultatus konstatuoti (lent.):

Rodiklis	Kauno m.u.	Kazlų Rūdos m.m.u.	Marijampolės m.u.	Prienų m.u.	Šakių m. u.	Siektina reikšmė*
I amžiaus klasės jaunuolynų (2003 m.) pokyčiai, ha						
spygliuočių	–328	–3	–154	–290	–39	≥0
ąžuolynų	–43	0	–1	–7	–6	
Ugdomaisiais kirtimais iškirsto tūrio dalis, %						
faktinis 2004-2013 m.	6	16	11	16	12	2015 m. ≥14%
projektuojamas 2014-2023 m.	19	20	13	17	13	2020 m. ≥16%
Perbrendusių medynų ploto dalis brandžiuose medynuose, %						
2003 m.	26	7	15	11	8	2011 m. ≤22%
2013 m.	34	13	22	14	19	2015 m. ≤20%
Brandžių medynų tūris (2013 m.) ir jo pokytis vidutiniškai per metus, m^3/ha	309	366	337	369	356	
	+2,3	+6,5	+1,0	+3,9	+6,1	≥4m^3/ha
Ąžuolynų plotų kaita 2003-2013 m. *iš viso, ha*	+123	+13	+264	+43	+157	
vidutiniškai per metus, %	+0,08	+0,004	+0,13	+0,002	+0,07	≥0,04%

* siektina reikšmė ugdomaisiais kirtimais iškirstai tūrio daliai, perbrendusių medynų ploto daliai brandžiuose medynuose ir ąžuolynų plotų kaitai nustatyta atsižvelgiant į Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programoje

nurodytas atitinkamų kriterijų vertinimo reikšmes 2015 m. ir 2020 m.

1.2. Pritarti valstybės įmonių Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Marijampolės, Prienų, Šakių miškų urėdijų pagrindinio ir tarpinio miško naudojimo metinėms apimtims 2014-2023 metų laikotarpiui (lent.):

Rodikliai	**Kauno m.u.**		**Kazlų Rūdos m.m.u.**		**Marijampolės m.u.**		**Prienų m.u.**		**Šakių m. u.**	
	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3	plotas, ha	tūris, likvid. tūkst. m^3
Pagrindiniai miško kirtimai	209*	57,4	288*	85,0	255*	81,9	211*	67,1	343*	98,5
Ugdymo kirtimai	-	14,9	-	23,1	-	13,5	-	15,4	-	17,1
Jaunuolynų ugdymas	*350*	*0,7*	*200*	*0,5*	*278*	*0,6*	*262*	*0,6*	*315*	*0,5*
Retinimo kirtimai	*181*	*8,2*	*117*	*3,5*	*130*	*5,0*	*117*	*3,8*	*145*	*5,0*
Einamieji kirtimai	*118*	*6,0*	*358*	*19,1*	*164*	*7,9*	*200*	*11,0*	*210*	*11,6*
Sanitariniai kirtimai	-	6,5	-	7,4	-	7,0	-	8,2	-	11,0
Specialieji kirtimai	-	1,0	-	1,5	-	1,0	-	2,4	-	0,2
Iš viso	**-**	**79,8**	**-**	**117,0**	**-**	**103,4**	**-**	**93,1**	**-**	**126,8**

* ekvivalentinis plotas.

2. SVARSTYTA. Dėl VĮ Anykščių ir Telšių miškų urėdijų miško naudojimo apimčių 2014 – 2018 m.

NUTARTA:

2.1. Pritarti valstybės įmonės Anykščių miškų urėdijos metinėms miško naudojimo apimtims 2014-2018 metų laikotarpiui (lent.):

Eil. Nr.	Leidžiamas iškirsti ekvivalentinis brandžių medynų plotas pagal medžių rūšis, ha								Likvidinis stiebų medienos tūris, tūkst. ktm
	P	E	B	D	J	Bt	Ą	Iš viso	Pagrindiniai kirtimai
1	44	51	50	37	17	7	1	207	70,5

2.2. Pritarti valstybės įmonės Telšių miškų urėdijos metinėms miško naudojimo apimtims 2014-2015 metų laikotarpiui (lent.):

Eil. Nr.	Leidžiamas iškirsti ekvivalentinis brandžių medynų plotas pagal medžių rūšis, ha									Likvidinis stiebų medienos tūris, tūkst. ktm
	P	E	B	D	J	Bt	Ą	Kitos	Iš viso	Pagrindiniai kirtimai
1	47	101	75	7	24	12	1	1	267	70,5

3. SVARSTYTA. Einamieji klausimai

NUTARTA:

3.1. Pritarti racionalaus miško naudojimo klausimo svarstymui Miškotvarkos mokslinėje-techninėje taryboje (tobulinti ugdomųjų kirtimų apimčių apskaičiavimo, perbrendusių medynų savalaikio iškirtimo reglamentavimą).

Tarybos pirmininkas dr. Rimantas Prūsaitis

Posėdžio sekretorius dr. Albertas Kasperavičius

Pasitarimo, įvykusio VĮ Prienų miškų urėdijoje 2014 m. spalio 2 d.,

PROTOKOLAS

DALYVAVO:

iš Valstybinio miškotvarkos instituto:

projekto autorius A. Gustainis, projektavimo skyriaus vedėjas V. Beržanskis, vyr. specialistas A. Bagdonavičius, R. Vainius ir vyresn. specialistas M. Kurantavičius.

iš Prienų miškų urėdijos:

1. Balbieriškio g-ja: girininkas Sintaras Žvirblis
2. Birštono g-ja: Girininkas Tadas Zubavičius
3. Išlaužo g-ja: Girininkas Valentinas Armonas
4. Meškapievio g-ja: girininkas Robertas Tarasevičius
5. Naujosios Utos g-ja: Girininkas Artūras Klimas
6. Prienų g-ja: Girininkas Liudvikas Kasperavičius
7. Šilavoto g-ja: Girininkas Vidmantas Dereškevičius
8. Verknės g-ja: VĮ Prienų miškų urėdijos Verknės gir. girininkas Aurimas Bartuška

SVARSTYTA:

Preliminarus Prienų miškų urėdijos pagrindinių miško kirtimų projektas valstybinės reikšmės miškams 2015 - 2019 metams.

NUTARTA:

Pagrindinio naudojimo kirtimams parinktos biržės atitinka Miškų įstatymo, pagrindinių miško kirtimų taisyklių, miškų apsaugos ir naudojimo saugomose teritorijose taisyklių, specialiųjų žemės ir miškų naudojimo sąlygų bei kitų miškų naudojimą reglamentuojančių normatyvinių aktų reikalavimus. Atlikus aptartus pataisymus, parinkti konkrečias biržes projektiniam laikotarpiui.

Pakrančių ir palaukių apsaugos juostas planšetuose išreikšti negalima dėl mastelio, todėl į jas atsižvelgti būtina rėžiant biržes natūroje.

Projektų skyriaus vedėjas Vaidotas Beržanskis .....

vyr. specialistas Arnydas Bagdonavičius .....

vyresn. specialistas Mindaugas Kurantavičius .....

Vyresn. specialistas Robertas Vainius .....

Projektą rengė Gediminas Gustainis .....

P. Valandomeh perimtį darbų perdavimo aktą VMT 2013.07.26

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas

2013-07-26 Nr. R2-2134
Į 2013-07-01 Nr. 461

DĖL 2013 M. II ETAPO MIŠKOTVARKOS LAUKO DARBŲ VĮ PRIENŲ MU TERITORIJOJE PATIKRINIMO

GAUTA
2013 m. 07 mėn. 26 d.
Nr. 569

Valstybinė miškų tarnyba informuoja, kad atliko II etapo miškotvarkos lauko darbų kokybės patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje. Nustatyta, kad miškotvarkos II etapo lauko darbai, atlikti pagal 2013 m. gegužės 3 d. sutartį Nr. 11 VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje, vertinami patenkinamai ir yra **priimtini.**

PRIDEDAMA:

1. 2013 m. liepos 26 d. pažyma apie II etapo miškotvarkos lauko darbų patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijoje, 19 lapų;
2. VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškuose lauko darbų II etapo miškų inventorizacijos duomenų (įvertinimui) perdavimo- priėmimo aktas, 3 lapai.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

G. Červokas, 8 37 760144, g.cervokas@amvmt.lt

A. Gustaičiui H. Bačėnei

2013-08-21

GAUTA
2013 m. 08 mėn. 20 d.
Nr. 624

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas

2013-08-20 Nr. R2-2353
Į 2013-08-01 Nr. 526

DĖL 2013 M. III ETAPO MIŠKOTVARKOS LAUKO DARBŲ VĮ PRIENŲ MU TERITORIJOJE PATIKRINIMO

Valstybinė miškų tarnyba informuoja, kad atliko III etapo miškotvarkos lauko darbų kokybės patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje. Nustatyta, kad miškotvarkos III etapo lauko darbai, atlikti pagal 2013 m. gegužės 3 d. sutartį Nr. 11 VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje, vertinami patenkinamai ir yra **priimtini.**

PRIDEDAMA:

1. 2013 m. rugpjūčio 16 d. pažyma apie III etapo miškotvarkos lauko darbų patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijoje, 15 lapų;
2. VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškuose lauko darbų III etapo miškų inventorizacijos duomenų (įvertinimui) perdavimo- priėmimo aktas, 3 lapai.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

G. Červokas, 8 37 760144, g.cervokas@amvmt.lt

p. Gustaitienei
Balsiui
Pradomanti
2013-10-02

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas

2013-10-01 Nr. R2-2759
Į 2013-09-02 Nr. 584

DĖL 2013 M. IV ETAPO MIŠKOTVARKOS LAUKO DARBŲ VĮ PRIENŲ MU TERITORIJOJE PATIKRINIMO

GAUTA
2013 m. 10 mėn. 01 d.
Nr. 712

Valstybinė miškų tarnyba informuoja, kad atliko IV etapo miškotvarkos lauko darbų kokybės patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje. Nustatyta, kad miškotvarkos IV etapo lauko darbai, atlikti pagal 2013 m. gegužės 3 d. sutartį Nr. 11 VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje, vertinami patenkinamai ir yra **priimtini.**

PRIDEDAMA:

1. 2013 m. rugsėjo 30 d. pažyma apie IV etapo miškotvarkos lauko darbų patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijoje, 15 lapų;
2. VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškuose lauko darbų IV etapo miškų inventorizacijos duomenų (įvertinimui) perdavimo- priėmimo aktas, 2 lapai.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

G. Červokas, 8 37 760144, g.cervokas@amvmt.lt

P. Balčiūnui
Pažymėjau
P. Gustainiui
Logija
2013.10.21

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas

2013-10-21 Nr. R2-2974
Į 2013-09-30 Nr. 642

DĖL 2013 M. V ETAPO MIŠKOTVARKOS LAUKO DARBŲ VĮ PRIENŲ MU TERITORIJOJE PATIKRINIMO

GAUTA
2013 m. 10 mėn. 21 d.
Nr. 744

Valstybinė miškų tarnyba informuoja, kad atliko V etapo miškotvarkos lauko darbų kokybės patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje. Nustatyta, kad miškotvarkos V etapo lauko darbai, atlikti pagal 2013 m. gegužės 3 d. sutartį Nr. 11 VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje, vertinami patenkinamai ir yra **priimtini.**

PRIDEDAMA:

1. 2013 m. spalio 18 d. pažyma apie V etapo miškotvarkos lauko darbų patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijoje, 13 lapų;
2. VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškuose lauko darbų V etapo miškų inventorizacijos duomenų (įvertinimui) perdavimo- priėmimo aktas, 3 lapai.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

G. Červokas, 8 37 760144, g.cervokas@amvmt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas 2013-12-20 Nr. R2-3637
Į 2013-11-29 Nr. 782

DĖL 2013 M. VI ETAPO MIŠKOTVARKOS LAUKO DARBŲ VĮ PRIENŲ MU TERITORIJOJE PATIKRINIMO

GAUTA
2013 m. 12 mėn. 20 d.
Nr. 869

Valstybinė miškų tarnyba informuoja, kad atliko VI etapo miškotvarkos lauko darbų kokybės patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje. Nustatyta, kad miškotvarkos VI etapo lauko darbai, atlikti pagal 2013 m. gegužės 3 d. sutartį Nr. 11 VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamoje teritorijoje, vertinami patenkinamai ir yra **priimtini.**

PRIDEDAMA:

1. 2013 m. gruodžio 20 d. pažyma apie VI etapo miškotvarkos lauko darbų patikrinimą VĮ Prienų miškų urėdijoje, 23 lapai;
2. VĮ Prienų miškų urėdijos administruojamos teritorijos miškuose lauko darbų VI etapo miškų inventorizacijos duomenų (įvertinimui) perdavimo- priėmimo aktas, 5 lapai.

Direktorius Rimantas Prūsaitis

G. Červokas, 8 37 760144, g.cervokas@amvmt.lt

Politika

Slaptieji įrašai yra gėris

Rytas STASELIS
„Verslo žinių“ apžvalgininkas

Teisingumo ministras Juozas Bernatonis iš aukštos tribūnos Seime pareiškė, esą tie asmenys, kurie slapta įrašė dabar jau buvusio sveikatos apsaugos viceministro, socialdemokrato Gedimino Černiausko benefisą komisijos, kuri svarstė vienos iš žinybai pavaldžių tarnybų vadovo postą atrankos konkurso ir jo laimėtojo klausimą, posėdyje elgėsi neteisėtai. „Kartais mes, žmonės, kalbėdami [illegible] schemas, kurios padėjo tuometinėms „visuomenės valdančiosioms ir privilegijuotoms grupėms įgyvendinti savo viešpatavimą“.

Mastelis pasikeitė. Principai – ne. Todėl, susimildami – įrašinėkite kuo daugiau ir kuo dažniau. Ir į žiniasklaidą. Ir į žiniasklaidą.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE RENGIAMĄ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTĄ

Rengiamas Prienų miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektas.

Projekto organizatorius Prienų miškų urėdija, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., LT-59149 Prienų r., tel. (8-319) 60300, el. p. *info@prmu.lt*

Projekto rengėjas VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, Pramonės per. 11A, LT-51327 Kaunas, tel. (8-37) 49 02 33, el. p. *sek@mp.is.lt*

Su rengiamo projekto sprendiniais galima susipažinti VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, Pramonės per. 11A, Kaunas, tel. (8 37) 49 02 53, el. p. *gustainis_a@lvmi.lt* , o nuo 2014 m. gruodžio 8 d. ir Prienų miškų urėdijoje, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., Prienų r.

Viešas svarstymas. Projekto pristatymas viešam susirinkimui įvyks 2014 m. gruodžio 22 d. 9 val. Prienų miškų urėdijoje, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., Prienų r.

Jo metu bus pristatomos miškų ūkinės priemonės ateinančiam dešimtmečiui – rekreacinis miškų tvarkymas, gamtosauginės, ūkinės priemonės, ugdomųjų, sanitarinių ir kraštovaizdžio formavimo kirtimų ir želdinimo apimtys.

Pastabas ir pasiūlymus galima teikti organizatoriui ir/ar projekto rengėjui visu projekto rengimo laikotarpiu iki viešo svarstymo ir jo metu.

Artėjant rinkimams – daugėja intrigos

Artėjant 2015 metų savivaldybės rinkimams politinis gyvenimas rajone tampa vis aktyvesnis. Didesnę būsimų vietos valdžios rinkimų intrigą, matyt, žada ir tai, jog merus pirmą kartą rinksime tiesiogiai.

Zenono Jonaičio piešinys

Praėjusį trečiadienį informavome apie tai, jog Vyriausioji rinkimų komisija įregistravo dar vieną AI visuomeninį rinkimų komitetą, dalyvausiantį rinkimuose į Prienų [illegible] rūpinti naujausiomis technologijomis, juose taikomi medikamentai, inovatyvūs gydymo metodai (trombolizės, trombektomijos) garantuoja aukščiausios kokybės gydymą visų šalies regionų gyventojams. Per 2013 – uosius mirtingumą nuo insulto pasisekė sumažinti 40 proc.,“ – pabrėžė R.Šalaševičiūtė.

Todėl, siekiant sutrumpinti sunkios būklės pacientų kelią iki didžiųjų gydymo centrų, pagreitinti kvalifikuotos pagalbos suteikimą, jau pradėti pirkimai 13 – kai reanimobilių įsigyti. Jie, anot sveikatos apsaugos ministrės, medikams padės išlošti „auksinę valandą“, taip reikalingą patikslinti diagnozę ir laiku pradėti gydymą.

Pasak ministrės R.Šalaševičiūtės, Lietuvoje teritoriniu principu bus steigiama 11 geriatrijos centrų, kuriuose bus gydomi ir slaugomi senjorai. Ministrė pritarė Prienų ligoninės administracijos ketinimams dalį tuščių dienos chirurgijos lovų skirti geriatrijos skyriui, jame, jos nuomone, galėtų atsirasti ir dvi paliatyvios slaugos lovos beviltiškiems ligoniams. Sveikatos apsaugos ministrė sakė, jog šiandien visiems turėtų būti svarbu ne tai, kokia politinė partija siekia ateiti į valdžią, o tai, kokie žmonės siūlo kelią į sėkmę.

Jų komiteto kelias į sėkmę – tai skubėjo dalinti pažadų, kad bus pritarta jieznie[illegible] pateiktam Pirminės sveikatos priežiūros centro patalpų pritaikymo Slaugos skyriui projektui. Ministrė sakė, jog ES struktūrinių fondų lėšos numatytos, bet Jiezno PSPC privalės atitikti nustatytus reikalavimus ir kriterijus. Jų sąrašas šiuo metu dar tik rengiamas.

Kita vertus, ministrė kalbėjo apie būtinybę teikti daugiau paslaugų specialiųjų poreikių žmonėms namuose. Ligonių kasų atlikta analizė rodo, kad šis kriterijus yra prasčiausiai vykdomas. Analizuojant, kodėl mobilios medikų komandos retai lankosi pacientų namuose, buvo nurodyta viena iš svarbiausių priežasčių – pacientai arba jų artimieji dažniausiai atsisako šių paslaugų. Neretai atsitinka ir taip, kad vaikai patalpina savo tėvus globos namuose, o pastarieji lieka registruoti ten, kur anksčiau gyveno, nors, pasak ministrės, nėra kliūčių teikti paslaugas ir globos namuose neprisirašiusiems pacientams.

Visgi ministrė pripažino, kad [illegible] ferencijoje dalyvavusio Seimo nario **Andriaus Palionio** nuomone, tai, kad vienas iš partijos veteranų ir jos steigėjas įsijungė į naujo visuome[illegible] saugos ministerijos patvirtintas vaikų ir paauglių psichikos sveikatos stiprinimo modelis, kuris pagerins sveikatos priežiūros paslaugų emocijų ir elgesio sutrikimų turintiems vaikams kokybę bei prieinamumą. Belikę suderinti, kokių sričių specialistai (psichiatras, psichologas, logopedas, terapeutas ir kt.) dirbs mobilioje komandoje.

Kita vertus, dar šiemet, Seimo rudens sesijoje, turėtų būti patvirtintas Farmacinės rūpybos įstatymas, pagal kurį vaistinėms bus leista teikti daugiau ir įvairesnių paslaugų. Todėl vaistininkų darbas neapsiribos vien vaistų pardavimu ar konsultavimu, pagal poreikį užsukusiems klientams jie galės pamatuoti kraujospūdį, ištirti gliukozės ar cholesterolio kiekį, pagelbėti kitais sveikatos priežiūros klausimais (išskyrus skiepus). Tai leis sutrumpinti eiles prie gydytojų kabinetų, pacientai galės pasitarti dėl vaistų poveikio ir vartojimo, atlikti nesudėtingas procedūras tiesiog vaistinėse.

Dalė Lazauskienė

Mažieji turėjo klausimų ūkininkams

A. Mielaikos ūkyje į vaikų klausimus mielai atsakė A. Mielaikienė (pirmoji dešinėje).

Vėsų, bet saulėtą rytmetį Prienų lopšelio-darželio „Pasaka“ „Kiškučių“ grupės ugdytiniai išvyko į kelionę pas Birštono ir Jiezno seniūnijose ūkininkaujančius ūkininkus Arvydą Mielaiką ir Janiną Arlauskienę.

jusius praregėti mažylius. Vaikai su įdomumu stebėjo triušių gyvenimą.

Grupės berniukai ypač nekantravo pamatyti mažųjų arkliukų Ponių ir asiliukų šeimynas. Šie buvo labai draugiški, leidosi glostomi ir kalbinami. Pora švelniavilnių grakščiųjų Lamų daugybė balandžių ir porelė

Pirkimo sąlygas galima gauti nemokamai ligoninės buhalterijoje arba elektroniniu paštu: prienuligoninepirkimai@gmail.com., teirautis tel. 8 319 60 482.

Telefonas pasiteirauti 8 319 60070
El. paštas hidrosta@gmail.com
Rangovas UAB „Hidrosta“

PR „Tele2“ toliau gerina ryšio kokybę

Telekomunikacijų bendrovės „Tele2“ klientai jau naudojasi aukščiausios kokybės balso ryšiu. Įdiegus naują technologiją, visame „Tele2“ 3G ryšio tinkle skambučiai bus perduodami aukšta raiška (angl. „HD voice“).

Pokalbis telefonu – lyg būtumėte viename kambaryje

Aukšta garso raiška leidžia girdėti natūralesnį pašnekovo balsą ir sumažina foninį triukšmą. Dėl to net judrioje miesto gatvėje kalbantys pašnekovai galės geriau girdėti vienas kitą.

„Nauja paslauga yra „Tele2“ dovana klientams. Aukšta garso raiška perduoda daugiau niuansų pašnekovo balse, todėl jis skamba natūraliai. Su senesnėmis technologijomis to pasiekti neįmanoma. Be to, galima kalbėti tyliau ar triukšmingoje vietoje ir vis vien puikiai girdėti pašnekovą“, – sakė Valerij Kovzan, „Tele2“ technikos direktorius.

HD garso technologija leidžia perduoti nuo 50 Hz iki 7 kHz dažnio garsus – beveik dvigubai platesnių spektru, nei įprastų

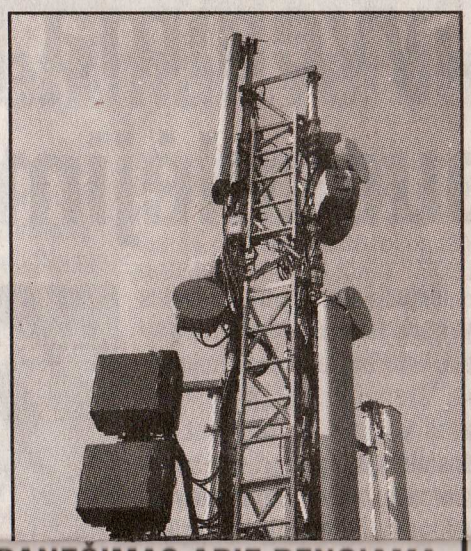

INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE RENGIAMĄ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTĄ

Rengiamas Prienų miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų vidinės miškotvarkos projektas.

Projekto organizatorius Prienų miškų urėdija, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., LT-59149 Prienų r., tel. (8-319) 60300, el. p. *info@prmu.lt*

Projekto rengėjas VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, Pramonės per. 11A, LT-51327 Kaunas, tel. (8-37) 49 02 33, el. p. *sek@mp.is.lt*

Su rengiamo projekto sprendiniais galima susipažinti VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas, Pramonės per. 11A, Kaunas, tel. (8 37) 49 02 53, el. p. *gustainis_a@lvmi.lt* , o nuo 2014 m. gruodžio 8 d. ir Prienų miškų urėdijoje, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., Prienų r.

Viešas svarstymas. Projekto pristatymas viešam susirinkimui įvyks 2014 m. gruodžio 22 d. 9 val. Prienų miškų urėdijoje, Miškininkų g. 2, Ignacavos k., Ašmintos sen., Prienų r.

Jo metu bus pristatomos miškų ūkinės priemonės ateinančiam dešimtmečiui – rekreacinis miškų tvarkymas, gamtosauginės, ūkinės priemonės, ugdomųjų, sanitarinių ir kraštovaizdžio formavimo kirtimų ir želdinimo apimtys.

Pastabas ir pasiūlymus galima teikti organizatoriui ir/ar projekto rengėjui visu projekto rengimo laikotarpiu iki viešo svarstymo ir jo metu.

PARDUODA PARDUODA

Nekilnojamasis turtas

Parduoda 1 kambario butą II a. Birštone. Kaina - 95 000 Lt/ 27513,9 Eur. Tel. 8 633 36 777.

Sodų bendrijoje „Kalnai“ **parduoda** sodą (5,5 aro, yra gyvenamas namelis, miesto vandentiekis, vietinė laistymo sistema). Tel. 8 612 70 684.

Parduoda 14 arų sklypą su mediniu namu ir ūkiniais pastatais Jiezno miestelio centre. Tel. 8 676 51 517.

ketus. Tel. 8 677 44 884.

Pigiai parduoda malkas (skroblo, ąžuolo, uosio, juodalksnio, beržo). Atveža nemokamai. Tel. 8 635 82 808.

Parduoda įvairių rūšių malkas 3 m ilgio rąstais. Atveža miškavežiu po 30 ir 60 erdvinių kubų. Kaina nuo 70 Lt su pristatymu. Tel. 8 680 91 919.

Parduoda pašarines bulves ir malkas. Tel. 8 612 15 786.

Parduoda naujus šaldytuvus ir šal-

inkubatorius, motoblokus ir kt. Atveža. www.visimalunai.lt, Tel. 8 643 85 888.

Parduoda „VW Passat“ 1997 m., 1,6 l, benzinas, vyšninės spalvos, sedanas. Geros būklės. Tel. 8 625 58 081.

UAB „Tvirtasis siūlas“
parduoda ir pristato
- BALTARUSIŠKUS durpių briketus:

PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJA

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJA

VĮ PRIENŲ MIŠKŲ URĖDIJOS 2014 – 2023 M. MIŠKOTVARKOS PROJEKTO VIEŠOJO SVARSTYMO PROTOKOLAS

2014 m. gruodžio 22 d. Nr. 1
Prienai

Posėdis įvyko 2014-12-22, 9.00 -11.20 val., Miškininkų g. 2; Ignacavos km., Prienų raj. savivaldybė
Posėdžio pirmininkas – Robertas Judickas, miškų urėdas
Posėdžio sekretorius – Janina Senavaitienė, ekonomistė

Pasitarimo dalyvių sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projekto pristatymo
2. Dėl VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projekto recenzavimo
3. Diskusijos.

SVARSTYTA: 1. VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projekto svarstymas.
Pranešėjas – miškotvarkos projekto vadovas Artūras Gustainis pristatė VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projektą. Pranešėjas apžvelgė miškų urėdijos valdomus miškus, jų pasiskirstymą miškų grupėmis, augavietėmis, saugomas teritorijas, vykdytas rekreacines ir gamtosaugines priemones. Praėjusio vykmečio miškų urėdijos ūkinė veikla buvo įvertinta gerai. Taip pat buvo pristatyti pagrindiniai projektiniai sprendimai, miško kirtimų struktūra, miško atkūrimas ir kt.
Projekto autoriui buvo pateikti klausimai: miškų urėdas Robertas Judickas pastebėjo, kad pristatomame miškotvarkos projekte planuojama 22 proc. neplynųjų pagrindinių miško kirtimų ploto dalis, palyginti su visu pagrindinių miško kirtimų plotu miškų urėdijoje, tuo tarpu Generalinio miškų urėdo įsakymu miškų urėdijai yra nustatyta 35 proc. Kokios projekto vadovo rekomendacijos šiam rodikliui įvykdyti? Išsivystė diskusija, ar tikslinga didinti neplynų kirtimų plotą IV grupės miškuose. Po neplynų kirtimų lieka neaiškaus skalsumo medynas, kuris tampa neatsparus vėjovartoms. Valstybinio Miškotvarkos instituto direktorius Alfredas Galaunė atsakė, kad miškotvarkos projekte numatytas kirtimo būdas yra neprivalomas, turi nuspręsti girininkas. LAMMC Miškų instituto atstovas, miškotvarkos projekto recenzentas Virgilijus Mikšys siūlė nemažinti neplynųjų kirtimų ploto. Prienų girininkijos girininkas Giedrius Kasperaitis pastebėjo, kad miškotvarkos projekte sklypų ribos nesutampa, kai kurių sklypų viena dalis yra priskirta pvz. antrai miškų grupei, kita – trečiai. Projekto vadovas A.Gustainis atsakė, kad miškotvarkos projektas neapsprendžia miško grupių bei pogrupių schemos, kuri yra atskirai patvirtinta ir atskirai keičiama. Vyriausiasis miškininkas Tadas Zubavičius pastebėjo, kad ne visų kultūros paveldo objektų zonos yra išskirtos. Pranešėjas atsakė, kad valstybiniame miške zonos išskirtos, neišskirta privačiuose miškuose. Miško želdinimo ir miško apsaugos inžinierius Jonas Koklevičius atkreipė dėmesį į miškotvarkos projekte nurodomą ženkliai mažesnį miško kelių kiekį, nenumatyta jų priežiūra. Šilavoto girininkijos girininkas pastebėjo, kad miškotvarkos projekte nurodyti juodalksnynų tūriai neatitinka realiai iškertamo likvidinės medienos kiekio.

SVARSTYTA: 2. VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projekto recenzavimas.

Pranešėjas - miškotvarkos projekto recenzentas Virgilijus Mikšys teigiamai įvertino praėjusio vykmečio miškotvarkos projekto įvykdymą ir apžvelgė 2014 – 2023 m. miškotvarkos projektą. Recenzentas pastebėjo, kad pagrindinė kirtimų norma bei kitos ūkinės priemonės yra suprojektuotos gerai, tačiau mažokai yra projektuojama neplynųjų, atrankinių miško kirtimų. Buvo suabejota dėl miško atkūrimo būdo parinkimo pelkinėse augavietėse – ar visada tokiose augavietėse pasiteisina miško žėliniai. Buvo atkreiptas dėmesys, kad pokyčių analizė miškotvarkos projekte turėtų būti išsamesnė, nurodomos priežastys bei pokyčių vertinimas. Taip pat buvo pasiūlyta patikslinti kai kuriuos naudotus terminus. V.Mikšys pasiūlė pritarti miškotvarkos projektui.
Miškų urėdas Robertas Judickas iš esmės pritarė pristatytam miškotvarkos projektui ir pažadėjo pateikti papildomas pastabas raštu.

NUTARTA: Pritarti VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 m. miškotvarkos projektui.

Posėdžio pirmininkas Robertas Judickas

Posėdžio sekretorė Janina Senavaitienė

Miškotvarkos projekto (2014-2023 m.) viešojo svarstymo dalyvių sąrašas

VĮ Prienų miškų urėdija 2014.12.22

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Darbovietė	Tel. Nr.	Parašas
1	Alfredas Galauni	VMI direktorius	8686 11384	
2	Virginija [illegible]	LAMMC Miškų instituto	8-614-60490	
3	Vadas Zubavičius	VĮ Prienų miškų urėdija	8-686-69052	
4	Robertas Tervydis	VĮ Prienų m. urėdija	8-686-69018	
5	Vidmantas Č. Dereškevičius	VĮ Prienų m. urėdija	8-68795504	
6	Robertas Judickas	VĮ Prienų m. urėdija	8-686-69010	
7	Jonas Kobliščius	VĮ Prienų m.u.	8-686-69011	
8	Ramūnas Judickas	VĮ Prienų m.u.	8-686-69044	
9	Kęstutis Lenkaitis	VĮ Prienų m.u.	8-686-69016	
10	Arūnas Bartuška	VĮ Prienų m.u.	8-686-69037	
11	Romualdas Ruškauskas	VĮ Prienų m.u.	8-686-69063	
12	Sigitas Žukauskas	Prienų m.u.	8-686-69127	
13	Arvydas Lekavičius	VĮ Prienų m.u.	8-698-38725	
14	Artūras Klimas	VĮ Prienų m.u.	8686 69125	
15	Saulius Kasperavičius	VĮ Prienų m.u.	8686 69022	
16	Jonas Petkevičius	VĮ Prienų m.u.	86 86690 12	
17	Ričardas Guoba	VMT	8 612 86721	
18	Janina Juozaitienė	VĮ Prienų m.u.	8-686-69044	
19	Laima Baltrukonienė	VĮ Prienų m.u.	8-698-50401	
20	Aleksas Judickas	VĮ Prienų m.u.	8-686-69026	
21				

VĮ Prienų miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto 2014-2023 metams

RECENZIJA

Recenzentui buvo pateiktas VĮ Prienų miškų urėdijos miškotvarkos projekto aiškinamasis raštas, projektas vertintas pagal jame pateiktą informaciją. Projekto aiškinamasis raštas – 216 psl. (neįskaitant priedų), jis susideda iš santraukos, įvado, skyriaus „pagrindiniai miškų ūkio tikslai ir uždaviniai“, 3 stambių skyrių (analitinė, projektinė ir baigiamoji dalys), literatūros sąrašo bei priedų.

Analitinės projekto dalies pradžioje pateikiama miškų urėdijos teritorijos ir miškų charakteristika. Galima konstatuoti, kad urėdijos miškų rodikliai palankūs miškų ūkio veiklai –didelė (beveik 58 proc.) normalaus drėgnumo augaviečių (daugiausia Nc, Nb) dalis ir labai nedaug užmirkusių ir pelkinių augaviečių, miškuose vyrauja tikslinių medžių rūšių medynai (daugiausia spygliuočių -66 proc.), dauguma urėdijos miškų – ūkiniai (IV miškų grupė, 65 proc.), medynai našūs (net 76 proc. jų – Ia ir I bonitetinių klasių). Tiesa, nemaža urėdijos miškų dalis priskirta III miškų grupei, tačiau tai esminės įtakos miškininkavimui praktiškai neturi.

Praeito vykmečio miškotvarkos projekto įvykdymo analizė pakankamai išsami. Akivaizdu, kad daugelis miškų urėdijos veiklos rodiklių tikrai geri – nors teko šalinti ir 2010 metų audros (škvalo) padarinius, atlikta 110 % (pagal plotą) projektuotų ugdymo kirtimų, jų kokybė įvertinta gerai (nepatenkinamai atliktų – tik 0,6 proc.). Neplynų pagrindinių miško kirtimų rezultatai, sprendžiant pagal 1.43 lentelės duomenis, irgi tikrai neblogi. Akivaizdus miško atkūrimo darbų kokybės pagerėjimas: jei 2004 metais miškotvarkos darbų metu buvo įvertinta, kad 13 proc. želdinių būklė bloga, 3 proc. želdinių yra žuvę, tai 2013 metų inventorizacijos metu blogos būklės želdinių tik 1,5 proc., žuvusių – tik 0,4 proc.

1.4.2.11 poskyryje „Miško auginimo ir naudojimo priemonių veiksmingumo analizė“ pateikti duomenys rodo, kad urėdijos miškų rodikliai iš esmės gerėja. Tačiau skirtingų medžių rūšių medynų plotų kaitos analizė nepakankamai informatyvi, nes atliekama neatsižvelgiant į augaviečių sąlygas. Dėl to lieka neaišku, kaip reikėtų vertinti kai kuriuos pokyčius. Pavyzdžiui, šiame poskyryje nurodyta, kad „pušynų sumažėjo 140 ha, o eglynų padidėjo 159 ha“, tačiau pokyčių įvertinimo nėra, neatsižvelgiant į augavietes jo pateikti ir neįmanoma. Siūlau miškotvarkos institutui keisti šios analizės nuostatas ir numatyti būtinumą joje atsižvelgti ir į augaviečių sąlygas.

Šiame poskyryje taip pat nurodyta, kad VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose per praėjusį vykmetį padidėjo perbrendusių medynų plotai. Galima sutikti su projekto autoriumi, kad tai vertintina neigiamai. Tačiau pasigedau detalesnės šio padidėjimo priežasčių analizės. Galiu tik spėti, kad radikalaus perbrendusių medynų plotų sumažinimo greitai pasiekti tikriausiai nepavyks tiek dėl pagrindinių miško kirtimų biržių išdėstymo reikalavimų, tiek ir dėl to, kad nemaža dalis tokių medynų tikriausiai yra kertinėse buveinėse, urėdijos savanoriškai saugomose teritorijose ir pan.

Daugumą projektinėje dalyje pateiktų projektinių sprendimų 2014-2023 metams vertinu teigiamai. Pagrindinių miško kirtimų norma (kai kur kažkodėl dar vadinama „metine

birže“) nustatyta teisingai, visi sprendimai atitinka galiojančių teisės aktų reikalavimus. Liko neaišku, kodėl pagrindžiant kai kuriuos sprendimus liko išsireiškimai „siūloma nustatyti“ ir pan. – juk viskas jau bent projekto lygmenyje tikrai „nustatyta“.

Esminė abejonė dėl šios miškotvarkos projekto dalies kyla vertinant projektuojamą neplynų pagrindinių miško kirtimų kiekį. Pirmam vykmečio penkmečiui projektuojama neplynų pagrindinių miško kirtimų dalis (22 %) yra akivaizdžiai mažesnė, negu buvo praėjusiame vykmetyje (vidutiniškai apie 28 %). Nors projekto aiškinamajame rašte pateikta informacija nėra pakankama kategoriškoms išvadoms, tačiau iš jos galima spręsti, kad reali neplynų pagrindinių miško kirtimų apimtis pirmame vykmečio penkmetyje mažinama dar daugiau. Praėjęs vykmetis, ypač jo pradžia – tai neplynų pagrindinių miško kirtimų plėtros laikotarpis, kai daugumoje taip kertamų medynų buvo vykdomi tik pirmieji atvejinių – jie Lietuvos miškuose dažniausi - kirtimų atvejai. Perėjus į „normalų“ šių kirtimų vykdymą (beveik vienoda pirmųjų ir sekančių – dažniausiai baigiamųjų – atvejinių kirtimų atvejų dalis) jų dalis turėtų beveik „automatiškai“ didėti, jei reali neplynų kirtimų apimtis nėra mažinama. 1.43 lentelėje nurodyta, kad urėdijos miškuose yra 275,8 ha nebaigtų vykdyti neplynų pagrindinių miško kirtimų. Dauguma jų (išskyrus atrankinius, ilgalaikius atvejinius, dalį kitų, vykdytų pačioje praėjusio vykmečio pabaigoje) privalo ir tikriausiai bus tęsiami (baigiami) per ateinantį penkmetį, taigi vien jų plotas sieks apie 130-150 ha. Bendras penkmečiui numatomas neplynų pagrindinių miško kirtimų plotas – apie 270 ha, todėl akivaizdu, kad iš kitų kertamų medynų neplynai numatoma kirsti tik apie 120-140 ha arba apie 10-11 proc. viso jų ploto. Jei tokio kai kuriomis prielaidomis grindžiamo skaičiavimo rezultatai artimi realybei, tai pateikti skaičiai rodo akivaizdų neplynų pagrindinių miško kirtimų dalies mažinimą. Galiu papildomai priminti, kad Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros programoje įrašytas neplynų pagrindinių miško kirtimų ploto dalį nusakantis siektinas skaičius 2015 metams – 35 proc. Jis nesunkiai pasiekiamas laikantis nuostatos bent vieną iš penkių medynų kirsti neplynais pagrindiniais miško kirtimais, tačiau jo tikrai neįmanoma pasiekti šiais kirtimais kertant tik vieną iš dešimties medynų. Dėl aukščiau jau paminėtų priežasčių (augavietės, medynuose vyraujančios medžių rūšys) VĮ Prienų miškų urėdijos miškuose sąlygos vykdyti neplynus pagrindinius miško kirtimus tikrai neblogos. Prognozuoju, kad Generalinė miškų urėdija pateiks miškų urėdijai didesnius reikalavimus/užduotis (vadovaudamasi ir minėtos programos įgyvendinimo siekiais) neplynų pagrindinių miško kirtimų vykdymui – tuomet bus būtinas papildomas projektavimas, nes kai kur ims gana kisti biržių išdėstymas, jų pločiai ir pan. Ne ypač aišku (vertinant ir pagal aiškinamojo rašto priedus), kodėl beveik visiškai neprojektuojami atrankiniai pagrindiniai miško kirtimai.

Manau, kad ugdomųjų kirtimų apimtys, intensyvumas ir kt. apskaičiuoti teisingai (šiuo atveju pagrindas apskaičiavimui – atskirų medynų rodikliai, kuo nors abejojant reikėtų vertinti būtent juos ir jų nustatymo tikslumą).. Keistokai atrodo tai, kad ugdymo kirtimams II grupės miškuose valksmų kirtimas nenumatytas - o kaip tuomet turėtų būti ištraukiama pagaminta mediena? Juk Miško kirtimų taisyklės valksmų II miškų grupės medynuose nedraudžia. Iki šiol taikoma negaliojanti senesnių taisyklių nuostata?

Miško atkūrimo ir įveisimo projektavimas rimtesnių abejonių nekelia. Vienintelė abejonė – dėl nusausintų pelkinių augaviečių. Manau, kad dalyje jų gali prireikti ir dirbtinio

miško atkūrimo – daugelis miškų urėdijų susiduria su tokių augaviečių medynų atkūrimo problemomis.

Projekto aiškinamasis raštas parengtas tvarkingai, gerai sumaketuotas, parašytas gana aiškia, suprantama kalba. Tiesa, jame yra išlikę ir šiek tiek klaidų, ypač skyrybos, nenaudotinų ar netikslių išsireiškimų („žėlimas juodalksniais“ ir pan., „juodalksnynai tapo vyraujančiais pušynuose“ ir pan., kai kur netikslūs prieaugių pavadinimai ir kt.), kurios nesunkiai pataisomos.

Apibendrinant galima teigti, kad projektas iš esmės palieka gerą įspūdį ir atitinka tokiems projektams keliamus reikalavimus. Vienintelė, recenzento nuomone, tikrai esminė projekto problema – neplynų pagrindinių miško kirtimų dalis – turėtų būti sprendžiama arba pačios miškų urėdijos specialistų, arba miškotvarkos institutui tikslinant šių kirtimų penkmečio planą. Todėl viešo svarstymo metu siūlau pritarti VĮ Prienų miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektui 2014 2023 metams, o vėliau jį ir tvirtinti.

LAMMC Miškų instituto
mokslo darbuotojas dr. V. Mikšys

2014-12-22

Originalas
nebus siunčiamas

NEMUNO KILPŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

Valstybinė biudžetinė įstaiga, Tylioji g. 1, LT- 59206 Birštonas, tel./ faks. (8 319) 65 610, el. p. direkcija@nemunokilpos.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 193326571

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui

2015-01-30 Nr. (7.3.3)-V2-021
Į 2015-01-15 Nr. S-31

DĖL IŠVADOS

VĮ Valstybinio miškotvarkos instituto parengtas VĮ Marijampolės miškų urėdijos 2014-2023 metams vidinės miškotvarkos projektas (projekto vadovas Nerijus Pivoriūnas) ir VĮ Prienų miškų urėdijos 2014-2023 metams vidinės miškotvarkos projektas (projekto vadovas Artūras Gustainis) neprieštarauja Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemai ir parko apsaugos reglamentui bei parko direkcijos priežiūrai priskirtų teritorijų nuostatams.

Parengtus miškotvarkos projektus deriname.

Direktorė Dalia Križinauskienė

Vyriaus. specialistas Žydrūnas Preikša
Tel. Nr.: (8 319) 65613

p. Ž. Žiaugra p. Žičkaus
p. Markulienė
p. Gustainienė
Jadeikienė
Tvirkinienė ir Alf

2015. 02. 19

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

VĮ Valstybiniam miškotvarkos institutui
Pramonės pr., 11A
Kaunas

2015-02-19 Nr. R2-295
Į 2015-02-04 Nr. S-88

GAUTA
2015 m. 02 mėn. 19 d.
Nr. 9-196

DĖL VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ DERINIMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 17 d. įsakymo Nr. D1- 945 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo" Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių 20 punktu, deriname Jūsų parengtus Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Prienų ir Šakių miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektus 2014-2023 metams.

Suderintus vidinės miškotvarkos projektus galima teikti Aplinkos ministerijai tvirtinti.

Direktorius Paulius Zolubas

T. Ablačinskij, tel. 8 693 27 554, t.ablacinskij@amvmt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS ĮMONIŲ KAUNO, KAZLŲ RŪDOS MOKOMOSIOS, MARIJAMPOLĖS, PRIENŲ, ŠAKIŲ MIŠKŲ URĖDIJŲ, DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS TVARKOMŲ MIESTO MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ IR VALSTYBĖS ĮMONĖS VARĖNOS MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PATIKSLINIMO PATVIRTINIMO

2015 m. gegužės 25 d. Nr. D1-433
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 22, 44.6 ir 47 punktais:

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. valstybės įmonės Kauno miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.2. valstybės įmonės Kazlų Rūdos mokomosios miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.3. valstybės įmonės Marijampolės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.4. valstybės įmonės Prienų miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.5. valstybės įmonės Šakių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektą;

1.6. Druskininkų savivaldybės tvarkomų miesto miškų vidinės miškotvarkos projektą;

1.7. valstybės įmonės Varėnos miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto patikslinimą.

2. N u s t a t a u , kad:

2.1. valstybės įmonių Kauno, Kazlų Rūdos mokomosios, Marijampolės, Prienų Šakių miškų urėdijų, Druskininkų savivaldybės tvarkomų miesto miškų vidinės miškotvarkos projektai ir valstybės įmonės Varėnos miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto patikslinimo originalai saugomi Aplinkos ministerijos Miškų departamento Miškotvarkos ir miško išteklių skyriuje adresu: A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius;

2.2. šiuo įsakymu patvirtintas valstybės įmonės Šakių miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.;

2.3. šis įsakymas be priedų skelbiamas Teisės aktų registre.

Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas